

Guillaume
de Guvergne

Rhetorica
divina

3.

B.P.E.

I-3

ALFONSO SNA
DEL N.º 303
CORDOBA

R. 3

6.3

A. DE S. ANA.

TEL. N.º 2019

CORDOBA

Edición de la obra
Bibliografía de la obra
Bibliografía de la obra
Bibliografía de la obra
Bibliografía de la obra

A. DES. ANA.
TEL. N. 2019
CORDOBA

Delalio. del. Pabto. de. Co. Mo. 1649

16 ol

Rhetorica diuina domini
Guillermi Parisien. epi.

Libri sancti
Effrem De
Cōpunctione cordis
Iudicio dei et Resur.
Beatitudine anime
Penitentia
Luctamine spiritali
Die Iudicii

Sunt de q. d. o. i. p. m. t. l. f. r. et p. n. i. l. i. o.
de p. m. t. l. d. p. l. o. s. f. i. n. e. s. h. o. c. e. t. d. e. i. o. q. p. e. r. a. t. i. o.
e. s. t. i. n. t. e. r. i. t. p. s. i. n. e. i. p. s. o. f. i. c. i. t. i. n. t. i. p. e. g. a. t. i. o. n. e. s.

Cum suadere doces et psuadere misellos
Quo pacto valeant fundere verba deo:
Tu facis vt sceleris fiat Guillerme creator
Mitior: atq; reis te duce det veniam.
Pos non dicendi das Quintiliane colores:
Non hos eloqui gloria Marce dabas.
Pos nō ille dedit quem mirabantur Athene:
Sed perit eloquio rhetor vterq; suo.
Perdita: vana fuit: fallax sapientia vestra:
Iudicis humani corda mouere docens.
Nostra quidem ꝑcibus iustam mollirier tram
Ars veneranda docet iudicis atq; diei.
Ah quāto melius verbis placare potentem
Eternumq; patrem: q̃ dare verba iuris.
Nec modo supplicibus culpam penamq; remittit
Insup et donat premia larga deus.
Vive igitur felix per secula longa magister
Tam bona qui nobis dogmata scripta dabas.
Cum patribus magnisq; deis: requiesce sub vmbra:
Eternumq; Vale: vir venerande Vale:

Prologus

Cōmendatio prestātissimi et incompatibilis doctoris magistrī Guillelmi parisiēn. actoris sequentis libri: qui Abbotica diuina pretitulatur.

Prologus

Guillelmus episcopus Parisiēn. natio

Gne aluernus doctor p̄fundus et vnctus: ex cui⁹ schola velut ex vberissimo fonte sapientie innumcrabiles p̄clarissimi viri emerere: p̄ter eximios laborū suorum fructus bibliotheca eccl̄astice plurimos et p̄ciosos librorum thesauros adiecit. Exposuit nempe luculenter et singulari more p̄salterii. Prouerbia Salomonis. Eccl̄asten. Cantica canticorū. et Mattheum euāgelistam. Edidit opus magnū et insigne de vniuerso: cuius sex partes sunt. Quarū tres prime de vniuerso corporeo. Reliquo vero de vniuerso incorporeo: seu spiritali latissime tractant. Composuit et Rhetoricam de vniuersa: opus singulariter deuotū: in cuius p̄scriptione calamū in corde tinxit: cui⁹ lectioni sedule se quiuis eccl̄asticus: cui⁹ peculiare officium orare ē: dare deberet. Quis enim mechanicus sue vacationis et artis: industriam nō concupiscit habere. Tractatum etiā de primo principio: qđ deus est. Tractatū de trinitate et notionib⁹ ac p̄dicamentis in diuinis. Tractatum cur deus homo. Librū de sacramentis magnū: cui nō est similis alter. Tractatum de animab⁹ humanis cōmendatissimū. Tractatum de bono et malo. Librum de fide et legibus. Summā de virtutib⁹ et morib⁹: de vitijs et peccatis: ac meritis et retributionib⁹. Tractatū de operib⁹ ac mirabilibus virtutib⁹. Tractatum de laudib⁹ patientie. Tractatum de vocatione ad beneficia eccl̄astica: et d̄pluralitate beneficiorū in vnitatem p̄sonarū quo diuini honoris zelotissimū se fuisse declarat. Tractatū de claustro anime: opus multa breui sinu continens. Declamatorios sermones exhortationū populariū: et alios libros et tractat⁹ cōplures: qui totales ac tanti sunt: vt sanctos doctores Thomā et Bonauenturā in sapientie eminentia a plerisq; doctissimis viris: vel equare vlt antecellere iudicent. Dum hic vir eleuate intelligentie et p̄funde speculationis: sanctimonia morū singulariter cōspiciuus: ante pontificatū parisiens theologiam fructu multo publice legeret: et amicus su⁹ magnus ab eō quodam accepisset mandatū litteris exp̄ssum: vt p̄bendam in ecclesia ei⁹ vacantē: conferret alicui viro bono sibi eā obtulit. Cui statim respondit. Nō habes o amice potestatem conferēdi p̄bendam nisi viro bono: nec fines ipsius mandati excedere potes: nō igit mibi eam dare vales: qui nō sum vir bonus: et hac via se euasisse magnopere gloriabatur. O virum singularem et ipso fenice rariorem magnis vtiq; p̄conijs extollendum. Illo etiā tempore diuini verbi p̄dicatione abunde fructificatas plures cōmunes mulierculas a peccatis retraxit: quib⁹ parisiens nouam domū filiarum dei inchoauit. Anno dñi. M. cc. xxv. et hanc exemplo cepit hic ordo in alijs etiā ciuitatibus dilatari. Demū biennio elapso: anno videlicet dñi. M. cc. xxvij. mortuo eō Bartholomeo parisiēn. ecclesie cathedre pontificali dignissime p̄secutus est: cui multo fructu deferuiuit tempore longo: semper lingua calamoq; deuotissimi doctoris officium adimplens.

Tabula

Tabula admodum utilis :
qua continetur iuxta alphabeti
seriem: totius operis materia.

Bominatio pec

a caratorum qualiter fit: et quanta
sufficiat in penitente. ca.
xxiij. ff. et ca. xj. C.

Afflictio corporalis adiuvat orationem.
ca. xxviij. D. et p.

Afflictio est pars iustificacionis: ergo mul-
ti utilis. ff. Ibidem. Q.

Afflictione animalium et paruulorum af-
figuntur et parentes aut possessores re-
rum. Ibidem. Q.

Allegatio clementie dei a peccatore. ca.
vij. f.

Altare aureum in Apocalypsi quid sig-
nificat: et de incensis super illo positis.
ff. ca. xlij. f.

Amor debet principaliter deo. ca. l. v.

Amor dei quod accendat ex cognitione
beneficiorum suorum tam in generali quam in
speciali. ca. xlix. f. f.

Amor dei per quid incitatur in homini-
bus. ca. l. ff. et ff.

Amor si esset venialis per quid posset emi-
melius deo. ca. l. ff.

Amor nullus potest denegari deo siue
sit venialis liberalis gratuitus aut vio-
lentus. ca. l. ff.

Angelus qui stetit iuxta altare templi. ff. sig-
nificat christum. ca. xij. D.

Angeli seruierunt nobis et quod. ca. l. ff.

Angeli gaudium habent de conuersio-
ne peccatoris: et etiam spirituale et cele-
ste coniuiuium. ca. xij. f.

Anima: mors anime per peccatum dete-
rior est morte corporis: et ergo magis lu-
genda. ca. xxxj. ff.

Anie in celo: in purgatorio: et in infer-
no: sunt inimici nostri propter peccata.
ca. xxxviij. ff.

Aniabus propter nos clamantibus debemus sub-
uenire ff. ca. xxxviij. ff.

Anie in celo seruierunt nobis deus interpel-
lando per nos. ca. l. ff.

Anie peccatricis canticum quid sit et quo
modo fiat. ca. xxxix. ff.

Anime affectiones et passionem faciunt
psalterium decachordum cum cithara. ff.

ca. xxxix. ff.

Aniabilia qualiter seruierunt nobis. ca. l. Q.

Aqua quod seruit nobis. ca. l. D.

Arcus tensus et paratus a deo contra
peccatores. ff. ca. li. ff.

Arcus dei qualiter superatur et frangi-
tur. ca. liij. ff.

Arma dei propter peccatores. ca. xij. ff.

Armatura dei propter peccatores: quod
amodo annihilat. ca. liij. ff.

Auiditas adiuvat orationem et quomodo
assidue et semper oratur. ca. xxx. ff. Et
precipue Ibidem. ff.

Ellum contra pec

b cata est iustissimum. ca. xij. Q.
Bellandum et pugnandum est
contra peccata tanquam contra

hostes hominis. ca. vij. D.

Beneficia collata a deo recognoscere: et
orari necessarium: et qui sint illa. ca. iij. ff.

Beneficia que deus prestat: sunt ei narranda
in oratione. ca. vj. ff.

Gratias actiones debemus de ipsis re-
ferre. ca. iij. ff.

Beneficiorum eorundem ingratitude et ab-
usio. Ibidem. Q.

Beneficia premeditata inflamant ad amo-
rem dei. ca. iij. ff.

Beneficia dei gratuita qualiter accen-
dunt amorem dei. ca. xlix. ff. et ff.

Beneficia dei generalia premeditata accen-
dunt amorem eius. ca. xlix. ff. et ff.

Defectus cognitionis hominum beneficiorum unde
euenit et quod mali faciat Ibidem. ff.

Beneficiorum dei recogitatio per modum
canticum. ca. xxxix. ff.

Beneficium incarnationis christi ac sacra-
menti eucharistie cum gratitudine est
premeditandum. ca. iij. ff.

Beneficia dei specialia: per creaturas exhi-
bita. l. ca. ff.

Beneficia dei specialia. ca. l. ff.

Beneficia totius mundi. Ibidem. ff.

Benignitas siue benivolentia intelligitur
per Saluatum. ca. xlix. ff.

Benignitas est seruanda in oratione. Ibidem.
ff. ppe finem.

Bona preteritis vite quod sunt fugitiua: va-
na et fallacia. ca. vj. D.

Antus diuini ab

usio. ca. iij. ff. Q. circa finem

Tabula

Canticū peccatricis ante quid sit et quo-
modo fiat. ca. xxix. B
Qui sunt ibi soni Ibidem. D
Cithara spūalis: peccatricis aīe qd sit et
qualiter resonat. ca. xxxi. E et f
Clamor adiuvat ofonē. ca. xxxvij. S.
Clamare debet hō pira p̄radictores su-
os et alios inuocare qui p eo clament
et qui sunt isti. ca. xxxvij. X
Clerus propter quid sit p̄stitutus in ec-
clesia. ca. xxx. Y
Clerici debēt discere et scire et debere imple-
re officiū suū p̄cipue orādī. ca. liij. J
Clerici sunt p̄pugnatores pro p̄p̄o dei.
ca. liij. D
Clerici aliq̄ ruditer et saniter canūt p̄s.
et alia. ca. xxxix. J. Et ca. xl. R. et S
Cogitationes inutiles assimilant muscī
et tempe ofonis debēt expelli a corde.
ca. xxv. Z
Cogitationes vane sūt fugande: q̄ expel-
lunt spiritūs sanctū: et bone sunt suscipi-
ende quia faciunt christū esse presentē
et. ca. xxv. X. per totum
Concupiscibilia sunt gladij ignis et.
ca. li. Bc.
Cōfessio p̄ctōz impetrat a deo misericor-
diam et veniam. ca. vij. S
Contritio cordis quō fiat. ca. xij. U.
Cōpurcatio cordis p̄ p̄ctis quō causetur.
ca. xxij. E. et f
Cōp̄ctiōis grā qd op̄e i hoīe. ca. xij. J
Conuiuium celeste: spirituale: nuptiale
et triūphale sit in p̄uersione penitentia
li peccatoris. ca. xij. E.
Conuersio peccatoris Infra peccator et
iustificatio.
Cor humanū rapit̄ tempore oratiōis p̄
inutiles cogitationes. ca. xxv. Z
Cor humanū qualiter debet calefieri ex
beneficijs dei. ca. l. U
Cordis p̄ritio quomodo fiat: supra Con-
tritio: nota bene
Corporis dispositio siue situs adiuvat
orationē et qualis. ca. xxv. S
Creature simul et osses: ordinate sunt a
deo vt nobis seruiant. ca. l. S
Creature quō possint inflāmare cor hūa-
num. ibidem. U. et X
Creaturarū obsequia considerata accen-
dunt hominem ad amorem dei. ca. liij
S. et ca. l. K.
Creaturarū obsequia nō cognoscere et ex

inde in amorē dei non accēdi: est ma-
gna in gratitudo. Ibidem. S.
Creatura pugnabit aduersus peccato-
res. ca. li. D

Amna proueniē

tia de peccatis. ca. xlvij. B
Datus ē nobis christus ad vti-
litatem n̄re salutis: et ad multiplices ef-
fectus salutare. ca. xix. U
Dedit nobis se deus: quomō et ad quid
ca. xlix. J.
Data sunt ei in cēsa multa quomodo in-
telligitur. ca. xij. S
Debitum humani generis soluit chri-
stus et p eo satisfecit. ca. xv. E
Delectari in domino adiuvat orationē
ca. xxxvj. Q
Demones sunt cōtradictores nostri. ca.
xxxvij. Z
Demones sunt derisores nostri: propter
p̄ctā nostra et. ca. xlvij. B. et C
Demonibus assimilatur et associat pec-
cator. ca. xxxvj. L
Detestatio peccatorum. ca. xxij. Q
Deus expectat p̄ctōres: et eos miris mo-
dis reuocat. ca. liij. R
Deus quōdo taz misericorditer se tenet
ad nos. ca. liij. U
Deus quō sustinet p̄ctōres. ca. vij. B.
Deus rogandus ē p iusticia p̄fecta et p̄nia
iustificatiōe p̄ctōis. ca. viij. M
Deus debet misereri peccatori penitēti
et seipsum indicanti: nec debet ei obli-
scere iusticia eius. ca. viij. N
Deus multum gloriatur ex vera con-
uersione et iustificatione peccatoris.
ca. ix. R.
Deus vult saluari multos quādoq̄ no-
lēres: rebelles ac incredulos: ergo mul-
toplus peccatores iad ipsum puerfos.
et. ca. xij. J et K
Deus proueniens peccatores sua miseri-
cordia: merito debet eos assumere. et.
capitulo. xij. L.
Deus vult p̄ctōis reuersionē siue con-
uersionem et penitentialem satisfactio-
nem. ca. xliij. X et Z
Deus vult oēs homines saluos fieri: qd
ostendit in multis et. ca. xliij. A
Deus accepit p̄pter nos officium medi-
cationis sanctificationis et sanationis
et. Ibidem. Bc.

Tabula

Dei debet sanare peccatores infirmos.
ca. xv. B

Quo sanauit peccatores. Ibidem. B.
Deus nō debet tardare ad sanandū pec-
catorem. Ibidem. C. r. D

Deus debet misereri peccatorib⁹: ad ip-
sum se cōuertentibus: propter multas
causas. ca. xxi. B

Deus iure multiplici possidet hominem
ca. xxiij. A

Dei filius scilicet christus satisfecit pro
pctis humani generis: r sic elus debi-
ta soluit. ca. xv. E

De⁹ nō solum satisfecit p pctō origina-
lis: sed etiā p pctis nris actualib⁹ r re-
ctitudinis: r hmoi. ca. xv. f

De⁹ honorat in sanctis. ca. xvij. N

De⁹ dat oia liberaliter r ppter hoc cre-
auit rationales creaturas vt eis seipm
daret rē. ca. xxxj. B

Deus quō sit accusator nri. ca. xxxvij. A
Deus dedit se nobis: r quomodo: et ad
quid. ca. xliij. J

Dei beneficia: supra beneficium

Dei amor supra: amor r infra. Ignis di-
uini amoris

Deus omēs creaturas ordinauit vt no-
bis seruiat. ca. l. k r p̄cipue. S. ibi no-
ta similitudinem

Deus dedit nobis quedā beneficia sp̄s
alia que p̄t accendere cor nrm in ei⁹
amorem rē. ca. l. Z

Deum diligere: monet vn̄uersus mun-
dus: r ipsius dei beneficia et dona. rē.
ca. l. A r Y

Deum nō diligere aliquo amore: nullo
mō pōt hō excusari Ibidem. Z

Deus p suū amorem: incitauit nos ad
diligendū ipm. Ibidem. Ab

Deus beneficio sue incarnationis: passio-
nis et mortis: maxime incitat ad suā
dilectionē si rememoret Ibidem. Ac

Deus quomodo r ppter quid discedit
ab homine rē. ca. lj. f

Deus quandoq; deserit aliquos: ppter
hoc q; dona ipsis data: sibi appropriat
ca. lj. J

Quā malū sit q; deus sic deserit hōiem
Ibidem. k. per totum

Deus vincitur in oratione quasi per lu-
ctam. ca. lj. Q

Deo oīno pfidere debemus r nō meritis
nostris rē. Ibidem. X r Y

Deo debet ascribi victoria: que videtur
obtineri in oratione. ca. lj. Z

Deus in oratione vincit: capis: r ligat:
r quomodo. ca. lj. A

Dei ira quō frangat Ibidem. Ar. S

Dei iusticia qualiter vincit rē. Ibidem. B

Dei iudicium quō vincitur per iudiciū
qđ homo facit sibi ipsi Ibidem. C

Dei equitas et arcus ei⁹: quomodo vin-
citur. Ibidem. D

Dei arc⁹ r pharetra qualiter frangit et
superatur Ibidem. E

Dei adiutorii perit in ceptionibus ho-
rarum siue officiorum diuinorū: r qua-
re. ca. lj. T

Deus in adiutorium meū intende qua-
re dicatur in in ceptionibus horarū ca-
nonicarum. Ibidem. T

Deus quomodo ligatur vinculis chari-
tatis. rē. ca. lj. K

Deus agnitus non potest amari. Ibidem
K in fine

Deus ligat⁹ quō debet teneri. Ibidem. L

Qualiter fort⁹ pstringit. Ibidem. M

Deus non debet recusare: hōiem ligare
vinculis charitatis r penitentie: q se
ei offert voluntarie. ca. lj. N

Deuotio requirit ad ofonē. ca. xliij. N.

Dilectionis r charitatis vinculis liga-
tur deus. ca. lj. S

Diutrie sunt fallaces. ca. vi. D

Dolor penitentialis petendus est a deo
ca. xxxj. K

Dolor pro pctis: per quid possit causari
ca. xxxj. D r E

Dolor talis sanat animam: r qualis dolor
sufficiat penitētī. Ibidem. K. Et. ca. xj. C

Donū homini datū a deo debet cōmu-
nicari alijs r nō appropriari. ca. lj. T

Donā sapientie quandoq; subtrahunt
et quare. Ibidem. J

Elemosyna va-

let ad multa. ca. xxxix. Z

Et. ca. xliij. M. ppe finem

Et iulatus r clamor adiuvat

orationem. ca. xxxvij. S

Erubescencia qre. j. verecundia

Eucharistia. infra Sacramenti altaris
et infra Iesus

Execratio p et de peccatis. ca. xliij. P

Exordium orationis: a quo debet inci-
pi. ca. lj. N.

Exordium potest incipi a gratiarum actione. ca. liij. D

Ides adiuuat ora

tionem: cuius fidei articuli alii qui in oratione rememorandi

sunt. ca. xxxij. D

Fides assimilatur chorde in cithara sive in cantico anime peccatricis. capi. xxxij. D

Fides quam virtutem habeat sociam et conneram in cithara spiritali. capi. xxxij. S

Fides in oratione: spargit boni odorē: et insurgit aduersus scias que sunt contra deum etc. ca. xij. Z et B

Fides multum deseruit in sacramento altaris pradicendo sensibus exterioribus etc. ca. xij. A

Fortitudines orationis multe sunt. ca. xi. D

Fortitudo contra tedium prolixitatis. Ibidem D

Fortitudo pro dilationem boni quod petitur Ibidem. H

Fortitudo contra iram et impatientiam. Ibidem D

Fortitudo gratuitatis contra leuitatem quandam cordis. Ibidem P

Albanū qd my-

stice designet. capitulo. xij. L. Et ibidem. D

Semiter adiuuat orationē

ca. xxxvij. E

Gloria magna fit deo ex vera conuersione et iustificatione peccatoris. capitiu. ix. R

Gladius spiritalis quo debet ansa penetrari in oratione vel meditatione etc. ca. ij. A

Gladius ille qualiter fugat mortē spirituale anime etc. Ibidem. D

Gladius dei vibratus: debet terrere peccatorem inducendo ad penitentiam: et sic fugiendo mortem spiritualem. ca. ij. H.

Gladius dei contra peccatores: aufertur ei per gladium penitentie et discipline etc. liij. f

Gratiarum actio de beneficiis acceptis est agenda. ca. liij. D et P

Eretici dicuntur

animalia venenata. capi. liij. D

Homo faciat quod in se est: licet modicum possit. ca. xij. R

Homo est ipsius dei: multiplici iure. ca. xij. A

Homines damnati ad aliquod supplicium sustinendum: docent peccatores patere a deo veniam et gratiam lacrymarum. ca. xxxvj. f. et B

Homines per quid et quomodo debet accendi ad amorem dei. capi. xlix. et. l. per totum.

Homo non potest effugere quando aliquo amore debeat dei diligere. ca. l. Z

Homo aliquo modo coartatur ad amandum deum. Ibidem Z.

Homo incitatur ad amandum dei. Ibidem. Ab et Bc

Homo mortificat seipsum spiritualiter. ca. li. A et B

Mois mors spiritualis etc. Infra Moys anime.

Homo per quid decipiat ut cadat in mortem spirituale. ca. li. S

Homo bonum sibi a deo datum non debet appropriare sed etiam alijs communicare. ca. li. P

Homo debet petere a deo ut esset captiuus et vinculet etc. liij. H

Homo quandoque derelinquitur a deo et quare. ca. li. J

Homini: est valde nociva talis derelictio Ibidem. K

Humilitas in oratione placet deo et est inducit ad exaudiendum etc. capitulo xxxj. C

Humilitas seruanda in oratione: intelligitur per species aromaticam oncyca ca. xij. K

Humilitate vicitur deus in ofone et fit obediens nobis. ca. liij. S

Ieiunium adiuuat

orationem. ca. xxxvij. R

Ieiunium est magne efficacie et virtutis. ca. xxxj. S

Ignis infernalis a penitente bene sinedelatos: per dei gratiam multa facit miracula in eo. ca. xxxj. S

Ignis inferni est timendus. ca. li. D. prope principium et etiam finem

A liij

Tabula

Ignis spūalis. s. ire p peccatis: debet offerri in ofone rē. ca. xlvij. **Z A B r C.**
Ignem diuini amoris accendit quidam amor pparatu: qui etiā a deo petendus est. ca. xlvij. **D.**

Ignem diuini amoris accendit sacra scriptura: r quomodo aliqui nō accenduntur ab ea rē. ca. xlvij. **E.**

Ignis diuini amoris accenditur beneficijs dei pmeditatis r pgnitis. ca. xlix. **f et G.**

Iesus quomodo sit placandus rē. ca. xx. xviij. **A C.**

Iesus rogandus ē in missa p multis nobis necessarijs. ca. xxviij. **G r H.**

Iesus est salutandus in missa cū magna gfarumactione. ca. xxviij. **f.**

Iesus quattuor officia pficit r implet in missa. ca. xxviij. **E.**

Iesus misericordia r pietas eius excellit misericordiaz oīm sanctorū qd ostendit in eius passione. ca. xix. **L.**

Incarnationis christi bñficiū cum gratitudine est pmeditandū. ca. liij. **L.**

Indignatio de r p peccatis: r quāta sufficiat penitenti. ca. xxiij. **D. r ca. xj. C.**

Infirmitas peccatoris quō curata est p christum. ca. xv. **B.**

Ira pro peccato liberat a iudicio dei rē. ca. xxiij. **K.**

Ira sci debem⁹ p peccatis tanq̃ inimicis nostris pessimis rē. ca. xlvij. **Z A B r C.**

Ira dei quomodo vincitur et mitigatur ca. liij. **A r G.** eodem ca.

Ire dei quomodo resistitur. **Ibidem H.**

In medio.

Iudicium extremum est timendum rē. ca. li. **D r P.**

Iudicium dei quō vincit p iudicium qd homo facit sibi ipsi. ca. liij. **C.**

Iure debito et multiplici sumus ipsius dei. ca. xiiij. **A.**

Iusticia duplex scz perfecta r imperfecta que est quedam dispositio ad iusticiā. ca. viij. **J.**

Iusticia perfecta petēda est a deo. capi. viij. **M.**

Iusticia dei nō est sepata ab eius misericordia erga peccatores. ca. vij. **f.**

Iusticia dei nō debet esse ptra misericordiam ei⁹ quo ad peccatores se pueritentē r penitentē rē. c. viij. **H. r. c. ix. D r K.**

Iusticia dei non debet petere vīdīctam ptra peccatores seipsum vindicantem r iustificantem rē. ca. ix. **D r A.**

Iusticia dei nō debet multa r magna exigere a peccatores: q̃ modicū habet: infirmus est r pauper. ca. xiiij. **K r S.**

Iusticie dei magis debent placere pene pñiales q̃ infernales rē. ca. xiiij. **L.**

Iusticia dei quō supas. ca. xliij. **B.**

Iustificatio iustificat seipsum peccator: qñ se coram deo accusat: reum cōfitef: r iudicando p̃demnat. c. vij. **H.**

Iustificatio penitentialis r a peccatis pfecta liberatio ē petēda a deo. c. viij. **M.**

Iustificatio multa bona facit in vere penitēte: r deo magnē affert gliaz. c. ix. **R.**

Iustificare impium magis est q̃ creare celum r terram rē. **Ibidem S r L.**

Iustificatio qualem facit victoriā r q̃ta mirabilis rē. **Ibidem S r L.**

De iustificatiōe impij sit deo magna gratiarumactio. **Ibidem L.**

Achryme petende

I sunt deo: precipue in oratione. ca. xxvj. **Y.**

Lachryme vnde sunt nominate et vnde prouocantur r quid efficiant in anima ca. xxvj. **C.**

Lachrymas deus potest educere de corde hominis exemplo moysi: r hoc est petendum a deo rē. xxvj. **D.**

Lachrymarū petitio ppter eaz vtilitatē **Ibidem E r J.**

Lachrymarū petitio rōne cuiusdam similitudinis. **Ibidem f.**

Lachrymarū petitio a deo ppter eius pmissiones rē. **Ibidem J r K.**

Lachrymarum gratia potest impetrari intercessionibus quorundam sanctorū ca. xxvj. **M.**

Lachrymarum fons est tanq̃ lauatozū in claustro: ergo ppter eius necessitates debet postulari a deo. ca. xxvj. **N.**

Lectio adiunat orationem r conuersio. ca. xxx. **Y.**

Ligna qualiter nobis seruiūt. c. l. **R.**

Arīam debemus

Innocare vt pro nobis intercedat ad filiū suū rē. ca. xviij. **D.**

Maria nunq̃ denegauit alicui suaz misericordiā in patrocinādo. **Ibidem D.**

Tabula

Maria ex sua miscōia debet nos iuuare p̄ra peccata nostra. ca. xviij. R.
 Maria debet assimilari filio suo in misericordia et p̄ eaz nos iuuare. ibidem S.
 Maria tenet nos adiuvare vt reconciliemur filio suo. Ibidem D.
 Marie est gaudiū: et filio ei⁹ gloria: subuenire miseris. Ibidem P.
 Maria debet reconciliare peccatorē filio suo: q̄ ipsa fuit mediator inter deum et hominem. Ibidem Q.
 Mariam blasphemantes nō erunt impuniti. ca. xxviij. S.
 Mariam honorantes honorabunt: et eā inhonorantes punientur. ca. xxviij. S. in fine.
 Mariam habere pp̄tiam et nō aduersariam est nobis multū necessarium. ca. xxviij. A B.
 Myrica quid op̄et et quid mystice designat. ca. xliij. J.
 Missa nō debet nimis plōgari a sacerdotibus. ca. xliij. D et P.
 Quid iesus in missa perficiat: quomodo sit salutādis et rogandus. quere supra Iesus.
 Misericordia dei et ei⁹ iusticia simul sūt erga peccatorem. ca. vñ. f.
 Cōtra misericordiā dei nō debet esse elus iusticia: quo ad peccatorē penitentem et se punientē. ca. viij. II.
 Misericordia dei ita potens est ad miserendum: sicut iusticia ei⁹ auida ad puniendum. ca. xij. S.
 Misericordia dei opera erga pctōres. ca. xij. M.
 Misericordia dei in quos et quō abundauit. ca. xij. D.
 Misericordia dei qualiter manifestat et sp̄cipue penitentib⁹ seipsos iudicātib⁹. ca. xij. P.
 Misericordia dei respondebit et stabit p̄ nobis peccatoribus. ca. xv. S.
 Misereri vult de⁹ peccatorib⁹ etus misericordiam desiderantib⁹. ca. xx. A.
 Misereri debet de⁹ peccatorib⁹ ad ipsos se pueritentib⁹. ca. xxj. B et C.
 Mors sp̄ialis anime que sit: et q̄ mala: et q̄ homo eā sibi infert. ca. li. A et B.
 Mors anime deterior est morte corpis: ergo magis lugenda. ca. xxvj. Z.
 Mors anime fugat per verbum dei et incipit vita p̄ oculum cordis. ca. li. B.

Mors anime vnde quandoq̄ pueniat. ca. li. E et B.
 Mors anime q̄ nocua et amara. Ibidem R et L.
 Mors anime quomodo fugat. Ibidem M. per totum.
 Mortuos corporales solemus lugere: ergo magis spirituales. s. nosmetipsos in peccatis. ca. xxvj. A.
 Mundus vniuersus quomodo seruit nobis et p̄ hoc nos accendit ad amorē dei. ca. l. A.

n Arratio in rhetorica diuina. ca. vj. A.

Narrare debet homo in ofone culpas suas et humiliter p̄fiteri et nō abscondere. Ibidem.
 Narranda sunt etiam beneficia a deo accepta et bonitas ipsius dei peccatorib⁹ ostensa. Ibidem scy. ca. vj. B.
 Negocia per ofonem expedienda que et qualia sunt. ca. xxviij. D.
 Nuncius fidelis ad deū missus est ofo. ca. xxviij. A.
 Nunci⁹ agilis et nō piger debet esse ofo. Ibidem B.
 Nunci⁹ spoliatus vel occisus dicat ofo in qua nō sit attentio. ca. Ibidem D.
 Nuncio vagabundo assimilatur oratio. Ibidem R.
 Nuncio qui morit in via: ofo equiparatur. Ibidem L.
 Nuncio excommunicato etiam assimilatur oratio. Ibidem M.
 Nuncio stulto assimilatur et quis sit. Ibidem II.
 Nuncio rauco et muto assimilatur et quō ca. xxviij. A f.

o Diuini peccati qualiter oritur et q̄tuz sufficiat in penitente. ca. xxiij. L.

Orationis recōmendatio: dignitas et p̄cellētia necessitas et fructuositas. c. j. A.
 Oratio quid sit: et quō sit petitio quedā. ca. j. f.
 Oratio principaliter dirigitur ad deum. ca. j. f. et II.
 Orationis gen⁹ est rogatio. ca. j. J.
 Orationis descriptiones ab ipsis sanctis doctoribus quomodo sunt intelligende et q̄ sint laudes et declarationes ipsius

Tabula

orationis. ca. j. K.
 Orationis pfectiones ⁊ ptes. ca. ij. L.
 Oratio spiritualis ⁊ secularis quō differunt. Ibidem M.
 Oratio est subiectum rhetorice diuine. ca. j. E.
 Oratio est donum dei ⁊ grē eius. c. j. D.
 Oratio adiuuat predicatorum iudices et alios multos ⁊c. ca. j. B.
 Orationis mirificentia. c. vltimo.
 Orandi ars ⁊ doctrina vtiliter traditur. ca. j. C.
 Oratio fit etiam p tpalibus. c. j. S.
 Orationis exordium. ca. ij. N.
 Oras debet narrare culpas suas eas agnoscendo ⁊ pfitendo ⁊c. et nō occultando. ca. vj. A.
 Orationes magis approbate ⁊ laudate ⁊ efficaces que sint ⁊ in quib⁹ libris contineant. c. xvj. h.
 Orationes lucidissime comprehendentes omnia que sunt necessaria peti ⁊ desiderari a deo. ca. xvj. J.
 Orationes peccatorū etiam valent apud deum. ca. xvij. K.
 Orationes sanctorum in celo existentium pro nobis sunt multum efficaces. capi. xvij. L M ⁊ N.
 Oratio sanctorū quib⁹ impedit ne a deo exaudiat. ca. xvij. N.
 Orationem adiuuant multa. c. xxv. S.
 Orationem adiuuat corporis dispositio ⁊ qualis. ca. xxv. S.
 Oratio est vngētum valens cordi humano ad multa. c. xxv. U.
 Orationis tpe excludende sunt cogitationes vane et inutiles assimilate multis. c. xxv. T ⁊ U.
 Orationem adiuuant lachryme profuse. ca. xxvj. Y.
 Orationem adiuuant afflictio corporalis ⁊ tribulatio p qua clamat ad deum. ca. xxvij. D.
 Orationem adiuuat ieiunium ⁊c. Ibidem R.
 Oratio debet habere duas alas ⁊c. Ibidem R.
 Orationis vox est desiderium impetrandi. Ibidem D.
 Oratio adiuuat assiduitate. ca. xxx. U.
 Oratio quomodo sit assidua ⁊ cōtinua Ibidem. X ⁊ Z.
 Orare semper quomodo fiat ⁊ fieri possit.

Ibidem X.
 Oratio et lectio se mutuo adiuuant. Ibidem Y.
 Orandi importunitas quid sit ⁊ quō adiuuet ofonem. ca. xxxj. A.
 Orandi importunitas quare fuit laudata a christo. Et q in ipso nō habet locū talis importunitas. c. xxxv. P.
 Orationis exauditionē inducit humilitas ⁊c. ca. xxxj. C.
 Ofonem adiuuat fides: cui⁹ articuli aliqui rememorandi sunt. ca. xxxij. D.
 Oratio omni tpe ⁊ hora pōt fieri ad deū. ca. xxxv. P.
 Orationē adiuuant delectari in dño ⁊ ei esse subditum. c. xxxvj. Q.
 Ofonem adiuuat septē alia. c. xxxvij. S.
 Oratio assimilat nuncio fideli q mittit ad deum. ca. xxxvij. A.
 Orantes parum vel modicū assimilant nuncio pigro. Ibidem B.
 Orantes modicum pfit assuescere paulatim vtmultū orent. Ibidem B.
 Orandi tarditas ⁊ pigritia vnde pueniat. Ibidem C.
 Oratio vbi nō sit attentio: dicit nūcius spoliatus vel occisus. ca. xxxvij. D.
 Ofons negotia ipsam expediēda que ⁊ qualia sunt. Ibidem D.
 Oratio quasi nunci⁹ psonaliter apparet in pistorio dei defendens ibi eum qui misit cū adiutorio fili⁹ dei ptra accusatores. ca. xxxvij. E.
 Oratio quō adiuuat a patre misericordiarum. Ibidem f.
 Oratio ex quo est vntū dei debet ab ipso postulari. Ibidem f.
 Oratio quō debeat sollicitare assistētes p negotio sibi cōmisso ⁊ qles sint tales assistentes. ca. xxxvij. S.
 Orationi assistentes ⁊ eam adiuuantes in curia celesti vt valeat exaudiri. Ibidem h.
 Oratio negligens innocare ⁊ sollicitare assistentes. Ibidem J.
 Ecclesia docet nos innocare tales assistentes scz sanctos. Ibidem J.
 Oratio debet esse sollicita p negotio ⁊c. Ibidem K.
 Oratio aliqua assimilat nūcio vagabundo ⁊c. Ibidem K.
 Oratio assimilat nuncio q mori in via Ibidem L.

Tabula

Orans debet petere orationē suā dirigī
in viā et incōspectu dei. Ibidem L.
Oratio assimilatur nuncio excomunica-
to. rē. ca. xxxviij. M.
Item nuncio stulto: scz qui petit nō pe-
tenda. Ibidem N. et D.
Oratio debet volare in celū: id est: pete-
re celestia et spiritalia. Ibidem P.
Oratio habet multos cōtradictōres et
aduersarios. Ibidem Q.
Oratio quomodo debet cōtradidere cō-
tradictōribus et aduersarijs suis: et quo
modo eos mortificet et quantū debet
clamare. rē. ca. xxxviij. L.
Orationē nō aduertentes fatue agunt.
Ibidem A. b.
Oratio nō intellecta nec attenta nō est
contēnenda: Ibidem Ad.
Orationi attendere conueniens est. rē.
Ibidem Ad.
Orationē non attendere quādoq; ridi-
culosum est. Ibidem Ad.
Oratio muta siue rauca que sit: et quō
noceat. ca. xxxviij. Bf.
Oratio quomodo sit canticum. rē. ca.
xxxix. A.
Oratio dicitur vitulus labiorū: et quo
modo. ca. xl. L.
Ad quid orandus est deus. Ibidem L.
Orationi intendendū est. Ibidem L.
Orationis fortitudines multe quib⁹ su-
stentatur. ca. xl. M.
Ab oratione quidam leuiter et faciliter
desistunt: in quo stulte agunt. Ibidem
P. et Q.
Orationē faciliter relinquētes: in mul-
tis laborant stulticijs. ca. xl. P. et Q.
Orant multi in deuote et negligenter et
precipue clerici non attente psallentes
Ibidem R. et S.
Oratio assimilatur thuri: virgule: fumi:
aromatibus: pulueri pigmentarij: et si-
milibus. ca. xli. L.
In oratione sentiunt virtutes: vitia: sa-
cra eloquia. rē. ca. xli. Y.
Oratio deuota est odoramentū suauita-
tis et pcedit ex operatione et presentia
sancti spiritus. Ibidem Y.
Oratio sanctorum: magni est odoris su-
auitatis: et flagrantie. rē. capto. xliij.
Q. et R.
Oratio deuota qualiter placeat deo et
sanctis suis tanq; odor suauissim⁹. rē.

ca. xli. C. Et ibidem f.
Oratio est deo patri grata p christi me-
diatozem. ca. xliij. S. et P.
Oratio erit impetratoria per christum.
Ibidem P.
Oratione honorat tota trinitas et chri-
stus. Ibidem P.
Oratio aromatizans intelligit per thy-
miana. rē. Ibidem J.
Ad orationem requiritur deuotio. ca.
xliij. N.
Oratio debet esse breuis: quomō et qua-
re. ca. xliij. D.
Oratione mens humana consigit deo.
rē. Ibidem P.
Oratio est vngentū spirituale: sanans et
sanctificās animas: rē. ca. xliij. Q. R.
Oratio decorat animam et alia mira fa-
cit. Ibidem R.
Oratiōis meritū duplex est. ca. xliij. L.
In oratione quādoq; viri sancti mino-
rem gratiā deuotionis habent q̄ pec-
catores. rē. ca. xlv. U.
Oratio in qua nō actualiter cogitatur
de deo quō sit meritoria. ca. xlvj. X.
Oratio est sacrificiū et oblatio deo accep-
ta sanctificans etiam ipsum offerentē.
rē. ca. xlvj. Y.
Orationis sacrificiū offerre volens: de-
bet habere ignē et gladiū. Ibidem Z.
Quis sit ille ignis et qualiter incendat.
Ibidem Z.
Oratio est lucta cū deo. rē. ca. li. Q.
Oratio requirit quietem et solitudinē.
Ibidem Q.
In oratione colligende sunt vires. rē.
Ibidem Q.
Orando aliqui statim deficiunt: et qua-
re hoc. ca. li. R.
Oratiōis prima luctatio qua vincit de-
us est humiliatio. Ibidem S.
Oratiōis alie due lucte siue astutie. Ibidem
L. et U.
Oratio continuata quodāmodo vincit
deum. Ibidem U.
Oratione deus vincitur: capif: ligatur:
et ira eius frangitur. ca. li. A.
Orans volens cum deo pugnare in ora-
tione debet ab eo adiutorij petere: si-
cut sit in diuinis officijs. ca. liij. P.
Orationis misericordia siue effectus mi-
rabilis et precipue in sacramentis. rē.
ca. liij. siue vlt. Q.

Auli cōuersio. ca

pitulo. xx. A.
 Pax non est habenda cū pec-
 catis. ca. xlvj. A.
 Peccatoris iunio vnde pueniat: et quid
 efficiat. ca. xxxvj. Z.
 Peccatum multa mala infert peccatori
 ca. vj. E.
 Peccatorū feditas et inuidicia: debet co-
 gnosci ab oratore. ca. liij. H.
 Peccatorum cōfessio impetrat a deo ve-
 niam. ca. vij. B.
 Peccata sunt inimici dei et hominis: er-
 go cōtra illa debet homo cū adiutorio
 dei pugnare. ca. viij. D.
 Peccatorū compunctionē et penitentiā
 possunt facere multa in isto libro posi-
 ta. ca. xij. D. et E.
 Peccatorū recogitatio facit cōpunctio-
 nem cordis et fugat sic illa peccata. ca.
 xij. f. et J.
 Peccata fugantur per eorundē recogit-
 ationē. Ibidem. f.
 Peccata quō sanantur. Ibidem. B. et H.
 Peccata: quia nō bene vident placent
 amatoribus suis: que si bene recogita-
 rent displicerent. Ibidem. J.
 Peccatorū feditas q̄ abominabilis est.
 Ibidem. J.
 Peccata vt sanentur quid sit faciendū
 et. Ibidem. K.
 Que sint sanantia peccatū. Ibidem. K.
 Peccatū quomodo abscondit et detegi-
 tur. ca. xliij. M.
 Peccatorū odium verecūdia abomina-
 tio. et. ca. xliij. L. Et ca. xj. C.
 Peccata sanant fugantur et expellunt
 p̄ quasdā dispositiōes nominatas aro-
 mata. ca. xliij. R. per torum.
 Peccata aduersant orationib⁹ nostris.
 ca. xxxviij. D.
 Propter peccata multos habemus ad-
 uersarios. Ibidem. R.
 Peccatorū contritio et pulueris eorum
 aspersio. ca. xij. U. et E.
 Peccatis debem⁹ irasci: q̄ sunt inimici
 nři seuissimi. et. ca. xlvj. Z. A. B. et C.
 Peccata nutriuntur. et. Ibidem. A. p-
 pe finem.
 Peccata amantes: odiunt ea psequētes
 Ibidem. B. in principio.
 Peccata debemus odire ppter damna

ab eis illata. Ibidem. B.
 Peccatores exaudiunt quando p seip-
 sis orant. ca. ij. M.
 Peccatores deus expectat et miris mo-
 dis reuocat. ca. liij. R.
 Ad peccatores se deus misericorditer te-
 net. ca. liij. U.
 Pctōres de⁹ benigne sustinet. ca. vj. B.
 Peccatores peccant: non solum contra
 deū sed etiam contra totā curiam cele-
 stem. ca. vj. C.
 Peccatores decipiunt et excecant p bo-
 na temporalia. ca. vj. D. et E.
 Peccatoris decepti per pctā et bona tē-
 poralia querela. Ibidem. E.
 Peccator debet se accusare et pctā p̄fite-
 ri: et veniā cōsequatur. ca. vij. B.
 Peccator cōfitendo: et se accusando: et cō-
 demnando coram deo: iustificat seip-
 sum. ca. vij. H.
 Arma contra peccatores. ca. xij. H.
 Peccator quia infirmus est: modicum
 potest: quod tamē deus respicere nō de-
 bet. ca. xij. R.
 Peccatoris accusatio: q̄ nō multa debe-
 at iusticie dei: ppter infirmitatē et pau-
 pertatē. Ibidem. S.
 Pctōr est dei multiplici iure. ca. xij. U.
 Peccatoris cōuersionē et penitentialē
 satisfactiōē vult deus. ca. xliij. E.
 Peccator q̄ suis bona a deo sibi commis-
 sa dissipauit: tamen potest p hac satis-
 facere per penitentialē cōuersionem.
 ca. xliij. E.
 Peccator non nisi cum auxilio dei po-
 test reuerti et conuerti ad ipsū deum:
 quia per peccatum se indignum fecit.
 et. ca. xliij. Y.
 Pctōrē vult de⁹ reuerti ad se. Ibidem. Z.
 Peccator quomodo sanatus est per de-
 um. ca. xv. B.
 Peccatorū orationes etiam valent apud
 deū: et quare deus debeat eas accepta-
 re. et. ca. xlvj. K.
 Peccatori se ad deū cōuertenti debet ip-
 se deus esse misericors et ppitius ppter
 multa. ca. xxi. B. et C.
 Peccator p multa verba huius libri po-
 test deuenire ad verā penitentiā et cor-
 dis cōpunctionē. ca. xliij. D. et E.
 Peccator nō debet desperare ppter ma-
 gnitudinē peccatorū: q̄ si vult pōt faci-
 liter sanari. et. ca. xliij. H.

Tabula

Peccator debet p̄meditari supplicia inferni ⁊ petere a deo vt possit ea videre ⁊ cognoscere. *ic. ca. xxvj. B. ⁊ D.*
 Peccator debet petere a deo cognitionē malozū que sibi p̄uenerūt ex abussione b^o malozū opm^o ⁊ de peccat^o. *ca. xxvj. L.*
 Peccator quōdā assimilatur ⁊ associat^r demonibus. *Ibidem. L.*
 Peccator debet se plāgere tanq̄ mortuum. *ca. xxvj. U.*
 Peccator quōdā debeat clamare in orationibus ⁊ cōfessionibus. Et qui clamare debent p̄ eo. *ca. xxvij. X.*
 Peccator quomodo debeat cantare lamentando p̄ peccatis ⁊ se humiliādo. *ic. ca. xxix. B.*
 Pctōr dat deo iusticiā. *Ibidē. C.*
 Peccatores quādoq̄ habent maiorem gratiā deuotionis in orationib^o q̄ v^ori sancti ⁊ quare hoc. *ca. xlv. U.*
 Peccatores debent irasci peccatis suis. *ca. xlvj. Z.*
 Nō debent ea fonere nutritre nec pacem habere cū eis. *ic. Ibidem. A.*
 Peccatores debent odire pctā propter damna eorum. *Ibidem. B.*
 Peccator debet timere gladiū dei super eū vibratum ⁊ p̄ hoc inducitur ad cōpunctionē. *ca. lj. N.*
 Peccator debet timere penas inferni et iudiciū extremū. *Ibidē. D. ⁊ P.*
 Pectoris p̄cussio. *ca. xxxvj. Z. in fine.*
 Pena infernalis nō est satisfactoria pro peccatis nec p̄ se placet deo sed diabolo: tñ iuste inflig^r dānatis. *ca. xi. B.*
 Penis in infernalib^o apparet dei iusticia. *Ibidem.*
 A penis infernalibus nō est liberatio. *ca. xij. D.*
 Pene penitētiales sunt meliores ⁊ deo magis placite q̄ pene infernales. *ca. xij. f.*
 Pene penitētiales ⁊ non infernales debent placere iusticie dei: q̄ per eas satis fit ei. *ca. xij. Z.*
 Penitētia peccatoris vera multa bona facit. *ca. ix. R.*
 In cōflictu penitentie: petēda est victoria a deo ⁊ ab eius iusticia. *ca. ix. P.*
 Penitentie opera placent deo ⁊ multa bona faciunt. *ca. xij. D.*
 In penitētiāli conuersione fit celeste et spirituale cōiuuiū incogitabiliter gau-

diosum. *ca. xij. E.*
 Penitentie dolor petendus est a deo. *ca. xxvj. K.*
 Penitentie iusticia vincit iusticiā dei. *ic. ca. liij. B.*
 Penitere est duplex: scilicet p̄fectū ⁊ imperfectum. *ca. vij. J.*
 Penitens vere iustificat seipsum: ⁊ satis fecit diuine iusticie: ⁊ euadat iudiciū dei. *ca. vij. L.*
 Penitens vere: qd faciat. *ca. ix. Y.*
 Penitens nō debeat tantū puniri quātum demeruit. *ca. x. Z.*
 A penitente deus nō requirit tantā penam quāta demeruit sc̄z infernalem ⁊ perpetuā. *ca. xj. A. ⁊ B.*
 Penitens: quāti debet habere dolozū timorē ⁊ erubescentiā: irā ⁊ abominatiōē de pctō. *ca. xj. C. Et ca. xij. R.*
 Penitēs p̄ dispositiōes aliquas: que nominant^r aromata: pōt ad hoc induci vt recedat a peccatis. *ic. ca. xliij. R.*
 In penitente: vita gratie: potest p̄fici auxilio dei. *ca. xxvj. B.*
 Penitens debet diligenter p̄meditari supplicia inferni: per hoc enim de^o per suam gratiam faciet mirabilia in eo. *ca. xxvj. E.*
 Penitens debet dolorem petere a deo. *Ibidem. K.*
 Petitio est faciēda: qualiter ⁊ quō ⁊ qd ad eā requiratur: in quib^o orationib^o contineatur. *ca. xvj. D.*
 Petitionis cōfirmatio. *ca. xvj. K.*
 Quedam nō sunt petenda a deo in oratione. *ca. xxvij. N.*
 Pietas quō valeat ad omnia: ⁊ q̄ p̄ eas quādoq̄ cultus diuinus notetur. *ca. xix. L. Itē ca. xij. M.*
 Planctus adiuvat orationē: ⁊ quomodo peccator se tanq̄ mortuū plangere debet. *ca. xxvj. U.*
 Prelatus nō debet petere a deo prelatiōē nec desiderare eā. *ca. xxvij. D.*
 Prelatus debet peti a deo. *Ibidē. D.*
 Prelati p̄mittunt^r a deo p̄esse in penas ipsorū. *ic. Ibidem. D.*
 Prelatorū oratio debet esse breuis. *ca. xliij. P.*
 Psalmodia: quomodo est oratio: ⁊ quater fieri debeat. *ca. xxx. Y.*
 Psalmodia diligenter cantata vel audita: debet in homine incitare mor^o spi-

rituales. ca. xxxij. D.
 Psalmodia aliquos parū mouet ad spi-
 ritualē armoniā: qz nō intelligunt vel
 ruditer canunt. rē. Ibidē. J.
 Psalmodie p̄ciositas: ⁊ quare in eccle-
 sia cantādo ⁊ legendo frequētur. rē.
 Ibidem K.
 Pudor de pctis. ca. xxiij. M.
 Puluis pigmentarius quid sit. ca. xij.
 A. et X.
 Puluis peccatorum qualiter sit spargē-
 dus. Ibidem. X.
 Querela miserabilis: peccatoris decepti
 p̄ pctā ⁊ bona tēporalia. ca. vi. E.

Eligiosi debēt in

sistere dei laudibus: orationi-
 bus ⁊ sacrificijs. c. xxx. Y.
 Rhetorica diuina ⁊ spiritualis: est neces-
 saria. c. f. B.
 Subiectū eius est oratio. c. f. E.
 Multa verba i ista rhetorica posita: pos-
 sunt hominē inducere ad gratiā deuō-
 tionis: gratitudinis: cōpunctionis. rē.
 ca. xxij. D. ⁊ E.
 Rugitus quid sit: ⁊ quō adiuuat oratio-
 nem. ca. xxxvij. L.

Sacramētū alta-

ris. In eo inestimabiliter dei
 beneficia in nos perfunditur.
 rē. ca. xxxij. D.
 In sacramento altaris: in missa scz perf-
 cit christus quattuor officia ineffabi-
 lis pietatis. Ibidem. E.
 Qualiter salutandus ⁊ rogandus est ie-
 sus in isto sacramento tempore missa-
 rum. ca. xxxij. f.
 Qualiter iesus ē in isto sacramēto apud
 nos ⁊ qualiter in celo apud angelos il-
 los ibi: ⁊ nos hic reficiēs. ca. xxxij. J.
 Quid iesus est in isto sacramēto: ⁊ quid
 nobis facere debeat. ca. xxxij. K.
 Sacramēti altaris suauitatē quare nō
 gustando percipimus. rē. ca. xxxij. L.
 Qualiter vitia hoc impediunt. rē. Ibi-
 dem M.
 Sacramētū altaris quis ibi sit sub spe-
 cie panis ⁊ vini tanq̄ signis: nō min⁹
 tamen reficit spiritualiter animas no-
 stras. Ibidem. N.
 Sacramēti altaris aliqua miracula be-
 ne notanda. ca. xxxij. Q.

Ad sacramētū altaris multum defera-
 uit fides. ca. xij. A.
 Sancti quō seruiunt nobis. ca. l. L.
 Sanctorum in celo existentium: oratio
 pio nobis multum est efficax. ca. xvij.
 L. M. ⁊ N.
 Sanctorū oratio qñq̄ impediť ne exar-
 diať a deo ⁊ quare hoc. Ibidē. N.
 Sanctorū veneratio cedit ad laudes et
 honorē dei. Ibidem. N.
 Sacra sunt venerāda. ca. xrij. T. in fine
 Sancti in celo quō ⁊ ppter quid sūt ad-
 aduersarij ⁊ inimici nrī. ca. xxxvij. S.
 Sancti inuocandi sunt vt clamēt p no-
 bis intercedendo. rē. ca. xxxvij. Y.
 Sancti cōtra nos clamantes: quō sine
 placandis. Ibidem. Z.
 Sanctis est oratio deuota: odor suauis
 rē. ca. xij. C. Et ibidem. f.
 Sanctorum oratio est odorifera. rē. ca.
 xliij. S.
 Sancti viri quādoq̄ minorē gratiā deu-
 otionis habent in oratione q̄ pecca-
 tores. rē. ca. xlv. U.
 Sapientia quādoq̄ subtrahitur a sapi-
 entibus: qz eam nō cōmunicant alijs.
 rē. ca. li. J.
 Scriptura sacra pōt accēdere ignem di-
 uini amoris: quis tamē aliqui non sic
 accendant p eam. rē. ca. xlvij. E.
 Seruitutē vitiōis vilissimaz: debemus
 abijcere: ⁊ seruituti dei nobilissime nos
 subijcere. rē. ca. xxxvj. R.
 Singultus quid sit: ⁊ q̄ adiuuat oratio-
 nem. ca. xxxvij. Z.
 Sol ⁊ stelle qualiter nobis seruiūt. ca.
 l. M.
 Sultrie multe hominū desistentiū faci-
 liter ab orationib⁹ suis. ca. xl. P. ⁊ Q.
 Subditum esse domino adiuuat oratio-
 nem. ca. xxxvj. R.
 Superbia est mors spiritualis a deo se-
 parans ergo detestanda. ca. li. D.
 Spiritū quid sit: ⁊ quomodo adiuuat
 orationē. ca. xxxvij. Y.

Erra qualiter ser-

uiat nobis multipliciter p ea
 que ex illa pueniunt. ca. l. P.
 Timor gehennalis supplicij faciet rece-
 dere a peccato. ca. xrij. K.
 Timere debet peccator ingem inferni: et
 iudicium extremum. ca. li. Q. in princi-

plo ⁊ fine.

Timere debet homo penas inferni ⁊ eternum iudiciū. Ibidem. P.
De timore penitentis. ca. xj. C.
Tribulatio ⁊ eius clamor adiunat ofonem. ca. xxvij. D.
Tribulatis subuenit deus. Ibidem P ⁊ Q.

¶ Enti qualiter ser-

uiunt nobis. ca. l. N.

Uerecundia de peccatis. c. xliij.

M. ⁊ ca. xj. C.

Uitia aduersant nobis in orationibus. ca. xxxvij. Q.

Ueneranda sunt sacra. c. xxix. L. in fine
Propter uitia multos habemus inimicos. Ibidem. R.

Uitia aliqua qualiter dicuntur nociua et uenenata. ca. xliij. L.

Uitius irasci debemus: quia sunt inimici nostri. ca. xlvij. Z B ⁊ C.

Uitiorum seruitutem abscindere. c. supra Seruitus.

Victoria in officio penitentie est petenda a deo. ca. ix. P.

Victoria que obtinetur in oratione pro deum debet ascribi ipsi deo ⁊ non homini. ca. liij. Z.

Vinculum charitatis quod liget ⁊ teneat deum ⁊ artius eum possit cōstringere. ca. liij. K L ⁊ M.

Vinculari a deo debet homo petere. Ibidem. N.

Uirtutes sentiunt ⁊ operantur in ofone. ca. xij. Y. Item ibidem B.

Ungento assimilatur ofo. c. xliij. Q ⁊ R.

Uirtutes cōnectuntur binatim ad inuicem in cythara spūali anime. c. xxxix. f.

Uita gratie est aliquoties in penitenter et pōt adiutorio dei pfici. ca. xxvj. B.

Uita gratie quomodo amittitur ⁊ extinguitur. ca. ij. A ⁊ B.

Et precipue adulterio laudantia et alia uitia. Ibidem D.

Uita talis quod recuperatur per uerbum dei et per oculus cordis. Ibidem C.

Uitulis labiorum assimilatur ofo. ca. xl. L.

Que sunt ossa carnes pellis ⁊c. istius uirtutis. Ibidem R.

Uoluptas ducit hominem in mortē spirituale. ca. ij. B.

c Ihsit' supra Iesus

¶ Ihsus datus est nobis propter multos triplices effectus salutares. ca. xix. U.

¶ Ihsus quia aduocat noster est debet allegare pro causa nostra patri scilicet reconciliando. Ibidem X.

¶ Ihsus interpellare debet pro peccatis nostris. Ibidem X.

¶ Ihsus suscepit pro nobis officium interpellandi patrem pro peccata nostra quod officium debemus petere ut pro nobis exerceat ⁊c. Ibidem Y.

¶ Ihsus mortuus pro peccatis nostris ostendit quantum odit peccata nostra. Ibidem Z.

¶ Ihsus pro crucifixionibus suis rogauit: ergo et pro nobis debet rogare patrem ⁊c. Ibidem Z.

¶ Ihsus pro nobis interpellatio efficax est ad nos spiritualiter uiuificandum propter suam passionem. ca. ix. Z.

¶ Ihsus rogandus est ut pro nobis alleget ⁊ officium interpellandi exerceat ⁊c. c. ix. X.

¶ Ihsus uult misereri iniustis ⁊ peccatoribus eius misericordiam desiderantibus. ca. xx. A.

¶ Ihsus debet peccatoribus se ad ipsum cōuertentibus misereri propter multa. ca. xxi. B ⁊ C.

¶ Ihsus dicitur angelus magni cōsilij qui stetit iuxta altare habens thuribulum in manu sua: qui etiam dicitur templi ⁊ pontifex ⁊c. ca. xij. D.

¶ Ihsus existens pontifex efficaciter pro nobis interpellat apud patrem misericordiarum impetrando nobis necessaria. Ibidem E.

¶ Per christum omnia sunt patri grata et placita ⁊c. ca. xij. B.

¶ Per christum tanquam mediatorem omnia impetrantur a patre ⁊ spū sancto et a se ipso. Ibidem D.

¶ Ihsus cum tota trinitate honoratur per ofonem. Ibidem P.

**Incipiunt capitula sequē
tis videlicet Rhetorice diui
ne: de oratione peculiariter
tractantis.**

Orationis recommendatio. Et quid sit
oratio. Capitulum. j.
De pfectionibus ofonis diuine. ca. ij.
De exordio ofonis diuine. ca. iij.
Quod exordium potest incipi a gratiarum
actione. ca. liij.
Conclusio pcedentium. ca. v.
De narratione in ofone diuina. ca. vi.
Allegatio clementie dei. ca. viij.
De iusticia pfecta et impfecta. ca. viij.
Petitio victorie in pfectu pnie. ca. ix.
Excusatio penitentis qd nō debet tñ pu
niri qm meruit. ca. x.
Obiectio ptra pdicta. ca. xi.
Quod deo placeāt opa penitentis. ca. xij.
Quod faciat homo quod in se ē: licet modi
cum possit. ca. xij.
Quod deus vult ad eum reuersionem peni
tentialem satisfacciones. ca. xij.
Quod deus sanat pfecte egrotum vel mise
rentē peccatori. ca. xv.
De forma petitionis in ofone. ca. xvj.
Confirmatio petitionis. ca. xvij.
Petitio intercessionis beate marie vir
ginis. ca. xvij.
Conuertat se iterum peccator ad patroci
nium iesu christi supplicās vt alleget p
ipso. ca. xix.
Conclusio petitionis et pfirmatiōis. ca. xx.
Excusatio pprie infirmitatis. ca. xxj.
Ad quid valeant pdicta. ca. xxij.
Quid faciat recognitio pctōz. ca. xxij.
De pudore et erubescencia ex peccato. ca.
xxij.
De indignatione a peccatis. ca. xxij.
Quedam dispositiones corporis iuuantes
orare volentem. ca. xxv.
Petitio lachrymarum ex peccatorum re
cordatione vel spūalis mentis. ca. xxvj.
Requirende sunt intercessionēs sanctoz
ad impetrationē lachrymar. ca. xxvj.

Quod afflictio corporalis valet ad impetra
tionem lachrymar. ca. xxvij.
Quare ieiunio tanta efficacia tribuatur
ca. xxix.
Assiduitas orationum adiuvat notabi
liter. ca. xxx.
De importunitate orandi. ca. xxxj.
Quod fides adiuvat ofonem. ca. xxxij.
Cum q̄tra ḡfaramactione est salutandus
dñs iesus in missa. ca. xxxij.
Quedā p̄tinentia ad p̄dicta. ca. xxxij.
Quare deus laudauit importunitatem
orantis in euāgelio luce. ca. xxxv.
Quod in deo delectari et ei esse subditus ad
iuuat orationem. ca. xxxvj.
De alijs septem adiutorijs orationis.
capitulum. xxxvj.
Quod oratio sit quasi nuncius ad deū mis
sus. ca. xxxvij.
De cantico peccatricis aie. ca. xxxix.
Quid intelligatur per vitulos labiorum
Capitulum. xl.
Quare p fumum thuris signat oratio et
quid p puluerem pigmentarij. ca. xli.
Quid signat p altare aureum. ca. xli.
De deuotione que requiritur in ofone.
capitulum. xli.
De breuitate orationis. ca. xliij.
Quare viri sancti difficile habent gra
tiam deuotionis. ca. xlv.
De merito illius ofonis in qua actu nō
cogitat quis de deo. ca. xlvj.
De igne et gladio qui debet esse in sacrifi
cio orationis. ca. xlvij.
De igne sacrificij orationis. ca. xlvij.
Que valeant ad accēdendum vel nutri
endum ignem ofonis p̄dicti. ca. xlix.
De memoria bñficioz diuinor. ca. l.
De gladio spūali quo debet mactari aīa
in ofone vel meditatione. ca. lj.
De luctamine in ofone. ca. lij.
Quomodo deus p luctam orationis vin
citur. ca. lij.
De misericordia et virtutibus orationis.
capitulum. lij.

Rhetorica diuina siue ars
oratoria eloquentie diuine edi-
ta per venerandū patrē ma-
gistrū Guilermū parisiēsem.

De oratione Caplm I

In sacris ac sacri-

ficatiuis exercitationib⁹: que
et quāta sit dignitas et pcellen-
tia poti⁹ ofonis: multū liq̃de
apparere pōt volētib⁹ videre atq; valētib⁹.
Et primū ereo qd ois sacrificatio: ois
bndictio: et ofne sacm: et oino quicqd in
cultu diuino honorifice agit: aut ofo ē
aut ofone pagitur siue pficif. Deinde q
ois ecclia sanctorū: celesti ac diuino ma-
gisterio erudita ac instituta: tam multi-
plici celebritate frequētat ofonem: vt ei
die noctuq; insistat et inuigilet: et eidem
vite pntis tpa: tanq; illi psecrata et debi-
ta: pciat. Cui⁹ rei nulla alia cā vel ratio
existimari vel cogitari pōt: nisi oratiōis
tanta necessitas: tantaq; fructuositas: q
tantā frequētationis et instantie prinui-
tatem erigat et req̃rat. Qz si dixerit quis
auctoritas applica: pcepto suo quo dictū
est: Sine intermissione orate: ad hoc attat
et cogit: nō solū ecclia: s; etiā ipa lex euan-
gelica: in qua exp̃sse legif mandatum de
ofone: ipso ore veritatē editū: quo dictū
est: Quia oportet sp̃ orare: et nūq; deficere.
Rīdeo in hoc qd in ipsa cause sunt et rō-
nes rōnabilissime atq; iustissime: ppter
quas mādara hmōi et oia alia q de ofo-
ne data sunt merito data fuerūt. Tercio
ex virtuositate ipsi⁹ ofonis: mirificētis
et numerositate mirabili atq; pstantia
vtilitatū: quas te scire faciā in sequētib⁹.
Et his q trib⁹ manifestū esse tibi debz
et necessariam esse et oino debere esse cele-
stem ac diuinale rhetoricā: siue sp̃ialem
ac saluberrimā oratoriam: que in causis
aiay atq; negociis allegare doceat eos
q cause hmōi patrociniū suscepērūt. Et
sp̃iales oratores pstituti sunt: vt in dei
altissimi cōsistorio: causas allegēt hmōi
ppter qd sit ēdia bndictioy ecclesiasticoy
eis pstituta sunt ex magna pte. Hoc autē
dico ppter officia docēdi et pdicandi: in
quib⁹ pstitit residuū militie clericalis: de
quib⁹ nullaten⁹ tibi dubitādū est: q nec

recte nec laudabilr exerceri pnt: nisi do-
ctores: pdicatores atq; iudices ecclia-
sticos x̃i⁹ ofonis adiunget et dirigat inces-
santer. Qz si tāta volumina studio et
labore rhetorū de ofoe rhetorica scripta
sunt: q̃to forti⁹ de ista sacra et sacratissi-
ma ofone dignum et iustū est vt scribāt
ars et doctrina. Nec autē ratiocinatio ap-
portionabilitate causay et orationū vir-
tutem hz atq; vigorē: si tñ nō est compa-
tio ofonis ad ofonem in fructu vel vtili-
tate: nō erit compatio debiti et labori p
arte et doctrina istī⁹ ad debiti studii vlt
laborem illi⁹. Quid dicā de ofone l̃faria
cui tota grāmatica inuigilat? Quid de
ofone logica: cui tā studiosē: tanq; pfe-
cte Aristotel ingeniositas insudauit? et
de ofone vtiq; logica: que ois vel pposi-
tio: vel syllogism⁹ est: oēs libros logica-
les titulauit. Ut de syllogismo libz pri-
orum vel analeticoy: De demōstratione
libz posterioroy: Et de elencis libz elen-
coy: Et de syllogismo dyalectico libz
topicoy: De interpretatione x̃o siue ppo-
sitione libz perihementas. Qualiter
autē possibile erit istā sacrā ac sacrificati-
uam: et modis oib⁹ omni generi aliarū
ofonū incompatibilr pcellentē ofonem
esse omni arte et doctrina et artificio des-
titutā? Quia igit nō imenitrat diuine
pgruit hoc: neq; pfectioni: quā nō solus
debet s; etiā necesse ē esse in ecclia dei al-
tissimi: q schola ipsi⁹ ē: et cui⁹ sola doctri-
na in ea discit et docet: assidue esse artes
atq; artificii orādi necesse ēē. Ampli⁹:
qd op⁹ cuiuscūq; vtilitatē inueniri pōt:
qd arte et doctrina ac artificio careat: et
doctores atq; artifices sui non habeat?
Que q cā reddi pōt vt op⁹ tā nobile: tan-
q; pclare vtilitatē hucusq; neglectū at-
q; desertū sit: nisi qz vlti⁹ vtilitas igno-
rata ē: vel ipi sacri doctores desidēs aut
alijs occupati: ofonē pterierūt? Crederē-
dū q est mltos de ea multa scripsisse: et
cū exēplaria orationū scripserūt: hoc suf-
ficere oratorib⁹ reputasse. Vel fortit⁹ q
poti⁹ orādo q̃ philosophado orare disci-
mus: nō artē vel artificii orādi eos: sed
ofones scriptas autēricas oratorib⁹ tra-
didisse: sicut euidenter apparet in libro
psalmoz q exq̃sitissimis ofonib⁹ refertis-
sim⁹ est. Si q̃s autē dixerit q ofo donū
dñi dei est: et ppter hoc nō ab arte vlt do-

Aristote.

C

D

Capitulum

etrina: s; magis a datore querēda sit: vez
vriq; dicit. Si quis xō dixerit q; hmoi
ofo nō solū potissimū sui: s; etiā p̄lmuz
h; diuini muneris: q; gfe: a pp̄ hoc nihil
ad eā d; arte r; doctrina hoim. Rñdeo: qz
iusticia que vir? est veri nois: nō solum
scipū sui aut plurimū: s; etiā totū qd ē
vel h; diuini muneris est r; gfe. Nihilomi
nus tñ p̄tia iur; (q; scia legū r; canonū
est) s̄tr r; cognitōe diuersar; p̄suetudinū
atq; exercitatione cāp r; negotior; illu
strat atq; dirigif. Sic se h; r; de ofone.
Arte nāq; r; doctrina: quā h; scribere in
tendo: p̄lmū r; multipl; adiuuat. Nec
obstitit mihi i hoc sermo Aristotel. quo
dixit in primo ethicor; qz scire v̄ paruz
v̄ nihil opat ad xture: qd nō de oi scire
vel falso intelligere potuit: cū ipsemet di
cat in libro eodē: qz x; ē omni arte cer
tior r; melior. Tibi xō declaraf: ē p me
r; in tractatu de actib; hūanis: Et in tra
ctatu de xture: r; morib;: quasdā scias
xtures esse: sicut prudētia r; qsdā alias.
Insup r; oēm virtutē sapiam esse: qd est
dicere sapidū siue saporās sciam: r; tāq;
intimā ac pfundatā cognitōnē. Scias
xō iuxta cōm intentionem quasi cōm
intentionē. s. exteriorē. Res est: oēs nō so
lum lucent xture intellective ad illumi
nandū eā lumie scie: sed etiā sapiūt ad fa
ciendā vel insciendā virtutē inoriū: et
quasi imprimeūdā eā sapiorib; sapiēte.
De qbus ibi sat; feci tibi. De ipsa sapia
quoq; tibi certissimū est: q; ipsa ē donuz
dei altissimi: r; ab ipso studiosissime expe
tenda r; sperāda: nō tñ ppter hoc schola
stice doctrine r; disputatōes aut libror;
sacroz expositiones inutiles vel supua
cue hñde sunt. Et si de singulis creator;
donis r; d; singulis virtutib; aut gratiis
p̄siderationē in hoc fecer;: iuēntes indu
bitanter vnuq; eoz doctrinis adiu
uari multipliciter. Licet est gressus q; p
pedes est: xture gressibilis sit: visu tñ r;
tactu adiuuat r; regit: interdū r; auditu
Srepitū nanq; pedū dephēdit gradiēs
r; eq̄rans vtrū sup lignū vel lapides gra
diat: ex hoc etiā ppendit discrimina vel
ambulationis v̄ eq̄rationis sue. His
itaq; determinat; incipiā ipso actore du
ce r; luce: q; oim salutarū sibi q; accepta
rum ofonū r; inspirator r; exauditor est.
Et dicā q; hui; sacre r; diuinalis rhetori

ce: siue oratoris scie: subiectū est ofo: qm
de ipsa i illa agit: eiusq; p̄fectiones: ofe
r; p̄tes: necnō mirifice xtures r; ineffima
biles fruct; siue vtilitates: adiūmētaz
atq; impedimēta: quib; vel adiuuat v̄
impedit exauditor illi; docent in eadē
r; declarant. Cōueniens autē r; oīno ne
cessariū est: ad istā sciam accedentib;: vt
in p̄mis eis determinet;: qd est qd dici
tur ofo d; qua h; intendit v̄ p̄dixi: De q;
certissimū est q; ofo nō est nisi petitiō in
genere. qd dico: qz nō ois petitiō est ofo:
sed ea sola q; dirigif ad deū: v̄ ad psonā
aliqū: seu psonas ppter ipsum. Orare
nāq; ipsos scōs siue āgetos tūc dicimur.
cū p̄ces ad eos dirigim;: Alie autē peti
tiones q; ad hoies dirigunt;: ofones mi
nime habēde sūt siue dicēde. Nec est ad
regē aliqū dicim;: oro te dñe: sed neq;
ad familiares ipsoz regū dicere p̄sueui
mus: orate p nobis regē vel pontificē.
Qua ppter manifestū ē: q; ofones pprie
r; habent r; dicunt;: q; ad deū vel ad scōs
eius ppter ipm dirigunt;: Et inde est q;
apud sedē aplicam v̄ curiā romanā: nō
d; quis ofones deferre vel offerre: s; peti
tiones poti;. Nec ipse etiā summ; ponti
fex dicere cōsuevit petitionarij;: offerre
ofones v̄sas. Manifestus ē est ex his q;
of ois petitiō ē: r; nō eouerso: r; qz peti
tio tanq; gen; ad ofonē se h;: ofo vero
tanq; spēs ad ipsas. Qu si dixerit quis
qz ofo p bonis solis sp̄alib; aut eter
nis obtinēdis ē r; offert deo: nō recte di
cit: qz etiā tpalia bona ab ipso sanctissi
me atq; iustissime petunt;. Sitr r; libera
tio a malis tpalib;. Et manifestū ē mul
tis exēplis veter; leg; seu testamēt;: tpa
lia bona petita sepe fuisse a patrib; r; ofo
nibus obtēta. Sitr r; liberationes a mal
tpalib;: tanq; a gladio inimicor; r; pesti
b;. Quis est ignorat sc̄m Moysen: mul
totiens vt cessaret plage ab egypto: suis
oionib; obtinuisse a deo altissimo? Sitr
r; de plagis quas de; mittebat p̄pto he
breoz: vt plaga ignis: r; plaga serpentuz
ignitor;. De quib; notissimū est q; ofonū
bus eiusdē pphete cessauit v̄raz. No
tissimū etiā est q; pphete alteri ofonib;
multiplicatū est oleū vidue cuius in le
chito: r; farina i hydra: pluuia data sug
terra est: data fertilitas: sitr ofonibus p
phete illi;: de q; duo bona mere tpalia cē

Bristote.

S

nemo ignorare potest. In nono hoc testis quod
sanitates corporum facte sunt per sancto-
rum apostolorum et martyrum: et per unum ex apostolis
ex virginis auxilium factum est: et ex lapidibus gem-
me: et ita de alijs bonis temporalibus: quod ofoni-
bus sanctorum impetrata sunt et obtenta: et
iugiter impetrantur ofonibus sanctorum in no-
uo testamento: quod enarratis et enumeratis
dis vix vita hominis vni sufficeret? Quia
igitur ex ipsis auditionibus et petitorum impe-
trationibus manifestum est sanctos talia siue per
talibus non in superbia orasse vel orare. Non
relinquitur ex illa dubitatione: quoniam sancti
deorum acceptabiles orare possunt homines per
bonis temporalibus obtinendis: et malis tempo-
ralibus remouendis. Quod si dixerit quis quod ro-
cinatio ista ad hoc nos inducit: ut ofo-
retur ad homines dirigatur: cum in bonis tempo-
ralibus prestandis: malisq; sibi remouendis
prestemus homines: sicut dixit pilatus
Nescis: quia prestemus habere crucifigere te: et
prestemus habere dimittere te. Cui et respondit
ipsa veritas: non haberes in quibus prestemus in-
me illam: nisi datus esset tibi desuper. Rursus
igitur in hoc: quod ofo addit super petitionem ali-
quid venerationis: per quod orando petis bo-
num: siue mali liberatio ab aliquo tamquam ab
accore: et principalitatem prestant in eo quod
petis habere: quod principalitatem tamquam ad cre-
atorem deum solum pertinet sicut creatio per se
proprie fieri non potest nisi ad ipsum. Et pro-
pter causam hanc ecclesia pariter orat: ut fru-
ctus terre dare et profuere dignetur: te roga-
mus audi nos. Diuitibus autem ministerium
ut inde in bonis temporalibus datus vel potius com-
missum est: non autem principalitatem prestant.
Igitur ofo per se est diuini cultus et honorifi-
centie: cum propter venerationem ad deum recte
ac proprie dirigi non possit. Attestat enim
huius rei consuetudo ecclesiastica: que ad nul-
lum sanctorum dicit: roga pro nobis: sed ora
tantum: intelligens euidenter ofones ad
deum solum posse fieri et debere proprie. Quod
autem ecclesia ad ipsum deum loquens tam crebro
dicit: te rogamus audi nos: prout etiam et per
prius dicit hoc: quod rogatio ipsi generum est ad
ofones: sicut et petitio. Et est petitio ofo vel
locutio: non ut quibusdam videatur optatiua: sed
alicuius inclinatiua. Non est qui optat et
desiderat aliquid ab ipso petit. Illud tamen
multi optant siue desiderant: quod omnino ha-
bere noli: sicut viri et sapientes: qui mul-
ta cupiscunt et desiderant a quibus tamen se ab-

stinent viriliter et auertere. Qui autem petit
indubitanter ostendit se velle obtinere quod
petit. Sicut et hoc verbum opto siue optan-
di: significat intelligentiam siue affectum
que vocatur optatiua modus: et per quam fit
siue de ofo siue locutio optatiua. Sic
verbum peto siue petendi inclinationem siue
affectum significat: per quam fit et de
locutio petitio siue petitiua. Solle-
riter autem considerandi tibi sunt et attendendi ser-
mones sanctorum doctorum: qui non recte in-
telligentibus videntur esse diffinitiones
ofonis de qua hic agitur: sicut est iste sermo
Augustini. Ofonem est pius affectus animi ad de-
um aliquid ab eo obtinere intendens. Cum
enim pius desiderium: pius affectus sit animi
non tamen ofonem est. Sicut et sermo iohannis damasce-
ni quo dicitur quod ofonem est ascensus intelle-
ctus ad deum: non diffinitio ofonis est: sed
laus aliqua ipsius. Reuera tamen quod orat in-
tellectu. I. intellectualiter siue spiritualiter
ascendit in deum: et applicat se illi atque con-
iungit applicatione familiarissima: dum
omnia infirma sua: omnes defectus: et omnem
paupertatem suam eidem reuelat. Iuxta sermo-
nem prophetarum qui dicitur. Effunde cor tuum si-
cut aquam in conspectu domini. Et alius item
propheta. Effundo in conspectu eius ofonem
meam et tribulationem meam ad ipsum pronun-
cio. Eodem modo sentiendum est tibi de sermo-
ne beati hieronymi. quo dicitur: quod haec oratio
re est amarus in conjunctione gemitur: non
verba conjunctionis resonare. Manifestum est enim
ofonem non esse gemiturum vel resonantiam ge-
mituum: sed reuera adiumenta magna et
pulcherrima ornamenta sunt ofonis huius
modi: gemiturum et amaritudo eorum. Et hoc
evidenter in sequentibus videbis. Nec autem
de sermonibus sanctorum et sapientium: quibus
insipientes et indocti credunt eos diffinisse
ofonem: quasi de his in scholis theologicis
rissime corripantur vel potius corripantur ti-
bi propositi. Quod igitur dixit sanctus iste et sa-
piens: quod veraciter orare est circa virtu-
tem veritatem vel ofonis: intimitatem seu affe-
ctuositatem ipsi intellexit: quia propter eius
intentio fuit: quod veraciter orare. Id est. quod
est dicere intime siue affectuose: siue ex
cordis conjunctione et amore atque gemi-
tuose orare est. Que ergo ad notificati-
onem siue cognitionem ofonis dixerunt
viri sancti et sapientes: laudes ofonis sunt
et particulares quedam declarationes ipsius

Augustinus.

Ioh. damas.

Thre. 2. 1.

Ps. 41

Hieronymus.

potius q̄ veri nois diffinitioēs. Obsecratio vero nō est aliud q̄ oſo vel petitio. Sed inde dicit̄ petitio iſta obsecratio: q̄ adiuratio ei adiuncta est: Quia ppter obsecratio nō ē nisi adiuratio peccatio: quē admodū qm̄ oſ: Obsecro te p̄ misericordiā dei: vel p̄ effuſionē ſanguinis redemptionis. Inter oſoem aut̄ 7 deſecatioē diſtinguit̄ interdū ſacri doctores dicētes: qz oſo eſt p̄ obtinēdis bonis: de peccatio vero p̄ malis remouēdis ſiue arcēdis.

De perfectionibus oſonis diuine. La. II

2 **Is autē ita po-**

h ſitis: aggregat̄ declarare et numerare pfectioēs oſonis et differēcias. Deinde mi-

riſicēcias x̄ruti iſp̄. Deinde querelas et cōfabulatioēs ſancroz cū alab⁹ ſuis. Cōſequēter diſputatioēs iſpoz cū ipſo deo altiſſimo: ppter q̄s dictū ē a ppheta: Suauis erit ei diſputatio mea. No uiſſime vero curabo aggregare verba potentia ad deſcandū cōpoſita: De quibus ab iſpo oſo deo dictū ē iſp̄ent. Job.

Job. 41. a. Nō p̄cā ei. ſ. behemoth x̄bis poterit⁹ 7 ad deprecandū cōpoſitis. Scito igiſ q̄ oſo de qua hic intēdo: ſep̄e habet pfectioēs ſeu differēcias. Et qz prima eſt velut oſo rhetorica et intentio: habens ſimilitudinē oſois rhetorice ſecularis: et ad ſimilitudinē 7 pportionē illi⁹ ptes: videlicet exordii: narrationē: petitiōē: cōfirmationē: 7 informationē: No uiſſimo vero cōcluſionē. Differt autē

2 iſta oſo ſp̄ialis ab illa intentioē. Orator enī ſecularis intēdit ſua oſoe mouere iudicē 7 inclinare in ptem ſuam: videlicet vt p̄ gre ſua iudicē aut ſententiet. Orator vero ſp̄ialis: oſonē quā corā deo altiſſimo ſfidit: nō intēdit iſpm mouere: quē ſcit indubitātē inultima te ſtabilitatis imobiliffimū: ſed potius ſemeripſm vel a malo in quo ē in bonū: vel a bono in meli⁹: qd ē dicere: qz intēdit ſemeripſm facere idoneū p oſonē: vt ei cōcedat qd impetrare intēdit: quia ſi oſo eius ē p̄ remedi⁹ a malis: tūc intentio ei⁹ neceſſe habet ſe facere vel exhibere adeo miſerabilē: vt pater miſcōdiāz miſcōdiā quā petiri vel nō velit vel

nō valeat denegari. Et intelligo hoc: ſi p ſeipſo oret. Si aut̄ p alijs: auferre debet in primis ea a ſemeripſo q̄ irā dei inſiſſimā puocāt: ne dñi inimic⁹ dei exiſt et placare ſibi ipſi illi negligit aut p̄tēnit: magis enī ad iram puocet q̄ leniat.

Gregoriu. Iuxta ſignificationē ē beari gregori⁹ dicētis. Si is qui diſpicit ad interpellandū miſit⁹: irati iudicis anim⁹ ad deteriora puocat⁹. Propter qd mēoiter tenere debēt q̄ p alijs impetrare diuina bñſicia volūt: verbū qd legiſ Job. ix. Peccatores de⁹ nō exaudit. In quo ſubintelligendū ē p alijs: p ſe enī iſp̄is nō eſt dubiū qn̄ eos ſepiſſime exaudit: 7 etiā iuſtificet. Sicut euident̄ apparuit in beatiffima illa peccatrice maria ſc̄z magdalena: ſicut legiſ Lu. vii. Siſterz i publicano: cuiusdē. xviij. Ipſa etiā tota eccleſia clamat ad deū: Pctores: te rogamus audi nos. Ampli⁹: q̄ ſūt q̄ dicūt ad eū ex iſp̄ magiſterio 7 pcepto: Et diſmitte nobis debita nſra: ſicut 7 nos dimittim⁹ debitorib⁹ nſis: niſi q̄ debitor ſe eſſe cōſitent⁹. Siſter Math. xviij. Serue nequaz omē debitū dimiſi tibi qm̄ rogasti me. Et qz nō ē neceſſe vt ſup hoc pbatioēs ampliores adducā p eodē: p ſequar oſoem iuxta pmiſſam ſimilitudinē 7 ei⁹ ptes. In primis iſpm exordii.

De exordio. Capi. III

Exordii ſiquidē n

e rhetorici ad hoc in oſone rhetorica ſp̄ ſponiſ: vt per iſp̄m capteſ beniuolētia iudicis: 7 fauor aſtantiū ſiue audientiu.

Propter qd oratores illi in exordijs ſuis premittre ſolēt famā 7 iuſticiā iudicis 7 exempla de eodē: de quib⁹ eos laudari aſſerit: 7 alia q̄ actores 7 doctores artis illius ſtudioſiſſime ac diſcretiſſime docuerūt. Mihi aut̄ videt⁹ q̄ nulla via fauorabili⁹ aut in cōſpectu dei altiſſimi gratioſius ordiri poſſit orator ſp̄ialis oſonē ſuā: q̄ ſi a ſtupore: cōſuldet: timore 7 dolore iniuſticia ſue ſiue inſipientie ſue incipiat: et dicat ſic. Deus gl̄ie 7 p̄ miſcōdiā: audeo ne apparere in cōſpectu ſancte ac venerāde tremēdēqz ſemp maiestatis tue. Aut p̄ſt ferre oculi ſancti tui horriſſicas abomiatioēs: 7 moſtriſſicas

Gregoriu.

Job. 9. 1.

Luc. 7. 1.

Luc. 18. 1.

Luc. 11. 1.

Math. 11.

feditates meas: abyſſos imūdiſſimaz mea-
rū: et qđ eſt deteri⁹ imenſitatē ingratū.
tudinū meaz damnabiliſſimā: et imen-
ſitatē iniquitatū et iniuſticiarū mearū
nequiſſimā: Specioſa nāq; eſt babilon
illa terrifica compatiōe mōſtruoſitatis
mee: pulcherrim⁹ infernus compatiōe
deformatiōis: quertiſſarū et inordinatio
nis mee. Mūdiſſima ē cloaca omīs cō-
patione ſerulētie mee: fordiſſiq; victoriū
ac pctōz: quib⁹ dimerſus ac ſepult⁹ ſū:
S; ſi reſpicere dedignar⁹: qđ faciā? quo
fugiā: cū pter te nō ſit reſugiū pctōzib⁹?
Qualiter audiar: qui etiā audiri indig-
niſſim⁹ ſum? Cui⁹ aſpectū omēs ſcī ac
mūdi oculi phoreſcūt: cui⁹ fetorē et ſor-
des omēs pure et incorrupte nares reſu-
giūt: ſeq; ab eis cū abominatiōe et indig-
natiōe auertūt. Sed et ſi dignaris: qua
fronte: qua audacia: qua temeritate p-
ſumā aliqđ petere a te: cui⁹ irā imenſis
et inſuperabilib⁹ malis meis portēs et taz
diu horribiliter tāq; multipliciter pro-
uocare non expauit? Noſti dñe (qđ nihil
ignoras: queq; loqđ qđ tibi placere de-
beat corā te valeo: niſi puenieris me in
bñdictiōib⁹ dulcedinis tue. Da dñe mi-
ſericordiē mihi miſerrimo pctōri viſiſſi-
mo: mihi omī bono indigniſſimo: omni
dñatiōe et morte digniſſimo: oſois tibi
accepte exordium. Da et ceteras preſ: qz
noſti nec oſonē nec ptem ipſius nobis
eſſe poſſe: niſi de multitudine miſcōdie
tue. Et ne differas dare: donec illud di-
gnū ſupplicatiōib⁹ meruerim: Alioqñ
qñ me in pre iſta reſpiceres: qñ donum
iſtud taz neceſſariū mihi bonares deus
glie et dñe miſcōdie: qđ in hoc ipſo qđ hoc
in cōſpectu tuo cogito: qđ donū iſtud de-
ſidero: qđ ipſm licet aride: frigide: tenebro-
ſe et tam epulenter peto: puenies me in bñ-
dictiōib⁹ dulcedinis tue. Bñq; enī roga-
rē te hoc mihi pdonari: arram ſcy eror
dij pie deuote et tibi placite oſois. Cui
nō ſolū mīſuerozū et humiliū ſemp pla-
cuit deſcario: ſed etiā pctōres p ſcīptis
ſupplicātes multitudinē miſcōdie nō ſo-
lū nō expellit: ſed etiā reuocas: et ante
qđ ab ipſis innoceris: predonas vt te in-
uocent

**De exordiū pōt incipi a gra-
tiarū actione. La. IIII**

Uod ſi exordiri

q

uolueris oſoem tuā a grāz
actiōib⁹ et laudib⁹ (qđ indu-
bitāter pueniētiſſimū ē) nō

p̄s.16.

ſolū ppter qđ ſcriptū ē: Laudās inuoca-
bo dñm: ſed etiā qđ oīno indign⁹ ē alia
bona vel bona recipere a deo vel obtine-
re: qđ tā de collatū atq; receptū grāſ a-
gere nō curat. Hoc enī eſt tanqđ ſpēale
ſernitiū: qđ dñ census ſiue cenſi caput
qđ in cognitiōe domini reſuaf a dñis et
retinet. Quēadmodūz igit⁹ in feudis ſi
feudatari⁹ abſcōdit et nō reuelat ar⁹ re-
cognoſcat dñō feudi totū feudū: iure et
cōſuetudine etiā illud amittit ſiue ptē
illū: illā vicz quā dñō recognoſcere no-
luit ſed abſcōdit atq; celauit. Sic de⁹ et
dñs oīm ſeculorū in omib⁹ donis ac va-
ris ſuis hāc recognitionē ſibi retinuit.
Alio qñ de rectitudiē iuſticiē ſue meri-
to auferre pōt omib⁹ illis qđ ei bona ſua
nō pſtent. Juxta quā materiā hic non
ſolū aliqua denegare pōt: ſed etiā aufer-
re iā data. Pmōi qđ pfeſſiōis ſeu reco-
gnitiōis hic erit mod⁹: qñtū mihi dat⁹
occurrit ad plis: De⁹ glie et dñe miſcōdie
vnus: ſolus et verus de⁹ et dñs oīm ſecu-
lorū: tua ſunt et tibi ſolū debent oīa: ho-
nor et glia: omīs collaudatio et magnifi-
catio: grāfactio et bñdictio: qz op⁹ tuū:
donū tuū: bñficiū tuū: et oē donū qđcū-
q; qđcūq; et qđcunq; ipſm ſit: Et nos
dñe nō ſum⁹ niſi fabricatiōis tue: factu-
re mirabiles: a te vnico creatore: actore
et fabricatore: ex ſolis donis: bñficijs et
opib⁹ tuis: a te vno ſolo deo et vno
mirabiliter cōdite et pſtructe. A te acce-
pi de⁹ glie et dñe miſcōdie qđ ſū: qđ vino:
qđ ſentio: qđ itelligo. A te accepi aiām et
corp⁹: et oīa bona que in aīa mea ſūt. A
te accepi pietatis tue dona: ſingulariter
corpis mei mēbra: ſingulorū mēbroz p-
tes: qñ tu ſol⁹ et nūq; et ppoſitiōes et col-
ligatiōes viresq; oīm noſtri. Sic et vires
ipſi aīe mee nafales: et nec vll⁹ plū ē in
toro corpe meo: cui⁹ tu ſol⁹ nō ſis fabri-
cator et dator et actor. Accepi et grāz qđ
xpianiū me eē voluisti atq; feciſti. Acce-
pi et ſcificatiōē baptiſmalē cū tora nu-
meroſitate dñitū et donoz tuorū qđ necēſe
ſūt vniciūq; ad recte vinēdū tibi qđ pla-
cite bñedū et ad pmerēdū eterne felici-
tatis

Oratio

Judith. 9. d

Capitulum

etas gl'ias: pp' quā r ad quā nos creasti
 r bōa hec oīa nobis tribuisti: scio te dñe
 illuante atq' fuelāte q' magna sint bōa
 spalia que a te accepi. Et q' nō de meri-
 tis meis sed de plarga bonitate tua illa
 accepi. Scio incompabilt p'stātor a esse
 bona g're q' de sup'abūddātissima miscōia
 tua mihi sup' hec appōita sūt. Scio bo-
 na gl'orie ad quā me creasti: r donis tuis
 naturalibus sic instruxisti. Et deinde do-
 nis tuis gratuitis: q' sunt vtutes r g're: q'
 bus in sacro baptis'me me informasti: et
 ad illa p'parasti: etiā incogitabiliter no-
 biliora atq' sublimiora eē alijs q'busq':
 Pro his oib' vt possum: r vt p'mittit te-
 nebrofitas: ariditas r frigiditas: oīmo-
 daq' paup'tas cordis mei: q'rum tu das
 r q's das de mltitudine miscōie tue: gra-
 tias ago tibi: bñdico te: collaudo: mag-
 nifico atq' glorifico. Licet longe imperi-
 ter ab imensa largitate bñficior' tuor': r
 longe incompabilt a debita deuotione:
 Oē effi estimationē meā: oēm admira-
 tionē: oēmq' cogitatū meū incogitabilr
 excedit imensitas largitat' r beneficētie
 tue in me: r in alios infatigabili p'tinua
 tione semper pfusissima. Confiteor et
 abyssum ingratitudinū mearum erga te
 dānabilissimā: quib' nec debitas g'ratu-
 actiōes p' tanta imensitate bñficior' tuo-
 rum tibi vnq' retuli: s; neq' etiā illa vn-
 q' tibi nō solū deuota recognitione con-
 fessus suz: imo etiā neq' arida r nuda re-
 memoratiōe illa recogitauit. Confiteor
 sup' dñe mīe: q' tot r tāt' igratitudinib'
 meis: intorsiones nefarias: r abusiones
 execrables: donoz r bñficior' tuor': que
 oīa cū in honorē gl'oriā tuā obsequiaq'
 tibi placita puertere debuissim: i morte
 meā r in iniuriā r p'umeliā tuā: r in ar-
 ma etiā ipugnatiōis tue puertere nō ex-
 pavi: r in morte quidē meaz dum bona
 data tua q' mihi vira esse debuerāt: r cuz
 q'b' erat vira spūs mei: vitijs meis r pec-
 catis i memetipso gratuita tua extingui.
 Naturalia x'o dona tua grauit'er lesi et
 vulneraui: r in iniuriā tuā r p'umeliā:
 dum q'cunq' illorū vel tibi nō attribui:
 vel mihi met falsissime atq' vanissime ar-
 rogauit: in q' fureti et rapinā in gehēnali
 suspēdio dignissimā me cōmississe p'siteor
 Pluries x'o donis tuis ac dat' i supbia
 intumescēs: r in elationem eleuat' odi-

bilem atq' abominabilē me tibi et ho-
 minib' effeci. In arma x'o impugnatio-
 nis tue multa ex donis r dat' tuis mul-
 toriens intorxi. Pulchritudinē nāq' cor-
 poralē quā dedisti mihi in gladiū flam-
 meū ad exurēdas aias p' amorē turpitu-
 dinis illā cōuerri: r ea diabolū armaui:
 dans eā in manu. i. in volūtatē r p'ate
 illius: vt in q'scunq' p'mitteret transfige-
 ret r exureret. Adieci etiā vt gladiū istū
 exq'sitis ornatib' elimarē r exacuere: vt
 in ipso pugnās aduersum me diabolus:
 maiorē tuaz stragē faceret aiaz. Inge-
 nisi qd' dedisti mihi nō solū i vanis r in-
 utilib' atq' sup'uacuis: imo etiā inorijis
 r p'niciosis illud tota studiositate exer-
 cui. Dñe miscōie quātā p' studios' meo-
 rū sibi vendicauerūt scie vanissime curo-
 sitas: r scie falsi nos? Quāta vigilantia
 studebā interdū vel mala mea vel mala
 alior' pcurare? Quoties totū ingenium
 meū tibi sibi vēdicauerūt r occupauerūt
 ea: que tibi displicere r displicuisse: nunc
 te illumināte cognosco? Eloquētā quā
 dedisti mihi: quā totā expēdisse in laudi-
 bus tuis r magnificationib' debueram
 impugnāde vitiat' r iusticie: ad mande-
 falsitati r defendēde iniq'itati: vt potius
 armāde rotam dedi. Quis enarret vel
 enūciat vicia r p'ctā labior' meor'? Quis
 cogitare sufficiat adulationes: detractio-
 nes r mendacia r vaniloq'ia: quib' labia
 mea tu solus vides esse polluta? Sed in
 ipsa sacra p'dicatione in q' oīa hmōi emē-
 dare debuerā: quis nouit vel noscere p'r-
 pter te qui oīa ad nudū r liquidū intue-
 ris q'tiens r q't modis peccauerim in ea:
 vel irruerēt: vel negligēt: vel q'cūq'
 alio modo nō recte tractauerim x'būm
 veritat' tue? Si canēdi vel cantādi g'raz
 aliquā mihi prulisti: tu scis qū tibi v' mi-
 hi cātauerim: qū ad laudē gl'oriā tuā: r
 qū ad laudē r gl'az meā: qd' aliū p'ctū q'
 scel' idolatrie cōmitterebā: qū sacras can-
 tiones honorū r gl'ie tue p'ecratas: i meā
 gl'iaz itoquebā: r p'pter hoc cultū tuū q'
 creator solus es: mihi creature tue scele-
 rissime impendebā? Quis scrutari suffi-
 ciat abyssos delictor' r peccator' meorū:
 p'ter te: q' solus intuer' abyssos? Nō suffi-
 ceret totū temp' vite mee ad p'fessionem
 v' enarratiōē singulor' malor' meor'.
 Nec suppetit mihi memoria oīm illorū:

R nec recogitare valeo Innumerabile numero-
 sitate ipsoꝝ. Cum alijs aut oib⁹
 donis ⁊ datis tuis: q̄s cogitare sufficiat
 diuinas partētie ⁊ longanimitatē tue: q̄
 bus tā ingrati ⁊ mali i tot ⁊ tāl⁹ malis
 tamdiu tam benigne: tā misericorditer:
 tā dulciter sustines ⁊ expectas. S; i mo-
 dos ⁊ vias miras ⁊ ineffabiles tibi⁹ so-
 li notissimas tribuis: q̄bus imēstras bo-
 nitatē tue ad misericordiā tuā me reuo-
 care ⁊ reducere nō cessas. Cōtinuis enim
 allocutionib⁹ tuis exteriorib⁹ p scriptu-
 ras tuas: v; p̄dicatores ⁊ doctores tuos:
 sūtr ⁊ interiorib⁹ occultis inspirationib⁹
 ⁊ rememorationib⁹ tuis me reuocare ad
 miscōias tuā ⁊ grāz si desist⁹. Cōminatio-
 nib⁹ tuis ab inuic⁹ vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ
 me incessanter auocas ⁊ auert⁹. Magni-
 ficō pmissiōib⁹ tuis me ad spem miscōie
 tue cōtinue erigis ⁊ pfortas. Continuis
 bñficijs tuis ad amorē tuū me puocas
 q̄tum in te est ⁊ in flāmas. Quid enim
 aliud sūt bñficia: de fonte bōitatē tue in-
 cessanter i me redidūtia: ⁊ d̄ fornace san-
 ctissimi amoris tui absq; vlla interpella-
 tione semp eripentia: nisi ignes ⁊ flāme
 quib⁹ me obruis ⁊ ex omni pte circūdas
 et obsides ad hoc vt amore tuo rectissi-
 mo tot⁹ ardeā ⁊ cōflagrer. Quid vero
 aliud sunt creature tue nobis tam offi-
 ciosē tā sedule: incessanter nobis ex im-
 piofissimo bñplacito tuo suietes? Quid
 in q̄ sunt nisi innumerabilis multitudo
 ministꝝ: obseq̄a sua tā multa: tam ma-
 gna: tā variā: tam salubria: tā necessaria
 tam iucūda: nō solū vltro nobis offeren-
 tiam: sed etiā importune ingentium ⁊
 plerūq; violēter offerentiss⁹. Quid aliud
 sunt creaturaz tuaz tot ⁊ tanta obseq̄a
 nisi ingentia p̄ciosissimaz dona q̄ de in-
 deficientib⁹ thesaur⁹ p̄lage donitatē tue
 nobis offerunt ⁊ p̄sentant⁹ ex pte tua.
 Et p̄t hoc idubitatē nō sūt nisi flāme
 ⁊ ignes: quib⁹ nos ex omni pte circūdas
 et obruis ad hoc vt amore tuo sanctissi-
 mo atq; viuifico ardeam⁹. Et quēadmo-
 dum dicit sacratissima scriptura tua: qz
 in his oibus insensat⁹ est cor meū. Ita
 verissime dici pōt: in oibus his flāmis ⁊
 ignib⁹ p̄gelat⁹ ē miserrim⁹ cor meū: ⁊ hoc
 horrifico diabolicoꝝ miraclo. Et qd̄ est
 incōpabil⁹ mag⁹ stupēdū cū ego ipse nō
 sim nisi p̄geries ⁊ aceruus ingentiss⁹ ma-

gnificorūq; bñficiōꝝ tuoz frigidus ⁊ g-
 lid⁹ a calore viuifico amoris tui sancti-
 simi. Quid est sum ego nisi p̄geries ag-
 gregata ex oibus membris meis corpali-
 bus ⁊ virib⁹ ex alac⁹ ⁊ corpe ⁊ oib⁹ vir-
 tutibus vtriusq; oib⁹q; donis tuis q̄b⁹
 vtrūq; p̄fecisti ⁊ ornasti. Hinc igit man-
 festum incōpabiliter me esse fornacem
 maiorē babilonia illa ascēdebar. Hāc
 fornacē me scz miserrimū ⁊ tu p̄picias: et
 ego sentio frigidissimā ⁊ gelidissimā esse
 Quis ad hoc diabolicū terrificūq; mira-
 culū si obstupescat? Quis ⁊ l̄ audit vt
 cogitauit ignes. Flāmas frigidas ē vt
 ignem gelasse ac p̄gelat⁹ esse? Ecce dñe
 miscōie ex imēstrate bñficiōꝝ tuoz ap-
 paret euidenter imēsitās ingratitudinis
 meaz vānabilissima. Quis etiā āmirari
 vlcogitare sufficiat magnitudinē ⁊ mul-
 titudinē donoꝝ: exēploꝝ tuoz: que p of-
 ficiosissima creaturaz tuaz fidelissimos inces-
 santes trāsmittis atq; largis⁹. Et p̄pter
 hoc p̄tinue deberēt eē ad te deuotissime
 ḡfariationes nre. Tu aut vides mise-
 rator ⁊ misericors dñe q̄ recte: ⁊ pleniss⁹
 nulle sunt. Qz si interdiū aliquē sūt adeo
 erigū: exiles: adeo aride: adeoq; tene-
 brose sunt ⁊ fere penit⁹ indeuote: vt nec
 ḡfariationes debeant cōputari. Ad
 vltimū aut in p̄pectu domināissime ma-
 iestatis tue tanq; cumuli incōgrabilis
 largitatē ⁊ beneficētie tue cōmemoro il-
 lud a seculi inauditi⁹: oīs cogitatu mai⁹
 carissimū ac bñdicti incarnatiōis ac passio-
 nis bñficiū: cui⁹ nulle laudes: nulle ḡfa-
 rumactiōes p̄digne excogitari p̄nt. Ad-
 do qd̄ nec nūa⁹ repuro quotidianū: vic⁹
 ac iuge sacrificiū sacratissimi altari tui oī
 honore ⁊ veneratiōe dignissimū mysteriū
 Non sunt mihi enumerabiles: non sunt
 mihi vbi⁹ vllis explicabiles: nō sūt mi-
 hi etiā cogitatu cōprehensibiles ingratit-
 udines mee: q̄bus ineffabile illud bñfi-
 ciū incarnatiōis vic⁹ ⁊ passionis carissi-
 mi ac benedicti vnigeniti tui: q̄ redēpti
 quo tibi recōciliari sum⁹ ⁊ repari: ac ad
 grāz tuā reformari: ad nobilitatē grē ad
 optiōis ⁊ filiatiōis tue i alte ⁊ etne felici-
 tatē f̄gno hereditariā grauit offēdi. Dñe
 mie qd̄ ad tanta magnalia pietatē ⁊ dul-

Ecl. 16. c

cedinis tue: ne dicam p̄dignis v̄l saltem
p̄gruentib⁹ ḡrati actionib⁹ r̄ndere suffi-
ciat? Quis eorū idignabilissimas ingra-
titudines atq; indeuotiores circa vene-
rabilissimū altarj tui sacratissimi mysteri-
um nec enarrare: nec enūciare: nec desse-
re: nec dolere: nec formidare sufficio: q̄-
bus me tibi abominabile: execrabilē et
oī x̄tute ⁊ ḡra tā sacri mysterij indignis-
simū me feci? Et hoc sine offerendo il-
lud siue suscipiendo siue p̄tercādo: siue
celebratōi illi⁹ ideuote iteressendo: siue
aī sacrariū ip̄i p̄existēdo: v̄l mīstrādo: v̄l
trāfēdo: siue ip̄m circūferri ad is̄mos
videndo. Pec oīa mala mea in p̄pectu
clemētie tue cōmēmo ⁊ exaggero: licet
arido: frigidō: tenebroso corde pauperri-
moq; p̄ oīa: vt attēdere ⁊ intēdere mise-
rijs n̄ris tibi oībusq; aīstrib⁹ p̄clare ma-
iestati tue militiāq; exercitib⁹ libeat.

Cui⁹ misericordia nō solū miserjs nō
stris nūq; se denegar: q̄nponi i b̄ndicti-
onib⁹ dulcedis tue nos p̄uenis p̄ilumi-
nās nos vt mala n̄ra videam⁹: ⁊ p̄inspi-
rās vt nobis displiceāt: p̄donāsq; vt ad
tribunal clemētie tue cū fiducia venia-
mus. Et ad imēse pietatis tue vnicū
turissimūq; oīm n̄roz refugij cū spe in-
dubitata susceptiōis: liberatiōis ⁊ p̄te-
ctiōis tue fugiam⁹. Nō enī ē quo fugia-
mus a te nisi ad teip̄m. Ab ira tua. s. ad
miscēiam tuā. Tū tu dñe refugij faci⁹
es nobis qui fugiētes te te sp̄ suscipis.
Tu sol⁹ es dñe in quo tuti eē possum⁹:
nō solūm a malis n̄ris sed etiā ab vni-
uersis hostib⁹ n̄ris ⁊ etiā a teip̄so. Quis
enī ali⁹ saluare vel liberare: rueri ⁊ p̄te-
gere nos p̄t ab hosti⁹ n̄ris: ⁊ a nobis-
ip̄sis q̄ pestilētiōes sūnt? hostes nobis
oib⁹ alijs: et a teip̄so cuius ire nemo re-
sistere p̄t nisi tu sol⁹: cui⁹ misericordie
sūp̄ patētissim⁹ ē: cui⁹ miscēie sup̄abū
dāissime diuitie sunt oib⁹ adēntib⁹ at-
q; p̄erētib⁹ expositiissime?

Cōclusio p̄cedentiū. La. V

His igitur et

silib⁹ x̄bis: conuenientissi-
mū vt mihi videf̄ assumere
potes exordij. Nulla enī ex-
pte reoz ⁊ p̄ctoz: inueniri p̄t materia
q̄ magis at̄ctos: benignolos p̄pitiosq;
⁊ fauorabiles efficere valeat auditores

q̄ miseriaz hūil⁹ deuotaq; accusatrix cō-
fessio ⁊ q̄rulosa exaggeratio. Causa autē
in hoc ē imēstas misericordie clemētis
sini iudicis dei: sibi ⁊ pietas senat⁹ illi⁹
totiusq; curie celestis: quā p̄stat oī⁹ de-
li et erudito in oēs miseros qui ad deū
puert⁹ ⁊ reuerti desiderant: vt eis deū
enitunt⁹ p̄fusiōmā eē ⁊ aīuētissimā.
Quēadmodū enī gaudiū ē iusto facere
iudiciū: sicut legif̄ Proū. x. sic ⁊ multo
ampli⁹ gaudiū est misericordi misereri
seu facere misericordiam.

Proū. 10

De narratione. La. VI

Cloniā vero iū

q̄ x̄ta artē ⁊ doctrinā rhetori-
cā: de ip̄a narratiōe assumē-
da ē sp̄ p̄firmatio pris ip̄i
qui narraret is̄firmatio pris aduers⁹: r̄j
erit de eisdē materijs terenda narratio:
ex q̄bus audiuiti sumēdū eē exordij.
Ex facto nāq; q̄ narrat oris ius: ⁊ in-
de sumēdi sunt oēs loci suasionū et ar-
gumētationū rhetoricaz. Quia igit⁹ de
p̄caro ē p̄stitutio cāe oīs orat⁹. p̄ec autē
est: sicut legif̄ i lib⁹ ar̄t illi⁹ ⁊ didicisse
debes: in qua re? culpā suā agnoscat et
cōfitef̄: nihilq; defensionis afferat: si sibi
solūmō postulat ignosci. Phariseus enī
ille euāgelicus qui iusticias suas alle-
gabat coram deo: postposuit est publica-
no p̄ctā sua hūiliter p̄fiteri: sicut legif̄
Lu. xviij. Descēdit iustificat⁹ publica-
n⁹ ab illo. Et Dañ. ix. Nō enī i iustifica-
tiōib⁹ n̄ris p̄sternim⁹ p̄ces aī facie tu-
am: sed in miserationib⁹ tuis multis.
Cā autē in hoc ē q̄m oīs orās rite ⁊ recte
⁊ vere donari sibi petit q̄d orat⁹: ⁊ p̄pter
hoc cōfitef̄ sibi nō eē debitiū illud: alio-
q̄n nō orans ē: sed magis p̄tendēs ⁊ al-
legās iusticiā cause suē: ⁊ parat⁹ vel ap-
pellare a deo tanq̄ ab iniusto iudice: si
eēt ei sup̄ior: v̄l p̄dicare ip̄m iustū. Nō
lōge autē ē hō h̄mōi ab homie q̄ vult ar-
mis ⁊ virib⁹ p̄tra deū contēdere: ⁊ in iu-
riā quib⁹ posset modis oib⁹ p̄pullare.
Sicis ē etiā hō h̄mōi mēdico ⁊ elemo-
synas petēti: q̄ nō iopiā suā ⁊ paup̄tate
osidit ⁊ p̄tendit: sed pot⁹ diuitias si q̄s
habet: q̄ p̄pter nō mēdicū aut egenū se
gerit: sed osentatōrē diuitiaz suarū.
Que autē stulticia maior ⁊ intolerabili-
or cogitari p̄t: q̄ mēdicantē elemosy-

Lu. i. 18. b.
Dañ. 9. c.

nasq; petentē: paup̄tātē ⁊ inopiā suam
abscondere: diuitias ostēdare? Nō minor
aut nec dissimilis infania ē morbidū ⁊ vul
neratū: morbos suos ⁊ vulnera mēbra
q; sua morbida ac vulnerata medico
mederi vult: abscondere: sanitatē prēde
re: sana mēbra loca nihil lesiōis hñtia
ostēdare. Cuiusmōdi infania pparisset aſi
dictū nō ē dubiū laborasse. Quia ppter
manifestā est miscdiā petētib⁹ saluber
rimū ac necessariū eē miseria suas: nō
solū ostēdere: sed etiā clamare in aures
miseratoris largissimī dei et exaggerare
B eas atq; aggravare quantū xitas ⁊ cō
scia pmitrūt ⁊ patiūt. Narrāda etiā sūt
bñficia ip̄i q; iā pulit: tanq; arras ū
dam ⁊ signa certissima: ac pignora secu
rissima bñficioz maiorz q; sperare vult
hoies p ea q; iā acceperūt. Nec ptereun
dū ē q; diu: q; benigne: q; misericordi
ter: q; dulciter in tot ⁊ in tārie malis
sustinet pctōres: q; vtiq; facit vt det eis
locū ⁊ spaciū pñie. Et hōc ip̄m eidē vi
cēdū ē i ofoe xbis hñmōi. Tu dñator
x̄turis cū trāquillitate iudicas ⁊ iudi
cans das locū pñie in pctis: sicut legi
Sap. xij. Diligis enī oīa q; sunt: ⁊ nihil
odisti eozū q; fecisti: ⁊ miseris oīm qz
oīa potes: dissimulās pctā hoīm ppter
pñiam: sicut legi ibidem. xj. Et iterū
Sap. xij. Ezech. xviij. tu ip̄s iudicisti. Nunq; volū
tatis mee mors ē impij: ⁊ nō vt cōuer
tatur a vñs suis et viuat. Et iterū. Reuer
timui ⁊ viuite. Non inuaniū igit nō
bis indulges spaciū vite ad penitendū
et reuertendū ad te. Ne ⁊ dñe miscdiē
vacuū mihi sit tps q; idulges ad peni
tētiā: ne careat in me fructu tā necessa
rio: tanq; saluari fructu vñz pñie. Dñe
miscdiē tot ⁊ tanti sunt sublati de me
dio: ⁊ rapti ad eterna supplicia: quibus
penitēdi spaciū nō dedisti. Tot sūt mor
te subitanea poccupati: tot sensib⁹ suis
alienati: tot acerbissimis egritudinum
dolorib⁹ exercitati: ⁊ eousq; vexati vt
neq; de pñia sua ⁊ reuerſiōe ad te salte
cogitare poruerit. Nihil aſit dñe cōtra
riā adiumenta tribuisti: ⁊ impedimēta
ista a me penitē avertisti: dans mihi sta
tū trāquillū sanitatis ⁊ incolumitatis:
sensus sanos et integros: nisi q; tñ vi
cia mea ⁊ pctā eos aut obscurauē unt
aut turbauerūt. Dans etiā tps pñie spa

ciōsum atq; sufficiens: ⁊ gfa tua me ad
hoc adiuuit: imo qd nō min⁹ verum ē: si
gfe tue miser ip̄e nō defuero: non vane
hec tanta tā salubria: tātaq; necessaria
bñficia tribuisti mihi miserator ⁊ mise
ricors dñe. Et ignauia igit mea ē q; tē
pore isto nō vtōz ad pñiam: q; illud tō
tū non expendo in pcurāda ⁊ exq̄rēda
reuerſione mea ad te: Et gfa recōciliati
onis qua tibi recōciliari: ⁊ tu ppteris
mihi dñe. Dñe miscdiē: nō solū graniter
⁊ multipliciter sup oīm estimationē et
āmirationē meā atq; sup oīm cogita
tū pecaui ⁊ te ⁊ ptra te sed etiā cōtra cu
riam tuā celestē ⁊ torā. Et cōtra omīa
bona gfaz tuaz oēsq; x̄tutes ⁊ singu
las: oīaq; bona opa q; cūq; te actore ⁊
inspiratore ab hoib⁹ fuit. Cōtra totā in
q; curiā tuā: cui⁹ pclarā societātē: nobi
lissimūq; ac beatissimū pñiū: non so
lū non amant: non desiderant: non ex
quisiunt: sed etiā non curant: imo potius
cōtēpti. Dñe miscdiē: p quib⁹ ⁊ qñ
tis aut qualib⁹ dimissi bona illa: quib⁹
fruitur: quibus incogitabiliter gaudēt
dilecti et electi tui: tam angeli q; hoies
in ciuitate tua illa: de qua glōsa dicta
sunt: que nec ocul⁹ vidit: nec auris au
diuit: que pparati o de⁹ gl̄ie diligētib⁹
te. Que aſit hic amant amore pueris
simo atq; insipieñtissimo: ⁊ qd est verius
insanissimo: etiā si vera bona eēnt: fugi
tiua tñ sunt eousq; vt tanta velocitate
fugiant: vt etiā ab his qui ea appren
dere ⁊ retinere totis studijs inuigilant:
toris viriū suaz conatib⁹ enirunt: non
tā fugiūt q; etiā euaneſcūt. Nec minus
ip̄i cursu rapidissimo pñentis moralita
tis ab ip̄is fugiāt: quoz si neutz esset:
ip̄a tñ mors illa ab amatorib⁹ suis vī
lētē caperet: sicut incessanter facit. Cuz
his aſit oībus: gaudia ista somniantū
sunt: ⁊ risus isti risus sunt freneticorum
⁊ labores atq; dolores sp̄alib⁹ laborā
tū morbis: sicut verissime agit x̄tates
tue doctor egregi⁹ Aug⁹. Quid ampli⁹
de hñmōi loq̄r: fantasmata sūt formā
tū ⁊ illustōes mēte alienatoz. Vanita
tes sūt: vñ nec pferūt plenitudinē pñie
et nec fulcimētū inuictē: nec fructū la
borāri i eis. Mendacii sūt: vñ qd pmi
rū nō soluit. Promittit enī ſanctitatē
copiā: ⁊ maiore sui elurē atq; sibi ama

Oratio

Sap. 12. b

Sap. 11. b

Ezech. 18. c.

Ibidem.

Esa 64. b
1. Cori. 2. b

Augustin⁹.

Capitulum

toribus suis habita et obreta ingreditur: quod
eni sicut tu xitas ore sacratissimo dixisti.
Jo. 4. b. Qui biberit ex hac aqua sitiet iterum: et po-
tuitis verissime dixisse: sitiet amplius et
Matth. 13. c. ardentius. Tu ore tuo bñdicto vocasti sal-
laces diuitias: sciebas enim quod miserabili-
ter fallant credentes eis: et pñdentes i ipsis
Sciebas quod errore amatorum suorum diui-
tie nominentur: cum non solum diuites non faci-
ant: quod potius pauperimos et egenos eos qui
possessores earum se credunt: efficiunt. Sicut
ait quidam ex pñis latinorum: quod diuitie cogunt
esurire. Et poeta. Inopes me copia fecit.
Et iterum. Crescit amor nimis quoniam ipsa pec-
unia crescit. In infelicitate quod insipiens:
imo quod isan? negotiator fuit: qui tam pñcio-
so tam dispñdioso commercio de illa soli
diffima et eterna: pñciosissima: iucundissi-
maque: per tam vñlibet: tam falsis: tam vanis
tanque fugacibus: ne dicam bonis: sed potius
bonorum fantasmatibus: deserui. Quanta
fuit cecitas mea: quanta tenebrositas oculo-
rum cordis mei: quod me videre tam execrabi-
les illusiones: tam dñabiles deceptiones
non sinebat: que tanta tamque volēda semper
lugenda mihi decurrimera mea absconde-
bat. Quod ceca nox: quod opaca: quod densa
nubes vitiorum et peccatorum meorum: eousque
operuerat oculos cordis mei: ut nec me
meripsum: nec tanta vicina: imo adhe-
rentia mihi mala aliquatenus agnoscerem.
Dñe misericordie quoniam obfoderat anima mea
quod tonitrua sermonum tuorum: et tubas tuas
scōas vicis pñdicatores: et doctores tuos au-
dire me non sinebat. Quod profunda erat le-
thargia spñalis mea: que me voce tua: qui
vox tube est: et vox tonitruum magni: exci-
tare me et euigilare prohibebat. Quanta
erat et quod dura iniquitas et impietas mea:
que cor meum circumdederat et operuerat: an-
potius armauerat eousque: ut gladio an-
cipiti penetrabilior: penetrare non poterat
qui longe eram a te vñse de? me? et quod in
profunda abyssu malorum meorum: quod tenebro-
sum chaos inter te et me firmatum: quod lu-
men charitatis tue saluberrimum et calorem
viuificantis bonitatis tue usque ad me veni-
re non pmitteret. Vere nesciebam ubi eras
et eram mihi ipsi absconditus: imo pñditus
eram. vere in regione vñbre mortis habi-
tabas. Ne sedebam in tenebris et in vñbra
mortis: in pñclusionē horrida vitiorum et
peccatorum meorum vinculis et miserabili ca-

priuitate cōstrictus: seruitute nequissima
ac turpissima depressus: et quod est summa oim
malorum meorum: placebat mihi tanta mise-
ria mea: imo tantarum miseriarum mearum
abyssus horreda. Placebat mihi habita-
tio ista terrendissima: et nobilitate anime tam in-
digna: esse sub sentibus istis delicias copu-
tabam. Frigebam: vñbebar occupentiarum
mearum ardoribus: pñforabar vñdique dolori-
bus: lacerabar et dilaniabar sollicitudinum
et passionum aliarum distractibus. Et mi-
serrimus atque infanissimus ego: tot et tanta
tormenta anime mee: esse gaudia somniabam:
et pacem appellabam tot et tanta mala mea
in inferno isto erant in tenebris et in vñbra
mortis sepulti putrescebant: imo sordebant.
Isti vermes erant opimentum meum: et ista
tinea assiduorum corrosio: erat culcitra
mea siue stramentum meum. Iuxta simonē
tuum quod per Esaiam. ppheta tuum locutus es.

Dñe deus meus non sufficio recogitare
imēditatē malorum meorum. Et quod ad hoc
sufficere posset? Tu enim scis quod multo nu-
mero annorum peccare non cessasti: vel mala
cōmittendo: vel bona omittendo: vel in
vñtrisque scilicet omissionibus et cōmissionibus
pñuaciter vel desidiōse commorando: et
puerri siue reuerti ad te tardādo. Dñe
deus meus quod est malū cui? ego reus non
sum: vel ppetrādo illud opere: vel volēdo
illud ppetrare? Et hoc in memetipso: vel
in memetipsum: vel in alio volēdo scilicet et
pñsentēdo ut illud ipse committeret: vel
laudādo ipsum malū: vel adulando ipsum
qui illud cōmiserat: vel non arguēdo illum
cum hoc ad me ex officio pñneret: vel non
cōpariēdo ipsi peccanti: vel quod deterius
est gaudēdo de peccato alterius quod erat
mors spñalis ipsius: vel oīno non curando
quod erat infidelitas erga te grauissima.
Non enim licere mihi poterat videre vñam
ex omnibus tuis pñuente: et a lupis inferna-
libus deuorari: et non erige eam de faucibus
eorum: vel saltem quō poruissim deuo-
rationi hñmōi resistere. In simili quoque
dñatione me esse cognosco de bonis oī-
bus. Quod est bonū quod est in me extingui
vel in alio pñsecutus non sum: impediēdo
ne fieret: vel detrahēdo iam facto: et odi-
endo ipsum pñmittēdo extingui: vel gau-
dendo etiā si pñbat: hoc est si extingueba-
tur in ipso. Dñe misericordie quod bona
pñerunt: vel me pcurare ut non essent: vel

Esai. 14.

D

me nō iuuante vt essent: vel nō nutriēte
eas: aut abstrahente eis auxilium meum.

Peccant etiā p̄ra ea dñe deus me⁹ vlt
nō p̄gaudendo eis vlt tibi: quo actore fie
bat: gr̄as nō agendo p̄ eis. Et vt vnum
ps. 13. dicā: delicta mea q̄s intelligit: nisi tu cui⁹
ocul⁹ solis oia nuda ⁊ agra sunt. Corā q̄
null⁹ est infern⁹: ⁊ null⁹ est opimentum
p̄ditioni. Nō est: sunt tenebre neq; om
bra mortis vbi se abscondāt q̄ opantur
iniquitatē. Abscondāt inq; ab aspectu lu
cidissimo oculorū tuorū. A me siquidem
abscondita sūt mala mea p̄pter inēsitatē
⁊ innumerositatē suā q̄ cor meū obceca
uerūt ⁊ meip̄m mihi abscondērit vt p̄di
xi. Q̄p̄t est: erā impietate ⁊ iniquitate mea:
ps. 72. ⁊ p̄pter hoc ignot⁹ sū ⁊ abiect⁹ mihi p̄p̄t.

Allegatio clementie dei. Capitulum. VII

f b Is ita propositis
⁊ narratis: ⁊ ordinata sic atq;
cōpleta tanq; narratione facti
q̄si reuera narratio est factorū: q̄lia facta
peccata ⁊ vitia vel esse vel dici p̄st. Alle
gabo cām meā aī tribunal misericordis
simi iudicis: ⁊ quā allegāda sit ⁊ iustifi
canda iuxta mandatū ip̄s⁹ q̄p̄ q̄ Estas
edidit dicēs. Narra si qd habes vt iusti
ficeris. Q̄ si q̄s dixerit: q̄ reo p̄fesso de
maleficio vel maleficijs: null⁹ est vltra
loc⁹ eidē aliqd dicēdi ad iustificacionē
cāe sue: imo sola snia p̄dēnationis ei ex
pectāda est: vt id iura testant. Rūdeo
in hoc q̄ etiā in iudicijs secularib⁹: reis
p̄fessis loc⁹ ē clemētie: p̄ quā leniunt pe
ne: ⁊ etiā venie siue misericōdie p̄ quā iterdū
oīno ignoscit. Nō est: possibile ē verā eē
misericōdiam que iusticiā oīmode euacuat.
Nec verā iusticiā: q̄ misericōdiā totaliter ex
cludit. Misericōdie nanq; deus est iusticia:
Aug. ⁊ iusticie lumē misericōdia: sicut dicit Aug⁹
Qua p̄pter in firma est mia: quā iusticie
deus nō firmauerat. Et tenebrosa mis
ericordia: quā iusticia non illustrauerat.
ps. 140. Prop̄ hoc dicit p̄pha. Corripiet me iust⁹
in misericōdia: q̄si ⁊ iuste miserēdū ē: ⁊ mise
ricorditer iudicandū. Sicut est: culpabi
le est iniuste misereri: sic ⁊ dānabile im
misericorditer iudicare: p̄sertim cū ipsa ve
ritas in euāgelio dicat. Estote misericor
des sicut ⁊ p̄r v̄r celestis misericors ē. Et
nunq; p̄tineat in ira sua misericordias

suas: sicut in ps. scriptū est. V̄ris autem
Gregorius illud lucid⁹ affirmat: dicens.
q̄ zeli sc̄i districtio de misericōdie x̄rute ne
cesse est vt ardeat ac clarescat: sicut cōte
stat⁹ est Cōstantin⁹ ille romanorū imp̄a
tor inq̄ens. Q̄si roman⁹ imperij digni
tas d̄ fonte nascit⁹ pietas: p̄pter qd ⁊ re
ges inungunt cū in regni honorē ⁊ offi
cium sublimant: vt sciat esse sibi regale
officiū impositū: ex diuine bonitatis mi
seratione: p̄pter defendēdos iniuste op
p̄ssos: misericōdieq; eē mistros ⁊ etiā debito
res. Sciendū aut tibi est q̄ p̄fessio rea
tuum in secularibus iudicijs reis obesse
p̄suevit ad penam. Aī tribunal x̄o dei
misericordis oīm: nō solū nō obest ad pe
nam: imo etiā p̄dest ad veniā. Dicat
igif p̄fideret corā iudice deo: siue p̄re mi
sericordiāz siue ipsi deo ac dño n̄ro lesu
q̄ facit ē nobis a deo misericōdia ⁊ iusticia.
Quia confessio oīm malorū meorū que
feci ⁊ facio: facit mihi ius obtinēdi mise
ricordiā apud te dñe mie. Hec est: est lex
⁊ statutū curie tue quā p̄mulgasti p̄ os
Salomonis dicēs. Qui abscondit scelera
sua nō diriget. qui v̄o reliq̄rit ⁊ p̄fessus
ea fuerit miam p̄sequet. Per hāc legem
obtinuit in p̄storio tuo rex dauid miam
imo qd plus ē ⁊ longe mai⁹: p̄ solū p̄fessi
onis p̄positū: sicut ip̄emet testat⁹ dicēs
Dixi p̄tēbor aduersus me iusticiā meā
dño: ⁊ tu remisisti impietate peccati mei
Si igif hoc potuit apud miam tuā p̄po
situm p̄fessionis: vt remissionē impetra
ret tāto peccatori: q̄to fort⁹ hoc efficit
mihi ipsa p̄fessio: quā corā te aduersum
meip̄m facio. Ampli⁹ qd aliud cōfi
tendo ⁊ me accusando corā te facio: q̄
ius tuū ⁊ p̄ra meip̄m p̄sequor: ⁊ iniu
sticiā meā exequor. Accusatio est: ⁊ testi
ficatio p̄tes iudicij sunt due: ⁊ tertia est
p̄dēnatio: quā ⁊ ego p̄ra meip̄m nō p̄
tereor: dñi mem̄cipium res̄ mort⁹ eterne
corā te p̄nūcio. Et hec oia: indubitātē
iuste facio: in hocq; iust⁹ sum. Quia p̄pter
cū ira p̄tēor: iudiciū iustū facio de me
ip̄s⁹: ⁊ iusticiā tuā p̄ra mem̄cipium exēq̄r
⁊ iuste ius tuum hoc modo p̄sequor. Iu
stus igif efficit: ⁊ p̄pter hoc iustifico:
cor sic corā te. Iusto aut nō p̄dēnatio s̄
absolutio pot⁹: ⁊ remuneratio debet in
p̄stitorio tuo. Sntas q̄ absolutiois a te
iustissimo: misericordissimoq; iudice: nō
imertito mihi debet⁹ dico. Ampli⁹ nō

Gregorius

S

Proo. 28. b

ps. 31.

p

ps. 69.

ne ista tua est quā ore aplico pinulgasti
 snia: q: si nosmetipsos diiudicarem: nō
 vtiq: iudicaremur? Tu aut vides: q: me
 metipm diiudico: nō igit a te diiudica-
 bor. i. pdenabor. Ampli⁹ qualr verus
 erit pmo ille pphetic: Iudiciū i iusticia
 correctio sedis tue: nisi hoc intellexeris
 de iusticia hac r iudicio qd ptra me ere-
 quoz: r qd de meipso corā te facio: accu-
 sando meipm: testificādo ptra me crimi-
 na mea: pnuiciādo ptra memetipsum
 capitali snia me esse dignissimū. Am-
 plius: si aliq: ali⁹ ptra me sic pcederet:
 r hoc intentione pia: nunqd nō iuste age-
 ret? Nūquid nō illi iustū indicaret i pre-
 ista? Quāto igit forti⁹ me iustū iudicare
 debes: qd ptra meipm tāto iustū ago: tan-
 toq: maiori zelo iusticie mala mea i me-
 ipsum psequi: qto r natura r cōsuetudo
 hūane miserie ē etiā in malis subipso p-
 piciaz esse: subiq: ignoscere: quēadmodū
 dixit poeta Neui⁹. Nihil inq: ignosco.
 Neui⁹ siquidē peccata r vitia qb: ipse
 met laborabat: in alijs psequēbā: non
 aut i seipso. Interrogatusq: quā ob cāz
 in seipso mala hmōi non psequē: rēdit:
 mihi ignosco. Nec ē hūane miserie p-
 sue tudo: q: in pte ista nō solū in alios iusti-
 s: etiā seueri sum⁹. In nosipos aut iux-
 ta modū quē dixi ppiū r i misericordies:
 cū ecōtrario nos hpe debeam⁹. Proprijs
 enī pctis nemo pcre debet: s: poti⁹ abs-
 q: vlla miseratione illa psequi: r exterminā-
 re a se. Aliena hō cū miscōia nō qua-
 misereat pctis: s: peccātib⁹. Nec aut est
 quā requirit infirmitas p quā r ipsa reum
 correctio adiuvāt: nō qd peccāti amplius
 pbeat incētiū. Tāto igit laudabilior ē
 iusticia qua qd ppria mala in semetipso
 psequit: ea iusticia q illa in altero impu-
 gnāt: quāto difficili⁹ est armari r pugna-
 re ptra seipsum qd ptra aliū: quātoq: vir-
 tuos⁹ est psecutionē sustinere in seipso:
 qd ali⁹ irrogare. Multo q maioris iusti-
 cie habendus sum: multoq: acceptioris
 tibi dñe misericordie: meipm sic iustifi-
 cās r psequens corā te: qd si aliū isto mō
 psequer. Ampli⁹ qd petebat sapien-
 tissim⁹ ille corā te cū dicebat: In tua ius-
 ticia libera me. An nō ē iusticia tua illa
 in qua se petebat liberari: illa quā ego fa-
 cio in memetipso? Illa nāq: indubitan-
 ter bonū tuū est: r illā tu oparis in me.

ps. 39.

Ut enī eousq: iniusticia mea mihi dispō-
 ceat: vt eā eousq: oderim: vt eā tā studio
 se psequar: q: ignorat donū esse miscōie
 tue? In hac igitur iusticia tua libera me
 ab iniusticijs meis: faciēs eā inualefce-
 re: qusq: iusticie mee q: p ipsam pugno
 et p quā illas psequor stare nō valent
 an illas: s: fugiāt a facie ipsi⁹. Ampli⁹
 p ipsam iusticiā tuā pugno ptra oēs in-
 iusticias meas: r p eā psequor illas sicut
 tuipse pspicis r egoipse te illumināte vi-
 deo. Cōtraria est q oib⁹ iniusticijs meis.
 Nō pnt igit in me simul esse cū illa: p-
 fertim si te pfortāte r fortificante illa vt
 debet r decet inualuerit. Cōfidēter igit
 tur a misericordia tua peto: vt oēs iniu-
 sticias meas p istā scz iusticiā a me remo-
 ueas r extermines. Ad hoc enī illā pruli-
 sti mihi: vt p eā ptra eas pugnem r illas
 expugnē. Qd si adhuc eousq: punit ē et
 virib⁹ inualida vt ad exterminatiū earum
 nō sufficiat: tuū dñe est adaugere illas et
 pfortare. Nō enī min⁹ placeat tibi p-
 fice re qd inchoasti: qd qd placuit inchoare:
 qn poti⁹ tanto ampli⁹ placeat tibi p-
 fice re qd incepisti: quāto melior ē ipsa perfe-
 ctio opē tuoz: q inchoatio eorundem
 Ampli⁹ nunqd nō ipsa iusticia ptra-
 ria est oib⁹ iniusticijs meis: hoc ē vtiq:
 r peccat: alioqn qñō addāret ill: qua-
 liter pugnare ē illā ptra eas nisi ipsa re-
 pugnaret eisde. Cum igit ptraia simul
 in eodē esse nō pnt: hec aut manifeste in
 me est. Jā igit abierit te extermināte at-
 q: delente vicia mea r pctā. A te iaz igit
 tur iustificat⁹ sū p miscōiā tuā: dono ius-
 ticie ipsi⁹. Iure igit r merito petere pos-
 sum a te dñe miscōie sniam absolutiōis.

De iusticia perfecta et im- perfecta. Capitulum. VIII

Quod si dixerit q: s

q
 q: reuera bona quedā dispositio
 est ex qua temetipsum ira diiudi-
 cas atq: psequer: s: nō ē iusticia nec ius-
 ticie noiē digna. Videat ipse qualr hoc
 dicat: cū manifestū sit ex ipsa dispositiōe
 esse vel pcedere iudiciū illud: et iudiciū
 p modū quo ē iudiciū nō posse esse vl⁹ p-
 cedere nisi a veri noiē iusticia Ampli⁹
 cū p se atq: directe repugnat r aduersē
 omni iniusticie atq: pctō: qñō nō erit tu

sticia vere rōnis et nois. Ampli⁹ odiū
ois iniusticie: nūquid nō iusticia qdā ē?
Sic⁹ amor virtutū oim: nūquid nō xrus
aliqua ē? Neq; qm pter rem atq; pposi-
tum ē disputare de his: nullaten⁹ dubi-
tandū est hmoi dispositionē quandā iu-
sticiā esse. Sicut pnia p modū quo est pe-
nitentia: nō est dubitandū esse qndā iu-
sticiā. Sic⁹ et penitente oēm manifestus
est esse iustificante seipm: et ipsum penite-
re nemo ignorat qn sit qdā iustificare
se. Sz reuera differt penitere a penite-
re: et dicunt⁹ fm magi et min⁹. Inuenit⁹ q;
penitere inchoatū diminutū. Inuenitur
q; pfectū penitere atq; cōpletū. Tūc autē
est pfectū atq; cōpletū ipm penitere: cuz
ex toto auertit hōiem a vitijs et peccatis
et ex toto puerit ipm ad correctionē: qd
est dicere ad declinandū ad ipsam et sa-
tisfaciendū p illis iuxta arbitriū ecclie:
cui de⁹ dedit libertatē: auctoritatē et po-
testatē iudicij pñialis. Interdū autē vide-
bis alijs aliquantulū dolere de suis vi-
cijs et pctis: et ea interdū ipsis displicere:
veruntū nō quousq; et vsq; quaq; q illa
deserāt. Alij xō instantū dolēt q incita-
ti in mortē ad exterminū eoz et ad pu-
gandū. ptra ea arma pnie et discipline
ofonis et alioz pfidiorū qb⁹ ptra illa pu-
gnat assumāt. De priorib⁹ xō et impfe-
cte penitentib⁹: atq; ad grām vnde cūq;
conātib⁹: intelligēdus videt⁹ fmo beati
Gregorij q dicit. Interim fac qd boni
potes: vt de⁹ illustrer cor tuū ad pñiam.
Manifestū enī indubitātē est oēm illuz
q penitere desiderat: et querit hoc ipsum
lachrymis: oratōib⁹ v alienis suffragiis
aut qbuscūq; alijs modis q aliquē⁹ pos-
sit dici dolere atq; penitere de vitijs suis
aut peccatj. Verūtū nō vera atq; pfecta
pnia est: quēdammodū qui dicebat: Cōcu-
pituit aia mea desiderare iustificationes
tuas i oi tpe. Proculdubio desiderabat
iustificationes dei: cū desideraret desidera-
re eas. Cur enī desiderabat desiderare
L eas: nisi ppter ipas? Et ppter hoc mul-
tomag⁹ desiderabat ipas q desiderū si
ue desiderare eaz: verūtū nō erat ei desi-
derū eaz: qm et qle cōcupiscebatur illud
hfe. Ita ē de qbusdā penitētib⁹: qz pnia
eoz nō est nisi conat⁹ quidā vel ppara-
tio ad verā pfectāq; pñiam. Et ē indubi-
tante inq̄sitio vere pnie atq; complete

status ille eoz. Et ppter hoc cū pfecta
pnia: pfecta sit iusticia siue iustificatio:
q de penitēs semetipsum iustificat: vt
diuine iusticie districtiōē siue districtā
vltionē effugiat et euadat. Seu quod est
deo accept⁹: vt iusticie diuine satisfiat
et p hoc placeat deo: vera pfectaq; pnia
de pfecteq; iustificat: nihil diuio iudicō
vel vindicte in penitēte relinquēs. Non
enī de⁹ iudicat bis in idipsum: sicut di-
cit ppheta. Neq; retractat vnq; pñiale
iudiciū: cum vez atq; pfectū cōpletūq;
fuerit. Et hoc insinuant⁹ Aplos in fmo
ne suo q dixit: q si nosmetipfos diiudica
I. Cor. 11. g.
rem⁹: si vtrq; diiudicemur. facit etiā
ad hoc ipm fmo quē audisti in pcedē-
tibus: videlicet iusticia et iudiciū corre-
ctio sedis tue: ppter hoc iudiciū dixit
ille sc̄s et sapiēs Job. Nunq̄ qui non
amat iudiciū sanari pōt: qd absq; dubio
de iudicio isto pñiali rectissime intelli-
gitur. Correct⁹ enī vere pfecteq; iudicat⁹
ab alio iudicio indubitātē tur⁹ est: nec
aliud iudiciū oportet vt timeat: p̄sertim
cū diuine misericōdie iudiciū pñiale placeat
Sicut ipsemet p Ezech. testificat⁹ est di-
cēs. Nolo mortē pctōrj s⁹ magi vt p̄tāt
et viuat. Quia igit⁹ qui bene correctus
est: pfecte iustificatus est. Et propter
hoc tam iust⁹ et plene liberatus ab iniu-
sticijs suis oibus: et absolut⁹ a vinculis
eaz: et debitis penarū infernaliū: si hoc
ei innotuerit: nō habet necessario petere
aliqd hojz cum iam oia illa recepit: sed
potius grās agere largitorū istoꝝ dono-
rum. Exemplū autē rei ist⁹ est in eo q ple-
ne dealbat⁹ est: pfecte albus effectus est.
Nō enī supest ei inq̄rere albedinē vlt p̄tē
aliquā albedinis. Augmentū vtrq; et ob-
seruationē atq; pfirmationem incessan-
ter petere debet ppter inensitatē peri-
culoz quib⁹ interius et exterius: et vt ad
vnū dicā ex omni pte patet iniusticia. Sz
ne ipsa iusticia in ipso vacet a pfectu et
incremento: cū ociositas et infructuositas
omni grē et virtuti inimica sit: sicut doc-
et bñs Grego. dicens: qz dilectio vera
ociosa esse nō pōt: et xrus semp aut desi-
cit aut pficit. Quia igit⁹ veritas et pfe-
ctio iusticie sue vix inorescit alicui: nulli
expedit cessare ab oñonib⁹ hmoi videli-
cēt qbus et mūdatio ab iniusticijs et libe-
ratio petat. Verū qm de impfectione pe-

Job. 34. b

Ezech. 18. g

Gregorius

ID

Capitulum

nitentie sue plene pstat: et liquet plerūq;
vnicuiq; nostrū: Manifestū est in eo sta-
tu neminē nrm deficere debere ab ofo-
nibus aſidicris. In eo enī statu indubi-
tanteſurim? et ſtitimus iuſticiā: licet et
eſurie et ſiti debilibus et impſectis. Tū q;
punitiſ nobis ſatieras pſtraria ipſo ore
ſacratiffime veritatis: petēda eſt inceſ-
ſanteſta ſatieras inſtātia ac deuotiōe
qua poſſum? quā vici nobis dāſ vt eā
peram? Dicēdū ē eſt miſeratori largiſ-
ſimo: Adīuna conat? nſos: dñe miſcōdie
quib? conamur ad te: q; ſcis eos nihil eē
ſine te: ſicut conſitebaſ tibi: ſapiens et
ſancrus tu? Aug? dices. Scio dñe q; ſi
ne te nihil ſunt omēs conatus mei: ope-
ri manuū tuarū porrige dextera tuam:
qua me trahas ad te: et extrahas de aby-
ſſo miſeriaꝝ mearū. Cōuerſe me dñe. I.
et toto verte ad te. Jacens enī in lecto
tor egriitudinum et languor: vertere me
ex toto: ſine toto nō poſſum ad te. Miſe-
rere mei dñe qñi infirm? ſū: ſi miſerēdi
ſunt infirmi corpe: q;to magis miſeren-
di ſunt infirmi mente. Dñe miſcōdie: qd
obſiſit mihi vel aduerſaſ quo minus
miſerearis mihi? Scio dñe te illumi-
nante: quā nō obſiſit mihi ad hoc mi-
ſericordia tua. Nō enī obſiſtere pōt: vel
cōtraria eſſe ſibi pſi. Hoc autē indubitan-
ter eſſet: ſi opationē ſuā que eſt miſera-
tio tua impediret. Abſit autē hoc a miſe-
ricordia tua qd nec in vilo genere reſū
inueniri poeſt: videlicet vt reſ aliqua
ſibi pſi aduerſetur: et operationem ſuā
naturalē atq; debita impediat. Aut ob-
ſiſit igitur mihi in hoc iuſticia tua: aut
vitia mea ſue peccata: vel forte verūq;
ſi iuſticia tua obſiſtit: et mihi et miſe-
ricordie tue in pre iſta: quō igit? nō poti-
us obſiſtit: quo min? dares mihi donū
pfeſſionis iſti? Nō enī ē et adaucta vir-
tus in pre iſta pſra me ex cōfeſſiōe iſta:
quin poti? multomin? iuris habet con-
tra me p illā. Quāto enī magis meipſe
corā te iuſtifico: tāto min? iuris et iuſte
pſatis relinquiſ iuſticie tue ad vindi-
candū in me. Si enī ex toto atq; pſecte
meipſe iuſtificare: nulle eſſent preſ iuſti-
cie tue ad iuſtificandū me vel ad obſi-
ſtendū mihi quocūq; mō. Ex iſta igitur
cōfeſſione min? pōt vt ita dicā: et cōtra
me et pſra miſcōdiam tuā iuſticia tua

Amplius qualiter obſiſtit mihi iuſti-
cia tua: cū ego ipſam adiuvē p iſtā con-
feſſionē meā: imo poti? manifeſtū ē: vt
ipſa parat etiā pparatis in me miſcōdie
tue vias: dum me dignū et idoneū aliq-
tenus efficiet miſeratio miſcōdie tue.

Amplius nec decet nec poſſibile ē inſi-
ſericordiā tuā ocioſam eſſe: qua ppter
neceſſe ē eam opari opatiōes ſuas et ma-
rime in eos q; ad eā ſe pparant: q; ad eā
fugiſt: et qui illā quaſi qd a te ipſis da-
tum ē querſit. Et nōne ego dñe miſeri-
cordie vn? ex illis ſu? Quid enī intēdo
vel quero pomēs iſtas accuſatiōes: teſti-
ficationes et pfeſſiones contra me: niſi
vt miſerearis mihi? Quid intēdo reue-
latione atq; oſtentione vulnez: niſi vt
medearis illis p miſcōdiam tuā? Simi-
liter p oſtentionē paupſatū mearū atq;
defecruſ: quid intēdo vel quero: niſi
miſerationū tuarū ſubuentiōes et bñſi-
cia? Amplius: qd pōt intēdere con-
tra me iuſticia tua niſi vindictā iuſtiſ-
mā? Perditionē enī et deſtructionē ope-
ris tui: qd ego ſum: nullo modoꝝ intē-
dit iuſticia tua. Alioq; cōtra teipſm in-
tenderet et pugnaret. Nō intēdit igitur
deſtruere in me: qd tu feciſti in me. Hoc
enī tu adhuc diligis i me: q; nihil eorū
odiſti que feciſti. Qd tu autē diligis i me
iuſticia tua odire nō pōt: q; pp̄ nec pſed
nec deſtructionē illi? intēdere vilo mō
pōt. Qd igit? ſolū illud in me qd et tu
odis in me: viciſ feditates: deformitates
depravationes ac turpitudines: quib?
ego depravaui et deturpaui quod tu bo-
nū et pulchrū feciſti i me. Dñe miſcōdie
hec ipſemet odi: et pſequor in me: et pug-
no pſra ea qñtū tu das et adiuvās. Nō
dum ſiquidem pſecto odio odi illa: nec
vt fortis et implacabilis inimicus toris
virib? et ſtudij pugno pſra illa: qñtū nō
eouſq; fortis ſum adhuc et poſſuz hoc:
et pſra ipſa pugno: licet debilitet et ad-
huc infirmiter cum iuſticia tua et non
pſra eā. Iniuſte igit? mecum agit ſi pſra
me eſt mihiq; obſiſtit. Impoſſibile ē autē
iuſticiā tuā inique agere vel iniuſte: q;
impoſſibile eſt vt in ſtatu iſto in q; me
poſuit gſa tua: pſra me ſit iuſticia tua:
neq; igitur iuſticia tua: neq; miſericor-
dia tua pſra me ē. Sola igit? vitia mea
et pſra pſra me ſunt. Quia igit? contra

Aug?

p̄. 9.

teipsum sunt: Illa enī inimici tui sunt: q̄s implacabiliter semp odia. Adiuua g̃ me p̄tra me pugnātē: et añ tribunal mie tue cōtra ipsa litigāre. Bellū enī istud et litigiū tuū: p̄tra inimicos tuos et adūsarios tuos ē: Adde etiā q̄ p̄p̄ te ē. Propter hoc pugno cōtra ea et litigo: q̄ tu odisti ea: et quia bñplacitū tuū ē impugnatō. Sed et p̄pter hoc dñe misericōdie ea in me psequor: q̄m illa sola p̄hibent et impediūt ne tibi placeā: et p̄pter hoc exterminare illa a meipso enitor: vt vides quib⁹ adhuc possum conatib⁹ vt ex terminem a meipso quecūq̄ tibi displicent in me: vt ip̄s proius abrasis et extirparis a me: tibi placitus efficiar et acceptus: et sic me recupes et possideas solus totaliter: cui⁹ me eē recognosco iure plenissimū iureq̄ singulārī. Bellū ergo istud tuū est: q̄m victoria tua est: q̄ scis me non nisi virtute tua victorē esse posse illoz: Cā ista tua ē: q̄m de iure tuo et de illo vicz vt illud obtineas in iudicio isto: cōtēndis. Scis enī dñe p̄ iniquissimā usurpationē: et p̄nitiosam volūtatē meā: vitia mea: et p̄ctā intrare possessionē meā: ip̄i⁹ q̄ tuū ius sum totaliter absq̄ p̄cipe vilo et p̄forte. Ne sustineas vltim⁹ istos tā odibiles mihi et tibi inimicos possidere ius tuū: q̄d ego ip̄se sum. Scio dñe q̄ iustissima ē ista pena mea dure vicz seruitutis: et crudelissime tyrannidis: quibus me incessanter premunt et affligunt dñi isti: vicz vitia mea et p̄ctā: quibus me turpissime et insanissime subdidi. Et si placere tibi merito pōt ista tanta pena mea: q̄ iustissima: displicere tibi nō debet iniuria et cōrumelia tua: quā tibi facist in me tā nequiter abutentes me dñi isti. Et per istos etiā demones ip̄i qui p̄ ipsos l omne iniuriā et promeliā tua abutit me. An tibi debet placere plus ista tāta pena mea iustissima: q̄ tibi displicere iniustissima dñario dñoz vtrozq̄ istorū: qua nulla iniurior: nulla nequior: nulla bonitati tue intolerabilior.

¶ Petitio victorie in conspectu penitentie. Ca. IX

X Omibus istis

igif colligo aggregata ratio

cionatione: q̄ nec misericordia tua contra me ē: nec iusticia tua in isto bello vt iudicio. Peccata vero mea que p̄culdibio contra me sunt: et etiā contra te: nō debent p̄ualere: ne dicam cōtra te: sed etiam nec contra me: in isto iudicio vel p̄lio: de q̄ euidenter ostēdit pōt: q̄ vtrumq̄ tuū ē vicz tā p̄liū q̄ iudiciū. Cūce igif in isto iudicio p̄ter p̄lio: q̄ vides victoriā hic puenire nō posse nisi virtute tua. Ne patiari me succumbere et vinci propter infirmitatē et defectū virtutis proprie: sed da virtutē poti⁹ ad vincendos tā odibiles inimicos tuos: q̄ das lassō virtutē et his q̄ nō hñt fortitudinē et robur multiplicas. An denegasti vnquā virtutē et fortitudinē certatib⁹ p̄ te: siue in iudicijs siue alias vbicūq̄? Ne incipias igif a me siue in me: q̄d nulli vnquā hominē te fecisse nemo fidelis ignorat. Amplius r̄idere mihi o iusticia creatoris si eousq̄ tibi placeat vindicta de me: adeoq̄ audias es cruciatuū et tormentoz meoz? Dic obsecro p̄pter quid placeat tibi ista vindicta? Scio q̄ non poteris r̄idere: vel assignare nisi alterā ex istis duab⁹ causis: vicz iusticiā vidicte: et gl̄ia creatoris. Quia igif vbi maior arguētia virtutis istaz q̄m euidenter ē ibi vbi tibi maior eē iste amor et auditas vindicte et cruciatuum meoz. Ne cesse ē igif vt magis tibi placeat vidicte: quā ego ip̄e creatori facere parat⁹ sum. Jam autē dixi: q̄ iustificatio qua vere ac p̄fecte penitens semetip̄m iustificat maioris ē ei gl̄ie ea que iustificat aliū. Adieci etiā q̄ laudabilior et ip̄i creatori acceptior. Magis igif placet tibi penitētiā vindicte: quā de meipso facere cupio: q̄ illa q̄ p̄ tortores demōes: et p̄ quecūq̄ tormenta inferri possit. Ad hāc igif necesse habes intendere et non alio me torzorib⁹ tradere. Amplius nōne maioris ē gl̄ie creatori: vt ip̄e faciat tibi mistros deuotissimos: quos habuit hostes et adūsarios? Tūc añ ei hoc p̄ p̄niam efficiat. Qui enī p̄ p̄ctā et vitia inimici dei sūt: p̄uersi p̄ p̄niam eiusdē deuotissimi serui efficiunt. Et q̄d ē mirabilius: suip̄soz hostes et aduersarij propter ip̄m sunt: sūt etiā vindices et tortores: dñm in semetip̄o q̄cūq̄ p̄tra creatorē egerūt: districte vindicāt: et seuerē

punit. Illos etiā diabolus sentit puer-
 sos: hostes atrocissimos: etq; rebellatiss-
 simos et ad oēm volūtātē dei p virib;
 promptissimos: quos pri⁹ dū essent i vi-
 tū et pccis habuit subditissimos. Et hec
 est mutatio dextre excelsi: quia diabolus
 nō sine graui pfusioe auersos a se sentit
 et cōspicit: et ptra se rebellatissimos amo-
 re creatoris. In quo magis tanto glori-
 ficat deus: q̄ totomagis et mirabili⁹ bo-
 nū ē iustificare impiū q̄ torquere: et su-
 scitare mortuū in vitū et pccis: sanctū
 q̄ ac deuotissimū dei seruū efficere: q̄n-
 to melior est ip̄a scripturā ḡra: q̄ pccōz
 vindicta. Nunq̄ nō ex te dixit sc̄tus et
 sap̄es. Aug⁹ qz maius fuit pauli susci-
 tare mēte: q̄ lazari corpe. Quis autē du-
 bitat: q̄ntū gloriificat⁹ fuerat ex eo ope
 q̄ lazari corpe suscitauit? Quāto igitur
 magis gloriificatus fuerit ex suscitatioe
 pauli: que est de morte vitioz et pccōz
 suscitauit. Tanto nāq; ex mirabiliori-
 bus opib; suis est ei maior honor et
 maior gl̄ia: q̄ ex minoribus: q̄nto illa et
 mirificētia et magnitudine p̄cellit mi-
 norib;. Ampli⁹ nōne et illud s̄lter dī
 cit idem sc̄tus et sap̄es Aug⁹ qz mai⁹ ē
 deo iustificare impiū: q̄ creare celum et
 terrā. Maior enī ē ei gl̄ia ex iustificatio-
 ne vni⁹ impij: q̄ ex creatioe celī et terre
 Et hoc indubitatē apud intelligentes
 et cognoscētes mirificētiā magnaliuz
 ip̄i⁹. In iustificatioe autē vni⁹ impij: est
 nobilissima victoria. Vincit diabolus:
 vincit et pccōz sine impij a semetip̄o tā
 bello q̄ iudicio vt p̄dixi. Tanta q̄ tā-
 q̄ magnifica largitio venie est et ḡra: vt
 human⁹ intellect⁹ eas non sufficiat ad
 mirari: fit ibi innovatio et reformatio
 imaginis et similitudinis creatoris in
 aia humana. Nec min⁹ mirifica q̄ si
 de trūco arido et putrefacto oliua speci-
 osa et vernās subito efficeret: vel d̄ por-
 co spurcissimo aut buffone speciosissi-
 mus aspectus desiderabilissimus iuue-
 nis efficeret. Alit⁹ ibi et ira tua: cui resi-
 stere nemo p̄t ab ip̄a miscōdia tua. Qz si
 magnificētia miserationū et p̄missionū tua-
 rū et largitio munez ḡraz tuaz: et vt de
 alijs taceā ip̄a hereditas felicitat⁹ et ne
 maior ē q̄ celū et terra. Tot igit et tan-
 ta tanq; magnifica opa tua cōcurrunt
 simul in vna vni⁹ p̄riti peccatoris iusti-

ficatioe: vt minora merito reputent⁹ ce-
 lū et terra: q̄ illa sint. Quis autē cogi-
 tare sufficiat ḡra et actōes que tibi pū-
 la reddant: et collaudatiōes que tibi pla-
 cuere: q̄ et sup oēm admirationē et mōstrā
 sunt: pulcherrimaz sublimiūq; militiā
 rū tuarū: exercitū videlicet oīm angelī
 corū: festinatēq; tibi in celis inde agi⁹
 gaudiū. Tu enī dixisti: et facta sunt celū
 et terra: tu mandasti et creata sunt. Nū-
 hil verbo tuo omnipotēti: nihil mādato
 b̄spiaciti tui se opposuit et p̄radixit: ni-
 hil ibi quicq; difficultat⁹ adhibuit. Et
 ip̄a etiā celū et terra: siq̄ difficultat⁹ et
 resistentie opponere potuissent creatio-
 ni et formationi sue: nullaten⁹ hec fecis-
 sent: q̄n pot⁹ siquid inuānis ad hoc ad-
 hibere potuissent: toto gaudio et audī-
 tate illud ad hoc adhibuissent. Non
 habes igit o pulcherrima: o sp̄ et omīno
 laudāda dei iusticia p̄pter qd te vt mi-
 hi opponas: vel mihi aliquaten⁹ aduer-
 sar⁹: siue i vindictā de me sumēda: si-
 ue in gl̄iam creatoris intendēs. An nō
 ego et ppugnator tu⁹ sum in p̄sio isto et
 aduocat⁹ i iudicio isto? Quid enī aliud
 intendo vel q̄ro: nisi vt totū me recupe-
 res: totūq; possideas? Nō enī pugno vt
 lingo: nisi p̄tra capitales inimicos tu-
 os: vicz iniusticias meas: et nō pōt nō ēē
 tuū. Aditua igit ppugnatorē tuum:
 aduocatū i bello tuo iustissimo atq; iu-
 dicio. Alioquin nō solū mihi: sed etiam
 tibi ip̄i deesse merito reputandus es.

Loquar ampli⁹ vnum verbū tibi dñe
 miscōdie: et dicam: qz oportet te misereri
 mihi: salua p omia iusticia tua: s̄lter et
 iuste agere meū salua p oia misericor-
 dia tua. Nō enī est possibile vt alterum
 istorū pmittat bonitas tua: vicz vel le-
 di iusticiā tuā: vt ledi misericordiā tuā.
 Atq; enī bonitas ē: neq; enī cōtraria
 sunt ylo modoz: nec altera alteri vlla
 tenus aduersa: imo si phas est dicere:
 mutuo se p oia adiuvant. Absit enī vt
 sic vindictā iusticia expectat: vt miseri-
 cordiā oīno euacuet. Absit s̄lter vt mi-
 sericordiā tua sic ignoscere intendat: vt
 iusticiā tuam proius excludat. Tu igit
 plargus miserator es: nihilominus in
 miserādo seruās iusticiā. Et s̄lter seu-
 rus vindicator: in vindicādo tñ m̄sam
 p oia seruās miscōdiam. Quia igit si me

Augustin⁹

Augustin⁹

Y pñsam iustificas: et salua est q oia iusti-
cia tua: et salua p oia misericordia tua:
confidenter dico q necesse habes: nō ne-
cessitate coactōis: s; supbundātia liber-
tine bonitatis tue: me iustificare. In
omni enī vere et pfecte penitente salua ē
p omnia iusticia tua: dñi nihil in eo im-
punitū relinquit. Omnis enī vere ac p-
fecte penitēs p oibus cōmissis et omissis
seipsum punit p oib; nāq; dolet et erube-
scit: et sibiip̄si irascit: et sicut tuip̄ead nu-
dū sp̄ic̄s: etiā cogitatōes malas i seipso
punit nō negigit. Quis enī vere peni-
tens est qui nō doleat p eo q quicq; qd
tibi displiceret cogitauit: Et in p̄do dñe
misericordie q saltē in vniuersali p om-
nib; quib; te offendit debet saltē dole-
re vniuersaliter: q nullā ex offensis tuis
excipit vel p̄terit. De singulis enī singu-
lariter dolere v̄l penitere: interdū forsan
nō est possibile alcut: sicut neq; singula
riter recolere aut memoriter tenere. De-
licta enī quis intelligit?

p̄s. 18.

**Excusatio penitentis q nō
debet tantū puniri quātum
meruit. Caplm X**

¶ Quid si dixerit q̄s

q: quēadmodū in singulis com-
missis et omissis singulariter pec-
cat q̄s q̄s peccat: sic et singulariter emē-
dare singla et p singulis satisfacere sin-
gulariter debet. Rñdeo h̄mōi hominū: q
hoc nō solū iusticie tue nō est: s; etiā nec
humane. Quotq; nāq; latrocinia q̄s
cōmiserit: nō pot ei suspēdia vel mortes
alie irrogant qn pot? hec vno suspēdio
humana iusticia reputat in eo oia vindi-
cata: Et hoc q̄m ad ipsam humanā ius-
ticiā p̄tinet: que post vnā mortē corpis
nō habet amplius qd faciat i peccantē.
Sicut autē se habet in verissima p oiaq;
semp laudāda iusticia tua: qua vna mor-
te veteris hoīs omnia vitia et p̄cta in aīa
humana mortificat et extinguit: vnicaq;
infusione iusticie seu gr̄e tue oēs sordes
sp̄uales emittas et abluas. Quēadmodū
infusione fortissime medicine: oēm infir-
mitatē curas: et quēadmodū vnica infu-
sione thyrice v̄uosisime: venena oim
peccatorū et vitiorum exterminas pro-
fus et diffugas.

Obiectio contra predicta.

Capitulum XI

¶ Quid si dixerit Do

mine misericordie: q: nō q̄rū
iusticia requirit seipsum punit:
etiā penitēs quātūcūq; vere ac pfecte:
q̄m pene etnales siue gehēnales debent
vniciq; peccanti mortaliter. Pene ho
p̄nales quātūcūq; sunt: nulle sunt cō-
paratiōe illarū: Quia ppter nullū ex vere
et pfecte penitētib; punit se tantis peni-
s p̄naliter: quātis dignū est de dei iudicio
et iusticia. Rñdeo tibi in hoc dñe miseri-
cordie: q iusticia tua nō requirit hoc a
peccatorib;: vix vt tantis ac talib; pe-
nis seipos puniāt. Infernales nāq; pe-
ne quos tenēt nō emendāt aut corrigūt
Nō est enī in inferno qui confiteat tibi.

p̄s. 6.

Amplius: pene ille nō sunt p̄trarie vi-
tijs et peccat;: cū ea nec exterminant nec
minuāt: nec eis vllaten? aduerfent seu
repugnēt eisdem: qn potius p̄truo con-
sortio coherēt eisdem. Amplius: pene
h̄mōi nihil aliud p̄nt in eis in q̄b; sunt:
nisi q eos torquent et exercuciāt: hoc autē
bonitatis tue nunq; p se placet dñe mis-
ericordie. Non est delectari in p̄ditione
viventū. Diabolice nanq; malignitatis
est illud p̄p̄riū: amare penas et tormenta
hoīm. Scio nāq; te docēte: q: pene ma-
loz tam angeloz q̄ hoīm placent tibi:
nō q: pene illoz sunt: sed q iuste et ideo
bone. Et q a teipso sunt. Diligis igitur
in h̄mōi penes ordinē et pulchritudinez
iusticie: Diligis in eis et gloriā tuā. Nō
enī parū te glorificat pena maloz iustis-
sima: que eis te actore simul et iudice ir-
rogat. Claret etiā inuictissima omni po-
tentia tua qua punis p̄cipies tenebrarū
ceterosq; reprobos: q bonitate tua et pre-
clara beneficētia tua in inturiam tuā et
ptumeliā abutunt: cuiusip̄is b̄nificijs cō-
tra te se supbiā eluātēs: dñi p eam subij-
ciunt et arrant supplicijs: adeo impo-
tes effecti vt nihil vltiori p̄nt nisi dole-
re qui in reb; pessimis exultauerūt: nihil
amplius q̄ p̄fandi opprobrio sempiter-
no et ignominia q̄ finem nō h̄nt: q tam
male gloriabant in seculo isto nihil aliū
possunt q̄ egere et p̄mi eternaliter pang-
sare artissima: que est oim bonoz irrele-

b

Ab illis inopia qua diuitias spirituales sapientie vicia et virtutes vel reiecerunt vel contempserunt: fallaces corporales seu temporales diuitias in ordinatissime eripuerunt vel administrauerunt. Dico etiam quod pene ille eternalis perpetuo auertit a te domine misericordie. Non enim tradidit in illis nisi quos in eternum peccasti a facie tua: et sine ulla spe miserationis et liberationis dereliquisti. Quapropter a penitentibus iusticia tua penas hominibus non requirit: alioquin contraria esset et misericordie tue et sibi ipsi. Misericordie si quidem domini non solum miseros peccatores in misericordis vitiis suorum et peccatorum non desereret: sed eisdem etiam miseria incompabiliter adaugeret: redireque eos ad tuam misericordiam prohiberet. Si vero ipsi aduersare: quasi peccatorum iustificationem proculdubio impediret: constituens eos in eo statu in quo iustificari sumus: redire ad iusticiam non est eis possibile villo modo. Penas igitur illas solas iusticia tua requirit a peccatoribus: que ad illam reducant eosdem: et ab iniusticiis vitiis et peccatorum illos liberent et emendant. Hec autem sunt sole penales. Dico igitur coram te domine misericordie: quod ille dolor iusticie tue sufficit in peccatoribus: quod eos faciat et querere medicinam misericordie tue: et subducere se eos cure medicina li tue. Sicut et iste timor iusticie tue sufficit in eisdem peccatoribus: qui eos faciat fungere ad misericordiam tuam que sola est refugium vnicuique miserorum. Sic et erubescencia illa et confusio que eos faciat abscondere et turpitudines et seditates vitiis suorum et peccatorum a facie tua: et ab aspectu sanctorum oculorum tuorum: que faciat eos velare siue opere omnia illa pudenda. Operimentum autem istud et velamen vnicuique est ipsa conscientia reuelatio: et hoc non est nisi sincera confessio illorum: sicut mos est confessionem fieri in ecclesia tua: ubi confessionem hominibus non solum sacrasti: sed etiam sacramentum mire ac virtuose sanctificationis fecisti. Sic dico exeratione tua et magisterio: quod satis est iusticie tue tanta ira contra vitia sua et peccata in peccatoribus: que eos faciat armari et accingere se ad expugnanda ea: et in mortem exterminium eorum eos accendat: quousque vivere de cetero pariantur: et hec vtiq; proposito et volutate. Est etiam propria intentio sancte ire istius: ut in vindicta tua et suam hoc facias. In vindicta quidem tuam in iu-

riarum et contumeliarum tuarum quas in seipso tibi domino deo irrogauerat. In sua vero vindictam hoc est proprie mortis ultionem: quam per vitia sua et peccata sibi ipsis intulerunt. Sic domine misericordie dico de indignatione: quod sufficit tue iusticie ut tanta sit in peccatoribus que eos eousque erigat et eleuat: ut eis de cetero subesse vel feruere dedigne. Eaque a seipsis tanquam viliissima excutere omnino pulcare despiciere illa proponat. Sic dico et de odio: quia sufficit iusticie tue ut impacabiliter proponant peccatores plari ac decerrare per vitia et peccata: ut neque sedulus nec amicitiam de cetero cum eis habere proponant: neque fines suos intrare aut intra fines suos illa habitare villo pacto permittat: sed tanquam gladio et igne illa perfugare atque exterminare: vbiusque et vndeusque poterint studiose ac viriliter intendat. De abominacione quoque quid aliud mihi dicendum est coram te: nisi quod iusticie tue satis est: ut in peccatoribus tanta sit vitiis et peccatorum suorum abominacio: ut nauseam eis prouocet et vomitum eorum. Abominacio namque vniuersaliter dicitur quasi nauseam vel vomitum aspicientibus aut aliter tilud sentientibus faciat. Et intendo vomitum spirituale: quod est sincera et integra confessio peccatorum: qua tanquam humeros nostrorum et ferulentie seu spurcie intolerabiles ore per confessionem efficiunt seu vomunt. De alijs autem hominibus affectionibus ad penalem iustificationem pertinentibus: mitto te ad tractatum de penitentia: te inquam qui legis hec: qui tractatus est per libri de sacramentis.

Deo placeant opera penitentis.

Capitulum XII

Unca autem reuertar

ad loquendum iuxta quod incepit ram domino deo nostro qui est deus misericordie: et repetam ei: quasi acerbitas et vehementia passionis in penis penales domine deus meus merito tibi placet: ex eisdem causis quibus et in penis infernalibus. Multa autem habet alia bona vicia illa magnifica opera tua que precepi: videlicet resuscitationem a morte spirituali: reformationem a deformitate monstrifica: quod vitia et peccata de turpant alias humanas. Deinde victoriam misericordie et triumphum nobilissimam.

qua p̄sentes infernales vincunt & diffu-
gant a peccatoribus. Ereptioq; p̄de de
faucib; & dentib; leonib; infernalis. Mi-
sericordia q̄s reedificatiois templi dei in
animab; peccator; cui; speciosas atq;
structura ex lapidib; p̄ciosis seu gēmis
donor; virtutū & gratiar; verbis huma-
nis explicari nō por. P̄nt & recuperatiōē
imaginis & similitudinis tue in aīabus hu-
manis: cui; pulchritudinē cogitat; hu-
manus nō attingit. Habent & resuscita-
tiōē possessionis tue: qua & tu recupe-
rans peccatores & ipsi te: q̄ largitate ma-
gnificētie tue que pōt esse p̄clarior: dum
& veniā immensoz tormētoz: & dona in-
estimabilia virtutū & ḡfay: & ius in here-
ditate celesti que ē eterna felicitas: & te-
ip̄s redonas penitentib;? Dñe mise-
ricordie q̄s admirari sufficit: vel etiam
cogitare fudeat aut valeat illud celeste
& sp̄iale cōiūniū: q̄s in tātaur in vniū-
cuiusq; p̄toris p̄ntis p̄uersione: in quo
ois exercit; pulcherrimaz sublimumq;
militiaz tuaz: nō sōlū sp̄iēdidissime sed
etiā beatissime cōtuant; gaudiōq; inco-
gitabili succundant; atq; rescindunt: sicut
tup̄se ore tuo sacratissimo in euangelio
x̄itaz tus dixisti: Quia gaudiū ē angel
dei sup vno peccatore p̄ntiam agēte. Dñe
misericordia illud ē indubitatē nuptia-
le ac triūphale cōiūniū. Nuptiale: quia
aiam peccatricē que cū diabolo meretrix
cata fuerat: virginitati sp̄iali restituit &
reformas. Et cum nuptiali b̄dictione &
sanctificatiōe denuo recupas: p̄pter q̄s
dixi festiū cōiūniū illū nuptiale. Triū-
phale vero p̄pter victoriam gloriosam &
triūphū nobilē antedictū. Quare ma-
nifestū est ex oībus istis: penas peniten-
tiales ēē incomparabiliter meliores: & in-
cōparabiliter magis tibi placitas & ac-
ceptas: q̄s infernales siue gehēnales: sed
& maiors esse veriorisq; iusticie q̄ illas:
cū iste iusticiē penitētes: ille v̄e iniusti-
cias nec tollant nec minūat; nec villo mō
leuant. Cerrū em̄ est eas aīmas que hinc
ad infernalīa supplicia trāseunt: suppli-
cijs illis nullaten; meliorari. Alioquin
p̄cessu t̄pis in inferno & innocētes & bo-
ne fierent: si supplicia illa iniusticias vi-
tiorum & peccatoz minuerēt. Nemo autē
ad modicū intelligēs ignorat verā iusti-
ciam veris iniusticijs adeo p̄tariā esse:

ac repugnantē: vt cū illis in eodem sub-
lecto nullaten; esse possit. Cōsidēter igit̄
pero a te dñe misericordie q̄s dignum et
iustum est: vīz vt pene p̄niales plus tibi
placeāt in me q̄ infernales. Ipe est & to-
tum tollent q̄s tibi displicet in me: & me
tibi faciant placitū & acceptū. Ipe placā-
bunt iustā iraz tuā: qua scy iustissime ira
sceris p̄torib; penitere nō curantib;: et
satisfacient iusticie: & restituent tibi ius
tū integre & plene. Ius autē illud ego ip̄se
sum & oīne seruisti: omnisq; seruēti; qui-
bus dñationi tue seruire debeo. In infer-
no v̄o tu scis: q̄ nemo tibi seruē. Di-
cam & ampl; dñe misericordie si taz aui-
da est iusticia tua penaz meaz: q̄d igit̄
faciet mihi misericordia tua? Nūq̄d nō
eque potēs est & larga atq; p̄pensa ad mi-
serendū: vt iusticia tua seruēs ad puniē-
dum? Et hoc ē dicere ad tollendā vel ad
leuandā miseriam: vt illa vīz iusticia ad
ipsam infligendā vel ad augendam: aut
sufficiat misericordie tue i; eis q̄ conant;
ad te: quisq; q̄tuz das & adiuvās reuertē
cupiūt & enitunt; ad te: p̄tem meritarū
penaz eiusdem remittere: & t̄m de penis
eis reservare: ne p̄petuo incogitabiliter
crucient. Dñe misericordie hocipsum fa-
cis p̄tūmātib; & rebellib;: ipsamq; iusti-
ciam tuā nō timentib;: dulcissime mise-
ricordiā tuā nec querētib;: nec etiā cu-
rantib;. An dignū & iustum est aī te: vt
nō melioris p̄ditionis sint qui q̄tū tu
adiuvās enitunt; redire ad te: & placere
tibi q̄ illi qui oīno se auerterit a te: reo
usq; p̄tēnant te vt nec querāt nec curēt
te. Multo magi igit̄ & absq; vlla cōpara-
tione p̄pensiore decet esse: q̄n poti; opor-
tet bonitatē tuā in illos q̄ in istos: in q̄
aut erit p̄p̄sior nisi ipsos ex toto saluos
trahas ad te atq; recupes. Amplius:
dulcissime miserator nūquid nō infern;
locus dñationis ē: atq; p̄ditionis eter-
ne? Manifestū est igit̄ oībus illis: quos
flāmis ceterisq; tormētis infernalibus
tradis: nihil esse salus aut liberationis:
sicut nec demonib;. Nisi forte q̄s dicat
q̄ meritor; ac debitōz supplicioz: alijs
plus: alijs min; detrahāt atq; remittāt.
Sed hoc q̄ parū est ad imensitatē mise-
ricordie: & q̄ longe distans ab illo. Hoc
est etiā dñe p̄ quo nemo vnq; inuocauit
te: & q̄ nemo vnq; a plarga misericordie

Capitulum

sua petisse credis. Quis enī vnq̃ cogita
uit orare te: vt ptem dānationis eterne
eidē remitteres: ⁊ dimidiā ei salutem da
res: vel ptem etiā q̃ vnq̃ salutis? An
nō versū dicit ille sanct⁹ ⁊ sapiēs veritat⁹
tue p̃co Ambro. dicens: Nephas esse a te
qui sime misericors es: dimidiā sperare
venia. Multo fort⁹ ⁊ dimidiā petere glo
riam. Qd̃ etiā inde manifestū est: qz oēs
quicūq̃ ab initio mundi misericordiam
tuā exorauerūt: tanq̃ nefariam h̃mōi pe
titionē declinauerūt. Ampli⁹: dñe mi
sericordie te docente ac reuelante iāz no
uim⁹ te: ⁊ innumerabiles saluare: q̃ saluari
oīno nō volunt nec curāt. Sicut manife
stum est de puulis q̃s sacro vel vltimico
fonte baptisimat⁹ regeneras. Nōnullos
etiā incredulos ⁊ rebelles i ipsa rebellio
ne et incredulitate visitas ⁊ sulciras de
tāto p̃fundo mortis ⁊ tenebaris. Sicut
ipsum sanctissimū ap̃m tuū paulum: q̃
toris studi⁹ ⁊ virib⁹ pugnavit cōtra ter
tantaq̃ malignitate p̃sequēbāt te: sicut
tu ore tuo sacratissimo ad eū locutus es
dicens. O saule saule quid me p̃sequeris.
Quāto igit⁹ maiori largitate dignum est
ac decentissimū misericordiā tuā in eos
effundi qui pacē tuā qui veniā qui gr̃az
tuā vt p̃nt ⁊ tu adiuuas atq̃ das a te ob
tinere nitunt⁹. Nō dico dñe misericordie
qz meritis eorū debeant⁹ venia ⁊ gr̃a tua
de suorū iusticia vel iure meritorū. Sed
dico hoc decere imenstratē misericordie
tue: vt te inuocātes q̃liter p̃nt ⁊ a pueni
entē eos gr̃a tua recipiunt: nō p̃fundant⁹
sicut docuisti eos p̃ p̃phā tuā loq̃ntē
ad te ⁊ dicentē. Nō p̃fundarq̃si inuoca
ui te. Et p̃ alium dixisti: quis inuocauit
dñm ⁊ desperit esse Confundant⁹ autē pro
culdubio qui qd̃ petunt nō obtinēt: ⁊ de
spiciunt⁹: quoz p̃ces non audiunt⁹: Dñe
misericordie. Isti simones quos loquor
coram te: nō ex me vel mei sunt: sed ex te
⁊ tui sunt: si nō placent tibi: qz mei sunt
sed dono tuo placere tibi dñt: qz ⁊ dona
tua ⁊ tui sunt. Quō enī sermones h̃mōi
loquerer: nisi tu poneris in ore meo: nisi
tu dāres eos: ⁊ digito tuo. Id ē ip̃sā sancto
scriberes eos i corde meo? Propter hoc
igit⁹ debent tibi esse placiti ⁊ accepti: qz
vt dixi tui sunt: ex dono tuo sunt. Neq̃
enim mercurius ille: qui nō tam falsissi
me q̃ etiam impijssime: deus eloquētie

apud perditissimos ⁊ deceptissimos ho
mines: ⁊ dictus ⁊ habitus est: omni arti
ficio rhetorico hos sermones cogitare
potuisset. Dico p̃fidēte dñe misericor
die: q̃ sicut dignū ⁊ iustū est: nec vacuū
nec ociosam ēē iusticiā tuā: quin potius
necesse est vt exeat in largissimas ac pro
fundissimas miserationes: p̃sertim i eos
quos puenit ipsa tā magnis tanq̃ salu
tarib⁹ donis: vt iam cupiāt ⁊ vt p̃nt que
rant. Neq̃ est vt p̃dixi possibile est: sic
dimidiare miserationes tuas: aut inimi
cari in eos potissimū qui nō ptes misera
tionum querūt aut petunt a te: s; plenā
p̃fectamq̃ veniā ⁊ gr̃am tuā: vt sepe dixi
q̃rum das ⁊ adiuuas a te petunt. Illud
autē denegare nullus p̃t: vnā (saltē sal
ua iusticia tua p̃ oīa saluoz iure tuo in
oib⁹) vt p̃nt p̃fectā plenamq̃ gr̃am
⁊ veniā: que sunt in vita ista miserationi
bus tue plenitudo. Et quidē in domib⁹
religiosis te actore p̃stituti ⁊ ordiat⁹: vt
qui inde abierit vel exeat recipiant⁹: vt
saltē vscq̃ ad te salus tñ ordinis discipli
na: Quia igit⁹ misericordie tue nec nu
merus nec mēsurā tñ ab ordine sanctis
simo tuo: ⁊ regula sanctissima christia
nitatis toties aberrauerim: ⁊ exierim
p̃t denegari mihi: quin ad illā reuer
sus f̃cipiar: saluo tñ ordinis christiana
disciplina. Hoc autē est nisi p̃nia tua q̃ i
ecclesia tua ⁊ inungi ⁊ agi consuevit.

Ampli⁹ qui nō deseruisti me deuū ⁊
aberrantem: quomodo nō assumes refer
tentem atq̃ correptum? Non deseruisti
inq̃ quē nec reuocare cessasti: nec ad
huc cessas. Tñ enī mihi sunt desideria
ista quib⁹ tibi recōciliari desidero: q̃b⁹
ad pacē ⁊ gr̃am redire cupio. Tñ iste ac
cusatōes quib⁹ cōtra memetip̃m p̃pter
iusticias meas litigo: nisi a te q̃ donis
istis tanq̃ b̃ndictiōibus dulcedinis tue
puenis me: nec in aliquo lesa est iusti
cia tua p̃ hanc tā piā tanq̃ indebitā pre
uentionē misericordie tue. Qm̃ ergo fortius
nō ledeſ: nisi ista dona mihi cōpleueris
atq̃ p̃cēris. Magis enī indign⁹ eram
ista puenitiōe misericordie tue anteq̃ ea me
puenires: nūc si inuit p̃uenit p̃fectiōe
iustificatiōis ⁊ sanctificationis tue. Et
longe minus indignus nūc sum: vt ista
tua dona mihi cōpleas atq̃ pficias: q̃
erā donis istis anteq̃ illis me puenires

Ambrosi⁹

3

Act. 9.2

P̃. 30.
Ecc. 2. c

Aliquatenus enim me parat ad iustificationis et gratie tue plenitudinem. Neque dubitandum est illo modo quod multo longius sint a misericordia tua qui eam nec querant nec curant quod ei cupiunt atque desiderant licet existeret tamen quod deberent

W hoc faciant. Amplius que sunt opera magnificentie misericordie tue proprie ac clara. Certum est mihi esse quia lenire misericordiam tollere eam: ignoscere: liberare: saluare et preuenire: etiam non valens venire ad te: in benedictionibus dulcedinis tue quibus aliquid tamen cognoscere te: et beneficia tua que receperunt a te: deinde mala sua que reddiderunt beneficentie tue: mala in quibus sunt: atque ea que meruerunt: et a quibus non est ei refugium: vel liberatio siue saluatio nisi per pietatem suam. Et cum his perdonas eis etiam ut displiceant sibi meritis in omnibus semper dupliciter tibi cupiant: et desiderant et mutant licet infirmius exire de malis suis: et redire ad te qui es salus et vita eorum. Si dico et de timore tuo qui est timentum sapientie et expellit peccatum: quoniam qui sine timore est: non potest iustificari: quoniam de perclaris et propriis operibus misericordie et perferri in peccatis: qui illos fuerunt: et fugere facili quasi a facie colubini peccati: fugere inquam ad te: qui sic fugientes benignissime semper suscipis: et etiam cum gaudio et gratuito latrone iucundissima et applausu. Si ergo non obstitit iusticia tua: quin ista operatur misericordia tua in peccatis: non obstitit eo in quo tempore quo (ut ita dicam) fortior est magis armata contra peccatores. Quot minus igitur obstitit postquam arma sua fortiora: et allegaciones suas validiores contra eos amiserit. Arma siquidem fortissima iusticie tue: et allegaciones validissime contra peccatores sunt: superbia eorum: prumacia: duritia: iniuria salutis eorum: et impugnatio ipsius gratie: quoniam illis erat in paulo apostolo cum christum persequabatur. Qualis est et illis qui etiam verbum dei repellunt a se: et auertunt aures suas ne legem tuam audiant propter quod eorum oratio execrabilis est contra te. Arma ista omnia amiserit iam iusticia contra me. Nihil enim horum est in me: immo te actore et datore contraria: qui: si phas est dicere: fortior est effecta et tanquam armata misericordia tua ad puniendum me: et ad resistendum ire tue cuius sola opitulatio illi resistit. Sicut dixit

sapientissimus et sanctissimus et a teipso hoc edocui Gregorius dicens. Ire dei tunc resistit: cum ipse qui irascitur opitulatur. Et si per istam punctionem misericordie tue sic opitulante mihi: ire tue adeo fortiter resisto: ut super abundantiam misericordie tue vel auferre vel minueri vel retardare de cetero mihi non debeat. Amplius: quis laudat aut superbi dare dicat misericordiam tuam in eos: quos eterne mortis et damnationis supplicii perpetuo deputas? Amplius: propheta a te solo edocui: et ecclesia tua tota magisterio tuo solo instituta et erudita: a te petit incessanter: Auerte iram tuam ab eis: tu solus es huius prelatorum. Non est igitur ab eis hoc requirendum. Rerum enim natura impossibilium nulla est obligatio apud eos quibus impossibiles sunt. Absida igitur tuipse misericordiam eorumque qui auertis iram tuam: sicut te docente et dicente dixit propheta tuus David dicens. Et abundauit ut auerteret iram suam. Abundauit utique misericordia qua prouidit toti generi humano: sacrificium irrecupabilis placationis: ipsum vicem desit ac dominum nostrum iesum christum: qui est propitiatio pro totius mundi peccatis sufficiens. Sic et abundantia in me consurgit et tanta largitate tue misericordie: ut dares cor primum mihi: quod nunquam despicias et spiritum primum primum quod est tibi sacrificium sufficiens et gratissime placationis. Abundauit itaque misericordia per misericordiam: dum ipse sibi prouidit charissimum ac benedictum vniuersum suum victimam holocausti: cuius obligationis placare mundo placaret. Abundauit et ipse vniuersum ei benedicta misericordia: quod de ipso hoc fecit scilicet victimam holocausti: offerens seipsum tanquam agnus immaculatus in odore suauitatis in ara crucis: Quo sacrificio et placaret et per misericordiarum mundo: et mundus ei reconciliatus est: sicut apostolus scripsit: illum qui non nouerat peccatum pro nobis fecerat peccatum: quod est dicere: hostiam pro peccatis. Et iterum. Deus erat in christo mundum sibi reconcilians. De utroque igitur pre misericordiarum: vicem benedictio vniuersum ei: rectissime intelligo quod est dictum per prophetas. Abundauit ut auerteret iram suam. Absidare igitur te decet misericordia super iusticia: quia misericordia tua superexaltet iudicium. An decet per largam bonitatem tuam ut ira tua superabundet misericordie tue: Si enim hoc esset ira tua patine

Gregorius

Ps. 84.

Ps. 77.

Ps. 50.

2. Cor. 5. 9

Ecd. 2. 1

71

b ij

res misericordias tuas. Amplius: nonne omnipotentia tua pcendo maxie et miserando manifestas? Quid autem est manifestatio omnipotentie et bonitatis tue: nisi glorificatio tua: maxie igitur glorificari pcendo et miserando. Hoc autem te decet maxie misereri et pcere. Maxie autem digni sunt quibus pcis et miserari. scilicet quod propter te sibi nec pcunt nec miseriunt: sed potius se uere seipsum iudicant. Illis igitur nullo modo deneganda est misericordia tua. Propter hoc omnes quod aliud agunt ubi in semetipsum iusticia pualiter exercet: nisi quod vices iusticie tue agunt: et executores eius de se gerunt: tamquam quodammodo tortores et satellites tui. Si igitur cum illis pacem non habes iusticia tua quod ministri eiusdem sunt officiosissimi atque fidelissimi: sed in illos pdenationem et mortem intendit iusticia tua: quod sibi sperare potest pacem ab illa? Amplius: bellum quod contra iniusticias meas suscepi: bellum commune est mihi et iusticie tue: et bellum utriusque iustissimum. Impossibile igitur est ut iusticia tua per me sit in bello isto. Alioquin cum inimicus meus erit: et hoc in bello iniustissimum. Bello enim iusto nunquam pugnat iniusticia. Iustissimum siquidem bellum meum pro iniusticiis meas. Ipsarum pro pro me: non potest esse bellum nisi iniustum. Quodadmodum bellum spiritus aduersus carnem: ipsum iustissimum esse necesse est. Bellum vero carnis aduersus spiritum nunquam possibile est esse nisi iniustissimum. Manifestum autem est bellum illud pro iniusticiis meas: bellum esse spiritus aduersus carnem et aduersus omnes alias iniusticias: quod iustissimum esse illud necesse est. Et propter hoc iusticie bellum non potes hoc opponere te Deo dei iusticia mihi in hoc bello: alioquin stares pro iniusticiis meis et pro te: quod manifestum est esse non posse.

Quod faciat homo quod in seest licet modicum possit. Ca. XIII.

Uod si dixeris

mihi: quia infirmum pugnare pme: et inualide sum al legas pro me. Rideo tibi in hoc: quod non est mirum si infirmum infirmum seruo tibi: nec si inualidus allego pro te inualide. Ab infirmo autem seruiente quis in gratum habeat vel molestum infirmum seruiri. Siquis enim se habet de filio egrotante: quod patri non est minus gratum infirmatis filii seruiri: et interdum magis gratum quodammodo ipsi filio propter infirmitatem

magis onerosum et laboriosum pseruiri cum dixerit Ambrosius. veritatis tue doctor et pco. Quia deus non respicit vel attendit quod sed ex merito: quid mirum si modicum est quod impendo tibi ex tanta modico quod adhuc habeo. Gratum igitur tibi est illud modicum infirmum et inualidum debere quod ex eo modico me infirmum et inualidum tibi impendo pseruiri cum pro qualitate vel quantitate donorum reddenda sunt seruitia pro eis: et merito proportionabilia sunt dona et seruitia que pro eis debentur. Quis enim ex modico feudo: magnam velit habere seruitutem. Non debes igitur ex istis modicis que adhuc sola habeo a me exigere magna: quia propter contenta debes esse ex modicis istis que ex modicis donis tibi offero vel impendo. Modicum enim lumen adhuc in me est salutaris scie: modicum timor dei: modicum amor: modicum morborum vulnus meorum dolor: et ita de alijs donis dei. Ex modicis autem non est tui o iusticia: ut magna requiras a me. Contenta igitur debes esse de modicis istis.

Quod si dixeris mihi: quia culpa mea est: quod tam modica sunt mihi donata: et propter hoc: modicitas eorum non debet mihi percurare nec excusare ius quo minus magna debeas. Rideo tibi in hoc: quod si quis debitor alieni census ad omnimodam paupertatem aduenerit: ita uidelicet ut soluere illum non possit: nemo requirit ab eo ut tempe tante paupertatis debitorum hominum soluat. A nemine namque requiritur quod ei impossibile esse scitur: pseruiri si impossibilitas eiusdem voluntaria non sit et placita. Tu autem vides quod mihi non placeat ista modicitas vel paupertas: que me non finit tanta ac talia facere in pre ista que merito essent placita tibi et accepta. Ad hoc enim intendo et ut possim enitor ut augeat mihi miserator largissimus deus dona sua quibus ad ipsum redeam: et igitur placeat. Si quis etiam in egritudine vel infirmitate licet propria culpa incideret in illas: nemo tamen ab eo requirit ut agar fortia et pferat dura. Nemo requirit ab eo acrus pugilum vel agonistarum. Non debes igitur exigere a me tam magna et fortia tempe infirmitatis: quod merito et iure posses tempe sanitatis et fortitudinis. Quod si tanta a me indicas requirere: quanto debitor essem tempe sanitatis? Non debes igitur impedire vel obsistere mihi: quo minus saner vel fortificer. Nemo enim qui solutionem credititoris querit et habere vult: impedit debitoris

Ambrosius

S

torē suū q̄ min⁹ soluēdo potēs efficiar:
nisi forte qui magis vult penā debitoris
q̄ solutionē debitorū suorū. Hoc autē est
malignitas diabolica que p̄culdubio
nō vult p̄ctōres diuites fieri: ne soluant
debita p̄ctōrū suorū: quorū solutio p̄nā
lis satisfactio vel emendatio ē. Et simi
liter nequiria hec ē in quibusdā taber
narijs vel potius cauponib⁹: qui malit
p̄ malignitate volūtatīs sue verberare
ribaldos: q̄ solui sibi cōpōrtū suū. Non
debes igit mihi obistere quo minus vi
ues efficiar ad soluenda debita in qui
bus teneor tibi. Hec autē sunt p̄nāles e
mende. Ita tñ obfistētia in p̄iudiciū
tuū est et detrimentū. Amplius p̄ hāc
viā impedis: ne ego iust⁹ efficiar. In
autē ē sol⁹ ille quē plena possidet iusticia
Impedis q̄ remeti p̄m p̄ hanc viā: et obfi
stis quo min⁹ tu meipsa recupes atq̄ pos
sideas. Et q̄ videb⁹ deteri⁹ tueris et p̄ser
uas limicos tuos capitales: impossessioē
iuris tui: q̄d ego ipse sū. Ampli⁹ rñde
mihi obsecro o pulcherrima dei iusticia
aut placēt tibi sole pene infernales et p
petue: aut placēt tibi alie. Quā si ille sole
placēt tibi: nō placet igit tibi de p̄ctōri
bus nisi mors iporū p̄petua atq̄ bāna
tio. Hoc autē est in quo euidenter cōcor
das cū demonib⁹. Hoc enī ipi semp sup
oīa volūt de p̄ctōrib⁹. Preterea placitū
illud nō est bonitatis: sed malignitatis
Tu autē bonitas verissima et purissima
es. Si vero alie pene placēt tibi cū nul
le alie sint: nisi que faciūt ad emendati
onē et correctionē peccatorū. Illis enim
satis sit de vindicta ḡtiosa: de exterminio
et ex pugnatiōe inimicorū tuorū: q̄s ma
xime iusti: vicij iniusticiarū que sūt vi
cia et p̄ctā. Eisdem etiā satisfiit tibi de iu
re tuo: q̄ tibi p̄ illas plene et meliorati
ue restituit: vel saltem ad restituendū p̄
parat: dum ad expulsionē iniustorū de
tentorū p̄ eas ligat p̄ter et pugnatur.
Abstine ergo ad te vt opprimas me opus
eius et cōfiliū impiorū adiues. Placent
igit tibi nō merito pene p̄nāles quas
et ego mihi p̄pter te amore tuo irrogo:
et ad hoc vt possim intendō: vt tante et
tales sint p̄ quas de vindicta tibi p̄ tuo
bñplacito satisfiat. Sola ergo p̄ctā mea
cum ipis demonib⁹ obfistit: mihiq̄ adh
lanē: et q̄nt excōicata sunt atq̄ a cōtione
creatoris et oīm sanctorū anathematiza

ta: hoc ē seipara. Propter hoc ego enīto
euitare ea: et fugere ab eis. Quāto igit
forti⁹ tua sanctissima semp bñdicēda
iusticia nō cōicas: ris qui oīm penarū
atq̄ tormentorū instrumentis impun
nas ea: et de templo sancto tuo tanq̄
excōicata eḡgere nō cessas. In hoc enim
dilationi tue oīm tormentorū et penarū ge
nera deseruiunt. Ut vel timore tuo vel
etiam punitiōe illa vel debilitēt vel cō
pescāt vel prorsus expellant. Et hec at
tendēs dñe miscōie: memorabor iusticie
tue soli⁹. In his que dicunt⁹ suz in p̄nē
tia tua coram te: allegabo iusticiā tuā
solā p̄ me: qui p̄p̄iā meā iusticiā et de
bitā cōspicis nō habere. Dicā q̄ q̄z ius
tuū i oib⁹ et p̄ oīa ego sū: et hoc iure et de
bito creatiōis tue. Tu. n. creasti me dñe
iesu christe: de⁹ me⁹: et dñs me⁹: vn⁹ ver⁹
ac sol⁹. Ius tuū ego sū hereditariū: te. n.
p̄stituit de⁹ p̄ heredē vn̄iuersorū: p̄ quē
fecit et secula. Sicut mihi p̄ os ap̄li tui
testificat⁹ es in ep̄la eiusdem: ad Hebrē.
Tuus sum iure amicitie amoris eius q̄
te diligit deus pater. Per hanc enī tan
tam tāq̄ sincerā et p̄fectā amicitia: ne
cesse ē oīa que patris tui sūt tua eē. Om
niū enī amicorū vere p̄fecteq̄ se amātiū
necesse ē esse cōmunia. Tuus etiā sū iu
re et titulo emptiōis: sicut p̄ cādē Bp̄m
testificat⁹ es dicentē. Empti estis p̄cio
magno. Et iterū. Qui dedit seipm redē
prionem pro nobis. Tuus etiam sum
iure mercedis et retributionis: pro mag
nistico acceptissimorū obsequio: q̄d deo
patri in sacratissima passiōe tua impēdi
sti: tibi ab eodem p̄misso sicut ip̄m et te
status est per Esaiā dicentem. Pro eo q̄
tradidit in mortē aīam suā: et cū imp̄is
deputat⁹ ē: videbit semē longeuū et for
tū diuidit spolia. Tuus etiā sum bel
lo iustissimo tibi acquisit⁹: illo vicij p̄e
lio de quo ip̄e testat⁹ es dicēs ad patrē:
vel ecclesia tua loquens ad eundem.
Obumbrasti sup caput meū in die belli.
Et tibi nāq̄ et eccle tue rectissime con
gruit itellect⁹ q̄mōis ist⁹. Sup caput tu
um: et etiā sup totū corpus tuū: obum
brauit deus p̄ in die belli: qui fuit dies
victoriosissime passiōis: qua p̄rātes ae
reas debellasti: palā trūiphans p̄cipa
tus et p̄rātes in teip̄o. Hoc fuit p̄iū ma
gnū q̄ in ver⁹ michael p̄liat⁹ es: ibi cum
dracōne scz antiquo serpēte: et quo bello

a

Hebr. 1.

1. Cor. 6. b

Esa. 55. b
Mar. 15. c
Luc. 22. b

P̄a. 15. 9.

305.12.c

piectus ē de celo ecclesie tue. Tu⁹ etiā
sum iure sanctissime adiudicatiōis: qua
tibi adiudicā⁹ sum in iudicio illo: in q̄
tuisce ore tuo sacratissimo dixisti. Nunc
iudiciū est mūdi: In ipsa nāq; sacratissi-
ma inuictoriosisima passione tua: cām
tuā imo meā scz et aliorū credentū alle-
gabas: et orādo et temetipm offerēdo, p
nobis: ppter qđ iudicio sanctissimo dei
pfitis adiudicati sum⁹ diabolo. Et ideo
abiectus est foras de possessione qua nos
possidebat: adiudicati sum⁹ tibi: qua p-
pter intrasti possēssionē nri p sacm re-
generatiōis plene obtinēs possessionem
nri. Jus tuū etiā sum iure donatiōis: qđ
donat⁹ dono tibi sum ad ipsam petizio-
nē tuā qua dixisti ad p̄rem orās: non p
mundo rogo sed p his qui credituri sūt
p verbū eorū in me. De his ego sum per-
gram tuā vn⁹: ego enī credo in te qm si
de tendo in te: et puenire enitōr vt pos-
sim ad te et in te: vīc vt totus sum in te:
sicut palmes in vite: sicut arbor planta-
ta in terra bñdicta: vt totus viuā ex te:
duabus scilicet radicibus cordis mei ra-
dicatus infusus in te: vbi ex toto infusā
vitale nutrimentū ale me: ex quo et vi-
uam et tibi fructificē: qđ ē dicere fructus
ferā tibi delectabiles et placitos: et qđ nō
peant sed maneat: qua ppter qđ tuū est
et ad te iure et ex debito p̄tineria multi-
plici iure plenissimeq; liberare de mani-
bus inimicorū tuorū: saluare atq; defē-
dere et tueri ab eis debes. Si enī aliena
iura eis quib⁹ auferant iustissime resti-
tuas eis quorū iure sunt: q̄to forti⁹ hoc
tibi ipsi debes. Te nāq; plurimi qui in-
iuriā patiunt cōfidenter requirūt: vt ius-
ticiā facias eis de inimicis suis iniuste
quosq; iniuste ab eis sunt ablata restitu-
ens spoliatis. Hoc in qđ perit a te tanq̄
iuris debitū petentib⁹. Q̄to forti⁹ igit⁹
hoc tibi ipsi debes vīc eē tibi i iure tuo
ppin⁹: qualiter enī aliq̄ sperare poterūt
a te: qđ tibi ipsi facere noluēris.

De⁹ vult ad eū reuersio
nez et penitētiālē satisfactio-
nem.

La. XIII.

Quod si dixeris

mihi qz indignissimū me se
i dominatione tua ac seru

tute nobilissima: et ipsam possessionem
quam custodiendam: mihi excolendā:
modisq; omnib⁹ meliorandam commi-
seras ego dissipauī: reuocāq; deteriorauī:
vt pene inutilē eā tibi reddiderim: imo
qđ verissimū est: notā atq; p̄nitiosā: cū
de illa et p illā bellū tibi faciant vel se-
cerint tibi inimici tui: et mei vsq; modo.
Clericū vtiq; dicis dñe deus veritas. Ego
enī rīdeo: licet tibi non possum rīdere
vnū p mille: nisi dñatiōis tue dignatō
fuerit fcigare me. Hoc enī factū: quēq;
qđ dissipata sunt a me: in meipso plene
restituent⁹ et integre salua erūt tibi: pro
bñplacito etiā tuo erit tibi satisfactū et
emendatū quicqđ p̄ra te peccauit. Non
debes igit⁹ causare dissipationē bonorū
que mihi cōmissisti: neq; alia quēpren-
debas aduersum me. Nihil enī a me tu
re poteris petere: nisi plenā restitutionē
et gratā satisfactiōē. Nec alit⁹ duo ple-
ne indubitanter tibi fiēt si p̄nalē ius-
tificationē mihi p̄stiteris. Nec enī pri-
ner indubitatē p̄nalis cōuersio siue re-
uersio ad te. Amplius mi domine te-
se chris̄te: neminē possibile ē venire ad
te: et nemini possibile est moueri ad te:
nisi a te. Quicūq; enī mouet⁹ ad te: ne-
cesse est vt hoc ei def⁹ a te. Quia igit⁹ ti-
bi soli hoc possibile est: a nullo alio de-
bet⁹. Si igit⁹ ab aliq̄ debet⁹: a te solo de-
bet⁹: et ppter hoc a te solo requirendū ē.

Qz si dixeris: qz ipsi p̄cōres auerunt
se a te rumpētes funiculos caritatis q̄-
bus a te trahebant⁹. Neq; vtiq; dicis qz
veritas es. Retentio tñ p̄cōrū in te et re-
uocatio eorū a te nō est possibilis nisi ti-
bi. Et sicut p̄p̄rit est illis infirmitas et
corruptio atq; malignitas quib⁹ rece-
dunt a te. Sic incogit ab iliter amplius
est tua fortitudo et benignitas: quibus
eos retineas in te et reuoces ad te. Mul-
to igit⁹ forti⁹ decet fortitudinē tuā et be-
nignitatē tuā retentio eorum et reuoca-
tio: qđ infirmitatē et malignitatē eorū
recessio a te. Ampli⁹ dñe miscōie qz
moueor licet exilis et infirmior ad te: nō
moueor sic nisi a te vtiq; tractus a te.
Nis qz vtrūq; me redire ad te: volo et
ego: vel vt veri⁹ loquar vellē. Infirmitas
enī est velle meū et imperfectū et tanq̄ ia-
cens. sed tuū velle quo vis me venire
ad te: ē vsq; quaq; forte atq; completū.

z

q

Voluntati enī tue quis resistit? Velle meū dñe miscēre tale est de redestido ad te: quale ē ⁊ velle tuū de reuersiōe mea ad te. Si igit vis pfectū esse velle meū: hoc pfice ⁊ tuū in eodē. Ego nāq; velle meū in pre ista nec pficere: nec adauge re possum: Tibi aut pto est pfectū atq; imperiosissimū velle tuū. A te igit icipe pfectionē hmoi: ⁊ tūc erit mihi velle pfectū ⁊ cōplera iustificatio. Nec loquar sic de velle tuo dñe deus veritatis: tanq; locū apud te habeat aliqd pfectionis ⁊ illo modoz: de hoc enī p gfam tuā ple ne edocui sum a te. Velle nāq; qd i me est: ⁊ qd tu es: nihil possibile est habere defectus vel imperfectiōis. Tu aut no si qualiter dixisti velle: vt pctōr puerra tur ⁊ viuat. Et qualiter dixit paul⁹: qz tu vis oēs hoīes saluos fieri: Proculdu bio admodū volentis: hoc ē in multis signis ⁊ opatiōib⁹ te hñs ⁊ nobis exhi bens. Dñe iesu xriste nōne tu venisti saluos facere pctōres? Nōne tu venisti querere ⁊ salui facere qd perierat? Que ris igit me: et ego quero te. Vis igit inuenire me: ⁊ inueniri a me. Occurrere igit debes mihi: qui scis viā qua venias ad me: ⁊ qua eundū ē mihi ad te: vt inueniā te. Dñe iesu xriste: nōne tu medicus es ⁊ sanitatis atq; salutis auctor ⁊ largitor largissim⁹? Clideāt oculi sancti tui: vtz istoz decenti⁹ sit: te vide licet venire atq; descendere ad me egrū et adeo infirmū vt nec ambulare pos sim ad te: nec etiam vertere me. An me ascendere ad te. Ineffabili largitate ple tatis ⁊ dulcedinis tue suscepisti istud sa lutiferū officiū scz medicatiōis: qua ppter debitores eu idēter sanatiōis: potis simū in illos qui sanari cupiūt. ⁊ queūt Nōne ppter hoc cōstēter petebat a te dauid: Miserere mei dñe qm infirmus sum: sana me dñe. Et alibi. Sana aiam meā qz peccauit tibi. Sicut hieremias Sana me dñe ⁊ sanabor. Quis enī ē a q nō iure ⁊ tanq; ex debito peti nō possit: vt exequat⁹ ⁊ i pleat suscepiti officiū: qz debitor in hoc ipso scificatiōis ⁊ psecra tiōis effectus es omib⁹: qui scificari vel cōsecrari cupiūt ⁊ querūt.

¶ Dñs pfecte sanat egrotū vt miseretur pctōri. La. XV.

Uod si respōde

ris mihi qz exiliter ⁊ infirmi ter ⁊ p oēm modū indigne cupio ⁊ quero scificari ⁊ sa crari a te. Rñdeo tibi qz hoc non est nisi ex grauitate infirmitatis q̄ qto maior est: pculdubio tanto maior ē indigentia atq; necessitas mihi medicinalis auxilij: ⁊ ppter hoc magis accelerandū reme diū: nō igit ppter hoc est mihi denegā diū. Ampli⁹ quis ex medicis corporali bus audeat obijcere ego petēti medi cinale auxiliū: indigentia vel necessita tē illi? Quis denegare deniq; audeat ppter hoc infirmū cuiusq; medicinale auxiliū: qm valz ad corpis egritudinē? Qto igit ampli⁹ debet esse a te: imo et est vt nō ppter maiorē necessitatē vlti digentia salutaris auxiliij deneges mihi vel retardes salutis auxiliū. Quis enī ex medicis corporali⁹ silem opam dedit hñanis corpibus curādis: qz tu impen disti curādis alabus nrīs: quiz ptiōssimū sanguinē tuū syrupū fecisti ad curā das febres vizioz ⁊ pctōrū: ⁊ ad extingū dos ardorez pcupiscētiāz ⁊ aliaz pesti lentiū passiōnū. Ipam qz carnē viuificā tuā: thyracā nobis efficere dignat⁹ es: ad effngāda venena mortifera vito rū. Et vt ad vnū dicā: ipa vulnera tua medicamenta saluberrima fecisti vulne rū nfoz: ⁊ ipam mortē tuā curationes esse salutare oīm egritudinū spsaliū no strari. Manifestū aut est q null⁹ ex me dicis corporali⁹ adeo habet cordis parū vt cū sanitatē vel salutē suscepit curā dā: quā magnitudo morbi retardat ab impendēdo medicamentū: qd requirit in firmis patiens. Cū igit apud omipo tentissimā xrtutē tuā nō referat vt disse rat qz grauis vel leuis sit morbz⁹ meus spsali⁹: qn eadē facilitate sanas ⁊ ma ximas medicocres: ⁊ minuas. Tul lo ergo mō vel necessariū vel decens est te differre sanatiōē meā: pferri cum manifestū sit te suscepisse curā sanatio nis ⁊ mei ⁊ alioz qui a te cupiūt ⁊ que runt sanari. Tu enī es qui sanas contri tos corde ⁊ allugas ptiōes eoz. Et ppter hoc per os pphe tui Esaie dixisti: Precipitabit dñs in mōte isto faciē vin culi colligati: sup omēs pptos: ⁊ telam

ps. 146.

Esa. 25. c

Luc. 19. b

ps. 6.
ps. 40.

Hec. 17. b

Capitulum

quā ordit̃ es sup̃ vniuersas nationes: p̃ctabit mortē i sempiternū. Et iterū: In die qua alligabit̃ oīs vulñ populi sui: et p̃cussurā plage ei⁹ sanauit. Quā si dixeris. Quia si me torti tibi traderē: et iterū me cure tue cōmitterē: statim me saluū faceres. R̃sideo tibi dñe miscōie: qz si hoc expectaueris nunq̃ me sanabis. Hoc enī quādiu infirmus sum proculdubio facere non possum: si tñ hoc faceres q̃s dubitet qñ sanatus eē. Manifestū est igit̃ te non debere expectare hoc me: qđ mihi scis nō eē possibile: torti me trahē ad te: et eripe me mihi p̃p̃s: torti quidē suscipe si torti me sanare est pietatis tue b̃hplacitū. Si enī me ipsum mihi dimiseris: cado: totusq̃ deficio.

Ampli⁹ nōne sicut gaudii ē iusto facere iudiciū: sic et multo ampli⁹ gaudiū est misericordiā facere miscōiam? Quia igit̃ iustissim⁹ sū et iustissim⁹ es: nō minus: imo multo ampli⁹ placet bonitati tue facere miscōiam: q̃ facere iudiciū. Sicut igit̃ nō decet iustū differre iudiciū in grauiorē aut p̃iudiciū petētis illud. Sic multo minus decet te differre miscōiam petenti illā: maxime in detrimentū et dispendiū meū. Tu aut̃ vides quāto ad nudū et liquidū intueris: qz ip̃a dilatio p̃ quā viuificand⁹ et sanand⁹ sū p̃telatio ē mihi et plangatio egritudinis et mortis mee. Tādiu enim mortu⁹ et sepult⁹ in vitijs meis et p̃ctis iaceo: qđ diu viuificationē meā differas. Dñe misericordie: q̃ iure petebat dauid: Accelera vt eruas mee. Et itē p̃: Ad adiuvandū me festina. Et alibi: Velociter exaudi me. Et qz tuipe mandati dedisti p̃ salomonē dicēs. Ne perbas datū agustari. Et itē p̃. Ne dicas amico tuo cras dabo: cū statim possis. Debes seruare legē quā ip̃e statuisti. Sicut et ip̃e dauid petebat a te dicens. Exurge dñe deus me⁹ in p̃cepto qđ mandasti: qđ in dubitanter est p̃ceptū de dilectionē. Et p̃pter hoc idē ē: ac si diceret. Dilectionē p̃cor: pende et ostēde: sicut tibi fecisti. Nō enī nos priores dilexim⁹ te: sed tu prior dilexisti nos qm̃ nemo maiorē habet: nō bis exhibuisti et ostēdisti: mortē crucis p̃ferēs amore n̄i. Dñe miscōie magna et multa hēs p̃ra me: et m̄stra et magna potes excipere p̃ra me: et ob̄ficere mihi q̃

min⁹ debeas magnificare et m̄strificare misericordiā tuam meū. Et in primis grauissimas et pene innumerabiles offensas quib⁹ tuā maiestatem offendit. Ego aut̃ replico cōtra offensas p̃ctōz meoz sacrificiū qđ obtulisti in ara crucis pro p̃ctis n̄is et aliorū: vbi fuisti p̃pitatio sufficiens p̃ totū mūdi p̃ctis. Quā p̃pter situr p̃pitatio illa incogitabilis grati ositatis euacuauit p̃ctā et offensas meas et aliorū sic replicatio illi⁹ elidit sufficere ac validissime exceptionē: quā p̃ra me p̃ponis de ip̃is. Quā si excipis cōtra me de grauissimis et innumerabilib⁹ debitis meis. Replico p̃ra hoc exceptionē et pagamentū: qđ in ip̃a victoriosissima passiōe tua fecisti p̃ me et alijs debitoribus. De hoc pagamento tuipe dixisti. Que nō rapui tunc exolvebā. Propter hoc cantat de te om̄s eccl̄ia sanctorū. Qui p̃ nobis eterno patri ade debitu soluit. Et qz nō p̃ adā solū p̃ssime mortis illi⁹ supplicii p̃tulisti: imo etiā pro omib⁹: qui sibi illud p̃desse voluerint: atq̃ curauerint: necnō p̃ p̃uulis omib⁹ qui sacramēto regeneratiōis et renouatiōis sufficiens decellerunt v̄l decedēt in posterū in eate illa. Tu autē dñe misericordie scis qz ego vn⁹ sum de numero illoz: q̃ passiōe tuā et mortem tuā p̃desse sibi cupiūt et querūt. Ibi igit̃ tur debita mea tu soluisti. Valida igit̃ est et sufficiens replicatio ista solutionis et pagamenti qđ in cruce fecisti p̃ra exceptionē debitorū p̃positā. Quā si dixeris p̃ra me: quia mortē merui: nō solū t̃palem s̄ etiā eternalē: et hoc mō iusticiandus sum. Replico p̃ra hoc: qz iusticiatus sū supplicio mortis: qđ p̃ me et alijs p̃ctōib⁹ p̃tulisti: et mortu⁹ morte illa: sicut testat⁹ ē Ap̄lus tuus dicēs. Si vnus p̃ omib⁹ mortu⁹ ē: q̃ oēs mortui sunt: et si vn⁹ iusticiat⁹ p̃ omib⁹: oēs in illo iusticiari sūt. Quā p̃pter et de iusticiatione et de morte: quā debitor eram satis fecisti tuipe morte ip̃a tua et iusticiatiōe quas dixi. Nō potes igit̃ de cetero mihi ob̄ficere illa: cū iā mortu⁹ et iusticiat⁹ sim in te. Quā admodū in vno p̃ pugnatore vincit totus vn⁹ exercitus aut vincit cū p̃ illo pugnet et exercitu. Sic in te christe dñe te vincēte p̃ nobis te reuera pugnatore n̄ro omēs v̄l cū

Ps. 18.

E

2. Cor. 5.

Ps. 30.
Ps. 69.
Ps. 58.
Eccl. 4. 3
Proh. 3. 10

Ps. 7.

et iſſipham. Adde qđ in te fidelitudo
 et ſpōſore p omib⁹ nobis: et omib⁹ debi
 tis nſis qđ ad omia in quib⁹ teneha
 mur ultra oēm ſufficientiā ſatiffacti ē
 incōgabiliter ſup omē eſtimationē et
 cogitatu plus eis ut qđ oia illa qđ peti ſeu
 exigi poterāt a nobis omib⁹. Tu autē
 dediſti temeripm redemptionē p nobis
 et omibus debitis nſis: et ppirationē
 p omib⁹ peccatis nſis. Tradidiſti etiam
 temeripm iuſtificandi p nobis omib⁹
 et iniuſtiqđ nſis: atq; ſuſpendendū pro
 oib⁹ latrocinijs nſis. Nihił igit reſtat
 de omib⁹ quoz debitores eramus: vel qđ
 a nobis de iure peti poterāt. Qđ ſi for
 te dicere volueris qđ de his ſolis qbus
 obligati eram⁹ aſi ſatiffactionē baptiſ
 malē poſſum⁹ hoc dicere: qđ p his ſolis
 ſatiffeciſti vel ſatiffacti eſt p te. Rñdeo
 in hoc qđ incōgabiliter et incogitabi
 liter maiora exoluisti: qđ eēnt oia illa qđ
 bus aſi baptiſmalē ſatiffactionē tene
 bamur: et qđ omia recidiua incōgabi
 liter et incogitabiliter: qđ etiā p omib⁹
 illis ſatiffacti ē p te et a te. De illis qđ ni
 hil de cetero petere potes a me neq; pro
 illis. Sed ſi forte illud obſistere volue
 ris: qđ adhuc reus ſum oim illoz et debi
 to. Cū enī ſancitātē baptiſmalē habeā
 nec vere ac pfecte pniām. Uex vtiq; di
 cis: ſed hoc nō debet mihi obſeſſe: cū nō
 ſit prātis ac virtutis mee vere atq; pfe
 cte penitere: manifeſtū enī ē: qđ hoc op⁹
 eſt omnipotētiſſime virtutis tue: et ppter
 hoc a te mō mihi petendū ē: nō autē tibi
 a me requirendū. Et me enī nō eſt requi
 rendū villo modoq; qđ nō poſſum: pfer
 rim cū hocipm qđ pniām verā atq; pfe
 ctā mihi ſalutare ac neceſſitariam eē re
 cognoscam: qđ tam cupio et tam peto a
 te qđ ad eam vtiq; entoz donū miſe
 ricordie tue magne ſit. Quod ſi et il
 lud mihi obſistere volueris: videlicet qđ
 ſolutiones ſue pagamenta et ſatiffacti
 ones omēs quas pro me et alijs peccato
 ribus feciſti ego irritauit et inutilis mi
 hi penitus: imo occasionaliter noxias
 reddidi. Uex vtiq; dicis: ſed p hac ipſa
 irritatione et p alijs omnibus ſi lōge plu
 res eſſent: iſta pagamenta et ſatiffactio
 nes ſufficiūt: quēadmodū dixi et de reci
 didiis peccatis. Ut aſi ad vñs dicā
 ad omnia antedicta et ad alia omnia qđ

mihi obſistere potes per iuſticiā: dico qđ
 pro me debet reſpondere miſericordia
 tua. Uoce enī miſericordie tue dixiſti:
 Eum qui venit ad me non eſtiam fo
 ras. Et tu domine miſericordie ſcis in
 dubitanter: quia ego venio ad te et per ea
 quattuor que pnominaui tibi: quoniā
 ſi vere ac pfecte penitens eſſem: procul
 dubio iam pueniſſem ad te: et non ſolus
 tecum: ſed etiā in te eſſem. Nec ſufficit
 hoc dicere imenſitati miſericordie tue:
 imo decet eam facere atq; pficere: vt ad
 te perueniat: et ad te intret quicunq; ve
 nit ad te: et etiam trahi in ſinſculis adā
 et in vinculis charitatis: ſicut dixiſti et
 pmiſiſti p pphētā tuūz Qſec. xi. Am
 plius cū tot et tanta pponat iuſticia
 tua cōtra me: et cōtra alios peccatores:
 niſiquid tacebit miſericordia tua: vt nō
 loquat⁹ p peccatorib⁹ p me ſcs et alijs?
 Ipſa vtiq; miſcōdia reſpōdebit pro me et
 alijs: que hoc ſola facere ſciet potest.
 Uoce nanq; illius dixiſti. Ego ſum qđ
 deleo iniquitates tuas propter me. Et
 alibi. Deleui vt nubē peccata tua et qđ
 nebula iniquitates tuas. Et ppter hoc
 de te dixit alius ppheta. Deponet om
 nes iniquitates nſas: et pſiet i pfundū
 maris oia pctā nſa Quia igit nec mi
 noris ſapie: nec minoris eloquētie: nec
 min⁹ armata rōnib⁹ et allegationib⁹ eſt
 miſcōdia tua: que ſola eſt ſpes pctōz: qđ
 iuſticia tua. Ipſa quoz eſt ſola que ſem
 per ſtat p pctōib⁹ in illo ſublīmi diui
 noz pſiſtorio: nō eſt mihi dubitandum
 quin ipſa illic ſtet et alleget p pctōib⁹:
 et quin ſemp obtineat p quibuſcunq;
 allegare voluerit: pſerrim cum omēs al
 legationes eius irrefragabiliter valide
 ſunt apud miſericordiſſimū iudicem.
 Manifeſtū nanq; eſt miſericordiſſimū
 iudicē a miſcōdia ſua nunq; diſſidere vł
 diſcordare poſſe. Cū etiā adeo in prāte
 ſua eſt habere et ſolū p his p quib⁹ al
 legandū vel interueniendū duxerit in
 dicare. Incōgabiliter nāq; min⁹ ē: in
 cogitabiliter abſolutionē ab eis obti
 nere: quā vt ipſe iudex miſericordiſſim⁹
 nō ſolū patrocinijs eoz eē iudiciū piter
 qđ ſupplicij debiti eis ſuſcipiat: et etiā
 abſoluat: qđ oim eſt feciſſe interpellatōe
 miſcōdie tue ſolū null⁹ fidelij ignorat.

De forma petitiōis Ca. XVI

Joh. 6. b

Qſec. II. b

Eſa. 43. b

Ibidē. 44. b

Mich. 7. b

Est hec autem conse-

quens est petitionē formare: misere-
ricordissimoque iudici porrigere.

Allegatiōes nāq; quas pmissi de forma
petitionis vel ofonis: inter alia ad duo
posissimū putes sunt: vīc; ad faciēduz
fidem de impetrādo qđ petē: et ad firmā
dam fiduciam obtinēdi. Sic est docuit

Jacobi. 1. a

nos Jacob⁹ aplos dīcēs. Postuler autē
in fide nihil hēitās: Petentib⁹ enī oib⁹
debet esse et fides oīno nō dubia de sup-
abundāntissimis diuinis pietat⁹ et dulce-
dinis oīpotentis dei. Sīr et fiducia non
hesitans fixa et firma impetrādi: qđ ipse
pie ac deuore petētib⁹ esse salutare p̄gno-
uerit. Quid autē petendū sit: ipse misere-
ricors et bñdict⁹ saluator ore suo sanctis-

Joh. 16. e

simo in euāgelio Joh. euidentē edocuit:
dīcēs: Petite et accipietis vt gaudiū v̄m
plenum sit: Sīr et sermōe illo quo dixit.
Primū querite regnū dei et iusticiā ei⁹.
Sīr et in ofone quam aplos ipsemet do-
cuit: septem nobis esse petēda manifeste
exp̄ssit. De qbus modo nō est dicēdum p
singula. Ipse est publican⁹ cui⁹ ofonem
ipse laudat: nō pax orare volētes instru-
xit: a longe stans et gentiens pecc⁹ suum
caput oculosq; nō audens ad celli leua-
re dicebat: Deus p̄piti⁹ esto mihi peccōri.

Matth. 6. e

Ofo quoq; illa Aristotel⁹ quā in libro d
essentia pure bonitat⁹: et in fine illius li-
bri fecisse et posuisse dī et orasse. Illic in-
ueni te o causa causaz: fac me tibi acce-
ptabilem. Sic est dixisse dīcī: et pculdu-
bio omni fideli iugiter faciēda est. Ipse

Luc. 18. c

ho sapiens et sanctissim⁹ Aug⁹ ita eroza-
bat in libro p̄fessionū suaz dīcēs: Dñe
da qđ iubes: et iube quod vis. Liber ho
psalmoz ofones optimas indubitanter
docet: et p̄cipue in trib⁹ illis psalmis vi-
delicet. Miserere mei de⁹ qm magnā mi-
sericordiā tuā rē. Itey Ad te dñe leuaui
ālam meā rē. Inclina dñe aurem tuā et
exaudi me. Nec dubiū in sacris eloquijs
etiā ad modicū exercitaz: sacris et effica-
cissimis ofonib⁹ libris psalmoz esse refer-
tissimū. In alijs etiā sacris libris inueni
unt ofones p̄phetaz: et quorundā sapi-
entum necnō et aliaz sanctaz mulierū:
de quib⁹ euidentē est videre intelligenti-
bus: qđ sp̄s sancto dictante: et edite et scri-
pte sunt. Cōuenientissimū igit est cele-

Aug⁹.

stem ac diuinalem oratorē et aduocatus:
p̄nominatos psalmos et p̄dictas ofones
tenere mēditer. Tull⁹ nāq; latinorum
orator rhetor egregi⁹: non eruditus duas
nobilissimas ofoes rhetoricas demonstrhe-
nis et eschinti: et laudare et trāsferre de gre-
co smone in latinū. Jam qđem sibi diffi-
cilem: latinitati vero purilem euidenter
asseruit. Hanc vilitatē indubitatē ora-
toribus et rhetorib⁹ intēdēs: vel solis v̄l
maxime. Quāto igit magis oratores
sp̄iales ac diuinales: ofones viroz sapi-
entissimoz atq; sanctissimoz: quas de
ipso fonte sp̄s sancti hauserūt: nobis ex-
hērende ad imitandū sunt. Ceterum qm
p̄fundissime sunt et interdū difficilis in-
tellectus: ponam tibi breues ac lucidissi-
mas omniq; orātū intelligētissimas ofo-
nes: et dicā sic: Dñe misēcordie: fac me
tibi seruū in oibus acceptabilem: suum
tibi p oia placentem. Aufer a me, radici-
tus et ex toto qđcuq; bonitatē tue displi-
cent in me: et largire mihi dona gfarum
tuaz atq; xruū: quib⁹ tibi et totus et te
cum viuam: vīc; ad regulā rectissime op-
timeq; bonitatē tue. Auerte faciē tuaz
et oculos sanctissimos tuos: a tot et tant⁹
vitijs meis et peccat⁹. Respice in me solū
id qđ tuū est: vīc; qđ in me tu solus feci-
sti: et ne desperes ad ea que ego i me feci:
qm qđ in me tu solus pulchri et bonum
feceras: deformauī horribiliter: deturpa-
ui abominabiliter: inq̄nauī execrabiliter
puertū odibiliter: iniuriōse et p̄meliose
vlt̄a qđ cogitare sufficiā: Et hoc aduer-
sum te. Largire obsecro mihi tanto pec-
catori veniā oīm culpaz quas commissi:
oīm q; penarū quas merui. Da grē tue
eam mihi integritatē et plenitudinem: p
quā tibi p oia acceptabiliter et placire vi-
uam h: post hāc vitā erept⁹ p te de om-
nib⁹ angustijs et p̄ssuris et liberatus ab
omni sinitate corruptōis: brū et glorio-
sus tecū p̄hēniter cū elect⁹ et dilect⁹ tuis
regnē. Cōtere et p̄tribula in me et pro-
sus extermina a me qđcuq; v̄l exorigi-
nali occupatione: vel ex abusu donoz et
bñficiōz tuoz mihi turpiter et male ap-
posui. Subuertere fundit⁹ quicqđ in me
mali edificari p̄cipis. Auerte a me oīm
plantatiōē diabolicā: et omne qđ ex ori-
ginali corruptiōe: v̄l malicia in me luc-
creuit. Laua et mūda me totat⁹ ab oib⁹

Ps. 50.

Ps. 24.

Ps. 85.

Tullius

3

Ofo

inquinamentis carnis et spiritus. Reforma in me imaginem et similitudinem tuam. Restitue me etiam naturali pulchritudini et rectitudini. Redde mihi etiam gratitudinem speciositatem quam me in sanctificatione baptismali decoxisti. Redde mihi etiam et primam stolam vestem polimitram spiritalem: ex omni vicibus et tunc et gratiam pulcherrimam varietate preteritam: quam ibidem me vestisti et ornasti instar spose preparate et ornate tanto ac tali sponsa: quam tu es: vicibus regum et dominis dominum. Ille fuit cultus et ornatus regius: quam me preparasti in ipsaunctione: per coronationem et coronationem meam: quam facere sibi mihi in ipsa sanctificatione baptismali. Ibi enim me filium adoptionis et gratie tue fecisti: et propter hoc regem et heredem regni tui Ibi me in regem vixisti ac coronasti. Hac clara hereditate spem: hoc claro regno pretermittitur: hoc tanto tanquam desiderabili honore abiectio: instar vilissimi ribaldi tam speciosus: tanquam speciosis vestimentis et ornamentis nudatus post diabolum nudus ad infernale patibulum currere non expaui Ipse siquidem dux est et rex hominum ribaldorum. Et propter hoc vilissimus et abiectissimus factus sum. Restitue me obsecro ad hanc tam sublimem gratiam adoptionis et filiationis tue: et instar nobilis hereditatis tue: atque ad honorem istum regium. Restitue me nobilissime servituti tue: ut tota vita mea: tota puerfatio mea: sit solius servitium tuum. Totum me dedica tibi: totum me recupera et posside solus: sicut totus tuus sum iure plenissimo: ac singularissimo: omni cogitatu de te: omni memoria bonitatis tue: omni auditu cuiuscunque ex sanctissimis nominatioibus tuis: Totum semper irradiat: totus semper vivificat: totus semper inflamat amore tuo sanctissimo atque vivifico: totum semper rapit ad te: totum semper abstractum ab omnibus alijs: totum semper in te: totus perglutinet tibi et vivit unitio purissimi rectissimi tibi quam placidissimi amoris. Nomen tuum sacratissimum: nomen tuum beatissimum: nomen tuum gloriosum sit semper oleum effusum in corde meo: me totum semper penetrat: semper pungens: totum me sanans totum me sanctificans: totum me rapiens ad te et in te. Illuminositare vivifica sapientie tue me totum spiritus: et incessanter persequa ad cognoscendum et cognoscendum de vnum deum ac dominum omnium seculorum: vnum solus

ac verus auctor: vnum solus ac verum effectus: vnum solus ac verus largitor largissimus ac benignissimus omnium bonorum. Et ad cognoscendum et cognoscendum: vnum solus beatissimus: dignus gratiarum omnium: dignus collaudatioibus: dignus glorificationibus: et inestimabilem incogitabilem largitatem et beneficentiam tue: insatigabili primum ne: in me licet tam ingratus tanquam malus spiritus perfusissimam: necno ad cognoscenda atque recogitanda mala mea: quam spiritus reddidi totum tantum divinis bonitatis tue: totum et tantum magnam pietatem et dulcedinem tue. Et quod est maioris in sanie reddere non debui ex toto cesso. Cognoscere inquam et cognoscere totum et tanta mala mea quam facio: que feci: quam merui: et quam me expectat nisi me oportetissima benignissima dulcissima misericordia tua liberaverit atque sanaverit. Da inquam largissime miserator ita cognoscere et recognoscere mihi debite penitudinis dolores. Da mihi beatissime deus gratiam de ac tibi placite compunctiois: per quam displiceam mihi in cunctis ingratitudinibus: abominatioibus: iniquitatibus et iniusticijs meis.

Erubescam atque confundar in conspectu sancte et venerande maiestatis tue: perfusione adducere mihi gratiam tuam et gloriam. Da mihi gratiam interne ac vere penitudinis: per quam ex totis intus meis: recedam ab omnibus que displiceant bonitati tue: et reuertar ad te deus meus: adherere tibi deo deo meo ex totis intimis meis: cui adherere est vita mea: salus mea: gaudium meum totum: et solum bonum meum. Da mihi in conspectu sancte et gloriose maiestatis tue spiritus apparere: spiritus loqui tibi et semper cogitare de te: in timore et tremore: in dolore et pudore: in ira magna et indignatione aduersus memetipsum super cunctis ingratitudinibus: et alijs vitijs meis et peccatis. In fide tua saluberrima incessanter me illumina: vivifica: sanctifica: roborata adauge: Timore tuo sanctissimo atque purissimo: me incessanter sanctifica: purifica: custodi et persequa: et longe fac ab omnibus inquinamentis carnis et spiritus. fac me decernere per ipsum semper et fugere omnia prava diabola: et omnia que displiceant bonitati tue. Spe tua saluberrima ac iucundissima: me incessanter persequa et persequa: me incessanter erige et subleua ad te: me incessanter letifica de te: me incessanter firma in te: facies me innitit totum et singulari-

ter misericordie tue magne. Da mihi de te sp
lucis uos cogitat? ac flammicos: totum me
semp splēdificātes: totū in te exhilaran-
tes: totū me in te rapiētes: totū me pglu-
tinātes ⁊ vnictes tibi vnione purissimi
rectissimi tibiq; placidissimi amoris: De-
siderabilissimi ac gloriosissimi aduēti
tui: in q̄ oīs iniquitas opilabit os suū: pa-
lam ac lucidissime oīm oculū apparentē:
oīpotēissime dñationis tue glām ma-
gnificētissimā ac supēminentissimā. Ju-
stissimū ac tremendū iudiciū tuū: in quo
euidēter videbiſ iusticie tue admirabilē
ac iuchūdissimā pulchritudo: p viditas
iustissimas: q̄s datur⁹ es in ptumaces ⁊
rebelles q̄ charitatē dñitat⁹ tue fuge no
luerūt: necnō ⁊ in oēs nō ptumaces ⁊ p
bos magnificas pmissiōes tuas: q̄ offe
desideriū supant ⁊ incogitabilē felicitatē
tue gaudia ⁊ pñia: q̄ datur⁹ es dilectis
⁊ electis tuis. Hec inq; oīa fac me expec-
tare expectatione securā: firmā: ⁊ iucun-
dā: spem meā toti⁹ vire me anchorā fige
re in misericōdia tua magna: fixiōe firmissi-
ma: ita vt nulla pcella temptationis me
vnq; inde amoneat vl̄ abrūpat. Me to-
tum fac pēdere ad reditū tuū: sicut dixi-
sti p pphetā: Quia pp̄as me⁹ pendebit
ad reditū tuū: Dñā desideria mea dirigit:
erige ⁊ collige ad te totū: Cor meū aggre-
ga ⁊ pstitue i sanctitate iusticie tue: Lo-
tum cor meū abstrahē ⁊ abstrāpe ab oīb⁹
q̄ displicēt bonitati tue: Totū aggrega
ad te: a dispōsione sua rape ad te: totū si-
ge in te fixatione incorruptibili. Et vt
ad vnū dicā: da mihi plenā veniā ⁊ inte-
gram oīm culpaz meaz atq; penaz: que
mihi p his iustissimo sg ⁊ laudando iu-
dicio tuo reddā merito pñt: Da mihi et
grām tuā: ⁊ pserua eā mihi: vt in illa me
inueniat dies et hora exitus mei ex hoc
mūdo: p quā grat⁹ ⁊ acceptus tibi p oīa
aſi p̄spectū glorie tue gaudēs veniā ⁊ se-
curus. Da mihi tūc salutē cū dilectis ⁊ se-
lectis tuis a te ipso pmissam ⁊ pparatā.

Confirmatio petitionis.

Capitulum XVII

Est hec aggrediar

pfirmationē gr̄is ip̄s orantis: ⁊
dicā ea p que pfirmet vis exaudi-
tionis eisdē in petitionibus quas p̄dixi.

Dicam igit: Dñe misericordie: nō est ali-
cui fidelis tuoz dubiū: qñ placeant tibi
ofones ⁊ desecationes humilissī ⁊ man-
suetoz. Sic docuisti sanctā illā mulierē
Judith: que loquens ad te dicebat. Dñe
inqens: tibi semp mansuetoz ⁊ humilissī
placuit ofo ⁊ desecatio. Sed etiā a pecca-
toribus exorari voluisti: q̄ oblationes et
sacrificia eisdem p peccatis imposuisti.
Illa etiā ofo in qua tu docuisti vt dicere
tur tibi: Dimitte nobis debita nra ⁊c.
Qui sunt q̄ petiit sibi dimitti debita sua
nisi debitores? Et q̄ sunt debitores: nisi
petōres: cui⁹ peccata debita esse dubitari
nō possint. Ampli⁹: ille q̄ clamabat ad
te sicut tuipse narraſti p lucā euāgelistā
dicēs: De⁹ pp̄it⁹ esto mihi peccator: qd
erat nisi petōr? Et p hanc ofonē (teipso
teste) descendit iustificat⁹ in domū suā.

Ampli⁹ in euangelio Marthei tuipse
dixisti. Serue neq; offe debitum dimissi-
tibi: qñ rogasti me. Valent igit ofo-
nes peccatoz apud misericordiā tuam:
alioqn nō solus illusoriet: sed etiā pñtio-
se p̄cepisses eis vt orarent te. Ampli⁹
si sum⁹ ille pontifex p̄cepisset alicui vi-
cens: Hoc pete a me: ⁊ dīcāret ei petiti-
onem suā: ipse p̄ciperet ei dicēs: Nā por-
rige mihi: si porrectam exaudire noller:
nunqd non illusor ⁊ deceptor a petente
merito reputari posset? Quia aut tu veri-
tas es: in qua inultimate elongationis
longe ē: nō solū oīs illusor atq; deceptor:
sed etiā quicqd falsitat⁹ ē atq; mēdacij.
Tu inq; ofe ore tuo sacratissimo docui-
sti nos q̄ peterem⁹ in ofone illa tua bñ-
dicta q̄ incipit: Pater noster: tu dicāſti
⁊ formāſti nobis petitionē illaz seu ofo-
nem: tuipse p̄cepisti: vinā porrigerem⁹
tibi vel pñt tibi ⁊ vnigenit⁹ es. Ilō eff
refert an tibi vel illi porrigatur. Necessē
igit hēs exaudire offerētēs eā tibi: alio-
quin nō solū illusorie vt p̄dixi: sed etiā
pñtioſe hoc p̄cepisses. Ampli⁹: nūqd
hec est volūtas tua de me vt cōuertar et
viuam: ⁊ ego hoc accepto a te: igit peto
idē qd est volūtas tua: qñō potes mi-
hi hoc denegare qd ipsemet vis vt fiat.

Amplius: totū qd h̄ peto sanctificatio
mea est: ⁊ hec est volūtas dei sanctifica-
tio nra: vt tuipse dixisti p apostolū tuū
ad Thessal. iij. An potes hoc denegare
mihi vic⁹: vt voluntatem dei in me ⁊ de

Judith

Mat. 6
Luc. 11

Luc. 11

Mat. 6

Osee. 11. b

Mat. 6

1. Thes.

vol. 5. b

ant. 5. b

2

me nō facias. Ampli⁹: tuipsemet dixisti Salom onē in pūbq̃s. Delicie mee esse cū filiis hoim. Et ego hoc solū peto a te: vt sis meci p̃ focieratē p̃fectam. A te igit̃ peto idip̃m qđ tu dicis delicias tuas esse. Ampli⁹ a te peto qđ te p̃stare maxime delectat. Nihil ei placet magis tibi facere i nobis: qđ ipsam scificationē. Qđ inde euidenter apparet: quia ipsa passio et mors tua tibi placuit ppter scificationē nram: quapp̃ter magis tibi placeat ipsa scificatio nra. Placuit aut̃ tibi passio et mors tua et cōsqr: vt dies passionis et mortis tue dies delicie cordis tui: i ipsa sacra scriptura vocat^r sit. In die inq̃ desponsationis ei⁹: et i die leticie cordis ei⁹. Ampli⁹ placuit tibi creatio et formatio mea et nō placuit tibi nisi qz bōa: qz ē incōparabil^r melior ē ista reformatio mea que nō ē nisi iustificatio et scificatio mea: incomparabil^r tibi magis placet reformatio ista scificatiōis mee qđ placuerit tibi ipsa formatio. Qđ igit̃ illā nō rogatus fecisti gratuita sola bonitate tua: fac et istā reformatiōē tuā sup̃abundāssima pietate bōitate et dulcedine tua rogat^r. Tu effecisti dñe miscēre: qz i malū meū nat⁹ suz: et istā formatiōē nō fecisti nisi ppter istā reformatiōē. Ista igit̃ sūt qđ pfirmāt grē meā corā re: et qđ firmāt spem meā in te.

Adđo aut̃ ad cōfirmatiōē cōe mee et p̃ris: p̃ces et supplicatiōes oīm ciuili celestib⁹: et singulorū de qđ certis ē vniciq̃ fidelis qđ null⁹ eorū vnq̃ apud te repulsam patit^r: s; et mihi certū ē: qz p̃ces eorū et supplicatiōes patissimē sūt in adiutorium meū apud te. Qđ inde mihi certissimū ē: qz ego qđ vir stultū p̃modicā pietatis habeo: nisi possuz denegare p̃ces meas apđ miscōiā tuā cui scire illas p̃tuturas. Qđ tomagis igit̃ vnusq̃q̃ eorū qui tāta charitate tua ardētes: tāta pietate totū desinunt: mihi denegare p̃ces suas et supplicatiōes nō poterūt: qđ vidēt tātas misērias meas et paup̃tates. Et qđ ignorare nō p̃t qđ exaudiant^r: et qđ mihi venias: grām et gloriā etiā impetrēt. Quia igit̃ oēs et singlos inuoco: oib⁹ et singulis sup̃plico: vt p me inuēdāt apud miscōiam tuā orāt p me. Quia igit̃ nō decet gloriā magnificētie tue tot et tātorū p̃ces repellere. Tot inq̃ et tātos tāq̃ venerabiles sāq̃ tibi caros intercessores p̃has: necesse

est te miserere mihi: et tribuere qđ meci ipsi petiit p me: alioq̃n qz vnq̃ p̃sumere deberet orare te. Quis sperare deberet a te grāz exauditiōis: si tot et tāti oratores apud te grāz nō inuenirēt. Ampli⁹: p ora pphetaz tuorū m̃kotiēs annūciatū est alijs p̃torib⁹. Clamauerūt iusti et dñs exaudiuīt eos. Et iterz. O fones iustozū exaudiet dñs: et multa alia h̃mōi. Cūes aut̃ oēs ciuitatē tue celestis nō solū iusti s; etiā iustissimi sūt. Impossibile est igit̃ ofones eorū apud te nō exaudiri. Qđ si fortasse mihi dicere volueris: qz p seip̃s petētes sp̃ exaudiri iusti: nō aut̃ p alijs hoc x̃tras dñe miscēre nō patit^r: qđ ad p̃ces moysi dimissisti pet̃su idolatrie p̃p̃lo isrl. Dixisti esū ipsi moysi oranti p p̃p̃lo illo. Ecce dimisti eis luxurā h̃bū tuū. Ip̃os etiā sacerdotes veteri legi ad placandum te et orādū p p̃p̃lo illo p̃stitisti. In nouo etiā testamēto ubi te p̃p̃siorē atq̃ p̃fusiorē incomparabil^r tribuisti et ostendisti: tā crebro nos orare et docuisti p̃p̃e p̃isti: nō solū p amicē et b̃nfactorib⁹: sed etiā p inimicē et p̃sequētib⁹. Qđ nec frustra facere voluisti: frustra nāq̃ oremus p illis q̃r̃si ad ip̃os: si nos exaudire nō velles p eisdē. Ampli⁹: aut ofo ē alii cui⁹ grē et meriti apud te: aut nō. Est vtiq̃ incogitabilis et grē et meriti apud te. Et quia nec meritoria nec grōsa vnq̃ est apud te: nisi ppter grōsitatē et meritum radicē ex qđ est: vitz charitatē et pietatis. Quia igit̃ ex eadē charitate et pietate fiunt ofones ad te a q̃buscūq̃ iustis fiant p se et alijs: necesse ē vt eisdē grē et meriti sint apud te. Equē ē digni sunt virt sancti exaudiri apud te p alijs vt p se. Sicut igit̃ p se p̃ces eorū apud te ip̃ossibile ē esse vacuas: sic et p̃ces eorū p alijs q̃re et p me. Potuerūt ne eē vacue a fructu exauditiōis preces icl̃ti martyri staphani: q̃s fidebat corā te p lapidātib⁹ ip̃m? Absit hoc ab imēssitate mie tue: vt tāte pietatē et charitatē p̃ces repuleris: et vacuas ē p̃miseris. Qđ pculdubio te reuelāte p̃gnouit sc̃tis p̃fessor tu⁹ et p̃dixer Aug⁹: qđ Paulū p̃cib⁹ illi⁹ p̃suli fuisse testat^r: et a te tā magnifice visitatū. Scio dñe mie m̃ltos ex p̃torib⁹ ip̃edire et q̃r̃si ad se ofones sc̃torū euacuare: qđ ē dicere eas ip̃edire qđ min⁹ eis p̃sint: et hoc p̃sencia et rebellioē q̃ rebelles sūt tuo iudici.

prou. 15. b

lu. 14. b

w

Augustin⁹
II

pierre. 7. c

Qua ppter iterdū phibes sanctos tuos
orare p talibus: sicut quondam ptere-
miam phibulisti dicens ad eū. Noli ora-
re p populo hoc: nec assumes p eis lau-
dem ⁊ ofonem: qñ non exaudiam te.

De his mihi vidēt esse nō īmerito q̄
sc̄tōs īpos psequunt: aspernant: ⁊ ofo-
nes īpos despiciunt: auxiliūq̄ tuū nec
sperant: nec querūt: nec curāt: nec etiā
volūt: vel vellēt vt p eis pcaref. Et isti
sunt qui peccāt in sp̄s sc̄tōrū: ⁊ sp̄s blas-
phemie eosq̄ subuertit eos atq̄ puer-
tit: vt etiā īpām grām tuā et omē auxi-
liū qd̄ eis impetrari vel pcurari posset
oderūt ⁊ detestant. Ego autē dñe mise-
ricordie p grām tuā longe fac? sū a rā-
tis tāq̄ execrabilib? īpīetatis? Dili-
go enī ⁊ venero sc̄tōs tuos: ⁊ bñ sentio
atq̄ cōfido de meritis ⁊ p̄ciis eorū apd̄
misc̄dām tuā: desidero enī ⁊ peto adiu-
uari meritis ⁊ p̄ciis īpos apud mise-
ricordiā tuā. Et hec oīa magne bñdicti-
ones dulcedinis tue sunt: in quib? pre-
uenisti me in debita largitiōe dulcedi-
tue gr̄e. Et ppter hoc nō īmerito spero
de suffragiis. Scio enī q̄ honorari tibi
placet in īpis. Et q̄ diligis veneratio-
nē eorū atq̄ remuneras. Quid enī digni-
us est remuneratiōe magnificētie tue:
q̄ veneratio sanctorū ⁊ electorū ⁊ dilec-
torū tuorū? Quicqd̄ enī eis obsequiū vel
honoris ppter te impendit: nō minus
tibi impendit q̄ īpis. Qua ppter obse-
quiū tuū ⁊ honoris est omis honor ⁊ ob-
sequiū īpos: qua ppter a te ⁊ remunera-
tione dignissimū. Merito igit̄ confi-
dendū est: ⁊ electos ⁊ dilectos tuos de-
lectari de veneratiōe ⁊ remuneratiōe hu-
iusmodi. Quia ergo nō parū eos hono-
rant qui eos inuocāt auxiliū suū apud
misc̄dām tuā: necesse ē inuocatio hu-
iusmodi p̄t̄ eis apud illā. Magnifice-
nāq̄ de gr̄a eorū sentit: qui eos tante
gratie apud te esse credūt: q̄ suffragari
peccatoribus possint. Amplius que
vel quāta vel qualis ēēt misc̄dā tua: si
electi ⁊ dilecti tui ⁊ peccatorū recōcilia-
tione ⁊ reorū atq̄ dānandorū absolutio-
nem apud illā impetrare non possent?
Quis enī tyrānus in hoībus ē adeo se-
uus: vt hec amici eius apud īp̄m nō pos-
sint? Nōdum enī audita ē adhuc ea se-
uita in crudelissimis hoīb?: quā amico

rū gr̄a ⁊ interpellatio in aliquā p̄t̄ de-
mente flectere nō potuerit. Q̄ magni-
fice igit̄ q̄q̄ supabundāter sentiendū
est atq̄ sperandū de imēsitare miseric̄die
tue p̄tōrib?: et de gr̄a vel de gratia: oīta
te dilectorū ⁊ electorū tuorū corā te sive
apud te: vt nihil oīno vnq̄ eis deneges
qd̄ tibi dare deceat. Et ex hoc sūter ar-
guo: q̄ ⁊ ī p̄ciis p̄tōrū supplican-
tiū eis: aures miseric̄die sue nunq̄ clau-
dunt: alioqn lōge minor ēēt ⁊ charitas
⁊ pietas eorū. Insup eminētia illa ⁊ glo-
ria patrie q̄ esset (ne dicā sc̄tōrū ⁊ iusto-
rū in via p̄ntis miseric̄die) imo etiā q̄ se-
uissimorū tyrannorū q̄tūcūq̄ modica
benignitas.

Petitio intercessiōis br̄e
marie virginis. La. XVIII.

Dibo te imo eti

am cōueniētiā gl̄iosissima dei
genitricis: quā matrē miseri-
cordie ⁊ reginā pietatis vo-
cat: imo clamitat omis eccl̄ia sanctorū.
An poteris denegare p̄tōrib? Interpel-
latiōis tue grām: apud bñdictū ac sp̄ et
vbīq̄ bñdicendū deum ac dñm n̄m iē-
sum christū filiū tuū? Tu inq̄ cui? gra-
tiositas nunq̄ repulsam patit: cui? mi-
sericordia nulli vnq̄ defuit. Cui? beni-
gnissima hūilitas nulli vnq̄ depcāte
q̄tūcūq̄ p̄tōrem desperit. Verissime
nanq̄ de te dixit deuotissim? ille: ⁊ lau-
dū tuaz p̄co: mirabilis sc̄tūs Bern. Cla-
renuallēsis: inueniens. Sileat misc̄dām
tuā. X̄go beata qui te inuocāt sibi vn-
q̄ in necessitatib? suis meminerit defu-
isse. Totū siquidē qd̄ habet gr̄e: totū qd̄
habet gl̄ie: ⁊ etiā hoc īp̄m q̄ es m̄ dei:
si phas ē dicere: p̄tōribus debes. Oīa
enī hec ppter p̄tōres tibi collata sunt.
Cui igit̄ dubiū esse pōt q̄ hoc q̄n p̄ces
tuas q̄tūcūq̄ necessarie ēē p̄t̄: p̄tōri-
bus illis debeas. Nō denegabis q̄ mihi
qd̄ debes: q̄n pot? supaddes maiora mi-
hi impendens q̄ debes. Et inrēdo q̄
maiori īnstātia ac deuotiōe orabis pro
me: q̄ ego auderē petere: ⁊ maiora etiā
impetrabis mihi q̄ petere p̄sumā. An
possit hoc pati pietas illa ⁊ dulcedo tua
(q̄ nulli vnq̄ defuit) vt denegares mi-
hi in tanta necessitate auxiliū. Et tā m̄

Berl.

ferabilis et periclitanti cause mee misericordie tue parocinatus. An false et inane vocat te omnis ecclesia sanctorum: ad uocatus suus et miserorum refugium? Absit hoc a me dei que fontem pietatis totum mundo pepit: ut cuiusque miserorum sue misericordie subuentio evenire debeat. In numeris exemplis magnificorum operum misericordie tue que operata es erga peccatores miserrimos: docuisti nos et persuasisti de tua misericordia considerare: de tua pietate sperare et in omnibus necessitatibus nostris sub alis tue protectionis fiducialiter confugere. An est misericordie tue onerosa multitudo ad te clamantium? An est aliquatenus difficilis gratiositas tue impetratio vel venie vel gratie consequens? Scio divina misericordia quod nihil horum est apud te: quoniam potius gaudium est tibi suffragari miseris et reuocare gratiosissimis ac semper efficacissimis precibus tuis periclitantes: et etiam periclitatos a perditione et perditionis periculis. Tu enim dulcissima dei mater super omnes angelos et homines nostros quantum placeat benedicto filio tuo salus nostra: quam propter gratiam sit misericordia eius ad salvandum nos. Nostri etiam gratia sit ei salutare peccatos. Nec enim est gratia super alias alias. Et inde est illi collaudatio: benedictio et gratiactio atque collaudatio super omnia alia bona que facit vel fecit vel facturum est. Nec mirum: cum misericordia eius super omnia opera eius sit. Ex his enim operibus maxime innotescit claritas ac magnificentissima bonitas ipsius. Quia ergo super omnes homines et angelos diligis gratiam benedicti filii tui: qui indubitanter maxima est ei ex saluatione peccatorum maxime placet tibi procurare illam. Hoc autem est impetrare peccantium gratiam ipsius his qui vitis et peccatis suis offensi sunt illi: quare reconciliatio peccatorum est maxime grata et placita. Dum ergo te exoro ut me misericordissimo filio tuo reconcilies: hoc preculubio a te peto quod maxime gratum atque placitum tibi certissime scio. Non potes igitur mihi denegare quod peto. Si enim mihi denegares quod tibi placitissimum atque gratissimum est: quid posset sperari vinctis a te: vel super quo vinctis exoranda esset divina mea dulcissima? Amplius quod displicet tibi vitia mea et peccata: quod sunt offensiones mee gravissime: quibus offendi

charissimum ac benedictum filium tuum: placeat igitur tibi precarium earum exterminatio. Quis autem dubitet reconciliationem meam ad ipsum: precaria esse offensionibus meis quibus illum offendi: et etiam exterminationem esse atque destructionem illarum? Placet igitur tibi reconciliatio mea ad benedictum filium tuum: procura igitur illam et in petra. Amplius omnis ecclesia sanctorum vocat te mediator: et hominem ad deum: et hoc nec false nec vane Officium quod tuum est mediator te interponere inter ipsum et homines: non mediā quidem divinis signis: sed potius reconciliationis. Quid autem iustus a te peti potest: quam ut impleas officium tuum? Quid denique mihi dignum quam gratiam filij adaugere: et ad id ipsum propter quod mater dei es totis studiis ac viribus intendere? Quia igitur in hoc et ad hoc mihi dei effecta es: in quo et ad quod ipse verus deus et homo et filius tuus effectus est: hoc autem non nisi propter reconciliationem mundi ad ipsum. Siquidem deus erat in christo misericordiam sibi reconcilians. Et ut ad vnum dicitur: venit filius hominis querere et saluti facere quod perierat: sicut ipsemet dixit. Et tunc aptus. Fidelis sermo et omni acceptio dignus: quod venit iesus christus in hoc mundum salvos facere peccatores. Iustissimum igitur et dignissimum est ut tu dulcissima dei mater in hoc ipsum studiose ac vigilanter intendas: unde et propter quod tibi tantus honor accrevit et gratia: ut dei mater sis reginamque mundi et divina. Hoc autem nullus fidelium ignorat esse reconciliationem et salutem peccatorum. In hoc igitur intendat pietas et dulcedo tua deuotissimis: gratiosissimis et semper efficacissimis precibus: et supplicationibus tuis. Frustra namque clamabimus ad ipsum: te tacere: quoniam voces nostre nullo erunt coram eo: vel apud ipsum: si tue nobis defuerint: imo si tuis adire non fuerint. Moueat ergo te gratiosa dei mater benignissima: misericordia tua quam maior incoGITABILITER est omnibus vitis meis: peccatis. Absit a te dulcissima dei mater: ut plus possint apud te coram me vitia mea et peccata: quam possit misericordia tua pro me. Absit ut clamor eorum qui implacabiliter semper odisti: preualeat clamori meo et obstruat aures misericordie tue. Absit ut omnia mala mea licet tot et tanta sint possint obstruere os sacratissimum tuum: et labia tua in quibus tanta gratia infusa est coram

Luc. 19. b

1. Tim. 1. c

R

perescere vel prohibere ne loquar pro me. Absit ut possit suspendere te a tam salubri officio pietatis tue quorū aduocata es et mediatrix hominū: post filiū tuū spes unica: et refugium tutissimum miserorū. Et ne allegaueris iniusticiā qua indignissimū me p̄stetor omni auxilio pietatis tue et omni respectione misericordie tue. Nō est phas est ut allegas p̄ iusticia contra me vel p̄ra quēcūq; alisi: hoc est esset stare te p̄ iusticia cōtra misericordiā: cui certissimū est et totū quo polles g̃re: et totum quo fulges glorie: et illud p̄cellentissimū omniū vicz q̄ es mater dei te debere misereri. Absit a te igitur p̄ssima dei mater ut vel in modico vel stes vel alleges: nō est hoc debes iusticie: ut villo modo p̄ obstitas vel miscēde benedicti filij tui: et qua sunt tibi quibusq; p̄dita es bona: vel miscēde p̄prie tue: vicz q̄ sup oīa bōa tua alia g̃ificat. Pec. n. ē p̄ quā maxie m̄ez dei te eē demonstrās: et potissimū p̄ccōrib⁹ et miseris: q̄ p̄ veniā et g̃iaz q̄s eis ip̄trās: incessāter matrē dei te eē cognoscere euidentē. Nulla est creatura et tot et tanta et talia ip̄trare possit apud benedictū filiū tuum miseris: quāta tu apud ipsum impetras eisdem. In q̄ p̄cul dubio nō tanq̄ ancillā suam: que in dubitāter es: sed tanq̄ matrē verissimam te honorat. Ampli⁹ alijs matrib⁹ assimilari debet filiū: te aut glorioza dñā de cet assimilari b̄dicto filio tuo: et potissimū in ea d̄tute p̄ quā se fecit filiū tuū: et te matrē suā. Pec aut est misericordia et p̄pter hoc i miscēdia es eidē s̄tima. Necesse igit ē ut totā te possideat miscēdia: et p̄pter hoc nihil potes p̄ra illā etiam de iusticia: ne steteris igit pro iusticia p̄ra illā. Et p̄pter hoc ne allegaueris illā cōtra me: q̄ soli misericordie tue post filiū tuū innitor: spemq; meā post illū totaliter in ipsa posui atq; fixi. Ne allegaueris dulcissima dei mater peccata mea cōtra me: q̄ misericordiā tuā allego contra ea. Absit ut stent in iudicio peccata mea cōtra misericordiā tuā: que oibus viris et peccatis sup omnem cogitatū fortior est atq; potentior. Absit ut reminiscar ip̄soz: de qua seruus tu⁹ ille deuotissimus scz bea⁹ Aug⁹ de se loquens dixit. Quia quotiens de peccatis agi nullam inq̄ p̄orsus de intemerata dei genitrice vo-

lo fieri mentionē. Absit ut peccata mea vel alia audaciā habeāt apud te: que ad hoc et p̄pter hoc mater dei effecta es: ut peccata tollerent et exterminarent. Auert te igit aures misericordie tue a clamore ip̄soz: et inclina eas ad clamorē meum. Absit a peccatis meis ista p̄ra: vicz ut aures misericordie tue auertere possint a clamore meo: vel obstruere eas contra illum. Absit ab eis ut eozq; possint officium miscēdie tue qd̄ est misereri: phibere p̄ra me: vel aliquidenus retardare. Absit ut officiū filio tuo placitū: et toti mūdo tam salutare: tam necessariū suspendere villo modo possint.

Conuertat se iterū peccator ad p̄ocinūz iesu christi supplicans ut alleget pro ipso.

Capitulum XIX

Quissime ad te re-

fugio et recurro dñe mi iesu christe: q̄ prim⁹ es et p̄ oib⁹ primatuz tenēs i benignitate et miscēdia. Prim⁹ inq̄ et maxim⁹ incōpabilis et incogitabilis sup oēs q̄ i circuitu tuo sūt: sup oēs vicz exercit⁹ pulcherrimaz sublimiq; militariū tuaz: et sup oīa sc̄pōz milia. Quis enī et charitate inestimabilis oēs ardeat: et pietate incogitabilis defluat: nec scin tilla tñ ē oīm illoz charitat⁹ ardor ad caminū seu fornacē imense charitat⁹ q̄ tu ardes i nos: nec stilla p̄ modica ad abyssales illā pietatis tue dulcedinē: quā ostēdis et exhibes p̄rentib⁹ et reitrentib⁹ ad te. Quis ei admirari v̄l etiā cogitari sufficiat imēitatē miscēdie tue q̄ hō p̄ p̄ccōrib⁹ facit⁹ es: moriq; p̄ eis: ac p̄ latrocinis eozū suspendi dignat⁹ es? Et ut ad vñū dicā: su⁹ p̄ oīa miscēdie facit⁹ es: et venale mancipiū. Tū est vulgo b̄: cū plenam q̄s dñationē in aliq̄ vult ostendere: dicit indubitāter me⁹ ē ad suspēdendū: ad dilacerandū: et ad v̄dendū. Sic dñe misericordie: miscēdia tua dñatiōe plenissima te possedit: et adhuc possidet. Ula ē nōq; hac sūtute tua nobilissima et hac dñatione plenissima i te: et hoc i ipsa p̄ssima sacratissimaq; passiōe et morte tua. Hec enī est que in cruce suspendit te et illi paribulo te affixit. Que est potestas que ti-

bi morte intulit: nisi misericordiatua?
 Si enī totus mundus ferrū esset ⁊ inde
 catene ⁊ vīcula fabricate eēnt: minimū
 capillū capis tui ⁊ pilū alii ligare vt re
 nere nō possis. Cui igit̃ tēda x̃tus tātaq;
 potētia: vīcs ligādi: tenēdi: crucifigēdi:
 occidēdi: attribūda ē: nisi benignissī
 me mīscōie tue: p̃ quā solā hec oīa pati
 p̃ nobis dignat̃ es: ⁊ charitati illi quā
 nimīa vocat̃ Aplūs: quē sic te nobis al
 ligauauerat ⁊ astrinxerat: vt hec oīa pa
 ti p̃ nobis potī⁹ velles: q̃ nos inferna
 li patibulo: ⁊ mortī eterne: gehēnalibus
 q̃ tormētis iustissime cruciādos derell
 quere. Per istos igit̃ vsus manifestū est
 mīscōiam tuā i possēsiōe tue eē oīmode
 seruitutis. Et qm̃ iure suo q̃s iniuste pri
 uari nō nōt: a te dico: qm̃ adhuc plenī
 sime possidet te. Et ppter hoc eisdē mo
 dis ⁊ ad eadē liceret eidē vti adhuc te
 si op⁹ esset. Quēstū mors tua vnica suffi
 ciēssima fuit p̃ tori⁹ mundi pctis. ppi
 tiatio: ⁊ etiā icogitabiliter supabundans
 sicut me tuipse docuisti: p̃ grām tuā et
 mīserio meo multos alios. Hoc enī te
 stificatio ē aplūs tu⁹ paulus ex te ⁊ per
 te in ep̃la ad Heb̃e. x. Vna oblatiōe cō
 ssumante in sempiternū sacrificiū. Et
 qm̃ q̃cūq; pietas possidet pauperū ac
 miserorū sunt. Necessē est etiā ex hac cā
 te esse nostrū. Amplius. Nūquid non
 dixit̃ elias: ex te ⁊ p̃ te de teipso. Pa
 uulus natus est nobis? Et apostol⁹ tu⁹
 paul⁹ ad Ro. viij. Qui pp̃rio filio suo nō
 pepercit: sed p̃ nobis omib⁹ tradidit
 illū: quō nō etiā cum illo nobis oīa do
 nauit? Datus igit̃ es nobis: ⁊ qm̃ dare
 est suū accipiens facere. Noster. i. ius
 nostrū ⁊ possēsiō factus es. Propter hoc
 p̃ spirītū tuum dicebat dauid. Benedi
 cat nos deus de⁹ noster. Hoc ius ⁊ hāc
 possēsiōe īsinuādo addidit repetitio
 nem huius nominis deus p̃ p̃nomē pos
 sessuū: quod ē noster: noster autē fac
 es: ad omnē vsum ⁊ vtilitatem nostre sa
 lutis. Datus enī es nobis in anthidoti
 nostre saluationis: in pabulū nostre re
 fectionis: in sacrificiū nostre recōcilia
 tionis: in sacramētū nostre sanctifica
 tionis: in aduocatū nostre allegationis: si
 cut tuipse testatus es p̃ elaiā dicēs. Ego
 sum qui loquor iusticiam: ⁊ ppugnator

sum ad saluandū. Loquendo iusticiam
 in iudicio qd̃ de nobis agit: iusticiā in
 quā non nostrā sed tuam. Aduocat⁹ no
 ster es ⁊ ppugnator es ad saluandum.
 Fuisti nobis vbi palā trīstīphasti in te
 metipso principat⁹ ⁊ potēstates: in ago
 ne videlicet victoriosissime passiōis tue:
 vbi fortē diaboli vicisti atq; ligasti. Da
 tus es nobis et in sp̃sum nostre fecūda
 tionis. Tuis enī mīdissimis ac castissi
 mis amplexib⁹: tuq; sacratissimo pocu
 culo qui ad omē bonū steriles eramus:
 ad oēm prolē gratiaz: donorū et virtu
 tū atq; ad oēm fructū bonorū operū se
 cundamur. Datus es nobis ⁊ in p̃cium
 nostre redemptionis: sicut dixisti per os
 tui. pphete: Redemptionē misit dñs po
 pulo suo. Dat⁹ es ⁊ in fecūti nre prore
 ctionis: sicut promissisti p̃ os ip̃i⁹ dauid
 dicēs. Scuto circūdabit te veritas eius
 Tu enī dñe in circūitu pplī tui: ex hoc
 nunc ⁊ vsq; in seculū. Dat⁹ es nobis in
 coronā glorie: ⁊ ferū exultationis pp̃lo
 tuo: ⁊ hoc quidā finaliter. Et in nouissi
 mo datus es ⁊ in m̃gm nostre eruditio
 nis: sicut tuipsemet dixisti in euāgelio.
 Unus est magister vester christus. Dat⁹
 es nobis et in iudicē nre remuneratio
 nis sicut dixit̃ Esa. ex p̃sona patris cle
 mentissimī. Dedit eum dñc ac p̃ceptorē
 gentib⁹. Datus es nobis ⁊ in lucē sp̃i
 talis ac salutaris illuminationis: sicut di
 cūm ē per eundem Esa. ab ipso patre
 misericordiaz. Dedit te in lucem gentiū
 Datus es nobis ⁊ in regē nre gubernā
 tiōis: sicut tuipse dixisti p̃ os dauid de
 teipso. Ego autē constitut⁹ sum rex ab
 eo super sion montem sanctū eius. Da
 tus es nobis ⁊ in sacerdotē siue in pon
 tificē: sicut dictum est ad te ab ipso pa
 tre mīscōiaz. Tu es sacerdos in eternū
 sm̃ ordinē melchisedech: vt sis nobis oī
 bus ⁊ singulis in his q̃ sunt ad deū: vt
 parer in oībus sacerdotalib⁹ officiis et
 pontificalib⁹. Datus es nobis ⁊ i custo
 dē: p̃ra omēs offēsiōes: insidias: cete
 raq; vniuersa picula. Datus es nobis ⁊
 in saluatorē oīmode saluationis: sicut
 pm̃isse de⁹ p̃ p̃phetā. Clamabit ad
 vñm a facie tribulātis: et mitter eis sal
 uatorē. ⁊c. Recordare dñe mīscōie: quia
 in tot ⁊ tantos tanq; salutare vñs da
 tus es nobis et ad omnes illos noster

p̃s. 110.

p̃s. 90.

Math. 23. a

Esa. 55. b

Esa. 42. b

p̃s. 2.

p̃s. 109.

Esa. 19. b

c ſ

Ep̃. 2. a

eb̃. 10. c

A

Esa. 9. b

Ro. 8. f.

p̃s. 66.

Esa. 63. a

Capitulum

effectus: et propter hoc confiderenter peto ut
in oib⁹ istis vñs: utar te in salutē meā:
et ut oīa officia ista adimpleas et exequa-
ris p me. Adimple igit^r officiū aduocari
p me: et allega cām meā. Apperi igit^r os
sacratissimū tuū: os bñdictum: os grāy:
et allega cū thimiamate ineffabilis sua-
uitat^r. i. grōssissima interpellatione tua:
tota sanctissimā apotheca semp flagran-
tissima. Allega istud incogitabilis fla-
grantie incensum: deprecare p me. Te nāq³
aperiēte os illud bñdictū tuū p me:
obmutescent oēs accusatores et aduersa-
rī. Te pstante patrocinīū cause mee: q̄s
psurgit ex aduerso? Te stante p me quis
stabat aduersum me? Te dante vocē gra-
tissimā et grōssimā in p̄spectu patr^r mi-
sericordiay: vocem in q̄ illā incompabi-
lem eloquiū angelor⁹: an p̄bebit p̄ mi-
sericordiay aures suas accusatoribus et
aduersariis meis: et auerit illas ab inco-
gitabili placore et suauitate vocis tue?
Absit hoc et ab immēsitare misericordie
ipsi⁹: atq³ amoris inestimabilis quo dili-
git te. Sed et q̄ vides iuges offensas me-
as quib⁹ iugiter offendi p̄fem misericor-
diay: placā est mihi iugo illo placabilis-
simo ei⁹ semp acceptissimo p̄ciosissimū
vniūfici⁹ corpis et sanguinis tui sacrifi-
cio: quo placasti est mundo in ara cruci:
agnus immaculat^r: agnus dei q̄ tollis pec-
cata mūdi: offerens temetipsum eidē in
suauitatē p nobis: vbi pacificasti p san-
guinē crucis tue siue q̄ in celis siue que
in terris sunt. Dñe misericordie quāta
deuotione: quātas ḡfariāctionib⁹: q̄tis
piarum lachrymar⁹ p stūūq³ rememo-
randa sempq³ recogitāda sunt tā stupen-
da tanq³ longe a meritis n̄ris bñficia?
Ego aut^r miserrim⁹ atq³ vilissim⁹: arido
et frigido tenebrosissimor⁹ corde atq³ p
oīa pauprimo hec in p̄spectu misericor-
die tue vñq³ tñ recogito dulcissime re-
demptor atq³ misericordissime saluator:
q̄ benignissime. Dñeq³ de^r mi Jesu chri-
ste qui nō solū cause n̄re patrocinīū: sed
etiā damnationis n̄re iudiciū pariterq³
supplicii: stupenda et largitate incogita-
bili pietatis et dulcedinis tue suscepisti.
Allega eā incessanter q̄ vides accusato-
res n̄ros et aduersarios nō cessare ab ac-
cusationib⁹ n̄ris die et nocte. Qui vides
q̄tam materiā accusationū eis dedim⁹.

Et ego ī plures atq³ grauiorēs innume-
rabilib⁹ alijs in tot et tant⁹ vitijs et pec-
catis cecidi: et qd̄ fere deteri⁹ est: hec oīa
stupido et insensibili ac p omnia temera-
to corde et audiuim⁹ et cogitauim⁹. Dñe
misericordie p istis ipsis delictis inter-
pella: ne p̄sent impedimentū miseratio-
nī quā peto. Dñe misericordie allega in
causa mea iusticiā et sanctitatē tuā quā
vides meas nullas eē: et a p̄e mea nihil
esse: qd̄ allegari possit. Dñe miscē hic
pōt malignitas aduersariorū meor⁹: ut
nō cessent die ac nocte ab accusationib⁹
meis. Possit igit^r hoc misericordissima
benignitas tua apud te p me: ut nō ces-
ses a patrocinij et suffragatiōib⁹ meis.

Dñe misericordie allega cām meā sa-
pientia tua: q̄ vides insipientias et igno-
rantias meas: et in orādo et in oib⁹ alijs
que ago. Dñe miscē allega eam grōssita-
te tua: que p temetipsaz solā sufficit im-
petrare mihi et oib⁹ alijs oēm veniā:
oēm grām: oēm gloriā: et omne bonum
aliud. Ultraq³ istas diuitias dñe miseri-
cordie fac me sentire: ita vicē ut hec oīa:
et tu mihi impetres: et eadē ipse largiar^r.
Dñe misericordie nō possint omīa mala
mea vitia et peccata eousq³ p̄ra me: et p-
pterea exequari officiū qd̄ incogitabili
pietate suscepisti. Hoc est aut^r officiū pa-
troni et aduocati. Nō possint dñe miseri-
cordissime eousq³ ut vel ad punctū hore
cessare te faciant ab interpellando p me
et ab allegatione cāe mee: alioquin et in-
cessanter et irreuocabitr in p̄ditionem et
mortē eternā totus dilabor. Absit ut pl⁹
possint cōtra me oīa mala mea apud te:
q̄ miscētia tua p me. Absit ut plus pos-
sint obstruere os bñdictū et sanctissimū
tuū: quo min⁹ loqueris p me. Absit ut
possint suspēdere a patronali officio qd̄
p peccatorib⁹ suscepisti: ad cām illoz al-
legandā et agendā corā patre misericor-
diay. Absit ut possint te suspēdere a sa-
cerdotali vel pontificali officio: quo et te-
metipsum obtulisti hostiā in odorē sua-
uitat^r: et interpellare nō cesses: sicut apo-
stolus tu⁹ de te loquēs dixit. Qui paret
vultui dei p nobis. Et iterū. Semp vi-
uens ad interpellandū p nobis. Dñe mi-
sericordie tuiipse scis et testis es: qz ex mo-
dica illa scintilla dilectionis quā habeo
ad te et ad omnes hoies: et p modica illa

scintilla pietatis quā dedisti i corde meo
quā tacitūq; eēnt vitia i pccā cuiuscunq;
qui peteret a me vt orārē p illo: nō pos-
sent obstruere os meū in gre illa nec sus-
pendere organū vocis mee quin orarem
p eo misericordiā tuam. Absit igit hoc
vt possint peccata mea ptra me apud te:
cui? pietatis & dulcedinis nec numerus
est nec mensura. Amplius: Non pote-
runt oīa vitia i peccata mea pphibere vt
auertere quo min⁹ in mortē te eraderes
p eis omnib⁹ ppitandis: q̄sio igit po-
terunt peccata mea: vt nec grā aperies
os tuū sacratissimū p me? Dñe misericor-
die: q̄rum oderis peccata nra: euidentē
ostendisti fidelib⁹ tuis in ipso crucis tue
victoriosissimo mysterio: dum ea morte
tua mortificari voluisti: vt enī morerent
mori dignat⁹ es: q̄to facilius est tibi di-
cere: pater misericordiarū dimitte huic
peccatori. Ampli⁹: an sum ego magis
offensus tibi q̄ ipsi crucifigores tui eēnt
dum te crucifigebāt? Pro ipsis dñe ora-
ti cū hoc ipsi nō peterent a te vt dixisti:
Pater ignosce illis q̄ nesciunt quid faci-
unt. Quō igit denegabis mihi: imo vt
euidenti⁹ loquar: quō cōtinebit se mul-
tudo viscēri tuorū sup me? Aut quali-
ter p̄nebis os bñdictum tuū: vt nō ape-
rias illud p me: qui nō te crucifigo: sed
venero: p grā tuā: qm te oro & adoro: &
a te vt possuz: & tu adiuuas hoc exposco:
Dñe misericōdie iam nō opus est vt moriar
iterū p me & alijs peccatorib⁹: satis ē no-
bis ad viuificationē nraz pssima inter-
pellatio tua: i ofo gratiosissima quā ex-
pelli i oīno non exaudiri a pte misericor-
diarū impossibile ē: qui suscepit dire illi⁹
pssime passionis tue i mortis gratiosis-
simā interpellationē p me & alijs pctō-
ribus te inuocantib⁹. Alioqn nō solum
te inutiliter sed etiā supra modum noxie
crucem & mortes p nobis sustinuisti. Et
vniuersa illa saluberrimaq; mors tuā: in
perniciē mortiferā nobis vertit. Dñe
misericordie: nō sit nō tātm vacua a fru-
ctu nre salutis sacratissima illa mors tua:
sed etiā non pmittas vt sit nobis in au-
gmentū mortis & pditionis. Dñe miseri-
cordie nō est opus vt fundas iterū p̄cio-
sum viuificum sanguinē tuū in absolu-
tionem & sanctificationē nostrā: sufficit
nobis vt fundas pces nragratissime tua-

uitatis & irreperabilis ḡfostatis in con-
spectu patris misericordiarū p nobis. An
denegabis nobis pces rogatus qui san-
guinē pprium etiā non rogatus tribui-
sti: Dñe misericordie ne patiaris frustra
te tot & tanta fecisse nobis & ptulisse pro
nobis: & ne sustineas villo mō vacua esse
tam magnifica opa misericordie tue. Ne
dimiseris inspectū salutis nostre tā gra-
tum tanq; tibi sumptuosum negocium:
cui hoc solū deest ad pfectā psummati-
onem siue ad cōsummatā pfectionem: vt
aperias os gratiarū coram patre miseri-
cordiarū p me & alijs ad te redire vti-
q; conātib⁹. Qd si forte dixeris mihi:
quia illa bñficia tua egomet mihi irrita
feci & vacua: & insug puocaui iustissimā
iram tuā contra me. Tersū indubitanter
diciis: Et quia puocaui iram: misericōdiarū
peto: vt tu eaz auertas qui solus potes:
q̄rum tu das & adiuuas exoro. Tu es
es os nrm & pax nostra & ppitatio p om-
nibus peccatis nris sufficiens: imo
etiā & sugabundatissima. Tu solus potes
nobis placare patrē misericordiarū: & te-
ipsuz & spiritū sanctū: qui solus p tem-
ipsum accedis ad patrē misericordiarū:
cui in te solo bñdictio placuit: q̄ in oib⁹
semp exaudir⁹ ab ipso p tua reuerentia.

Cōclusio petitionis et cō-
firmatio. Caplm XX

Est hec aut cōclu-

dam. i. pclusionē hui⁹ ofonis fa-
ciam. Et dicam interrogās te an
velis misereri vel nō. Qd si nō vis mise-
reri cū misereri vtiq; non possis nisi vo-
lens: inutilis imo nulla est misericordia
tua: cū misericordia esse nō possit nisi vo-
luntas miserendi. Quod si vis misereri
sicut reuera nō solū euidens sed etiā ne-
cessariū est. Interrogo te ofie misericōdie q̄-
bus & qualib⁹? Si enim nō vis misereri
nisi iustis & intendo iustis. s. iam iustifi-
catis: p̄stenter dico: q̄ illud nō patitur
veritas tua. Illis enī qui iam iustificati
sunt: anteq̄ iusti essent miseri⁹ es: faciēs
eis hanc misericordiā: vici vt eos iusti-
ficates: anteq̄ alii iustificarent⁹ iusti non
erant. Unde igit eis iusticia: nisi de mul-
titudine misericordie tue pueniētis eos
& pdonantis eis iusticiarū? Manifestū

igitur ē qz pculdubio ⁊ misereri vis non iustis: ⁊ misereri eis potissimū in hoc qz absqz meritis p̄stas eis vt iusti sint: cū hoc apud te nō meruerūt. Interdum autē i illis supabundantissime misereri qz marie irā tuā puocat: quēadmodum miser⁹ es paulo ap̄lo tuo: non solū misericordiā tuā nō q̄renti v̄l etiā curāti: s; etiā irā tuā iustissimā implacabiliter puocāti. Dñi enī te p̄s̄q̄rēt totis studiis ⁊ virib⁹: enī uēs extinguere nomē tuū ⁊ fidē: dñi eēt spirās minaz ⁊ cedis i discipulos tuos: magnificētissime eū vocasti plenissime auertēs eū ab iniusticijs suis p̄fecteqz puerēs eū a te totaliterqz iustificās. Quia igitur proculdubio vis orari a pctōrib⁹ postulātib⁹ misericordiaz tuā q̄ indigēt: hoc autē marie ex ḡsa iustificatiōis. Vis igitur vt pctōres a te petāt istā misericordiaz: et hoc ip̄m tu inspiras eis ⁊ p̄rogas: vicz vt petāt a te misericordiaz: q̄ liberent atqz m̄dēt a miseris vltioz suorū ⁊ pctōz. Quapropter manifestū est te velle pctōrib⁹ misereri: ⁊ potissimū illis q̄bus hoc p̄rogas ⁊ largir⁹: vicz vt hoc desiderēt: q̄rā ⁊ petāt a te. Quia igitur de illis ego vnus sum: misereri vis ⁊ mihi: misereri igitur.

Excusatio pprie infirmitatis.

Ca. XXI

¶ Mod si dixeris

mihi: qz illi miseri vis q̄ toto corde hoc exposcunt a te: mihi dō ⁊ sibi⁹ meis qz tā exigue: taz exiles: tā aride: taz frigide: tā tenebrose sūt p̄ces: nō vis misereri: hoc ē misericordiaz sp̄dēre quā sic petim⁹. Rñdeo tibi i hoc oñe misericordie: quia nemo orat te ex toto corde: nisi cui⁹ totū cor iā occupast ⁊ repleuisti: ⁊ ppter hoc totū cor illi⁹ iā possides: totiqz traxisti ad te. Quā pp̄ totū ip̄m liberaſti: a pctis ⁊ vltis: q̄ p̄ totū iustificasti: totū tua iusticia repleuisti. Ampli⁹ q̄ toto corde orat te: toto corde p̄cupiscit et desiderat te: quā pp̄ toto corde amat ⁊ diligit te. Qualit enī totū cor ei⁹ inflāmares p̄cupiscēt⁹ tuis ⁊ desideris: nisi in illud iā misisses igit nē sp̄sisset tui: quē venisti mittere i terrā. Et de quo dixisti: qd volo nisi vt accendat⁹? Ampli⁹ si ppter hoc nō vel-

les misereri qz exiguū ⁊ exiliter aride qz ⁊ frigide exorari vt miserear⁹. Si hāc cām dignā ⁊ iustā iudicas prohibitiōis tue misericordie: qz iustificas quos vis: Non igitur vis misereri: qz ista cā nec amoueri: nec auerti pōt p̄ ip̄os pctōres. Perfectione enī ofonis: qd est dicere: qz quā tibi merito placeat ofo eonqz vt eā exaudias: donū inestimabile ē misericordie tue. Quapropter inde solomin⁹ nō exaudis h̄mōi debiles ⁊ iualidas ofones: qz desunt eis p̄fectiones: que sunt dona magnifica soli⁹ misericordie tue. Cū igitur nō p̄donas vt sic exorieris: proculdubio nō vis misereri quēadmodū exposceris. Et intēdo nō vis largiri qd postularis: quapropter vez ē quod p̄dari: qz proculdubio nō vis misereri peccātib⁹ q̄b⁹ nō das vt toto corde te p̄cēt: ⁊ propter hoc nō vis misereri pctōrib⁹: cū nunqz pctōrib⁹ hoc largir⁹: vt ex toto corde orēt. Nō impossibile ē cor pctōris totaliter exorare te ⁊ sibi esse cor pctōris: quēadmodū nō ē possibile vt totū sit plenū ḡsa deuotiōis ⁊ ofonis ⁊ ex pte pctis ⁊ vltis occupasti. Quapropter manifestū est qz vis orari a pctōrib⁹: ⁊ vis offerri tibi oratiōes eorū. Nō autē vis offerri tibi eas frustra vel inuacū: vis eas igitur exaudire. Amplius quā p̄dētia petit ois ecclesia sc̄oz et dicit: Cōuerte nos deus salutaris noster: ⁊ auerte irā tuā a nobis. Nō enī puerus ē: qui cōuerſi petit neqz ab offensa est q̄ irā suā a se auerti p̄cat. Hec autē ē ofo: quā ab ip̄o sp̄scto tuo edocra ē ecclesia tua: ⁊ facere offerre tibi. Nō autē orat te sic ecclesia tua isip̄ēter: neqz ita tibi displiceat ista eius oratio. Orari igitur a pctōrib⁹ vt eos pueras: ⁊ ab infestis vt ab eis irā tuā auertas indubitatē placet tibi. Quicqd autē placet tibi vt petat⁹ a te: proculdubio placet ⁊ tibi vt ⁊ id largiar⁹ petēt⁹: p̄ferim si ip̄m largiri tibi cedat ad gl̄iam ⁊ honore: petenti dō expediat ad salutē. Nihil autē teip̄o teste: ad maiore cedit ti gl̄iam. Nihil petenti⁹ magis ad salutē q̄ p̄neri ad te: expedit ⁊ auerti irā tuā ab eis. Hec ē igitur confirmatio cause mee corā te: hec firmitas gr̄is mee: vicz benignitas misericordie tue: quā nō dubito te velle misereri pctōrib⁹ misericordiam tuā petentib⁹ atqz desiderantib⁹.

Act. 9. a

p̄s.

Luc. 12. f

Capitulum

videre vel cognoscere possit grām istā: esse liberationē a carcere et vinculis hori-
ficis vitioꝝ et pctōꝝ et nō pcupiscere vel
nō desiderare eā? Quis deniqꝫ illā viui-
ficationē suā et resuscitationē a morte
pessima hmōi eā vel leuiter opinari pos-
sit et nō amare et q̄rere? Ampli⁹: qm̄ ni-
hil magis ingerit dolorē: q̄ ipsa mala:
ipsaqꝫ detrimenta atqꝫ dispēdia q̄ passi-
sumus vel patimur: et hoc qm̄ vident vlt
cogitāt: Tu autē vides euidenter q̄ ver-
ba ista aī oculos cordis tui mala omnia
tua tibi ponūt: et etiā i ipsos oculos tue
mentis ingerūt et impingūt. Insensatū
igī et insensibile pot̄ esse cor tuū: si do-
lorē tibi tot et tāta mala tua nō ingerūt

Amplius cū omnia vitia et pctā istar
telozꝫ cuspidis et altera pte vel obrusa
vel blanda sunt: ex altera vero acuta du-
resqꝫ ac dire vulneratā atqꝫ transuerbe-
rantia ppter qd cū transiunt et ingi-
tur: sine dolore vitioꝝ et intrāt et admit-
tunt. Cū vero recogitant mala eozꝫ: q̄
hic viciꝫ irrogāt: sicut mors spūalis cul-
pe: et mors gehēnalis pene: ceteraqꝫ tor-
menta que inferūt patientib⁹ tūc cuspi-
des eozꝫ vertunt in aīas nfas: qua ppter
si viuāt et fortis fuerit recogitatio eozꝫ:
pungunt eas pfunde et cū dolore salu-
berrimo cōpungūt eas. Et inde notata
est cōpunctio: tāqꝫ viciꝫ a cuspidib⁹ et a-
culeis vitioꝝ et peccatoꝝ ex omī pte p-
funda punctio: Et hec sunt pfigure que
diabolū: imo omēs cateruas demonum
de aiab⁹ hūanis exilire: toraqꝫ veloci-
tate diffugere cōpellūt. Quēadmodum
enī pfigure iste saluberrime: aīas resili-
re faciūt: et effugere a vitioꝝ et pctis: sic et
demonēs ab aiab⁹: hec enī est natura
et pseruatio vitioꝝ et demonum: vt sem-
per fugiāt fugiētes se: vt dicit sapiēs in
ecclesiastico. Quasi a facie colubri fuge
pctā: et si accesseris ad illa suscipiet te. Se-
quunt enī sequētes se: et fugiūt ab eis q̄
ea fugerint: eosqꝫ suscipiūt qui a seipis
eadem non repellūt. Vnde igī hic mira-
bilis dei: qui veneno mortifero vitioꝝ
et peccatoꝝ: euidenter p hanc viā saluber-
rimā nobis et vitale efficit medicinā. Et
vt vulgo dicūt: de busone facit nobis sa-
lutare anthidotiū: et de serpente saluber-
rimā tyriacā. Juxta verbū poete quo di-
xit. Vultus achilleo que quondā ferat

hosti. Vultus autē auxilii pelias hasta tu-
lit. Apparet: aut euidenter ex his tibi: q̄
ppe ē salus et sanitas spūalis pctōib⁹:
cū ipi morbi vulneraqꝫ vitioꝝ et pctōꝝ:
paratissimi sunt fieri anthidota pira se-
metipsa. Et hoc eis dītaxāt qui adiuto-
rio dei: cuspidis eozꝫ et aculeos in se ver-
tere: seqꝫ inde reputare volūt. Et qd est
mirabilius: ipsiqꝫ deo saluatori nro glo-
riosius: q̄ maiores morbi maioraqꝫ vul-
nera. i mat⁹ auxilii salutis potētes sūt.
Qm̄ sicut maiores habēt cuspidēs et a-
culeos ad pcutiendū aīas nfas: sic ma-
gis efficaces sunt ad eas cōpungendas.
et ad cōpunctionis grām pcurandam.

Noli igī desperare o pctō: p magni-
tudine et multitudine vitioꝝ et pctōꝝ: s̄
inuoca omnipotētissimū: misericordissi-
mū atqꝫ pmpitissimū adiutorē deū: qui
non solū medicus ē aīaz nostraz: sed
etiā medicina et salus: vt ipse opeꝫ et mi-
rificet misericōdiam suā in te. Faciatqꝫ illa
mirabilia: que solū ei possibilia sūt: viciꝫ
vt de morte tua reuincas et vt de ipis
morib⁹ tuis atqꝫ vulnerib⁹ tibi salutē
et sanitatē eliciat: tantaqꝫ et tor venena
vitioꝝ et pctōꝝ: in tyriacā saluberrimā
cōuertat. Et de tantis spinis et tribulā-
tibus vuis: ex quib⁹ vitioꝝ cōpunctionis expri-
mas tibi colligere largiat. Et de rubis
istis spinar⁹ et aculeosissimis vuis hmōi
vindemiare te faciat. Quod indubitan-
ter faciet: si vitia tua et pctā: coram te sp-
fuerint: si ea iugiter mediteris. Non enī
potest tibi nō displicere: nec tu tibi ipi
illis: si ea iugiter recogites. Per hoc nā
q̄ solū q̄ nō bene aut plene videntur:
placent deceptissimis amatoribus suis.
Cū enī nō sit turpitudine aut deformitas
aut feditas aut ferulencia adeo ab omni-
bilis: adeo horrificas: vt vitii vel pcti
pculdubio manifesti est eā nō posse nō:
displicere intuenti illā et clare videnti.
Qua ppter de illa rectissime verissimeqꝫ
dictum est. Qui viderit te resiliat a te.

Reminisci autē debes quicunqꝫ cupis
de vulneribus et morib⁹ vitioꝝ tuozꝫ et
et pctōꝝ haurire sanitatē: iuxta illud qd
dictū est p aplm: de pctō dānauit pctm̄
q̄ de ipis cū adiutorio diuine grē eliciū-
tur aromata mire virtutis decē vlt pta:
ex q̄bus pfiēt et condit ista tyriacā sa-
lutifera cōpunctio. Quozꝫ primū est tū

mor gehēnalis supplicij. Quēadmoduz
fur furū suū inspiciēs: et cōvincendū se
de illo certissime sciens: nō pōt nō time
re suspēditi: cum de iusticia iudicis at
q; potentia nulla sit ei dubitatio. Sic
et pccōr omīs clare ac studiose pccā sua
et vitia sua intuenz: nō pōt non timere
gehēnale supplicij: cuz certissimū sit ei
de se nō posse latere: nec abscondē: ab o
cultis iudicis cūcta cernētis. Et ignora
re non possit eā esse iusticiā illius: q; in
die vltionis non acquiescet cuiusq; pcc
bus: nec accipiet p redemptionē dona
plurima: ppter qd dixi: q; necesse habet
timere in primis. Et ob hanc cām dicif
timor initij sapie. Elicif aut ab ipso pec
cato vel vitio p hoc qd ē penale siue pu
niendū p iusticiā dei: timor pene iminē
tis. Sicut p hoc q; turpe elicif pudor:
eodē modo q; ipm est iniuria nobis vlt
a diabolo vlt a nobis ipsis irrogata. Eli
cif ex hoc ira: que fm phm est inq̄sitor
victorie: fm quosdā inq̄sitor vltionis: p
pter qd d dicta est ira aliq̄n apperit vlt
ionis. Hec ē igit ira p quā subijp̄ti irasci
tur penitēs: volēs ptra seipm vlticif in
iuriā siue pumeliā creatoris: q; mortem
ppriā. In quo manifestū ē eū executō
rem quēdā esse et ministrū diuine iusti
cie: ptra semetipm: ppter qd certū ē: ex
ipsis apli testimonio: ipm penitēte li
berū et imūne fieri ab ipso iudicio diui
ne vltionis. Ita nanq; dicit aplus. Qu
si nosmetipos diiudicauerimus: nō vtiq;
diiudicauerimur. Si enī vlticeremur in
nobis dei iniurias et pumelias: quas ei
dem irrogauim⁹: sicut et mores ppri
as aiarū nřaz: nihil supeēt vel restaret
diuine iusticie in nobis vltieri⁹ vltiscen
dū: p eādē viā q; omē vitij et pccij vul
nus spūale ē siue morbz. Elicitur ex eo
dolor vel ppter hoc qm dānificū ē siue
damnosum: eo q; p ipm et ppter ipm et
grāz et glāz amitti⁹. Elicif etiā ex eo do
lor alteri⁹ generi et modi alteri⁹. Nō enī
eiisdē generi sūt dolor ex vulnere: et do
lor ex dāno. Bñ aut ē penitēti si ex vtro
q; generi dolori doleat: sic tñ et q̄sq; et
quēadmodū pāxi vt sanitatem animi
dolor hmoi q̄rere vrgēat: cureq; medici
nali ipm subiciat. Sic et se habz de
dolorē q; ē debet ei ex amissioe tātoz: si
bonoz: grē vitz et glē: quē ad hoc suffi

cere arbitror: vt vere pñialis dicendus
sit: si ipm penitēte ad recagationē ip
soz tanto pposito incidet: vt fm silij
ecclesie pro eo recagationē laborare ve
lit atq; proponat.

**Quid facit recognitio pccō
rum.**

La. XXIII.

Utra hunc mo

i dū elicif ex ipso pccō horro
rē ex mortifero: iuxta te
stimonij qd audiuisti in p

cedentib⁹: quo dictū ē. Quasi a facie co
lubz fuge pccij. Venenata enī vlt vene
na poti⁹ sunt oīa vitia et pccā: et ppter
hoc q; ea attrēt⁹ intruēt: resilit ab eis q;
si a mortiferis et venenatis. Sic et odiū
ex ipsis vitij et pccis elicif: cū q; inimi
ca sint q; nōria peccantib⁹: studiose
psiderat. Et i alijs qdē hostib⁹ ad pccā
dū ptra eos i nobis odiū: sufficit aspe
ct⁹ eoz cū credulitate: q; credunt inimi
ci nobis vlt hostes eē. Et ē intentio odiū
nocere. Odiū aut istud nō q̄scit vel cel
sar in libet lesione vel nocumēto qd ex
pccō irrogat: s; i solo ex terminio et morte
ipā. Qua ppf cū eousq; iualuerit i peitē
te odiū hmoi: vt bellū ptra pccā vitia su
scipiat: vlt suscipere velit tāq; iurāt i mor
tē et exterminij ipoz: pfecto odio indu
bitātē odit illa: pfecto inq; pfectione
pñalis sufficiēte. Nō enī mai⁹ odiū re
q̄rit de⁹ i penitēte ptra vitia et pccā: ne
q; maius bellum q; qd exterminare il
la et mortificare sufficiat.

**De pudore et erubescētia
ex peccato.**

La. XXIII

Utra hunc mo

i dū: ex aspectu vel in p̄spectu
poti⁹ vitioz et pccōz elicif
ex eis pudor et hecūdia per

hoc q; turpissima sūt: vlt qd deteri⁹ est:
turpitudines vltra modū erubescēde: p
pter qd increpat ipse dñs de⁹ alias pecca
tricē: et poti⁹ pccōrē: q; peccare diu et mul
tipliciter in oculis dei et hominū non
erubescit: ppter qd dicit ad eā p hire
miā ppham. frōs mlieris meretricis fa
cta ē tibi et erubescere nesciisti. Hic aut
ē pudor tñc sufficiēs penitēti q; tñ ca

L

Ecci. 21. a

Piere. 3. b

plo: cuius ad hoc ipsum induxerit ut vitia sua et oia peccata abscondere ab oculis dei et hominū: p pñlio ecclesie sit parat⁹. Ne illis q peccati suū quasi zodoma pre dicauerit nec absconderit. Ubi sciēdū est tibi: q trib⁹ modis abscondit ignominia vitioꝝ et peccatoꝝ. Primo discoopiēdo in pñsione corā sacerdote. Est igit coopertio ipsi⁹: ipsa discoopertio eiusdē p pñsione. Si est nos p pñsionem sincerā sacerdotib⁹ illa detegimus et reuelam⁹: illa de⁹ p virtutē sacramēti confessionis abscondit ab oculis suis. Et q̄to studiosius illa detegim⁹ et discooperimus: tanto studiosius ille ea coopit et abscondit. Et de hoc dictū ē. Beati quorum remisse sūt iniquitates: et quoz tecta sunt peccā. Q̄to autē illa vel magis abscondimus et negligent⁹ in sacro pñsionis detegim⁹: tanto de⁹ illa et manifestius et in maiore pñsione abscondentis illa nouissime reuelabit. Per eundē modū ex vitijs et peccis ppter spurcitiā et ferulentiam ipsoꝝ elicit abominatio: q̄ est fastidium siue appetit⁹ vomendū. Hāc āt abominatiōe tñc sufficientē impendentes opinor esse: cū sp̄ialem nauseam in his eousq; puocat: ut vomere ea velint atq; pponat. Hic autē vomit⁹ ipsa eoz cōfessio est. Sp̄ialiter nāq; ea tanq̄ ore vomit⁹: cū p oris pñsione foras et manifeste coram sacerdote illa ponat. Nec magis humores noxi vel sordes quecūq; ore vomētis efficiunt a ventre vel stomacho: q̄ vitia et peccata vomitu pñsionis efficiunt a corde. Et hoc tñc cū confessio integra sincerāq; fuerit: et virtute sacerdotalium clauum consecrata.

De indignatione a peccatis

Capitulum XXIII

Utra hūc modū

elicit et indignatio ab ipsis peccatis et vitijs p ipsoꝝ vitilitate.

Nihil est vili⁹ cogitari potest:

imo nulla ē vitilitas nisi hec: et nihil omnino vitiosū nisi vitij et peccata. Quia igitur vile nō solum ē: sed paꝝ vel nihil valet: imo mltro fort⁹ deualet: ut ita dicat⁹: hoc est dicere: qd nocet et minuit valorē hūis. Manifestū igit⁹ est vitij vel peccati nō soloꝝ viliūm esse: sed etiā longe de-

terius ipsa vitilitate. Aetēdens igit⁹ ipsa aīa hūana nobilitatē et dignitatē suā: attendensq; ipsam vitilitatē vitioꝝ suoz et peccatoꝝ: nō pōt non indignari et sibi et illis cū videat ea tam indigna dignitate sua. Et nō solū imensurabiliter longe eē a nobilitate sua: sed etiā p̄raria illi et corūpentia illā. Quā ppter abq̄it illa a se cōfēti et fugit ab illis. Quēadmodū et regina inclita et magnifici cordis fugeret a lupanari tanq̄ a loco regali dignitate indignissimo: fugeret inq; cū aspernatione et despectu. Et hec ē indignatio quā vtrūq; Hieronim⁹ vocauit sanctā superbiā. Quēadmodū si hō magnifici cordis pñciat a se vincula: vel cōpedes qbz sui alligari solent: aut opa ipsa seruitia facere dedignē. Scire tñ debes q indignatio interdū ira quedā ē: et pōt procedere ex supbia et magnificētia cordis: q̄ interdū scā est: et sancta supbia nō imerito noīat⁹. Et hac igit⁹ erigit se et eleuat deo aditurore: imo eleuat mens hūana sup vitia et peccā: culcat ea sp̄ialit⁹ assignatōe fori. Illud enī corde et q̄si pedib⁹ cordis calcam⁹ seu pculcam⁹ qd despiciam⁹. Et indignatio ista sufficiēs ē ad pñalē iustificatiōē: cū de imo subiectōis et sui tūis vitioꝝ et peccatoꝝ eousq; erigit et exaltat penitētē: ut sub pedib⁹ cordis vitia hēat et peccā fori aspernationē pculcans ea. Per viā eandē elicit artificio et trute gfe dei a vitijs et peccis ipsa execratio eoz: p quā tanq̄ prophana: et potius tanq̄ sanitati p̄raria: oimodeq; ei adūsantia et repugnātia longe efficiunt et prosciunt. Ita q cor execratione hūmōi p̄dit⁹: oēm attractū eoz tanq̄ sacrilegiū repellat a se. Et attractū eoz voco: nō solum desiderij ipsoꝝ: vel delectatiōē in ipsis: sed etiā cogitatū vel cogitationem ipsoꝝ. Illa nāq; execram⁹: q tanq̄ inij et adeo p̄melloso a nobis repellim⁹. Iuxta qd dictū est. Execratio aut p̄tōri cultura dei. Tanq̄ enī sacrilegā et tanq̄ ne fariā eā a se repellit: et ab ea tāq̄ ab impietate fugit. Hec āt execratio ad pñialem iustificatiōē tñc sufficientē ē: cū ad hoc penitētē induxerit: ut a vitijs et peccatis se longe facere velit: et tanq̄ ab his qbz nō solū grauissime offendit: s; etiā ab his q ea faciūt largissime sepa atq; repellit. Nouissime hō p eandē viam

p̄. 31.

n

Hieron

p

Ecd.

Q

elicif a vitijs & pctis detestatio eoz per
quā resiliit ab eis qñi a maledicto & ana-
themate: & tanq̃ ab his qbus appropin-
quās ois in dei maledictionē inciuit &
anathema. i. separationē ab ipso: & quib⁹
omodo cōicare separi sit a deo. Cōicat
aut vitijs & pctis q̃ ea villigat: vel i seipso
recipit: vel sustinet: vel etiā cū in alio su-
stinet. De oi enī tēplo de expellēda sunt
vitia & pctā: tanq̃ maledicta & anathe-
matifata. Et pp̃ hoc nec i se ea sustine-
re dī q̃s: vel i alio: cū ipse & q̃libet christi-
anus tēplū dei sacri sit. Nec igit̃ sit de
cem aromata q̃ noiaut i nūeraui tibi: ex
q̃b⁹ tyriaca scē ac salutarj penitūdinis
p̃ficiūt & p̃dīf: & de ipsis vitijs & pctis ad
iutorio diuino eliciunt̃ seu colligunt̃.

R. 3. a. Juxta qd dicit ap̃lus. Quia mīres de-
filiū suū in silitudinē carnis pcti: d̃ pec-
cato dānauit pctm̃. De ipso est̃ pctō in
x̃e penitētib⁹ elicit dānationē peccati.
Elicit est̃ de illis vniūq̃q̃s p̃nolatorū
aromati: p̃ quoz vniūq̃q̃s ois vere pe-
nitēs dānat p̃pūm in se pctm̃. Propter
qd̃ & sapiētissim⁹ ille: & scēss David di-
cebat. Peccatū mēi p̃tra me ē semp. fa-
cilimū est̃ est̃ oi pctōi semp hūi vitia
sua & pctā cōtra se: elicere inde ista aro-
mata. Om̃e ei vitij & pctm̃ p̃ semetipm̃
& p̃ sua vitj q̃ ei adherent vel q̃ ex eo se-
quunt̃: semetipm̃ dānat & destruit: & per
hec oia vt nō diligat̃: & vt ab eo recedat̃
magnis vocib⁹ clamat de ipso pctō: resti-
monio x̃itarj arguit sp̃sanc̃ mūdū:
eliciēs ex ipso pctō decē p̃clusiones istas:
q̃b⁹ & pctōi sūt p̃cludif & pctō. Peccatū
igit̃ est̃ ip̃i sp̃siscō loc⁹ qñi dialecticus:
vñ inferēs istas sūas siue p̃clusiones p̃
occasionē quādā elicit: & pctis sūt & pec-
catorib⁹ p̃cludit. Et pctm̃ mediū ē sp̃sū
scō ad oēs p̃clusiones istas inferendas.
Bñ aut̃ agit̃ tecū o pctō: q̃ p̃ istas p̃clu-
siones eousq̃ artarj: & eousq̃ tibi p̃clu-
dif: vt ad x̃itatē vite redire cōpellerj: q̃
redit̃ seu fuerit si ē nisi penitudo ip̃a:
& seq̃la penitūdinis q̃ p̃nla noiaf. Vex
scire debes qd̃ dixi de p̃clusionib⁹ istis:
qz p̃ silitudinē hōc itelligo ad p̃clusionē
disputatorias. Cōclusus enī ē q̃s vñ cō-
clusus ē illi in disputatōib⁹ h̃mōi qñi
finib⁹ x̃itarj (vt ait Aug⁹ ita circūclu-
sus ē: vt nullū ei pateat a veritate effu-
gū) vel euasio: qñ poti⁹ q̃cunq̃ se ver-

tar: necesse habj i ip̃am x̃itatē icidere:
Quēadmodū piscis rethi ex omi p̃e cir-
cūdat⁹ necesse habj illud icidere. Sic
se h̃j & de ipsis vitijs & pctis: qz solerter
ac diligēter intruēt̃ ea pctōrē ex oi p̃e
sic artat̃ atq̃ diffugant̃: vt necesse h̃eat
ab eis recedere vel fugere: & in p̃nomia-
tā x̃itatē icidere. Quā p̃pter manifestū
ē nccūz eē ac saluberrimū pctōib⁹ pctā
sua & vitia corā oculis corū suoz h̃re
sp̃. Jñ cū ad iutorio vine grē tot medica-
meta saluris hauriri p̃nt: tot aromata
sp̃alia q̃t noiaui tibi. Et cū vniūq̃q̃s
hoz attēderis studios⁹ ac intim⁹: in-
uenies nullū eē qd̃ non aliq̃ten⁹ ledat
ac vulneret vitia & pctā: intrādū autē
etiā mortificet illa. Timor enī cū fortis
fuerit: expellit pctm̃: sicut dicit Eccl⁹:
Nec solū expellit ip̃am opationē pcti p̃-
hibēs eā eē in opatiōe vñ opante: s̃ etiā
ip̃m volūtātē opandi mortificat & ex-
tinguit. Sic se habet & de ira & de pudore
et alijs p̃nolatis aromati: qz cū sua-
luerint: aut ip̃a vitia & pctā debilitant
aut prius exstinguit: intrādū etiā ip̃as
cogitatōes a cordib⁹ h̃manis phibēat:
ira etiā vt neq̃ cogitare vt peccet: vel
Nec reputand⁹ ē tibi leue vñ modicū il-
mor: & opatiōes pctōz & vitioz cesset.
P̃pter decē p̃nolatas dispositōes. Mul-
tū enī debilitatū ē vicij: cū ad hoc reda-
ctū ē vt mouere nō possit pctōrē: nō solū
ad op⁹ pcti: s̃ nec etiā ad voluntatē vñ
cogitationē ip̃ius. Manifestū ē igit̃
tibi ex omib⁹ his qñi decē iste dispositi-
ōes attritue sunt vel etiā attritiones
q̃dā veterj hois. Ex q̃b⁹ si eousq̃ inua-
luerint: sequit̃ p̃ritio eiusdē: q̃ ē mortifi-
catio & anulatio ip̃i siue victoria. Ju-
xta p̃suetudinē scripture q̃ dixit: cōtri-
tus hostes ppli dei: cū ab ip̃o victi sunt.
Quā p̃pter sumope inpendendū: vigilan-
dū: & modis omib⁹ p̃uidendū & laborā-
dū ē: vt iste dispositiōes q̃ p̃cludib⁹
dei bona p̃ctosa atq̃ magnifica saluber-
rimaq̃ sunt ab ip̃o impetreñ: qd̃ indu-
bitat̃ fiet piūgē inspectionē assiduāq̃
recogitatioem ip̃erarij arj p̃nitōiarj:
feditaris & turpitudinis: ceterozq̃ ma-
loz: q̃ vel ip̃a vitia & pctā sunt: vel p̃ iu-
stissimū dei iudiciū irrogāda sunt ip̃is
peccatorib⁹ ab eisq̃ recedere negli-
gentib⁹.

Eccl. 1. c

Aug⁹.

Quedā dispositiones cor-
poris iuuantes orare volen-
tem. Capitulum XXV

¶ Cloniam aut mul-

ta sunt que ofoni adminiculantur: et validum etiā eidem p̄sent adiutorū leuiatq; ipsa sibi: cōueniēs est vt ea tibi nominē et numerem. Dico igit q; vñ ex his ē p̄positio seu d̄positio cor- poris: qualis est p̄stratio ipsius corpis: genuflectio eiusdē: expansio manūz: et eleuatio eorundē: sicut erectio oculorū ad celum. His enī nō est dubiū: et vnoquoq; eorū ofonem adiuuari vt deuotior et ob- nixior sit. Propter qd̄ et ecclesia dei statuit et obseruat: vt in missaz celebrationibus sacerdotes expansis manibz orent: p̄ser- tim ab ea hora qua Sursum corda canit. Fit aut in rememorationē dei ac dñi no- stri iesu christi: q; expansis manibus et se- metipsum et ofonē suā: in ara crucis ob- tulit: huius sacrificij et ofonis rememo- ratio et est et fit in missa. Quātum ego aut video: illa dispositio corpis vnici- q; in ofone sua et habenda et p̄seruāda ē: per quā adiuuari se maxie sentit. Scio namq; genuflectionē quibuscūq; eē im- pedimentū ofoni. Sicut et crebras genuf- lectiones laboriose namq; sunt: et propter hoc de cogitationibz nō nihil in se rapi- unt: et ob hanc cām cor humanū ad deū totaliter colligi nō sinunt: ppter qd̄ oīm dispositionū corpis mihi conuenientior videt esse accubitus: quo incumbit sub podiaculo vaticū maxie ex pte sinistra: magis est quietat corpus magisq; libe- rum p̄mittit esse cor accubit hmoi: qn- nimo expedire mihi videt orantibz: vt quieto corpe ab omni molestia: et libero corde ab omni mala distractiōe seu sol- litudine sint in ofone. Sicut scriptum est de Josophat: qui timore p̄terit: totū se tulit ad orandū dñm. Dauid aut p̄u- dentissime intelligens: q; cogitationes cor humanū rapiunt interdū quasi vio- lentia quadā: interdū aut et furant ipm etiā sibipsi. Tanq; est sibipsi p̄ditum sic cogitatione aliqua auertit ab ipsa in- tentione et attentione ofonis: et nescit vbi sit aut quo deuenierit: ppter qd̄ dixi fu- rant cogitationes hmoi cor humanū.

furant inq; et surripiunt sibipsi ita vt illa hora et vbi sit ignorat: et q; male q;q; indecenter se habeat oīno nō videat. Et ppter hoc dixit. Nūc inuenit seru? tuus 2. Re. cor suū vt oraret te ofone hac. Inuenit inq; tanq; p̄ditū prius. Quid est aie ra- tionali indecenti? q; q; ab ope cui sum- moperē insistendū est eidē morū mnsce vel pulcric rapiatur: et ab ipso deo cui ex totis iurimis suis adherendū est: etiam tactu pedis vni? muscule abrumptur. Quid est turpi? q; neglecto tam necessa- rio: tanq; saluari opericiz ofonis tam arduo tanq; diferimino negotio: cau- sa vicz qua de vita et morte eius agit: vt de morte. se fugiat: et redeat ad vitam: sequi muscals cogitationi hmoi: eisq; circūferri ita vt de eis ludere videant. De sunt aues quas Abraham abigebat a sacrificio: nec ignotum tibi esse debet ofonē esse sacrificij iuxta modū quē do- ceberis in sequētibz. De sunt musce mo- rientes: que teste Salomone in ecclesi- aste: perdunt suauitatem vngenti: qd̄ scz vngenti est ofo. Est est ofo vngentum: sicut faciā te scire in sequētibz: oēs dolo- res cordis mitigans: oēs morbos eiusdē et vulnera sanans: mira et incredibili su- uitate pfundēs illud: atq; letificans sup omnia etiā aromata flagratia: suauitas redolens et spirās. Imōi aut suauitatē: nō dico meritū vel substantiam: p̄dunt muscule anedictæ. Non est paritū cor anedicta suauitate pfundi. Nec ipsam ofonē esse delectabile aut incundā. Et de his faciāz tibi certitudinē in his que sequunt post hec. Tu igit erubescere abo- minare et abhorre: nō solum in sacrificio ofonis: s; etiā in omni alio ope: muscāz hmoi agmina in corde tuo sedere vel vo- litare: ne tibi dici possit: q; beelzebub es: qd̄ interpretat vir muscarum. Auerte cor tuum a muscis hmoi: et ne exponas illud comedendū et inquandū eisde: sicut quibuscūq; moris ē: q; tanta desidia atq; igna- uia pigrescat: vt exmuscare se et muscas hmoi a cordibz suis abigere vel nō vale- ant vel nō velint. Protegendum igit est cor et opandū q; diu in egypto p̄sen- tium tenebrarū atq; mortis viuimus a muscis hmoi. Egypt? namq; ista musca grauissima diuersi gener? semp abundat. Qua ppter quēadmodū decaluat homi

n^o musce l^ofales infeste sunt: et p^olmus
 molest^o. Sic nudis a fances cogitationi
 bus et affectionib^o aiaz: bellum p^olmus
 indire musce iste sp^oales. Aut igit^o ex
 muscarozio attentissime atq^o p^olmus di-
 scipline: necesse habes muscas istas in-
 cessanter abijcere: et te ab impulsationibus
 eaz defendere: aut caput tuu^o p^olmus at
 q^o sp^o tenere sc^o et aliqua forti occupa-
 tione. Sola est corda ociosa patenter ex-
 posita sunt in q^onamer^o et aculeis musca-
 rum h^omoi. Reminiscere aut^o q^o sp^oan-
 ctus abominat^o et effugit cor muscosum
 id est plenu^o seu occupatu^o muscis h^omoi.
 p^olmus. Propter q^o scriptu^o est in libro Sapie^o.
 q^o sp^oanct^o discipline auferet se a cogi-
 tationib^o que sunt sine intellectu. Ma-
 nifestu^o etiam est tibi: o^o homini displice-
 re in habitaculo suo muscar^o multitudi-
 nem atq^o frequ^o etiam: q^oto magis sp^oi-
 tui sancto displicet abominada ista mu-
 scositas in corde humanor^o q^o est indubi-
 tanter habitaculu^o sp^oiancti baptismali
 sanctificatione sacraru^o. Reminisci etiaz
 debes s^omonis que dixit de seipsa sapia
 eterna: que est christ^o d^ois. Ego inq^o sap^o
 entia habito in p^osilio et eruditio intersus
 cogitationib^o. Merito etia^o totis studiis
 et viribus vacandu^o et insistenti est erudi-
 tis cogitationib^o vnicuiq^o fidelit^o: vt p^o-
 sentem habeat in corde suo christu^o d^onm
 qua p^osentia q^od salubri^o: quid iucundu^o:
 q^od beati^o cogitari p^ot aie humane illaz
 vel modicum sentienti?

Petito lachrymar^o ex pec-
 cator^o recordatione vel sp^oi-
 tualis mortis. Ca. XXVI

Et aliud adiuto

rium validissimu^o et inexpugnabi-
 le ofonis lachrymositas vel la-
 chrymar^o p^olmus. Dicit est expositoz
 libro thobie: q^o ofo deus lenit: lachryme
 no cogunt ipsum misereri. Lachrymosa
 igit^o ofo: non solum placita seu placida est
 deo: imo etia^o violenta in ipsum: cu^o ei ce-
 dere vel succubere necesse habeat inui-
 cibilis vsq^o usq^o oipotentissima creato-
 ris virtus. Qua p^opter tota diligetia to-
 tiaz conatibus exquirende sunt lachryme
 orantibus. Et intendo q^o sunt exquirende
 duob^o modis vtz et petede ab ipso acro

re et largitore largissimo bonoz omniuz
 deo: et modis quos tibi h^o expona^o pcur-
 de. Petende siquid^o vt donu^o gratuituz
 diuine bonitatz. Quodamodiu^o est gau-
 dium in sp^oiancto: et vnu^o de bonis et fru-
 ctibus sp^oiancti: sic et donu^o lucr^o siue la-
 chrymar^o piaru^o nullaten^o dubitandu^o est
 esse donu^o dei. Quodamodiu^o igit^o sicut au-
 diuisti in p^ocedentib^o ex v^obis v^ori Greg^o.
 q^o ire dei tunc resistit: cum ipse h^o trasci^o
 optulaz. Sic et ab eod^o petedu^o est offe-
 adiutorium p^o q^o ire resistat eiudem: et
 exp^ote ac p^ofidenter dicendum est ei. D^one
 misericordie q^o misereri potius eligis q^o
 trasci: et cui semp magis placet p^oere q^o
 vlcisci: qui vis non solum vt resistat ire
 tue: sed etiam teneri vis et teneri te facis
 ab eis q^obus das vt misericordia tua ob-
 nixe deuoteq^o dep^ocentur. Da mihi illud
 validissimu^o p^otra iram tua adiutoriu^o scz
 piaru^o lachrymar^o p^olmus. Impingua
 sacrificiu^o ofonis mee: et irriga piaru^o la-
 chrymar^o asperionib^o: cui cogi etiaz ad
 miserandu^o semp placitissimu^o est. Da hac
 virtute et fortitudin^o ofoni mee que te
 teneat: et auertat ab ira tua que te placet
 et cogat etia^o misereri. Da piaru^o et san-
 ctaru^o lachrymar^o copia: que et extinguat
 ire tue incendiis et ardores sempiternos
 quos vitis et peccat^o meis merui: et ip^os
 ardores cupiscentiaz et aliaz pestum
 cordis mei. D^one misericordie: cui nunq^o
 p^o se placent vel hi vel illi ardores: et cui
 semp placz eoz extinctio: da capiti meo
 aquas: et oculis meis fonte lachrymar^o:
 quib^o extinguant^o ardores isti: sicut pe-
 tebat Hieremias. D^one misericordie qui
 p^osumisti petrā in deserto et fluxerit aq^o: et
 torrentes inundauerunt: p^ocut^o cor meu^o
 q^o et aruit: q^o et obduruit in petrā duris-
 simā: p^ocut^o ipsum inq^o gladio verb^o tui
 penetrabiliori omni gladio ancipiti: per-
 cute inq^o et trasfige in inimica: et trasuer-
 bera in p^ofundissima sua: vt medullitus
 et ex totis intimis suis doleat: tunc enim
 erupent torretes piaru^o lachrymarum ac
 sanctaz. D^one m^oscos expando manus
 meas ad te: q^oni aia mea sicut terra sine
 aqua tibi: sitiens scz imbrē la chrymar^o et
 exit^o aquaz deducere p^o seipsam toram:
 hoc est p^o omēs ptes vite sue: et p^o oēs tra-
 tes. s. gradus et officia in q^ob^o nō custodi-
 uit sacrissimā ac saluberrimā legē tuā.

Gregorius

1 Peter. 9. 8

P^o. 142.

Capitulum

Z Dñe miscēde quot ⁊ quāscaris meis
hoib⁹ ipēdi istud hūanitat⁹ officii: vi-
delicet vt de morte eor⁹ dolere incōso-
labiliter: ⁊ vt mortuos ipos lugerem la-
chrymabiliter: da obsecro vt mihi istud
im pendā corā te: vt vici de ipsa morte
mea spūali que incōpabiliter mortuis
illis caror⁹ meor⁹ ē deterior: magisq⁹ lu-
gēda: doleā p magnitudine illi⁹: ⁊ luctu
acerbissimo meipm morte ista turpissi-
ma mortuū lugeā corā te. Dñe miscēde
q⁹ turpe: q⁹q⁹ indecens ē ⁊ q⁹ mihi pni-
tiosū: mortē meā cogitare corā te: ⁊ me
mortuū: aniam meā scz in ferro seu se-
pulchro corpis mei iacentē mortuā con-
spicere: et hoc corde tepido ⁊ nullo do-
lore tacto: atq⁹ sicis oculis: qd ē dice-
re: nullis inde lachrymis p fluentibus.
Dñe miscēde: tāta duritia tātaq⁹ aridi-
tate: oculor⁹ nō possem intueri cadauer
alicui⁹ ex caris meis: vnde igit ista in-
sensibilitas: atq⁹ quersitas cordis mei:
vt cadauer aie mee mortuū absq⁹ dolo-
re acerbissimo ⁊ luctu spiciā? Et qd ē
ad cumulū malor⁹ meorum: tanto mihi
magis dolendū esset de morte aie mee
qto minus de ea doleo: Tanto nanq⁹
longi⁹ sum a vitā ⁊ salute ipm: qto mi-
nus mortem ⁊ vulnera eius sentio. Et
ego miserimus tanto min⁹ inde doleo:
⁊ inde min⁹ vel potius minime: cū inde
maxime dolendū esset. Dñe miscēde:
scio qz mortu⁹ nec semetipm vici⁹ mor-
tuū: nec aliū mortuum lugere vnq⁹ pōt
Ulor⁹ enī solor⁹ semp ē lugere mortu-
os: quor⁹ mortem siue ipos mortuos:
vel vident vel audiunt mortuos esse: et
hoc vtiq⁹ opat in eis ipsa naturalis at-
tinentia siue ppiquitas. In hoc igitur
manifeste cognoscere debere me mortu-
um eē: q mortē meā non lugeā. In cō-
pabiliter enī pl⁹ sum mihi: q⁹ aliq⁹ ali⁹
qua ppter incōpabiliter acerb⁹ ipm lu-
gerē ex morte ppria si in hoc pmitterer
lugerē in q⁹ ex affectu vt affectiōe grē:
q⁹ quemcunq⁹ ex caris meis affectione
vel ppinq̄tate nature. Dñe miscēde ecce
dono grē tue vtiq⁹ video mortē meā:
vtiq⁹ lugeo p illa dona: s; dolore adeo
exili adoo⁹ exiguo: vt nō ex illo me viuū
vel vinere psumere audeā. Certissimū
tamē est mihi non vici⁹qua⁹q⁹ extinctas
esse gratie tue vitam in me. Sic enī vi-

dere ⁊ sic dolere proculdubio vite ē: ille
exigue ⁊ exilis: ⁊ viuētis vici⁹ exigue et
exiliter. Qui igit hoc modicū doloris ⁊
qsi qdā vite dedisti ⁊ iniriū ⁊ in ditiū:
auge illud vt pueniā ad vitā plene grē
tue atq⁹ pfecte. Jā igit cepisti in tantu⁹
⁊ toretenu⁹ viuificare me: Perfice obse-
cro dñe misericordie tantę pietatis atq⁹
mihi necessariū inceptū: ne pmitras i ip-
so cepto ist⁹ vite initio me suffocare: et
in mortem pstantiam recidere. Vides i
me aliquē habitū iam tue inspiratiōis.
Inspira vterius in me spiraculum vite
tue. Insuffla in me largius spū sanctu⁹
tuū: donec fiat in aiam pfecte viuētem
vitā grē tue? Perfice i me dolorē inte-
riorē quo sentiam tot et tanta mea ma-
la: que medullitus et ex totis intimis
meis in cōspectu misericordie tue dole-
am. Tunc enī erāpent ex corde meo la-
chryme salutares veri nomis videlicet
de laceratione mentis mee. Inde enī la-
chryme nomiāte sunt: qz de aia lacerata
te pcuriente scz ⁊ laceratē profuuit. Tu
enī es domine qui sic vulneras ⁊ sic me
deris sic percutis ⁊ manus tue sanant.
Vulneras vtiq⁹ gladio acutissimo ver-
bi tui mentē humanā: lacerās dolore
penitudinis ⁊ lachrymis sanās. Dñe
misericordie dolore isto et lachrymis sa-
tisfaciens iusticie tue: vindicta nobilis-
sima qua meipm tortorē ⁊ lictorē meū
atrocissimū efficias. Ita nō frustra lace-
rem: quin potius totum me cōmīnuam
⁊ cōteram. Nihil integrum qd in omni-
bus que displicēt bonitati tue pmittat
esse vel viuere in me: sicut Dauid dixit.
Et cōmīnuā eos vt puluerē aī facie vē-
ti. Hoc tñ ē grā tua: ⁊ hoc ē grē tue vir-
tus que grā dicī. Sed ⁊ cū dederis mi-
hi lachrymar⁹ hmoi piaz pfluuiū: vt lu-
tū platear⁹ delebo iimicos illos. i. totā
cateruā opationū: locutionū: affectionū
⁊ cogitationū: q i me militabāt addus
alas meā. Quēadmodū enī fundat⁹ plu-
uiā luti o plateis emūdāt ⁊ diluit abū-
lis. Sic iundario lachrymar⁹ mear⁹ to-
tā fetulentā vitiō⁹ ⁊ pctō⁹ meor⁹ dilu-
et ⁊ delebit oēsq⁹ seditates vite mee: oēs
grad⁹ ⁊ officia q illis inquinata erāt e-
mūdabit. Renouabis i me miracū p fi-
gurā iucundissimā ⁊ admirabilē: vici⁹ sub-
mersiōis pharaonis ⁊ toti⁹ exercit⁹ illi⁹

submergēs in mari rubro. id ē in aquis amarissimis lachrymarum mearum: oēm istā militiā diabolicam que militauerat aduersus aīam: et omnē istū exercitum sceleratissimū: hoc est tenebrarum et mortis: reducens super eos aquas maris. i. lachrymas copiosas et inundantes amarissime penitenditas. Dñe misericordie quā oīa ad nutū et liquidū intueris: an possum ego deducere aquā de petra aridissima atque durissima cordis mei? Hoc est. ipse Moyses proposuit filiis israel dicēs. Audite rebelles et increduli: nunquā de petra ista poterim vobis educere aquas? Educere poterat: et potuit non pro se neque pro secula sua: sed potuit et fecit pro te dñe misericordie et pro copiosissima virtute tuā. Sicut igitur affuisti Moysi seruo tuo: et fecisti in eo et ipsum grande illud miraculum: quod eduxisti aquā de petra: abierunt in sicco flumina: Sic adesto mihi et operare pro me et in meipso virtutem: cuius illud miraculi figura pulcherrima fuit. Per cute igitur dulcissimā miserator meus petram istā aridissimā et durissimā: et fac in sicco isto cordis mei absconditā abire flumina lachrymarum. Ne peccas obsecro a dīra et dura percussione petre istius que non solum peccati digna est: sed etiam cōstringit aërem comminui. Effunde dñe misericordie fluēta lachrymarum super aridam mentem meā: sicut permixisti per Esā. prophetā inuocā: fac etiam eam terrā irriguā quā aspicias miserabiliter arentē. Da mihi irriguū istud: imo da mihi virtutē irriguū super vīces et inferi: ut non solum ab inferiori: i. ab inferno et doleā et fleam pro eo sed quod me expectant tormenta infernalitā: imo etiam pro amissione supernorum gaudiorum. i. celestium. Fac eam obsecro sicut hortū irriguū cuius aqua non deficiit: ne deficiat cor meo. Dñe misericordie riuū piarū ac saluberrimarū lachrymarum tamdiu mihi sint salutare: quā diu mihi potestesse pñt: quā diu tanta est virtus earum et gratia: ne reserues obsecro gratias eterni flentis: quā nulli potestesse potest. De quo fleru dixisti. Ubi erit fletus et stridor dentium. Da mihi flentis qui non solum mihi salutaris est: tibi quoque placet: et iram tuam placās licet iustissimā: sed etiam beatitudo est: fletus cuius testis es dicēs. Beati qui nunc flentis quā ridebitis. Da mihi lachrymas que semina sunt gehennae gaudiorum: in

quibus qui nunc seminant: in exultatione metent. Da mihi luctus pro quo daturus es gaudium. Da mihi spiritus meroris pro quibus daturus es pallidū laudis. Dñe misericordie da mihi sic pñdere inferni ut possis ei gratias cōpunctionis mihi puocet: hoc est dixit de te doctor doctor magnus Gregorius.

Gregorius
f

Dñe misericordie magnifica et mirifica simul meā misericordiā tuā dulcissimā: iuxta modū quo eā magnificas et mirificas cū latronibus et aliis sceleratissimis qui cū vident se iuxta modum delicti sui sibi parati incendiū vel aliud patibulū pñdunt ad pedes iudicis seu pñcti clamantes ad ipsum pro vehementia timoris pariter et doloris de imminente sibi mortis supplicio. Clamantes in quibus non solum obire sed etiam supra modū diserte flagitantes misereri sibi iudicē. Dñe misericordie nulum habet ibi doctorem: qui eos supplicare doceat et pñari: non habet librum quem inspiciētes accipiant inde differendū illā deprecationis. Non est ibi fons vel puteus vel aliud unde aquā hauriant lachrymarum: solum patibulū quod lignū aridum est aspiciū: solum incendiū vel aliud sibi paratum attendunt supplicium. Unde accipiunt desiderabilissimā mihi et sibi mihi peccatoribus deprecandi differendū. Unde hauriant vbertatē largissimā lachrymarum: Unde placeant iudices suos: Unde daf eis plenitudo veniā: et ignoscant eis merite mortis supplicii. Fac mecum silem obsecro misericordiam: ut de infernali patitulo: et de gehennali incendio: similem differendū accipiam: et silem copiam lachrymarum pñdens coram te supplicausque et ex tortis pñcordiis meis poscēs a te dñe iesu christe: qui inder meus es: imo omnium vinorum iustissimus pariter et clementissimus. Poscens in quibus et ignoscas mihi: et culpas quas cōmisi: et penas omnes quas merui. Mirifica meā magnificam misericordiā tuā in hoc ut de ipso tā arido infernali patibulo colligā dignos fructus penitentie: de eternis flammis et tenebris aquas frigidissimas lachrymarum: que omnes ardores concupiscentiarum mearum irarum: odiorum et aliorum pestium quibus tam damnablem arsi: totumque vastatus sum: extinguere pñaleat. Da mihi o morte ista eterna et infernali vīscere pro timorem ipsius

B

et dolorem: qui mihi esse debet p eo qd ea
tam multipliciter tanq execrabilr me-
rui. Da mihi igne infernali extinguere
ipsius incendia. Pec essi sunt gloriofa
miracula oipotentissimi xtuus et mise-
ricordie tue: quib⁹ de tanta tanq horri-
fica morte eternali vitā elicit penitentib-
us: vt de tanq tanq formidādis incen-
dijs saluberrimū refrigeriū pstant sibi-
ipsi: mortē eternā conuertens eis i eter-
ne vite anhidotiū p gratiam penitendi-
nis: et ipsum ignē eternū in refrigerium
et extinctionē eiusdē salutarem inde eis
efficacē medicinā. Sic dñe misericordie
mirificas misericordias tuas in eos: qd
p gratiā penitudinis reuocas: reducis et
conuertis ad te. Pe sunt mirificentie mi-
sericordiarū tuarū quas perebat sapiētis-
simus et illuminat⁹ a te sanct⁹ David cū
dicebat: Mirifica misericordias tuas q
saluos facis sperātes in te. Quid est mi-
rificentius cogitari pōt: q mortuorū seu
mortuū virtus adiutorij: vt ipsa se-
ipsam vincat. Non est referr an dicatur
mors ipsa se vincere: an penitētes mor-
tem ipsarū mortē mederi. Igit⁹ dñe mi-
sericordie p ipsam mortē infernalē: p ea
moriturum et ipso igne eterno: extinguis
illum penitentib⁹. Ista dñe misericordie
tanta glorie tue tanq stupenda miracu-
la atq magnalia placeat tibi operari in
me. Aperi igit⁹ oculos cordis mei: et illu-
mina eos: vt parata mihi iustissimo sem-
perq ac p oia laudādo iudicio tuo sup-
plicia videam et intuear: cū debito timo-
re pariter et dolore. Tunc essi verteretur
mihi in medicamēta salutis: tunc mors
illa eterna erit mihi in vitā et incēdia in
refrigeriū: et ignis ille inextinguibilis in
aquā frigidissimā. Dñe misericordie sarj
apparere pōt mihi: qz velata facie et vela-
tis oculis ad infernale ducor suspendiū
si tam ppe possit illi paribulo illud vide-
re nō valeo. Si enī illud viderē qñō nō
omniā hmōi bona mihi p illud occasio-
naliter fierēt te adiuuāte que latronib⁹
et alijs sceleratis fiunt p inspectionē li-
teralis patibuli? Dñe misericordie reue-
la oculos meos vt reuelata facie intueri
possim paratū mihi eternale supplicij:
vt inde colligā saluberrima illa medica-
menta que dixi. Propter hoc enī et tuipe-
rex solus et dñs seculorū: tu laus et decus

omniū: velari faciē tuam et oculos tuos
instar latronis passus es: vt nos spūali-
ter et interi⁹ sic velatos: et ad eternale pa-
tibulum sic ductos reuelares: et reuelara
facie eterna supplicia ad q ducemur
videremus vt reuelata facie mirabilis:
de lege tua pñderemur: et gloriā tuam
reuelata facie cōtēplaremur. De via illa
scz qua ducemur ad infernale paribu-
lum p nris latrocinij alijsq sceleribus
subijti. Illumina obsecro dñe misericor-
die oculos cordis mei: vt videre tot et tā-
ta mala culpaz. s. et penaz meaz pneu-
leam: Qui essi videntes tot et tanta ma-
la cuiuscūq alterius nō dolere et nō lu-
gere pñt: qñ fortius mea ppria absq
dolore et luctu acerbissimo videre nō po-
tero? Dñe misericordie tu pcepisti per
pphetas tuū dicens: vnicuiq peccatorū
qui reuerri cupiat ad te: planctū fac vni-
geniti. Hoc igit⁹ quod iubes me facere: et
scis me nō posse facere: nisi munere ma-
gnifico misericōdie tue plarge: da vt factum
sicut dicebat sanct⁹ et doctus a te beatis-
simus Aug⁹ dicens: Dñe da qd iubes: et
iube qd vis. Tu dñe misericordie pcepi-
sti fili: Plange quasi virgo sup sponsum
pubertat⁹ tue. Scio dñe te docente: quia
et incompabiliter longe acerbior et plan-
ct⁹ et luct⁹ pgruit miserie mee. Tu essi es
dñe sponsum infantie mee: qui aiaz meā
in sacro baptisimi desponsasti: et illam re-
gali matrimonio honorasti: et exaltasti
illam vtiq pauperimā: vilissimā: mis-
errimā: omniq bono tūc indignissimam:
cui⁹ matrimonij tam incliti: tā nobilis
fidez nō seruauit aia mea omni dānatio-
ne dignissima. Rupit tibi sedus tā subli-
mis matrimonij: amittit te incogitabilis
glorie sponsus: adulterata post diabolū
qui ē mors: et qz tāta tā sacrilegi adulte-
riū impietate nō meruerim: qz illā expia-
re sufficiat: que supplicia excogitari pñt:
quib⁹ illa indigna nō sint? Tu q dñe mi-
sericordie cui adeo placite sūt lachryme
penitentij: cui adeo acceptus est luctus
eorū: cui dolores interne ac vere penitu-
dinis p peccat⁹ et delict⁹ eorū satisfaciūt.
Cui⁹ iram iustissimā extinguit et placāt
lachryme cōpunctiōis eorū. Da mihi
obsecro dolores istos: da luctū istum et
lachrymas q scis te nō posse placari mi-
hi: et me nō posse placare tibi: nisi donis

ps. 19.

p

Esa. 55. a

Job. 4. b

Job. 41.

gratuitis misericordie tue. Nec posse redire ad
 apulissimum copiosissimum dulcissimumque sinum
 misericordie tue: nisi per hec mihi tibi salubritas:
 tibi mihi necessaria tamque placida dona pie
 tatis et dulcedis tue. Absit te domine mise
 ricordie ut dolores istos mihi deneges:
 qui eterna gaudia mihi promittis: offerat
 Absit ut lachrymas istas saluberrimas
 per te: repulsam patiar: qui aqua vite et
 torretur phœnis voluptatis mihi promit
 tis: et ad illa me et per prophetas et per temetip
 sum inuitare non cessas. Tu enim dixisti per
 prophetam tuum Esa. Omnes sitiētes venite
 ad aquas etc. Ad aquas in quibus doctrinarum:
 gratia et lachrymarum. Tui ore tuo sacratis
 simo in euangelio Iohannis dixisti. Qui sitit
 ventat ad me: et bibat aqua vite gratis
 Dñe misericordie si dolores istos denegasmil
 hi: qua fronte vel audacia sperabo a te
 eterne felicitatis gaudia? Si lachrymas
 amarissimas mihi prestare nō dignaris:
 quales sperare potero vel audebo a te
 dulcissimas aquas torrentis voluptatis
 tue? Dñe misericordie istas sitim pñialium la
 chrymarum tu dedisti mihi in corde meo
 hanc esuriē panis sititer: da igitur et mi
 hi saturari ex istis. Iste namque luctus quo
 esurio et sitio: iusticia tua est: qua non so
 lum iusticias sed etiam iustificas penitētes
 Dñe misericordie tu promissisti ore tuo sacra
 tissimo in euangelio tuo esurientibus et si
 tientibus iusticias: quasi ipsi saturabuntur:
 adimple in me promissionē tuā: quod per dona
 sti mihi ista esuriē et sitim istā. Dñe mi
 sericordie: lachryme iste sunt vinum com
 punctiōis: hoc vino pota me: hoc pane
 lachrymarum pasce me. Tu enim es qui das
 escam esurientibus: et non minus potui siti
 entibus. Tu enim scepisti unicuique: pasce
 esurientē: pota sitientē. Exurge domine de
 us in hoc precepto quod mandasti: et ad
 imple illud in me. fac mihi lachrymas istas
 panes die ac nocte: sicut fecisti dauid per
 pter quod ipse dicebat: fuerunt mihi lachry
 me mee panes die ac nocte: quod ē dicere re
 sectiōes. Ciba me pane lachrymarum: et po
 tui da mihi in lachrymis et in mēsurā ma
 gna utique et larga. Magna quippe aridi
 tas mētis mee magnā irrigationē req̃
 rit et magnis sordibus abluēdis magna
 copia liquis et opus: et magnorum incendio
 rum extinctio non nisi magnarum aquarum
 suffusionibus effici potest. Uel da domine mi

sericordie mihi potui in lachrymis: in mē
 sura quacūque siue quantacūque beneplaciti
 tui. Uideo me grauitur deliquisse et pec
 casse: cum denegas mihi potui in lachry
 mis in mēsurā. Quēadmodum fieri mos
 est in monasterijs ubi grauitur peccan
 tibus monachis subtrahit mēsurā vini
 quod vulgo dicitur iusta. Dira et dura ē ista
 vindicta: qua tam grauitur infirmanti:
 tam periculose egoranti subtrahis vlti
 me negas hanc medicinā salutis: et panem
 suauissimi odoris. Dñe misericordie si placet
 tibi dolores isti interne et hę penitudi
 nis: et sic reputes eos vindictas iustas: da
 eos mihi quasi acerbos volueris. Da eos
 profundissimos et intimos: ita ut si place
 at tibi totus imoriar doloribus huiusmo
 di tus dissoluatur et abeat totus in lachrymas:
 et hoc sit mihi consolatio de imensitate pie
 tatis et dulcedis tue: ut affligēs me do
 loribus istis nō p̃cas mihi vltimū ad mortē
 corporis mei. Dñe misericordie nō fuit a secu
 lis peccator adeo sceleratus: adeo execrabilis
 adeo contriti tue odibilis: qui vna morte
 corporis sui seā cum amore et honore tuo o
 sustineret eāque tibi offerret: oīa scelera
 sua atque facinora expiaret: et irā tuā in
 stissimā quantacūque aduersus eā expēde
 sceret extingueret et placaret. Dñe misericordie
 hanc mortē nō audeo mihi inferre nec
 manus mihi inijcere: versutis desiderio ē
 mihi: si esset bñplacitissimus tuus in gladio xpi
 bi tui: totus p̃fossus corderet: totusque vul
 neretur doloribus istis viuificis pñialibus
 pia acerbitate eorum corpore mori et corpus
 meū morti tradidit huiusmodi. Accidit plerūque
 dñe misericordie ut moriantur homines morte
 corporis p̃doloribus et tristitijs seculi hu
 ius: utinā et mihi dare a te ut imorerer
 doloribus istis pñialibus tibi tibi placitis:
 tibi mihi salutaribus et necessarijs. Dñe mi
 sericordie mihi tibi grati fuit ppter bo
 nitate tuā desiderare mori: etiam pro te
 morte corporis: que p̃secutorum gladijs in
 ferebatur: quāto igitur gratio tibi eē debet et
 est indubitanter mors ista: quā deside
 rio mihi inferi gladio xpi tui: cruciatur
 quod et dolores isti penitundinalis. Et si igitur
 tur non est bñplacitissimus misericordie tue
 ut vltimū in morte corporis doleā doloribus
 istis: placeat obsecro pietati tue ut dole
 ant vltimū ad effusionē largissimā lachry
 marum: confusque ut exitus aquarum deducās

16

oculū mei: qz nō custodierūt legem tuā.

Dñe misericordie da mihi sic pgnosce
re: sicq; iugiter inueneri tot ⁊ tanta mala
mea: detrimēta scy ipsaz virium natura
liū: meaz: que abusione⁹ maloz opoz
meoz ita seue sunt vulnerate: detrimēta
gřaz tuaz q̄ p illa amisi ⁊ extingi i me.
Detrimēta etiā gře eterne hereditat⁹ ac
felicitat⁹: q̄b⁹ me exheredauit q̄b⁹ me pri
uauit atz totaliter ipsolauit. Et ecce nud⁹
ligatis velatisq; oculis instar ribaldi vi
lissimi ⁊ latronis sceleratissimi: ducor ad
infernale patibulū: qui rex coronar⁹ fue
ram in sacro baptisimi ad regnum tuum
celeste. Quid lugubze spectaculum facio de
me ipso oib⁹ viris misericordie: imo etiā
cunctis in quoz cordib⁹ vel modicā stil
lam tue pietat⁹ dedisti. Quor ⁊ q̄tis de
risionib⁹ demū pareo: q̄tis ⁊ q̄ asperis
insultationib⁹ eoz expositus sum. Insul
tare mihi: nāq; merito ⁊ xacissime p̄ir:
mihi in q̄ miserrimo atz vilissimo dicētes
Ecce iste fact⁹ est sicut vn⁹ ex nobis. In
hoc vtiq; q̄ tā vilissim⁹ apostata flāmis
eternalib⁹ ⁊ tenebris cū ipsis adiudicat⁹
sum. Et q̄ dñabiliter associāui me ipsis
in culpa apostasie. i. recessioni⁹ a te: ordi
ne rectissimo associari eis debeo in pena
dñationis eterne. Hoc autē plus habet
apostasie meae culpe: q̄ de sublimi gracie
adoptiōis qua filii me adoprāueras: et
de altitudine regni tui celest⁹ cui⁹ here
dem me feceras: taz vlliter tanq; turpi
ter deiecit⁹: imo sponte cadens in extre
maz istā ignominā ⁊ paupratē deueni.
Quis ista mala mea tot et tanta videre
posset: absq; dolore cōpassionis ⁊ lachry
mis: nisi ipsi q̄b⁹ me associāui demones:
vel qui ex pte eoz p similem associatio
nem effecti sunt?

**Requirēde sunt intercessi
ones sanctorz ad impetratio
nem lachrymarum.**

Capitulum XXVII

Consilium autē ne

cessariū ac saluberrimū est: vt
cū vides p temetipsum solum
impetrare te nō posse donū lucē ⁊ gřam
lachrymarz: hoc impetrare studeas scōz
suffragiis. Et potissime suffragiis glorio

se marie magdalene: necnō ⁊ beatissime
illī⁹ marie egyptiace: que istis donis taz
magnifice: tanq; largiter dotate fuerūt.
Hoc factū est tpe meo: vbi quidā magn⁹
cū doleret ⁊ cōquereret de ariditate cor
dis sui: eo q̄ aruisset i eo fōs lachrymarz
incidit cordi ei⁹ pilius istud: vitz vt iret
ad sepulchri gloriose dñe marie magda
lene. Cūq; ibi p̄caref vt fontē ei lachry
marū suis suffragiis impetraret: hoc p
eam obtinuisse suis familiaribus refere
bat. Debes etiā reminsci q̄ donum lu
cē sine fons lachrymarz: lauatoziū est in
claustro sp̄iali: in q̄ tot⁹ sanctitat⁹ regu
le obuiat. Intolerabil āt ē defect⁹ in oī
claustro: defect⁹ lauatoziū. Qua p̄t obse
crād⁹ ē tibi de⁹ q̄ sol⁹ edificator ē clau
stri illi⁹: vt ipse in claustro tuo q̄ tuipe
esse debes vel cor tuū: nō pmittat deesse
tam necessariam officinā. Et q̄ ipse eas
in eodem edificet: p̄sertim cū ipse sit pu
ritatis ⁊ mūdicie zelantissimus amator:
que nisi p lauatozium hmōi p̄seruari in
isto claustro nō possunt. Obsecrādus est
etiā quātum pōt ⁊ q̄tum ipse dignatio
ne sue pietatis ⁊ dulcedinis te adiunare
voluerit: vt ipse tibi largiat in eo copio
sas ⁊ indeficiētes aquas. Reminsci etiā
debes de pena ⁊ regularium: cui⁹ tibi fe
ci in p̄cedentibus mentionē: quib⁹ au
ferretur mensura vini que dicif iusta: non
tū auferretur aqua q̄tumcūq; deliquerit:
nec daf eis panis nec cibus vllus absq;
potu saltem aque. Obsecra igit ipsuz ne
in te hunc intolerabilem rigorem sue se
ueritatis exerceat: qui ⁊ claustralē disci
plinam ⁊ duriciāz humanā excedat. Ob
secrandus est etiā vt in alijs penis si vin
dicta ei de te placeat: vindicer in te que
cunq; vindicare voluerit: q̄ illis que lon
ge te faciunt ab illo ⁊ impediūt: quo mi
nus appropinques ad ipsum: p̄sertim cū
ipse iubeat dicens. Appropinquate deo
⁊ appropinquabit vobis. Nec autē aridi
tas ab aquis videlicet lachrymarū pro
hibet euidenter appropinquare teip̄si: sic
aque lachrymaruz appropinquare te fa
ciunt ad ipsum ⁊ ipsum ad te.

**De afflictio corporalis va
let ad impetrationem lachry
marum.**

La. XXVIII

St aliud adiuto

rū ofoni grāde atq; fortissimū:
īpā afflictio seu tribulatio: de

qua ⁊ ppter quā clamaſ ad deū: ppter
qđ ab ipō spūſcto edocti pſes affligebāt
ſe: cū ofonib⁹ ſuis ipetrate uellēt aliqđ
magiſ a dño: qđ adhuc ſuar ois eccle-
ſia ſctōz: affligēs ſe ieiunijs: cilicijs: la-
boribus ⁊ flagelloz etiam diſciplinis: ⁊
alijs modis: quos iuſtificationi grā doce-
re ⁊ ſuggerere pſueuit. Et tribulatio p
qua vlt ptra quā ſcs vt auertaſ clamaſ
ad dñm: in primis ad iuuat ofonē: qz fa-
cit vt eidē clameſ obnoxiuſ: ſicut dicit

Aug⁹. bñs Aug⁹. vīz qz in tribulatiōe obni-
xiuſ clamaſ. Cā autē i hoc ē qm̄ ipā ſua
acerbitate incitat ⁊ incendit deſideriuſ
liberatiōis ab ea: Et ppter hoc q̄to ma-
ior acerbitas ve fuerit: tāto magis incen-
dit ⁊ incitat deſideriū hoīm. Deſideriū
autē impetrandi qđ petit: vox ē ofonis:
⁊ ppter hoc muta ē ⁊ ſine voce ofo: que
deſideriū nō habet hmōi. Et iō tacet in
ofone qđ loq; videt multotiēs. Cū autē ve-
hemēs fuerit hmōi deſiderium erit cla-
mor. Qua ppter ver⁹ ē ſermo beatiſſimi

Aug⁹. qđ dixit: qz in tribulatiōe clamaſ
obnoxius. Ob hanc cām dixit alibi idē
bñs Aug⁹. qz ppter hoc imitrit de⁹ tri-
bulatiōes: vt tribulati clameſ ad ipm̄:
clamaſtes erauditiſ: erauditi liberet:
liberati gloriſiceret miſericordiſſimū libe-
ratorē deū. Qua ppter dixit idē ſup eua-
geliiſ Math. qz tēpeſtatē fecit oriri i ma-
ri: vt nauicula iactaret fluctib⁹: vt me-
tu tēpeſtatis territi diſcipuli excitarent
dñm ieſum chriſtū dormientē: ⁊ clama-
rēt ad ipm̄ a facie tēpeſtatis: erauditiq;
⁊ liberati gloriſicarēt ipm̄: ſicut ⁊ ibi ſa-

ctū ē. Secđo adiuuat ofonē afflictio:
qm̄ afflictio miſeria ē. Miſeria vero p-
uocatrix ē miſeratiōis apud miſericor-
diſſimū deū. Propter qđ ⁊ miſcōdia dicit
qm̄ miſeria cordis de alieno malo: ppter
qđ pzie cōpaſſio noīaſ qm̄ alienū pfor-
tiſ paſſiō. Que qđēſi i deo locū ſi heat
qm̄ ad affectū: qm̄ tñ ad effectū ſubue-
niōis cōpetit eidē q̄ten⁹ phas ē. Subue-
niēs enī miſerator deus tribulatis: hoc
facit ipſis: qđ ſoci⁹ tribulatiōis faceret
ſi poſſet eiſdē: vīz liberās eos vel tribu-
lationē mitiḡās aut leniēs ipſis. Quia

igif afflictio ppria in eis qui aliunde tri-
bulant: addit ad miſeriam ipōz: addit
et ad puocationē vt p̄dixi miſeratio-
nis: et ppter hoc addit adiutoriuſ erau-
ditionis ipſius ofonis p quā miſeratio
intendiſ impetrari. Tercio qm̄ ipſa
afflictio ppria quedā ps eſt iuſtificationiſ:
neceſſe eſt vt ppter illā detrahāt mi-
ſeratoz de ſiue minuat de viditā quā
irrogatur⁹ erat: ſi iſta afflictio nō eſſet:
nō quidē minuit aut detrahīt p quāti-
tate afflictionis hmōi ſed pro largitate
ſua: p̄m largitatē ⁊ imenſitatē miſcōdie
ſue. Inerūdū etiā totā detrahīt in initio
afflictionis hmōi: et ſententiā dānatio-
nis iminentis totam reuocat: totāq; pe-
nā minuat ignoſcit: ſicut maniſeſtū ē
eſſi feciſſe niniuitis cū agerēt penitentiā
ad p̄dicationem Jone pphete. Mani-
feſtū igif eſt tibi p hoc quantū ⁊ quali-
ter afflictio ppria adiuuat ofonē ad im-
petrandū miſerationē. Iuxta hoc dicit
Bern⁹. Clareuallēſ. Ideo affligere ſe de-
bet orans coram dño: vt parcat ſaltem
flagellato qđ nō p̄cit iuſtificatione: ac ſi di-
ceret: vt ipſa flagellatio miſcōdiam puo-
cet quā iuſticia (quā nulla eſt) puoca-
re nō pōt. Si qđ aut querat de mugri-
tib⁹ boum: ⁊ ciuilitib⁹ puuloz: ⁊ de af-
ſictionib⁹ animalū quas paſſa ſūt apud
niniuitas: i qđ vlt p̄t qđ adiuuabāt ofo-
nes niniuitaz. Rñdeo i hoc qz afflictio
nes erāt hoīm qm̄ erāt puuli ⁊ qm̄ erāt
animalia. Cā autē i hoc ē qm̄ ⁊ i ſūls ⁊ i aīa
lib⁹ ſuis ac reb⁹ alijs maniſeſtū ē affligi
pſes ⁊ mſes ⁊ rerū hmōi poſſeſſores. De
ieiunio vero qm̄ adiuuet ofonē: exp̄ſit
bñs Aug⁹. vbi dixit: qđ ſi vis ofonē vo-
lare ad deū: fac ei duas alas: ieiuniū et
elemoſynā: qz igif altera alaz adiuuat
volucrit ad volandū tñ: ſi ſi mō adiuuet
ieiuniū ofonē ad volandū ad deū: vola-
lat⁹ aut hmōi arauditiō ē: nō. n. aſcēde-
re dicunt ofones niſi qđ eraudit⁹ deus.

Quare ieiunio tanta effica-
cia tribuatur .La. XXIX

Abet autē queſtio

nē ⁊ amirationē nō leuē p̄t
qđ ſapiētiffim⁹ ⁊ ſctiſ Aug⁹. Aug⁹.
ieiunio tāā efficacitā ⁊ virtutē h̄ ait attri-
buit vt eſ elemoſyne parificare videat⁹

Alie est due paris virtutis sunt: et equalis
p omnia in oibus volatilibus: et equale
stant eis adiutorii ad volandū: nec po-
rior est in hoc ala dextera q̄ sinistra: nec
ecōuerso: cū ecōuerso se habeat in maio-
ri pre hoim. Nō est equalis virtutis aut
fortitudinis sūt dextera man⁹ et sinistra
in hoibus: imo in pluribus dextera sin-
istram excedit. In solis xō illis q̄ vocan-
tur ambo dexteri: qualis fuit hayorh et ga-
baonite et p oia eiusdē fortitudinis sūt:
et ad opandum eiusdē adiutorij. Ap̄lus
aut̄ dixit. j. ad Timoth. iij. qz pietas ad
omnia valet: exercitatio autē corporis ad
modicū valet. Ieiunij xō vna est de ex-
ercitationib⁹ corporalib⁹ quare nulla est
comparatio ieiunij ad pietatē: quēadmo-
dum nulla est ei⁹ qd est modicū ad oia.
R̄ideo in hoc r dico verum esse. Hoc est
veri nois et rōnis ieiunij: oblatio et sacri-
ficium ppriū corporis: sicut euidentē testat̄
ap̄lus ad romanos. xij. dicens. Obsecro
vos p misericordiā dei exhibeatis corpa
vestra hostiā viuētē: sanctā: deo placentē:
p̄sertim cū nō auaricie: sed misericōdie
ieiunat. Hoc aut̄ est: cū ea que detrahū
corpibus de alimentis: in christi paupe-
rum elemosinā v̄l in alios vsus pios ero-
gant. Nec videt̄ esse veri nois: quo non
et aia et corpus affligit. Nec modica ē af-
flictio ale humane famēs et sitis: qd inde
manifestū est: qz cū vehemētē inualue-
rint: cogūt hoim comedere man⁹ suā:
vel alia de carnib⁹ suis: que rape de ipso
corpe suo poterunt. Sicut et de vehemen-
tia sitis: bibere eū pprium sanguinem
vel vrinas cōpellit. Afflictiones xō cor-
poris esse ipsum ieiunij: attenuatio eius-
dem corporis: que p pauca et moderata ie-
iunia fit: euidenter osidit. Hoc aut̄ nō p-
pterea dico qz ita ieiunandum sit: vt in
hōi rabiem sitis efuriens inualeat:
sed poti⁹ vt manifestum tibi fiat: qz veri
nois et rōnis ieiunij et sacrificium est vt
dixi: et iustificatio quedā tam ale q̄ cor-
poris: et ppter hoc efficac nō mediocri-
ter ad placandū iram iustissimā dei: et ad
minuendū penas meritas seu debitas.
Q̄to est. quis vehemēt⁹ se affligit p
suis vitij et peccatis: tanto minus in se
ipso relinquit diuine iusticie puniendū.
Qua pp̄t cū semetipm sufficiētē iustici-
at: nō est adeo ulter⁹ iustificandus: sicut

docet ap̄lus. j. Corinth. xj. dicēs: qz si no-
metiplos diiudicarem⁹: nō vrig diiudi-
caremur. Jam igit̄ declaratū est tibi per
hoc: quaten⁹ et quā ala altera ofonis ē
ieiunij: vicz ad impetrationē remissio-
nis pene merite seu vidicte. Adiunat
etiā ofonem ad volandū in sublime di-
uine miserationis qm̄ inexecrabili effi-
cit ieiunantē. Verū qd dicit ap̄lus: quia
exercitatio corporis ad modicū valet: in-
telligendū est: vt est exercitatio: hoc ē dī-
cere p se. Valet namqz p se ad frangēdū
vires carnis: et ad reprimēdos: et interdū
extinguendos ardores pcupiscentiarum
carnaliū. Et ad hoc efficac est valde iei-
unium: quēadmodū subtractio lignorum
ad extinguēdū incendiū: sic ē. Detrahe
ligna foco si vis extinguere flāmas. Et
carnis motus oia: vīna: dapes. Nec in-
telligas h exercitatioē corporis: nisi ma-
cerationē carnis: q̄ fit nō solū ieiunij:
sed etiā laborib⁹: et oibus sanctj occupa-
tionib⁹. Per se igit̄ in xpm exercitatio
corporis: et p hoc qz est exercitatio: ad hoc
valet qd p̄dixi: qd reuera modicū est
comparatio vtilitatj pietatj. Pietas est
td est misericordia: et ad illud valet: et ad
oia alia que salus sunt siue p̄ineant ad
salutē. Nihil est vel venie: vel gr̄e: v̄l
glorie: qd pietas nō impetret: sicut exp̄s
se legi Thobie. Qm̄ elemosyna ab om-
ni peccato et a morte liberat: et nō parit̄
aiam ire in tenebras. Et itez. Nō auer-
tas faciē tuā ab illo pauce. Ita enī fiet
vt nec a te auertat̄ facies dñi. Elemosy-
na namqz nō solū pōt vel valet p eum in
quo est vel facit illā: sed etiā p eos qbus
fit: valet etiā semetipsaz. Elemosyna enī
p illud qd elemosyna est: habet fruct⁹ et
vtilitates mirabiles et mirificas: sicut ē
euidentē colligere ex testimonijs scripu-
rarū. Quid xō p p̄pheticas calumnias
q̄ in scholasticj disputationib⁹ nō tā fru-
ctuose q̄ tumultuose audiunt: pietates
intellexerūt in simone p̄misso Ap̄li illa
que theosebja noat: et hoc indubitat̄
cult⁹ deo debitus et acceptus noat: que
rectissime veneratio sanctorū. i. rerū san-
ctaz: in qbus primatū et principatū sup-
eminētissimū obtinet creator bñdictus
tanq̄ in primis et maxime venerandus.
Deinde beatissima et gloriosissima dei ge-
nitrix: post hoc v̄p̄dixit sanctorū ac san-

I. Cor.

I. Tim.

I.

Tobie

Ibidem

Timo. 4. c

Ro. 12. 2

etari in ordine suo. Nec dementē sacra:
sacramentalia sacraq; bona sua: ⁊ sacra
vasa atq; ornamenta: ⁊ generaliter oia
quecūq; bñdictionib; pontificalibus sa
cranē vel sanctificanē. Oia namq; hñmōi
tanq; sacra veneranda sunt.

**Assiduitas oronum adiu
uat notabiliter. Ca. XXX**

St et aliud fortis

simum oronis adiutoriu. s. assi
duitas: sicut testat Jacob⁹ vlti

Jaco. 5. b mo. c. eple sue dicens. Quia multu valet
Thes. 5. b deprecatio iusti assidua. Et apus. 1. ad
ucj. 1. 8. a Thessal. Sine inuissione orate. Et ipsa
veritas in euāgelio luce. Qm oportet sp
orare: ⁊ nō deficere. Qualiter autē orabi
mus semp? Impossibile est manifestu ē
semp aliquē orare. Qualiter possibile est
dormiente orare cū dormit? Credo autē re
h audiuisse xba hoim: de qbus fuerunt
qui dixerūt vitā oēm sanctorū oronē esse
ppter auctoritatē que dicit. Iust⁹ nō de
sinūt orare: nisi cū desit iustus esse. Hoc
autē est dictū nisi p tropum: q̄ due res q̄
idem vel equalia efficiūt: solēt dici vnū
esse: iuxta s̄monē apli. 1. ad Corinth. iij.

Qui plantat: q̄ rigat vnū sunt. Et in
telligit vnū in efficiētia seu effectu. Sic
se habet de oratione iustorum ⁊ de vita
eorum. In effectu namq; impetrationis
apud deū vnū ⁊ idem sunt. Eadē est im
petrant apud ipsum vita sanctorū: ⁊ oīo
eorundē. Utraq; est impetrat ⁊ veniā et
gloriā ⁊ gfas: ⁊ offie aliud bonū qd̄ ipsis
largitione diuina tribuit. Quidā quoq;
ex sanctis patrib; dixit se incessanter ora
re p eo qd̄ vel ipse orabat in psona sua: vl
paupes quos labore manuū suarū susten
tabat. Dicit igit se orare cum p ipso ora
bat. Ulex nō est op⁹ vt in explanatiōib;
tropoz ⁊ figuraz hñmōi detineā te vlte
rius.

Ad illud igit veniendus est quō
opret semp orare: ⁊ qua de cā. Dico igit
q̄ q̄diu feruet ⁊ ardet incendiuz: tādū
clamandū est ptra ignē ⁊ aqua. Et hoc
euidēter vides i incendijs istis materiali
bus. Q̄diu est ardet ignis q̄ dom⁹ aliq̄
comburit: tādū p̄tinuaf clamor eorum
qui ad liberationē domus ⁊ extinctionē
incendij laborāt vel afs saragit. Tibi est
ergo in tota ecclia dei domus in q̄ ignis

vel ire vl luxurie vel alteri⁹ pestis hñmōi
nō incessanter grassat⁹ ⁊ Non dubites qn
rarissime paucissimeq; sint qb⁹ de⁹ par
cat ab his doloribus: vel quas ab eis po
tius tueat. Quia ppter si vl leuiter vl ad
modicu aperueris oculos: ⁊ insperer in
ciuitatē dei: videbis fere eā vbiq; varq;
vastari incendijs hñmōi: iuxta cōminatio
nem dñi p Esaiā dicentē. Relinquet si
lia Non sicut ciuitas q̄ vastat tot ⁊ tan
tis incendijs. Deniq; tādū pugna com
mittit⁹: q̄diu durat plūm: an nō resonā
dum est tubis ptra hostes? Clāgores autē
tubarū nōne sūt clamores oronū? Am
plius: temptatio est vita hoīs sup terrā:
⁊ alia ista habet militaria. Hoc autē nō nisi
bellū. Si igit toto bello. i. toto tpe dura
tionis belli: vociferandū est ⁊ tubis reso
nandū: nulla pte vite hui⁹ vl grandī vl
modica cessare licet nobis ab oratione.

Q̄ si q̄s fortasse dixerit: qz clerici ⁊ sa
cerdotes: ⁊ inter hos potissimū claustra
les debitorēs sunt instātie istī⁹: ⁊ p̄tinua
tionis oronum: cū eis ab alijs opationi
bus adeo parcat⁹: vt nihil aliud eis ipo
situm sit. Et ipse Hiero. expresse dicat: qz
monachi officiū est sua ⁊ alioz peccata
deslere. Et generatim ad hoc ⁊ ppter hoc
tot⁹ clerus constitut⁹ sit vt mediator sit
inter pplū ⁊ deū: sicut ⁊ iuxta istas: inter
populū ⁊ altare loco medio stat i ecclia:
ad hoc vicz vt diuinis laudib; oronib;
⁊ sacrificijs: nō solū iram dei placare stu
deant erga populū: sed etiā grām ⁊ gliaz
eidē impetrare. Rñdeo in hoc: qz reuera
instandū est oroni: ⁊ q̄tum pmittit ipsa
(qua oēs s̄mimur ⁊ circūdamur) infir
mitas: s̄lū ⁊ q̄tum alia officia pmittūt:
que nec minoris glorie sūt creatori: nec
pplō min⁹ necessaria sunt: sicut officiū
p̄dicationis: sacramētationis: officiū
interdij iudicationis ⁊ pacificatiōis in
ter discordes. Sunt ⁊ pter hec officiū
disputandi ptra errores: officiū inq̄rendi
⁊ fabricandi arma spūalia ptra hostes ec
clesie dei: officiūq; terendi retia: hoc ē
cōponendi ⁊ scribēdi s̄mones: ad piscā
dum in mari magno ⁊ spaciofo mundi
huius: p qbus veni homines ⁊ imperi
ti telas araneaz texunt p eis: nō solum
inaniter se sed etiā dānabiliter. Ipsiq;
auditoribus p̄nitiose seipos euiscerant
dum ea vel docent vel p̄dicant: qbus nō

Esa. 1. c

Hierony.

Capitulum

solum nō capiunt: sed etiā infāmant: interdūq; fatiganf. Et qđ est ad maloz omniū cumuli: ip̄a aromata sacroz elo quioz fastidiunt et abominant: eousq; vt aures suas ab eis prozsus auertant.

Ozat enī siue intermissione qui alia si bi officia imposita nec ppter orationē intermittit aut negligit: nec ppter alia ab oratione desistit. Ozat igit̄ semp et non deficit: qui iuxta qđ ei ab alijs offi cijs pmittit ofoni insistit. Propter qđ r circūspēcte adiecit veritas. Oportet ora re semp r non deficere. Sic enī abundā dum est nobis in oratione: ne alijs offi cijs deficiam⁹: nec cogimur p exempla illa que de pugna, r incēdijs hic addu cta sunt: in omni momēto t̄pis instare ofoni: cū alia non min⁹ necessaria v̄sa lutaria vel salubria cū vacarem⁹ ofoni p̄tinue: nō sufficenter implerentf. Be neraliter enī p̄stitutus est clerus: vt cu stodiāt iustificatiōes dei r mandata ei⁹

Lucj. 18. a

Y

p̄s. 118.
2. Pa. 31. b.

p̄s. 104.

exq̄rat: sicut legif in p̄s. Et. ij. Paralip. xxxij. f̄cepit rex ezechias pp̄lo habi tanti in hierl̄m vt darēt p̄tes sacerdoti bus r leuitis: vt possent vacare legi dñi et subintelliges intelligende: meditāde implende: r docende: sicut et p̄s. legif. Dedit regiones gentiū: r labores pp̄loz possiderūt: vt custodiant iustificationes r legem ei⁹ exquirant. De claustralibus vero siue regularib⁹: quos cōmuniter re ligiosos dicimus: non est dubitandū qñ summa cura debeat eisse de dei laudi bus: ofonib⁹: r sacrificijs: Nis enī trib⁹ omia officia religiosoz inferuiunt p̄in cipaliter. Disciplina nāq; claustralis que in capitulo exercetur: custos quidē est trisi istozum. Similiter r sobrietas ei borū et potūū: que religiosis indicta ē: r irefectorijs eoz regulariter seruaf: nō modicū nec leue adiumentū p̄stat trib⁹ illis antedictis. Tersi lectionem ab o ratione distinguere: nō multū curo: cū adeo sibi inutem cōnere sunt: vt lectio ofonem impinguet r lectionem ofo il luminet. Quā ppter arida r modice vel nullus refectionis est ozatio: quam lectio non impiguet: r parū luminosa lectio: quā ozatio non illustrat. Ceterū lectio psalmoz: sacratissima atq; p̄fū dissima: pene tota ofo ē. Unde sicut: nec vergiciter psallit qui psallēdo nō ozat r

intēdo cui⁹ psallere nō est ozare: sic nec veraciter legit psalmos: cui⁹ legere ora re non est. Longe enim differunt ab in uicē psalmoz recitatio et ip̄oz vera le ctio. Medullata nāq; debet ēē psalmo dia. Nuda nanq; r inanis a deuotione psalmoz recitatio tumultus tñi ē: r stre pitus labiozū. Propter qđ dixit dñs Amos. v. Auser a me tumultū carminū tuoz: r cantica lyre tue nō exaudīā. Et putauerunt se habere vasa cantici: sicut David. Et iā dixi q; vox orationis desi derū in eternū ē. Et ppter hoc dicebat David ad dñm. Desideriū cordis eozūz audiuit auris tua. Ex omib⁹ istis q; col ligitur: q; officiū orandi nō solū s; mari me impositū ē clero: siue seculari siue re gulari. Et ppter hoc nec est necesse vt isti officio totaliter r singulariter se im pendant. B̄ssiduitas igitur oratiōis in culpabiliter seruatur: cum tempe suo r loco: saluisq; alijs officijs eidem prout decet insistit. Et intendo pur decet: vt pinguis sit r medullata: put doceberis insequentib⁹. Semper igitur ozat et nō deficit: qui sic ozat: quēadmodū q̄s sp̄ dicitur ieiunare: qui omni die vnica re fectione contentus ē. Q; si q̄s argue re velit: semper ieiunat: igitur etiā cū co medir: concedi potest p̄clusio siue conse quētia q; indubitanter dum comedit: contentus ē refectione vna in die: r ab stinet a pluribus refectionib⁹. Sic sem per ozat iste et nō deficit ab ofone: qui statutis horis: hoc ē ad orandū deputa tis: ofonē facit: Non enī deficit a quo cunq; bono ope: nec in defectu ē opis il lius q; id suo tempe r loco exercet

Amos

p̄s. q

Y

Lu

De importunitate orandi.

Ca. XXXI

Erum quoniam

laudauit veritas in euāgelio improbātem in oratione et importunitatē tanq; fortissima oratio nis adiutoria. Sciendū est tibi q; im probitas in rogando nō est nisi instan tia rediosa siue molesta ei qui rogat: et hoc ppter p̄lixitatem suā v̄l vehemētiā. Quidā enī sunt qui p̄ces suas nō solum offerunt eis quos precantur: sed etiam illas ip̄sis ingerunt r impingunt: quāsi

21

Luc. 13. a

B

Luc. 11. a

pugnantes cōtra duriciem vel difficultatem exauditionis: et tandem ipsas impugnantēs atq; vincentes et grām seu bñficiū exauditionis tēdo interpellationis tanq; ab inimicis extorquētes. Sicut in exemplo de vidua: cui⁹ petitionē exaudiuit iudex: nō quia deum timeret ipse: vel homines vererē ipse: sed quia molesta eidē erat vidua: sicut legi⁹ Lu. xviij. Importunitas hō simul molestia ē siue tediositas in interpellando siue rogando. Cleri⁹ importūnis dicī: quasi in oportunus: qui in rogando nec loci nec tēpīs oportunitatē seruat: et vbiq; pōtē pces ingerit et impingit et quem rogat vbiq; illi inueniat: vix in mensa siue in cubili siue in publico siue in secreto. Vel dicī importū: quasi in portu vel in porta: ita vt arceri inde nisi valde difficile pōt: et a sanctorib⁹ impulsiones multas et verbera sustinet vt accedat vel appropinquet ei q; rogare intendit. Tu autē scis: q; omnia ista molesta sunt valde magnatib⁹. Longe autē sunt he et omnes alie molestie a pacatissima et trāquillissima gloria creatoris: sed nec possibile est ab eo aliquid tanq; eo inuito extorqueri. Omnia quippe largi⁹ preclara bonitatis eius: nō solum liberaliter sed etiā libenter. Voluit igit in exemplo illo de vidua antedicta: et in exemplo de amico et tribus panibus qd legitur Lu. xj. nos animare ad ofonīs instantiā. Nihil est ei gratius offerri potest a nobis: q; pfecta ex omnib⁹ modis suis oratio. Causa aut in hoc est abundantissima largitas bonitatis ipsius p quā querit in nobis occasiones miserendi semp nobis ac benefaciendi. Adeo namq; placet eidē dare: vt ppter hoc omnia creauerit: volebat est habere: et quib⁹ daret. Angelos daret et homines et hoc specialiter creauit: vt daret eis semetipsum: ppter quod et tales eos creauit qui ipsi capaces eēt nisi virtus et peccatis eorūq; seipos inuolassent et cōgustassent: vt diuine imēnsitatis oīno irreceptibiles et incapabiles essent. Sic et offensis cōmuniari et iniuriarum innumerabilū et inestimabili iram eius iustissimā adeo contra seipos puocauerunt: vt iustissimo semp q; ac p omnia laudando iudicio eius: reddenda sunt eis eterna supplicia. Pre-

ferim atq; potissimū illis q; culpis suis originalib⁹ et actualib⁹ p̄tynaciā obstinationis et incorrigibilitatis p̄naciā addiderūt. Apparet igit tibi si en videaris et vales quāus sit placor: q; itaq; gratia plari ac deuotarū orationū coram deo vel apud deū: vix p eas eīdem p̄statur occasio id faciendi: ppter quod placuit ei omnia facere: et hoc est largiri quo nihil ei gratius esse pōt. Et ob hāc causam gratiosissima est in cōspectu ei⁹ humilitas. Ipsa est semp querelosa est: semp mendica: semp egena: vñ hic viuatur semp sacculi sui vacuū eīdem ostendens et porrigens: sempq; indigentes ac pauperrimā se acclamas: miseratq; suas imēnsas et innumerabiles oculis pietatis ipsi⁹ ingerens: nō tam ostentat q; vehemēti improbitati et importunitati impingēs: luxta cōsuetudines truantur: qui scabies suas et vlceras mēbrozūq; suozū corrosiones: nuditatē: ceterasq; miseras suas: tanta studiositate oculis spectantib⁹ ingerit: et intueri illas eos cogunt: vt si nullo miserationis affectu in eo moueant: necesse tñ habēt aliquo beneficio oculos suos ab aspectu tā horrificarū miserationū redimere. Habet et aliud gratie singularis humilitas: videlicet q; faccus ei⁹ nec hic iplei potest bonis largitatis: nec paup̄as ei⁹ usq; vitari. Causa aut in hoc est qm q; to maiora amplioraq; dona recipit: tanto amplius ipsa crescit. Et ppter hoc tāto amplius vacuū et pauperē se proclamāt. Ipsa igit quasi p̄ndit cū imēnsitate diuitiarū et beneficētie creatoris: et dicit audenter: Imple sacculum paupertatis et vacuitatis mee: si potes dñe deus meus. Propter hoc igitur vt p̄dixi: gratiosissima est humilitas in cōspectu creatoris: quoniam occasiones ei semp ministrat largiendi simul et miserēdi: donandi pariter et p̄donandi. Sicut est gaudiū est iusto facere iudiciū: vt legi⁹ Proverbio. xvj. Ita gaudiū est largissimo ignoscere et largiri. Quia igitur sicut sup omnem cogitatum est largitas creatoris: ita sup omnē estimationē nostraz est bonitati eius placitum largiri. Propter hoc igitur merito tam placite sunt ei occasiones largiendi: quas ei humilitas subministrat.

Proo. 21. b

Quod fides adiuvat orationē.

Capi. XXXII

Gloria vero fides

Augustin⁹

fontis est orationis: sicut dixit sanctus et sapientissim⁹ Augustin⁹. Manifestū tibi ēē facile potest: rememoratio nē fidei: non solū adiumentū ēē orationū: sed et orationis grām ex ea et p̄ ea mira affluentia redundare. Rememorandi igitur sunt orare intendētib⁹ atq; volētib⁹ illi articuli fidei: qui maxime gratiā gratitudinis et deuotionis in nobis excitant et incendūt. Hi autē sunt de mysterio incarnationis: passionis et mortis: necnō victoriosissime resurrectionis eius dem: atq; in celos gloriose ascensionis. Similiter et sacramenti altaris: in quo incogitabiliter larga atq; p̄fusa ēē os beneficia ipsius: et inestimabiliter admiranda dignatio magnifice et glorie ipsi⁹ qui quotidie nō solum multos sed vicius innumerabilib⁹ descendit de summo celoz: de altissimo solio glorie sue: i manus sacerdotum: mysteriū illud altaris rite celebrantiū. Descendit inq; adinuocationes ecclesie sue que p̄ ora sacerdotum fiunt in sacramēto illo. Rememoranda sūt etiā officia ineffabilis pietatis charissimi et bñdicti vnigeniti patris dei: p̄pter que illud venerandū sacramentū instituit: et que in eodē in oibus missarū solēnis adimplet et perficit.

Quoz primū est officiū medicatiōis: quo medet ecclesie sancte sue r̄rlaca viuifica sacratissime carnis sue et syro saluberrimo p̄ciosissimo sanguinis sui.

Secundū officiū est sacramētationis siue sanctificatiōis: quo officio nos emundat ab omnibus iniquamentis carnis et spūs: et replet omī sanctitate et gratia. Tercium officiū est reconciliatiōis quo per sacrificium corporis et sanguinis sui: placat nobis in mysterio illo patrem misericordiaz: et reconciliat nos eides. Quartū officiū est refectionis spiritualis: quo tam nobili: tanteq; suauitatis cibo et potu nos reficit et satiat: extinguit in nobis famē et sitim mortiferas: carnalib⁹ et seclariis desideriorū.

Cū quāta gratiarū actione ē salutādus dominus iesus in

missa.

Ca. XXXIII

Ecce quattuor in

omni missa ab ipso: toto de uotiōe: toto serui cordis ab eodem exposcenda benedicta vt in ipsa hora eleuationis dñici corpis p̄cidat corā eo cū gratiaz actione deuotissima et laudib⁹. Et dicat ei bñueneris tu bene dicte saluator: et benedicat tibi q̄cquid tibi bñdicere p̄or: p̄ tot et tātis magnalibus pietatis et dulcedinis tue: p̄ tot et tantis dignitatib⁹ magnificētie glorie tue: p̄ tot et tantis tāq; magnificētie donis: incogitabilis largitatis tue et bñfīcie. Ecce oculi tui sacratissimi vidēt arditatē: frigiditatē: tenebrositatē: vacuitatē oimodā: et paup̄tatē cordiū n̄orū. Ecce nō sufficimus: ad gr̄p̄aciones et bñdictiones et collaudatiōes: et glorificationes tuas: q̄n potius p̄ omia deficiamus a debitis deuotione et gratitudine etiam p̄ vnico aduentu tuo de celis: p̄ vnica descensione tua: sed nec tot⁹ mūdus regratari tibi p̄ vna eius descēsiōne et aduentu sufficeret: q̄to minus igitur p̄ quotidianis assiduisc⁹ et indubitater innumerabilibus: nemo tibi satis gratus: satisq; deuot⁹ esse p̄or. Tu ergo ne attenderis et ne respexeris ad tantos de factos nostros tantāq; paup̄ratē: sed respice poti⁹ ad sup̄abundantissimas diuitias pietatis et dulcedinis tue: que te huc adduxerunt: et de sup̄eminentissimo glorie tue solio huc descēdere te fecerūt: imā nib⁹ hui⁹ p̄frit sacerdotis: q̄ tā venerā dā: tanq; sacrū ministeriū in nomie tuo celebrat: posuerūt: tanq; oblationē p̄fī miscōiaz gratissimā et acceptissimā vbi offeris p̄ manus illi⁹. Inde obsecro: page et admittite officia ista immense miscōie tue. Inde operare in nobis q̄tuor istas virtutes sacratissimi hui⁹ mysteri⁹. Inde medere aiaz nostraz vulnerib⁹ atq; languorib⁹. Inde fac nobis istam vitam viuificamq; p̄ciosissimū corpis r̄rlacā viuificē: sanguinis tui: in medicinam: in vitam et salutem mentis et corporis. Placa nobis patrē misericordiarū hoc placabilissimū ei⁹ acceptissimū sacrificiū: quo placasti eum nobis i ara crucis agnus imaculatus. Agnus

dei qui tollis peccata mundi: offerēs te
 meritū eidem hostiā in odorē suauita-
 tis p nobis. Ubi pacificasti p sanguinē
 crucis tue: siue que in celis: siue que in
 terris sunt. Dñe misericordie quanta
 deuotionē: quāta grāz actionib⁹: quan-
 tis piarū lachrymarū pfluuiis: rememo-
 randa ac iugiter recogitanda eēnt no-
 bis tam indebita nostris miseris: tam
 stupenda tāq: excedentia oēm admira-
 tionē r oēm cogitatū bñficiā? Tu igit
 qui vides q̄ longe nos fecim⁹ nostris vi-
 tijs r peccatis: a tam necessarijs: tā salu-
 taribus: tam desiderabilib⁹ nobis tan-
 q: bonitati tue gratis r acceptis donis.
 Adiuua insup impfectuz nrm: r supple
 tam miserabiles defectus nostros: tāq:
 mortiferā paupertatem supabundantissi-
 mis diuitijs gratosificasti tue: vicz grā-
 rñ actionib⁹ r assiduis bñdictiōib⁹ tu-
 is. Emunda nos ab omnib⁹ inq̄namē-
 tis carnis r spūs: r reple nos omī sancti-
 tate r grā: r omnib⁹ donis r virtutib⁹:
 quibus tibi placef: seruif r viuatur: ad
 placendum: seruandū: totaliterq: viuē-
 dum maiestati tue cum patre misericor-
 diarū r spiritus sancto. Et hoc inq̄ p vir-
 tutē tam venerādī: tanq: ineffabilis sa-
 cramentū: quod r ppter hoc tuīpē insti-
 tuisti: r celebrandū ecclesie tue sancte
 tradidisti r pcepisti. In quo mirificēti-
 ssima virtus tua semp operaf: quod nul-
 la virtus nature: nulla potētia pter sin-
 gularem illā r omībus dominantissimā
 ac supeminentissimā tuam opari pōt:
 vicz vt panis ille materialis r vini vi-
 sibile: in sacratissimū corpus tuū: et vi-
 uificū sanguinē tuū cōuertatur: quā-
 tum mirificam operationē tuam: soliq:
 omnipotētissime virtuti tue possibilē: r
 te ductore r actore te inspirāte magnifi-
 co munere gratie tue credimus r tene-
 mus: que fides inter mirabilia siue mi-
 racula tua: mire virtutis r gratie tue
 bonum est. Refice nos: satia r firma
 hoc pane vite. i. vino r vero: hoc pane vi-
 te. id ē: de te ipso qui de celo descendisti
 panis viuus ac verus qui das vitā mū-
 do: et extingue in nobis omnē famem
 carnalium ac seculariū desideriorū. Pe-
 ta nos r inebria hoc potu viuifico ac sa-
 luberrimo teipso: r extingue in nobis
 omnē ebrietatē vel potius infantiā vi-

tiorum r peccatorū. Hoc inq̄ operare ē
 nobis de teipso: per ipm viuificū corp⁹
 tuum r sanguinē tuum p̄ciosissimū. Tu
 es enī domine misericordie: in temetip-
 so: r p metipsum: quod est dicere: inquā
 tū deus es: inquantum verbum sum-
 mi r eterni patris cib⁹ r pot⁹ r reffectio
 salutaris vitalis saluberrima: r sup om-
 nē cogitatum suauissima animarū no-
 strarū. Placet aūt tibi vt in sacramē-
 to isto ineffabili sacratissimi corp⁹ r vi-
 uifici sanguinis tui: quod pro nobis in-
 stituisti: p̄stes nobis istam sacratissimā
 viuificamq: refectionē quā suauitate
 ineffabili: absq: signo r figura sacramē-
 ti: ipsa p̄sentia tue veritatis nuda r lu-
 cidissima angelis sanctis: ac beatis aīa-
 bus in celo: in templo scz sublimissimo
 habitaculo gl̄ie tue largiris hic aūt mi-
 rabilitē r misericordissime p̄sulis r p-
 uulitati r infantie aīaz nostraz p signa
 ista sacramētalīa. Non enī capaces sūt
 imensitatis veritatis tue: vt ipa est r se
 exhibet ad plenā fruitionē: cui⁹ supne
 illi⁹ ac supcelestis hierusalē. Adeo nan-
 q: strictū est: adeo modicū r angustū os
 anime humane: quod est intellectus ip-
 sius in ista morte p̄sentis miserie: vt i il-
 lud per temetipam nuda ac lucidissima
 intrare non possit. Et ppter hoc non est
 anīe humane in puulitate vt p̄dixi: p se-
 metipam gustabilis. Et sic est de palato
 ipius r ventris: quia non est in hac puu-
 litate r angustia capax imensitatis sua-
 uitatis r refectionis: qua p temetipsum
 cūes supnos reficis. Et ppter hoc sub
 signis istis sacramentalib⁹: et p ipsa in-
 trar quoquo modo veritas viua r viuifi-
 cans omnia: veritas incogitabilis sua-
 uitatis: veritas supabundantissime sari-
 tatis r plenitudinis in animas nostras
 dilatabis aūt r ora animarū nostrarū:
 fauces r ventres: r pfundabis ad fan-
 ctissimoz et beatissimoz angeloz eq̄li-
 tatē. Sūt r reficies r satiabis: ita vt nō
 esuriamus nec sitiamus amplius. Hoc
 aūt erit cū nuda ablatis omībus signo-
 rñ r figurarum velamentis: incogitabi-
 li claritate manifestā se p̄bebit oib⁹ ele-
 ctis r dilect⁹ tuis gl̄ia tua: sicut intellexit
 pp̄ha tuus dauid cum dixit. Satiabor
 cum apparuerit gloria tua. Tu enī oīa
 tato ore plenis faucib⁹ et ventre: conie-

3

ps. 16.

Capitulum

Demus te integrum et illelum p omnia:
qui cōmestione spīali totus semp ⁊ inte
ger comederis. ꝑꝑc igit dñe misericor
die da nobis aliquatenꝝ licet p speculuz
⁊ in enigmate puidere desiderabilissimā
⁊ virtutē tuā: ⁊ vtunqꝝ p̄gustare bonita
tis tue viuificam ac reficientissimā sua
uitatē: vt amore sanctissimo ac viuifico:
p̄cupiscentiaqꝝ castissima erardescamus
in pulchritudine tua esurie ⁊ siti i extin
guibili: totis faucibꝝ cordis inhiemꝝ in
istaz totiꝝ sanctitatꝝ ⁊ plenitudinis dul
cissimā viuificāqꝝ refectioē. ꝑꝑc est esu
beatissima fames: ⁊ sitis desiderabilissi
ma: que nō soluz nō minuit aut vllō mo
doꝝ ledit animas sic esuriētes ⁊ sitiētes
quin potiꝝ ipsas sic sanat atqꝝ viuificat
vita grē tue: ⁊ ad vitē eterne gloriꝝ eas
nō solum cōparat: sed etiam a morbis ⁊
vulneribꝝ peccatorꝝ ⁊ virtutum eas libe
rans: ipsas ad illā incogitabili velocita
te facit ⁊ currere ⁊ volare. Dñe miseri
cordie mi iesu chris̄te. Nōne tu vita es et
fons vitē indeficientissimꝝ atqꝝ redun
dantissimꝝ? Nōne tu panis vitē es: ⁊ pa
nis viuꝝ qui de celo descendisti: ⁊ das vi
tam mūdo? Nō stet igit ahi te mors aīaz
nostraz. Fugiat quicqꝫ mortiferi in no
bis est de facie tua: ⁊ a p̄sentia glorię tue
p virtutē tam venerandā mysterij tui.
Intra penetrālīa cordium nostrorꝝ: ⁊ p
fundissima animaz nostraz: ibi habita
re nobiscꝝ: ⁊ p̄sta vt i te adhereamꝝ tibi
totaliter: singulariter ac inseparabiliter in
p̄petuum. Idē sentiamꝝ te vitam n̄fam:
te sanctificationē inqꝝ eousqꝝ vt omnia
que displicēt bonitati tue nobis displic
ceant: vt ab oībus vitijꝝ ⁊ peccatꝝ n̄ris:
rotos nos abstrahas ⁊ abrumpas: rotos
nos trahas ad te: imo tos rapias: i te cō
glutinesqꝝ: et vnias tibi vntone purissi
mi sanctissimi tibiꝝ placitissimi amorꝝ.

2 Dñe misericordie iesu chris̄te: dñe mi
sericordie: nōne tu panis es: omne dele
ctamentū ⁊ oēm suauitatem faporꝝ in se
h̄ns: sicut in libro Sapiētie tue. Quāta
igitur est corruptio palati cordis mei:
quātus error virtutꝝ mee appetitū inte
riorum: quāta p̄uersitas gustus mei: qui
in te nihil suauitatis inuenio nihil huiꝝ
saporositatis sentio ex te? Quā magna est
multitudo dulcedinis tue dñe: sicut cla
mar cū admiratione p̄pheta tuꝝ David.

Et addit sapiētissimꝝ Augꝝ: qui ei soli sa
pit: qui palatꝝ cordis nō p̄didit de febre
iniq̄tatis. ꝑꝑc febris mi dñe iesu chris̄te
abstulit mihi palatꝝ cordis: ⁊ sensum p
dulcis faporis tui: quo incogitabilꝝ bñ
sapis oībus illis quos ab ista febre tam
mortifera tanqꝝ p̄culosa liberas. Sana
me dñe: qm̄ infirmꝝ sum. Et hoc ē mihi
indicij certissimū infirmitatꝝ istius mee
tam p̄funde: q tu nō sapias mihi: qui nō
solū es inultimate suauitatis sapidus
⁊ saporosus: sed etiā fons ab̄ssalis oīm deli
tiaz seu delectamentorꝝ spīalium. Dñe
mi iesu chris̄te: cum in extremis vestigio
rum tuorꝝ vestigis. i. odoribꝝ ⁊ p̄s ⁊ p̄s
ribus: pulchritudinibꝝ: ceterisqꝝ rerum
sensibilijꝝ dispositionibꝝ inueniat misera
anima mea tantos sapes tantatqꝝ sua
uitates vt in vnaquaqꝝ earū totaliter se
immergat: ⁊ eousqꝝ vt inde euacuare nō
valeat. In te vero ab̄ssali fonte suauita
tis nec stillam vnam suauis faporis in
uenio. Accidit q mihi infaustitatis ⁊ in
fortunij ridiculum valde ⁊ stupende per
uersitatis malū: qd̄ exprobat interduꝝ
aliquibꝝ hominibꝝ: ⁊ dicit eis: eorum. i.
vnicuiꝝ: adeo infaustus ⁊ infortunatꝝ
es vt in toto mari stillam vnā aque inue
nire nō posset nec de toto mari stillā mo
dicā haurire. Dñe mi iesu chris̄te q p
n̄riofum: q stupendū: q p̄fundus est
chaos illud atqꝝ mortiferus: qd̄ firmaui
inter me ⁊ te. ꝑꝑc est chaos vitiōꝝ ⁊ pec
catorꝝ meorꝝ: qd̄ diuidit inter me ⁊ te: et
odorem suauitatis tue venire nō sinit ad
nares spīales cordis mei. ꝑꝑc est nubes
densissima atqꝝ deterrima: quā opposui
sti inter me ⁊ te: ne transeat a fonte pie
tatis ⁊ dulcedinis tue ofo ad me. Et bñ
obfudit nubes ista maledicta iustissimo
tudicio tuo: hoc patiēte me: nisi largiris
grām ofonis p quā impetrez a te qui es
dulcissimus ⁊ plurgus miserator: veniā
⁊ grām quā desidero. Dele igit tu ve
rus sol iusticie ⁊ intelligētie: nubē istaz:
tam tibi odibile: tam mihi noxiā. Dissi
pet illaz atqꝝ diffugiat lux speciosissima
atqꝝ dulcissima miserationū tuarū: que
lumen claritatꝝ tue penetrare non sinit
intima cordis mei. Auser dñe misericor
die mortiferam istaz diuisionē inter me
⁊ te: vt sentiam odorem suauitatis tue q
concupiscentias in me generet eternas:

sicut fecit in Johe euāgelista dilecto tuo
 ut currā in odore vngentorū tuorū. Cur-
 rā inq̃ ad te: ꝛ currā viā mandatorū
 tuorū: que ducit ad te veritatē ⁊ viā ve-
 ritatis: in qua nō est offendiculū errorū
 aut fallacie: in qua nemo labif: in q̃ so-
 la tutissime ⁊ absq̃ oī piculo ambulat.
 Hāc mēsam sacratissimā: bñdictā: vene-
 rabilissimā: ⁊ oībus sc̃tis adorādā. Hāc
 mēsa: opulētissimāq̃ refectionē: ita ut
 in fortitudine illi ambulat tota quadra-
 gena vite istī: donec pueniā ad montē
 dei: hoc est ad eminētissimā sublimitatē
 beatitudinis ⁊ gl̃ie: quā pparasti ⁊ pini-
 sti dilectis ⁊ electis tuis. Quis ⁊ hmōl
 verbis vteris de p̃silio meo quor̃es mis-
 sari solēns interfueris. Sollerter aut
 attēde: q̃ sub specie panis ⁊ vini tanq̃
 sub signis: ⁊ ꝛ designationē vitas veri-
 panis ⁊ veri pot⁹ qui indubitātē chri-
 stus ē ab aiab⁹ nostris: ut p̃dixi tibi: ꝛ
 mō puulitatis infantie atq̃ n̄fay atq̃
 tenebrositate p̃sentis noctis vtcūq̃ capi-
 tur ⁊ ad effectū sp̃ialis refectionis p̃cipit:
 q̃ in nuditate sua tanq̃ imensitate gl̃ie
 sue atq̃ suauitatis ab aiabus n̄ris hic
 capi nō posset. Introducunt igit̃ eā sig-
 na illa ⁊ sp̃s ille visibiles panis ⁊ vini
 cōueniētissima designationē: cū ꝛ seip̃s
 ⁊ inuisibilis ⁊ insensibilis sit aiabus n̄ris.
 Nihilomin⁹ tñ p̃sentia sua atq̃ virtute
 operat̃ refectionē sp̃ialē animarū no-
 strarū: ⁊ hoc ꝛ ipsam veritatē corpis et
 sanguinis dñi nostri iesu christi: quibus
 ⁊ esse voluit ⁊ dedit hanc virtutē: videlz
 ut ꝛ ipsa refectione ista sp̃itualis pfice-
 retur. Et quia de isto sacramēto tā vene-
 rando tāq̃ ineffabili: tibi in libro de sa-
 cramētis (put decuit ⁊ possibile fuit mi-
 hi) late diffusēq̃ tibi satisfactū est. Con-
 sulo quaten⁹ tractatū illū diligētē sol-
 lenterq̃ inspicias: ut plenā fidē de illo
 habeas: nāq̃ illi est fons indubitanter
 deuotissimarū orationū ⁊ obnixarū
 supplicationū.

Quedā pertinētia ad supra
 dicta. Ca. XXXIII

¶ **T**inam autem et

noſcas ⁊ memoris teneas mi-
 rabilia que placuit deo ac ſal-
 uatori noſtro oſtēdere de iſto ſacramen-

to. Quidā nāq̃ cōuerſus ordinis ciſter-
 cieſi: in abbacia Abienſi: ei⁹ dē ordinis
 quor̃es ſacratiffimā euchariftiā accipi-
 ebat: tanto gaudio in ei⁹ acceptiōe per-
 fundebat: q̃ in aera rapiebatur ſpacio
 duorū pedū a terra: ibiq̃ ſtabat ſpacio
 circiter dimidiē hore: nō alto fulcimen-
 to ſuſtētarus q̃ gaudio aſcēcto. Quid
 ergo mirū ſi rapiēdi ſum⁹ obuiā iā chri-
 ſto dño in aera: reuelara facie ei⁹ gloriā
 intēdentes: qñ iſte tā modico lumine p̃-
 ſentie dei ac ſaluatoris noſtri irradiat⁹:
 vtcūq̃ rapiebāt ab ipſo in aera: ⁊ tene-
 bāt inibi ab eodē? fuit ⁊ alius tēpore
 meo ei⁹ dē ordinis monach⁹ mihi no-
 tus: ⁊ familiariter mihi dilect⁹: q̃ tante
 ſuauitatis odorē ex p̃xide in q̃ venera-
 biliſſima ac ſacratiffima euchariftia re-
 ponebat ⁊ ſeruabat ſentiebat: ut famē
 adeo vehemētē de ipſa p̃xide comedē-
 di in eo excitauerat ardor hui⁹: q̃ ipſam
 p̃xidem eſſi comedere cōpuli. Opera-
 batur ⁊ idē venerabiliſſimū ſacramen-
 tū in eodē monacho aliud memoria dig-
 niſſimū miraculū: quātoq̃ eſſi ſpacio-
 ſa eſſet eccleſia: ⁊ quicūq̃ haberet abdi-
 ta receptacula: nō poterat tñ ei abſcōdi
 benedict⁹ ſaluator: in ſacramento iſto.
 Quidā nāq̃ intrabat eccleſiā ſentiebat
 odoris illi⁹ ſagranitiā: quo odor p̃ſu-
 ſus ⁊ attract⁹ accurrebat illuc cū feſtina-
 tiōe vbi illū eſſe iā ſupendo odorū in-
 dicio: p̃ſentiebat. ſiebat ⁊ aliud eidē
 ut ſi q̃s eſſi intellige dñm creatorē ⁊ ſal-
 uatorem tranſferre vellet: ⁊ ab ipſo loco
 vbi odor ſuauitatis ei⁹ illū eē indicauē-
 rat ad locū aliū: hoc p̃ſatū monachū ſila-
 tere nō poterat. Statim enī dicebat
 p̃inc recedebat dñs me⁹ ac trāſit: illuc
 inuit tanq̃ viā iſta trāſitū ſiue trāſſatio-
 ne ipſius aromatizās eſſe eē: q̃b ⁊ re-
 uera ſiebat. Hāc tñ ſuauitatē odorū illū
 ſoli monacho ſentire vatū erat.

Quare deus laudauit im-
 portunitatē orandi in euan-
 gelio luce. Cap. XXXV

¶ **T**rabif aut fortaſ

ſis aliquis: quas ob cām ipſa
 veritas laudauerit importu-
 nitatē ⁊ imp̃pbitatē orātis i euāgelio:
 cum i oratione locū habere nō poſſit.

Est enim dei tranquillitas inultimate quietis pacatissima: et inultimate inmutabilitatis inmutabilissima. Qua propter ad ipsum nullo modo attingere potest molestia ulla vel tediositas. Nec minus facile nec incunctius est ei orari hanc nocte incessanter: quam orari hora una vel vice. Sicut neque oraria multis: quam ab uno. Non enim laborat ulla modorum intendens oronibus nostris nec fatigatur eius: nec ulla tedio afficit oronum. Quia cum instantia. Nec una hora magis opportuna est ad orandum ipsi quam alia: sicut accidit in regibus et alijs magnatibus qui homines tamen sunt: qui vel occupationibus passionibus vel tribulationibus interdum exorabiles: interdum vero difficiles ad exaudiendum rogantibus inveniunt. Propter hoc et quedam mulier sancta et inclusa non audebat se dare in orationes: donec videretur ei quod ordo Cisterciensis. exiisset ad laborem: qualiter inquebat attenderet vel intendere oroni misere unius mulierculae: tanta multitudine sanctorum magnorumque virorum ad ipsum clamante: quod tot et tanti ipsi loquentibus: intruderet voci mee? Credebat igitur mulier istius ordinis Cisterciensis. vacare ab oratione dum essent in labore: quando autem in claustris vel monasterio essent: oronibus et colloquutionibus occupari. Erravit igitur indubitate: et modicus valde apprehendit adhuc virtutis oportunitatissimam creatoris. Dico igitur quod illis exemplis duobus per nomen: de vidua vixit et amico: voluit nos inducere misericordissimum salvatorem ad amoris studium et instantiam orationis. Et per hoc scilicet validissimum argumentum. Si enim instantia per se vixit duriciam iudicis: ut viduam exaudiret. Et si improbitas amici hoc potuit: ut media nocte dormientem vicinum excitaret et surgere faceret: et ab eo quodlibet panes habere necessarios obtineret: quanto facilius a magnificentissimo et misericordissimissimo deo obtineri speranda sunt omnia bona data: omnia salutaria: omnia necessaria pie obnixque petentibus. In iudice namque illo obstitit duricia cordis eius: viduae precibus. In amico somnolentia propria et puerorum ipsius obstitit poterat: et ipse superius siue expensa: panis praesertim si videretur: erat: vel non eousque abundans panibus. Apud flagrum autem et perditum deum et super omnem cogitatum nihil horum obstitit vel adversus petentibus: solum hoc ad

exauditionem eorum requiritur: ut quia per instantiam atque deuotionem precantur. Nec pretereunda est haec astronomorum praesentatio atque praesentio: qui cum eligendas horas ad eundem principes et porrigendas eis praesentias vel petitiones: et docuerint et scripserint. Non autem tamen fuerit vel docere vel scribere per aliquam horam infausa vel infortunata esse ad precandum deum vel ad quodcumque servitium impendendum eidem. Et cum de hoc cum quibusdam modernis astronomis sermonem praeferebam: hoc ipsum praetulerunt: vixit quod omnis hora infausa et fortunata esset ad servitium deo altissimo: et ad exorandum et ad deprecandum illum. Et quod nec celi nec luminaria nec stelle de talibus intrinsecus se: quod si adiecisset simon suo: quod dei servitium est super virtutem celorum lunarium et stellarum: et verissime hoc dixerint: quod inde apparet evidenter quod dei servitium: ipsos dei servitores adeo exaltat et potentes efficit ut eis celestia illa subdita sint et obediunt. Non evidenter ostensum est Iosue. x. c. ubi precipiente Iosue seruo dei et dicente. Sol prope gabon ne moueatur et luna contra vallem haylon. Et sequenter subiungit. Steteruntque sol et luna etc. Hoc autem ignorare non poterit astronomi cum duplicata sit dies sole stante super terram spacio duorum dierum.

¶ In deo delectari et ei esse subditum adiuvat orationem.

Capitulum XXXVI

¶ Tunc propter hec alia

duo adiuvamenta fortissima orationis subiungam: quae spiritus sanctus in praesentia docuit evidenter: dicens per os David Delectare in domino et dabit tibi petitiones cordis tui. Aliter vero quod sequitur est. Subditus esto domino: et ora eum. Ubi sciendum est tibi: quod nullo leuiori siue faciliore precio obtineri potest exauditione petitionum cordis nostri a miserratore deo: quam per hoc quod dicis hic delectando scilicet in domino. Delectari namque in domino iam non facillimum est: sed etiam iucundissimum et magis premissum quam meritum: nec labor est ulla modo: imo quod validissime suauitatis: et retributio superabundantissima omnium molestiarum quas habilecti et electi dei propter deum patiuntur. Utinam autem et hoc docuisset spiritus sanctus et

Iosue

Ps. 136

hic vñ alibi delectari in dñio. Hoc autem
nō est possibile cuiq; nisi qui palati cor-
dis sani & curati habuerit a febre iniq-
tatis: que sanitas & puritas nō est x̄tus
& elaborationis humane opus: sed oīpo-
tentis x̄tus creatoris p̄ciosissimū do-
num: imo sup̄eminētissimū & merces
sanctorū. In p̄fā est: sicut dicit Boetius
in libro de trinitate: delectatio erit cib⁹:
opatio x̄o laus p̄p̄na conditoris. Hoc
igit̄ mihi p̄tereundum est h: q; grandis
fmo ad illud explicandū requirit̄.
Nec aliud mihi dicendū occurrit: nisi q; egri-
tudo ista sp̄ialis interioꝝ: qua eouq; pa-
latum cordis in nobis corruptū vel in-
fectum est: vt ipsum fontē suauitat̄ deī
& nobis sapere p̄hibeat & desipere vñ po-
tius amare sapere cōpellat. Cognoscē-
da & recognoscenda est etiā sanitas con-
traria: q̄tū dñs adiutare dignabit̄ ob-
nixus exposcēda. Sentiebat eam dauid
cū dicebat ad dñm. Miserere mei deus
q̄m infirmus sum: ac si medico p̄ssimo
sagassisset infirmitatē pandere: eāq; co-
ram ipso allegare. Idem dicendum est
& in alio adiutorio: quo d; Subdit̄ esto
dñio. Nec enī n̄c virtutis aut possibilita-
tis est frangere sup̄biam cordiū n̄forū.
neq; abigere ingū seruitut̄ vitioꝝ: quo
q̄diu p̄mimur: quod ē dicere: cui q̄diu
subiecti sumus: deo subditi esse nō possu-
mus. Nemo est: p̄t duobus dñis serui-
re: sicut dicit ipsa veritas Matth. vj. De
p̄candus igit̄ est modis oībus: quibus
possum⁹: oīm miserator de⁹ largissimus:
vt ipse a seruitute vitioꝝ turpissima: vi-
lissima: nequissimaq; nos liberet: & serui-
tuti nobilissime sue nos totat̄ subiciat:
totaliterq; possideat: sicut sui sum⁹ iure
plenissimo & singularissimo. Nec autem
duo adiutoria in p̄tate n̄ra sūt: vt ea no-
bis vics p̄stet & illa habeam⁹: licet ex no-
bis illa elicere p̄ nosip̄os nō possumus:
p̄sto nanq; est nobis ipsa ḡa dei: & non
solum offert̄: imo nobis repugnanti⁹
pene ingerit̄: peneq; violēt̄ impingit̄
et de hoc multa audiuit in p̄cedētib⁹.

De alijs septez adiutorijs
orationis. Ca. XXXVII

¶ Ant et alia septē
adiutoria ofonis: quibus vox

acut⁹ & ipsa quodāmodo p̄dit̄. Primū
illoꝝ est clamor. Secundū eiular⁹ qui ē
vox p̄uuloꝝ ad patres & matres: vt pote
vociferantiū: vel p̄ absentia eoz vel pro
defectu alimentī. Ita & facientiū est no-
bis p̄ separatione dei a nobis: vel potius
nostri ab ipso. Sicut et p̄ defectu vitalis
ac sp̄ialis alimentī seu cuiuscūq; alteri⁹
quo sustentatio vite n̄e sp̄ialis indige-
at. A facie interdiū cuiuscūq; rei terribi-
lis: vt porci vñ canis vñ bestie alteri⁹ ei-
ulare p̄sueverunt p̄uuli. Sic & nobis faci-
endum est a facie peccati: tanq; a facie
colubz: a facie leonis: & a facie rumphee
bis acute: sicut legi⁹ Eccl. xxi. Quasi a
facie colubz fuge peccatū. Et itez. Qua-
si rūphea bis acuta oīs iniq̄tas. Et. xxi. Dentes ei⁹
dentes leonis interficientes aias hoīm. Tertius est rugitus quasi a
damno grauissimo: sicut legi⁹ de Esau q̄
supplantat⁹ a fratre b̄dictionem patr̄
amisi⁹: quare irruguit clamore magno.
Et ipse dauid. Rugiebam a gemitu cor-
dis mei. Debes autē scire q; rugit⁹ p̄p̄ia
vox turtur⁹ est & columbe. Quap̄pter qz
nullum damni compabile est amissione
vite: ḡre: & hereditatis vite eterne. Null⁹
rugitus compabilis est rugitui qui ē vel
esse debet penitentiū. Et hoc ostēdit Job
in se ipso dicēs. Quasi inundantes aque
sic rugitus me⁹. i. q. ca. Nō qz p̄alem co-
usq; toleret se amisi⁹ substantiā: sed de
amissione sp̄iali ita rugiebat. Quar-
tum x̄o istoꝝ adiutorioꝝ planctus est.
P̄c p̄p̄ie pro morte vel p̄ mortuis fieri
solet. Peccator igit̄ qui se mortuū i pec-
catis videt: habet mortuū quē plangat:
semetipsum vic⁹. Plangat inq; planctu
nulli compabili. Nihilomin⁹ est & plan-
gere debet christi dominū sibi mortuū.
Mortuū inq; a corde suo: in quo habita-
re p̄ fidem & viuere debuit. Ipsaq; p̄sen-
tia sua vitā aīe sue viuificare. Instat igit̄
tur marie Magdalene stare debet peni-
tens peccator ad monendū ploꝝans.
Monumentū autē siue sepulchrum ipsa
fouea: siue p̄funditas vitioꝝ & peccatoꝝ
est. Ad hanc debet stare: eamq; attentis-
sime oculis cordis intueri. Ibiq; plan-
gere semetipsum mortuū: & christū dñm
vt p̄dixi tibi. Hoc ē a corde suo mortuū:
sicut legi⁹ de maria magdalena Job. xx. Quintum istoꝝ
est gemit⁹: hoc est re-

Eccl. 21. 2

Ibidem
L

P̄s. 37.

Job. 3. 6

U

Job. 26. 6

Gregori⁹

sonantia ex intimo dolore: Propter qđ dixit Gregori⁹: qđ veraciter orare ē amaro in cōpunctōe gemit⁹ nō verba composita resonare. **S**ecū⁹ est suspiriū: et est quasi farigati animi spiratio debilis ad formationē vocis nō sufficiēs. Unde suspiriū dictū est: quasi modica vel diminuta spiratio. Et videt⁹ esse ex vehementi desiderio aliqd obtinendi siue qđ amissū est: siue quid aliud: ppter qđ vsu aliter dicit⁹ suspirare qđ vel aspirare ad aliqd. **S**epimū⁹ xō est singul⁹ qui in vehementer diuq; dolentib⁹ excitari solet. Cōcūter⁹ vehemētia dolor: quousq; viscera dolentū: ac singul⁹ in eis ppter hoc generet. Inuectio nā inuenit⁹ plerūq; in eis qđ cū dolore magno penitent. Et est inuectio pectoris vera designatio quedā penitudinis. De hoc etia⁹ qđ id vñ dolet cogitauit: vel cōfōtionib⁹ duorū suppliciorū dignū se cōfitef: fuit autē iste pcelliones pectorū pro eo qđ cor humanū sedē habet in pectore. Publican⁹ ille euāgelic⁹ Luc. xviij. percutiebat pectus suū orās et dicens: Deus ppiti⁹ esto mihi pctori. Et de iaz dictis septē manifestum est vnicuiq;: qđ ad ofonē adiuuā: et p ea deuotio ei⁹ occasionaliter augef. Percussiones vero pectorū: gřam penitudinis puocant: similiter et augent. Impūmū⁹ enī: vehementer qđ cor talia cogitauit: qđ talib⁹ cōsentit: qđ talia dignū voluit sibi esse duris ac diris pcellionib⁹. Insinuāt etiā ipm peccatorē iam reqūisse ad cor suū et ppter hoc inuenire se: et videre in illo qđ dignū sit pcellionib⁹. Et hic qđem finē facio pīs prime tractat⁹ isti: in qđ agif de ofone: pur ipsa est quodāmodo ofo rhetorica: et pīb⁹ suis assimilaf eidē.

Finit pars prima hui⁹ tractatus. Incipit secunda.

Quo ofo sit quasi nūci⁹ ad deum missus. Ca. XXXVIII

Est hec igit⁹ prosequamur alias silitudines: et cōpationes ofonis. Dico igit⁹ in pīmīs: qđ ipsa ofo ad deū velut quidā

nūcius est: qui ad deū mittit⁹: et ad ipsum intrat: sicut dicit beatus Aug⁹. In per verbo isto pō. Intrat ofo in conspectu tuo dñe. Dicit inq; his verbis. Mira inquam virtus orationis: que illuc intrat ad deū: quo caro puenire neq̃t. Eccl. xxxv. satis ipam eē euidenter nūcium fidelem: ac diligenter exprimitur vbi legitur. Oratio humiliantis se: nubes penetrabit et donec appropinquet nō cōsolabitur: et non discedet donec pspexerit altissim⁹: vel obnubilantiū cōgitationū: vel nubes ipas sanctorū penetrabit admodū nūciū ingerentis ac impingentis in medio turbarū: et irruentis eas vt appropinquet ei ad quem mittit. Et hoc sonant illa verba: donec appropinquet nō pfolabitur. Instare fidelis: et strenuū nūciū qui nec requiē nec consolationē habet: donec puenit ad illū ad quē mittit. Quēadmodū ille eliazar dispensator domus abraē: qui comedere noluit donec locutus esset sermōes suos: sicut legit⁹ Gen. xxiij. Et hoc ē qđ sequit⁹ in sermone pdicto. Nō discedet donec aspererit altissim⁹. Hic igit⁹ cōsideranda sunt: qui sint boni nūciū. Omnia enī hmoi requirunt in ofone. Et pīmū illoz ponā agilitate ipius nūciū. Nemo enī sapiens in lōginquā regionē mittit nūciū: qui non valeat ambulare. Hic autē est vel qui iam infirmitate pmitur vel facile lassat⁹ deficit in via. Quod euidenter apparet in illo qđ qui difficultate magna et conatu magno et multo: vix in tota vna septimana ofonē dñicam dicere poterat: ita vt in vna quaq; die septimā prem ipsius: hoc est: vnam de petitionib⁹ septem: que i ea cōtinent⁹ cum magna difficultate etiā diceret. Et hoc narrauit mihi sacerdos cuius prochian⁹ erat et qui ab eo vix istud potuit extorquere vix qđ saltē septimā prem ofonis dñice vna quaq; die diceret et sic totā ofonē dñicam in septimana vna compleret. Cui similes multi sūt qui vix incepta ofone statim ab ipsa desistunt: deficiunt: ipm ofonis laborem impotabilē reputantes: et velut onus graissimū illud statim pūcientes. Quibus quo ad ipos pūctinet et qđ in eis est hoc est dicere ex pte ipsoz: hoc solum vā deo remedij vt paulatim assuescant ad

Aug⁹

Eccl. 30

Luc. 18. c

Gen. 24

B

ofones breuissimas: et deinde ad longiores. Conantib⁹ est ad se put pmitit eorum infirmitas: nunq³ deerit auxiliator de⁹. Quoadmodu⁹ t in illo de quo prio feci mentione: factum est: q³ paulatim in tantu⁹ robur ad pnia agenda coualuit vt ab ipso suo sacerdote peteret q³ ei penitentiā q³stucūq³ grauē et durā vellet inuingeret. Non est solimodo leuis ad portandū facta erat ei pnia ois: sed etia³ desiderabilis et iucunda. Qd si q³ que rat vñ nobis ista infirmitas orādi: q³ bñ p oīē integrā fabulantes nō fatigamur in s⁹monib⁹ ociosis vel etiā norq³s: et in s⁹monib⁹ ofonū q³ vtiq³ salutare et iuchissimi sunt tāto labore affligimur: tāq³ facile fatigamur. Rñdeo in hoc: q³ sicut ascensus corporalis ad modū laboriosus ē nobis: et tāz facile nos fatigat ppter grauitatē corporū n⁹oz: sic etiā orō q³ ascensus spūalis est i⁹ desu ppter: originalis corruptionis grauitatē nos tñ fatigat et de s⁹cit in defectū. Assuetudine tñ lenitur et leuiat h⁹moi grauitas: p⁹ertim cum ad iutoriū g⁹fe dei semp asist orantib⁹: et ora re conantib⁹. Et est nūcius h⁹moi q³ in via spoliat a latronib⁹: interdū aut occiditur. Latrones intelligo: improbas cogitationes: q³ se ofoni ingerūt: et eam laquey⁹mis pñs et sanctis desiderijs etiā ip⁹is cogitationib⁹ et attentione spoliant: ipsamq³ suauitatē vngēti: de q³ in pcedētib⁹ audiuisti: subripuit vñ etiā rapuit volēter. Et hec sunt bona ipsi⁹ ofonis q³ bus in celesti p⁹sistorio pcurare debet et expedire negociū orant⁹. Heu q³ nunc sic spoliari intrāt celeste illud p⁹sistoriū: Propter qd et min⁹ bñ ibi recipiunt: et difficili⁹ expediri negocia ipsoz a quib⁹ mittunt⁹. Depauperat⁹ est nūci⁹: a paupere missus videt⁹. Nec apparet etiā missus p magnis vel arduis negocijs: negligit etiā negociū vel negocia sua q³ talem et taliter mittit. Cui est sunt cordi negocia q³ deferre debet iste nūcius ad celestē curiā: solennē mittit nūciū ad illā: nō paupem vñ pānosuz: et q³ nulli honori vñ g⁹fe ibi hñd⁹ videat⁹. Hec autē ē solēnitās nūcij isti⁹: apparat⁹ scz et ornat⁹: quē tibi p⁹ici vñz intentionis et attentionis desiderioz et alioz p que in pcedentib⁹ audiuisti a⁹fonē adiuvati. An x⁹o negocia ista que p ofonem gerenda et expedienda

sunt: tā ardua tanq³ magna sint vt solēnitatē nūcij merito requirant: manifestū est ex his q³ petunt p eam et ex ipso a quo petunt. Nulla nāq³ negocia cōgabita sunt negocijs veniaz: grat⁹ et gloriay⁹: et hec p ofonē p⁹ncipalr intendunt. Negociū x⁹o paucis reformāde inter deum altissimū: et eos p q³ orat⁹: q³rum sit q³ ignorat: Quid dicā de negotio salutis: de negotio in q³ tant⁹ accusatiōib⁹ ad mortem orant⁹ agit qualē aut q³ oportet esse nūciū vel pcuratorē: p quē tantis accusatorib⁹ et sup tant⁹ accusationibus rñderi oportet: q³ ignorat. Est est accusator in negotio isto ipse diabolus et oēs angeli ei⁹: q³ nō cessant nos accusare die ac nocte: sicut legitur Apoc⁹ xij. Cui⁹ astutia nulla in⁹ peritoz p⁹udētia cōpari pōt. Quia si q³ dixerit: q³ p⁹ cā orāris criminalis ē: q³ i ea de mult⁹ criminib⁹ agit: pira ipsum non pōt agi seu expediri p nūciū seu pcuratorem. Dico q³ s⁹m illam cōmunē ac regulārē intelligeniā: vñ est q³ dicit: q³ s⁹m hoc pcurator: nec vox: nec x⁹um: nec respo⁹ ei⁹ est cōtra quē agit criminaliter. Ofon aut et vox et verbū: et rñsio est orant⁹: quā ppter psonaliter cōpareret in celesti ac diuinali p⁹sistorio: cui⁹ ofo ibi est: ac psonaliter: ac p semetipsum se defendit: quā p ofonē in illo p⁹sistorio accusatiōib⁹ resistit. Cloce nāq³ p⁹ia: verbo et rñsione sua p⁹ia cām sua ibi defendit: et ibi est psonali p⁹ia: vñz in p⁹spectu dei altissimi: vbi et ipsi et corā ipso loquūt. Si x⁹o queres a me: vñ et vbi accipiet ista solēnitās nūcij: et vñ habet⁹ nūcius iste solēnis. Rñdeo tibi: q³ pater ipse misericordiaz q³ toti generi humano tā miser corditer: tanq³ mirabilr puidit de aduocato et ppugnatore atq³ interpellatore sempiterno: vñz de charissimo et bñdicto vñgento suo deo vñz ac dño nro iesu christo: puidebit et tibi de nuncio isto et nūcij solēnitatē: nisi ignauia et negligētia tua hoc ipedierit. De ignorātia q³ pe vñ impiticia circa ea q³ ofonis sunt nō erit accusator: postq³ ea q³ p⁹cesserūt i hoc tractatu vñ audiuēr⁹ vñ insperer⁹. Adiuuaber⁹ s⁹z nō pax ad impetrādū a patre misericordiaz: nūciū istū solēnē: si x⁹dis potentib⁹ et ad depcandū cōposier⁹: quorum mltā supra tibi i pcedētib⁹ aggregata et

Apoc⁹. 12. e

E

f

pgesta sunt: vsus in cōspectu ei⁹ fuerit ad
 petendū ab eo munus ⁊ grāz ofonis hu-
 ius qm̄ in eo ⁊ p ipsum oīa salutaria tri-
 buunt. Quā ppter toto studio inuigila-
 dum est totisq; cordis conatib⁹ exposcē-
 dum est mun⁹ grāte deo ofonis. Ipse est
 est q̄ ⁊ solus docet orare quos vult: ⁊ dat
 tam p̄ciosum mun⁹ ofonis. Quā ppter
 in ipso principio ofonis qm̄ ipse pater
 misericordiaz adiunare dignabit: dicē-
 dum est ei. Dñe de⁹ pater misericordiaz
 qui scis ⁊ mihi magno munere grāe tue
 scire dedisti: nō esse auctore: nō esse effe-
 ctorem: nō esse largitorem alicui⁹ boni:
 nisi te. Dedisti etiā mihi scire donū ofo-
 nis tante x̄ruris: tāteq; gratiositatē esse
 apud te: vt in eo ⁊ cum eo oīa salutaria
 dona largiaris: oībus illis q̄bus donum
 illud p̄stare fuerit pietatis ⁊ dulcedinis
 tue dignatio. Largire mihi donū istud i
 eo placere in ea p̄fectione q̄bus tibi illū
 ⁊ suscipe placeat ⁊ oīa alia salutaria que
 p ipsum petere mihi donaueris: pcedas.
 Sic mihi tribue orare misericordiā tuā:
 vt exaudire me tibi placeat: ⁊ in oībusq;
 a miscōia tua petiero exaudire. Scio. n.
 te docente: qz nec alio nec aliunde potest
 mihi vel esse vel venire tam placitū tibi
 tanq; efficac apud misericordiā tuā do-
 num. Debes etiā scire: qz fidelis ac p
 oīa laudabilis nūci⁹ est nō solū instare
 apud iudicē vel curiē dñm: sed etiā solli-
 citare accedores eiusdē iudicis: ⁊ assiste-
 tes omnes eidē dño p negocio seu nego-
 cijs p quib⁹ ad curiā illā missus ē: mari-
 me aut illos q̄ maioris grāe maiorisq; po-
 testatis i curia illa esse cognoueris. Sup-
 astit oēm admirationem ⁊ mittentib⁹ ⁊
 nūcijs de q̄bus agit ⁊ salubriter atq;
 vtiliter ⁊ misericorditer p̄sultū ⁊ p̄sultus
 est in curia illa celesti: vbi qui maxie p̄nt
 necessitatibus miseroz subuenire ⁊ oīm
 negocia ibi habentū: maxie p̄mpti atq;
 parati sunt ⁊ nuncios istos introducere
 ad regem ⁊ dñm curie illi⁹: eosq; p oīa ⁊
 in oībus adiunare. Tales habet omnis
 orans aduocatos ⁊ mediatōres: q̄s non
 venalitates: sed mera liberalitas ad inter-
 cedendū inclinē: vrpote q̄s taliter cha-
 ritas ⁊ pietas possident ⁊ q̄ orantib⁹ oc-
 casiones inuenire desiderēt adiunandi.
 Accedit ad hec ⁊ aliud dei collauda-
 tione ⁊ admiratione dignissimū: qz nul-

lus est ibi qui p̄tradicat vel aduerset ne-
 gociū p̄prie vel aliene salutis agentib⁹
 vel agere volentib⁹. Q̄s est idipsum et
 solū volum: q̄s sciunt velle regē ac oīm
 oīm seculoz: qui vult oēs hoīes saluos
 fieri: ⁊ ad cognitionem veritatis venire.
 Hanc est p̄cordiā facit sublimitibus suis
 oīpotētissim⁹ ille dñs seculoz sicut le-
 git Job. xrv. Accedit etiā ⁊ illud bonū
 ad obtinendū fiduciā securissimā impe-
 trandi: qz nullus est ibi q̄ nō totus arde-
 at charitate: tot⁹ nō diffultat pietate. Ac-
 cedit ⁊ aliud: qz nullus ē ibi cui⁹ inter-
 cessionē vel dep̄cationē possibile sit ab
 altissimō repelli. Et ppter hoc in eadem
 mensura necesse hñt p̄cibus ⁊ supplica-
 tionib⁹ n̄ris semp annuere. Illud quoq;
 nō est p̄tereundū: qz maiori p̄sidentia
 qui malos ibi sunt exorari p̄nt ⁊ dñt:
 nō solū qz humiliores: sed etiā qz chari-
 tate ⁊ pietate semp in omēs p̄p̄nsiores
 atq; p̄fustiores. Quēadmodū igit i cu-
 rijs magnatū: nunci⁹ q̄ nō oēs sollicitat
 qui promouere negociū p̄nt ⁊ volunt ac
 parati sunt p quo nūci⁹ est ibi: merito
 ignarus ⁊ negligēs aut infidelis reputā-
 dus est. Sic nunci⁹ est de quo agit: si v̄
 vnū ex tot ⁊ tantis adiutorib⁹ in curia
 illa dei altissimi sollicitare pro negocijs
 orant⁹ obmiserit: de negligētia aut infi-
 delitate merito arguēdus erit. Docet
 nos ⁊ ip̄a ecclesia celesti: imo diuino ma-
 gisterio erudita ⁊ edocta sic orare: q̄s est
 dicere talē vel h̄mōi nunciū ad celestem
 curiā mittere: qui oēs deo altissimō asā-
 tes ⁊ singulos pro nobis sollicitet. Ip̄sa
 nanq; ofonib⁹ suis pleriq; leranias ad-
 iungit: que sunt singuloz sanctorz inuo-
 cationes: s̄nt ⁊ oīm: ppter q̄ ⁊ multi ex
 eis singularem inuocant: multi vero in
 generali: qm̄ nō est possibile ecclesie dei
 nominare tot sanctoz milia singularem.

Sollicitudo quoq; ⁊ diligētia gerēdi
 negocij in nūcio hoc porissimū requirit
 q̄s ip̄sa arduositas periculositatq; nego-
 gij euidenter ostendit. Quid ⁊ dici pōt
 de nūcio: qui circūquaq; vagat atq; di-
 scurrit varietate cogitationū huc illuc-
 q; distract ac ventilat: ac de ip̄so nego-
 cio p quo mittit: nec curat nec etiā co-
 gitat: sed nūc in hyspania castra edificat
 nūc in britanias rapit: nūc in alemanīā
 diffusit ⁊ velut palea varia ⁊ cogitationū

statibus dispergis. Deu quot & quāti sūt sic orantes. Caue igit tibi omnis q̄ orare intendis a nūcio hmoi; cui⁹ negligentie similis aut compabilis vir aut nūq̄ in nuncijs litteralib⁹ inueniſ. Et nūcius hmoi qui ⁊ ante q̄ ad celeſte pſitorum pueniat: imo ſtatim cepit itinere vel ad modicum pgreſſus in via moriſ. Hic eſt: oſo cui⁹ intentio in ipſo orandi tpe vel momēto extinguiſ: ⁊ irruēs alia intentio vel affectio: ad aliud agendum ⁊ intendendū cor rapit. Exempli gratia. Accidit interdū vt cum orare quis ceperit: incidat cordi ei⁹ cogitatio de pulchritudine mulieris: p̄fundet q̄ in eo quſq̄ ipſum in p̄ſenſu turpitudinis inclinet. Et eodē modo ſe habet de alijs cōcupiſcentijs. Nullum eſt gen⁹ cōcupiſcentie q̄d p cogitationes eouſq̄ in cordib⁹ oratium p̄fundari nō poſſit. Obſecrandus igit eſt oipotens ⁊ miſericors de⁹ vt dirigit nūcium iſtū ante p̄ſpectum ſuū: atq̄ custodiāt ſanſ ⁊ incolumē in ipſo itinere: ⁊ etiā coſoz ſe. Nūcium iſtum tot⁹ astutie ſue conatib⁹ interficere intendit diabolus: vt p̄ore qui negotiū noſtre ſalutis implacabiliter ſemp odit atq̄ pſequiſ. Nec ſolum in via vt p̄dixi tibi: ſed etiā in ipſo dei aſpectu. Plerumq̄ eſt ipſa oſo que aſi de cōſpectum ſam intrauit: modo quo p̄dictum eſt ibi extinguiſ: de quo memini meipſm exclamaſſe multoties ad dñm: vt ſaltez in p̄ſpectu ei⁹ atq̄ p̄ſentia eſſent mee par atq̄ ſecuritas: ⁊ ne p̄mitteret vllō modoꝝ coram ſe illam occidi: p̄ſertim cū nūci⁹ q̄ ad illū deſtinanſ: p̄reſione ei⁹ atq̄ custodia gaudere debeāt: nō ſolum aſi illum: ſed etiam in itinere ſue in via. Petebat hoc ſanſ euidenter p̄pheta cū diceret. Dirigatur oſo mea ſicut incēſum in conſpectu tuo. Cum eſſi petebat eam dirigi aſi cōſpectum dei: petebat etiā eam ⁊ in via custodiſ. Siſt cum in ipſo dei cōſpectu eam oraret dirigi. Orabat etiā ⁊ cū hoc: eam ibi custodiſ: ne intorqueret vel diſtorqueretur a rectitudine intentionis. Debes etiā ſcire cū his omnib⁹: q̄ inueniſ nūci⁹ hmoi excomunicat⁹ interdum: ⁊ ppter hoc in celeſte pſitorū nullo laren⁹ admittet: ſicut legiſ Prouer. xvij. Qui declinat aures ſuas ne audiāt legem: oratio ei⁹ erit execrabilis. Quā-

ppter nec in celſiſ ſacraſſimū admittetur: nec a ſacraſſimīs ciuib⁹ celeſtib⁹ recipiet: quin poti⁹ vt execrabilis exclu-detur ⁊ repellet cū indignatiōe ⁊ execratione. Propter hoc autē nō immerito a vbi⁹ ei⁹ aures dei auertunt. Alibi etiā ſcriptum eſt. Maledicti qui declinant a mādatiſ tuiſ: quā ppter maxime maledicti qui maxime declinant ab illiſ. Ipi aut ſunt: qui nec etiā p̄pinq̄are volunt vt illa audiant. Maxime eſt ſe longe faciunt a mandatiſ dei: qui nec illa audiſ nec faciunt. Qui vō illa ſaltem audiunt nec faciſ: nō tam longe a mandatiſ dei ſunt. Cū ergo manifeſtū ſit tibi: q̄ nūci⁹ excomunicatus nō impetret niſi ſup excomunicatiōe: manifeſtū ē tibi quoniam cum celeſte illud pſitorū latere nō poſſit talis excomunicatio talis nūci⁹: quia omnino iſte nūci⁹ ibi nec aliquid impetrabit nec audiſ. Caue ergo tibi: ne deſi p̄ excomunicato habeas: verbis ei⁹ audirum cōmunicare recuſans. Tunc eſt neceſſe vt ipſe te excomunicatū habeat: ⁊ ppter hoc audit⁹ ſui vel audiētie ſue cōmunionē nō immerito tibi denegat. Utinam autē aduertāt q̄ ſouidanda ſit: q̄ horriſ excomunicatio iſta: per quā nec verbum ſuū quib⁹dam cōmunicat miſericors deus: cū omni genere peccatorū verbū dei cōmunicandū ſit: exceptiſ illiſ dñtaxat quos canes ⁊ porcos vocat veritas Matth. vij. Utinā attendant ⁊ illi quib⁹ tam ſtudioſe tanq̄ abundāter cōmunicat verbum dei: q̄ ſta largitare ḡſe dei hoc ipſiſ fiat. Non eſt facit taliter omni nationi: p̄ſertim cum exp̄ſe legatur Act. xvj. quia p̄hibiti ſu erunt ap̄lī a ſp̄ſancto verbum dei p̄dicare in aſia. Cauendū eſt etiā orantib⁹ a ſatuitate ⁊ ſtulticia nūci⁹ iſtius. ſatu⁹ eſt atq̄ ſtultus nūcius: qui perit q̄d nō eſt petendū: ſicut dicit beatus Aug⁹ de illo q̄ perit a deo vt occidat ei inimicum ſuū. Stultiffime eſt perit cum velit ſe eſſe iudicem inimici ſui: deum autē ſuū tortorē. Iudices eſt ſe gerit inimici ſui: dum ipſm reum mortis cōſudicat: pculdubio deum vult habere tortorē illius. Hoc autē q̄ incōueniens ſit: quis nō videat: dum in tam vili officio deſi ſibi ſeruire vult: officio vic⁹ carnificiſ ſeu tortoriſ: ſemetipſum autem in tam ſublīm

p̄ſ. 150.

Matth. 7. b

Act. 16. a

n

Aug⁹.

M

p̄ſ. 15. b

Capitulum

tantiq; honoris officio: facto ipso collo-
cat vic; iudic; p̄sident;? Est ibi ⁊ alis
stulticia sicut ibidem dicit idem Aug⁹:
q; vult homo hmoi frangi pontem mise-
ricordie diuine: ne habeat inimicus ei⁹
p quod reuerti possit ad vesi. Hoc est p
morte agitur imparis ⁊ improuis pec-
catorib⁹: vt redire nō possint ad dei mise-
ricordiā ⁊ ḡam: quā cum possint inueni-
re querere p̄temperūt. Considera g; ar-
duitatē: multitudinē ⁊ magnitudinē
negocior; que agenda habes in illa sub-
limi curia: ⁊ ne mittas verba tua p nū-
cium stultū. Expsse nanq; legi; Prover.
xxvj. Claudus pedibus ⁊ iniquitatē bi-
bens: qui mittit verba p nūcium stultū.
Manifestū est tibi: q; claudis pedibus:
nec ad bona currere: nec ambulare: nec a
malis fugere: nec declinare pōt. Et pro-
pter hoc necesse habet bibere iniquitates:
hoc est penā iniquitatis sue. Hmoi autē
nūcius cum sapiēs fuerit ⁊ bona procu-
rat atq; ip̄tret inmittenti se: ⁊ auerit ma-
la ab eodem: indulgentiā culpā ⁊ pe-
narum nihilomin⁹ obtinet. Inueni⁹
⁊ alia stulticia in nūcijs hmoi: qui cum
ire debeāt ad illas romā veri. s. nominis
sublimē atq; dominantē: celestem sc; cu-
riam: vadunt ad alios ⁊ alios q; ad ip̄m
regem ⁊ dñm seculor; ⁊ petunt ab eis q
ab illo solo obtineri p̄nt. Propter quod
dici⁹ Eccl. viij. Noli querere ab homine
ducatum: nec a principe cathedram ho-
noris: a deo est ista solo obrinēda sunt.
Nemo nanq; assumit sibi honores: sed q
vocat a deo tāq; aaron: sicut dicit Apo-
stolus. Nec dico ista ppter hoc q; a deo
petenda sunt alicui talia: viris est bonis
⁊ petēda ⁊ pcurāda sunt honoz ⁊ pote-
starum sublimia: verū nō ab ip̄is sed ab
alijs. Inpudentissima nanq; p̄sumptio
esset vnicuiq; quātecūq; excellēte viro
atq; p̄sumptuosa turpitudō intolerabi-
lis dicere deo ⁊ petere: fac me regem: fac
me ep̄m: cū officior; hmoi tāta sint tāq;
p̄culosa onera: vt nemo sapiens sit: qui
nō ea poti⁹ reformidet q; desideret. Chri-
nanq; sanctissimi nō nisi tracti siue co-
acti illa suscipiūt. Vnicuiq; g; ecclesiariū
⁊ desiderādus ac tota deuotiōe ⁊ instā-
tia appetendus: ⁊ a deo petendus pastor
bonus. Et q̄st ab hominib⁹ plerūq; pe-
tunt⁹: ⁊ a solis hominib⁹ atq; p eos solos

obtinere sperant⁹: sit p iram dei maximā
q̄nis semp iustissimam: vt deo p̄mittente
nō approbante nec eo auctore: mali et
apud ip̄sum reprobi loca sublimitatum
obtineāt. Propt̄ qd ipse dicit Dece. xij.
Dabo eis regem in ira mea: ⁊ auferam
in indignatione mea. In penā igit; gra-
uissimā ⁊ in vindictam iustissimā p̄esse
p̄mittunt⁹: q; p̄desse nullo modo curant.
Et ppter hoc p eundem pphetam dicitū
est. Regnauerūt ⁊ nō ex me: principes ex-
titerunt: ⁊ nō cognoui. Hmoi g; vj ope-
ra manū sunt: ⁊ idola surda ⁊ muta at-
q; vanissima: ⁊ reputant⁹ ⁊ vocant⁹: sicut
expresse legi⁹ Zach. ij. Reperi⁹ ⁊ nū-
cius hmoi: qui cum debeat volare in ce-
lum: currit ad terrā. Et hec ofo: que cuz
debeat petere celestia: hoc est sp̄salia bo-
na ⁊ eterna: terrena solūmō perit. Illuc
autē tendit omnis oratio: vbi est qd p eā
peti⁹: ⁊ obtineri p eam intenditur. Pro-
pter qd dixi: nūcium hmoi ad terrā per-
gere: qui p̄fici debet imo volare ad
celum. Inueni⁹ ⁊ alia stulticia in nū-
cio hmoi: quia adeo ignarus est ⁊ insci⁹
vt celestis curie vires prorsus ignoret: ⁊
an habeat ibi contradictores ⁊ aduersa-
rios nec videat nec attendat: sed ⁊ ipsas
voces aduersantium ⁊ p̄radicentū sibi
nec audiat nec intelligat. Ne quor et
quāti sunt qui nobis orantib⁹ ⁊ veniam
⁊ gratiā gloriāq; petētib⁹ aduersant⁹:
quorum vnusquisq; clamat in aures dei
omnipotētis. Contradico. In his primi
atq; fortissimi cōtradictores atq; aduer-
sarij n̄i sunt ipsa nostra vitia ⁊ peccata
quor; clamor vsq; i sublime celoz extol-
litur: sicut Gen. xviij. legi⁹: vbi ex p̄sona
dei omnipotentis dicit. Clamor sodomorū
ascēdit ad me. Fortissimi isti p̄radictor-
es: qm̄ primi ⁊ radicales sūt in aduersa-
tionib⁹ ⁊ p̄radicationib⁹ istis: ⁊ eis cessan-
tib⁹ atq; tacentib⁹: oēs alijs tacerent siue
cessaret penit⁹ ab aduersationib⁹ ⁊ p̄ra-
dicationib⁹ p̄ra nos. Secundi p̄radic-
tores ⁊ aduersarij sunt oēs exercit⁹ pul-
cherrimaz sublimiūq; militiaz celestiu.
Sūt ⁊ oim sanctoz necnon ⁊ alaz: que
occasione vitioz n̄oz ⁊ pctōz in igne
purgatorij vel in inferno etiā detinent⁹:
torq; curie celesti inimici sumus: q̄dliu-
vitijs ⁊ pctis v̄ etiā mūdo amici sum⁹:
sicut legi⁹ Jaco. iij. Quicūq; voluerit eē

Aug.

Dece. 13.

Dece. 3.

Procl. 26. b

D

Eccl. 7. a

Hebr. 5. a

Gen. 18. c

R

Jaco. 4.

amic⁹ seculi hui⁹: inimic⁹ pstruitur dei
 Merito igitur tñt amici dei in mici no
 stri sunt: q̄d diu inimici dei sumus. Ami
 cus enī inimici dei: inimicus ē dei. Qui
 bus vero vel occasione peccādi vel p̄di
 tionis dedim⁹: r̄ ppter hoc in purgato
 riū igne vel flāmis gehēnalib⁹ detinēt⁹:
 quis dubitat quin die ac nocte clamēt
 cōtra nos r̄ dicant. Tlindica dñe sangui
 nē nostr⁹: sicut legitur Apocal. vj. Que
 etiā si voce tā naturali q̄ sp̄iali tacerēt:
 ibi tñ crutiat⁹ earū acerbissimi ip̄a ve
 ritate clamant vt p̄diri. Cum enī redem
 ptio anie viri pp̄ie diuinitē sue: sicut le
 gitur Prouer. xij. qualiter putas vl pu
 tare potes nō clamare anias p̄ra cleri
 cos r̄ sacerdotes qui redemptionē eorū
 comedūt r̄ in luxurijs suis infigūt nec
 p liberatione eaz a tormentis r̄ cruti
 tibus in quib⁹ sunt saragūt. Tercū ad
 aduersarij nostri atq̄ p̄radictores p̄ra
 nos in curia illa sunt ip̄i sancti: quibus
 inuriamur vel iniuriari sumus: r̄ hoc
 vel in p̄sonis eorū blasphemātes cōtra
 eos nepharjjs iuramentis: quib⁹ nec ip
 si gloriose dei genitrici a multis nec p̄ci
 tur in aliquo nec deferitur vel in eccle
 sijs ip̄oz. Et hoc duobus modis: siue
 cū ip̄i ministri dei qui in illis deferunt
 iniurijs quibuscūq̄ molestantur. Vel
 etiā ip̄a loca deo dedicata r̄ sancty
 ip̄is violantur. Vel ip̄a bona temp̄a
 lia ad sustentationē ministrorū deo r̄ san
 ctis illis oblata r̄ p̄secrata vel diripiun
 tur: vel ab ip̄is mō quolibet minuunt⁹.

An est aliq̄s adeo insipiens: vt deū
 dei filiū opinari possit blasphemias glo
 riose ac charissime genitricis sue negligē
 re: ita vt eas vt dignū r̄ iustū est nō vin
 dicet? Quis hoīm iniurias r̄ et p̄rumeli
 as m̄ris sue cōmmittere toleret: r̄ si pos
 sit nō vlciscat⁹? Quod si oīm aliaz ma
 trū iniurie ac p̄rumelie tolerari quoquo
 mō possint: istū tñ bñdixit ip̄q̄ venerā
 de m̄ris blasphemie omī gladio r̄ igne
 omib⁹ studijs r̄ virib⁹ exterminande et
 vindicāde sunt. Ne illi quicūq̄ sit: qui
 ignorat dei m̄rez in eo amore r̄ honore
 apud bñdicatissimū filiū suū esse: vt ho
 norātes eā honoret: r̄ inhonorātes dig
 na animaduersione puniat. Nō p̄sumat
 aliquis deum vel dei filiū: se posse habe
 re pp̄itiū r̄ benivolentiam: qui benedictam

matrē suā offensam vel aduersariā ha
 buerit. Sic nec de dei gratia vel pp̄itia
 tione cuiusq̄ eorum qui eius filio in ce
 lo vel ministrant vel assistunt aliquis p̄
 sumere debeat vel sperare.

Quarī
 aduersarij r̄ contradictores nostri i cur
 ria illa celesti: demōes ip̄i sunt: sicut le
 git⁹ Apocal. xij. Proiectus est accusator
 frat⁹ nostrorū: qui accusabat eos die ac
 nocte. Quintus r̄ marinus atq̄ foris
 simus: de⁹ ipse est qui semp accusat eos
 qui seip̄os negligunt accusare: et semp
 excusat illos qui seip̄os in cōspectu ip
 sius r̄ studiose r̄ necessariē accusant. Bo
 ni igit⁹ nuncij r̄ fidelis ac diligētis p
 curatoris ē: aduersantes sibi r̄ p̄ra licē
 tes i curia ista vel placare sibi r̄ pp̄itios
 efficere: vel eis silentiū imponere vel il
 los p̄gruis responsionib⁹ atq̄ defensio
 nib⁹ repellere: ne p̄ra ip̄m vllaten⁹ au
 dian⁹. Et primis quidē r̄ radicalibus
 aduersarijs r̄ p̄radictorib⁹: silentiū im
 ponit cū occidunt siue mortificant⁹: et
 hoc in sola dei curia nobis nō solū per
 mittit⁹: imo etiā pcedit atq̄ remissibili
 ter acceptat⁹: i alijs hō curijs sub p̄du
 cta r̄ p̄ceptōe iudicij litigātes sūt. Abist
 aut vt vtrā p̄ra sub dei p̄ceptōe sine
 cū p̄ Aplm oib⁹ dicat ad Col. iij. Morti
 ficate mēbra v̄sā sūt sup terrā. Am
 plis p̄ hōmī nunciū: ofonē v̄s hoc di
 recte intendit⁹: vt p̄ ip̄m aduersarij isti r̄
 p̄radictores p̄ra nos nō solū nō audiat
 tur: vel admittant⁹ i isto sp̄iali iudicio:
 s; etiā vt sibi moriāt⁹ r̄ occidant⁹. Ip̄a. n.
 pia oratio cū p̄fecra fuerit: mortificatrix
 est omniū vitiorū r̄ peccatorū: sic orantis
 Mortificatio aut eorū est p̄ modos r̄ vi
 as quas toties audiuit. Ip̄a nāq̄ de
 sertio ip̄oz mors ē eorundē: cū recedit
 ab eis ania hūana seq̄ cūq̄ subtrahit⁹:
 necesse habent ruere vel cadere: cū sustē
 ramentū aliud nō hēant q̄ miserā ani
 mā ip̄am que illa in semetip̄a sustinet r̄
 suppozat. Et nō est op⁹ vt enarrē tibi
 r̄ enumerē hēc modos destructionis et
 mortificationis ip̄az. Si vis igit⁹ vt
 clamores nō audiat⁹ vel admittat⁹ p̄ra
 re: clama tu ep̄aduorfor: r̄ exalta i fortitu
 dine vocē tuā p̄ra ea. Quāto enī for
 ti⁹ r̄ alti⁹ p̄ra ea clamaueris: tāto debili⁹
 erit clamor ip̄oz: r̄ minus exaudibilis
 donec penit⁹ obmutescēt. Obmutescēt

Apo. 12. 6

Colos. 3. 4

Capitulum

aut proflus et sine omni voce erit: cum toto corde clamaueris. Magnificandi igitur multiplicandi exaltandi tibi sunt clamores orationis et confessionis: si vis aduersariis istis et contradicentibus silentium imponere. Clamores enim ipsorum: validis clamoribus huiusmodi non solum resistunt sed et non audiuntur sed omnino exterlantur. Quia propter manifestum est quod valde: quod tunc audibiliter imo eruditur apud deum clamant pro illis qui coram eo tacet a clamoribus orationis et confessionis. Validissime namque sunt coram domino deo accusantes aduersarios huiusmodi pro illis qui non tepidos iugiter confessionibus in conspectu eius accusant. Nulle autem proflus. i. nulli vigoris et virtutis pro eos sunt qui se studiose in conspectu dei increpare et accusare non cessant. Ad expressit nobis ipse per os David dicens. Dixi peccator aduersum me iniusticiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei. Attende anima mea et admire et lauda ex totis intus tuis supradictissimam pietatem dei dulcedinem: qui solo proposito huiusmodi accusationis: vix qui sit in confessione coram ipso: remittit statim impietatem peccati mei. Et propter hoc non solum silentium ipsorum vitis et peccatis pro ipso David: sed etiam remisit ea: deleuit proflusque exterminavit. Quia si quis dixerit: non est mihi peccatum aut deus ad clamandum sic: vix orationibus et confessionibus: cum adhuc corde mortuus sum: et scripsit. Quia non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis contestabit tibi? Mors autem et infernus periculum statum est peccatoris in profundo peccatorum suorum sepulchrum: et adhuc in eo iacet ac putrescit: sicut euidenter legitur Ecclesiastici. xvij. An mors inquit perire. Mors inquit huiusmodi quam dixi: propter quod et pueniunt sequi. A mortuo enim quasi nihil erit confessio. Omnis enim insensibilis corde peccator efficitur per mortem istam: et propter hoc nec videt nec sentit illa in quibus toto se sepultus est. Quid igitur facto eius opus est? Quod est illi prolium salutare? Hoc est indubitater ut procuret qui clament pro eo. Et horum clamatorum duo sunt genera. Primum est opera ipsa miscere: sicut expresse legitur Abacuc. ij. quia lapis de pariete clamabat et lignum quod est interstrucuras edificiorum respondere. Quod et in bono et in malo intellegi potest. Primum enim edificiorum et ligna et lapides clamant in aures dei omnipotentis: per edificatores suos. Quod admodum de rapinis et male acquisitis edificatio- nes sunt pro edificatores suos ad dominum: sicut dicitur Jacobus in. v. c. epistole sue. Autem vrim et argentum eruginavit: et erugo eorum vobis erit in testimonium. Quia autem vox bonorum operum et etiam malorum: et magna et valida sit: expresse legitur Sapientia. iij. Ex iniquis omnes qui nascuntur testes sunt nequitie eorum interrogatorum testis. Quia alibi ipse interrogabit opera nostra. De hoc etiam alias audimus in precedentibus. Bona igitur opera nostra et inter ea opera pietatis: non solum clamant per operatores suos coram domino et ad ipsum: sed etiam pugnant super seculum ad prelegendum ipsos. Elemosyna namque et exorat ab omni malo: per seculum potentis ac super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit: sicut legitur Ecclesiastici. xxix. Alii clamatores efficacissimi atque validissimi sunt ipsi intercessores sancti siue qui hic militant: siue qui iam cum christo domino regnant. Et hi inter eos validiores in conspectu dei altissimi gratiosiores sunt. Propter hoc legitur et commutatione bonorum temporalium virorum sanctorum quia adhuc in hoc mundo isto sunt: preces procurande tibi sunt: et etiam precibus et obsecrationibus emendanda de: quanto fortius igitur eorum qui cum christo domino regnant et gloriantur. An times ne tot et tantis clamantibus per te clamores vitio- rum et peccatorum tuorum audiat plangere miserator deus? Absit cum nihil odiam miserator deus prelargus: nisi vitia et peccata. Absit ut ea audiat pro te: et tam caros tanque gratos intercessores tuos repellat. Sancti quoque qui contra nos clamant propter iniurias et crudelias: placandi sunt emendatione contumelias et iniuriarum quas eis irrogauimus: et nihil omnino precibus et supplicationibus quilibet et quibus possumus. Hoc autem docemur in exemplo beati Benedicti: qui priusquam orare presumere per archidiacono: quem in vita ista dilexerat: placuit inclinat virginem et martyrem agnetam: et quandam aliam sanctam quibus ablatione possessionis quaxdam iniuriatus fuit archidiaconus ille in ecclesiis eorum. De animabus vero qui tam in inferno quam in purgatorio contra nos clamant: quid aliud nobis facendum est: nisi ut per nosmetipsos quod nobis datur per liberationem ipsarum satagamus

tis: per edificatores suos. Quod admodum de rapinis et male acquisitis edificatio- nes sunt pro edificatores suos ad dominum: sicut dicitur Jacobus in. v. c. epistole sue. Autem vrim et argentum eruginavit: et erugo eorum vobis erit in testimonium. Quia autem vox bonorum operum et etiam malorum: et magna et valida sit: expresse legitur Sapientia. iij. Ex iniquis omnes qui nascuntur testes sunt nequitie eorum interrogatorum testis. Quia alibi ipse interrogabit opera nostra. De hoc etiam alias audimus in precedentibus. Bona igitur opera nostra et inter ea opera pietatis: non solum clamant per operatores suos coram domino et ad ipsum: sed etiam pugnant super seculum ad prelegendum ipsos. Elemosyna namque et exorat ab omni malo: per seculum potentis ac super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit: sicut legitur Ecclesiastici. xxix. Alii clamatores efficacissimi atque validissimi sunt ipsi intercessores sancti siue qui hic militant: siue qui iam cum christo domino regnant. Et hi inter eos validiores in conspectu dei altissimi gratiosiores sunt. Propter hoc legitur et commutatione bonorum temporalium virorum sanctorum quia adhuc in hoc mundo isto sunt: preces procurande tibi sunt: et etiam precibus et obsecrationibus emendanda de: quanto fortius igitur eorum qui cum christo domino regnant et gloriantur. An times ne tot et tantis clamantibus per te clamores vitio- rum et peccatorum tuorum audiat plangere miserator deus? Absit cum nihil odiam miserator deus prelargus: nisi vitia et peccata. Absit ut ea audiat pro te: et tam caros tanque gratos intercessores tuos repellat. Sancti quoque qui contra nos clamant propter iniurias et crudelias: placandi sunt emendatione contumelias et iniuriarum quas eis irrogauimus: et nihil omnino precibus et supplicationibus quilibet et quibus possumus. Hoc autem docemur in exemplo beati Benedicti: qui priusquam orare presumere per archidiacono: quem in vita ista dilexerat: placuit inclinat virginem et martyrem agnetam: et quandam aliam sanctam quibus ablatione possessionis quaxdam iniuriatus fuit archidiaconus ille in ecclesiis eorum. De animabus vero qui tam in inferno quam in purgatorio contra nos clamant: quid aliud nobis facendum est: nisi ut per nosmetipsos quod nobis datur per liberationem ipsarum satagamus

Ps. 31.

Ps. 6.

Ecclesiastici. 17. c.

Abacuc. 2. c.

Jaco. 5. a

Sap. 4. v

Sap. 6. a

Ecclesiastici. 29. b

v

z

mus? Et etiā p̄ alios ad hoc ip̄m labor-
rem? emēdicātes eis alioz suffragia: q̄
n̄sa illis subtraxim⁹. Nec intelligas in
hoc smone meo: q̄ p̄ liberatiōe aliaz q̄
in inferno detineri sciunt: p̄ces facien-
de sunt: sed dū hoc ignoras: nō ē pigritā
dū dñ p̄ eis r̄ cōiter p̄ fidelib⁹ defunctis
oib⁹ suffragia fīat. Scit enī de⁹ op̄s q̄-
bus p̄desse vel possint v̄l debeāt: nec pa-
tief̄ aliquē eoz defraudari a fructu q̄ ei
cōpetere pōt ex h̄mōi suffragijs. Caue
aūt tibi tota diligētia: ne brām r̄ inte-
meratā dei genitricē aduersariā hēas
vllō mō: cū impossibile sit te placatum
aut p̄pitiū habere b̄dictū filiū ei⁹ ip̄a
tibi offensa vel aduersante. Ip̄sa q̄z tibi
p̄pitiā vel fauēt: impossibile sūt sit vl-
lū ex oib⁹ illis mūltib⁹ celestibus vel
quēq̄ ex tota illa eccl̄ia serōz nō eē p̄-
pitiū r̄ fauentē. Ip̄sa etiā apiente os sa-
cratissimū: os gr̄az: os b̄dictū suū ad
loquendū misericordissimū filio suo p̄-
ter: omīs inq̄stas tua r̄ aduersarioz suoz
opilabit os suū. Dēs enī obmutescit.
Totaq̄ illa celestis curia incipiēte ea lo-
qui p̄ te: loquetur benignissimū misera-
tori filio ei⁹. Qualiter aūt placandus
sit tibi ip̄se iudex vniuersoz r̄ vhs n̄r ie-
sus christ⁹: iā audiisti in p̄cedentibus.
Et vnus modus eī placādi ē: vt tui p̄se
placat⁹ sis omib⁹ p̄ximis tuis. Memor
igif̄ esto ei⁹: qd̄ legitur Eccl̄. xxiij. Nō
hōmī seruat irā: r̄ a deo q̄rit medelam.
De hoc r̄ in eis q̄ p̄cesserūt. Et in tracta-
tu de opib⁹ r̄ mirabilib⁹ virtutib⁹. Et in
capto de miscōia m̄trū audiisti Math̄.
xviij. exp̄sse legi ex v̄bis dñi. Serue ne
q̄ omne debitū dimisi tibi: q̄si rogasti
me. Ex quo exp̄sse colligitur q̄tū p̄rit et
valēt apud miscōiam dei p̄ces etiā pec-
catoz: cū ex toto corde ad ip̄m clama-
uerint. N̄lherat etiā r̄ nō imerito in-
ter stulticias r̄ caritates n̄icij isti⁹: q̄
de ip̄sis negocijs licet arduissima sint:
nec curat nec cogitat nisi hoc solū q̄ pe-
titiōē nudā illa cōtineat: r̄ qd̄ p̄ eā pe-
tatur. Et hec manifesta sunt in omib⁹
orantib⁹: q̄ labijs solis strepūt: r̄ rumul-
tuanf̄ in ecclesijs sola inania: et alia q̄
ab eis sunt prorsus aliena desiderātes:
et q̄ p̄ ofonē petere deberēt: mīme cogi-
tātes: r̄ de h̄is etiā q̄ v̄ba ofonū signāt

nihil oīno intelligētes. Quis aūt ista
magne stulticie r̄ itolerabiles sūt nō sūt
tñ ofones h̄mōi p̄tēdēde vel abscēdēde
Isti enī sunt quēadmodū laici. Ip̄az sc̄z
ignari: porrigētes r̄ offerētes sūmo pon-
tifici petitiōes suas in scriptis: cū oīno
ignorant qd̄ in illis p̄tineat: r̄ qd̄ i ip̄is
vel p̄ ip̄as petatur. Sūm⁹ v̄o pontifex
nō ad ignorantia ip̄soz: sed ad petitiōē
nē respicit r̄ attendit. Nec pax vel leue
est q̄ p̄ ignorantia istā interdū: r̄ ofonū
deperit r̄ orātī: Omi enī mō r̄ studio-
sius r̄ obnix⁹ petif̄ bonū qd̄ cognoscif̄
q̄ illud qd̄ etiā nō cogitat⁹ Inuenif̄ aūt
et cū eis que audiuit in nūcio isto quē
ofonē dixi: duplex p̄uersitas. Prima est
q̄z subimer cōtradicit. Est enī rectitudo
ofonū cōuentiēssima: vt orās omīs ad
est: manū porrigat ad capiendū qd̄ pe-
tit: ad quē dirigat sermonē petitiōis.
Et ira faciunt oēs mendicātes r̄ elemo-
synaria b̄nficia petentes. Manu enī et
voce in eis intendūt: a quo beneficii si-
bi petunt. Tibi aūt norissimū ē: q̄z ma-
nus in eā prem̄ extēditur in quā tendit
et opatio. Qua p̄pter qui tantundē agit
nisi opa diaboli: ad eū habet extētam
p̄culdubio manu suā. Ab eo igitur pe-
tit impleri manu suā: cui illā porrigit.
Qua p̄pter p̄trari⁹ est sibi q̄i uiuē
a deo petit b̄nficiū: manu vero a diabolo
qua p̄uersitate qd̄ intolerabili⁹ estima-
ri pōt. Sc̄da p̄uersitas ē qualis in lu-
do fieri p̄suerat est. Ludo inq̄ qui vul-
gariter vocat⁹ ludus asini: vbi ad ipsum
emprozē dorso verso sermo dirigif̄: r̄ de
precio asini cū eo tractatur. Dico igif̄
q̄ ad eā prem̄ r̄ ad eas res facies men-
tis aduersa est: r̄ ad eas respicit q̄s cogi-
tat: v̄l de q̄b⁹ etiā ip̄a cogitatio siue co-
glitat⁹ m̄rj itur⁹ ē siue aspect⁹. Qua p̄-
pter q̄ ip̄o momēto ofonū ad alia mē-
te intuef̄: v̄l aspiciat q̄z deū: dorso v̄o ad
deū loq̄tur: ip̄i q̄si (vt ita dicā) Asinus
vēdit r̄ ludo illo: ridiculoso deū illudit
Df̄o igif̄ h̄mōi r̄ ridiculosa ē: r̄ ip̄i deo
p̄tineliosa. Quis enī nisi forrasse locose
aut illusoria cuiq̄ homī sic loqueret⁹: vt
dorsus ad ip̄m hēat: r̄ faciē ad alia? Iste
igitur p̄uersitates in ofone sunt cōtra-
riātes: seu p̄radicrio ei⁹ ad semetip̄s
et ridiculositas illusoria p̄ra deū: q̄ am-
be in ofnī nūcio r̄ p̄curatore q̄tū dede

Capitulum

Af cēat: q̄ntq̄ ip̄m impediāt nemo intelli-
gēs ignorat. Defect⁹ quoq̄ vocē et lo-
quele q̄rū noceat negocijs q̄ p nuncijs
gerēda sunt: manifestū ē tibi: et iā audi-
uisti in p̄cedētib⁹: q̄ vox ofonis desi-
deriū est. Et q̄ muta est ofo: que voce ca-
ret h̄mōi: debiliras nō in desiderio siue
cupiditas: raucedo ē in voce orationis.

Quāta ergo stulticia ē nunciū mutū
aut raucū et sine voce audibili existen-
tē ad tā sublimē curiā mittere: p̄ferri
p̄tor et tātis tanq̄ arduis negotijs: vt
sunt negotia auiaz. Et q̄ n̄ iam edoct⁹
es p̄ dei gratiā de oratiōe: q̄ ipsa ē p̄-
ciosissimū desiderabilissimū atq̄ magni-
ficū dei donū: p̄ferri cū depurata est et
imūnis ab imp̄ctiōib⁹ et alijs impedi-
mentis q̄ audiuit: p̄fecta nō dispositio-
nib⁹ quas p̄ me in hoc tractatu audis:
Non relinquitur tibi ignorare q̄ a deo
studiosissime deuotissimeq̄ ac obnixe pe-
tenda ē: cū ipse solus actor datorq̄ ip̄s
atq̄ inspirator sit.

De cantico peccatricis aīe.

Ca. XXXIX

Ost hec prose-

Bp quar tertiā p̄fectionē. ofo-
nis: p̄ quā est cantio: canti-
cū et cātilena. Manifestū ē enī q̄ psalmi
et cātica s̄m p̄līmū sui ofones sūt. Pre-
terea Esa. xxiij. exp̄sse d̄t ad aīam pecca-
tricē. Sume citharā circū ciuitatē me-
ritrix obliuioni tradita: bñ cane: frequē-
ta canticū: vt mediā tui sit. Eo nanq̄
ip̄o q̄ vocat eā meritricē: ip̄am cē pec-
catricē clamat apre. Que autē ē cithara
quā sumere iubet: nisi cor h̄iilitate ex-
cavatiū ac pfundatiū: et bonaz cogitatio-
nū et affectionū chordis seu neruis tēssū
ac p̄paratū ad resonandū p̄centū quent
audiet. Et dixi cogitationū seu affectio-
nū: nō audēs dicere virtutū: cū illas aīa
peccatrix nō h̄ abeat neq̄ in libera po-
testate ip̄ius sit vt illis tendat et p̄parat
os suū tanq̄ citharā. Humilitatē vero
intellerit eā: de qua dicit Bernardus: q̄
est h̄iilitas quā veritas parit: et ē alia
humilitas quā charitas format. Facile
est autē vni cuiq̄ peccatori dep̄mire cor
suū ac pfundare sub mole vitiōz et
peccatorū suoz: et euacuare ip̄m atq̄ ex

inanire a nobis virtutū: et v bonis me-
ritis: q̄d non est aliud q̄ cognoscere et re-
cognoscere vacuitatē suā et paup̄ratē
atq̄ sentire se vacuū a bonis: quib⁹ de-
beret esse plenissimū. Proinde cogita-
tiōes bonas quib⁹ se accuset peccator:
ministret ei p̄sciētia: fidesq̄ etiā mor-
tua sacrate doctrine: cuius n̄ris ip̄ibus
tanta copia est. Affectiones quoq̄ bo-
nas: quales sunt timor: pudor: ira et do-
lor: de quibus tibi in p̄cedentib⁹ decē
nūerate sunt ipsa vitia et peccata ea in-
tueri volentib⁹ copiose ministrant. Et
hoc declarabo tibi: licet p̄ occasionem
hoc faciā. Sunt nanq̄ h̄mōi cogitatio-
nes et affectiones de benedictionibus
bulcedinis: quibus deus p̄uenit illos
quos ad gratiā penitendū illustrat et
preparat. Et queratur cuiusmodi cā-
tionem vel canticū cantare iubet meri-
trix ista. Respondet q̄ cantio ista vt plu-
rimū habet lamentationē et ve: parum
autē et vel modicū carminū. Decem enī
ille affectiones quas p̄numerat tibi: la-
mentatorie tantum sunt: et maloz que
peccatores in seipsis spiritualiter patiū-
tur: expressorie. Et quoniā peccator ve-
re spiritualiter mortu⁹ est: et malis suis
obsessus et opp̄essus: q̄ vox decet eī nisi
lamentatio: et maloz suoz expressoria.
Magnū autē initū vite est peccatori la-
mentari et lugere seip̄m. Et magna p̄pa-
ratio atq̄ appropinquo ad resurre-
ctionem et vitam: imo vite nouitatem q̄
est vita ḡfe: qua scz deo grate siue gratio
se viuatur. Et debes scire quia quemad-
modū in citharis et alijs instrumentis:
magnitudo concanitatē atq̄ pfundi-
tatis resonantiā adugēt atq̄ dulcorat:
sic in cithara chordis: humilitas quā p̄-
dixi. Q̄ro enī siue cogitationib⁹ siue af-
fectionib⁹ magis se humiliat et dep̄mit
peccator coram ofio: tanto ip̄s gratius
et acceptius resonat in oratione corā ip̄-
so. Quemadmodū dicit beatus Hierony-
mus. Nihil adeo deo displicet in pecca-
toze: vt ceruix erecta p̄ peccatū. Ita ni-
hil ei gratius in eodem: q̄ curuatio vel
humiliatio eiusdem sub mole peccato-
rum: sicut legitur Baruch. ij. Aīa que
tristis est super magnitudine mali et in-
cedit curua et infirma et oculi deficien-
tes: et anima esuriens: dat illi dñs gl̄iaz

Esa. 23. v.

Berth.

Hierony.

Baruch. 2.

et iusticiam. Quantum est p peccatis suis
semeripsum humiliter sub potenti manu
dei: tantū sup seipsum siue in supso dei
exaltat. Quumq; semeripsum in eis et
p eis dispicit atq; vilificat: tantū in se-
meripso dei honorat. Similiter quum
semeripsum cōfundit in peccatis suis et
p illis: tantū deum glorificat: tantūq;
gloriā dat deo i semeripso. Dat ei i iusti-
ciam: cū se iniuste cōtra ipsum egisse fa-
teretur et recognoscit. Dat ei i iusticiā: cū
vitiā suā et peccata sibi soli attribuit: nō
fato: nec cōstellationi: nec ipsi deo: cōtra
eos qui naturā malam eum: creasse blas-
phemant: et quosdā planetas malos crea-
tos fuisse: infantosq; et infortunatos et
ad nocēdum naturaliter. id ē ipsa natu-
ra sua potentes et pdesse nō valentes de-
lyrāt. Quēadmodū de Saturno et Mar-
te astronomi fatidici mentiri sunt et scri-
pserunt. Dat deo iusticiā qui se iustifica-
tione et vltione diuina dignū esse consi-
derat. ipsumq; dei iuste acerrū secum p-
dicat: si vitiā suā et peccata placeat vin-
dicare. Curia etiam incedit et in infimis
anima que nec etiā audet oculos levare
ad celum p confusione: quia celo spreto
eiusq; felicitate: infernū et eius tormēta
eis prulerit. In hac est canōis: Prima
chorda debet resonare fides. Et primum
quatuor sonos siue voces de imensitate
dei: vbi prim⁹ sonus est recogitatio bñfi-
ciorum seu bonorū nature. Secundus re-
cogitatio veniā: quibus remisse sūt no-
bis tam culpe q; pene. Tertius recogita-
tio gratiarū: p quas ad decorem diuine
silitudinis reformari sum⁹. Quartus re-
cogitatio gloriarū seu hereditatē eterne:
in qua ius hereditariū nobis in baptis-
mo collatum est. Mura sine voce atq;
sono est vel debilis et pene rupta chorda
fidei: que sonos istos incessanter nō reso-
nat: et in dubitāt in eis et apud illos sic
resonat chorda fidei: quib⁹ data est scien-
tia salutis. Possibile est tñ tibi et aliter
distingere et assignare sonos fidei: vt pri-
mum ponat recogitatio singularis illi⁹
ac stupēdi beneficij: vicij incarnationis
ac passionis charissimi ac bñdicti vnige-
niti filij dei. Deinde bñficiorum que
p sacramenta nobis incessanter vel col-
lata sunt vel tribuunt. In quibus super

oēm admirationē ē: est sacratissime euch-
ristie sacramentū. Terti⁹ recogitatio
beneficij doctrinarum et reuelationum:
quibus eruditi et docti sumus de secretis
sapientialib⁹: de quibus nō fecit de⁹ ta-
liter omni nationi. Quartus sonus ē
recogitatio diuitiarum patiētie et longa
nimitatis dei p quas tam magnaros et
malos in tot et in tā malis tamdiu: tam
benigne: tam misericorditer: tā dulciter
sustinet et expectat: mirisq; et ineffabili-
bus sibi soli notissimis vijs et modis ad
misericordiā suā et grām renocare et re-
ducere quum in ipso est nō cessat. Inter-
dum aut obstinatissimos et durissimos et
obduratissimos et oīno rebelles cōuerit
ad se. id est iustificat. Quid putas coram
deo cogitat: q̄ ista negligit cogitare? Li-
cet igit chordam vnā istius cithare fidē
dixerim: nō incōueniēter tā psalterium
decachordum dici potest. Decem xō ille
affectiones que tibi super⁹ nominate et
numerare sunt: psalterium decachordū
rectissime nominat: in quo tanto iucun-
dius deo psallit: quāto maiori angustia
cordis decem illi soni resonant in codē.
Et ne miser! si fracta cithara et nerui de-
biles et nō bene tensi: debuit et psecrum
cōcentum nō reddunt vel resonant. Cor
contractū cithara fracta est. Contractū
inq; fractione: de qua legitur Eccl. xxi.
Cor fatui quasi vas cōstratum: et omnes
sapientiam nō tenebit. Nerui debiles et
pene rupti gratie pparatorie et bñdictio-
ne dulcedinis: quib⁹ quidem preuenit et
pparat nos domin⁹: pparat inq; ad gra-
tiam penitētiā iustificationis: et sunt
reuera initialia quedā adiutoria ad illā.
Hi quattuordecim soni cum de cithara
cordis sonuerint: licet debiles: licet exi-
gui: auribus tamē misericordie dei in-
cundum sonāt: et ad ipsum impetrant vt
mēoria sit meretricis obliuioni tradite.
Cum vero pfecta fuerit cithara: chordis
et neruis omnib⁹ debitis cōuenienter p-
paratis et ordinatis: erit cor humanū psal-
terij iuchūdū simul cū cithara: resonās
ab inferiori: hoc est p liberationē a malis:
et etiā p pēnitione impiorū grārum:
actiones: benedictiōes: collaudationes:
et glorificationes. A parte vero superiori
p omni largitione bñficiorū. Nec eadem
vel resonās a parte inferiori dei iudiciū
et iij

E

Eccl. 21. e.

Jaco. 2.c

iustissimum ac p omnia laudādū. A pte
vero supiori misericordiā. Misericordiā
nanq dei sup omnia opa eius est: sicut
legis in ps. Et misericordiā superaltat
in iudicio sicut legis Jacobi. f. Propter
hoc ergo dictū est in ps. Misericordiā
iusticiā cantabo tibi dñe. In peniten-
tiis et etiā ad pñialem grām conātib⁹
cōuenientissime sunt oib⁹q pñs viris
auditu iucunde: septem resonātie exteri-
ores quas pñdiuisti: scz gemitus: suspi-
ria: ciularus: et plange: clamor qualis est
vlularus: deinde singult⁹ atq rugitus.
An putas sup omnē cogitationē et āmi-
rationem miseratorē largissimū deū cō-
tinere posse aures suas: aut auertere ab
hmoi concentibus? An putes aliquē in
oib⁹ illis exercitib⁹ pulcherrimaz sub-
limiumq militiaz celestium: continere
posse vocē ofonis et desecationis: qñ eaz
emittat vt pñt orantib⁹? Sciendum
autē est tibi: qz quēadmodum chorde seu
nerui lfales in cithara litterali seu alio
quocunq musico instrumētō: binatim
ordinant atq tenduntur: et ppter hoc bi-
ni et bini resonant. Sic et in cithara ista
spñali virtutes oēs bine et bine inuicem
cōnere sunt: sibi⁹q inuicem adiunāt: sicut
legis de alis animalium se inuicem
tangētib⁹ Ezech. j. Exempli grā Amoz
bonoz et odium maloz: spes et timor: cō-
tinentia et abstinentia: magnificētia et hu-
mitas: et ad hñc modū se habet v alqs.
Et attende pcordiam ipsaz ad inuicem:
qz vnaqueq discordaret et male p semet-
ipsam sonaret: imo dissonaret nisi altera
alteram moderaret ac temperaret vl ad
iuuaret. Manifestū est est tibi qualiter
abstinentia pñctiam adiunet. Rumpit
enī neruus cōtinentie aut vehemēter de-
bitat et depriimitur son⁹ eius: si abstinē-
tia illum nō adiunet et pfortet. Norū est
vnicuiq nostrum qualiter comessatio et
ebriitas repugnēt pñctientie aut interdū
extinguit. Tenter est mero estuans: vt
dicit Hieronym⁹: facile spumat in libi-
dinem. Sicut et spes in psumptionē eleua-
ret sonū suū: nisi eam timor repimeret et
moderaret. Timor xō in desperationē
rueret: nisi illi spes ab imo fulciret et sus-
tenteret. Sic humilitas in vtilitatē ab-
iectionis semetipsam absceret: nisi illaz
magnificētia sustentaret. Ipsa quoq ma-

Ezech. j.f

Hierony.

gnificētia: ne nimis in altum pñt latet
in supbia se eleuet: ab humilitate pñit
et in rectitudine sui ordinis retinet. Sic
inuenies i amore et odio. Nō est est possi-
bile bona laudabit p oia facere: custodi-
re: nutrire atq defendere p omia amore
bonoz: nisi cōtra mala pugnet assidue:
nisi eis resistat viriliter: qd pprie ac p se
odij ē maloz. Eodē modo nec mala im-
pugnabunt fortiter: nec resistit eis viri-
liter: si amor bonoz et ad hoc nō adiuue-
rit. Si est bona nō amant: p que malis
resistit et mala repelluntur: nō est possibile
vt ptra ea laudabiliter pugnet. Si
querat quis de ipsa fide: quā virtutē ha-
beat sociā et conueram: ac si quererē de
neruo fidei: quis ei neru⁹ ali⁹ in ista ci-
thara affocietur? Eidez rñdeo in hoc: qz
discretulitas erroris et impietatis ē chor-
da: que fidei cōiungit in cithara ista: vt
ex hac tam horribili detestatione: nō so-
lum declinant errores hmoi: sed etiam
absciant. Et ois error impietatis tanq
venenū mortiferū abscit p virtutē istā
atq declinat et fugitur et etiā abhorret.
Si quis autē obijcere voluerit: qz con-
trarioz eadē est disciplina et idē sensus.
Rñdeo in hoc: qz alius mor⁹ est psecutio
erroris et impietatis et odij: alius inscu-
tio salutaris credulitatis et amor ipsarū.
Et possibile est vt aliq perit⁹ sit in p-
curandis et educendis egritudinibus oīno
inseius sanitatis pcurande vel inducen-
de: sicut manifestū est i bellatorib⁹ mul-
tis q vulnerare et occidere doctissimi sūt:
sanare autē et a morte suscitare prorsus
ignorant. Sic quoq possibile est vt ali-
quis de veneficis acqrendoz: pficiendo
rum acuendozq venenoz habeat peri-
tiam eorumq porrigendoz astuciam: sa-
nandi autē a lesionib⁹ earum nō habeat
licentiā. Causa aut in hoc indubitanter
esse pōt: vt animo solo nocēdi vel vni vl
pluribus finduerit: vt in talib⁹ sit: et ali-
ud de venenis scire nō curauerit. Possi-
bile nanq est vt solo odio alicuius pso-
ne vl aliquaz inductus fuerit ad hoc vt
talī fieri veller. Cum aut psalmi can-
tiones vel cantica sint: manifestū est qz qui
psallunt vel psallantes audiunt: saltare
debent: quēadmodum lasciuī homines
et mulieres ad auditum cantilenarū tur-
pium saltant. i. gestulationis corp⁹

5

p

Math. 2.

suorum rident modulationib⁹ quas audiunt: sicut dicit veritas Math. 9. Ceci-
nimus vobis et non saltastis. Saltationes
igitur iste sunt motus spirituales: quib⁹ mo-
ueri debem⁹: et ipsi psallentes et psalmos
ab alijs audientes. Exempli gratia: Cum psal-
mi distractionem diuine iusticie et vltio-
nis resonant: timore debet concuti cor et
deorum poni. Cum autem misericordia: de-
bet spe erigi sursum. Cum autem honor et
gloriam dei resonat: gaudio dilatari: vt
de beatitudine remissa dilectorum et electo-
rum ipsius desiderio et amore illi⁹ cor ac-
cendit. Et per viam istam currit res in oib⁹
psalmis et psalmodijs. Ut quod est in ipso
principio psalmi nominat tibi beatitu-
do cum dicit: Beatus vir: nisi vt desiderio
et amore in illam saltes vel insileas? De-
inde propter silentem causam denominat tibi
virilitas: vt a puerilitate animi insilias:
et virilitate tanquam perfectione tibi debita
percipias. Sic propter eandem causam sub-
sequenter dicitur tibi. Qui non abiit in co-
silio impiorum. Misericordia est quam beatitudo
et virilitas a se percul expellunt. Nomen
tur ergo tibi sub negatione: vt ab ea de-
clines et fugias animo atque proposito: qui
beatitudine et virtute tanquam insepabili-
ter annexum ipsis diligas et teneas. Nec
dubites quin cor per omnia que dispositus
et a feruitute corruptionis plene et perfecte
liberis: ad auditum psalmodie congruen-
tibus illis motibus moueas. Alioquin
qui psallit vel psallentes audiunt: onos
lyros sunt. id est asini ad lyram: qui con-
centui lyre vel cithare nullo modo gesti-
culationis respondere norunt. Causa autem in
hoc est: quia ipsam suauitatem concentus
hui⁹ non sentiunt. Vnde quot onos lyros:
et asinos insensibiles habet hodie sanctus
David: imo spiritus sanctus ad citharas sua
et psalterium: qui nihil prius spiritualis
harmonie ibi sentiunt: nihil de his que
per psalmos spiritus sanctus omnibus loquitur:
intelligunt vel etiam cogitant. Et quod est
maioris absurditatis: ipsas voces psal-
morum ita ruditer: adeoque inepte rescant
et vociferant: vt voces eorum a rudibus asinis
differre valde modicum videatur. Quod est
de his qui militie clericalis stipendia tam
auide cupiunt: quam districte exigunt: et quam
diligentia numeros ipsos: bladum et vinum

ps. 1.

3

que ratione homini militie sibi debere: impu-
dentissime apertissimeque mensuratur: qui
non solum voce psallere negligunt coram
domino: sed etiam psallentes impediunt: et per sa-
cratissimos psalmis fabulis et choro reso-
nant. Utinam attendant: quia fures et latrones
et protra desunt et protra alias quibus psallendo sus-
fragari debuerant se exhibent: dum sine causa
stipendia percipiunt: vel quod maius est rapunt.

K

Propter hanc causam: vix quod psalmodia
thesaurus est: continens aurum et gemas di-
uitiarum spiritualium: et apotheca spiritus sancti est
continens aromata omnium donorum virtutum et
gratiarum. Statutum est in ecclesia dei: vt sup-
ra scripturas: liber psalmorum frequenter.
Nulla est scriptura de veteribus: que men-
tem humanam ita vitare et replere suffici-
at. Nulla est medendis animarum languoribus:
solandis: confortandis et delectandis asa-
bus humanis adeo potentes aut efficaces. Sunt
et multe spirituales virtutes et proprietates: que ali-
bi et docende et discende sunt. Thesauri igitur
tam preciosi tamque nobiles: spiritus sancti
per psalmos et in psalmis ostendunt: pro-
cemur ad amorem et desiderium ipsorum. Apo-
theca sancti spiritus coram nobis in eis aper-
rit et exponit: non solum ad medelas vt per-
dixi: sed etiam ad delicias: quas illi solum
norunt quibus datur ea sentire.

**Quid intelligatur per vi-
tulos labiorum. Ca. XL**

Est hec psequare

de ofone sem quod ipsa est vitulus
labiorum. Nihil est aliud intelli-
gi posse videtur vitulus labiorum quam ipsa ofo
Vocatur autem vitulus labiorum in ultimo
Osee vbi dicit: Reddemus vitulos labiorum
nostrorum. Cui recordat apostolus in vltimo ad
hebreos dicens. Per ipsum sem offeram⁹ hos-
tiam laudis semper deo. id est fructus labiorum
presentium nomini eius. Absque namque vlti-
mo modum intelligerent vituli labiorum: vi-
tuli labijs promissi. Dico igitur quia in vitu-
lo intus est medulla omnibus alijs que vi-
tuli sunt gustu suauior: deinde carnes:
tertio ossa: quarto pinguedo: quanto pellis.
Et similiter in ofone intus deorum pla-
cidissimum ipsa pietas orantis: intentio si-
ue voluntas principalis obtinendi quod per
ofonem impetrari intenditur. Et propter
hoc qui absque pia intentione orationem

Osee. 14. b

Hebre. 13. c

Capitulum

dicit vel recitat: ipsam potissima sui pte mutilat et destruat. Cogitare igitur debet apud semetipsum atq; formare quid ei p ofonē querendū v' petendū sit. Ad hoc est orandus est de' vt veniam et grām et gloriā et cetera bona data sua par ipse nouit expedire largiat' orantib': et his p quib' oratur. Q' si quis nihil hor' intēdat p vociferationē ofonis: strepit indubitanter et tumultuā in ecclia dei oino a deo nihil petens. Quia ppter neq; orās est homo hmōi: cū oīs ofo petitio sit: sicut in pcedentib' audiui. Intēde autē q' nō est necesse vt oīs orans intēdat certē et determinate aliqd istōrū que p'dixi. Multi est vniuersali vel generaliter intendunt p ofones bona data dei: nō cogitātes singulariter de veniā aut aliquo illorū. Q'ro autē feruentior fuerit intētio hmōi: tanto erit medullata magis ofo et ossa ei' medulla pinguiorū referta. Q'sa hō in ofone fortitudines sunt: quibus

M sustentari et defendi indiget ofo. Difficilius quippe ē mīscas irruentiū cogitationū ab ofone abigere: eamq; ab impedimētis oibus depurare depuratāq; seruare. Manifestū autē est tibi ptra omnes difficultatē fortitudinē esse necessaria: sicut dicit Aristotel. q' d'us et ars circa difficilissima sunt. Necessaria est et alia fortitudo ptra tediū plicitatē: a q' multi ex orantib' vincuntur: qui vir inceptam ofonem psummare sufficiunt: interdū autē et a cepta statim desistūt. Est et alia fortitudo necessaria ptra dilationē donē qd petitur. Differt est de' interdū dare qd postulat ipsa dilatione cor pparās et aptans ad recipiendū: sicut dicit Aug' sup illud ps. Concupiuit aīa mea desiderare iustificaciones tuas in omni tpe: dicens ibi: q' vt tu volēs implere facili vel veyrem aliquo bono p'ciofo: distendis illū atq; dilatas vt capaciōē ipsius efficias. Sic de' volens implere cor tuū: distēdit illud atq; dilatat longo desiderio: vt capiat' illud ei' qd petē efficiat. Cōtra moram igitur et dilationē istam: necessaria est fortitudo quedā: que pprio noīe longanimitas appellatur. Est et alia fortitudo necessaria ptra iram quādam et impatientiam: qua multi eonseq; exagitant et desiciunt vt v' p'parati ad ofonem: ab ea statim exurgāt: p eo q' gratia ofonis

et deuotionis eis nō statim tribuit: dicētes: qd facerem h' aridus et frigidus corde duro et vacuo ab omni grā deuorōis. Ipi pculdubio ignorant ofonem et deuotionē bona gratuita eē dei: et vt hoc ipm addiscant: nō statim eam cū volunt obrirent. Insinuat' igitur eis p hoc: vt ea petere discant et assuescant. Interdū autē et quāta difficultate obtineant: ipsa experientia edocent. Quasi em̄ preda quedā gratia ofonis et deuotionis interdū rapitur a deo: et de medio irruentiū cogitationum duricieq; cordis in quādā violentia eripit: sicut dicit Seneca: vir datum p'dam putato. Improbare igitur et importunitate vult a se eripi gratiam ofonis et deuotionis misericors deus: vt obtrita gratior et carior habeatur: iuxta illud. Gratiores est fruct' q' spes p'ductio: edit. Est et alia fortitudo ofonis et est quasi grauitas quedā ptra leuitatē cordis: que tanta est in aliquib' stultis et indoctis vt non pmitat eos ea vti nisi ad modicū et breue: cum illā adepti fuerint. tunc em̄ ab ofone surgit cum in ea potissimū esset imorandū et potissimū insistentium eidē. Hoc autē est q' cū dat eis gratia ofonis abūdis deuorōis p pinguis et lachrymis irrigua cū tantis bonis eis vtendū esset: imo cum tam bono sic impatiētes sunt etiā boni: qd pculdubio est quedā felicitas. Tūc namq; dat' est eis aduocat' gratiosissimus et eloquētissim': de quo nō immerito sperare pnt q' obtineat eis quicq; petunt. Ipsi autē tūc ei imponūt silentiū: et vocē ei' interrumpunt: et cū gratiosiorē et magis ppiatiam habet audientia: atq; efficiarius allegat cām ipsoz: os ei' obsrunt: imo qd deteri' est ipsum mortificant et extinguunt. Qui em̄ tūc orare desinit cum ei bñ est in ofone et deuotiōe et lachrymis: ofonem indubitatē mortificat et extinguit: etiā eo tpe quo vtili' et efficac' cident insistere. Ille hō qui senties in semetipso paup'ratem oīmodā et defect' deuorōis et lachrymar: et ppter hoc orare desinit v' desistit: infanissim' paup' est: q' mēdicare panē ceteraq; sibi nēccaria frere differt donec diues effectus sit. Diues em̄ indubitatē ē h' grā deuorōis et lachrymarū abūdā. Pmōi etiā hō ea stulticia laborat: vt q' vidz hauritorū suū vacuū

Aristote.

II.

Aug'.
ps. 118.

D

Seneca

P

D

ad fontē v^l flumīn^l p hauriēda aq̄ ire p^{te}
nir: parat⁹ ire vt dicit⁹ t haurire cū hau-
ritōriū ei⁹ plenum viderit aut senserit.
Proculdubio stult⁹ hmoi spūsc⁹ esse
fontē ofonis atq; deuotiōis t oim gra-
tiarū nescit: ipm⁹ esse flumē cui⁹ impe-
tus iustificat ciuitatē dei. Ignorat etiam
insipientissim⁹ cor suū esse hauritoriū qđ
orando in fontē isū imergit vel mittit:
vt in qđ gratiaz munerib⁹ impleat. Nō
videt qđ orādo ad fontē isū vel flumi-
z accedit vel venit: vel poti⁹ ad cor iste
fontis vel flumi⁹ attrahit: sicut ipse spū-
sc⁹ p psalmistā nos docuit dicētē. Os
meū apui⁹ t attraxi spū. Est t tertia stul-
ticia hois hmoi: qui frigiditatē cordis
sui sentit: t ad caminū appropinquare
nō vult: donec illud sentiat calefactuz.
Ignorās pculdubio spūsc⁹ formacē
esse t caminū spūalis ardoris. i. vitalis
t viuifici calozis. Ignorat etiā: qđ oran-
do ad formacē isā t caminū ppinqua-
tur: t in ap^opinquatōe ipsi⁹ videlz im-
mo p^osencia corda primū tepescūt: dein-
de calefscūt: tertio vero flāmescūt. Quis
ideo stultus est qđ dicat: sustinebo frigus
istud morif: rū longi⁹ a formace: nec ap-
propinquabo ad illā donec plene fuero
calefactus? Cū autē pfecte calefactū me
videro: appropinquabo ad illā. Et est
quarta stulticia hois huius. Ipse em̄ est
quēadmodū stultissimus qui videt se vē-
tre vacuū: t refectiōe admodū indigē-
rē: mensamq; refertissimā in cōspectu
suo positā t paratā: t dicere non erube-
scit: nō accedā ad mēsam istā: donec vē-
tre plenus fuero t opipare saturatus.

Quid em̄ aliud est hō: cor habēs gra-
tia deuotionis vacuū: nisi homo ventre
spūali ab escis t potib⁹ spūalib⁹ vacuo?
Quis autē ignorat: nisi insipientissimus
in ofoue ventrē hmoi cibis t potib⁹ re-
pleri spūalib⁹: ipm⁹ holēm ibi spūalit⁹
sariari? Quapropter manifestū ē: qđ mi-
serimus errone⁹ est qđ ppter hoc ad mē-
sam refectiōis spūalis que est opulētia
spūsancti ad eā p ofoem accedere negli-
git: qđ se vacuū ab hmoi alemētis sen-
tit: similis stulto qui fame se perire sen-
tiens: ad mēsam opiparā vt in eā come-
det t reficiat accedere p^{te}nēt. Est qđ ne-
gligētia hec t torpor infirmitas hmoi
que etiā viros religiosos interdū reuo-

cat t auertit: t in paup^orate p^onominata
detinet. Irāpenda igit⁹ est aliqua forti-
tudine ista infirmitas. Quia ergo iste for-
titudines quas nominavi tibi orationi
necessarie sunt vt eā sustentēt t fulciāt:
eāq; fortē t robustā efficiant: nō imeri-
to ossa ofonis vituli nomināt. Nec sūt
ossa medullā pie intētiōis t oratiōis cō-
tinētia: fortiq; p^otectione custodientia.
Carnes vero isti⁹ vituli: intellect⁹ sunt
t cogitatiōes eoz: que verbis ofonis si-
gnant⁹. Pinguedo vero carniū hmoi de
uotio est. Nec obsistit qđ dicit Greg⁹. su-
per verbū illud ps: Holocaustū rui pin-
gue fiat: dicēs: qđ holocaustū pingue fit
cū bonū opus qđ agitur etiā lachrymis
irrigat⁹. Lachrymē nāq; nō deuotio ip-
sa sunt: sed ex deuotione pfluūt t pce-
dunt. Pellis autē vituli isti⁹: ipse p^o-
p^oritus t series verborū ofonis est: quibus
alia que dicta sunt p^oinent: t tāq; a pel-
le exteriori operiunt⁹. Pili quoq; in vi-
tulo isto: strepit⁹ est vocalis exterior. Ta-
les reddere debem⁹ vitulos labioz no-
stroz: ppter qđ dictū est: Reddem⁹ vitu-
los labioz nostroz. Osee 14. vt p^odiri.
Nō em̄ pprie reddid⁹ nisi qđ debet⁹. Ap-
paret igitur de oib⁹ que p^ocesserūt de vi-
tulo isto: qđ iniuriosi sumus deo: etiā in
illis p que iniurias irrogatas eidē emē
dare debemus. Quis em̄ nō videt innu-
merabiles in ecclesia clericoz tā seculariū
qđ etiā claustralium: nec etiā pilos vi-
tulozū istozū dño reddentes. Neq; enim
vocali strepitu in ecclesijs resonant: sed
tāq; in dormitorio medias matutinas:
aut etiā integras dormiunt: nunq; eas
postmodū dño reddēt⁹ aut restituēt⁹.
Multi p vocib⁹ ofonis: vocib⁹ inutili-
um fabulationū aut etiā seculariū ne-
gociōz in eis strepit t tumultuant⁹: tra-
ctātes sibi inuicē sua secularia: t interdū
negotiatiōes: faciētes pculdubio domū
ofonis domū negociatiōis. Execrabili-
us autē est: qđ p laudib⁹ t hymnis dei
turpiloquū pphanant t polluant ipm
dei seruitiū t chorū diuinis honorib⁹
t laudibus consecrat⁹. Sunt t alij qui
vt pellē vituli istius deo reddāt t offe-
rāt: totū in hoc studiū suū pferūt: nec
vnā syllabā vel vnū iota d tota integritate
verborū ofonis negligi p^omittentes: t
hoc p^oritū bonū est: nisi deū porcoribus

R

Gregorius

Osee. 14. b

S

Capitulum

vituli istius defraudaret: sed dñi intel-
ctus ⁊ signata verborū ofonis: vel non
hñt vel nō curāt: ⁊ si in altera pelle vicē
deo satisficere viderent: in reliq̃ tñ. i. in
carnib⁹ nō modicū sacrificiū laudis de-
trahūt ⁊ detrahunt. Multi delinquit
circa adipē suē pinguedinē oimode arti-
di ⁊ indeuoti orātes: cū offerre debeant
vitulū saginatum. Clerici quoq̃ de me-
dulla isti⁹ vituli nō curāt: ⁊ forsitan cu-
rare nō norūt. Multi nec pellē verborū
nec pilos exterioris vociferatiōis offer-
ri curant vel dignant. Dicit autē Da-
uid ex psona recte offerentis: Volocau-
isti medullata offerri tibi. Quis ex ma-
gnatib⁹ hmōi fraudes vel rapinas vel
iniurias sibi fieri sustineret: videlz vt p
vitulis medullat⁹ ⁊ pinguib⁹: exmedul-
lati: excarnati: macilentissimi ⁊ p oēm
modū pinguedine carētes: exsati: deco-
riati: ⁊ nec pilos etiā habēt: s offerent?
An nō vides cōgregatiōes hmōi oran-
tiū ⁊ tā aperte vituloz hmōi sacrificia
de subtrahentib⁹: ne dicā speluncas eē
latronū: sed magis acies vel cuneos ra-
ptorū? Quis ignorat: q̃ sine causa ac-
cipiūt stipendia oratorū militū: imo tan-
q̃ fures ⁊ raptores: ⁊ ppter hoc ad resi-
tutionē omniū sic pceptoz tenerē?

**Quare per fumū thuris si-
gnatur oro et quid per pul-
uerē pigmētarij. Ca. XLI.**

τ

Ocet nos spiri-

tusctis p Joñem euāgelistaz

Apocj. iij. vbi dicif de vigin

ti quattuor seniorib⁹: q̃ habebāt singuli
citharas ⁊ phialas aureas plenas aro-
maroz q̃ sunt ofones scōz. Et iterum
eiusdē. viij. Stetit angel⁹ añ altare ha-
bēs thuribulū aureum in manu sua: ⁊
data sūt ei incēsa multa: vt daret de ofo-
nib⁹ sanctorū sup altare aureū: qd ē añ
thronū dei: ⁊ ascendit fum⁹ incensoz
scōz de manu angeli corā deo. Per Da-
uid quoq̃ docemur orationē incēsum
esse: vbi dicit: Dirigat ofo mea sicut in-
censū in cōspectu tuo. Quia directiō: et
ascēsu ipsa quoq̃ aīa orātis ascende-
re videt in lib. Canticoz. ca. iij. vbi dñ:
Quē ē ista q̃ ascendit p defertū sicut vir-
gula fumī: ex aromatib⁹ mirrhe ⁊ thu-

ris: ⁊ vniversi puluer⁹ pigmētarij. Vir-
gula igit fumī ofo ē qd ē indicat aro-
mata mirrhe ⁊ thuris ⁊ vniversi puluer⁹
pigmētarij. Vteri q̃ lege Exo. xxxj. thi
miamata fieri iussit sibi dñs ex q̃tuor
aromatib⁹ stacte: onyca: galbano boni
odoris: ⁊ thure lucidissimo. Quia igitur
hec ⁊ tuor tñ aromata noīant vt ⁊ eis
cōficiat thimiamā: p qd ofo rectissime
intelligit. Vbi dñ notat mirrha ⁊ thus
⁊ deinde exp̃sse vniversi puluer⁹ pigmē-
tarij: colligit euidēt qd ofo pfecta ex
oibus modis suis. Virgula fumī ē: qd
describit li. Cantico. Quattuor vero illa
aromata: quē moyses noīat q̃tuor xru-
tes quē in ofone necesse valde sūt: indu-
bitāt signār: sicut apparebit tibi ex p
priatib⁹ aromatū illoz. Habet autē
q̃stionē qd intelligi debeat: hic puluis
pigmētarij. Virtutes est nec frangē
nec pterēde sunt: nec in puluerē redigē-
de: qñ poti⁹ in oī integritate sua qren-
de. Integritas nāq̃ eaz ⁊ pfectio a deo
plus diligit: q̃ minutē vel fragmenta
ipsarū. Puluis autē pigmētarij vñ erit
nisi ex pulmētis virtutū cōfractis atq̃
p̃tritis: Cōfractio vñ ⁊ p̃tritis virtutū
qd est nisi mortificatio eaz. Qd si for-
te quis dixerit: qd cōfractio ista cordis ē:
aut itelligit hoc de corde nouo qd in se
creari p̃cedat dāid: qd vitiz ē bonū ⁊
sc̃ssū: ppter hoc oī custodia seruādū: si-
cut p̃cepit Salomō Procl. iij. Nō ē igitur
frangēdū aut p̃terendū. Si vñ itel-
ligit hoc de corde veteri qd totū ē ex mē-
bris vitiōz ⁊ pctōz: q̃liter cor hmōi cō-
eritū erit puluis pigmētarij: qñ potius
puluis fetidissim⁹ ⁊ odoris pessimi. De
bes igit scire in hoc qd p̃tritis nō est si-
cut p̃fractio aut p̃tritis corp̃alis: q̃ idu-
bitāt destructio est ei⁹ qd cōfringitur
aut p̃terit: s̃ est subtilis examinatio ⁊ p
singula discussio q̃ examinat: q̃liter ipsa
eloq̃a sacra ⁊ p̃fringi ⁊ p̃teri dicunt: cū
subtiliter ⁊ p singula discussiōē exami-
nant ⁊ exponunt: integra tñ remanent
⁊ oīno nihil lesionis passa: cū sic p̃fra-
ta ⁊ p̃trita fuerint. Vltia vñ ⁊ peccata:
malleo verbi dei sic p̃fringunt ⁊ cōterū-
tur vt penit⁹ destruant ⁊ annihilant. Cū
est nō solū volūtas peccādi: s̃ ipsa cogi-
tatio etiā peccatū sic p̃fringit ⁊ p̃terit ⁊
nihil eorū p̃susu remanet in eis q̃ vere

Exo. 31

Canti.

u

Prod.

Apocj. 4. b

Ibidem. 8. a

P̃s. 140

Canti. 3. c

penitēt: p̄ritio vero ista nihil lēsiōis in-
fert vel suffert cordi p̄rito: q̄n potius
lesiones vitioꝝ ⁊ p̄ctoꝝ in eo sanar: nō
frangit̄ igit̄ cor sed fractū integrat ⁊ sol-
lidat: ⁊ fractiones ipsi⁹ atq; p̄ritiones
oīno curat. Cōritio igit̄ ista diligēs est
⁊ subtilis examinatio ac p̄paratio cor-
dis: qua seipm sic p̄scutat: vt dequid
deo displicere in se luenerit atq; cognou-
erit: cōterat atq; confringat: vt p̄dixi:
malleo ubi dei semetipm durit in oib⁹
⁊ singulis male actis p̄cutiens: qđ ē di-
cere: vsq; ad mortificationē oīmodāq;
destructionē eoz q̄ in se puniēda cog-
nouerūt. Cor igit̄ p̄ritū dicit̄ sm duas
intētiōnes: videlz sm se vel sm ea q̄ in
ipso cōterēda sunt ⁊ mortificanda. Cor
est̄ intelligit̄ sensus ⁊ volūtas: ⁊ sensus
cū errone⁹ est tanq̄ piculosus p̄tenden-
dus est ⁊ mortificādas in p̄te ista. Simi-
ter volūtas ip̄roba siue p̄uerfa est p̄terē-
da ⁊ mortificāda ē vita vt nihil de p̄er-
sitate sua viuere p̄mittat in ip̄o. Nō igit̄
tur essentialiter cor. i. ip̄a aīa p̄tenda
est: ea q̄ in ip̄a sunt: videlz intellect⁹
errone⁹ ⁊ p̄uerfa volūtas. Imōi nanq;
cōritio nec frangit nec ledit in aliquo
aīam hūanā: q̄n pot⁹ lesionē ei⁹ ⁊ pla-
gas grauissimas: que sūt vitia ⁊ p̄cta sa-
nat. Iuxta modū igit̄ hunc dictū est il-
lud: Cor cōritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō despi-
cies. Vel dictū est p̄t p̄titionē:
que p̄culdubio deo acceptissima est. Est
est̄ sacrificiū sp̄s cōtribulat⁹: cū nō ali-
ud sit cōtribulatio sp̄s: q̄ cōritio cor-
dis: ⁊ hoc est dicere p̄ vitis ⁊ p̄cis ip̄-
sis. Possibile nāq; est ex zelo recituti-
nis vel alia cōpassione dolore vehemen-
tissimo cōtribulari sp̄i cor alteri⁹. Pul-
uis igit̄ pigmentari⁹ dicit̄ est sp̄rit⁹: qz
quēadmodū in puluere pigmētario ip̄-
sa puluerizatio nihil saporis vel odoris
p̄mittit latere in aromatib⁹: sic p̄scuta-
tio ⁊ examinatio nihil latere sinir vel in
sacris eloquijs vel i ip̄is virtutib⁹. Tūc
est̄ tor⁹ sapor ⁊ tor⁹ odor virtutisq; aro-
matū istoz sentit̄: q̄ iuxta qđ p̄dixi eo-
rū intimi ⁊ diligētī p̄scuratōe exami-
nant̄: qđ in singulis est euidēter videre
virtutib⁹: sicut docet̄ es p̄ me in tracta-
tu de opib⁹ ⁊ mirabilib⁹ virtutib⁹. In
expositionib⁹ vero sacroz eloquioꝝ vi-
des euidenter qđ dixi: p̄t est̄ edicta et

scripta sunt sacra eloquia: aromata in-
tegra sunt. Subtili aut̄ p̄scutata in-
uestigatōe exposita aromata cōtrita sūt
atq; puluerizata. Si q̄s aut̄ dixerit ip̄a
vitia ⁊ peccata cōritōe ⁊ mortificatio-
ne quā p̄dixi puluerē pigmētariuz fieri:
sapidūq; ⁊ odoriferū: p̄pter hoc videlz:
qz indubitātē placita est deo mortifica-
tio vitioꝝ ⁊ p̄ctoꝝ: merito quis intētiō-
nē eius approbet. Cōbussit quoq; Moy
ses vitulū cōsiliū cōritiūq; illū ⁊ re-
degit in puluerē ⁊ ip̄m puluerem spar-
sit in aquā. Sicut copulatio seu fabrica-
tio vitulū ⁊ integritas ipsi⁹ deo displicu-
it: sic cōfractio ⁊ cōritio ipsi⁹ vt puluis
eidē placuisse nō imerito dici pōt. Pul-
uis aut̄ vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ in aquā p̄fes-
sionis semp mergēdus est: tunc est̄ aq;
cōfessionis vitia ⁊ peccata lauat ⁊ dilu-
it: cū iuxta modū ante dictū cōritiōne
fuerint cōtrita ⁊ in puluerem redacta.
Mortificationes igit̄ vitioꝝ odorē sua
uitatis ad nares dei dirigit̄: q̄ vita sua
⁊ integritate odorē mortis in mortē fac-
ientū ⁊ cōsentientū sparget̄: odorem
aut̄ abominabilē ⁊ odibile deo altissi-
mo. Quapropter p̄ viā istā: sicut aīalī
mors in sacrificijs erat ei in odorē sua-
uitatis: sic vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ cōritio ē
puluis. It̄ igit̄ declaratiū est tibi p̄ hoc:
qz oratio odoramentū est suauitatis: nō
solū ex p̄te aromatū vtrozq; nominatoꝝ:
sed ex p̄te vitioꝝ ⁊ peccatoꝝ. Experien-
tia nāq; docet̄ ofonib⁹ instātes q̄ nūq;
subtilius: nunq; p̄scutati⁹ examinant̄
sacra eloquia ⁊ virtutes: nūq; melius:
nūq; intimi⁹ sapes eoz ⁊ odores sen-
tiunt̄: q̄ in ofe ⁊ citā per illā. Sic dico
de saporib⁹ qui sūt amaritudines vitioꝝ
rū ⁊ p̄ctoꝝ: de fetorib⁹ quib⁹ oēs bone
nares offenduntur. Dico inq; qz nūq;
mel⁹ pigmenta ista dei examinant̄ vel
sentiant̄: q̄ in ofone ⁊ p̄ illam. Offēdit
aut̄ ⁊ hoc miserator de⁹ miraculo euidē-
tissimo: videlz qz ofo deuota odoramen-
tū suauitatis ē in qdā scā muliere ⁊ in-
clusa: que cū dabat se in ofoem: cella ei⁹
flagrantia oratiōis tota efficiebat̄ aro-
matizāe. Et hoc narrauit mihi soci⁹ ei⁹
quī multoties odoris istū flagrantiam
sensit. Nec mirū si de p̄ritiōe aromatū
sp̄haliū: spirat odor spiritualis suauita-
tis p̄pter p̄sentia sp̄ūs sancti: qui nō solū

Exo. 32. e

Y

350.

z

Capitulum

apotheca est omniū orationū spūaliū:
sed etiā est apothecari⁹ omniū hmōi pig-
mentorū ⁊ aromatiū auctor vnicus et
largitor benignissim⁹ atq; largissimus.
Ipse etiā est pignētarius cōritor huius
modi aromatiū ⁊ cōfector hmōi pulue-
ris: quapropter nō est mirū si de p̄sentia
illī tota domus in qua hmōi pignēta
cōterit aromatizans efficiat: qñ ex p̄sen-
tia vnus solus angeli multotiens do-
mos aromatizasse legunt in libro de mi-
raculis sanctorū. **I** autē virtutes in
oratione mor⁹ suos opantur: ⁊ aroma-
ta virtutū odores suos pulueri illi pig-
mentario ingerūt ⁊ imiscēt. Nec dubi-
tandū tibi est fidē siue fidē virtutē odo-
rē suauitatis iestimabilis ad nares dei:
imo ad nares omniū ⁊ singulorū q̄ sunt
in curia illa celesti semp spargere. Scri-
ptū est enim in Ecclesiastico: q̄ bñpla-
citū est ⁊ māsuerudo. Prīmū quoq; sa-
crificiū hūani cordis: mactatio est sen-
sus hūani ⁊ sapiētie mūdane. fides au-
tē intellectū omnē extollentē se aduer-
sus scientiā dei: aut mortificat penit⁹:
aut saltē in captiuitatē illū redigit seu
captiuat. **Q** si mors animalīū innocen-
tiū odorē suauitatis spirabat apud deū
altissimū de sacrificiis hmōi animalīū:
quō nō potius de morte tā venenatī ani-
malis: ⁊ de sapiētia humana nō ascen-
dit odor suauissim⁹ ad nares dei altissi-
mi: de corde hmōi animalis imolante?
Et de captiuitate ista legis exp̄sse. ij. Co-
rinth. x. In captiuatione inq̄r aplūs re-
digentes omnē intellectū: extollentē se
versus scientiā dei: redigētes inq̄r in ob-
sequiū chris̄to. Nec est tibi p̄ter eūdē
q̄tū in sacramētō altaris maxie odife-
rā ē in p̄te ista fides ⁊ maxie victoriosa.
Seprē est sacrificia offert tibi: tanq̄ se
p̄re tibi aīalia mactās atq; mortificans:
ne p̄tra scientiā dei q̄ est ipsa fides i no-
bis ibi se erigat vel extollant. Et prīmū
īpos qñq; sensus corpis. Cū est visus ip-
se corpalis q̄tū in eo est parat⁹ esset cō-
tradicere ⁊ asserere panē purū esse: pure
q; materialē solūmō in altari: ⁊ negare
ibi esse verū ⁊ viuificū panē qui de celo
descēdit: aut esse ibi verū corp⁹ aut verū
sanguinē dei: ac desī ac saluatorē nfm.
fides adeo mortificat vel saltē captiuat
vel pculcat: vt oīno ab hmōi p̄radictōe

obmurescat. Et si forsītā obmurmurati
murmure tñ debilissim⁹: p̄sloq; sub pe-
dib⁹ fidei atq; forit̄ calcat⁹ hec faci-
at. Siliter se habet de auditu: de gustu:
de olfactu ⁊ tactu: q̄ eadē fortitudine
atq; victoriositate mactat eos fides atq;
pculcat. Et ppter hoc mortificatos īpos
offerre illos. In illo sacrificio corpis et
sanguinis dei mactat ⁊ imolat calcat et
captiuat: sensū hūanū interiorē q̄ ē in-
tellect⁹. Mactat inq̄ ⁊ captiuat cū oib⁹
cōtradictionib⁹ suis: ⁊ rōnib⁹ quib⁹ cō-
tra illud murmurat sacramētū ⁊ p̄tra sī
de eiusdē. Scdo vero mactat errores
oīm philosophorū ⁊ hereticorū cū omni-
bus cōtradictionib⁹ ⁊ rōnibus rōnabi-
lissimis ipsoy. Propter qd̄ dixi: q̄ multi-
plici flagrantia. s. seprē sacrificiorū aro-
matizāt ibi fides: ⁊ tā multiplici victo-
ria coronat⁹ ⁊ glorificat⁹ in sacramento
isto. Facilis autē est tibi via silis inueniē-
di ⁊ agnoscēdi in alijs virtutib⁹ in ipsa
oīone cū p̄fecta fuerit ex oībus suis. Cū
est oīo p̄ inimicis ad deū fundit⁹: pla-
cibilissim⁹ sacrificio paternū i eo odiū
ab ipsa fraterna charitate in ipsa mac-
tat⁹ atq; calcat⁹: sicut māsuerudo ⁊ pati-
entia n̄ra ibi mortificat⁹: cū in oīone in-
currūt iniuriē q̄e passus ē orans ⁊ extin-
guīt eas inibi māsuerudo seu patientia
ne tracūdie incēdiū in aīa orātis inflā-
met. Sic humilitas contra cōtumelias
quas sibi irrogatas orās in ipsa oīone
recogitat: pugnās ipas eousq; mortifi-
cat vt cor vindicādi simul cū eis capti-
uet simul etiā mactet. Eodē mō se ha-
bet ⁊ de aliorū virtutū cogitationib⁹: q̄-
bus antiqu⁹ hostis tanq̄ viperis semi-
nib⁹ seminare ⁊ igrignere illa in ipsa oīo
ne molit⁹. Vides igit⁹ q̄ oīo est multipli-
cis laudis sacrificiū: ⁊ multipliciū sacri-
ciorū odoramentū: hoc est: cū p̄fecta fue-
rit ex oībus modis. Nō est autē possibi-
le subitā orationē atq; deuissimā hec
omnia habere. Colligis autē euidenter
ex p̄dictis testimonijs li. Apoc. q̄ tan-
tus placor est sanctis omnib⁹ ⁊ angelis
scz ⁊ animab⁹: q̄tus amor est eis in ora-
tiones sanctorū: ⁊ quāta delectatio eis-
dē ex ipsis cū phialas odoramentorū isto-
rū plenas in manib⁹ suis teneat. Qd̄ vñ
q̄ facere vident⁹ inter orandū: tāq; illi
incessanter vel crebro nares illas purif-

Ecc. l. i. b

2. Cor. 10. b

23

C
Apoc.

fimas atq; sanctissimas suas porrigētes
 ab odoramēta hūmōi. Uel ipsas phialas
 ppter suauitatem odoramētōz crebro
 suis narib⁹ applicātes: in q̄ mira virtus
 magnificaq; laus ofonis apparet: q̄ de
 corde orātis tanq; de apotheca spūssan-
 cit: tāq; de cella pignētaria sicut virgu-
 la sumi ex aromarib⁹ mirrhe ⁊ thuris ⁊
 vniuersi pulueri pignētarij flagrantia:
 aromatizans ascēdit in spectu dñi ⁊ to-
 taz illā curiā suauitate sua repleat: ⁊ na-
 res oīm inibi astantiū reficiat ⁊ delectet:
 qđ est sup oīa hec. Ipsis aut narib⁹ oīpo-
 tenti atq; sublimis dei: delectabilē se in-
 gerat ⁊ placorem. Juxta illud qđ legi-
 t̄. viij. de sacrificijs nos: qđ odorat⁹ ē
 dñs odorē suauitatj. Debes aut scire: qđ
 bñdictiones: g̃farrificationes: collaudati-
 ones: glorificationes: ⁊ cetera q̄ hūmōi sunt
 odoris nose in scripturj frequēti⁹ signa-
 ri solent. fama qđ ⁊ opinio euz bona est:
 odor vite in vitā. Cū hō mala: odor mor-
 tis i morte interdū dī: sicut legi exp̄se
 ij. Corinth. ij. vbi legitur: qđ christi bon⁹
 odor sumus: odor vite in vitā: alijs odor
 mori in morte. Attendēdū aut est tibi
 solerter ac studiose: qđ audiuiti in p̄ce-
 dentib⁹ de lib. Apocal. vitz qđ stetit an-
 gelus iuxta aram tēpli: hñs thuribuluz
 aureū in manu sua: ⁊ data sūt ei incensa
 multa: vt daret de ofonib⁹ sanctoz sup
 altare aureū: qđ est añ oculos dei. Nec ē
 tibi dubitandū: qđ angel⁹ iste est magni
 p̄sij angel⁹: qđ christ⁹ dñs intelligit̄. Et
 ipse est hñs thuribulū aureum in manu
 sua. i. cor omni excellētia donoz ⁊ g̃farrū
 p̄ciosissimū: ceterisq; omnib⁹ supeminē-
 tissimū: vt aurū ceterj metallis supemi-
 net. Hic iuxta aram templi stetit. Cū tem-
 plum in illa celesti ciuitate nō sit: sed po-
 tius dñs de⁹ est in ea templi: sicut dicit
 Johānes euāgelista Apocal. vltimo. Et
 templū nō vidi in ea: dñs est deus oīpo-
 tens templū illius est: ⁊ lucerna eius est
 agnus. Cū inq; templū nō sit in ea: p ver-
 ba ista signat nobis sedulum ac iuge in-
 terpellandū officiū: cui p nobis incessan-
 ter assitit ipse sacerdos noster ⁊ pontifex
 christus dñs noster. Huic data sūt incen-
 sa multa. id est bona g̃fraz multa. i. mul-
 titudine p̄miciētia: vt pte illi q̄ sol⁹ suf-
 ficat interpellatiōe sua impetrare nobis
 omnia. Talem enī occur imo necesse

erat ppter inscrutabiles abyssos miser-
 arum ofaz: nobis esse pontificē: cui⁹ pla-
 cor ⁊ g̃fositas p se sufficeret nobis impe-
 trare oīm veniā: oīm g̃ram: oīm g̃tiam:
 ⁊ omne aliud bonū: p̄ra quē nihil pos-
 sent offensiones n̄re: nihil oēs accusati-
 ones vel allegatione diabolice. Propter
 hoc sunt data christo dño: incensa multa
 flagrantissimaz virtutum ⁊ gratiaz: vt
 tam sublimi p̄ficio seu sacerdotio ido-
 neus esset ac sufficiētissimus. Sacer-
 dotium ipsi vniuersale est: qđ est dicere:
 sup torā vniuersalem eccliam absq; ex-
 emptione vlla. Talem decebat etiā tāto
 gregi pastorem p̄fici: qui tanta p̄minen-
 tia oībus alijs p̄celleret: vt compatiōe
 ipsius oēs alijs essent gregi: qđ adeo corru-
 ptans: adeo aromatizans: adeo placatu-
 rus p oīa: adeoq; gratiofus ad patrē mī
 sericordiariū accederet: vt eo apiente os
 suum sacratissimū: os bñdictum: os gra-
 tiarū: eoq; dante vocē interpellationis
 p nobis: obmutesceret oēs accusatores
 ⁊ aduersarij n̄stri: eo p̄stāte patrociniū
 cause n̄re: nullus auderet ex aduerso cō-
 surgere: eoq; stante p nobis nullus con-
 tra nos se p̄sumeret erigere. Quantiū
 quāte suauitatis odoramentū paras ex
 illa apotheca spūssancit: qđ ipsemet chi-
 stus dñs est: p os ipsius sacratissimū ad
 nares p̄ris misericordiaz accēderet: quo-
 tiens pietatj ipsi⁹ dignatio ē: illud p no-
 bis ad interpellandū apire. Interpellatio
 nāq; ipsi⁹ thimiamā ē incogitabilis sua-
 uitatis: vt pte tota apotheca spūssancit
 flagrantissima. Quid q̄ nobis cogitandū
 est: cū ipsa gloriosa dei genitrix omniq;
 illo militū beatissimoz scz angeloz ⁊ san-
 ctarū aīaz cōsortio ⁊ felicitate aperiunt
 ora sua ad orandū p nobis: Quidus est su-
 mus tor ⁊ tanroz aromarū? Quāto sua-
 uissimoz odor flagrantia repleť torā il-
 la aula celestj? An puras patrē miscētia-
 rum attēdere illa hora ad feroces victioz
 ⁊ p̄croz illoz p quibus oraf? An puras
 illi velle respicere ad abominationes eo-
 rundē: cū tor ⁊ tāti g̃fosi vul⁹ militiaz
 ac sancraz aīaz quas p̄diri apparēt añ
 eum? An putas ipsuz posse auertere ocu-
 los miscētie sue ⁊ vul⁹ clementie sue ab
 ipsa. Quā ppter beat⁹ indubitatē cui⁹
 ofonis odoramētū tāte suauitatj est: vt
 oēs nares curie celestj ad id se agiant: ⁊

Capitulum

ex illo reficiant. Beatior autē si virgule
fumi sui: de qua in pcedentib⁹ audiuit
addunt innumerabiles illi et in mēsi odo-
res celestiu⁹ odoramentoz: que p dixi. Uti
nam inotescat oratib⁹ q̄tos et q̄les adiu-
tores tāq̄ p̄mptos et p̄atos et p̄ oia volū-
tarios ad adiuvandum h̄sit in curia illa
summi regi: sed et quā placorem. Sic est
ipsi⁹ altissimi dei narib⁹ et oim ciuū cele-
stium odoramentum pie ac deuote ofo-
nis. Q̄ta putas studio sitate: quāris co-
natib⁹: et si venalia eēnt: q̄to p̄cio et sum-
ptibus exq̄rerent et cōparent aromata:
de quibus odoramentū illud p̄ficeretur.

Vides igit̄ q̄ p̄uiciosa sit ignorantia
hec: que tantū bonum: imo nos tāta ne-
gligere et amittere facit. Qd autē sequit̄
in textu Apocal. Ut daret de ofonibus
sanctoz: daret materiā ipse christus dñs
odoramentū p̄p̄tuz: qd est laudis et gra-
tificationis de ofonib⁹ sanctoz. Ipse
est cui⁹ os sacratissimū atq̄ b̄ndictū:
sicut non cessat a p̄ssimū et semp effica-
cissimis interpellationibus p nobis: sic
nec ḡtificationib⁹ de oibus beneficijs
que dñs h̄t nobis a p̄fe misericordiariū.

**Quid signatur per altare
aureum. Ca. XLII.**

Uod autē sequit̄:

Sup altare aureū: ornātū ē pa-
rabole. Uel altare aureum ipse
met est: qm̄ ex ipso tanq̄ ex altari placabi-
lissimo suscipit pater misericordiarum
ofones et sacrificia sanctoz. Aliter etia
altare aureū: ipsa miscdia patris accipit̄.
Altare est p̄p̄tatorium est vñ accepta
efficiunt oblata. Et ipsa miscdia summi
patris est ex qua et quā accepta sunt ei
quecūq̄ placabiliter et remunerabiliter
eidez offerunt a nobis. Pōt et illud. Da-
ta sunt ei incensa multa: alter et nō incō-
ueniēter intelligi: vīz vt accipiat: data
p eo qd est attributa. Namq̄ dñs q̄cūq̄
recte sapiunt totaliter attribuit: quecū-
q̄ h̄t bona vel facit. Et ppter hoc ipsi
viri sancti ipsas ofones suas christo do-
mino attribuit: p̄fidentes humiliter se et
om̄o et impetratione eius accipere illas.

Aliter etiā satis p̄gruenter intelligit̄:
Data sunt ei incensa multa: vīz q̄ recta
et oblata ei tanq̄ mediator. s. vt ipse in

quo soli patri. s. misericordiariū cōplac-
tum est: offerat: de cui⁹ ore vel manibus
recusari nō p̄nt. Tanta quippe est ḡfosi-
tas ipsi⁹ in p̄spectu dei patris: etiam s̄m
qd homo est mediator dei et hominū: vt
quecūq̄ patri p̄ ipsū offerunt: a nobis
eidem grata sint et accepta. Qd atten-
dens et cognoscens ois ecclesia: in oibus
ofonibus quas ad deū patrē dirigit: ad-
iungit semp. Per dñm n̄m̄ iēsum chri-
stum: quasi diceret: et si nō p̄ merita no-
stra placere tibi potest oratio nostra vel
deprecatio: placeat tibi per ipsum quem
inter te et nos mediator cōstituit: vt p̄
ipsum placita tibi fient et accepta: que p̄
nos tibi placere nō p̄nt. Est igit̄ h̄ quem
admodū in cursis magnatū: sicut est vi-
dere in curia summi pontificis: q̄ cancel-
lario vñ vicecancellario offerunt vel dan-
tur petitiones: vt ipse porrigat eas sum-
mo pontifici atq̄ p̄moueat apud eū vel
coram ipso: qm̄ in hoc p̄stitur: est media-
tor inter petētes et summū pontificem.
Sic christus dñs mediator p̄stitutus est
inter totā vniuersalem ecclesiam et patrē
misericordiariū. Et propter hoc tradit ei
omnis ecclesia sanctoz: omnes ofones
siue petitiones suas offerēdas deo patri
misericordiariū et p̄mouendas apd ipm̄.
Est igit̄ dicere in ofonibus ecclesie: cum
dicis. Concede nobis hoc p̄ ipsum iēsum
christum dñm n̄m̄. i. eo impetrante: qm̄
istud impetrare merita n̄a nō sufficiūt:
sed gratiostras ei⁹ in quo solo tibi bene
cōplacuit: hoc impetrare pōt et sufficit.

Nihilomin⁹ tñ ab ipso christo dño no-
stro omnia bona petenda et peti debēt et
sperari. Silit̄ a sp̄s sancto: qm̄ trinitas
hec vñ solus ac ver⁹ deus et dñs est: oim
seculoz vnus ac ver⁹ auctor: vnus solus
et verus effector: vnus ver⁹ ac solus largi-
tor largissim⁹ ac benignissimus est oim
bonoz. Et si p̄ honoraf in hoc q̄ oraf
a tota ecclesia sanctoz: in hoc q̄ oratur
q̄ p̄ter que petunt: honoraf et filius in
hoc q̄ p̄ ipsum exoraf pater et largiatur.
Ita honoraf in q̄ fili⁹ vt mediator et im-
petrator eoz. Nihilomin⁹ tñ et honoraf
et exoraf vt vnus auctor: vnus effector:
vnusq̄ largitor largissim⁹ ac benignissi-
mus est ipso patre et sp̄s sancto: qm̄ cum
illis et cum vtroq̄ illoz et etiam p se et in
se est vnus solus et ver⁹ deus. Qm̄ nō fa

ctus est homo pro nobis: factusq; nobis
in eo q; homo: mediator: pōtifer & aduo-
catus: p ipsum tanq; mediator: pōtifi-
catus & aduocatus nostrū apud patrē &
semeripsum in eo q; deus est & spūsan-
ctum petim⁹ nobis oīa bona p̄stari per
ipsum. Quā ppter banf ei incēsa multa
ōsonum scz omniū que sūt a tota eccle-
sia sanctorū. Dantur inq; ei sicut predixi
tanq; mediatori pōtifici & aduocato: vt
ipse eas porrigat & offerat patri miseri-
cordiaz: & pmoueat apud ipsum g̃ram
exauditionis impetrādo. Quia vero thy-
miama Exo. xxxj. oīo aromatizans intel-
ligit: expedit & cōueniēs est vt docearis
hic: quā ob cām in p̄fectione thymiamatis:
quattuor tanq; aromaticę species in
p̄fectione seu in cōpositione ipsi⁹ assumi
iubent. He aut sunt stactes & onyca gal-
banum boni odoris atq; thus lucidissi-
mū. Stacte aut gutta ē arboris myrrhe:
sicut dicit in illo loco expositor. In psal-
mo quoq; dicit Myrrha gutta & cassia:
quare igit p̄ expositiones cū dixit: myr-
rha addidit & gutta: cū noīe myrrhe li-
gnū arboris myrrhe quis intelligeret.
Ac si diceret. Myrrha nō vtiq; lignū s; gutta
que est gūmi arboris illius. Jam aut
didicisti alibi: quia gūmi istud quod
myrrha dicit: p̄sumptiuā est putredinis
& vermium: & ppter hoc corp⁹ mortuorū
vt a putredine & verminibus p̄seruent ille
sa: myrrha p̄diunt. Quia igit g̃ra cō-
punctionis: & totam ferulentię siue spur-
citiaz p̄terire viē exterminat: vermesq;
vitiorū & peccatorū mortificat & consu-
mit: ipsum etiā odorem suauitatis spirat
in odorōmēto isto scz ofonis: ideo me-
rito primo ponit g̃ratia cōpunctiōis: que
offensas vitiorū & peccatorū tollit: & iras
dei placat: qui nūq; exaudit orantes do
nec eis placatus sit. Et q; mirrha littera-
lis odorē suauitatis habet: exp̄sse legi-
t Eccī. xxiij. vbi dicit. Quasi myrrha ele-
cta dedi suauitatem odoris: ex persona
Sapiētię. Onyca vero ostreola parua ē
ad vnguis hīani magnitudinem: ppter
hoc & onyca dicit quasi vnguina. Onyx
nanq; grece vnguis dicit latine: vnde &
sardonys de quo alibi. Sardonysē fa-
ciūt duo nomina sardus & onyx. Est est
vere loquēdo onyx lapillus q; apud sar-
dos reperitur: melius q; onyx diceret q;

onyca. Et est onyca vel onyx boni odoris
vt dicitur: sicut & nōnulli pisciculi. In onyca
igit intelligit nō immerito g̃ra humili-
tatis: que magnū locum in ofone tenet:
sicut Eccī. xxxv. Oratio hūilitatis se nu-
bes penetrabit &c. Et est ordo congruen-
tissimus: vt g̃ram cōpunctionis in qua
est viuā recognitiō vitiorū & peccatorū
comitē hūilitas: q; nihil adeo dupli-
cet deo: sicut dicit Hieronym⁹: sicut ceruix
erecta post peccatū. Galbanus vō id
circo potissimū boni odoris inde dictus
videt: q; mirifice virtutis est odor ipsi⁹.
Erringuit est omnia venena draconū:
& serpentes arceat & diffugat. Vbi nihil re-
ctius q; g̃ratia beniuolentię seu benigni-
tatis intelligit. Ctenenata nāq; peccata
& vitia venenosa: vel poti⁹ venenata vi-
tia & peccata malignitatis intelligunt.
Hoc aut est p̄ animo vel studio nocēdis
sine qua nūq; sunt: qualia sunt odiū:
ira: inuidia & supbia: que sine iniuria ex-
lessione proximū nūq; in altquo est. Qua-
ritia que amor lucrorū adeo excecāt eos
quos possidet: vt aliena detrimenta nec
p̄siderent nec repetēt. Quā ppter noxia
animalia siue maxime venenata repur-
di sunt merito vel habēdi. Causa aut in
hoc euidentissima est: q; tanq; pestilen-
tes siue pestiferi alijs hominibus sunt.
Quia igit manifestum est: beniuolentia
siue benignitātē nō solum studium no-
cendi sed etiā offē alienum extermina-
re ab his in quib⁹ merito galbanū ipsa
intelligit. Debes etiā scire q; peccata
hūmōi & vitia cruenta siue sanguinolēta
dicenda sunt: & dicunt ab eis q; in sacris
doctrinis eruditi sunt. Nec mirū tibi vi-
deat: si g̃ratia ista locum habet magnus
in ofone. Necesse est est benignos beni-
gnitatem apud deū benignus inuenire:
quēadmodū & misericordes misericor-
diam: scriptum est p̄terea Eccī. j. quia
q; beneplicium est deo: fides est & man-
suetudo. Benignitas aut nō est nisi man-
suetudo: licet ex alia causa benignitas
ex alia aut māsuetudo nōmlet. Hoc aut
nouit Iudith que in ofone sua dicebat
ad dñm. Tu dñe cū mansuetorū & humi-
lium semp placuit dēficat: sicut legi-
t Iudith. ix. Solus errorē pietatis venens
intelligit: & venenata aīalia heretici cō-
sueuerunt haberi. Et intelligo hereticos

Eccī. 35. d

Hieron⁹.

Eccī. 1. d

Iudith. 9. d

nō simpliciter: nec p imperitiā seductos
 ⁊ in errores hereticorū pīpīos: tales est
 nō aīaīa venenata dicendi sunt: sed ma
 gis a venenatis veneno pīcūssa. Heretici
 dō qui venena errorū mortiferozū pīcā
 dō ⁊ suggerendo diffundūt: animalia ve
 nenata ⁊ serpentes nequissimī censendi
 sūt: ⁊ merito nominādi: quā ppter fides
 ipsa merito. id ē galbanū spīale accipīe
 dūmē: que ⁊ oīa venena hūmōi ⁊ ab alijs
 in quib⁹ est exterminat: ⁊ in alijs etiam
 viuere ⁊ regnare q̄tum potest phibet et
 auertit. Q̄tum aut locum fides in ofo
 nibus tenet: iam vidicisti in ep̄la Jaco
 bi. iij. ⁊ eiusdem. c. j. vbi dicit. Postulet
 aut in fide nihil hesitans. Pietas autem
 ad oīa vīcī bona īperanda ⁊ mala auer
 tenda seu extermināda recte intelligi po
 test galbanū spīale: ⁊ orantibus pietate
 siue miscōia pīdīs pmittitur Matth. v.
 Non est nisi stulte sperare vel petere mī
 sericordiā a deo pōt: qui misericors ⁊ ali
 os nō fuerit: sicut legī Eccl. xxiij. Ho
 mō hūmīni seruat iram: ⁊ a deo petit me
 delam. Et Matth. xviij. Nō igit oportuit
 te misereri pīeruis tuis? Ipsa quoq; verī
 tas in euāgelio Luce exp̄sse dicit. Quod
 suscepit date elemosynā: ⁊ ecce oīa munda
 sunt vobis. Et omnis ecclīa sanctorum
 cantat. Sicut aqua exstinguit ignem: ita
 elemosyna exstinguit peccatū. Et est gal
 banum istud spīale. id est miscōia valde
 boni odoris: nō soluz a pre erogant; ele
 mosynas: sed etiā a parte recipientium:
 q̄ mirō affectu ⁊ deuotiōe bīdicit largi
 torib⁹ ⁊ misericorditer deū exorāt p eis.

De deuotione que requiritur in oratione. La. XLIII

Quarta species aro

matica que in cōpōsitione venit
 thymiamatis istius: thus lucidissimum
 est: qd vocat cībanū qd est dicere incen
 sum album. Vocat ⁊ incensum masculū
 qm̄ in forma seu figura similitudinē ha
 bet testīculi humani: vel pot⁹ masculuz
 thus dicit: id qd fortius ē ⁊ maioris vir
 tutis cum in oībus animantib⁹ mascu
 la sunt potiora ⁊ fortiora. Un ⁊ virgil⁹.
 Terbenas adole pingues ⁊ mascula thu
 ra: vñ ⁊ mascula bilis a persō dicit. In
 tellerit q̄ moyses thus lucidissimū. id est

purissimum: qm̄ de puritate est ei luciditas.
 Thus istud nihil rect⁹ intelligi po
 test q̄ in ofone deuotio. Nec tibi dubiū
 est q̄tum valeat: ⁊ q̄tum condiat: q̄tum
 cūq; p omnia melloret ofonem deuotio.
 Cum dicat auctoritas: q̄ qui in deo
 tus orat iudicium contra se postulat. In
 ipsa vero deuotione puritas: quid aliud
 intelligi pōt: q̄ sicut legī i Exo. in thure
 luciditas? Et iam audiuiſti q̄ noxia
 sit in ofone impuritas: que est admixtio
 volitantū cogitationū: que sunt musce
 morientes: ⁊ p̄dunt suauitatē ⁊ vīgentiā:
 sicut audiuiſti in p̄cedentibus ex verbis
 salomonis i ecclesiaste. Et ista suauitas
 iucunditas est qua viri sancti in ofonibus
 iucundant.

De breuitate orationis.

Capitulum. XLIII

Ropter hoc dicit

beatus Bern⁹: qz ofo debet esse
 breuis ⁊ pura: nō q̄ plixitas ⁊
 lōgītudo ofonis deo displiceat: nisi vbi
 ipsa plixitas alijs impedimentū etiam
 p̄stat orandi. Sicut notū est tibi de quib⁹
 bīdā sacerdotib⁹ cereorū plumptorib⁹ q̄
 missas adeo longas faciūt q̄ tedio plixi
 tatis sue corda circūstantū ⁊ a ḡsa deu
 otionis arefaciūt: ⁊ ipsam refectionē spīa
 lem quā in missis percipere debent in mole
 stie amaritudine eis d̄rūt. De his igit
 pōt conqueri p̄p̄us missis circūstans et
 dicere. Dederūt i escam meā fel. Sulticia
 igit hūmōi hōim hec est: vt p pugil
 lo deuotionis qd eis in missis tribuit.
 totius populī deuotionē auferunt: ⁊ pro
 tribus vel quattuor (vt ita dicā) lachry
 mis cōpunctionis vel deuotionis: vasa
 magna. id ē corda deuote ac lachrymose
 orantium effundant. Ibi igit breuitas de
 bet esse ofo: vbi breuitas eius deuotioni
 alioz orationuz militat ⁊ deseruit. P̄st
 etiam et alie cause abbreviandi ofonis
 fieri: sicut infirmitas corpō: alis. Multū
 est amentia ⁊ morbi melancholicum p
 pter ofonum plongationes nimias laci
 derunt. Infirmitas etiam spīalis causa
 fuit apud aliquos: quia ipsa vehemētia
 deuotionis adeo affiguntur: vt postmo
 dum octo vel q̄ndecim dieb⁹ vel plurib⁹
 languere necessario h̄sit. Interdū aut et

Jaco. i. b

Matth. 5. a

Eccl. 23. a

Mat. 19. b

Luce. 11. f.

Bern.

p̄. 11

Virgil ius

adeo rapinū: ut mors. i. totalis separatio
 aliar suar a corpib⁹ nō īmerito timeat
 Abbrenianda etiā oī ē publicis per
 sonis: hoc ē plaris: t curā alioz siue tē
 poralē seu spūalē gerētib⁹. Plerūq; enī
 nō sine iniuriā t detrimēto graui subdi
 toz plangari nō pōt ofo platoz. Causa
 aut in hoc est: qm̄ debitores sunt subdi
 tis in multis rōe officioz suoz. Inter
 dū enī iura sunt reddenda subditis: nec
 pnt eis differri sine graui dispendio vel
 spūali vel tpali. Qua ppter illa hora tē
 pandū est a plixitate ofonis. Sicut de
 beēt eis sacramētatio: t alia innūera: q̄
 sicut auferri nō pnt eis sine iuriā eoz:
 ita interdū nec differri. Uidi mltos pi
 xitate missaz adeo obstinatos: vt poti⁹
 eligerent missas hmoi nō audire: q̄ pli
 xitate tante molestiā sustinere. Pic igit
 tur videt mihi intellectus t ista inten
 tio hmonis isti⁹ beati Berth. Quēadmo
 dū enī dicit Tuli⁹: qz nūq; nimis dicit
 qd nūq; satis dicit: mihi videt q nū
 q; nimis prendit seu plangat ofo: qz
 nūq; deuota et pinguis ofo mihi videt
 nimia posse ēē nisi in casibus auctis.
 Nūq; enī mēs hūana familiaris caz
 deo est: nūq; artius ei pūngit in vita
 ista: nūq; lauti⁹ ex eo reficit q̄ in ofo
 ne. Nisi forsitan in subtilitate cuiusdā
 spēi pēplatiōis: de q̄ t alias: si de⁹ dede
 rit vitā t spaciū t gām ad hoc necessa
 riā: desiderio ē mihi t pposito scribere.
 Post hoc aut absolua me a pmissio illo
 qd in pcedentib⁹ pmissi: vtz de merito
 ofonis: vbi dixi: qz musce moriētes per
 dūt suauitatē vngenti: non aut substan
 tiā vel meritū principale: hoc tñ pmissio
 qz ofo t vngenti ē: t ppter hoc habz v
 tutē sanatiuā. Ad medicinā enī pficiū
 vngēta ista hmoi t multaz infirmitatū
 sanitas p ea pstat. Nō ē aut morbz vel
 vuln⁹ vel lesura vlla spūalis cui p vngē
 tū ofonis de⁹ nō medeat. Conficiunt t
 vngēta ad scificationē: sicut exisse le
 git. Exo. xxxj. de oleo vnciois: qd ex q̄
 tuoz aromaticis spēb⁹ t oleo oliuaz pfi
 cit pcepit dñs. De aut sunt spēs ille vtz:
 myrrha pūa electa: cinamomū: calam⁹:
 t casia. Et itelligo qd casia ista ē lignea
 vtz q̄ ē rubi coloris: boni saporis piter
 rodois. Hoc igit olea vnciois caput
 aaron in psecratione ipsi⁹ pfundebat:

sicut chrismate t oleo scō pfunduntur
 manus t capita pontifici hodie in eccle
 sia dei. Nihil enī efficacius ad pstandz
 gratiā sanctificatiōis q̄ ofo. Per illam
 enī sanctificat i ecclesia dei quēcūq; in
 ea sanctificant. Quā ppter ad ipas ani
 mas orantiū virtuosissimā illā esse effi
 cacissimāq; manifestū est. Si enī in ea
 que foris sunt: hoc est extra animā: mini
 stri sanctificantis eousq; pōt oratio vt
 omia sanctificata per illam sanctificen
 tur: q̄to fortius in aiabus in quib⁹ est
 ex quib⁹ exst t pcedit ad deū: in gratiā
 sanctificatiōis efficac erit. Conficiun
 tur vngenta adnitōrē et candorē corpo
 rū: quis aut ignorat qui vel ad modicā
 virtuositatem oratiōis apprehenderit
 quātus nitōr: q̄tus ve decor p virtutē
 orationis pntē digne t deuote oranti
 bus? Que ania humana adeo tenebro
 sa: adeo deformis est: vt illā oratio non
 splēdificet t decoret. fiunt t vngen
 ta ad pseruationē a corruptiōe: sicut ap
 parer euidenter tibi in his vngētis quī
 bus condunt corpā mortuorū. Ad hoc
 enī vngētis hmoi condunt vt a pu
 tredinibus t vermibus illesa pseruent
 Manifestū est autem orationē frequen
 tantibus t gratiā deuotionis in eadem
 habentibus: virtutem istam cōsumpti
 uā spiritualiter orationi non abesse. Nō
 enī possibile est assidue orantib⁹ vermes
 vitiōrum t peccatoz putredinēq; cor
 ruptionis spiritualis nocere posse. Si
 mīliter nō est dubitandū: quia nec dura
 re in eisdem possunt: et si qñq; in eos ir
 ruant virtute orationis extinguntur.
 Conficiunt t vngenta ad odorē suā
 uitatis atq; flagrantī. Et iā audisti ex
 testimonijs lib. Apocal. q̄tus odor suā
 uitatis fragrat in aula celesti ex oratio
 nib⁹ scōz: etiā qui adhuc in terra pere
 grinant. Quāta igit credēda ē flagran
 tia eē ex ofonib⁹ sanctoz: qui tā cū chri
 sto dño regnat: quibus tanta est affluen
 tia aromatum spiritualiū ex quib⁹ odo
 ramenta orationū pficiunt? Possimū
 aut ex orationib⁹ dei ac saluatoris dñi
 nri iesu chrisi: q̄ fm̄ qd est hō: apotheca
 est oīm aromaticū: omia alia donoꝝ vtz
 t gratiaz atq; virtutū incogitabili pcel
 lentia transcendētū. Qualem aut quā
 tā ve putas eē flagrantīā ofonis gloriose

Berth.
Tulius

Q

Exo. 31. b

5
Apoc. 3. 8

genitricis eiusdē: quotiēs pieras: ⁊ dul
cedinis eius dignatio ē exorare charissi
mū ac fīdīctū suū filiū p nobis? Qd si
p singulos scōs angelos ⁊ brās aias cō
sideratōes hmoi feceris: inestimabile ⁊
incogitabile flagrātiā ex aggregatione
oīm celestīū ofonū certissime esse vāspi
rare certissime cognosces. De merito vō
ofonis d q mētiōē feci tibi sciēdū ē q
duplex ē: vīz p principale ⁊ scōarīū. Et
principale quidē ē remuneratiōis seu
felicitatis eterne. Et intēdō illud prin
cipale eē: qd ad ipm ⁊ ppter ipm omīa
alia merita tribuūf. Et adhuc ipsa cha
ritas qd radix ē oīm meritoꝝ principalī
ter donaf. Cū q ofo ē ex hac radice: me
rito isto nunq fraudaf: sed ei sp debet
hui⁹ nāq radicis ratiōe meritoꝝ est
oio principalis ⁊ pprie felicitas eterne
⁊ rōe illi⁹ debet orārī ex charitate. Se
cūdiaria vō merita sunt pseruatiō gfe:
augmentū ipsi⁹ ⁊ remissio vel diminu
tiō pene merite: omīaq; alia bona data
que in ore ab vniuersali barore bonoꝝ
obtinēf. Et hec sūt q principalī merito
feruor ofonis: puritas ⁊ deuotio lachꝝ
marūq; pfluua supaddūt. Quia igit
volūtates ⁊ tritūtes mīscē. i. cogitati
ōes prae: inorātīū cordib⁹ cām ⁊ radi
cē meriti principalis quā pnoīq; nō ex
tinguūt siue mortificānt iō nec pncipa
le pmiū auserūt. Cā enī gman ēte illesa
⁊ integra hmoi necesse ē et ei⁹ affectum
gmanere. Sciēdū est etiā tibi: qd de fe
cundarijs meritis ex affectib⁹ ofonis ē
diffusario demonū: ex diminutiō pote
statis ipsoꝝ.

Quare viri sancti difficile
habent gratiam deuotiōis.
et lacrimarū. Ca. XLV.

Glod si quis in-
terroget qre viri scilicissimi vlr
et tā raro grām deuotionis et
plaz lachrymarz irriguū hñt: pctōres ve
ro spurcissimi ⁊ imanitissimi facile habēt
eas interdū. Rñdeo in hoc: qm admira-
da ē mirabiliterq; laudāda dei nri mi-
scbia: que tā indignis tā pmptrā tanq;
parata se exhibet: atq; adiutoria quibz
tantī pctores ad grām iustificatiōis si-
ue puerfionis adiuuent̃r: tā benigne eis.

dem tāq̃ facile largit̃. Q̃z aut̃ sc̃tis ṽ-
ris tā raro ista dona tāq̃ difficile tribu-
unt: hanc puto eē cām: viz vt cariora
illa hēant t̃ soli gr̃e dei eadē attribuat̃.
Iuxta sermonē beatī Augustini dicen-
tis: Quia christū nō nouit q̃ aliq̃ q̃ gr̃e
dei aliqd̃ attribuit. Debes tñ scire cum
his: q̃ immanitas scelerū: t̃ mōstruositas
p̃ctōz occasionē nō modicā dat timorē
dei t̃ erubescētē t̃ alijs quibūdā do-
nis: Puritas hō p̃cie t̃ h̃tutū fiducias
securitatē interdū generat in electis: p̃
pter hoc non nunq̃ gaudiū tribuit. De
gaudio hō certū est tibi: qz merorē cor-
dis t̃ luctū excludit. Nec p̃tereundū est
tibi exemplū qd̃ ad hoc inducere cōsue-
uit: viz de p̃ris t̃ pomis: alijsq̃ fructi-
bus q̃būdā h̃mes in se h̃ntib⁹: qz mato-
rē suauitatis odorē spirāt q̃ fruct⁹ sua
uissimū t̃ illesi. Vermes enī calore suo
adiuuāt calorē naturālē in eis: p̃pter
qd̃ facili⁹ naturēscunt: t̃ odorē debitum
spargunt verminosi fructus. Sic t̃ ali-
quotiens horrifica atq̃ monstrifica vi-
tia t̃ p̃ctā adiuuant timorē: horrozē: ve-
recundiā: t̃ trāsp̃am ad irascendū p̃ra-
femetip̃m: ex quib⁹ gr̃a interne penitu-
dinis t̃ odoramentoꝝ oratiōis nō mo-
dicum adiuuantur.

De merito illi? orōnis ī qua
nō cogitat actu quis de deo

Ca. XLVI.

¶ Quis aut̃ quesit̃

erit: qualiter sit vel durat mer-
ritū ofonis: & agminib⁹ mu-
scarū morientib⁹ referriſſima ē: ⁊ ſtreptu
earundē rumulū ofa: qualiter eterne re-
muneratiois pmiſſi p hmoi ofonē ali-
q⁹ mereri pōt: in qua nec de deo nec de
pmo hmoi cogitauit aut actu erit cu-
rata. Rñdeo in hoc: qz ſi cū pegrinatione
qua q⁹ viſitat līmina ſctōz: meret ſuſ-
fragia eoz: de quib⁹ in ppoſito ſolo vñ
initio cogitauit. Nō enī facile ē nec vn-
quā credo eueniſſe: aliquē ex hmoi pe-
grinantib⁹ p paſſus ſingulos de ſuffra-
gijs ſctōz ad quoz ecclias vñ memori-
as pegrinaſ cogitaſ. Poſſibile autē eſt
vt nec vnō pſcoto tps de eis cogitet ex
illis. Occupant enī ⁊ labore itineratio-
nis: ⁊ ſollicitudine neceſſarioz ad illā: ⁊

aliquis irruentibus et emergentibus. Uterque voluntas siue intentio obtinendi suffragia homini causa est et radix totius pegrinationis illius: rora meritoria est illis pegrinatio ipsorum. Et est exemplum evidentis similitudinis in lapide qui facit: vel sagitta qui trahit arcu. Non enim cogitat iaciens de singulis partibus spatium quod lapis ille vel sagitta transierit: Sic igitur uni impulsui debet totum illius spatium transire et singularem partem illius: cuius nec de illis iactor vel tractor nec de aliquo eorum cogitauit. Sic uni impulsui voluntatis siue intentionis eius qui pegrinat: debet totus motus pegrinationis et singule partes ipsius: licet neque de illis neque de aliqua earum pegrinatio ille cogitauerit: et propter hoc totus motus ille meritorius est ei. Sic dico de oratione et partibus ipsius: quoniam prime ac principali voluntati ex qua oratio cepta est: licet mens orantis ad alia euaget: et alta in cor eius irruant vel immergant propter intentionem ipsius et cogitationem: oratio tamen tota prime voluntati et intentioni attribuitur et eius est: et propter hoc ex illa et per illam meritoria indicatur. Omnis enim operatio ex radice voluntatis ex qua est: vel bona vel mala: vel meritoria vel alterius. modi iudicanda est. Iuxta sermones beati Ambrosii dicentis. Quia non attendit deus quantum sed ex quo: et quantum intendit tamen facit. Qui sermones intelligendi sunt in eis operibus que ex radicibus intentionum et voluntatum mutari possunt. Quod dico propter illas que in semetipsis male sunt: sicut et fornicari: furari: adulterari: que nulla bonitate radices bene effici possunt. facit ad hoc idem sermo beati Gregorii quo dixit: quod nihil habet viriditatis ramus boni operis: nisi precesserit de radice charitatis. Debes autem reminisci eorum que dixi tibi de cogitationibus et aliis in corda orantium irruentibus: quod nisi radicem hoc est principalem voluntatem: et hec est intentio: mortificauerit et ipsam orationem sibi rapuerint: ita ut ex eis et ab eis procedat meritis orationis principale scilicet auferre non possunt. Cuius autem in hoc est: quoniam radix et causa meriti et principalis voluntas est siue intentio: illa quantum ad effectum suum permanet cum ipsis.

De igne et gladio que debet esse in sacrificio orationis.

Ca. XLVII.

Est hec quoniam

oratio est sacrificium et oblatio deo acceptissima: quod deo in omni ecclesia sanctorum offertur: ad ipsum placandum et reconciliandum ei totum dei populum: persequar de ipsa dispositione et perfectione que sunt puenientes ei: et per hoc quod ipsa est sacrificium. Et iam quidem notum est tibi ex alijs: quod sacrificium est oblatio deo sacrata atque dicata sacrata siue sanctificans etiam ipsum offerentem: que etiam hac intentione spiritus offertur: vides ut ipse offerens per illam deo sacrificium siue sanctificet. Quod si quis querat: quid per hominem sacrificium deo sacrificium vel sanctificet. R. Hideo quod cor humanum siue mens humana in primis et maxime: et intendit hic de oratione quod ad placandum deum offertur a quo atque ad hoc ut ipse offerens reconcilietur ei per illam. Iuxta illud quod dictum est. Sacrificium deo spiritus contribulatum. De orationibus quod per alios sacrificandis offerentem licet decessum atque congruentissimum sit interdum ut cum sacrificio contribulati spiritus offerantur: possunt tamen a viris sanctis quod perfectam non habent quod sit in eis aliquid mactandum siue mortificandum: solo desiderio et intentione impetrandi sanctificationem offerri: sanctificationem scilicet earum rerum quarum sanctificatio per orationes illas intenditur. Et queris utrum ab his qui mactanda vident in se virtutes quas vel peccata non satis pueniunt offerunt absque sacrificio quod dixi: quo scilicet mactentur illa et mortificentur vel in ipsis orationibus vel alijs. Neque enim ad sacra mysteria cuius tali accedendum est absque preparatione huius sanctificationis et sacrificij. Propter hoc dictum est et per. Dirigam orationem mea sicut incensum in conspectu tuo. Sicut et illud. Eleuatio manuum mearum domine sacrificij vestimentum. Que reuera sacrificij est: sicut coram te sacrificij vestimentum: quod in lege veteri pinguius erat sacrificio matutino. Et quoniam aialia in lege veteri in omnibus sacrificijs mactabantur igne et gladio: volens offerre sacrificium orationis: necesse debet habere ignem et gladium: sicut legitur. Genesim. xxiij. quod immolaueris abraham filius: portabat secum ignem et gladium. Mactatur igitur cor tuum: quod est dicere: mactatur aialia virtutum et peccatorum et aialium brutalium in corde tuo: accinge te gladio: adhibe tibi ignem: Et intelligo ignem spirituale quod vel ire vel desiderij est. Quod si quis

ps. 50.

ps. 140.
Ibidem

Z

Genesim. 22. b

f. 15

Capitulum

ris a me: vñ vl vbi accipis ignem istū? Stultissimā dico q̄stionē istā. Hoc enī ē ac si q̄reret: vñ vl ob quā cām irascaris aialib⁹ venenatissimis: nocētissimis atq̄ pestilētissimis. Quis vidēs colubrē l bu fonē q̄siuit vnq̄ hoc: vñ irascar isti colubzo vl bufoni: p̄ferti si ab ipso vl mor su vel veneno vsq̄ ad mortē lesus est? Quis vnq̄ ad hāc inop̄ā deuenit vt ira ira deesset ei p̄tra hec? Miser atq̄ stultis sime irasceris vnicuiq̄ pulici vl musce p̄ lēione p̄modica atq̄ leuissimā: q̄ nec etiā lesio dici pōt: ⁊ p̄ lesiōib⁹ mortifer⁹ ⁊ mortē eternā irrogātib⁹: nō vides vñ vl q̄ de cā irascendū sit tibi tā noxijs tā q̄ pestilentib⁹ beluis. Quis vnq̄ defecit istū passus ē nō solū miserabiliter sed inauditi ⁊ intolerabilē saltē vt ira ei deesset in hostes: suos seuissimos ⁊ im placabilissimos? Quis vnq̄ auditus est mendicās irā hmōi: q̄n poti⁹ p̄traria au dienē ⁊ videantē incessanter implacabi les ⁊ p̄ modū oēm inexcusabiles inueniū tur hoies i hostes suos? Et si q̄n audiēt impotabili difficultate ⁊ laborib⁹ iter cedētis grauissimis vir iduci p̄sit ad pa cē: q̄uis illi hostes sint vilissimoz ac vi lipēdedoz nocumentoz. Isti autē hostes sp̄iales sup oēm p̄parationē: imo sup om nē cogitatū maioz lesionū ⁊ nocumen toz sunt p̄tra te. De his p̄cepit tibi dñs deus: p̄ Ap̄lm. iij. Col. vt et mortifices dicēs. Mortificate mēbra vsa q̄ sup frā sūt: fornicationē imundiciā rē. Tu autē cū tā iustā cām hēas vñ dei p̄ceptū di strictissimū: q̄ris vñ vel ob quā cām ira scaris tā a trocib⁹ tanq̄ seuis hostibus tuis. Stupēda pacia tua: si ea videre vl de ipis cogitare potes: et nō tot⁹ statim excādescere in eos: tantoq̄ furore iracū die tue irruere in ipos. Ista p̄culdubio ē diabolica pacia tua ⁊ sol⁹ diabol⁹ illā te docuit vt beluas hmōi seuissimas: q̄ die ac nocte a deuotionē tua nō cessant absq̄ vlla rebellatiōe ⁊ p̄radictiōe susti neas. Cū tibi ista pax maledicta vt pri nuū bellū ⁊ capitale hmōi hostiū p̄tra te ferre potes? Et qd ē sup admirationē atq̄ stuporē: vt eas ⁊ hospitiōe foneas et impenetrabil⁹ atq̄ inimicis dom⁹ tue: id ē: p̄sce hospitiō foneas: pascas: nutri as: p̄regas ⁊ defendas: omib⁹ inimicis eoz factus inimicus. Istud nāq̄ gene

rale est: vt amatores oīm vitioz ⁊ pctō rū: impugnatores ipsoz: vñq̄ doctores: p̄dicatores: implacabiliter odiāt ⁊ ino rabiliter p̄sequēt. An accepisti hoc ex sacratissimo illo mādato euangelico vñq̄ Mat̄h. v. Diligite inimicos v̄ros: benefacite his qui oderūt vos? Hoc in dubitanter tu facis de inimicis qui gla dio omī ⁊ igne p̄sequēdi ⁊ exterminādi sūt. Ista pacia ⁊ dñficiētia alijs inimic⁹ debet. Istis vero nihil nisi ignis ⁊ gla dius ⁊ oinoda exterminatio. Auerte pa cē: paciam ⁊ beneficētiā istā p̄ oēm mo dū ab omib⁹ hmōi inimicis tuis: in eis enī nutris: p̄seruas: custodis: ⁊ protegis mortē tuā. Quēadmodū ligna arida q̄ de ipsa substantia sua nutriti ignē de uozantē illa. Respice miserrime ⁊ insa nissime: ad damna inestimabilia q̄ iam passus es ab eis. Et primo ipam exhe redationē tuā a p̄claro acūcilito regno cē loz: ⁊ a desiderabili gloria hereditatis illi⁹: a sublimitate taz nobilis regni: in illud exiliū paup̄tatis ⁊ miserie deiece rūt te: ⁊ pastore porcoz fecerūt te. Ip̄s nāq̄ porci infernales sunt: quos ince santer de sanguine tuo pascis ⁊ morte. Ipi sunt de q̄b⁹ dicit Job. Qui me come dūt: nō dormiūt. Respice miser ad cōru melias ⁊ ignominias: spectaculū enī ob p̄briū te fecerūt oib⁹ inimicis tuis: ⁊ as fiduis derisioib⁹ eoz te exposuerunt. Ipi sunt demones qui irridere te: ⁊ subsana re non cessant q̄ ab altitudine tāte glie in ignominiosissimā istā vilitatē deiece rūt te: q̄ eras adunatus collaudationi ⁊ adiurationi oīm militiaz celestiaz: nūc pareas op̄obrijs ⁊ irrisioib⁹ vilissimo rū infernalis canum. Attende stultissi me qualiter depauperauerūt te: q̄ etiam nudū atq̄ miserrimū te fecerūt vestimē tis p̄ciosissimis atq̄ speciosissimis: imo regalib⁹: quib⁹ in sacramēto baptis m̄i te de⁹ vestierat: decorauerat et exorna uerat spoliauerūt: turpitudine vitiōz ⁊ ignominia abominabili atq̄ horifica totū operuerūt atq̄ repleuerūt. Recor dare miser quoties ⁊ in q̄tā iracundiā exarsisti p̄tra iniuriatores ⁊ dānicato res tuos: ⁊ hoc p̄ vilissimis ac r̄lipēdis sumis iurij ⁊ dānis. Nec ad modicū ira scer⁹ his q̄ tibi grauissimas et itolerabi les iniurias has iulest: vbi meruēst ap̄

A
Col. 3. a

B

Mat.

Job.

te istam grām vt ingrassari eis liceat in te: vsq; i extremas iniurias i ptumelias i vsq; i extrema damna i supplicia. Cū tibi in ea siue erga ea deo tā odibilis tibi damnableis tāq; mortifera patiētia? **Irasceris inquit Aug?** seruo tuo ne peccet ampli⁹. Irascere igit^r tibi ipsi ne peccet ampli⁹. **Q** si iniurie i ptumelie dānaq; ab amicis illata graui⁹ ferri cōsueuerūt: q̄to graui⁹ ferenda sunt mala tot i tanta: q̄ tuipse tibi irrogasti. Ampli⁹ qz nemo pōt adeo debitor vel obligatus esse tibi: vt tuipse es debitor inq; pacis i honoris. Nemo igit^r adeo inimicosus eē pōt tibi quēcūq; i q̄tractūq; mala irrigādo vt tuipse es tibi. Quāto nāq; q̄s maior debitor est alicui in bonis q̄buscūq; tāto magis iniuriōsus est eidē irrogando p̄traria. Qua p̄pter verum est qz dixi: qz nemo pōt eousq; iniuriōsus esse tibi: vt tuipse es. Nemo igit^r pōt te magis puocare p̄tra te q̄ tuipse puocaueris te contra te. Insurge igit^r infamissime esse tibi: vt ipsuz: i irascere tibi ipsi. Irascere inq; vsq; ad mortē. I. vite mortificationē i extinctionē: q̄ tam iniuriōsus: tā dānosus tāq; pestilens p̄tra temetip̄m vixisti. Exurge igit^r i extermina penitusq; cōsume in teipso quicqd est vite ist⁹ tam neq;: i p̄sertim ipsos fontes et radices ist⁹ vite i p̄uersionis mortifere. Hi fontes i radices sunt vitia i peccata. Irascere igitur ipsis de quib⁹ nihil cogitare potes aliō: nisi q̄ ira omni i vltiōe dignissima sit.

Ampli⁹ cū nihil te adeo puocare possit: adeoq; tibi nocere vt ista tibi nocuerunt: q̄b⁹ vel qualib⁹ referuas iram tuā: si ista in pace dimittis? Aut igit^r extermina ea incendio: ne aut ipsa incendia sua eternis flāmis exurant te. Ipsa est: sunt pabulum i nutrimēta ignis eterni sibiimet. Quid loquar de demonibus qui p̄ h̄mōi satellites suos te in abyssos miserarum in quib⁹ es detecerūt: te in ipsis captiuū detinent i oppressum: atq; miserabiliter deuinctū atq; p̄clusuz: tā durū tanq; durum bellū ab eis sustines: tanta dāna: tantas iniurias i cōtumelias: nec ab eis quicq; sperare potes nisi eterna supplicia. Attēde q̄ta demerchia tam p̄piti⁹ es eis: tā pacificus i patiens i eos: imo tā sedulus tā officiosus seruitor eorum: tam p̄mp⁹ obediōtor oib⁹ mādā-

tis ipsoz. Et vt ad vñi dicam: tottoz es tuip̄sius i carnifer imanimissimus. Hoc ē seruilitiū qd a te iugiter expectū: hec sunt iussa que prinue tibi imperāt: vt nō solū quascūq; inimicitias ipsoz p̄tra teip̄suz exerceas: sed etiā crudelissimā carnifici-nam tuip̄si⁹ vt de sanguine tuo vltio de teipso: mēbris tuis i membroz officijs ipsoz assidue pascas: cū voracitas eoz infatiabilis i inexplebilis sit. Considera q̄ palpabiles sunt tenebre tue: q̄ta insania tua qua oēm brutalē desipientiā incōpabiliter excedis. Qd em animal brutum inueniri pōt mortū sue p̄pitiū: et deuorantib⁹ se vt ei possibile est nō irascens: eidē p̄ virib⁹ nō rebellans? Si tot i tante puocationes ignē iracūdie p̄tra semetipsas i p̄tra puocatores ignem ire in te nō accendit i illū tibi copiose non subministrāt: nō solū hoīs sed etiā bruti aialis noīatione indign⁹ habendus es. Neq; est vis irascibilis in te esse putāda est: nisi vel penitus exterminata vt adeo oppressa i suffocata vt de salute ipsi⁹ nō immerito desperetur.

De igne sacrificij oratiōis. Capitulum. XLVIII.

Enis vero sacrificij

cio isti necessari⁹: ignis est diuini amoris: siue cuiuscūq; boni i sancti amoris: siue sit charitas depurata illa vltz viuifica atq; dei dīlectio: que nihil mortiferū: nihil peccati mortalis sech patit in p̄prio subiecto: siue sit alius sanct⁹ ac bon⁹ amor: quo bona diligant i mala odiant. Hoc autem dico: qz charitas ista que est vitalis atq; viuificus calor: gelitudinem vitiōum i peccatoz dissoluens penit⁹ i oīno exterminans: nō in omniū qui se ad grām iustificationis p̄parant statim inuenit⁹: qn̄ potius p̄cedit illum amor quidam p̄paratorius parans ei viā i aptans cor humanū ad recipiendū ip̄m: quēadmodus qdā calefactio p̄cedit arsonem. Nec dubium est qn̄ calefactio h̄mōi ligna p̄parat excicando: i frigiditatē ab eis fugando: atq; vtrūq; calefaciēda. Sicut vides in lignis viridib⁹ vel aqua aspersa: que nō statim vt instrūe componunt i igni

Capitulum

adhībent ardēt: sed postq̃ p̃ h̃mōi calefactionē vt p̃dixi p̃parata fuerint ⁊ aptata: ⁊ eorūq̃ calefacta vt arſione recipiant. Sic euidentē est videre in illis q̃ cōsiliū beati Gregorij sequentes faciunt quicqd̃ boni p̃nt: vt deus illustret corda eorū ad p̃ntiam. Quā p̃pter amor eis est ⁊ desiderium p̃ntē: cum eam tam studiose querāt: ⁊ ad illam obtinendā se p̃parent vt p̃nt ⁊ a dei misericordia adiuuantur. Putus autē dilectōis ignis quicqd̃ mortiferi in aīa h̃māna ē ⁊ tūre sua cōsumit atq̃ mortificat. Et de ipsa fornace sp̃s sancti soli⁹ emicat benignitas ipsi⁹ largitione sua gratuita saluberrima ac p̃ oīa liberalissima: quā p̃pter ab imensitate et beneficentia ei⁹ petenda est totis virib⁹ totaq̃ deuotione: cum aliunde obtineri nō possit. Ceterū: amores alij qui ⁊ si nec vitales nec viuifici sint: ad vitam g̃fe tñ p̃parent ⁊ aprant corda in q̃bus sunt: ac multipliciter adinuāt inidipsum p̃cura ri posse facilius videri p̃nt. Et primū qui dem inspectione ac meditatione sacraz scripturaz. Ignitum est eloq̃m dei vehemētē ⁊ carbones desolatorij sunt sacra eloquia: nec p̃t diu in eis versari cor humanū: q̃n ab eis amore dei ytcunq̃ caleſcat. Et hec debet esse potissima intentio meditantū in lege dei: vīc vt inde saltem p̃paratorie recaleſcant: tandē vero ⁊ finaliter vt inde ardeant ⁊ flāmaſcant. Ex quo manifestū est multos scho-lares ⁊ doctores theologos: qui tāto numero annoz factantes se sacris studijs insudasse: ⁊ in scholis theologicis commoratos: corda nō in sacris eloquijs habuisse: sed aurib⁹ vt ait Apuleius phus: ⁊ nō anima philosophatos fuisse: ad similitudinē serpentū qui quotiēs in aquis natant: caput extra aquā semp̃ teneant: licet toto residuo corpis aquis immerſi natant. Hi sunt salamandre diabolice: que tantis sacroz eloquiorum ignibus: nec ad modicū caleſcere p̃nt: nec dicam ardere. In hos igit̃ frustra tantis assidu- itq̃ doctrinarum sacrarū flatibus insu- flent sacri doctores: quēadmodum enim in carbones extinctos ⁊ ligna viridia et aquis aspersa frustra sufflāt: cum in eis nulla ſcintilla ſuberſtat ſanctitatis. Poſ- ſibile tñ est ⁊ plerūq̃ ſit g̃fa dei faciēte: vt h̃mōi hoies vel meditatione sacroz

eloquiorū: vel auditu caleſcant ⁊ in flāma- ment: p̃pter qd̃ dictū est. Carbores suc- censi sunt ab. Carbores in q̃ qui pri⁹ ex- tincti ⁊ gelidi erāt. Insufflauit eſſi chri- ſtus dñs i apostolos dicēs eis. Accipite sp̃m sanctū: ſicut narrat Joḥ. in. xx. ca. lib. ſui. Nec dubitandū est illos in ſuffla- tione h̃mōi: vel calefactos fuiſſe: vel calo- rem ſancte dilectionis in eis adauctum fuiſſe. Maniſeſtus igit̃ est ex his oib⁹: qz intendētib⁹ caleſcēt calore iſto ſalu- tati: ea de ſcripturis ſacris ad meditādū ipsis eligēda ſunt: que maxime igne ſpi- rituſancti flāmaſcant. Et hoc est qd̃ doc- cet Gregori⁹ ſup̃ Ezech. dicens: qz cū ad charitatem incēdendā: accēdendam et in flāmandam: aut in nobis aut in alijs incēdandis: vba in nobis ad hec eligē- da ſunt: cui omne quo loquīſ igne cha- ritatis vaporatur.

Que valeant ad accēden- dum vel nutriendum ignem oōnis p̃dictū. Ca. XLIX

Alet p̃multū ad
hoc p̃ſideratio iugis atq̃ reme- moratio in cogitabilis largita- tis ⁊ beneficentie creatoris in ſarigabili p̃tinuationē: imo ſemp̃ p̃ſuſſima. Ma- niſeſtum eſt eſſe id eſſe b̃nficia ad calefa- ciendum cor amor benefactoris qd̃ ſunt torres ⁊ ignes oīaq̃ ignita ad calefaciē- dum corpus calore corporali. Quis eſt eo- uſq̃ obſrigit vt vel leni ac modico b̃n- ficio in largitorē ipſi⁹ aliquo amore nō caleſcat? Quis igit̃ abſcondere ſe poteſt a calore dei. i. amore ipſi⁹ qui cognoscat ſe inceſſanter obui b̃nficijs ei⁹: p̃ſertim intellecta imensitate illoz? Primū igit̃ recogitanda ſunt caleſcēt vel alios cale- facere cupiētib⁹ ⁊ intendētib⁹: b̃nficia nature: qualia ſunt eſſe ⁊ vita atq̃ ea ex q̃bus viuim⁹ ⁊ ſumus. Que q̃to ampli⁹ diligunt: tanto in amore ſui largitoris maior dilectione caleſcūt cognoscent- tes. Quia igit̃ ſup̃ b̃nficia naturalia oīa iſta diligunt: vel amore p̃grandi amarī facit̃ deum datorem oīm ipſoz: vel pio- culdubio ignorat: deus eſſe dator corū. Ex quo maniſeſti eſt: q̃ modica ṽl nū- la ſit fides ⁊ ſcia dei in maior p̃te hoim. Nō. n. p̃t ſtare iſta fides ṽl ſcia dei: quā

p̃. 17.

Joḥ. 20.

Gregorius

f

Gregorius

E

p̃. 119.

Apuleius

pignoscit vñ credit actor ⁊ dator eē ipsi⁹
esse nñ ⁊ vite cū isto mortifero gelicidīo
qđ ex minorib⁹ bñficijs oimode soluere-
tur. Si est nō est possibile alicui credere
vel scire qđ alijs alteri oculoz ei vel de-
derit vñ reddiderit: qđ caleat amore ma-
gno datoris vel redditoris hñmōi: quā-
possibile erit vt tanta pueritas cor hu-
manū pueriterit: vt tālonge maior bene-
ficior: vt sunt esse ⁊ vita: deū auctorem
⁊ datorē eē pgnoscat ⁊ ipsuz nō diligat?
Ampli⁹ cū vnusquisq; hoīm nō sit nisi
quasi qdam aceru⁹ ⁊ pgeries quedam do-
noz ⁊ beneficior dei: pculdubio nō est
vnusquisq; nfm nisi aceru⁹ ignium ⁊ ro-
gus ardentissim⁹ ex tot ⁊ tantis ignib⁹:
quot ⁊ quāta sunt bñficia dei congesta
aggregata in nobis: ⁊ ex quib⁹ sunt esse
⁊ vita ⁊ mēbra singla ⁊ vires naturales
bonaq; ale naturalia: silt ⁊ bona corpo-
ris. Quā ppter flāmis ⁊ ignib⁹ maior est
rogus iste in vno quoz nfm: qđ fuit for-
naz illa babylonica. Maior inq; super
oēm pportionē ⁊ compationē. Inuenit
igī vnusquisq; in se fornacē incompa-
biliter maiorē igni⁹ ⁊ flammaz: qđ fue-
rit illa babylonica. Quā ppter in semet-
ipso inuenit vnusq; nō sili vñ caleat
amore largitor⁹ tantoꝝ bonoz: sed etiā
vñ torus ardeat ⁊ flāmescat. Et intendo
ardore naturā amoris: quē recognitio
bonoz naturalīū petit. Attende h frigi-
ditatem diabolicā: qz rogu⁹ torus frigi-
dus est ⁊ tanti ignis ⁊ flāme existant in
vno quoz hoīe: ab amore creatoris ad-
huc frigēti. Quid vltērī dicam tibi o hō
⁊ in audire pene ⁊ incogitabilis pueri-
tatis? Tu ipse ignis es totaliter ⁊ fornax
imensoꝝ igni⁹ ⁊ flāmaz: ⁊ tñ frigidus.
Quis vsq; ad hec tpa audiuit vel cogita-
uit ignem pgelasse? Factum igī est in te
diabolicū istud miraculū. Ex quo appa-
ret qđ sicut ex luce visibili est vel pcedit
calor sensibilis: sic ex luce spūali que est
fides seu scīa dei: quā credis ⁊ scis actor
⁊ largitor vnicus esse bonoz oīm: est vel
procedit calor ille spūalis: vīz amor in
deū: ⁊ intendo amor in deum naturalis.
Nñ si cōsideraueris ipsa bñficia dei gra-
tuita: remissionem vīz penaz debitariū:
remissionem culpaz cōmissaz: emunda-
tionem ab inqnamētijs vītor ⁊ pecca-
toꝝ: reformationē ⁊ decorationē aīaruz

humanaz: p dona vīrtutū: que sunt pul-
chritudines ⁊ pfectiones aīaz nostraz:
grāz quā nos de imo: imo de extremo vī-
lissime turpissimēq; seruitur⁹ in sublimi-
tatem tāte nobilitat⁹ inaltauit: vt filios
dei nos efficeret ⁊ heredes: ipsam quozq;
hereditatē eternam: que est regnū pñcil-
lum ⁊ pclaz: inuenies vnūquodq; istoz
est mai⁹ incompabiliter beneficis oib⁹
antedictis. Nñ si alijs oib⁹ calere amo-
re creatoris forsitan non potuisti ab his
tot ⁊ tantis ignib⁹ ⁊ incompabiliter ma-
iorib⁹: quā frigiditate vel gelicidīo te de-
fendes vel abscondes? S; in hoc ipso ean-
dem dico cām esse hñmōi taz mortifere cō-
gelationis tne: vīz extinctionē lucis fidei
⁊ scie dei siue defectum. Nō est possi-
bile est hāc lucem fidei ⁊ sapiam dei ra-
diare sup cor hūanū ⁊ nō inflāmare illū
ardorib⁹ saluberrimis. Ad hoc igī tot⁹
studij⁹ inuigilandū est nobis: tot⁹ vīrū
aīaz nřaz conatib⁹ petendū: vt illa luce
fidei atq; scīa dei pfundamur ⁊ irradiemur:
alioqn in medijs flāmis tor ⁊ tantis
frigore morimur: ⁊ qđ magis est stu-
pendū ⁊ diabolicū miraculū: pgelamur.

Quid dicā de donis ⁊ bñficijs dei: que
oēm estimationē nřam: omnēq; hūma-
num ⁊ etiā angelicum eruperant cogita-
tum? An nō est ipse dei fili⁹ donum dei
⁊ bñficiuz incogitabili largitate diuine
misericordie ⁊ grē nobis singulis ⁊ oib⁹
danti? Quot autē modis ⁊ qbus et ad q̄s
fructus ⁊ vīlitates: audiui⁹ in pceden-
tibus. An nō ipse spūsanctus donum ē:
⁊ qđ est in misericordia ⁊ largitate om-
nibus nobis ⁊ singulis donans? Siltiter
⁊ ipse pater misericordiaz semetipsuz ve-
dit nobis ad oēm vsum necessariū. Se-
metipsuz dedit nobis in creatorem ⁊ in
pseruatorē ⁊ ptectorem: in deū ⁊ patrē:
que sūt dona excedētia oēm estimationē
Silt in regē ⁊ rectoz: i refugij ad oēm
necessitatē. Dedit seipsum nobis finali-
ter atq; nouissime obtinendū ad plenaz
gratie fruitionē. Non est modica aut le-
uis est pmissio illa quam fecit nobis per
Ezechielē pphetam dicentē. Ero illorū
deus. Pregrandis est gloria est ipm ha-
bere deū: sicut hñc patrē. Habere nāq;
ipsum deū: est hñc sponsum ⁊ spūali ma-
trimonio illi esse iugatum. Unde alibi
debes esse edoctus: quia tota illa gloriā

Ezech.

B

hñ. 3. c

D

Capitulum

semper adoranda et veneranda trinitas merces est ac pmissi totius: quod et solus bonus oim sciaz intelligentiu quantu in ea est. Ad dico ppter illas que iustissime semper ac p oia laudanda iudicia ipsius tantu donum non adipiscunt. Vides igitur eui denter quod non prunarum minutis neque ignium scintillis: sed montibus igneis: hoc est ingentibus et vniuersis beneficiis: te non solum circumdedit diuine largitas bonitatis: sed etiam ex illis te pdidit mirabiliter et struxit: et ut pdiri: rogam: imo fornacem imensam tam grandiu flammam et ignium te fecit. Si tu queris a me dicere: vbi accipiam ignem vel calorem: quo caleam dilectione in deum? Et ego viceuersa interrogo te: quare effugies ardorem istos et flammam tam grandes beneficiorum dei: vbi te abscondes a tantis istis ardoribus? Nec enim effugere potes temetipsum: nec elongari a temetipso: qui ut pdiris rogam tam grandis es: imo fornax immensa.

De memoria beneficiorum diuinorum Ca. L

8

Quonia breuis

forisitan intellectus tuus eousque ut altitudinem et imensitatem tantorum beneficiorum attingere forisitan plene non possit: faciam tibi rememorationem minorum beneficiorum: que quidem quicuius intellectus facile apprehendat. Respice igitur et attende in obsequia creaturarum: que tam officiose: tam sedule innumeris obsequiis tibi seruierunt. Et primu in obsequia sanctorum et beatorum angelorum quorum officia et obsequia que nobis incessanter impendunt: in tractatu singulari de ipsis declarauit: nominauit et numerauit tibi. Et ut de alijs taceam: quod satis admirari laudareque sufficit fortissimam vigilantissimamque custodiam: qua nos incessanter custodiunt: malignos spiritus arcuentes a nobis et cōpescentes eos ne p voto sue malignitatis in nos sentiant: absterrentes eos et diffugantes a nobis: interdum autem religantes et deinde quis adeo intus est adeoque negligens salutis sue: quod adeo ingratum et indeuotum: qui non attendit beniuolentiam ipsorum erga nos: quam et ofones nras offerre deo altissimo: et suas ipsis adficere non cessant? Quis inquam hoc attendens non agnoscat in cogita-

bilis pietatis et dulcedinis creatoris diuitias erga nos: quoniam tam fideles tam industrii: tam diligentes mediatores iter se et nos: nobis dedit? Neque enim cessat sollicitudo eorum apud deum pro nobis: neque circa nos in omnibus que et nobis necessaria esse vel salutaria respiciunt. Et idem de sanctis et beatis animabus tibi est sciendum: et quoniam ad officium interpellatores pro nobis. Vbi quod cause sue periculum et negotiorum quod expedire habet coram deo arduitate et multitudinem aduertens: tam necessario tanque salutari auxilio riorum: datorem deum exide non amare possit?

Quis denique sanctorum labores: studia et dolores: quod pro nobis ad dei gratiam adducendis subierunt et sustinuerunt: apostoli: sancti martyres et pfectores: omnesque doctores meditando: scribendo: predicando: et multi ex ipsis tormeta imania passi sunt: vel leniter cogitet et non in ipsum datorem tantorum adiutorum et adiutoriorum saltim amore debite gratitudinis utcumque caleseat? Et hec spualia beneficia sunt. Et propterea pcedam ad temporalia: quoniam amor tam facile attrahit: alligat: captiuat: inebriat: et interdum vsque ad saniam peccat. Attendere igitur qualiter misericordissimus creator totius celi inclinatus in obsequia tua. Et hoc manifestissime respiciam in obsequiis solis lune: que tibi die ac nocte lumen ministrat: aliaque tam multa fuitia que per his naturalibus solis nota sunt tibi tam incessanter spediunt: in sole velut seruus strenuissimus: seruus pro oia impigrum tam mane surgentem singulis diebus ad illuminandum. Et interdum mane summe diluculo ad ministrandum lumen tibi in gressibus et in omnibus operatibus tuis: sicut et equo tuo et omnibus animalibus tuis. Seruit igitur tibi sol euidenter: quasi seruus lucernam preterens ante te: ostendens tibi discrimina viarum: ne in eis cespites aut coarctas: vel etiam offendas ad regendas et dirigendas vias opibus tuis: quod nec bene nec recte nisi in lumine fieri possunt. Preterea occulta beneficia quod per stellas et planetas nobis incessanter prestant: quod paucissimas etiam sapientibus nota sunt. Respice in aera: et cogita de ventis: sicut aera interdum serenant: nubes inde diffugantes et nubila. Interdum autem nubes aggregant tanque vasa aquatica: et aqua plene quasi circumferrentes ea perieris suis ad ministrandum aquam et ad irrigandum agros tuos et vineas: hortos et prata: necnon ad

L

M

11

ipm aerē humectandū & tpanndū: q̄ in-
de salubrior sit hoib⁹ & ad expirationes &
respirationes pueniēti⁹. Ipsa etiā com-
moride & exagitatione ventoz: aer ipse
depurat⁹: & ad vitā hoim animalisq̄ spi-
rantis & respirantis cōseruandā sit ap-
tior. Nec p̄ter eas vtilitates quas vēti
pstant nauigis tā marinis q̄ fluuiali-
bus: sed & molendinoz que solo vento
molūt vtilitas negligēda nō est. Deinde
respice in aquas: & primū in fluctus
vbi sūt pisces: & nō sufficiēs numerare
vel estimare cōmoditates & vtilitates q̄
p aquas tibi pstant in fluctib⁹ āndict⁹.
Deinde respice vtilitates euectionis: na-
ualis: & molendinoz aquaticoz ablu-
tionis: irrigationis: potationis & p̄dimēto-
riū in pulmētis: & occurrē tibi tāta ma-
gnitudo: tāta multitudo vtilitatū q̄bus
tibi seruisti aque: vt in numeratōe & inē-
suratōe earū desicere necesse habeas.

Post hec cōsidera terrā & videbis eas
tanq̄ quoddā creatoris p̄mptuariū et
thesaurariū: diuitiaz innumerabilis & i-
mensarū. Ex ea est: velut ex quoddā p̄m-
ptuario creatoris: & vict⁹ & vestit⁹: & iha-
bitatio siue tectum nobis assidue mini-
strat. Ex ea est sūt & fruges: & fruct⁹: ole-
ra: herbe & legumina. Ex ea est sūt & car-
nes alialū quib⁹ vescimur & nutrimur.
Ex ea sūt linū & canapiss ad nos vestiē-
dos. Ex ea generant alialia quoz lana &
pellib⁹: & plumis induimur. Ex ea sūt la-
pides & ligna & sabullū de q̄b⁹ nobis ha-
bitacula fabricant. Quis astit medicinas
q̄ de terra gignunt enumeret? Quis in-
numeras metalloz: gēmarū: lapidū p̄ci-
osorum marmorūq̄ estimare sufficiat?
Quis olei liqures: balsami: lactis & vini
& oia genera gummi memoriū teneat? Quis
multitudinē v̄nariū terre: varietatēq̄
lapidū earū: vel dinoscere vel numerare
potuerit? Merito igit̄ terrā dei p̄mptu-
ariū ad escas & vestimēta q̄ nob inde ad-
ministrat nō laus. Q̄tū hō ad diuitias
auri & argētī: gēmarū ceterozq̄ oim q̄
hoies diuitias vocant: nō minus recte
thesaurū diuitiarū eiusdē creatoris vo-
cauit: cū in ea tot & tanti diuitiarū h̄mōi
thesauri repositi & absconditi sunt ab ip-
so creatore. Nec tibi p̄teritūdu est q̄t &
q̄tis v̄sib⁹: & v̄silitatib⁹ h̄manis alialia
deseruiūt: & alia q̄dē euectiōib⁹: alia eq̄-

tationib⁹: alia agriculturis: & alia in of-
bus & p oia in v̄sib⁹ hoim & v̄silitatib⁹
& v̄silitatib⁹ moriunt⁹: ita vt carnes: lane &
pelles: cornua & dētes: & ipse etiā sup̄flui-
tates a varijs v̄silitatib⁹ si vacēt. Quis
est nō videt ex dentib⁹ elephātorum &
cornib⁹ bubuloz mira ornamēta & in-
strumēta fieri? Clides de lignis & arbo-
ribus q̄ multipliciter cedunt: dolant⁹:
sculpant⁹ in varijs v̄silitates & vsus ho-
minū. Et alia quidē exurunt ne frigoz
sup̄fluitas noceat hoib⁹: alia aptant in
edificia: vt sint nobis in tectis habitati-
onis & in munimē p̄tectionis a pluuijs
& ventis niuib⁹ atq̄ grādinib⁹. Tātis
igit̄ tormētis suis: laceratiōib⁹ scy: exu-
stionib⁹: ad oēs iniurias aeris expositi-
onib⁹ nobis seruisti ligna siluarū: ligna
vero domestica tanta varietate fructū
Lignoz & arbuta aromatica tāta nos
reficiūt virtuositate medicamētoz p̄di-
dimētoz ac odoramētoz. Nec est oia
intuēti & diligēti p̄scrutatiōe p̄siderari:
appareret euidenter plarga beneficētia cre-
atoris: p̄ tāta inēsitare ac multitudine
beneficioz & bonoz suoz ex oī p̄te nos
obruir: pascit: velsit: circūdat: munir et
p̄tegit cōtra oia incōmoda & nocumen-
ta: vulnerū: egritudinis & infirmitatum
corpalis. Ut de sp̄sualib⁹ cōmodis et icō-
modis taceā. Si q̄s rex magn⁹ regnū to-
tū & singulas regni partes: oēsq̄ mag-
nates aliosq̄ vniuersos subditos suos:
tuis obsequijs onerasset: ita vt oia & sin-
gula q̄ de regno ipsi⁹ sunt: oēsq̄ & sin-
guli subditi sui obsequijs tuis die ac no-
cte inuigilarēt: an possis te cōtinere ab
amore illius? Et sic facit & fecit vnicui-
q̄ nostrū incessanter dñs de⁹ noster. Nec
est cuiq̄ de his q̄ in celo vel de celo sūt
i p̄te ista pepercit. Nihil oim istoz q̄ ei⁹
sunt a seruicij⁹ nostris voluit esse im-
mune: q̄ nullū ex angelicarū militiarū ex-
ercitib⁹: nullā ex sanctis & beatissimis
animabus: nullā ex stellis luminarib⁹.
Et ad hunc modū curre p oia quicq̄
est a s̄mo celo vsq̄ ad deozū seruire no-
bis facit: si tñ & hoc dignamur. Ip̄e etiā
infernus nō est exemptus a seruicij⁹ no-
stra vel seruicij⁹: dum & nobis sui terro-
rem & horrozē incutiens a malis innum-
merj nos custodit: atq̄ bona nra nobis
p̄seruat: que si nō esset timor ipsi⁹ minime

Capitulum

duraret in nobis. Alias etiā tortor
 ster est: et vinder omnīū iniuriarū et con
 tumeliarū nobis irrogatarū: vindictas
 in oēs iniuriatores nostros tā iustas tā
 falsq; exercēs: vt nihil sit qđ vltra eas d
 inimicis nostris requat iusticia neq; eti
 am ira nostra. Que nō fuitia nobis im
 pēdat purgatorū ignis: vel loc⁹ ipse no
 mine suo ipsemet indicat euidēter: dūz
 quicqđ purgandū inuenit in aiab⁹ hinc
 exēsitibus: et ad patrie celestis felicitatez
 pgentibus: purificat et elimat: mūdans
 illas clarissimas lucidissimasq; deo res
 sentans remuneratoz. De terris ventis
 et marib⁹ et alijs eo cōpendio tibi satis
 factū est: vt sup hoc quicqđ vltēr⁹ nō re
 quiras. Quid dicā et de ipso creatore:
 qui est trinitas glorioza: vn⁹ verus ac so
 lus deus: pater et fili⁹ et spūsanctus: qui
 nec sibi ipse in parte ista vel pepcit vnq;
 vel parcit? Qđ euidēter apparēt in spūa
 libus bñificijs: que sunt illuminatiōes:
 iustificatiōes: mūdationes: decoratiōes:
 custoditiones: ptectiones et defensiōes
 animarū nostrarū: a quib⁹ nunq; vacat
 incogitabilis pietatis sue dignatio. An
 potes aliqd cogitare qđ cor hūanum in
 amorē benefactoris inducere posset: qđ
 diuina bonitas erga nos negligat: vel
 obmiratē? Addā autē et aliā cōsiderati
 onē: que vtinā nunq; recedat a memo
 ria tua. Respice in vniuersitatē et appa
 rebūt qđ ipsa est innumerabilis multitu
 do ministroz seu seruientū varia dona
 et renta tanqđ ex pmpuuario quodā diu
 ne largitatis et beneficētie tibi deserent
 tū et offerentū atq; pferentū. Que qz
 vt pdiri et ostēdi: ignes sunt et flāme ad
 calefaciendū cor humanū amore largi
 toris ipsoz. Si interrogaueris vñ veni
 unt: vel quo vadūt: quo tendūt: vel qđ
 intēdunt. Ipsa in veritate respōdebunt
 tibi: qz nos sum⁹ innumerabilis multu
 tudo miserationū dei: portātes ignem et
 flamas ad calefaciendū cor humanū fri
 gore mortifero congelatū et penit⁹ extin
 ctū: nec tñ tot et tanti ignes et flāme geli
 cidū eius adhuc dissoluere sufficiunt.

¶ Addā et aliā cōsideratiōē in qua nō
 modicū est admiratiōis nostriq; dolo
 ris et cōfusionis. Dico ergo: respice mun
 dū vniuersū: et videbīs ipm totū ardēre
 atq; flāmantē largitate et beneficētia

creatoris. Et omni parte ill⁹ micant
 flāme donoz et beneficiorū creatoris: sicut
 euidēter vides ex pcedētib⁹. Quapropter
 manifestū est totū mundus siue
 vniuersū creaturā omnīū etiā cū ipso
 creatore fornacē esse totaliter ardētē et
 vndiq; flāmantē. Quapropter de mira
 bilibus diabolicis pfigurādo miraculū:
 nō solū qz tanta fornax nō te calefacit:
 s; etiā qz in medio ei⁹ positus non totus
 ea pflagras. Attende igit insānissimūz
 cor hūanū vbi te posuit creator benedic
 tus: videlz in medio tot et tantoz ignū
 et tā imense fornacis. Quapropter nō so
 lū calere te voluit ex tot et tātis ignibus
 et flāmis: sed etiam ardere et esse ignitū.

¶ Propter qđ de lucifero dictū est Ezech.
 xxiij. qz ipse erat in medio lapidū igni
 toz: angeloz scz qui plaga beneficētia
 creatoris ignitū erāt: nō solum calētes
 amore ipso: sed etiā ardētes atq; flāma
 tes in illi. Dicā adhuc et vulgare puer
 biū qđ dici solet. Qui obruit me aduertat
 me: qđ ē dicere: capit et ad se trahit. Hoc
 insānissimūz cor humanū tibi dici pōt:
 qz tot munerib⁹ et tantis obruit te deus
 ex omni pte: et tñ tu nō admittis vel ca
 pis vt te attrahat et ad se trahat. Inter
 rogo a te etiā adhuc: qđ peccauit deus
 aduersū te vt esū diligere vel nō velis vt
 nō valeas: nec tāta fornace tot et tanto
 rū ignū calefieri possis amore ipso? S;
 vt de donis et beneficijs ist⁹ taceā: qua
 liter defendes te ab imensitate bonitatis
 et pulchritudinis ipso. Illa velut cam
 nus incogitabilis ardoris totā ciuitatē
 celestē in flāmat atq; cōflagrat. Inde ar
 dent oēs exercitū militiarū celestium: et
 oīs sanctoz ecclesia. i. beatissimarū an
 imarū qđ ibi tā recepte et gloriificate sunt.

¶ Attende qz bonitatē et pulchritudinem
 dei tibi pdicat incessanter vniuersitas
 creaturā. Quēadmodū et in ipsa eccle
 sia canit: Quē terra pont⁹ et ethera col
 unt: adorāt pdicant. Dic queso qđ mul
 ti adeo refrigerata vel maleficiata esse
 pōt: vt iuuenē spōsum diligere noller: si
 die ac nocte pdicaret sibi bonitas et pul
 chritudo ipso. Quid igit qđ mortifera ē
 infrigidatio tua: qđ stupendū gelidū.
 Vel vt verius loquar: qđ validū diabo
 licū istud maleficiū quo ita maleficiat⁹
 es: vt tot et tātis dei bonitate et spēciosi

Ezech. 22

Y

tate incessanter nullo amore in eis cale-
as: pferim cū innumerabilib⁹ ⁊ inesti-
mabilib⁹ difficilis cor tuū ingiter se in-
gerat: ⁊ impingat. Dic iterrogo te: si ve-
nalis est amor tu⁹: quē emptorē alii q̄
deū expectas? Aut qd̄ mūdus dare pot
p amore tuo: hoc ē dicere: vt amē a te:
cōpatione eoz que iā dedit deus: ⁊ iam
cōtinue dare nō cessat: atq; eoz que pro
mittit ⁊ pparauit diligētibus se: nulla
sunt. Si vero liberalis atq; gratuit⁹ est
amor tuus: an est aliqd̄ amore tuo dig-
nū vel bonitate vel pulchritudine cōpa-
ratioe dei? Immo vt vulgariter loquar:
in omnib⁹ alijs perdit amor: in eo solo
digne ⁊ p oia laudabiliter collocat. Q̄
si amor tu⁹ nō nisi p vim ⁊ violentiā ex-
torqueri pōt a tenece sic fugere vel abscō-
dere te a calore ipsius: atq; de minas: cō-
sidera terrores vide ipm gladio euagi-
nato supeminētē capiti tuo: ⁊ mortē ti-
bi inrētātē anime ⁊ corporis. Uide etia
supplicia ⁊ ardores sempiternos q̄bus
te traditurū cōminat si nō es amaueris.
Que mulier si talia et fierē vel interp-
tarent cū allegaret violentiā: ⁊ p illam
nō se excusaret si quis de amore illi⁹ cul-
paret eā. Omnis autē hmoi violentiā
longe fortior est assidua p̄dicatio boni-
tatis ⁊ pulchritudinis dei: largitate be-
nificētie ipsius ⁊ insatigabili cōtinuari-
one in vniūquē nostrū p̄falsissima. Ac-
cedunt ⁊ ad hoc nō parue virtutes effi-
cacie: diuine patiētie ⁊ longanimitatis
ipsi⁹: quib⁹ tā malos ⁊ ingratos in tot ⁊
tantis malis viciozū ⁊ peccatoz suoz
tādū: tā benignitā misericorditer: rāz
dulciter sustinet ⁊ expectat: mirisq; ⁊ in-
effabilib⁹ sibiq; soli notissimis modis
⁊ vjs ad misericordiam ⁊ gratiā reuocare et
reducere nō cessat. Aggrega igit̄ hec oia
⁊ inuenies p hec q; nullū patet tibi re-
fugiū ab amore dei. Nō etiā est excogita-
re latibulū vbi te abscondere posses a ca-
lore eius. Et q; cuiuscūq; modi vel con-
ditionis sit amor tu⁹: necesse est vt in eis
te ictines: ⁊ ei te cōglutinet ⁊ vniat. Si-
ue est liberalitas sit qd̄ est ad bonādū:
siue venalis qd̄ est dicere ad vendendū:
siue p extorsiones ⁊ violentiā suā ach-
sibilis: nō potest ipm auertere a deo: cū
omnes accusationes ⁊ omnia puocato-
ria siue incētiua amoris incōparabiliter

maiora ⁊ fortiora sint: pro eo q; vix alla
cogitari possunt. Nō est igit̄ tibi effugi-
um vel euasio: nisi effugiū vel euasione
hmoi ab amore scz ipsius extremū vocas
periculū. Et est simile: si qd̄ dicat illum
euasisse qui extremū: atq; supremū incur-
rit periculū: si latronē euasisse cū pferat
suspendiū. Ad vltimū autē ponā qd̄
est omnib⁹ puocatozū atq; omnib⁹
incētiuis illis fortissimū. Et hoc indu-
bitātē est amor ille nimis ⁊ incogitabi-
lis: quo ipse prior dilexit nos. Oim enī
incētiū oꝝ ⁊ calefactiū oꝝ: maximū est
ignis. Amor autē quo dilexit nos ignis
est: quapropter ad calefaciēda ⁊ inflam-
māda corda nostra cōueniētissim⁹. Ignis
est igne ⁊ longe cōueniēt⁹ ⁊ longe
efficaci⁹ q̄ alijs accendit. Propter hoc
dicit Seneca: Ecce docebo te amatozū
subaudis medicamentū: siue carnē si-
ne veneficio. Si vis amari: ama. Prop-
ter hoc ipsi dicebat ad deū David: Ex-
urge dñe de⁹ in p̄cepto qd̄ mandasti: qd̄
est dicere: adimple tu illud: ⁊ hoc est p-
ceptū charitatis siue dilectionis: ⁊ tunc
synagoga p̄p̄oz circūdabit te. Cū enim
ondit imo exhibuit euidentissime i semet
ipso: qd̄ diligebat genus hūanū: sic fac-
tus est ⁊ ille dilect⁹ hoib⁹: ⁊ aggregati
sunt ad eū: eiq; vniū vnitione amoris.
Hic est ignis a quo neq; homo neq; ali-
ud animal se abscondit. Dēs est homines
diligūt diligētes se: ⁊ omne aīal diligit
a quo diligit. Et hoc est qd̄ ip̄met dicit
in euangelio luce: Ignē veni mittere in
terrā: qd̄ volo nisi vt accendat. Ignem
istū: hoc est singulare istud ⁊ stupendū
beneficiū: ne separet illud a corde tuo.
Ip̄o nāq; aduētū suo: ignē sue dilectio-
nis erga nos ostēdendū misit in corda
hoim. Et licet hoc ip̄m omni largita-
te beneficētie sue: sicut p̄dixi: fecerit ⁊ fa-
ciat incessanter: hoc est in singulari ⁊ in-
cogitabilī inēsitatis bñficio icarnatōis
sue: videlz passiōis ⁊ mortis incogabiliter
⁊ incogitabiliter ⁊ magnificēt⁹ fecit ⁊ ef-
ficaci⁹. Hic ignē igit̄ applica cordi
tuo iugi recogitatioe ipsius: ⁊ tene icel-
santer p memoriā tenacissimā in corde
tuo: ⁊ nō effugies ne dicā calore: sed eti-
am hui⁹ sancti amoris ⁊ saluberrimū vi-
uificū ac incēdissimū incēdissū. Ne p̄fcl-
as a corde tuo cito ignē: sicut moyses

AB

Seneca

p̄s. 7.

Luc. 12. 8

AC

Capitulum

multissimis hoib⁹: sed quēadmodū cum vis vel lignū vel candelā accendere: tādū cōiunctū igni tenes illud vel in ipso igne donec accessū fuerit. Nō est tācto ligna tactu ignis vel calēt vel ardēt: sic nec cor humanū q̄ cito cogitat flammā istā diuine beneficētie: tācto calore illa necesse habet: sed p̄ morā: hoc est: p̄ morosā applicatiōē paulatim calefit et tādē incendit. Causa autē in hoc est q̄si necesse est pfundari in intima cordis credulitatē hui⁹ bñficij: donec illud inhereat et quasi radicef in ipsis. Debes etiā hic attēdere magnitudinem ignis istī⁹: de quo ip̄a veritas in euāgelio dixit: Maiorē hac dilectionē nemo habet: quapropter isto igne dilectiōis: nullum mai⁹. Igif manifestū est: q̄ facile calefieret vel etiā accenderet cor hūanū: si diu illi applicaret atq̄ cōiungeret. Et intēdo si diu p̄ cogitatuū et memoriā i illo teneret. Ex quo manifestū tibi eē debet: q̄ salutaris: q̄ necessaria est iugis recogitatio dñice incarnatiōis passiōis et mortis: et sicut sacratissime eucharistie: quāq̄ efficac rememoratō iugisq̄ recogitatio ipsi⁹: q̄tū nos diligat: q̄ tū crebro singulis dieb⁹ cū tātis muneribus nos visitat intelligētib⁹ euidenter ostēdit. Et ppter hoc in illo tā venerandō mysterio: ignem sacratissimi amoris sui mittere venit in terrā. Pro magnitudine nāq̄ bñficij: imo p̄ imensitate in illo tā venerandō mysterio: ignē imensū sue dilectionis cordibus nostris ingerit et immittit.

De gladio spūali quo debet mactari anima in oratiōe vlt meditatione. Ca. LI

Est hec autē ag-

grediar etiā gladiū tibi dare: vel poti⁹ illum vñaccipias ministrare. Gladi⁹ igif iste spūs est siue spī ritualis: videt verbū dei: sicut legit ad Eph. vlt⁹. Gladi⁹ iste penetrabilior ē of gladio ancipitri: sicut legit ad Heb. iij⁹. Hui⁹ acumē et penetrabilitas ex dolore penitūdinis et pfundatiōe ipsi⁹ cognoscit atq̄ sentit. Quā ppter de sacris oibus eloquijs: illa ad trāsfodiēdū cor cōscindēdū et ad lacerādū eligēda sunt: q̄

cor maxie penetrāt et cōscindūt: maxieq̄ dolorē intimū penitūdinis igerūt. Nec autē q̄tū capio: efficac⁹ hoc facili: que mala vitiōz et pctōz nostrōz ostēdūt et aggregāt. Et intēdo mala et que ip̄a sūt et q̄ ppter illa nobis vel iā irrogata sūt: vel iminēt ex ordine diuine iusticie i futuro iudicio. Inter mala igif: hoc p̄i mīl tibi nōmīo: mortē pessimā pctōz: que vitā ip̄am extinguit ḡre: vel potius ip̄a ē extinctio ḡre ei⁹. Et hec que aīam hūanā a deo separat: q̄ est vita beatissima aīaz hūanarū: que tanto pñitiosior est: quāto gratia p̄stātor est q̄ naturā tātoq̄ magis timēda: quāto ip̄a vita gratie amabilior est q̄ vita nature. Sa cra igif eloquia: q̄ mortē istā tibi indicant vel ostēdūt: pculdubio istā mortē pessimā ac pñitiosissimā ingerit ac impingūt in penetrabilis cordis tui. Unde igif dolor cordi tuo incurit vel ingeri pōt: si mors ista cordi tuo dolorē non ingerit: p̄sertim cū mors etiā corpālis: q̄ nec vera mors ē: nec mortis noie etiā digna maximū oibus inferat dolorem? Mors in q̄ corpālis vel carnalis carōz tuōz tñi dolorē tibi ingerit vt vix inde p̄solatiōē recipias: quā insensibilitate mortē istā spūalē ac pessimā absq̄ sensu doloris intimi sustines? Dices vtiq̄ mī hī: q̄ mors spūalis ista adeo mortificat cor humanū: vt sentiri seip̄m nō sinat. Et ppter hoc nō videt esse mirū: si mortuū cor morte ista spūali: nec ip̄am mortē nec aliud de incōmodis spūalib⁹ sentiat. Cere vtiq̄ dicis et verū dicis: s̄ remīnisci debes: q̄ verba dei spūs et vita sunt: sicut dicit veritas Joē. vj. Audiui si etiā in p̄cedētib⁹ q̄ illa est vitē⁹ mīrifica verbi dei: vt etiā mortui illud audiant: Lazaro illud audiuit qui quadriduanus putrescebat in tumulo. Ea est igitōsitas vocis dei vt mortui illi obediant: sicut apparet de ip̄o Lazaro: q̄ vocat⁹ voce saluatoris cū eēt mortu⁹ obediuit eidē. Iussus nāq̄ venire foras de tumulo statim p̄dixit ex illo: q̄uis ligat⁹ pedib⁹ et manib⁹ istis. Q̄dū igif mortu⁹ ē hac pessima morte pctōz: vocē dei nō audit: q̄n autē audire icipit illā: tācto et aliq̄ mō viuūt: si autē vita ḡre: q̄ mortē oīno extinguere et exterminare sufficit at. Et ppter hoc semiuivū h̄mōi pctōrē

Joē. 15. b

B

Joē. 6. g

Joē. 11. l

Eph. 6. c
Hebr. 4. c

10. f

vocat dñs i euāgelio Luce. 7. Habet est
 indubitanter aliqd vite qui mortē suam
 in qua fuit vel etiā est adhuc vtiq; vi-
 det r cōspicit. Plus autē habet vite si vel
 modicu dolet de morte hñmōi: plus habet
 vite si de ea etiā vel leuiter erubescit: pl⁹
 etiā si mori hñmōi irascit. Plerūq; enim
 prius lumē aliqd salutarē pgnitionis re-
 cipit visus interior: q̄ affectus recipiat
 aliqd vite sp̄ialis. Et hoc est quod dicit
 Aug⁹ sup ps. vicz q̄ puolat intellectus:
 r sequit tardus vel null⁹ affect⁹. Et in-
 tendo qz puolat intellect⁹ ad videndam
 mortē istā vitioz r pctōz vtiq; iacet
 autē adhuc mortu⁹ affect⁹. Et in ipso tyro
 q̄ renouat r iuuenescit: r cū ipso spolio
 pelli sue vetustate deponit: verum circa
 oculos incipit ei fieri ista renouatio: qm̄
 pellem vetustā decirca oculos primū ej-
 cit r deponit. Sic fit etiā in multis pctō-
 ribus: qz renouatio r sanitas sp̄ialis vlt
 vita poti⁹ incipit eis fieri in oculis cor-
 dis. Et de illa vidua quaz petrus ap̄lus
 suscitauit in actib⁹ ap̄loz: vicz dicitur: q
 ipsa primū aperuit oculos: r viso petro
 resedit. Euidens est autē i multis l̄atis:
 l̄atis inq; in sacris litteris: vt videt q
 aliquid vite sp̄ialis habet in oculis cor-
 dis: cū vires mortuas. i. affectus corrup-
 tissimos hñt p̄osulq; mortificatas. Ne-
 q; est scintilla vitalis caloris: q̄ ē amor
 honestatē r alioz que ppter deum dñi
 genda sunt: nec aliqua etiā minima scin-
 tilla calet in eis: cū nihil oīno dñligāt de
 his que ad honestatē p̄tinent. Cōtraria
 vero id est vitioz suoz voluptates r tur-
 pitudines torz desiderijs cōcupiscant: et
 totis studijs acquirūt. Adficiunt etiā
 ad cumuli maloz suoz: vt r honestatē r
 decorē morum laudabiliū: quā in se ex-
 tinxerūt atq; radici⁹ extirpauerūt: tāto
 in alijs odio psequant: vt nec verbū de
 illa audire nisi molestissime possint. Qd
 euidēs indicij est extinctū in eis esse vi-
 talem atq; viuificū calorē bone dilectio-
 nis: cū flamme turpissī desiderioz cor eo-
 rum totaliter occupauerint atq; repleue-
 rint. Qua ppter verus est qd dixi tibi: qz
 semiuui hñmōi sunt homines r vniūsq;
 eoz est hō qui incidit in latrones q̄ spoli-
 auerūt eū: r plagis impositis abierunt
 semiuuo relicto: q̄q; r vita hñmōi vita
 recto noie dici nō possit: que mortem in
 anima hñana fecit patif: compatione tñ

Aug⁹.

10. b

C

10. f

eoz qui obsecati sunt oīno vel ignoran-
 tia vel incredulitate: hñmōi hoies q̄tū ē
 ex pre xtutē intellectū nō immerito vi-
 uere dicēdi sunt. Cogita igit r recogita
 mortē istā: r ogare cū auxilio diuine vir-
 tutis r grē p mortē istam mortificās eaz
 in semetipsa: r p semetipsaz de morte ip-
 sa vitā eliciens. Illā est inuenies nō so-
 lum mortē tuā: sed etiā mortē suā. Dic
 igit in te ipso: vicz i corde tuo. Dñe
 deus vita mea: non solū dator vite mee:
 qd est reus mort⁹ mee tā male tā turpis?
 Quis intulit mihi mortē meaz: nisi ego
 ipse? Quis me sepauit a te? Nō tu di-
 scessisti a me prior s; ego discessi a te. Nō
 est deseruisti me: sed ego deserui te vita
 mea. Abiens autē post gratulitatē cordis
 mei pessimi: verit ad te dorsum r recessi a
 te: abiēs post cūpiscētias meas turpissī-
 mas atq; vilissimas. Ego ipse feci diuisti-
 onem ipsam mort⁹: vlt poti⁹ mortē inter
 me r te. Ego iterposui chaos tetrū r hor-
 rificū inter me r te: r vitā meā: abyssum
 scz vitioz et pctōz meoz. Ego sum q̄ me
 auerti a lumie tuo viuo: r a luce viuifica-
 tu: r imisi me: imo me imersi r ingessi po-
 ti⁹ i vmbra mort⁹: r in tenebras vitioz
 et pctōz meoz. Ego sum q̄ in me extinxi
 vitā grē tue: r mortē xtute baptisimalis
 sc̄ificatiōis in me mortificatā: viuifica-
 ui denuo: imo sepissime p sensos mortife-
 ros qbz p̄sensī subiectionib⁹ mortiferis.
 Ego mortē istā deleat d solio libert arb i
 trñ mei r d r̄gno q̄ regnabā me p̄cipitās
 exaltat: r restitui i regnū pristinū. Ego
 sū q̄ pstratā illā erexi: r exurgere feci i re-
 surrectōez diabolicā. Ego sū q̄ hausi vo-
 luptates venenatas: q̄ruz hastu vita grē
 tue nō mīrū si exticta ē i me: nō solū hau-
 riebā venena hui⁹: s; etiā inebriabā me
 ill: r sepe vsq; ad nauseā replebā me ill.
 Ego sū q̄ instat ap̄i isanissimū irruēt in
 gladiū venaraz: ipingebā me i gladios
 trāsfodiētes aīam meā. Dīa nāq; cū-
 piscibilia gladij flammē r igni sunt:
 ad transfodiētes animas hoīm insensa-
 torum. Quotiēns quesui vt viderem cō-
 cupiscibilia: quotiens exquesui gladi-
 os istos vt in eis me impingeret: r in eos
 tanq; aper insanissimus toto impetume
 bārem: imo precipitarem? Scio domi-
 ne deus meus: scio nunc te reuelante et
 docente: linguas hominum esse plenas
 veneno mortifero: sicut docuit ap̄lus tu⁹

D

Jaco. 3. b

Jaco. Scio eas esse gladios acutissimos iacula et sagittas mortiferas: sicut docuit me per Salomonem. Prouer. xxv. i. Domine deus meus quoties exposui me sagittis istis gladiis et iaculis perfodiendum. Quoties scire volui et inquisiui etiam quid de me dicerent homines: nesciebam domine quod sermones laudantium molliori erant super oleum: nunc autem te reuelare scio quod huius sermonis iacula sunt molliora: sunt transfigentia corda stultorum. Scio domine et nunc te docent: quod sermones detrahentium iacula fellita sunt. Ista iacula et illa declinaui: sed etiam eis transfodiendum cor meum infanissime et vicibus innumerabilibus exposui: et iacula hominibus quibus anima transfigere quoties exquisieram: tu scis domine deus meus. Scio enim te docere: quod sermones adulationum et detractionum: status ventorum pestilentissimi sunt validissimi ad extinguendum lucernam scitatis et gratie tue: Quoties exposui ea statibus hominibus: quid ergo mirum si extincta est? Plerumque status istos ut cor meum flarent procuravi et quesivi. Ego igitur ego ipse sum reus tot et tantarum extinctionum vite mee quia vivebam ex gratia tua. Ne mihi quod afflaret istos vel videretur fuisse: vel videretur amari. vel sustinui mihi ex tunc quod viuificet lucernam gratie tue. i. mortem spiritalem anime mee. Docuisti me domine deus meus per Salomonem. Prouer. xxv. i. quod sicut in igne probatur aurum et in confatorio argenti: sic homo probatur ore laudantium. Hoc igitur docuisti me quod ignis vehemensissimus ardoris sunt verba laudantium: hoc domine nesciebam. Propter hoc adinstar furiosi vel potius demoniaci: i. ignem istum quoties poteram intubare me. Quid igitur mirum si miserissima anima mea in tantis ardoribus sepe incendio periret? Si omnia bona mea tantis ardoribus exusta sunt et consumpta: non tam mihi ad iracundiam: quam vel ait Gregorius a te ipso edocui: velut pestis totam mentem degradat. Et de qua verissime dici potuisset: quod velut incendio animam totam vastat: nihil ex bonis gratie tue pressus relinquens. Quid persequar de singulis vitis meis et peccatis quibus velut immanissimis beluis deuorandis me tradidi. Que enim ex hominibus beluis de misera anima mea non est facta? Ego miserissimus et infanissimus quasi omnes intrauissem omnibusque coniunium preparassem: et tamen dixissem verbis tuis: que

posuisti in ore Esaie. prophete tui. Uniuerse bestie saltus conuenite ad deuorandum. Sic omnibus percuracione opulentissimam de anima mea et preparavi et feci. Hec quidem dicenda sunt ab homine habere precium: quod omni genere vitiorum et peccatorum se maculauerit. Quis autem est peccator? Quis capio: quod non multas cateruas demonum de anima sua spiritualiter pauperit: multaque eis putiua de illis fecerit. Dum me ipsum laudabam: quod faciebam domine deus meus? Nunquid non flatu oris mei lucernam sanctitatis tue extinguerebam: et cor meum lampadem. scilicet quandam spiritus sancti: ipsemet insufflans extinguerebam? Cui mortis non semper patuerit fenestre domus mee. i. oculi: sicut et aures? Quod parata fuit lingua mea ad stultiloquia et maliloquia quibus anima extinguere? Quod parate manus mee ceteraque membra corporis mei ad exhibendum se arma iniquitatis peccatorum? Quod plenus fuit os meus semper amari tudine et dolore? Quis enim mihi quod displiceret locutus est: et non paratissimum ac copiosissimum me inuenit ad respondendum ei deteriora: ac si ad vfuras grauissimas recipere quecumque mihi bona vel mala dicebantur. vel fiebant? Domine deus meus quanto maiora: quanto plura: quanto deteriora reddidi male dicentibus mihi et malefacientibus si reddere potui talia? Sin autem volui saltem domine deus meus vbi mihi tanta promissa: tanta mihi perpetuitudo in omni genere mortis anime mee? Vbi mihi amores et desideria cui insecutus mortis anime mee: cui furiosa fuit tanta voluntas? Fuit inquam transfodiendi se in omnem ignem et aquam et in officium mortis periculis. Domine deus meus vita mea et salus mea quid videbam in te vel sentiebam ex te vel tantis studiis: tantis insanissimorum desideriorum ardoribus querere discedere a te: et in mortem meam ire? Domine deus meus belicie tue sunt esse cum filiis hominum: belicie tue erant esse mecum: ego vero discedebam ac fugiebam ac sumor me esse: esse tecum: et mortifera insequabar: et ad ea currebam eisque adhuc inhereo si ipsa vel essent vel sint adhuc in vita mea. Clamabat ad te scilicet David. Ne discedas a me: ne disceseris a me: ne elongeris a me. Proculdubio cognoscebat te esse vitam suam: cuius discessum et elongacionem sic se formidare offidebat. Si propter quod dicebat: ne discedas a me: autem hoc possibile ut inessitas

Esa. 56. e

Pro. 26. d

Pro. 17. a

Gregorius

Pro. 17.

Ps. 131

pietatis et dulcedinis tue pmittat hoc: vt discedas a q̄cūq; vlt deseras ipm. Tu es dixisti iā pluries. Et prim⁹ et nouissim⁹ in decessu. Prim⁹ es in diligēdo et adhe-
 redō atq; appropinquādo nobis. Nō es desers nos: nisi pri⁹ deserr⁹ es a nobis: s; solūm p̄ q̄ nos elōgauerim⁹ a te: sicut dixisti p os David. Ecce q̄ elōgāt te a te pibit. Quid q; clamat sc̄s dauid. Ne discedas a me: ne discesseris a me: et ne elōgeris a me: cū hoc nūq; sit p̄ssime volūtat; tue: vīq; vt nos alij deseras vlt relin-
 q;as. Hoc inq; clamabat: vt tu ipm pserua-
 res: et vt ipm se absc̄ere nō pmitteres. Ac si diceret. Cōserua me mihi: et me tibi. Illi si effi custodieris civitatē: frustra vigilat q̄ custodit eā. Quid q; dñe de⁹ me⁹ dece-
 pit me: qd illuſit mihi: qd suavit mihi. tā iselēx cōmertiſi: tā mortiferā cōmūtatiōē vt te vitā et gloriā cōmutarē in mortem pessimā istā: vt. s. te vitā meā et salutē de-
 sererē: et mortē istā vilissimā atq; turpissi-
 mā amplectereris? Dñe de⁹ me⁹ nō erat vo-
 luptas: illa vitioz veri nois ac hē rōnis: sed fallax et fallacia et ab ebrio dormiente somnata. Pri⁹ igit inebriauit me et so-
 porauit cogitatio tēptatiōis: inebriatus hō et dormientē facile fuit i istud tā fan-
 tasticū tā noxie illusiōis illudere: ppter hoc vigilatissime nobis vigilare pcepisti dñe de⁹ me⁹. Parū nāq; differt dormiēs a mortuo. Nihil est, sensus h; aut viri-
 ligat⁹ ē sensus iterior: et oēs vires corpis

Dñe de⁹ in istā impotentiā duxi me: vt nihil possum hora dormitiōis et somnatio-
 nis isti⁹ ptra hostē vlt adūsariū meū: Vi-
 res q̄s ex x̄utib⁹ et donis tuis habebā et
 arma etiā pieci: nec auxilii tui inuoca-
 ui: q̄ p̄m̄issim⁹ adiutor es oib⁹ inuocā-
 tib⁹ te i x̄itate. Hoc vtiq; facere debuiss-
 sem et auct⁹ irruerit i me ista temptatio: et
 in ipso etiā tēptatiōis initio. Ego hō mi-
 ferrim⁹ atq; vilissim⁹ et oi bono indignis-
 sim⁹: oi damnatiōis et mortis dignissim⁹:
 oīno me auerti a te et in istū infernalem
 lethēsi fluvii voluptat; mortifere me im-
 merſi. Dñe de⁹ me⁹ ac si hā voluptas eēt
 que me ad lethargiā spūalē istā induxit:
 in illa compatiōe suauitat; tue et cōpas-
 sione iucundissime ac viuifice societatis et
 habitatiōis tue. Absit est vt air tant⁹ et
 sapientissim⁹ Aug⁹: vt tāta delectatio sit
 in vitij; q̄sta in x̄utib⁹. Si placuit vo-
 luptas: vbi eā insanissim⁹ querebā: vbi

querere illā debebā: nisi i te fonte vnico
 suauitat; incogitabilis. Miserrim⁹ ego et
 insanissim⁹ corrupti palati cordis mei:
 infeci ipm: et idui ipm spurcicia somnei-
 tat; istius: et illusorie voluptat;. Desist⁹ g
 mihi saps hā ac pura et p̄p̄etna bonitas
 desist⁹ mihi saps multitudiō dulcedis tue
 vñe. Quia sicut dicit br̄s Aug⁹ x̄bum
 hoc exponēs. Et soli sapi: q̄ palati cor-
 dis nō p̄didit de febre iniquitat;. In hoc p
 factū mōz mee dimerſi: et nō p̄cipiebā
 q̄ in eis sūt. Cū spū p̄dūt⁹ erā: et de illo vi-
 uebā: spūalis exitebā: et dijudicabā oia:
 tūc nō erat carni vel diabolo loc⁹ decep-
 tionis vlt illusiōis. Tūc est de vigilās
 erā interi⁹. Vigilia hō: somnia nō solus
 nō admittit: s; etiā p̄suf extermiat et ex-
 cludit: tūc certissim⁹ erat mihi: x̄issimā:
 purissimā viuificāq; et sup oēm cogitatū
 esse bonitat; tue suauitatē: et oēm altum
 etiā si hā eēt abominatiōē eē horrificā.
 Sic me insanissim⁹ ipse i mortē dedi: ex-
 tinguēs i me spū vite. i. inspiratiōē san-
 ctissimā: q̄ ex te vivebā. Et ex hinc facili ē
 mihi vt mors ipsa delectabilis mihi sit et
 placeat mihi. Tera vita q̄ tibi p̄iunctissi-
 m⁹ adhibebā: mihi nō solū molesta s; in-
 tolerabil⁹ sit: q̄ p̄uersitas q̄ maior īsan-
 cogitari possit: dñe de⁹ meus? Si supbia
 mors mea ē p̄ quēcūq; ex ramis ipſi⁹: q̄
 mors turpior et villior ē aut ridiculosa-
 te ei cōpabilis? Cū est sola vita hūiliari-
 onis nfe sub oīporētī māu tua nos tibi
 sola p̄ligat et sociat: p̄culdubio supbia ē
 q̄ nos a te separat: q̄ vita hā ac br̄s es aia-
 rum n̄fap. Quid est suppire ē nisi super
 ire: qd est ire de imo fuitus vltimēq; sub
 tectiōis q̄ deo subesse debem⁹ i sublime
 vanissimū ac falsissimū q̄ alijs hoib⁹ sup
 esse volum⁹ ac p̄esse. Que qd ridiculos⁹
 cogitari pōt. Propt qd sapiēter ait sapi-
 ens Seneca dicēs. Si videres murē vñi
 dñari ceteris murib⁹ rifum teneres? Qua
 ppter cū nihil ampli⁹ h; vñ⁹ hō q̄tū est
 ex natura et p̄ditiōe sue sp̄ei q̄ aliquis
 alioz: cōtra ius et legē nature ē vt velis
 alijs hoib⁹ dñari. Qd si qd scie vtiq; p̄cijs
 vel alteri cuiuscūq; excellentie cuiq; a
 creatore donatū est ei: alijs i eo seruire re-
 nec et nullaten⁹ appropriare sibi illō de-
 ber. Quare manifestū ē: furi illi rei effi-
 ci: q̄ tale donū qd indubitatē publicū ē
 sibi soli appropriare p̄sumit. Qui⁹ aut
 exēpli habes euidentissimū i visu: auditu

Aug⁹.

p

Seneca

Aug⁹.

Capitulum

Gregori

et in vnoq; officioꝝ alioꝝ q̄bus mēbra
singula p̄dita sunt. Nō est licet vel possi
bile ē naturālꝝ oculis appropriare vñ
sibi q̄ vtriq; dat? est eis vñ pot? imposi
tanq; officio: non ppter se s; ppter totū
hoiēm atq; totū corp? vt dicit Greg? sup
Ezech. Quia sic h; r de lūmīe scie: quia
nullū ex sapientiū? ppter se solū datū est:
s; ppter corpꝝ ecclīe dei. Dispensatio igit
sola lūmīs istū? tradita ē vñ cuiq; ex do
ctorib; sacꝝ. Quia ppter māifestū ē q̄tū
furri imo tā execrabīlī sacrilegū rei sūt: q̄
lumen scie diuinālī sibi appropriare p̄su
mūt. Puto āt hāc esse cāz ppter quā pe
rissē p̄teritū? sapia a sapientiū?: r intellect?
prudētīū vñ prudētīe pot? abscondit? qz
benignissimū? de? in oib; donis suis vult
h̄c prudentes r largos atq; liberales dis
pensatores: nō sacrilegos r auaros rapto
res. Nō igit mirū ē si furib; r latronib;
tā p̄ciosa dona sua cōicare vñ credere nō
vult de?. Jaz enī edocti sum? ex pabolīs
euāgelicis: qz suis fidelib; multiplicat
dñs talēta tradita. Māifeste igit video
te illumināte dñe de? me? q̄ iuste deserj
supbiētes i donis tuis: r tētes his tāq;
suis. Deserj ab eis p eo q supbiit cō
tra te. i. supēit a dispensatiōe donoꝝ tuo
rum sibi tradita: in dñum: imo i rapinā
es: vsurpātes r appropriāt sibi: i q nō so
lū tibi iuriā: m̄tētiū tue dispensatiōis
abūciētes: sed etiā toto corpꝝ ecclīe cui?
bona oīa p rapinā sacrilegā sibi vsurpāt
r appropriāt. Ipi i abbatiā dei in q̄ chri
stus dñs de? abbas ē: in q̄ scōꝝ cōis re
gula ē r cōicatio sc̄tīspūs vniēdi officii:
pprietarij sūt effecti: r nō cōicantes bo
na oīa: r sic excōicant tā impie cōicantes
excōicant sūt: r a cōione viui corpis m̄
fici tui qd ē ecclā sc̄pōs sua p̄uersitate
reddūt alienos. Et ppter hoc vitā quaz
de cōione sanctissimi corpis hui? accipie
bāt r p̄cipabāt: sibi m̄tētiū auferētes
mēbra q̄ a pprio corpꝝ sepata ipsa sepa
tione moriunt r arescunt. Et te igit
vitā x̄a alaz de? me? r a corpꝝ sac̄tissi
me ecclīe tue quā spūs tu? viuificat r re
git: me sepauit ista supbia p̄ter r auari
cia. Quia ppter dñe de? me? sc̄fisci istud: r
si ē iniquitas hec i manib; meis. Ego so
lum sū actor mortis mee r ver? homicida
meip̄suis: q̄ iusta est damnatio domine
deus meus damnatio superborum: r q̄
rectum r q̄ equum quōq; p omnia lau

dandum iudicium tuum de ipsis. Nō lu
sta desertio: quia eos deseris r sibi m̄tē
ipsis relinqs. Nō magna ē ira tua: dum
eos sibi iustis dimittis: neq; enī sanior pōt
esse furiosus inimicis: q̄ ipse sibi sit. Nō
pōt ei ē furiosior insidiator nec vigilan
tior pcurator mortis: q̄ ipse dñe de? me?
Nō pōt furiosus carnifici crudeliori tra
di: q̄ ipse sic suis manib; pessimis seui
simisq; tradit? ē: furiosus sibi iustis sic rel
ctus. Dñe de? q̄s vidit vñ videre pōt infa
nias deserentiū te: r recedētium a te: nisi
cui tu ipse illuminaueris: easq; reuelaueris
Dñe de? me? q̄ amara ē mors ista: qua
se a te vita abrupit: tā obsecratissima ala
furiosa: cui? amaritudo si sentiret: nemo
i illā se inficeret: nemo a te iucundissima
vita abrumpe se vellent vel etiā se possent.
Quis enī gustare pōt vt ait sc̄s Job qd
gustatū afferat mortē. Talia sūt mori
fere voluptates talisq; venena: q̄ insipie
tissimis alab? ppinat diabol?. Dñe de?
me? si sentiri pōt amaritudo mortis: q̄s
eam nō horret? Quis eā viriū suaz cona
tib; nō declinaret r fugeret? Dñe de? me?
si sentiret p̄ntie tue suauitas: r inhabita
tionis tue in alab? in q̄ es viuifica iu
cunditas: q̄s se a te abrumpe r separi pa
teret? Nec igit ē mors pctōꝝ pessima: q̄
quasq; alas peccantiū mortificatas: vt
sensus in eis sp̄ales r ppter hoc sc̄paz
cū amarissima sit atq; durissima sentire
nō sinat. Dñe de? me? credūt se suauiter
viuere q̄ taz amara acerbissimaq; morte
h̄mōi vel mortui sūt vel moriunt. Dñe
de? me? ista mors me trāsfigit atq; trans
uerberat: gladi? viuific? x̄bi tui r mentis
viscerib; meis illā insigit: dñi ipsaz i cor
meū tam patēter impugit. Dñe de? me?
q̄ desiderabiliter oīpotens x̄rus r p̄e
dulcis miscōie tue ē miraculi: cū gladio
x̄bi tui mortē istā p eandē ipsaz mortifi
cas expellis atq; diffugas ab alab? q̄s
sugabundatissime pietis tue dignationi
placet viuificare. Sufficere deberet r su
perabundare etiā mors ista ad absterge
dos r diffugandos peccatores ab ipsa.
Sufficere deberet gladius accuratissimus
ac viuificus verbi tui: ad transfigenda
et digladianda corda sic mortua. Tūc
quoniam docuit ille sanctus r sapientissi
mus Gregi. quia gratiam cōpunctionis
sup omnia puocat atq; procurat p̄uui
uio inferni: temp̄abo gladium istum

Job. 6a

2

m

n

Gregori

Heb. 10. e

Sap. 5. d

Sap. 16. d

Job. 20. d

p

nevere morte illa: et malis illis nonissi-
mis penalitat[ur] illi: icogitabilis. Di-
co igit[ur] o insanissim[us] p[er]tor: qui nōdū vi-
sceris ad desu brissimā vitā iucundissi-
māq[ue] salutē tuā: qua demētia nō times
a facie gladij quā vibravit sup[er] te oīpo-
tentissim[us]: qui capiti tuo impēdit: A q[ui]
nō est possibile p[re]ctiōis armaturā eē:
neq[ue] vllū effugit: q[ui] te nō trāsfuerbat
et in frustra p[er]cidit cor tuū timore horri-
bili et terrore inassecrabilī: An oblitus
es q[uod] ex ore sedētis in throno vel regno
oīm seculor[um] p[re]cedit gladi[us] ab veraq[ue] p[ar]-
te acut[us]: q[uod] est dicere: et aq[ue] et corp[us] mor-
te p[er]petua transfigēs. Proccedit inq[ui] taz
digladiatur[ur] siue cesur[us]. Hic ē gladius
elimat[us] vt sp[er]ideat ad instar fulguris: et
acut[us] vt cedat victimas. Juxta sermonē
Ezech. Proccedit igit[ur] incōpabil[is] maio-
re rapiditate q[uam] fulgur descendit sup[er] te
vibratiōe oīpotent[is] dei man[us] dei feriē-
tis: et nec dū timore p[er]cideris: ne oī do-
lore scinderis: qua audacia vel securita-
te spectas sagittas arcus diuini iudicij
p[er]ta te extēssimū vel inēssimū? Siq[ui]-
dem arcu suū terēdit dñs de[us] et p[er]cutit il-
lū: et in ea p[er]cutit vasa mortij eterne: que
sunt snie iustissimū iudicij ip[s]i[us]: mortez
irrogates eternā: oib[us] illis qui nō fugie-
runt a facie arc[is] istius. Et tibi insanissi-
ma dat etiā p[er] me nūc significatiōe vt
declinas et fugias a facie arc[is] istij. Ego
est[is] clamo tibi q[uod] tū possum: declina: fu-
ge sagittas istas: p[er]ta quas nulla ē arma-
tura p[re]ctiōis: a quib[us] sola declinatiōe
et fuga effugit. Quis homin[is] vel etiā aiali-
um eousq[ue] visq[ue] desipuit v[el] insaniuit: vt
tāq[ua]m signū ad sagittā positū: sagittas ex-
pectare auderet: Quis gladiū capiti suo
impēdens nō expauit: et p[er]ferti gladium
tā forte feriētis dei tā dire p[er]cidentē nō
expauit? An ignoras o miser oīi dā
natiōe et morte dignissime: q[uod] nō est tibi
defensio vel euasio vel adiutorij cōtra
dei feriētis vindictā. Et q[uod] nō tibi p[re]-
ctio vel refugij ē p[er]ta ista ip[s]i[us]. An igno-
ras q[uod] horrendū sit icidere i man[us] dei vi-
uent[is] et irati: iuxta s[er]monē Ap[osto]li: Nō ti-
mes ignē illum eternū flāmas inextin-
guibiles et ardores sempiternos: de q[ui]b[us]
dicit dñs p[er] Esaiā. Quis ex vobis h[ab]ere
poterit cū ardorib[us] sempiternis: Ter-
ribilis nāq[ue] ē expectatio iudicij: et emu-

latio ignis q[uam] p[re]sumptura ē aduersarios:
sicut dicit Ap[osto]lus ad Heb. x. Si terribil[is]
ē q[uod] vnde tibi ab ea securitas? Ap[osto]li ocu-
los cordis tui o miser: et vide q[uod] nō solū
minat[ur] tibi infern[us] intētas tibi oia tor-
mēta sua: sed etiā oīpotēs de[us] minat[ur] et
de se et de creatura sua et etiam de toto
mūdo Sap. v. Ibi est exp[re]ssē legi[us] ē oī-
potēti deo: q[uod] accipiet armaturā iel[us] illi[us]
et armabit creaturā ad vltionē inimico-
rū: induet p[er] thorace iusticiā: et accipiet
p[er] galea iudicij certū. Sumet scutū in-
expugnabile eq[ui]tate: acut[us] dirā irā i lan-
cea cū pugnabit cū illo orbis terraz cō-
tra insensatos. Et multo alia ibi de his
evidenter minat[ur]: v[ic]z de creaturis q[ue] ad
vltiscēdas iniurias et p[re]sumelas quas in-
sensati et impij irrogauerūt creatori. Cre-
ature armabunt[ur] et excandescunt aduer-
sus eos: sicut legi[us] Sap. xvi. vbi dicit[ur]:
q[uod] creatura tibi factori fuit: excande-
scit in tormētū aduersus ipsos. Nec est
pluuia belli: de q[ui] dicit sapiens et scētis
Job. Donec pluuiat sup[er] illū de[us] bellū suū
Times a scintilla p[ro]modica ignis corpo-
ralis: et nō times ab ardorib[us] inēssis et
sempiternis. Times a mozu pulic[is] vni-
us: et nō times ab ira q[uam] p[re]sumpta est ad-
uersarios: Nūc miser time et fuge dñi et ti-
mere saluberrimū ē et fugere tibi possi-
bile. Et patet tibi ille copiosissim[us] mise-
ricordie dei sin[us]: ad tutissimū refugium.

Q[uod] si dixeris mihi: nō possum timere:
vbi v[el] v[bi] accipia[us] v[el] iuenia[us] R[ati]o tibi
et replico p[er]ta te: vbi iuenisti v[el] v[bi] acce-
pisti securitatē q[ua]si liber et imunis sis a
verusta ira. Cū ista maria terribilia sunt
iter mala penalis: q[uod] demētia dicere po-
tes q[uod] nō tibi timor ē a facie illoz: An
nō inatū ē hōib[us] et alijs aialib[us] timere
et fugere a facie maloz sibi iminētū et p[er]-
ferti mort[is] et morte iherētū? Hoc. n. ius
nature ē: q[uod] v[ic]z natura oia aialia docu-
it timere sc[ilicet] et fugere a noxijs atq[ue] penali-
b[us]: et a morte potissimū. Q[uod] si adō pena-
lis adōq[ue] noxia mala: timorē tibi icute
re si sufficiūt: icuriat tibi pudorē saltes
ob p[ro]bitū illō sēpternū q[uod] nulla oblitū
one debet. Ingerat tibi p[ro]fusiōe spe-
ctaculū illō ignominie et p[ro]fusiōe vni[us] sal-
in q[uod] oēs feditates tue: oēs turpitudines
tue: oia pudenda tua: q[uod] ē dicere: oia ea
quoz aspect[us] tibi erubescēd[us] ē patebūt
oīm viuoz et mortuoz oculis. Erubescē

Ezech.

Ps. 7.

Q

More. 10. f

Esai. 35. b

Capitulum

salte l' p'spectu l'micoz tuoz appere taz
villis: tam ignominiosus r despectabilis.
Quid loqr d' curia tot' celestj p'spect' r
in'sterabiliu exercituu h'z tot' pecc'e scōz
q' cū christo regnaturū sūt: Miser r isanil
lucet: q' ipudētia ferre poter' p' p'susione
tst' r tate ignominie spectactm Jpm x'o
aspectu terrificū olporent' iudicij q'iter
poter' sustinere: q' mō vir ferre potes fa-
ciē sacerdotis vni' audieris i p'sessione
pcā tuā? In aspectu nāq' iudicij illi' eul-
dent videbis imēsitatē r in'sterabilitatē
ingrati tudini: abomationi: iniquitatē r
iusticiā tuā: mōstrificatōz r horribi-
les voluptates r feditates tuas: q' in no-
cte p'itis vite etiā a diligētissimis p'cur-
tatorib' suis inq'site sūt. Tāta nāq' erit
tst' claritas iudicij: vt p' imēsitatē clari-
tat' sue: tota mēstruositas n'ra r oia pec-
cata n'ra r vitia lucidissime videantur.

Deniq' attēde q'sti erit tormētū itue-
ri vultū illū terrificū irati iudicij: q'n ipe
scitissim' r sapientissim' Job: p'erebat ab-
scōdi i'ferno: donec p'trāsser furor r ira ei'
vici' q' apparebit i vultu illi': dñi sede-
rit in iudicio: ferēs snias eterne dānati-
onis in ipsos r re p'bos. A facie etiā ei'
p'erebat abscōdi iob i' inferno: vel ne vi-
deret adeo terrificū vultū ei': vt ne vide-
ret ab eo. Et' aspect' oī fulmie incōpa-
bil' terribilis ē: sicut d' p' p'phā Ma-
lach. Et q's stabit ad videndū eū? Ignis
siqdē i p'spectu ei' exardescet r i' circū-
tu ei' tēpestas valida rapiēs i abyssū te-
rerrissimā i'sfernalē: r submergēs i mari
amaritudinū eternaz oēs illos q' i pte
sinistra corā iudice recipiēf. H'is r h'mōi
tāt' malis r iā iāq' q' hora nec scis nec
purat tibi iminētib' exace x'ba dei q'b'
oia ista re p'bis oib' cōmianf. H'is iugi-
ter p'cede: p'cide v'igiladiā duriciā cordis
enī. Oblatur' igit' pic r scē ofonis sacri-
ficiū ignē r gladiū tibi assume ex his et
h'mōi sine q'b' vir aut nūq' cremat aut
mactat i ofone cor hūanū. Forstā aut
i alio p'curiēte alioq' inflāmāte r faci-
li' r citi' imolab h'mōi sacrificiū. Sunt
enī sacri doctores q' nozūt dire r dure p'
cutere i gladio istoz: istos ignes accēde
rei cordib' auditoy. Cōsilio aut' meo tu
ipe p' remeti p'm faciēs i pte ista qd pote-
ris r nihilomin' auxilijs sacroz doctoy
r p'dicatorz iuxta qd diri vteris.

De lucta aīe i orōne. Ca LII

Est hec psequar

in ofone ea q' ei accidit: p' hoc
q' ipa ē lucta cū deo seu p'ra
deū. Et hoc insinuat' ē nob i lucta Ja-
cob: q' luctat' ē cū viro seu angelo in q'
ei appebat de': sicut legif Gen. xxxij. q'
lucta extolūt ab eo si fas ē dicere b'ndi-
ctionē: ppter qd d' ibi: q' dixit de' ipsi
iacob: Q' si aduersus deū fort' fuisti: q'
to maaz aduersus hoīes p'ualeb. Nec p-
tereñdū ē tibi q' lucta ista de nocte fa-
cta fuisse scribit: ppter qd cessante auro-
ra dixit angel' ad iacob. Dimitte me q'
iā auroza ē. Cā aut' i hoc est: q' nox siue
nocturnū tps pueniēti' tps ē ofoni si-
ue lucte: q' luctādū ē cū deo i ofone. Et
hui' due sūt cāe. s. q's: r solitudo. Quies
dē q' ofo cor libez r q'tū requit ab alijs
actib' r occupatōib': sicut scriptū ē de
rege iofaphat q' timore p'territ' totū se
p'ulit ad orādū dñm. Nō enī corde dñe
dio aut q'libet mō p'it: orād' ē de': sed
exēplo Salomōis Sap. ea. viij. Et torj
p'cordijs meis dixi: va mihi sedij tuaz
assitricē sapiam. Et David. Clamaui in
toto corde meo exaudi me dñe. Neq' est
fortissimū p'ra deū luctari nisi torj viri
bus pueniēs ē. Nec tu ignoras: q' ad cō-
pationē fortitudinis dei altissimū: nulle
sūt vires hūane. Nō enī ē fortitudo cō-
tra deū: sicut dicit Salo. i lib. Prouerb.
Tote igit' vires tue colligēde tibi sūt si
vis fort' eē i lucta h'mōi p'ra deū. Sic
r solitudo lucte isti: vici' ofonis pueniē-
tissima ē. Jpe n. hoc docuit i euāgelio.
Math. vi. vbi docet nos orare in abscō-
dito r clauso cubico: nō solū ppter hoc
vt ianis glia declinet: s' etiam ne corda
n'ra rapiāt ad se q' circūstāt r nos nob ex-
cutiāt. Sicut dicit Seneca de seipso. Ho-
die inqt miscōie sūt: nemo pulsāt ad o-
stij meū: nēo corinā meā trahit. Nihil
q'ppe nob facili' excutit: q' nosipī nihil
relinqt nos facili': nihil p'rarat nobis
facili' q' cor nrm. Pic r remiscēdū ē ti-
bi sez eoz q' audisti de luctādū p'ra seu
de astutia r de ipa fortitudine. Quidam
enī i ista lucta r vir ex cepta statī cadit
r deq' cianf deficiēs: nihil laboriosū
r molestū reputātes q' ipm orare. Cau-
sa aut' i hoc ē lenitas r lubricitas cordis
eoz: ignorātiāq' paupertatis atq' defe-
ctū: necnō r bonoy q' p ofonē obtinē-

Job. 13. b

Mal. 3. a

Sap. 3. a

Ps. 118.

Prov. 3. b

Math. 6.

Seneca

R

tur atq; maloz q p illā auertunt. Quibus malis accedit i illa alia ignorātia qua nescit impitū deū patū eē ad audiendū desideria et voces supplicantium. Quis enī eouſq; fatū? vīndignās ē: vt deo pbēte aures nō ei tora auditate loqui velle? Saluberrimū āt pſiliū ē ofo nī aſſueſcere: et cor ſuū ab hmoi lenitate i lubricitate auertere: atq; ad ſtabilitatē fācere. Ipſa naq; lucrādī aſſuetudine mīrabīlī adiuuaf gfa lucratiōis iſtī. Preſtat etiā robur p eā ad lucrādū. In pce dētib; nō vbi de ofone inq; tū vīrū la bioz ē locut; ſm: et expoſuit tibi ſex fortitudines ofonis: tāq; qdā vi ofſa vītūli hui. De pitia et aſtutia lucrādī tria vidicim; a ſenſu i expientia. Quozū primū ē eleuatio aduerſarij ſup hūeros ppios. Cum enī luctator eouſq; potuit vt aduerſariū ſuū ſup hūeros leuauerit facile ē ei portare ipm atq; deſicere. Hoc aſit nō ſit niſi p hūilitationē: q ſemetipſum ſupponit luctatori aduerſario ſiue ſupponit eundem ſibi. Quo artificio ſp vteādū ē in lucta iſta aduerſus deū. Propter hoc igiſ videſ dictū. Hūiliamī ſub porēti manu dei. Hoc artificio vſus fuit rex Achas: audita cōmīatiōe dei p pphas: q cōmīat; fuit ei q dimitteret poſteriora ei; et nō relinqueret de ſtirpe eius mingētē ad pietē. Recurrebat igiſ ſtati ad artificio illd qd hūilitat; ē ppiū. Hūiliauit enī ſe in pſpectu dñi. Et ppt hoc ſi fas ē dicere: in lucta ofonis vidit dñm: ppter qd dixit dñs: qz hūiliat; eſt in pſpectu meo rex Achas: nō inducam malū hoc qd locut; ſm ptra achā i dieb; ſuis. Hāc aſtutiā inſinuauit nob. Ecce. in ſmōe quē in pcedentib; audiuiſti: q dictū ē. Ofō hūiliant; ſe. Et. Sicut igiſ noſmetipſos exaltādo ruim; ſic deū exaltādo et noſmetipſos hūiliādo qñ ſup ipz i lucta iſta exaltamur et victores ei; effici mur. Nō enī alia via ē vlt artificio ſubijciēdi nob deū: q ſubijciēdo nos eidē qd ad ſubiectionē obediētia nō inueniēt ſſerē. Efficic. n. de; ofo oebdiēs obediētib; ſibi: ſicut ſcriptū ē de Joſue in libro ei; dē. Steterit igiſ ſol et luna deo obediēti voci hoīs. Ipſa etiā xītas i euāgelio dicit. In qua mēſura mēſi fuerit; merie tur i vobis. Et expſe bñs ac ſapiētiffim; Amb. qz nullū vñq; erit de; poſſeſſio niſi q ipi; dei fuerit poſſeſſio. Ampli

us nōne expſſe dicit Apłs ad Ro. xv. di co chriſtū ieſū fuiſſe miſtrū circūſciōis iudaicę ppli rē. Quid āt ē dicere aliū miſtrū: q ſuū vlt fuiēte; et de ſuitiſ ip ſi; qb; et fuiuit nobis et officioſiſſime ſuire pat; ē. In ſmōib; exhortationū ad ppos ſepe oñdi ex ipſis teſtimonijs ſcripturaz: qz nō ē ſuitiſ ſpiale q indi gere poſſum; qd ipſe nobis impendere de digne; qn poti; et interdū remittentib; multa iugiter ac qñ violēter impingit. Scōa aſtutia in ope luctatiōis: ē ſup plātatio: p quā vlt pes elubricat; vlt ſub ſtramentū ſiue ſuſtēraculi ſub pede vel vtroz vlt altero initebat; ſubſtrahif Cū q ptra te vltiſ tuis et pctis ſolis intrat; ptra te et aduerſet tibi dñs de; ſubtrahe illi ſuppodiaacula iſta et cadere neceſſe hēbit. Qua ppter manifeſtū ē: qz qñq; in ofoe ſic cū ipſo luctat; vt vitia i pctā inibi deſerat; ſuppodiaclm ei ſubtrahit; et ppter hoc ipm cadere cogit. Nō habz enī vñ ſter: nō hz ſulcimētū q ſuſtentet; ptra nos cū iſta ei deſuerint: q qdē ſtati vt volum; ea deſit. Ipſa enī vitia nſa et pctāſi ea nos ei ſubtraxerim; ſtati non ſolū ruunt ſed etiā peunt. Nō hñt enī ſū damentū vel ſuſtētamētū: niſi noſipſos. Accidēs enī nō ſtat: niſi p ſubiectū vel ſuſtinēs ipm. Tercia aſtutia i opatione luctatiōis ē ipſa fatigatio aduerſarij. Et aſtutia iſta vtunt; pleriq; q agiles et expediti corpe ptra corpuſcētos et pōderoſos corpe luctatores ſūt. Et hmoi aſtutia nō qdē p defectū laſſitudinis valet ptra fortiſſimū deſi; p qndā ſititudi nē: tāq; enī fatigareſ clamorib; oratiū tāq; deſicere qñ nō valēs eis reſiſtere cedite et ſuccūbit eiſdē. Exi inqt cito dñs ad loth de ſodomis. Nō eſm. potero ibi qdē facere donec exiuer; Ide: tāq; pñtia ſua oiporētiffimā xruē creatorj ligatā teneret. Et etiā oratiū moyſi p ppo qui peccauerat ad orādo vītūli; dixit dñs: dimiſi eis iuxta xbi tui; tāq; ipm xbi tui eſſet mihi regula opandi quā mihi trāſgredi nō liceret: vlt mādātū vrgētiffi mū qd pteriri nō poſſem. Siſt autē cauē dū ē tibi i lucta iſta: ne debili aut fragili ſuſdamēto aut ſulcimēto initar; qd ſi le puldubio facit q de meriſ ſuis cōſidit; et tāq; meriſ ſuis debita petit i ofone dona dei. Et h ē indubitatē pes ſupbie: de quo petebat Dauid dicens. Nō ve

T

u

X

pē. 35.

g iij

pe. 5. c.
Ro. 21. f.

Eccl. 35. c

Joſ. 10. c.

Warr. 7. a

Ambroſi

Capitulum

nsiat mihi pes supbie: quo pede nullus fragilior aut infirmior inueniri pōt. Si vis & firmiter stare & indecibilis lucra ista: inire dñs: pñde in ipso: qz vt mōs sion q̄ hitat i hīrm nō pmouebit & eret. nū sic q̄ pñdit in dño. Ampli etā suble uanf: sicut dicit Salo. in prouer. Qui pñdit in diuirsis suis corruet. Nūm qz uantias i mēdaciis sūt. Qui aīst spāt in dño subleuabit. Quis enī spauit in te & pñsus ē: sicut dicit Eccl. Job. dō admi rāde pñdēre: si occidit inq̄t i me: spabo in eo: vepñt in pñpectu illi. vias meas arguēt: ipse erit saluator meus. David dō brē ac fortissime spei dicebat. Dñs firmamētis meū. Et itez. Si exurgat ad uersum me plū in hoc spabo. Per mōdū igif oēm sibi caueat a ruina & lapsu q̄ totū se in deū pñcit & totū ei pondere pñdētie sue incūbit. Propter qd dicit Aug. Sol. vincit q̄ de seipso nō presu mit. Necessē ē vt de victoria nihil sub sp̄ vt arroget vñ ascribat. qz poti⁹ necessē ē vt solū deū catozē & largitorē illi⁹ pñt tuat. Accidit etā pleriqz in certamine luctatorio: vt alter luctatū aliez etiam suo pōdere solo desiciat. fit aīst i in ista spūali lucra ad silitudinē & pportionē illi⁹ hociū. Quēadmodū est q̄ sol viri⁹ suis aut meritis inīst: de auxilio & virib⁹ seipm pñmar atqz desituit. Sic qui de seipso totalr diffidit & soli grē atqz miscōie dei inīst & incūbit adutoriū & dñs i se aduocat & trahit: ita vt de⁹ ei deesse nequeat. Propter hoc dixit sapi ens & scñs Aug. Secure pñce te i deū nō enī crudelis ē vt se tibi subtrahat: & te cadere pmitat. Sicut igif nō ē possi bile misericordissimo deo: crudelē ēē in aliqū q̄ i miscōia ip̄i spāt. Sic nō est possibile vt se subtrahat alicui: q̄ se i illū pñciat. Facta inq̄t David cogitatū tuū in dño. Et itez. i. Pe. v. Oēm solitudinē vñam pñciētes in eū: sciētes qm ip̄i cura ē de vobis. Per hāc igif viam erit dñs tecū in lucra ista: impossibile igif erit te cadere sub eo. Si enī qēqz hēas viriū: & te adūctis sibi dei adutorio & virib⁹: necesse est vt eo fortior efficiaris. Qui si etā nihil habueris viriū a gre tua: non tñ eo eris infirmior cū eedē vires & tibi et illi sint. Nemo aīst dubitat vnicuiqz a gre sua aliqd viriū ēē: hoc ē a gre libe

ri arbitriū. Et ppter hoc oīs ecclia scōz celesti magisterio erudita & insinua: dicit. De⁹ adiuua me: qm nihil de se possit. Nō adiuuari peteret d deo: s; poti⁹ totū ab ip̄o fieri qd fieri velle t. Et hoc ē qd dicit Aug. sup lib. psal. Qui petis adiuuari: aliqd de se facit: alioqñ diceret: pculdubio: totū fac de⁹: nihil prius mi hi resūas sine relinqūes facienda: ppter qd Ap̄s: coopatores dei sum⁹. Valer ē in ista lucra dei mirabilr astutia vñ prudētia poti⁹ dñs hīstiat: q̄ dñs se totā victorie glām prius excurit: & nihil in ea iuris hñe se sincerissime pñtet corā illo se deo totū attribuit & ascribit: er ppter hoc totū certamē in ip̄m impigit. Eide est: ē necessitate debent labor certamis & honor victorie. Qua ppter dñm dicit. Glā & honor victorie isti⁹ tua est: dicit eidē p psequēs. Igif & dñs certamis tue ē & labor ip̄i. Et hoc ē dicere Lucrare & vince ipse: cū tibi soli debeat glā victorie: & tua sit iure plenissimo & singulari: qua ppter & ipsa lucra. Lucrare igif ptra temētū meū & p me. Qd si diceret: quid & tuipse facis de ie siue p re: si lucra ista tota mea ē? Rñ: deo in hoc qz ipsa coopatio mea q̄ ē coopatio liberi arbitriū ē: etā donū tuū esse. Dñe nāqz donū: siue grē: siue nature: siue glā: siue fortune: siue corpis donū tuū est: hoc etā ip̄m qd grē tue ap plico meū liboz arbitriū: & eo vtoret ipsa tua impar: donū silitet tuū ē & op⁹ atqz bñficiū. Qua ppter nō īmerito dixi qz lucra ista tota tua est: totaqz eius victoria.

Quō deus p luctā oratiōis vincitur. Ca. LIII

Est hec aūt pro
cedā ad psequendū de ofone: fm qd ipsa est pugna ptra armatū offipotentissimū atqz inuictissimū deū. Et faciā te scire: qz ofone vicit: capif ligat armaqz sua oīa ei auferit: & ab ip̄o orāte capti⁹ ide ducit: & qd iū vult ipse orās in vincis ab eodē teneē ipse fortissim⁹ deus. Quis igif iā audiet ex precedentibus in libro Sapientī:

ps. 124.

pro. 11. d.

Eccl. 2. c.
Job. 3. c.

ps. 17.
ps. 26.

Aug.

Y

Aug.

ps. 54.
i. pe. 5. c.

Aug.

Z

3. Job. c.

B

5. d. quia ipse acuet iram suam in lanceam. Manifestum est tibi: quia una ex armaturis eius: ira eius est: et quia ipsa est lancea ipsius. In ista igitur pugna primum frangenda est lancea ista ipsius. Quod qualiter fiat docet te Salomon in Proverbiis. xv. ubi dicitur tibi: quia responsio mollis frangit iram. Que autem responsio mollior excogitari posset contra iram ipsius? Quod reatus confessio: quod pene minate siue vindicte laudatio: quod misericordie humilis et deuota postulatio? Quia propter quod sic ofense habet: sicque loquitur ad deum: pculdubio frangit iram ipsius. Ipsemet namque dicit Matthei. xviij. Serue neque: nuncquid omne debitorum dimisi tibi quoniam rogasti me? Quis autem dubitat remissionem omnimodam fractionem ire esse iudicis humilium? irarum? Non enim potest ex ira siue per iram quicquid peccatores postquam totum remisit eisdem: scilicet nec per lanceam fractam siue contritam. Addece et pone i in iunctum cordis tui peritiam istam et puidentiā: per quam iras dei lanceam et confringere scias et possis.

B. Alia armatura eiusdem: torax est: et hec est iusticia: sicut legis in eodem capitulo: ubi dicitur. Accipiet per thorace iusticiam. Hanc etiam armaturam eidem auferre potes: siue iusticia te indueris: vel armaueris contra eum. Jam alit edocet es ex his que precesserunt: quod penitus siue penitentia iusticia est: et quod iusticia quedam est per quam penitens semetipsum iusticiam accusando se et allegando pro se: et testificando contra se: et sententiando pro se: quod est dicere: condemnando se et reum eterne damnationis per nuntiando se. Deinde torquendo se cruciatibus penitudinis et doloribus compunctio nis. Te igitur in ofense thorace iusticie istius armato: necesse est deus iusticiam suam deponere: et inermem ab hominibus iusticiam se penite exherere. Nihil enim habet iusticia eius contra sic iustificatos. Et si quid contra eos aggredieret: et iuste et inique hoc faceret. Quoniam secundum hoc iusticia sua iustos impugnaret: et iusticie per viribus impendentes et opam dantes molestaret. Amplius potest iste salua iusticia iustis non facere: Amplius secundum hoc iusticia bellum haberet contra se? Iusticia namque quod pronominati: studiosissime pugnat contra iniusticias: quoniam et contra omnia vitia et peccata

ta que sunt et inimica maxime iusticie dei. Quare in pre ista ex pre iusticie ista iusticia et pugnatir illius pro capitales inimicos eiusdem. Non potest igitur iusticia dei pugnare contra illam: neque aduersarij illo modo eiusdem. Quia propter non potest esse armatura aliqua contra illam. Omnis enim armatura contra illum est illum et pugnat: cuius hostem armat. Tercia vero armatura dei iudicij rectum est: et galea est ipsius: sicut in eodem capitulo legitur ubi dicitur. Et accipiet per galeam iudicij recti. Tu ergo iudica te ipsum iudicio recto: de quo dicit in ps. Iusticia iudicij correctio sedis eius. Et iterum. j. ad Corinthios. xj. Quod si nosmetipsos iudicarem: non videremur iudicari. Assume tibi igitur iudicium rectum istud: et tunc ociose vel superuacue assumere istud tibi dominus: quod nec decet sapientissimam eius bonitatem. Neque etiam possibile est quicquid ociosum vel inutile esse apud ipsum. Amplius te assumere hominibus iudicium: nihil ei indicandum relinquit in te: sicut audisti ex testimonio apostoli. j. ad Corinthios. xj. dicens. Quod si nosmetipsos iudicarem: non videremur iudicari. Quia propter te faciente de temetipso hominibus iudicium: necesse habet ipsum deponere in parte ista officium iudicantis: seu iudicij rectum. Quare quod cito assumis tibi iudicij huiusmodi faciendum tibi de temetipso: tam cito auferes et galeam istam suam. Quarta armatura eiusdem est equitas: sicut in eodem capitulo legis. Sumere scutum inexpugnabile equitate. Si igitur vis ei auferre scutum istud: deponere iniquitates tuas: quod est dicere: deferre eas et abstulisti deo scutum istud. Ubi enim nulla est iniquitas: nulla est deo armatura necessaria contra iniquitates. Quia igitur equitas non armet eum nisi contra iniquitates: nec possibile est ut armetur contra eas nisi equitate: quia equitas non armat eum nisi contra iniquitates. Manifestum est depositis iniquitatibus tuis: deum non posse habere scutum huiusmodi contra te. Quia propter in ista pugna orationis absque scuto illius facies: si ab iniquitatibus tuis auersus fueris. Verum est quod dicit sanctus Job de eo. Iniquitate proponit pro me. De confidentia innocentie et bone conscientie sue hoc dixit: intelligens deum non posse scutum

C

Sap. 5. d

Ps. 69.

1. Cor. 11. 5

Ibidem.

D

Sap. 5. d

g iij

ps. 7.

f

equitatis sue abscondere vel opponere: nisi
 ptra iniquis et iniquitates eorum: a qbus inuenerit
 penitus et nudus se sentiebat scilicet iste. Ac si
 q intraderet qz scutu istud deerat deo ptra
 ipm dixit. Equitate pponat ptra me: qsi
 diceret: armer se scuto hmoi si hz. Quia
 ho gladiu et pharetra ex vtraqz pte acu-
 tum in ps. legif hfe: et arcu ipm tetendisse
 gladiu vibrasse expse legif: no sunt pre-
 reuise h iste due armature. Sciendū igit
 est tibi arcu dei no esse nisi iudicii ipsi:
 et eo velut chorda esse miscdiaz siue pie-
 tate ipsi: lignu ho fortissimu: recitudo-
 nem iusticie ipsi. Quoadmodu q in arcu
 lali siue materiali p chorda: lignu a re-
 ctitudine sua flectit et curuat: sic iusticie
 diuine rigor a meritis penis siue iudicij
 vltra q cogitare sufficiam: tpat atqz le-
 nis. Sagitte aut q ex arcu isto emittunt
 siue traiciunt: snie iudiciarie snt: nulla
 armatura ptectionis repellibiles seu re-
 torum resistibiles. Sicut legif de sagitta
 Jonathe: q nūq pueria ē retrosum.
 Et hoc itelligo de nouissimis iudicij sen-
 tentijs: ptra qz: nec appellatio: nec sup-
 plicatio qdq poterit. Alie nāq h pluri-
 mis snie vl elidunt vl euacuant. Et mo-
 dis qbz he snt in smonis exhortationis
 populariū icessanter p me audire potes
 vt de alijs taceā. Et quoadmodu arcus
 qro magi p chorda curuat: tāto fortius
 sagittas traicit et duri pcutit. Sic in il-
 los qbz maior miscdia: siue tolerādo: si-
 ue alias bnficiēdo ipēsa ē: duriores snie
 iudicij emittunt. Quia q vt pdiri: arcus
 iste ē iudicij: et iam audiuit quā eide
 auferas arcu suū: q si ad hoc intendere
 sciueris et volueris vt arcu suum pfringas:
 hoc pculdubio facies: si tibi iusticie re-
 ctitudinē ptra teipm assumpseris. Te effi-
 rigorē iusticie ptra temetipm exercente:
 nihil ē de rigore illo reliquū: qre vl arcu
 istum pfregisti: vel ipsum deo abstulisti.
 Chorda siquidē miscdie ipsi: no est opus
 tibi vt vl rumpas: vl minuas: vl aliqua-
 ten⁹ ledas. Illa est effi q in pugna iste te
 maxie adiuvat: et p quā solā in ea stas et
 pugnas. Gladi⁹: ho ex ore edens: i thro-
 no ex vtraqz pte acutus eriens: snia ipsa
 quā ore suo sacratissimo locutus est: i ex-
 tremo iudicio rectissime intelligif. Que
 ppter hoc gladi⁹ ex vtraqz pte acut⁹ d:
 qm instar gladij accuratissimi: et aiaz et cor-
 pus morte eterna pemptur⁹ ē. Pūc igit

gladiū eidē auferes: si gladiū penitendi-
 nis aut discipline contra temetipm assu-
 mis: et vindicare i temetipso qz irrogasti
 deo iniurias et ptumelias viril⁹ pponis
 atq disponis. Neqz em habebis q te pcuti-
 at: si te pcutiēte viderit ex zelo pñialis
 iusticie temetipm. Cōfideret igit dic ei.
 Mitte gladiū in vaginā tuā: qz ego eua-
 ginaui in effi. Potes et p aliā viā auferre
 eidē gladiū istū: dicēs ei: qz gladi⁹ vltio-
 nis siue dānationis: gladi⁹ est sol⁹ iusti-
 cie: nec i eo potes pcutere: et nisi et vbi po-
 tes. Foris aut siue iudicij pñale: forum
 est et iudicij miscdie. Ego aut i hoc foro
 et iudicio certo et expior: quā ppter nihil
 ad te ex vidicta vl vltōe exercēda in me:
 et nihil ad te de gladio adsum me. Me-
 rito igitur tibi dicere pōt miscdia: mitte
 gladiū tuū in vaginā: qz null⁹ est locus
 gladio corā me: nulla est ex ore meo pce-
 dit vñquaqz snia pdenatōis: s; absoluti-
 onis: remissionis et liberationis sp. Alia
 etiā viā auferes sibi gladiū vindictē et vl-
 tionis. Et hoc idubitatē si gladiū tuū
 hmoi a teipso abstuleris. Et intēdo si vin-
 dicare iniurias tuas et ptumelias i alios
 nolueris. In ea qppe mēsurā q mēsus su-
 eris remetiet tibi. Et itez. Beati miseri
 cordes: qm ipsi miscdiaz psequen⁹. Qui
 ho vindicari vult: a dno inueniet vidictā
 sicut legif Eccl. xxviii. Et itez Matth. xx
 vi. Dēs q gladiū accipiet gladio pibit.
 Quicūqz em gladiū iniuriarū ppiarium
 vindictā accipit: gladio diuine vltōis
 pibunt. Curialiter q et qstū videt satis pa-
 cifice inducū ops de⁹ ad deponēdū gla-
 diū vltōis: cū sola depositiō gladij tui
 ad hoc inducū. In q et oib⁹ alijs manife-
 stum ē: q benignū q pacificū q bnficū
 haberem⁹ deū si tria ista i nobis obusa-
 rem⁹. Sic est. Ne dictū est ad ipm. Cum
 scō scīs eris: et cū viro inocēte innocens
 eris. Ita cū pacifico pacific⁹: cū benigno
 benign⁹: cū bnfic⁹ sp bnficētissim⁹ ē de⁹
 sicut et cū misicordib⁹ misericors. Iuxta
 modū istū dico tibi et de lancea ipsi: qz
 si lanceā tuā: q vtiq in ira tua est: in te-
 ipso pfregis: vel qlibet mō ipotentē red-
 dideris: irā dei que iustissime vibraf ptra
 te pfringes. Et si pprie ire incendiū in te
 ipso extinxeris: facies idē et p hoc de ira
 dei. Nunq aut ps. Exardescet velut ignis
 ira tua: Exardescit vtiq si nostram
 no extinxerimus. Et reminiscere: qz istis

Matth. 51

Eccl. 28.8
Matth. 26.1

ps. 17.

ps. 33

duobus modis: potissimum bella agunt circa hostes: igne vicis et gladio. Quia propter inermes et ad bella penitus impotentes sunt: habebus desunt ignis et gladius. Si vis igitur omnipotentissimum deum inermem prius efficere: et inbellē omnino contra te reddere: aufer ei ignem istum et gladium: per vias quas ostendi tibi. Et intrando aufer a temetipso ignem ire: et gladium quod idem est: et virtutis a deo abstulisti: terminis appareberis: inermem se exhibebit in offensione aduersus te: si inermis ei hoc est huiusmodi armis omnino carere occurreris. Quapropter non iminebit tibi bellum pro te: sed frui pace et benivolentia ipsius tibi licebit.

Debes autem reminisci: quoniam officium orationis ut aggredieris vel assumis pro deo: te intrare certaminis certaminis pro illis te cui eo siue aduersus eos committere. Propter quod quicquid bellum inest siue pluri voluit: dei adiutorium primo iocatur: scientes quod de celo fortitudo et victoria est. Et ob hanc etiam causam horum diuini officii quod et offensiones sunt indubitanter incipiunt ab iuocatione diuini adiutorii: quod est. Deus in adiutorium meum intende. Ex quo euidenter apparet: quod quicumque in diuinis officiis huiusmodi quod est dicere: laudibus et sacrificiis: oblationibus et obsecrationibus consecrati sunt: bellatores pro deo: et per pugnatōres per toto dei populo siue ecclesia ipsi constituti sunt: quod ipsa confusa clericali euidenter ostendit: cum manifesta consuetudine pugillium sit et per pugnatōres. Est etiam si gnus et insigne corone: quam per victoriam certaminis huiusmodi pia fiducia semper obsumere: nec diffidere: nec desperare de ea propter infirmitatem suam et omnipotentissimam creatoris fortitudinem: cum ipsemet semper vincit vult et huiusmodi certaminibus: et adiutorē fortissimum se habere fortiter ac legitime iuris agentibus. Propter quod mira fiducia petit vniuersis eorum et dicit. Deus in adiutorium meum intende: ac si diceret: in ista hora vel offensione: in hoc ipso certamine quod pro te aggredior vel in eo. Scio enim me in illo certamine nihil posse pro te facere: nisi adiutorio tuo aggrediar pugnam pro iram tuam in illis. Scio scriptum esse: Facillime de te per scriptum sapientissimum Job dicentē. Deus cuius ire nemo resistere poterit. Scio me non posse in certamine isto victoriam adipisci viribus meis: sed solus me scius et sapiens Gregorius dicens quod ire dei tunc resistit cum ipse quod irascitur optulit. Quapropter vacue essent et prius

inutiles omnes offensiones omnes ecclesie sanctorum quod placanda ira dei iustissima fuit. Quod si quis quaesierit: cuiusmodi adiutorium a deo petat cum ei dicit. Deus in adiutorium meum intende? Respondeo in hoc: quod gratia deuotionis et orationis. Hoc enim est adiutorium quod deus pro semetipsum maxime adiuvare orantes. Et hoc est securum inerpugnabile: quod deuote orantes: et se et illos per quod orant ab ira dei pregit et defendunt. Propter quod offensa dei scuti in li. Sapientia. xviii. ubi legitur: quod parās homo sine quere la. propositiones fidei siue scuti offensionis. Prouide igitur et circumspecte incipit ecclesia offensiones huiusmodi: per eos in primis gratias sic orandi: ut deus necesse habeat exaudire. Nec autem necessitas non est violentie: non impulsio aut coactionis: sed inundatis gratiis largita te diffundit. Apparet autem tibi ex his quod sit stulticia: quod ignauia: quod negligentia clericorum: cum officio orandi consecrati sunt et addicti: orare addiscere et scire non curant. Sitis quod ignauia vel negligentia in nullo genere hominum inueniunt. Nemo enim per se facit aliquod officium cuius non velit et studeat habere peritiam propter clericos solos: quod clericali officii tam per tam salutaris tanquam honorabilis ignorantia nec verentur nec metuunt nec erubescunt. Quod vero clerici regulares horum offensionibus permittunt offensionem officii: cum in hoc est: ut forma orandi in euangelio tradita seruēt: sicut reuera dignum et iustum est: ut alijs offensionibus ea se petere ostendant: quod ipsa offensione officia petere diuino magister edocuit. Admonendi igitur sunt et modo dis omnibus exhortandi atque docendi: quod clerici sunt vel fieri volunt: ut sue professionis officium discant agere et per oia laudabiliter adimplere. Quis enim pugil siue per pugnatōres pugillatoriam artem ignorare non erubescat et addiscere non studeat. vñ Hora. Ludehoratius re quod nescit campetribus abstinet armis. Quis etiam vellet esse per sonam aduocat in causis vilissimis temporalibus: et rhetoricā illam secularē per quam sciat causas huiusmodi allegare: se ignorare non doleat? Leges quod quas ad defensionem et iustificationem causarum huiusmodi quod per focum suscipit: adducat: non stultissimē exhorat. Et quidam leges huiusmodi arma sua vocant aduocati seculares: et inermes etiam se fatentur si legibus istis armati non fuerint. Sic legibus et allegationibus per scriptis armati: pugnam istam aggredere pro deo quod tam fortiter armati esse contra te audis. Et sicut per dixi deponere tu ar-

Sap. 18.9

Horatius

ps. 68.

Job. 4.1.8

Gregorius

Capitulum

ma ire atq; vndicte cōtra iniuriatores tuos. Depone ignē ⁊ gladiū añdictos: et iuēntes incermē deū: ⁊ ad pugnādi p̄tra te imparti ac p̄ius imbellem. Quid igit̄ restat tibi de deo faciendū: nisi vt ipsum incermē iam ⁊ victū capias: vincias siue liges: ⁊ i vincul' teneas artissimēq; iuasi bilē apud te custodias? Pone igit̄ temer ip̄m in viculis illi⁹ in q̄b⁹ ē alligatura salutaris: sicut dicit Dsee. xj. Liga te funicul' adam: ⁊ vincul' charitatē illi⁹ q̄b⁹ te trahat ad se ⁊ p̄ se. Et ecce tā ip̄m ligasti et posuisti i vincul' tuis. Usuat̄ enī ⁊ vulgariter dicit mulier h̄se virū i vincul' suis: q̄ eā fortiter amat: ⁊ cū amor sol' vinculū sit q̄ cor humanū ligat ⁊ teneri pōt. Sic est vinculū q̄ sol' de⁹ ligari pōt atq; teneri. Propter hoc dicit lex i li. Deutj. Dñs deus tu⁹ p̄glutinat⁹ est p̄fio⁹ tuis ⁊ ad amauit eos. Qz si vis scire cū te deus habuerit i vincul' suis: h̄bis enī ⁊ tu in vinculis tuis. Testificat tibi ipsemet prod. viij. Ego diligētes me diligo. Quid autē aliud ē hoc: nisi q̄ i vinculis suis ligatū me tener quē ego i vinculis meis habuerō? Qz si quer⁹ a me: quā h̄ hoc efficere vlt pcurare potero. Jā satisfeci i eis q̄ p̄cesse sūt: vbi docui te de igne sacrificij ofonis vñ illi cōquereres ⁊ accipies: q̄q; non solū stulta s; etiā isanissima merito vide ri d; q̄ntio ista: sicut ⁊ ibidē dixi tibi. In cōpabiliter enī magis difficile videri d; vnicuiq; quā se teneri poterit ab amore creatoris: vicz quo min⁹ est diligat: q̄nt vñ vel quā ip̄m amet. Nec est timēdū est: vt dicit Aug⁹ in li. de doctrina christi ana: vt de⁹ agnit⁹ nō diligat. Si est ista minura: imo etiā extrema atq; vilissima bonoz dei q̄ vtiq; palia sūt sua: illa minima boitate atq; pulchritudine ita inflā mant amore suo eos q̄ ea vlt ad modicū cognoscit ⁊ rapit⁹ ea totāl in se q̄d purand⁹ ē facere creator optim⁹ vlt pulcher rim⁹ de cognitionib⁹ ⁊ inspectib⁹ suis? Postq̄ autē ad hāc tā nobilis triumphū gloriā tā inclite p̄de captiōē te diuina ḡra erulerit: adhibe oēm custodiam ne euadat: ⁊ ne effugiat p̄da ista man⁹ tuas. Qui suat ei⁹: ⁊ q̄ comedet fruct⁹ sicū cūctos dñi sui gloriabif. Tene igit̄ cū nec dimittas: sicut dicit ip̄sa i canticj. Tenui est nec dimittas. In eo ḡppe effugiet a te omne bonū. Quēadmodū est sole recedente ab hemispherio nfo: cū eo recedit

⁊ tota radiositas ⁊ tot⁹ calor ip̄s⁹ totaq; pulchritudo dei. Sic recedere deo a cor de tuo tota serenitas cordis tui: totaq; pulchritudo ḡraz ⁊ virtutū q̄b⁹ mēs tua illustrabat euāescit: ⁊ nos sola tenebro illa atq; obscura i mente tua relinquitur.

Qz si dixer⁹ nō possum tenere fortissimū ⁊ ois potentissimū: etiā p̄ ictū oculi in uitū: verū vtiq; dicis: sed ipse q̄ capi voluit a te etiam teneri vult a te. Nec reputat captiōē carcerariā pruderrimū tuū ⁊ cohabitatiōē: imo delicias suas: sicut ipsemet testat. Prover. viij. dicēs. Delicie mee esse cū filijs hoīm. Nō arat eum vlt molestat ligatura hmōi: cū nihil adeo ei placeat i nobis vt vinculū amor⁹ q̄ ei astringimur. Oia quippe alta bona nra ei placēt: ⁊ oia amat: custodit: p̄uat: adauger atz remunerat ppter istū. Oia enī bona q̄ fecit nobis: oia mala q̄ p nobis sustinere dignat⁹ ē: fecit ⁊ sustinuit ppter istud. Quā ppter manifestū sūt: q̄ quāto fortior fuerit ligatura hmōi: q̄ntoq; astri ctior: tāto erit ei acceptior. Caue igit̄ totis studijs ⁊ viribus ne r̄spas vinculū istud: q̄si fractura ista nō ip̄m ligaret s; poti⁹ fugaret a te ⁊ auferret illū tibi: cū tota sequela bonoz q̄ debet inhabitatiōē ⁊ p̄ficia ip̄s⁹. Fortissima igit̄ incessanter vinculū istū: ⁊ strige illō arti⁹. Hoc autē facies āpti⁹ ⁊ ampli⁹ mediādo i mirabilib⁹ ei⁹ q̄ fecit ⁊ facere n̄ desistit. Per illa est innotescit: potētia: sapia: bonitas: pulchritudo ⁊ plarga b̄sificentia ip̄s⁹: q̄b⁹ oib⁹ amabilē se exhibet: ⁊ calorem vitālē dilectiōis sue diffundit i oēs intelligib⁹ cognoscētes ip̄m. Amplius autē ⁊ p̄pens⁹ i eos q̄ studiosiores sūt inuestigatione magnalū ⁊ meditatiōe mirabilū ip̄s⁹. Nō est sine cā dicebat propheta de se. Meditabar in oibus opib⁹ tuis ⁊ adinuentiōib⁹ tuis exercitabar. Et alibi. Delectasti me dñe i factura tua. Etes si pulchritudo ⁊ mirificētia plurimū h̄eat i seip̄o admiratiōis ⁊ delectatiōis: in hoc enī maxie delectabilis ē q̄ ineffabilis ē suauitat⁹ p̄centu velut carmē q̄dam pulcherrimoz gestoz diuinoz ⁊ tota resonat creatorē. Sicut in hoc maxime speciosa ⁊ interi⁹ aspectib⁹ iucunda q̄ pulchritudinē vtiq; creatoris ⁊ inco girabilē s̄litudinē respiciat. Dñe de⁹ ⁊ saluator me⁹ quē nō reputares dirum ac crudelissimū: in quē si q̄s q̄nticūq; ḡra

K
Dsee. iii. b

Deu. 10. c

Prod. 3. b

Aug⁹.

2

Cant. 3. b

Prod. 3. b

10

P̄s. 77.

P̄s. 91.

11

miter peccasset: si offerret se captiōi ⁊ viu-
culis ipsi? vt in captiuitatē hmōi torq̄-
ret ipm q̄tū ⁊ q̄lter veller: si in q̄ hoc re-
cusaret? Hoc igit dñe misericōie cogita de
temet ipso. Scio siqdē me grauissime pec-
casse p̄ra te: tamē offero me captiuitati
tue ⁊ vinculis: vt ibi me ponas: ibi me
detineas atq; custodias: nec solū offero
sed horroꝝ ⁊ peto. Absit a te miserator ⁊
dñe misericors: vt nō benigniorē te mi-
hi exhibeas: q̄ multi duri ⁊ crueles ho-
mines se mihi exhiberēt: si i eos peccas-
sem ⁊ hmōi eis satisfactiōē offerre: nec
obijcias mihi de captiōe ista ⁊ vincu-
lis istis q̄c̄q;. Scio nāq; igit q̄ captio
ista ⁊ vinculario sunt tibi oib⁹ alijs gra-
tiores. Nō igit debet obesse mihi ad iue-
niēdū misericōiam tuā q̄ talē captiōem
eligis: nec ip̄a p̄pter hoc repellit nec re-
cusari debet a te: q̄si tibi placatissima ē
In hac igit captiōe ⁊ in hmōi vinculis
me pone ⁊ detine: ibiq; tracta q̄ dire vt
dure volueris: ibi me torq; p̄ oī b̄nplaci-
to volūtarū tue. Q̄ si dixeris mihi: q̄
i astutia loqr̄ hoc vīz q̄ scio mihi si pos-
se eē b̄n nisi in captiōib⁹ ⁊ vinculis tuis
sim. Et q̄si scio si hoc mihi faceres: q̄
ego captū te h̄fem ⁊ tenerē s̄lū in vincu-
lis meis? Rñdeo dñe misericōie vīz est qd̄
dicis: q̄q; magi prudētia: q̄q; astutia
vocāda sit scia q̄ sic loqr̄: p̄sertim cū vtz
q̄ istozū placeat bonitati tue. Accedit
aut̄ tertiū gl̄ia tua siue honor: q̄ tāta mi-
rificētia tue misericōie me reuocas ad te ⁊
liberas pctōres. Et tu ip̄e testis es q̄ oīa
inueris ad nudū ⁊ lucidissimū: q̄ gl̄ia
tua ⁊ honor ⁊ intētiōe mea ē in pte ista.
Et ego iam in p̄mo dixi tibi q̄ deliciae
tue sunt captio ista ⁊ alligatio tua.

De mirificētia ⁊ virtuti/ bus orationis. Ca. LIII.

¶ **Q̄st** hec iuxta p̄re-
missa ⁊ ordinē p̄missi loqr̄ ali-
q̄ de mirificētijs ⁊ virtutibus
ofonis: vt p̄ hec ad amorē ⁊ studiū ofo-
nis ⁊ accēdaris arti⁹: ⁊ puocaris effica-
ci⁹. Debes igit reminisci illoz q̄ in ipso
tractat⁹ illū initio audisti: videlz q̄ oīs
scificatio: oīs b̄ndictio q̄ p̄ viros sc̄tōs
fit: p̄ ofonē fit i p̄a etiā mirifica trāsmu-
tatio panis ⁊ vini in corp⁹ ⁊ sanguinē
dñi ac redēptoris n̄stī: p̄ ofonē fit: q̄ oīs

ecclesia sc̄tōz petit dicēs: vt nobis cor-
pus ⁊ sanguis fiat dñi n̄stī iesu christi: q̄
p̄ridē q̄ patere. ⁊c. Sanctificatio q̄
baptismalis q̄ est regeneratio ⁊ renoua-
tio aīaz: q̄ nihil in mūdo mirabili⁹ vel
salubri⁹ vel magnificēti⁹ aīe vel glorio-
si⁹ in tota rerū vniuersitate: fieri p̄t p̄
ofonē indubitāter. Nec enī forma ver-
borū q̄ dicit baptizator: Baptizo te i no-
mine patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄ti: ofo est h̄is
intētiū vel intencionē. Baptizo te noīa-
tim iuocatis p̄re ⁊ filio ⁊ sp̄s sancto ad
te regenerādū renouādū ⁊ scificādū. Il-
loz q̄ppe soloz ē ista x̄rus p̄rās. Q̄ si
volueris itelligere i noīe illoz. i. x̄tus:
rect⁹ ē ⁊ christianissim⁹ intellect⁹: ⁊ erit
sensus hic. Baptizo te. A. in noīe. i. i vir-
tute ipsi⁹. p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄ti. Neq; enī
in alia vel p̄ aliā virtutē fieri p̄t tā mi-
rifica mutatio. Siue aut̄ itelligas i x̄tu
te inuocata: siue iuocatoz: p̄ris ⁊ filij et
sp̄s sc̄ti: rectissime itelligis. Et in vtroz
sensu forma illoz x̄boz ofo est vel iuo-
catio vel ipsi⁹ trinitas vel x̄rus eiisdē.
Iuxta modū illū p̄sidera dona singla sa-
cramētoz: ⁊ qd̄ mirificētie ⁊ x̄tus ha-
beat b̄ndictio ⁊ absolutio sacramentalis
in ipso sacmēto p̄fessionis q̄ vtq; ofo ē:
⁊ sentiūt p̄fiterēs: ⁊ signis euidentib⁹ hoc
sepi⁹ expeririūt sacerdotes. Et hec ē x̄s
christi clausū ⁊ manū sacerdotaliū p̄rās
mirifica: quā i ip̄a p̄secratōe sua p̄ ip̄am
sacrā vñctionē olei sc̄ti recipiūt p̄ ip̄am
ofonē p̄ficialē q̄ est hec: Cōsecrē q̄su-
mus dñe man⁹ iste ⁊ scificē p̄ illā vñ-
ctionē ⁊ n̄fam b̄ndictionē: vt q̄cūq; re-
cre b̄ndixerint b̄ndicta sint: ⁊ quecūq;
scificauerint scificent. Amē. Et ⁊ alia
mirificētia virtutū ofonis: q̄ ire dei res-
istit cui nemo resistere p̄t: sicut audiui-
sti in p̄cedentib⁹ ⁊ sermonib⁹ sc̄i Job. Job. 41. 8
De qua dicit ⁊ p̄a: Quis nouit p̄rātē ire p̄a. 39. 1
tue ⁊ p̄ timore tuo irā tuā dinumerare?
Cui etiā accedit ⁊ aliud mirificū: q̄ non
solū virtute ofonis placat ira illa oīpo-
tentissimi dei: sed etiā impetrat ab ipso
⁊ gratia quā nobis cōcedat: de⁹ trinus
⁊ vnus p̄ infinita secula seculoz. Amē.

Dñi Guillelmi Parisiē ep̄i: liber de
arte atq; doctrina orādī: qui Rhetorice
diuina inscribit⁹: feliciter explicit.

Sancti viri et subli-

mis ingenij acumine vigētis. Effrē dia
cont: Libroz p capla distinctio ordina
ra: cū eorū que in ipsis continent sum
maria expositione.

Liber prim⁹ de Conpūcti/ one cordis per. XIII. capitu la distinctus est.

Capitū. I.

Premittit plāctū auctoris p ase sue:
institutōisq; patrū suoz vulnerib⁹ cuz
eiusdē institutionis descriptio: et accu
satione: atq; reprehensione vite et institu
tōis sue: fratrisq; suoz.

II

Accusat duriciā cordis nri: tarditatē
q; nfas ad cōpūctionē: pūssionē et pūias
cū exhortatiōe ad hmoi agēda: et doctri
na quō agi debeant: exēplo patrū cōfir
mās: et ad alioz imitatioē nos puocās.

III

Exhortat nos ad mūdificatiōē tā pp
ter celestia bona nobis pmissa: q; pp
cauēda picula diei iudicij improuise su
perueniētis: quēadmodū diebus Noe
cōtigit timore ex scripturarū cōpletione
exaggerans.

III

Peruasiue pcludit vt volēs saluari
pperet et festinet: pulcherrimas ad hoc in
ducēs siliitudinis cōparatiōes atq; rōes: cū
icūssioē timoris: pp carnales passiōes
et vitia nfa: subisigēs tandē doctrinā q
cogitationes cordis agnosci possint.

V

Excludit errorē: ne qs putet passiōes
supradictas eē naturales: oñditq; ex cō
paratiōe libere volūtarj ad agricolā: quō
circa hmoi passiōes volūtas iserat aliqñ
xutes optimas: aliqñ psuetudines pes
simas: quō etiā diuinas scripturas ha
beat p pūssitatioib⁹: quos si deserēdo ob
errauerit: et penitēs ad legislatozē recur
rerit: cū pietate suscipiatur.

VI

Occasiōe ptractoz gfas agit: cōmen
datq; diuinā clemētiam: benignitatē: et
miscēdiā: cū pūssitatioē pūmoy dei bñ
ficioz: vt ad ei⁹ dilectionē nos puocet.

VII

Acriter increpat eoz ignauitiā q hūc se
culo renūciauerit: et tñ carnalia et trena
reqñrūt: mults eos cōmonēs: exhortās et
terrēs rōnibus: exēplis atq; piculis: vt
ad cōpūctionē et penitētiā incitent.

VIII

Inducit ex supioz recordatiōe cōpū
ctionē et qrelā auctoris miserā suā pū

tētis: et miscēdiā dei: fratrisq; suoz pces
iplozāt: sollicitudinē q; carnalē dissua
dentis: et ad negociatiōē spiritalē atq;
vite et negociorū nostrorū rationē p sin
gulos dies faciendā exhortantis.

Exhortat vt tribulatiōes mūdi patiē
ter tolerant: et ne spes i tpalib⁹: s; in dñi
amatorj hoim benignitate ponat: q; cū
cta bona largi: et laboratē mercede nō
frauda: p hoc puocās nos ad vigilantiā
vt adueniētē spōso et atq; i regni suscep
ptj: nos excludamur: et postea negligētiā
nfas frustra desicam⁹ docet q; quō dñm
iuocare debeam⁹: p pfectos viros imita
ri: corp⁹ ad carnalia nō assuefcere: discre
tionē nūhilomin⁹ circa ei⁹ castigationē
obseruare: admonēs tādē vñiqueq; ita
debere incipere: vt possit iceptū pficere.

IX

Ueros et pfectos monachos cōmendat
et ad certamē puocat: pigros p aptā sili
tudinē cōsuta: ostenditq; ex cōparatiōe
monachi ad militē: quē segnis et negli
gēs a diabolo vincat: vigilās vero per
gřam dei adiuuet: occasiōē cui⁹ tandem
diuinā gratiā plurimū cōmendat.

X

Inducit iuitatiōē auctoris auriliuz
spōdētis et ad ablutiōē vitiōz pīuadē
tis: et vt ad ipm iclinē iuitati: expti se
pūssitatioē prestātis et offerēt: pūssitatioz
vt ad pfectā singlarēq; pudicitie virtutē
se pparare festinet: quā excellētē cōmē
dās: pulchras iducit siliitudines: tādē eos
desicēs: qui illā habuerūt et pāiderunt.

XI

Dictoz occasiōe exhortat eū q; grac
tā pudicitie et castitatis virtutē habet:
ne illā amittat tradēdo se in vincula in
imici idoneis exemplis adducēs: atq; de
monstrās: quō hec virt⁹ liberari possit:
ita vt nihl ei nocere valeat.

XII

In psona auctoris glorificat et magni
ficat dñm amatoris hoim: multisq; de
uotis deprecationib⁹ benignitatē ei⁹ pro
mentis illuminatiōe vultez suoz sana
tione: ac gratie collatiōe interpellat.

XIII

Sancti Effrem liber scōs de Cōpūctiōe in. V. capla diuidit.

Inuitat nos ad cōpūctionē et docet
quō ad illā pueniāt: phibetq; negligē
tiā ac pusillanimitatē: et exhortat vt do
minū iuocem⁹: fiducialiterq; ei seruia
mus: corda nostra sanctificem⁹: nobis
inuiē ignoscāmus: atq; de pfectiōe nō

Capitū. I.

Tabula

stra nō ssumamus: pulchre tandē monachū agro seminario cōparans.

II Excitat nos ad vigilantiā in belli certamine infirmitatēq; nostrā cōsolat ex virtute dñi qui est agonista noster: atq; exhortat ad mutuū adiutorii: vt sic in vnū inuicē spīrantes: aduersariū nostrū pfundam⁹ ac supem⁹: et desū honorificemus. Et ob hoc cōmendat multitudinē monachoz simul deo militantiū: multis rebus tā multitudinē monachoz q; singulos monachos cōparando.

III Exhortat ad tēptationes sustinēdas et inducēs ea in quib⁹ cōsistit gloriatio monachi: docet quō is qui vitis poccupatus est pulsare debeat ad ostium dñi: qui nō deerit: si pulsans p̄titerit: sed misericorditer subuenit.

III Beatificat digne deo militātes et corōnā eterne beatitudinis p̄merētes: excludensq; negligentīū excusationē: et plures eos rōnibus terrēs: ad vigilantias et cōpunctionē puocat.

V Suadet occasione dictoz vt iportune desū desicemur quaten⁹ nos liberet a futuris malis et regni sui p̄cipites faciat: plures adducēs cōpuncti cordis obsecrationes: petitiōes atq; supplicatiōes quib⁹ exorandus est dñs.

Sancti Effrem liber de Iudicio dei: et resurrectione: de regno celoz:
et de iudicia aīe. V. p̄tinet capla.

phm. I. Exhortat nos: vt mētes nras sp̄paremus et emūdem⁹ isistamusq; vt celestia sapiam⁹ et eterna sectemur: ad illas q; p̄missiōes tēdam⁹ de q̄bus oēs sc̄i suspirauerūt iudiciū diē expectātes: p̄ditiones illius diei atq; iudiciū exponens.

II Ex rememorationē diei iudiciū excitat nos ad vigilantia et ad imitationē sc̄orū patrū: vt a p̄familiaris christo dño in eternā māsionē recipi mereamur: multas illi⁹ māsionis p̄ditiones exponēs.

III Exhortat nos ad sp̄ationē illi⁹ terribilis examinis: in q̄ oēs act⁹ nostri: cogitationes eloquia arguent⁹: vt etiam iō egalta et terrena atq; trāsitoria nō queram⁹: sed intuitū nrm ad sc̄os desicetamus: qui p̄pter celestis patrie desiderii plurima sunt p̄gressi: quos si imitari fuerimus: cū ipsis q; cōregnabimus.

III Prouocat nos exdictis vt festinem⁹

ne ab ill' eternis bonis excludamur: et ne sempiterna picula icidam⁹: si negligētes fuerim⁹: occasiōe illi⁹ tādē multa picula et supplicia dñatorū explicans.

Inducit auctorē miserā suā deploratē: fratresq; suos rogantē: vt orēt et p̄ eo et seip̄s: licet nūc futura illa mala effugere possint: celestiaq; gaudia cōsequi: que breuiter et sūmatim cōmemorat.

Sancti Effrem liber de Beatitude aīe p. IIII. distinguē capla.

Multos in diuersis xtutib⁹ et bonis exercitiis se occupātes: beatos p̄dicat: negligētesq; ex metuēda mortis hora et egressu anime de corpore p̄terret. Caplm. I.

Causa p̄dictoz nos exhortat ad odiū mundi et dilectionē christi: obsecransq; vt intēte dño feruiam⁹ et nō mundo qui plenus est laqueis mortis: vt etiā ob id aīas nostras omemus p̄nis sancte cōuersionis: quib⁹ possumus laqueos istos in quoz medio ambulam⁹ vitare: excitans nos post hec ad vigilantia: spem lōge vite penitus excludens. II

Propter p̄memorata piculosaq; tpa ventura: ac etiā p̄sentia mala que quotidie crescūt et in p̄i p̄ficiūt: admonet vt diē mortis atq; iudiciū futurū semp aīi oculos habeamus: ostēdit quoz q̄s illa effugere possit: et q̄ de causa multū in ea incidunt: negligentia nram rephendēs: multisq; argumētis diligentiā suadens et ad sollicitudinē incitās. III

Ex eo q; tā hora diei vndecima est: et vie nre cursus lōgissim⁹: iurit nobis timorē et ad vigilantia excitat: et effugatiōe etiā et expulsiōe charitatis nos accusat: docetq; qd agere deat q̄ celestis eē desiderat et pulchrā ad hoc adaprat similitudinē IIII

Sancti Effrem liber de Penitētia. V. cōprehendit capla.

Ex pietate dñi nri iesu christi q̄ de sinu patris descēdit et p̄ctōres ad penitentiā vocaret et male habētes sanaret multis rationib⁹ incitat fauciati p̄ctōrē vt p̄ vulnerū suoz sanatione ad medicū benignissimū et p̄missimū festinanter accedat: q̄ p̄pter multā suā bonitātē statim inueniē ab inquirētibus se. Caplm. I.

Ex cōmemoratiōe charitatis benigni II

etatis et misericordie dei: diligenter nos exhortatur: ut in hoc seculo penitentiam agere conemur: eo quod in alio seculo quod omnibus malis repleti est: fructuosa penitentia agi non potest.

III Superiorum exhortationis causam exponit iterum: suadet ut transitorii vanitatem hoc seculi: et que in eo sunt contemnamus quemadmodum multi sancti et iusti fecerunt: qui nunc paradisi delicias fruuntur: postquam ex hoc illorum errore qui huic seculo vano et illis que in eo sunt adherent: et multipliciter ipsis timorem incutit.

III Ex recordatione predictorum adhuc amplius precorem preterit et admonet: ut quantum tempus hic datur ad beatitudinem dei percipiendam se parat ostendit: ob hoc qui divina beatitudine digni sunt: et mercedem atque gaudia illorum exponit.

V Inducit auctorem ob timorem supra memoratorum cogerentem et femeripsum deplorantem: delicias obsecrantem ut in hora adveniens ei non indignus inveniatur: ne auditurus sit formidanda illa sententia discende a me operante iniquitatis: nescio quis sis: sed ut gratia miserationis sue ipsum salvet: et in paradysum deliciarum inducat.

Sancti Efremit liber de Vita etamine spiritali p. III. capta diuisus e.

Capitulum I.

Ex celestibus et eternis bonis luctatoribus et victoribus promissis prouocat nos ad certamen spiritale: docet etiam quibus armis indui debeatis qui victor cupit existeret: et que fugere est oporteat: ne armis spoliaretur: ac maxime dissuadet vinum et ebrietatem: quod ipsa anima templum dei existens pollutum subigitur quibus mala que inde sequuntur.

II Ut imitatores simus sanctorum patrum qui purissimum dei templum existerit nos obsecrat: utique precipue exempla illorum sectemur. In ieiunio: oratione ac ceteris humiliter cohortatur: que etiam in orationibus canenda et que seruanda sunt aperit. Sollicitudines preterea huius mundi: negligentiam atque desidiam dissuadet et ad preparationem ut celestem regnum ad quod inuitamur possideamus nos incitat.

III Ex multis que benignus dominus noster pro nobis fecit ut ipsum quereremus: excludit omnem excusationem negligentie nostre et post monita saluberrima: monachis et discipulis christi congrua ad eum nos imi-

tationem simulat: commemoratisque iterum pluribus que pro nobis fecit atque pressus est: laudes ipsi in persona auctoris refert et exorat ut post conunctionem et sanctimoniam in requie paradisi suscipiat.

Sancti Efremit liber de Die iudicii p. VI. distinguit capitula.

Capitulum I.

Inducit sancti Efremit exhortantem et obsecrantem omnem sollicitudinem a nobis precipiens: ex eo quod nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi peruersatio sancta et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoque nobis incutientem propter manifestationem coram iudice omnium que hic occulta sunt: quod aperta similitudine declarat.

II Arguit negligentiam nostram et ostendit quod iudex rationem per hac negligentiam exquiret improprias nobis omnia que prouult vel fecit pro nobis.

III Occasione dictorum conuocat nos et instruit quod dominum adorare: laudare et obsecrare debeamus.

III Ex hoc quod deus nihil preter salutem nostram querit: reuocat nos negligentiam et excitat ad vigilantiam et exercitum bonorum operum atque dei dilectionem: et huius occasione excellenter virtutem charitatis commendat.

V Exponit consilium auctoris consulentis ut festinemus digne conuersari secundum dei voluntatem: sollicitique pro salute nostra in orationibus: ieiuniis: vigiliis et lachrymis nos exerceamus: ut fiduciam habere possimus in illa terribili hora iudicii: peccatores quoque ad conunctionem incitantis: et ea de causa multis precibus conpunctionem extollentis.

VI Inducit auctorem negligentiam et miseriam suam confitentem: aliosque ne ipsum imitent auertentem et ut dominum pro se orent deprecantem atque cum gratiarum actione librum hunc concludentem.

Explicit tabula sancti Efremit.

Ingeniosi: accutissimi: sanctique viri Effrem Edissene ecclesie diaconi: de cōpūctiōe cordis Liber prim⁹ incipit.

Præmittens planctus auctoris p̄ anime sue: institutiōisq; patrū suoz vulnerib⁹: cū eiusdē institutionis descriptione ⁊ accusatione atq; reprehensione vite ⁊ institutiōis sue: fratrisq; suorum. Caplm. I.

Dolor me cōpellit

dicere: ⁊ iniquitas mea cōminat mihi vt sileam. Terrores me p̄ loqui vehemēter purgant: ⁊ delicta mea silentiū me h̄re cōpellunt. Quia ergo ab vtrisq; coactor: expedit mihi vt enarrem magis dolorē cordis mei vt q̄dā refrigerium capiam. Anim⁹ me⁹ sauciatur ē: ⁊ oculi mei lachrymas cōcupiscit. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymarum: vt p̄ vulnerib⁹ aīe mee indefessim dieb⁹ ac noctib⁹ defleam? Necnō etiā institutiōis n̄re mollicies: que temporib⁹ n̄ris efficit: quō repleta est vulnerib⁹ ⁊ ignorātia: Etatis siq̄dem ei⁹: qualitatē vulneris suoz p̄siderare non sinit. Nam institutio illa que fiebat in diebus patrū n̄roz: q̄ in vniuersa terra q̄si q̄daz luminaria resulserunt: hec erat. Cōuersabant quippe in ea q̄si inter spinas et tribulos: hereticoz vici atq; impioz quasi preciosi lapides ac splendide margarite. Quoz cōuersationē nimis castam ac sobriā: ipsi inimici vidētes imitatores eorum fieri gestiebāt. Quis est humilitatem eoz cernēs: nō prim⁹ cōpungebat? Aut q̄s eoz modestiā aut quietudinē inueniens: nō p̄festim ammirando obstupuit? Quis amator pecuniāq; parisiā eoz ac nuditatē aspiciens: non totū mūdum odio habuit ac dispexit? Quis fraudator aut arrogās sobriam eoz vitā attendēs nō illico ad hūilitatē semetip̄m p̄uertit? Quis aut fornicator aut p̄phan⁹ ad ofonem eos cernēs subsistere: nō statim castam ac pudicā sectat⁹ est vitā? Quis hō tractandus ac furore replet⁹: si eos attēdit nō oēm rancoris amaritudinē cōmuta-

uit? Hic est positi certauerūt: nunc affibi cōstituti letant⁹: quia de glōrificatione est in eis: ⁊ oēs edificatiōē aīe inueniunt. Nostra aut institutio rectas desolens vias: p̄rupta ⁊ aspera icedit itinera. Nō est est qui p̄pter deū a facultatibus suis abscedat: neq; est qui ob eternā vitam semetip̄m subiciat. Nō est mitis neq; humilis: nō est quiet⁹: nō est firmiter stabilis: nec est q̄ iniuriam p̄pessus sustineat. Nō est cui male dicat⁹: ⁊ sufferat. Iḡit osus sunt p̄traditores: oēs furibundi: ⁊ oīs pigris torpentes: oēs ad amaritudinē p̄mpti: ⁊ oēs adornati vestib⁹ faciles: oēsq; ianis gl̄e cupidī: oēs vani ac timidi: ⁊ oēs semetip̄s amātes. Etenim q̄ venit institui: aliq̄ instituat: alios instituere cupit: ⁊ docere aliq̄ discat. Priusq; erudiat: p̄mulgare vult leges: ⁊ anteq; discat ordines syllabarum philosophare incipit. Priusq; subiciat: vult habere subiectos: ⁊ aliq̄ maior lussus obtemperet: arripit iuben- tis officium. Et anteq; instruat: instruere cupit ac monere usurpat. Si autē q̄s in gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadam insolenter in moribus imperat. Si aut ex locuplete paup̄ fuerit: honorē sibi p̄festim expetere usurpat. Si hō ex lope de requie sciscitat: si opari⁹ fuit: digitis cōtinuō studeat teneros ac delicatos h̄re. Quis est itaq; qui n̄ram institutionē nō desseat ⁊ Abrenūciantes siq̄dem seculo: que terrena sunt sapim⁹. Et q̄dem agricole p̄tempserūt terraz: ⁊ nos q̄ videmur spirituales esse: colligati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati sumus: ⁊ fratres charissimi: vbi venimus? Ad contēntiā vocati sumus: ⁊ escari exquiriturum industriaz adhibemus. In nuditatem venimus: ⁊ de amictu vestimentoz cōtendim⁹. In subiectionē vocati sum⁹: ⁊ impetrantib⁹ contradicim⁹. In molestiam ⁊ quietem venim⁹: ⁊ omnes quasi fere agrestes efficiimur.

Accusans duriciā cordis nostri: tarditatemq; nostrā ad compunctionem: cōuersionem ⁊ penitentiā: cum exhortatiōe ad huiusmodi agenda: ⁊ doctrina quo modo agi debeat exemplo patrum cōfirmans: ⁊ ad illoz imitationē nos puocans. Caplm. II.

Egētes nō agno-

scim⁹: et audientes nequaquā in aures nras pcpimus. Si aliquis pñciens iter: homicidius ppetrat⁹ repente agnouerit: vult⁹ ei⁹ illud coimutare: et cor ei⁹ pauore pcutit⁹. Prophetas et aplos legim⁹ interfectos: et risus pferim⁹. Et qd dico pphas et aplos. Ipsum dñm: vbi patris pepēdisse in ligno et ppter peccata nra pempt⁹ esse audiui⁹: et legim⁹: et elata ceruice ptemnim⁹ et ridem⁹? Sol nō potuit ferre dñi nri cōtumeliā: s; claritatē suis luminis cōuertit i tenebras: nos autē a teneb⁹ malicie nre cōverti nolum⁹. Uelut tēplū qd nihil deliquit a semetipso scissum ē: nos autē ppter peccata nra cor nrm cōpungi nō cupim⁹. Terra iugiter ptemescens a facie mēis incutiat: et nec sic ob nram duriciā formidam⁹. Urbes absorptę sunt: et loca ab ira dñi desolata sūt: et nec sic trepidamus. Sol semel et iter meridians horis sup nos obscurat⁹ ē: et nec sic corde expauescim⁹. Bella pstat ac diuersaz gentiū barbaraz cōmora sūt: et regiones nre desolate sunt vt nos meruēdes desū pñiam agerem⁹ cū indigeam⁹ pñia nō dixer⁹ aut mensis: sed tempoz plurimoz: et nec si qdem cōverti volum⁹. Pñiam itaq; agamus frēs: vt peccatoz nroz pñiatorē deum hñe possim⁹. Depcemur eū: qz exacerbauim⁹ eus. Humiliem⁹ nos vt nos exalter. Plangam⁹: vt psole⁹ nos. Proficiamus a nobis psuerudinē malā: et qñi vestimentū dñtū animi induam⁹: martire nos qui hñc cōuersationē angelicaz pmeruim⁹. Et iam dilectissimi assumamus mensurā ac regulā bonā illaz atq; pfectā patrū nroz. Ne hodie ipm aque potū accipias: et crastina diuersa calciamēta req̄ras. Ne hodie cūcinā vestem: et crastinā trilecem induar. Ne hodie vilissimo habitu et crastina cōposueris et ornatus incedas. Ne hodie mitis et humilis: crastina vō petulās ac supb⁹. Ne hodie quiet⁹ et obediēs: crastina turbid⁹ et contradictor existas. Ne hodie in letu sis et lamentatione: et crastina risus cum cāchinno pccaciter pferas. Ne hodie sup nudā humi quiescas: et crastina lectuli mollicie delecteris. S; ad vnā regulā cha-

ritissime temetipm astrige: p q possis deo placere: et ridemertipm ac primis tuis vtilē te exhibere. Si aut mortificaueris temetipsum et solus es: noli discernere si ab alijs tibi ministrati fuerit. Si aut cum multitudinē fueris: audi dñm desū dicētē. Quēadmodū vultis vt faciāt vobis homines: et vos facite illis. Si vero necesse fuerit vt tibi ppter mortificatores corpis ministret: attende ne primo tuo in aliq inferas lesionē. Propter hoc est pfecti pñes fundātes temetipsos i vnā regulā cōsumati reperiunt. Quicqd a principio arripuerit vsq; ad finē vite: nullis negocijs ipediti integrū suauerit. Vsq; ad quinquagesimū siquidē et eo ampl⁹ annum exigētes: in nullo cepit regulā mutauerit. I. cōmentāti bonā atq; irreprehensibilē: escarū absidantiā ac lingue intemperantiā cōhibētes: secretas aut humilitatē cordis: mansuetudinē dñi: et fidē: nec nō et charitatē: que pñce ac spūalis edificationis vinculū est. Sup his aut oib⁹ pauprat⁹ voluntariā: et ab oibus negocijs terrenis quietudinē et vitā pudicā ac sobriā: vigiliāz qz oronum instantiā cū cōpunctione cordis et slerib⁹: et nō tñrisum: s; et subridere pcauebāt. Supbia aut ab eis oīno calcata est. Ire namq; ac furoris feruor frigit in eis. Aurum apud eos aut argentū p minimo ducebant⁹: et hoz oīm cōtagione semel emūdati sunt. Idcirco et de⁹ habitauit i eis: et i eis glorificat⁹ ē. Qui ridebāt eos et qui audiebant de eis: honorificabāt desū. Idcirco vnusquisq; nisi se emūdauerit ab oī re nequā et a sordidīs qz cogitationib⁹: concupiscentiaz qz malaz: necnō et a furore atq; inuidia: supbia qz ac vana gloriā: odio et detractione: cōtradictione ac verbositate: et inordinat⁹ actib⁹ qd odit deus auertat temetipm ac peul faciat: nequa qz in eo habitat de⁹. Dicitio namq; mibi. Si quis te in luti ceni piecerit: et tibi spūte esse fecerit: libet hoc ferre? Si tu cū sis cinis et vermis hoc sustinere nō potes quō vis inpolluti desū: qui cū sanct⁹ et in sanct⁹ requiescere solit⁹ est: vt in te cum sis totus feridus: et cenoso horrere repletus inhabitet?

Exhortās nos ad mūdificationē tam ppter celestia bona nobis pmissa: qz ppter cauēda pñcia dñi in-

dicij iprouise supuenient; quēadmodū
in diebus. Nōc prīgit: timore ex scriptu-
rarum cōp̄lētione exaggarans .Ca. III

¶ Ideo fr̄es cha-

rissimi: mūdē⁹ nōsmetipsos
v̄t in nobis habiter: ⁊ p̄missa

ei⁹ celestia p̄seq̄ mereamur: ne ei⁹ nomē
scō qđ inuocatu ē sup nos: iferam⁹ iniu-
riā: nec p̄p̄t nos nōmē dñi a p̄dis blas-
phemet. Parcam⁹ nobismetipsis: ⁊ itelli-
gam⁹ qđ i noīe ei⁹: n̄m qđ sonat nomē eo
qđ ipse christ⁹ vocet: ⁊ nos nihilominus
christiani. De n̄ spūs ē. Efficiamur ⁊ ⁊
nos spūales: vbi ē ess̄ spūs dñi: ibi liber-
tas. festinem⁹ ⁊ libertatē hui⁹ p̄seq̄ bo-
nitatē. Cōsiderem⁹ q̄lis ⁊ quāte p̄sario-
nis nos dignos effecit. Agnoscamus: qđ
nos ad nuptias iuitauit. Saltē nōsmet-
ipsos diligam⁹: quēadmodū ipse dilexit
nos. Desiderem⁹ eum: vt glorificet nos.

Cōsiderem⁹ autē ne i die iudicij vltiōez
duplicē exoluam⁹: cū recessisse qđē vide-
amur a seculo: ⁊ ea qđ sūt seculi sapiam⁹:
p̄ternitēs qđē pecunias: ⁊ iterū p̄ eis dē
solicitudinē gerētes: carnalia fugiētes:
⁊ eadē denuo p̄sequētes. Tū vereor ne
dies ille sup nos rep̄et⁹ insitiat: ⁊ subi-
to nud⁹ atq; inanes: necnō ⁊ iam impari
vnusq; semetipsum vitupare incipiat.

Idip̄m nāq; ⁊ i dieb⁹ Nōc p̄p̄si sunt.
Manducabāt: ⁊ bibeāt nūebāt ⁊ nup-
tū tradebāt: ⁊ mercimonijs īsistebāt: do-
nec venit diluuiū ⁊ p̄didit vniūsos. Ad-
mirabile aūt negociū erat fr̄es. Uidebāt
nāq; quō cōueniebāt i vniū iumēta cam-
por: elephanti qđē ab India: ac p̄sīde
p̄tib⁹ aduētabāt: leones aūt ac p̄ardi cū
hoib⁹ ⁊ hircis cōmixt⁹ p̄iter: ⁊ nihil se le-
dentes inuicē p̄currebāt. Serpētes ⁊ vo-
lucres p̄nate: insectātes neminē cōflue-
bant: ⁊ i circūitu arce diuina p̄udentia
morabant⁹. Hec q̄ singulos dies fieri per-
spiciebāt. Ip̄m qđ arce edificij p̄conē ad
eos vt p̄nāz agerēt in clamantē: i nullo
p̄sū curabāt: neq; cernētes tale mira-
culū: cōueniēti scz irrōnabiliū iumentoz
cōpūcti sūt ad saluandū. Timeam⁹ igit⁹
charissimi neq; ⁊ nob̄ hec parī pringat.
Scripturē etēss̄ cōplete sunt: ⁊ nō est qđ
relinquat⁹: nisi aduersarij n̄si aduentus
horribilis. In cōp̄lētione est̄. romani re-
gni necesse est seculum p̄sumari.

¶ Persuasiue concludēs vt

volēs saluari p̄peret ⁊ festinet: pulchras
ad hoc iducēs silitudinē cōp̄atiōes atq;
rōnes: cū incussione timorē p̄pter carna-
les passiōes ⁊ vitia n̄sa: subūgens tādē
doctrinā qua cogitationes cordis agno-
sci possit. Ca. IIII

¶ Uli ḡ saluari vult

q̄ p̄peret ⁊ festinet. Et q̄ vult itro-
ire i regnū: ne velit incuriosus
existere. Et q̄ vult libari a gehēna ignis
legitime colluctē: ⁊ q̄ imortales x̄mes
effugere: vigilās d̄z esse ac sobri⁹. Qui ex-
altari desiderat: semetip̄m hūiliter: ⁊ qui
gaudere desiderat: lamētē ⁊ lugeat. Qui
diligat introire i thalamū: relucētē lam-
padē: ⁊ oleū sibi sumat i vasculis. Qui ex-
pectat i illis nup̄ijs inuitari: splendida
indumēta possideat. Ciuitas regj n̄ri ex-
ultatione ⁊ leticia plena ē: imēstratē de-
coris ac lumis radiat: dulcedine infatia-
bili suauitateq; redūdāt: vite qđ eterni-
tate exūdāt. Cōmorātib⁹ i ea: abūde hec
oīa largiter p̄fluūt. Qui ḡ cupit eē ciuis
regnī: ad hec qđ mēorauim⁹ festin⁹ occur-
rat. Dies est̄ p̄cludit⁹: ⁊ nemo nouit: qđ
sibi i itinere hui⁹ vite p̄rigat. Quēadmo-
dū est̄. si qđ viator arripiens itineris sūi
longū internallū: discumbēs obdormiat
vsq; ad vesper⁹: deinde exprosecat⁹: p̄pi-
ciat qđ iā claudit⁹ dies: cū cepit p̄perare
rep̄tē efficiant nubes: grandinis: toni-
trua qđ ⁊ fulgura: ac p̄sūre est̄ vndiq; cō-
turbationesq; circūdēt: ita vt neq; ad
māstionē valeat puenire: neq; ad locum
illū: seu i tēte tempestate diuerrere. Sic et
nos: si i hoc tpe negligam⁹ huiusmodi
p̄niam: sustinebim⁹ vltionē. Incole enī
sum⁹ i hac vita: atq; pegrini: festinem⁹ ⁊
in patriā ⁊ ciuitatē n̄ram: locupletes ac
diuites remeare. Negociatores sumus
spiritalēs: qđrētes p̄ciosissimā margaritā
que ē christ⁹ saluator n̄ri: gl̄ia n̄ra ⁊ the-
saur⁹: qđ a null⁹ latronib⁹ inuadit⁹ v̄l furat⁹
festinem⁹ ⁊ possidere est̄. B̄tis nāq; ē: est̄
amq; b̄tis: qđ festinauerit possidere eum.
Possidēdo nāq; est̄ gl̄ia: p̄meremur. Mē-
serabil⁹ aūt ē: qđ creatorē vniuersoz possi-
dere neglexerit. P̄mōi est̄. hō sp̄tē se in
p̄niciē tradit: nolēs possidere ab eo. Nū
qđ ignorat⁹ charissimi: qđ palmites sum⁹
ex vite x̄issima: qđ ē christ⁹ iesus? Uideat
itaq; vnusq; v̄m: ne infuctus existat
Pater est̄. X̄itatz: afferētis fructū vites
studiose excolit: vt ampliorē p̄ferat fru-
b

etiam: q̄ aut nō p̄tulerit fructū: abscideat
 ⁊ extra vineā p̄ciet: vt ignis incendio
 p̄cremat. Propter q̄ attendite vosmet-
 ipsos: ne in fructuosi inueniamini: ⁊ excisi
 in escā ignis tradamini eterni. Semen
 optimū sūm? q̄d christi? p̄familias: q̄ est
 celi ⁊ terre cōditō: seminauit. Ecce iam
 messis aduenit: ⁊ messorēs iam falces ad
 metendū p̄paratas in manib⁹ tenēt. Vi-
 dete itaq; ne q̄s v̄m zizania inueniat: ⁊
 colligatos ī manipulos eterne flāme ar-
 dorib⁹ flagret. Nōdū intelligit frēs: qz
 terribile nobis trāsfretandus est pelag⁹.
 Qui p̄fecti fuerint: ⁊ viri sapientes ⁊ nego-
 ciatores iam parati h̄ntes questū merce
 monij: cū gaudio expectāt: qñ eis vent⁹
 aspiret: ⁊ trāsfretātes hoc pelag⁹: ad por-
 tum vite eterne pueniūt. Ego aut et q̄
 mihi sunt siles: cum p̄ diuersa huc illuc
 attrahimur extollimur: neq; in corde
 n̄so sollicitudinē gerim⁹ q̄d necesse ē no-
 bis h̄nc transitū trāsmearē. Cū prime-
 sco ne subito vent⁹ aspiret: ⁊ inueniamur
 impari: tunc victos nos manib⁹ mit-
 rant ī tenebras exteriores: vt ibi dies ne-
 gligentie n̄re atq; segnitie desicam⁹: cer-
 nentes q̄dē alios exultantes ⁊ letantes:
 nos x̄o in tribulationib⁹ ⁊ laborib⁹ cō-
 strutos. Portus namq; ille negotiorū
 est: ⁊ vnusq; in suo p̄fessionio exultat:
 et in suo mercimonio letat. Necit⁹ di-
 lectissimi: qz rex regū: ad filiū sui nuptias
 nos inuitat? Quid negligimus ⁊ nō festi-
 namus: h̄ nobis indumēta splendida: ⁊
 lampades relucētes: ⁊ oleum in vasculis
 n̄ris assumere. Si at̄ q̄s usurpauerit in-
 troire: vestem nō h̄ntis nuptialē: aduerte
 qd hmōi pariat. Iubente est rege alliga-
 bunt est manib⁹ ⁊ pedib⁹: ⁊ mittēt in te-
 nebras exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor
 dentium. Timeo est charissimi ne carna-
 les passiōes de thalamo illo nos efficiāt:
 ne habitū solūm extrinsec⁹ osidam⁹: et
 h̄ntes carnales passiōes: intrinsec⁹ lan-
 gueam⁹. Exteriori sūddē habit⁹ vbi mens
 n̄ra habitet: ostendit. Ornat⁹ h̄ppe vestitus
 indicat: qd ea que terrena sunt sapim⁹.
 Per studiū clarioris amictus ab eterno
 claritate nudū esse dignoscimur. Escarū
 x̄o suauitas: gula nos esse subiectos cō-
 mendat: ⁊ p̄ amorē placendi nobis ina-
 nis glorie cupidū esse dignoscim⁹. Acci-
 dia aut pigritia nos extorperē demonstrat
 cupiditas plurimū possidendi nequaq;

nos desiderare christi ostendit. Inuidia
 etiā nos indicat vitiōz seruitutē ēē sub-
 iectos. Per linguā aut qd cor desiderat
 p̄dicat. Que est cor desiderauit hec me-
 ditat⁹ ⁊ lingua: ⁊ sepe p̄ labia dephēdit
 mentis occultat: eo qd os n̄m pateat: non
 h̄ntis ostiū nec custodē: ⁊ s̄mo n̄ indiffe-
 rēter p̄spens egredit. Per simones aut
 sepe cor n̄m inimic⁹ latrocinat⁹ facilitā-
 te x̄boz: os est cū nō suat cū corde my-
 steria furat⁹ ab eo cogitatōes: ⁊ cū puta-
 uerit cor apud se retinere mysteria: oris
 in t̄pantia publicat: ⁊ cū arbitrat⁹ se ab
 aliq̄ nō intueri p̄ simōes denudat. Sui-
 uitas est detractōis: odio eā repletā esse
 demonstrat. Ne q̄ decipiat h̄ntes putans se
 esse aliqd p̄ religionē: qd videt extrinsec⁹
 Si enī putauerit q̄ fallere frēs suū: reli-
 gionē simulās: semetip̄m fallit ac decipit
 Ecce enī ex p̄satione ipsi⁹: falsa ei⁹ reli-
 gio demonstrat. Si aut cupis cogitōes
 cordis ei⁹ addiscere: accede ad os eius: ⁊
 discē ab eo: vtq; de terrenis: an d̄ celestib⁹
 cogitet: de sp̄alibus: an de carnalib⁹: de
 voluptatib⁹: an de p̄tinetiā: de affluētia
 possidētiā: an d̄ volūtaria paup̄tate: d̄ hu-
 militate: an de elatide arrogātie: de cha-
 ritate: an d̄ odio. Ex thesauro est cordis
 p̄uenit enī os cibos p̄ferre his que ad se
 accesserit. Ex meditationē qz lingue ⁊ cō-
 uersationē hoīs: qd cor desideret: vtrū
 christi aut p̄is seculi cōprobat. Et in-
 sibilis aīa s̄lis sit siue b̄a siue mala: p̄-
 act⁹ corporis sui p̄spicit. Que quidē natu-
 raliter bona est: sed subintrante malicia
 p̄ liberum arbitrium cōmutat.

Excludēs erroē: ne quis pu-
 ter passiōes supradictas ēē naturales: ostē-
 densq; ex cōpatione libere voluntat⁹ ad
 agricolā: quō circa hmōi passiōes volū-
 tas l̄erat aliqñ x̄ntes optias: aliqñ cō-
 suetudines pessimas: quō etiā diuitias scri-
 pturas h̄eat p̄ p̄siliatorib⁹: q̄s si deserē-
 do oberrauerit: ⁊ penitēs: ad legislatorē
 recurrerit: est pietate suscipiat. Ca. V

Ec quisq; natura
 les asserat passiōes: ne q̄cunq;
 asseruerit: culpāt⁹ existat. Attē-
 de teip̄m ne bonā p̄ditionē: boni dei: ad
 crimen deducas: fecit est deus oīa bona
 valde: naturā quoq; n̄ram bonis operi-
 bus decorauit. Si q̄s aut s̄m naturā ef-
 riat: nō iculat: si ī mēsurā s̄pserit cibū:

Mat. 22. c

Gen. 1.
Eccl. 3.

si aut edens mēsurā excesserit: denotaf.
 Naturalē nāq; esuriē q̄s nesciat. Nihil
 omin⁹ si fm naturā q̄spit sitiat: nō erit
 in culpa: si potit ad mēsurā pcepit: si xō
 modū in bibēdo excesserit: dehonef.
 q; nafalis ē sitis. Rursū si fm naturas
 q̄s dormiat: nō iculat: s; ad mēsurā dor
 mitat: si xō supra naturā a sōno indulse
 rit: aut enervatū semetipm sopori atz in
 ercie tradat pdit natura ppria qd sōni
 psuetudine supat. Natura, siqdē t psue
 tudo: vtrazq; ptiū pdicatores existūt.
 Natura q̄ppe indicat sūtute: psuetudo
 aut significat volūtātē. Ex vtroq; n. hō
 p̄sistit. Volūtas aut cū liberā hēat facul
 tatē: q̄si qdā agricola eē videf. Inserit
 nāq; in hoīs natura quēadmodū volue
 rit: aliqñ qdē x̄tutes optias: aliqñ xō
 psuetudines pessimas. Hoc autē modo cō
 suetudines inserit malas. In esurie qdē:
 gule libidinē. In siti aut bibēdi copā.
 In sopore xō enervationē: t infatigabilē
 sōnū. In obrutib⁹ xō oclor: pessimos t
 volatiles sēsus: t x̄trate mēdaciū. Inse
 aut rursū x̄tutes optias. In cibo qdē ab
 stinētiā. In siti aut roleratiā. In sōno vi
 glias. In mēdario x̄itate. In oclor ob
 rutib⁹: castitatē. Volūtas siqdē nra cū
 sit forma agricolei: mōmēto oclū euellit
 psuetudines malas: t quēadmodū volue
 rit x̄tutes inserit bonas: eo q ipam na
 turā possit supare ac vicere. Et qdē na
 tura ē: p quā opatiōes gignit. Agrico
 le aut hui⁹ volūtatē sūt diuine scripture
 psiliatores ac mgti: docēt nāq; agricolā
 nrm: q̄li mō psuetudines malas euellit
 t quō x̄tutes bonas inserat: studiumq;
 adhibeat. Utz q̄rū velit sobri⁹ agrico
 la n⁹ t industri⁹ extiterit: absq; magiste
 rio diuinaz scripturaz: sine virib⁹ est et
 indoct⁹. Diuinari aut scripturaz istru
 ctio: intellectū ei retribuit ac x̄tutē: ita
 vt ex ramis pprijs: optie ei largiāf x̄tu
 tes cū eas i ligno nature in seruerit. Ita
 vt fidē bonā: suā pfidiā inserat: spē q̄z
 in despationē suā: dilectionē xō: i odiū
 t sciaz i ignoriātiā: t laudē: i ignobilita
 tē suā: rursūq; inserit immortalitatē i mor
 tē suā. Si aut voluerit n⁹ agricola: pti
 nacia ppria psiliatorē suū ac mgtm: de
 serere. Diuinaz q̄z scripturaz eloq̄ in
 uenit aduersis an fratrib⁹ oberrare: et
 in cogitaciōib⁹ malis incedere: psueru
 dines q̄z pessimas q̄ extra naturā sūt cō

gregate: atz in suā naturā inferere: i. p̄m
 dist: despationē: odiū: inuidiā: supbiā:
 inanē glā: gule libidinē: nimietatē bi
 bēdi: p̄radictionē p̄ntionē: t cetera si
 nulla hmoi: derelinquē nāq; legistato
 rē: t ipe ab eo nihilomin⁹ derelinquit.
 Si aut denuo pnia ducit: semetipm ag
 nouerit: ita vt legislatori suppliciter p
 cidat t bicat peccati qd te dñm meū et
 mgtm derelinq̄rim: p̄tin⁹ legislator: cū
 sit amator hoim: p sua pietate suscipiet
 eū: t p̄stabit ei intellectū bonū t x̄tutes
 vt rursū nature sue terrā valeat opari:
 euellere q̄z ex ea psuetudines pessimas
 deinde largiet ei vt x̄tutes bonas t op
 timas: p his possit inferere: p q̄b⁹ vale
 at coronā sibi ac laudē acq̄rere. Et q̄
 dē esurit fm naturā: s; ad p̄ntitiā stu
 det: sitit nihilomin⁹: s; sustinet patiēter
 desiderijs stimulat: s; sobrietate exercet
 grauaf somno: s; vigilare p̄cedit ad glo
 rificationē dei: pigritia q̄z torpescit: sed
 aperto ore psonat in diuinis laudib⁹: q̄
 pigritiā possit vicere. Itaq; in tali certa
 mte: laudē p̄merebit t coronā. Coronā
 qdē q; supauit naturā: laudē xō qd si
 bi x̄tutes acq̄sierit bonas.

Occasione p̄tactor gr̄as

ag⁹ t p̄mendās: diuinā clemētiā: benī
 gniā t misericōiā: cū cōmemoratiōe plu
 rimor dei bñficior: vt ad ei⁹ dilectionē
 nos puocet.

Ca. VI.

Lozia itaq; nūc VI

clemētie ei⁹ t p̄fessio benigni
 tat⁹ ei⁹: q̄si ita misericors phē
 nis existit. Quis p̄: suos sic diligit fili
 os. Cūcta nobis bona impietis affluen
 ter: t oia nobis dispēsans pulcherrime.
 Sanat vulnera aīe nre: t p̄tēpt⁹ a nob⁹
 longanimiter suffert. Vult em saluos
 nos nos fieri: oēs caput sanare: t oīes
 vult regni sui fieri possessores: vult etiā
 vt volūtatē nre arbitrio p̄teram⁹ omīs
 languoris nri duritiā: t qd est difficile
 ad sanādū: ipe sanitate impit. Qd aut
 qd facile recipit sanitatē: hoc vult vt p
 p̄tia industria ac voluntate curem⁹: vt
 a volūtate ei⁹ gloriā mereamur. Et qdē
 pigritiā inspererit vulneratū: idcirco me
 delā sanitatis imponit: vt os ei⁹ ad glo
 rificationē bonitatis sue apiat. Pctōit
 quoq; pctā dimittit: vt erigat eum: et

b q

Capitulum

alacritate faciat. Infirmiorē si viderit: velo-
ci⁹ exaudir: neq; pusillanimis fiat. Cū at
patiens aut lōganimis ostiū ei⁹ pulsaue-
rit: tā icolumitat⁹ quā etiā mercedis p-
mīa adipiscit⁹: p eo qđ nō defecerit po-
stulādo. Poterat esū nō petēdū nobis
vulnera aie nre sanare: et ad bonitatē in-
uitos nos adducere: s; hoc facere si vult
ne volūtas nra diuīs laudib⁹ defraudet⁹
Et qđ nos nēgligim⁹ q̄rere ei⁹ cūcta
mur iuocare eū: ipse aut nos diligit: et ip-
se misere. Ipse nos redemit: et ipse susce-
pit. Ipse illuat oculos mētē nre: et ipse no-
bis cōspiciēdis sue grāz p̄bet: et dilectiōis
vt cruci ei⁹ suauitatē: ac dulcedinē gu-
stātes indefinēter eū ac iugiter desiderare
m⁹: et p̄gram. Bt̄is ille q̄ cū gustauerit
dilectionē ei⁹: desiderauerit eū: p̄pabit
semetip̄m vt charitate ei⁹ ienarrabili re-
pleat⁹. Qui aut replet⁹ fuerit charitate
ei⁹: aliā dilectionē nō recipit i semetip̄o.

O charissimi q̄s nō talē diligit dñm?
Quis nō bonitatē ei⁹ adorādo cōfiteat⁹
ac p̄dicet? Qualē dō excusationē hēbi-
m⁹ i die iudicij: si tantā neglexerim⁹ sa-
lutē? Quid dicem⁹: qz nō audiui⁹: nō
cognoui⁹? Quid facere debuim⁹ qđ non
fecit nobis? Nōne ex imēsa altitudine et
bñdictio sinu p̄ris: vsq; ad nos se hūiliā
do descendit. Nonne cū iustib⁹ existeret:
nobis se p̄dixit ad videndū. Et cū esset
ignis imortalis: nōne p̄pter nos incarnat⁹
est? Nōne vt nobis libertatē tribueret:
palma in facie d̄berat⁹ ē? O admiran-
dū et plenū timoris: ac tremoris negociū
Dan⁹ lutes q̄ ex limo terre formata fue-
rat: alapis p̄cussit facie cōditor⁹ celi ac
terre. Nos p̄t̄ miserī atq; infelices: cū si-
m⁹ imortalē et terre cinis: vsq; ad s̄mo-
nē iūicē ferre nō possum⁹. Ille cū eēt im-
mortalis: nonne vt nos viuificaret: prulit
mortē? Nōne sepulc⁹ ē vt nos secū resu-
scitaret? Nōne ex vinclis limici nos ab-
soluit: et alligās eū: ad p̄culandū eū no-
bis tribuit p̄tatem. Inuocauim⁹ eū ali-
qñ: et nō exauduit nos. Pulsauimus ad
ianuā ei⁹: et nequaquā nobis apuit. Nā
et si tibi morā fecerit ad audiendū: hoc
vtriq; tibi multiplicatā mercedē: p tardi-
tate restituet.

Acrit̄er īcrepās eoz igna-
uiā q̄ huic secto renūciauerit: et in carna-
lia et terrena requirit: m̄tis eos cōmouēs
exhortās et terrēs rōnib⁹: exēplis: atq; pi-

culis: vt ad cōpunctionem et penitentiā
incitentur. Capitulū. VII

In quo huic secu- VII

lo renunciasti charissime? Eo
qđ rursū requirē secularē requi-
res. In tribulationē d̄ppe vocat⁹ es: et
tu de refrigerio p̄cictar⁹. In nuditates
iussus es ire: et ecce vestimētōz studium
adhibere p̄tēdis. In siti s; vocat⁹ es: et
aq; renuens: vinū bibere delectar⁹. Ad
plū nihilomin⁹ iuitat⁹ es: et iernis in-
gredi cupis? Ad vigiliās s; vocat⁹ es: et
inertia somni resolueris? Ad stendū et
ad lamērandū vocat⁹ es: et tu cū cachin-
no risus effūdis. In charitatē vocat⁹ es
et tu odiū exeres i frēm? In subiectionē
vocat⁹ es et p̄radic⁹. P̄redē te regni sui
vocat⁹: et tu q̄ terrena sūt sapis. In mā-
suetudinē et hūilitatē vocat⁹ es: et supb⁹
et elat⁹ incedis. Et qđ in die illa dictu-
r⁹ es cū a christo audies: qz hūiliat⁹ suz
p̄pter te: aut egen⁹ effect⁹ sū? S; qz nu-
dus sui p̄pter te: aut esuriui aut sitiuī:
et dilexi te in toto corde meo: et p̄mis-
sei sicut meip̄m. Ne velis ignorare: qz
cogitationes tue et s̄mōes tui scripti sūt:
et p̄scla tua q̄ tecū opata est: arguit te si
mētiri volueris. Aut nescis: qz omis
creatura: cū metu nimio ac tremore tri-
bunali ei⁹ assistit. Milia miliū et dena
milia angeloz circūstāt: et tu mētiri te
putas et dicere: qz p̄pter te hec vniuer-
sa sustinui: cū nihil oīno p̄uleris. U-
de ne duplicē vltionē p̄soluas: maiorē
vici actus ac falsitatis. S; surge et exp-
giscere a somno: et cogitationes tuas ada-
peri: intra temetip̄m: et p̄spice: qz iā clau-
dis dies. S; et iā hoc frater intellige:
qz frēs nri q̄ hesternō nobiscū p̄ter loq;
ban⁹ vespe hodie nobiscū nō sunt: s; ad
dñm suū ac nrm vocati p̄reterit⁹: vt vn⁹
q̄sq; eoz negotiatiōis sue questū ondat.
Ecce nūc iā disce de hesternō atq; hodi-
erno die: quō hestern⁹ qđ ē q̄s s̄mos ma-
tutū excessit: hodiern⁹ dō q̄s vmbra
vespertina trāssit. Cōreplare etiā q̄ntū ne-
gotiatiōis tue: si fecisti s̄m dñi imperiū.
Ut esū velocissim⁹ cursus: dies nri p̄te-
resit. Bt̄is q̄ sibi questū p̄ singulos dies
hui⁹ cemoai negotiatiōis acq̄rit: vt p̄gre-
gatū eū in vitā eternā p̄cipiat. Quid
aut tu dilectissime negligis: et incuriosus
existis? Quid tāq; vino inebriaris acct-

dia? Quid acerbis temetipsum: mansioni
 nāq; in hoc mundo facta est: quēadmo-
 dū qdā duo viātes: in itinere subiuuicē
 occurrētes in suū singuli p̄gētes hospi-
 tiū: vespe aut factō māsūt vnusq; qua
 potuit puenire: t factō diluculo ab in-
 uicē discesserūt. Intellexit nāq; vnusq;
 eorū qd hēat in domo p̄pria: diuitias
 an paup̄tatē: requiē an tribulationem:
 ita t nos in hoc seculo sum⁹. Mansioni
 nāq; assimilā hēc vita. Ex ipsa enī vn⁹
 q̄sq; in suo diuidit loco: t intelligit qd
 habuit an recōdit. Necq; effi vnusq;sq;
 nrm ignorat qd pmissit in celis: ofonem
 cū lachrymis: an cū puritate vigilias.
 an psalmodiā cū cōpunctiōe cordis: aut
 abstinentiā cū hūilitate: an terrenorū re-
 nūciatiōis: an charitatē si ficta: t deside-
 riū christi. Si hoc tu pmissisti: scito te scī
 ctant ad requiē p̄gere. Si vō nihil horū
 pmissisti p̄didisti fili charissime alaz tuā
 Quid in hac mansione exaspas p̄missi
 tui? Mane effi ab eo sepand⁹ es. Quid
 aut supbis aut insolentis? Quid aduer-
 sus p̄missi tui tristis ambulas: cui⁹ o-
 nus portare debueras. Quid aut te so-
 licitudo escarū aut opimētorū macerat?
 Qui dat iumētis escā iporū: te nō nutri-
 ret? Qui est diurne gloriificas: q̄ expectas
 heres fieri regni eius: de esca t opimen-
 to p̄queris. Qui mortificasti temetipsū
 mūdo: q̄ terrena sūt sapis? Quid temet-
 ipm fallis ac decipis? Quid medicū ex-
 aspas nolēs sanitatē recipere: t tpe cura-
 tiōis vulnera tua occurras: t medicū scu-
 sas: qd nō sis p̄secut⁹ incolumitatē sine
 dū? Tps tibi p̄nīe datus ē: t agere peni-
 tētiā negligis? Quid q̄ incusas legisato-
 rē: qd mortē tibi induxerit: cū tu incu-
 riosus existis? Nunq̄d dices mortē i illa
 hora necessitatis: sine me p̄niam agere.
 Vigilia dilectissime vigilia: vt laqueus
 sup te hora illa nō adueniat: t tūc obstu-
 pescas t ad p̄scias tuas recurras: t dicas
 Quō elata ceruice ābulāte me: oēs dies
 mei trāsacti sūt: Quō tps meū in cogi-
 tatiōib⁹ terrenis supsum p̄terit? Que
 erit vtilitas: si hoc reputas qd hora mor-
 tis institerit: nec p̄cedit nob in hoc seculo
 apli⁹ p̄uersari. Pone itaq; mentē tuā
 ad hēc q̄ narrant. Introeat in aures tu-
 as: q̄ a dño dicta sūt. Crede ei⁹ smōib⁹.
 Vir est qz t d ocioso vbo reddituri su-
 m⁹ rōis: in illa die iudicij. Sufficit autē

nob ad metū sol⁹ hic sermo: si p̄scia nra
 sobria fuerit. Si autē qdā leuitate p̄ di-
 uersa anim⁹ puagat: neq; ipa q̄ sūt scrī-
 pta intelligit: neq; ea q̄ dicunt auscul-
 tat cōp̄at h̄mōi fistule recipiēti aquā: t
 nō scienti quō eā p̄ranit. Quisq; pu-
 tas nō deffleat: qz dñs orbis terre taz p̄
 se quā etiā p̄ pueros suos p̄p̄as t apo-
 stolos clamant p̄dicat: t q̄ audiat nō ē?
 Que sunt aut q̄ p̄dicant ab eis? Nuptie
 p̄ate sūt in dunt: t atilia mea imolata
 sunt. Sp̄s cū claritate t magnificen-
 tia in thalamo residet: t cū gaudio itra-
 tes recipit: ianue patet: mistri festināt.
 Predicatores conuolāt. P̄m̄sq; ianue
 claudant velocitate pedū cōcurrunt: ne
 nobis foris remanere p̄tingat: t qz nos
 introducat: vltēri⁹ nō erit. Sup his ās
 nō est q̄ intelligat: nō ē q̄ studiū adhibe-
 at: s; ignauia t cura seculi hui⁹: mentē
 nram q̄si carthena colligat t cōstringit.
 Diuinas qdē scripturas recte scribim⁹
 t recte plegim⁹: recte aut eas audire no-
 lum⁹: qz q̄ illic inserta sunt: p̄ficere re-
 cusam⁹. Quis putas ali q̄ p̄gre in lon-
 ginquā viā: sine viatico p̄fect⁹ ē: quē-
 admodū nos p̄ficisci volum⁹. Hi autē
 alimēta requēntes: nihil ab p̄fectione
 nram p̄ferim⁹. Bēss q̄ cū fiducia p̄git
 ad dñm porās sine defectiōe viatici: vt
 nullā penuriā patiat. Ecce decē virgi-
 nes lāpades accipisist: t ferui negotiant
 expectātes dñm suū: cognoscētes qd ac-
 cepit regnū suū: t venit cuz claritate et
 x̄rute multa: coronare seruos suos: q̄ ac-
 cipiētes ab eo pecuniā: optime i ea mer-
 cati sūt: interficere aut inimicos suos q̄
 regnare eū sup se noluerūt: quēadmodū
 si mediā nocte p̄fundo sopore: natura
 hoim occupata: repēte de celo son⁹ effi-
 ciat magn⁹: t tonitrua terribilia: t co-
 ruscantiōes: p̄p̄recti subito dormientes:
 colat vnusq;sq; q̄ sua sunt: siue bona si-
 ue mala: q̄ at mala gesserit: iacētes sup
 lectū suū p̄curit p̄torā sua: qz n̄ ē q̄q;
 fugere t abscondere: vlt sup his q̄ gesserūt
 p̄niam agere. Cetera est quāsiā t toni-
 trua timore p̄curit: fulgura pauore cō-
 mouēt. Tūc obtinebit eos p̄funda ob-
 scuritas: ita vt hora illa: fulgur velox re-
 pēte torā p̄moueat frā. Tūc. n. cū tiorē
 de celo buccinant: t suscitāt dormiētes:
 excitāt qz eos qz seculo dormiēti. Celi enī
 cū suis x̄rutib⁹ cōmouebūt: t terra vni

Math. 22. 8

146.

12. e

uerfa q̄si aq̄ maris: a facie gl̄ie ei⁹ cōtre-
miseret. Ignis siq̄dē terribilis discurret aſi
faciē ei⁹: emūdas eā ab iniquitatib⁹ q̄bus
fuerat p̄amata. Infern⁹ portas suas q̄
a ſco ſūt patefaciet: mors destruet: pul-
uis q̄ putrerat. i. h̄iana caro: audiens
vocē tube uiuificabit. Vere. n. miracū
ē intueri: quōd p̄tra ictū oculi i infernū: q̄
ſi multitudo piſcū i mare enurrita: ita
i inſerabilis copioſaq̄ offiū mltitudo
h̄iane naſe: vnūq̄q̄ eoz currer: p̄p̄iā
iſc̄turā iqrēs: ſurgētes q̄ clamabūt oēs
i dicēt. Gl̄ia ei⁹ q̄ nos p̄gregauit: i p̄pter
ſuā clemētiā reſurgere fecit. Tunc iuſti
exultabūt: i ſācti lerabūt: i veri i p̄fecti
mōachi ſolabūt: i a labore abſtinētie
ſue reſeſcēt: martyres coronabunt: apli
ac p̄p̄e gl̄ificabūt. B̄tis q̄ p̄meruerit i
hora illa uideret: quōd cū gloria accipienſ
in nubib⁹ obuiā imortali ſpōſo: oēs qui
dilexerūt eū: i feſtinauerūt p̄ficere offiū
volūtates ei⁹: vt enī vnūq̄q̄ h̄ ad excel-
ſa puolat p̄mior⁹: i quēadmodū h̄ vnū-
q̄q̄ ſe emūdauit: ſic ei⁹ gl̄ia iuebit
i quōd q̄q̄ deſiderauit eū: ſic ſatiabit di-
lectiōe ei⁹. Admirabit etiā p̄im⁹ adaz
i hora illa uidēs magna i terribilia: quō
ex eo ſolo i piage ei⁹: imenſe nationes
i mltitudines p̄ducit ſūt. Magi ſc̄t āmi-
rabit gl̄ificās cōditorē deū: quōd ab vna
natura: i ex vna creatura exort i regno
celoz i i padiso: i inferno: ſortē p̄ ſuis
meritis ſuſceperit. Gl̄ia ſoli ſapienti deo.

Inducens exſuperiorū re-
cordatione cōpunctionē i q̄relā auctoz
miſeriā ſuā p̄ſentis ac miſcōias dei: fra-
trūq̄ ſuoz p̄ces iplozans: ſollicitudinē
i carnalē diſuadens: ad negociationē
ſpiritālē atq̄ vitē: i negocioz ſuoz rōnē
per ſingulos dies faciendā exhortantis.

Capitulum VIII

VIII

hariffimirecorda

tus ſum hore illi⁹ i tremui cō-
ſideraui illud horeddū iudiciū
i expaui. Leticia q̄z q̄ eſt in padiso: i in-
gemiscens fleuit: vſq̄d nō remāſerit i me
x̄r⁹ vt ampli⁹ ſlerē: q̄ negligētia i elati-
one p̄terui oles meos: i cogitationib⁹
ſordidis: āni mei finiri ſiit. Quōd elapſi
ſunt: nō p̄ſideraui: quōd trāſierūt ſentire
nō potui. Dies mei deſecērūt: i iniquitates
mee multiplicatē ſūt. P̄eu mihi chariſſi

mi qd factā in cōpunctiōe hore illi⁹: q̄
mihi noti mei circūſteterit: q̄ me b̄rificā-
bant: hui⁹ religiōis habiti p̄ſeplantes:
ab int⁹ aut ſuas plenū erā iniquitate i im-
mūdia: i eū q̄ ſcrutā corda i renes ob-
liuioni tradiderā. Vere p̄ſuſo ibi ē: etiā
miſerabilis q̄ illā p̄fuſionē excepit. Ama-
tor hōim benigniſſime: adiuro te p̄ miſe-
rationē tuas: ne me a ſiniſtri tuis ſtatū-
as: cū his qui te exacerbauerūt ne dicas
mihi neſcio te: ſi tribue mihi p̄p̄ multā
miſcōias tuā in deſinēter cōpunctionē i
ſlerū: i h̄ſilia cor meū i ſcl̄icia vt ſiam tē
plū gr̄e tue. Nā i ſi p̄cto ſum i ipſe geſſi:
tū ad ſanū tuā iugiter pulſo: et ſi piger
ger ſus i icurioſus: et h̄ viā tuā incedo.

frēs mei chariſſimi obſecro vnanimi-
tatē v̄ſas feſtinate placere deo. Dū t̄pus
habebit plorare i p̄ſpectu ei⁹ dieb⁹ ac no-
ctib⁹: cū orat⁹ i p̄fallit: vt eruat nos ab
illo iterrabili ſletu: i ſtridore dentū: i
a gehēne igne: ne me a x̄mib⁹ imortalib⁹: vt
i regno ſuo gaudere nos faciāt i vita il-
la imortali: vbi fugat dolor: triſticia i ge-
mit⁹: vbi nec lachrymis aliū: nec p̄nia
ſdiger: vbi nō ē timor i tremor: vbi nō ē
mors i corruptio: vbi nō ē aduerſari⁹: et
ipugnās: vbi nō ē exacerbatio i ira: vbi
nō eſt odiū i inimicitia: ſi oīno gaudiū
i leticia i exultatio: i mēſa ſp̄ſalib⁹ ci-
bis plena: q̄ p̄parauit de⁹ diligētib⁹ ſe: i
b̄tis q̄ p̄meruerit eū: inſelix ſc̄t q̄ fuerit
p̄uuar⁹ ab ea. Obſecro vos frēs chariſ-
ſimi effundite ſup me viſcera v̄ſa: i p̄ca
mini p̄ me p̄cidētes benigno i amatori
hōim vniſentio filio dei: vt faciat me cū
miſcōias: i liberet me a multitudine iniq̄-
tatū meaz: i collocet me inter macerias
b̄dicti padisi: vt vob hereditib⁹ ei⁹: vic-
n⁹ efficiat: eo qd vos eſt⁹ chariſſimi filij:
ego x̄o q̄ſi canis abiect⁹: vt p̄ſiciat ſup
me micās d̄ menſa veſtra vt impleat in
me quod ſcriptum eſt quomodo cattuli
edunt de menſa filioz. Ita dilectiſſimi
mihi effūdite ſup me ofones v̄ſas: i ve-
nite feſtinem⁹ ad vitā n̄ſam. Oia eſt q̄ſi
vmbra p̄tereſt. Odiam⁹ etiā mūdū huc
q̄oia q̄ in eo ſiit. Sollicitudinē q̄z carna-
lem p̄ter ſalutē ale n̄ſe nullā h̄eam⁹: ſic
q̄būs n̄ſ ait. Quid eſt p̄ficat hōi ſi mū-
dū lucrāt fuerit vnūſq̄: ale aut ſue de-
trimētū patiat⁹. Aut quā dabit hō redē-
ptionē p̄ aīa ſua? Negociatores ſumus
ſpirituales o dilectiſſimi compari ſumus

Matth. 154

Matth. 161

Capitulum IX

negociatorib⁹ secularib⁹. Cōsiderate q̄ dico frēs. Seculari negotiatori p singulos dies lucrū seu dispendiū supputat: et si detrimētū sustinerere se intelligit: festinat ac sollicitudinē adhibet et comodatur mercimoniū suū saluū ffituat. Ita et tu dilectissime p singulos dies: vesp̄e et m̄ae: diligētē p̄sidera: quāt se hēat mercimoniū tui rō. Et ad vesp̄az igredere in cor tuum: et scrutare teipm: et dicito. Putas ne i aliq̄ acerbant deū? Ne hōi ocio sum locut⁹ sū? Ne imoderate egi? Ne irri tauri frēs meū? Ne aliquē detractionib⁹ lacerauit? Ne forte pfallēte me: cor meū et mēs mea fārasias sc̄i cogitauit? Ne forte p̄cupiscētia carnal sup me irrui et ego libētī aīo suscepī? Ne sollicitudinib⁹ terrenis supat⁹ sū? Si i oib⁹ his dānū tibi illatū intelligi: festina quō meliorib⁹ cōmodis reparerī. In gemisce ex irimo corde: p̄fer ab ocul lachrymas: ne idē rurū detrimētū sustineas. Et facto diluculo iteq̄ eadē meditare et dicito. Quō putas nor ista trāsūt. Lucrat⁹ ne sū in ea mercimoniū meū. Putas mēs mea vna cū cor pore vigilauit? Si ocl mei lachrymas p duxerūt? Ne cū genua i ofone p noctē posui: i soporē somni dūct⁹ fūē nec aduenerūt mihi fordidē cogitatōes: i libēter eas meditat⁹ sū? Et si te deceptū i his senseris festina sanitate recipe: i statue custodiā i corde tuo: ne rurū eadē patiār. Si ita sollicitudinē habueris: saluab⁹ mercimoniū tuū: et dñs tuo placebis et tibi metip̄i utilis eris. Attēde at tibi: nec te velis segnicie ac negligētie tradere. Principiū qdē pditionis ē negligētia. Imitare aut apē: et p̄spice admirabile mysteriū: quō ex diuisis florib⁹ terre: suā opationē p̄gurat. In hoc h̄ exiguū animante p̄sidera. Si estū p̄gregati fueris sapiētē mūdū: arborib⁹ terre p̄hi: nō valebūt prudētiā ei⁹ disserere: quō ex florib⁹ qdē: q̄si qdā mōsumēta edificat. Sepelit at ibi soboles suas: et cūz viuificauerit eas: q̄si quidam p̄lces: milicie vocē suā ad eas emittit: quā p̄ter auditētes: volitare icipiūt. Tūc monumēta illa vñ egressē sunt soboles: opat⁹ ac replere festinat: escāz dulcedine ita vt oīs prudēs si p̄siderat: gl̄ificet conditorē deū: admirās qd ex tā puo ac viliſſimo aīante tāta sapia p̄cesserit. Sistr̄ h̄ et tu charissime p̄grega tibi diuitias et sp̄saurū quē fur nūq̄ p̄rīngit et p̄mitte

in celsū. Nam et p̄lces terre: si voluerit q̄q̄ eoz i regionē abire lōginquā: p̄mit tūt famulos suos cū p̄monio suo: vt cū in p̄paratā māſionē puenierit: ibi diſtāt Itē et dilectissime p̄mitte p̄monii tuū i celsis: vt suscipiar i tabernacul sanctoꝝ.

Exhortās vt tribulatiōes
mūdi patiēter tollerē: et ne spēs i t̄pali b⁹ h̄ i dñi amatorū hoīm benignitate ponat⁹: q̄ cūcta bona largit⁹ et laboratē mercede si fraudas: p hoc puocās nos ad vgilantiā vt adueniēte sp̄so et alijs in regnū suscepis: nos excludamur et postea ne gligentiā n̄fāz frustra desleam⁹: docēs q̄z quō dñm iuocare dēam⁹ et p̄fectos viros imitari corp⁹ ad carnalia nō assuesceret: discretionē nihilomin⁹ circa ei⁹ castigatōnem obseruare: ammonēs tandē vnū quēq̄ ita debere incipe: vt possit p̄ficere inceptum. Capitū IX

¶ Velis q̄ t̄pis hui⁹ IX
breuitatē negligere: ne p sc̄a inſinita penitere icipias: nō audis dñm dicētem. In hoc mūdo tribulatiōes hēbirs. Itēz ait: i patiētia v̄sa possidebis aīas v̄sas. Si at tu ppter molliciē mēs atq̄ i curiā: i tribulatiōib⁹ h⁹ mūdū odiū habēas: deuitas qdē patiētia: carnalē qdē voluptatē d̄sideras qd iugū ch̄isti bonū ac suauē ppter tuā ignauitiā q̄i dux et graue: et qd si facile possit porrari detrahis et icusas: et teipm i p̄ditionē tradis: cū ista cārj: et q̄s tui m̄sebis: si teipm iterimas q̄s tui m̄sebis: si assumēs arma dñi q̄b⁹ dimicare puenierat i cor tuū h̄sa vice d̄fīgas. Sz i hac vita t̄m mō gloriārj: m̄struz vana ē spēs tua: et expectatio tua iselīx ē. Quid ē qd os tuū orat deū: et que sunt q̄ possit ab eo? Seculi h⁹ requiē: an imortalitātē ac p̄petuā vitā? Si hec t̄palia et nō manētia requirj: melior ē te fornicator: et melior est sistr̄ latro. N̄i estū dep̄cant vt salui fiant: et te beatificāt quē in hac bonitatis p̄uersione fallaciter militare p̄spiciūt. Odio nāq̄ h̄is lumen: tenebras dilexist: i regna celoz deserens: terrena et t̄palia p̄cupiscis. Timuisti miserabil⁹ ne benign⁹ de⁹: et amator hoīm: laborē tui op̄is fraudaret: quicq̄ nō vicē de laborj ipse pueniēs d̄tutē. Cor q̄z tuū ipse cōp̄guit: et mercedē ipse tribuit. Cūcta tibi ab eo largiunt⁹: et tu in electionē extolleris? h̄ iij

Joh. 16. g
Luc. 21. 9

Capitulum

Mercedē mercenarij exāret ab his: q̄ eū fraudare voluerit: ⁊ tuaz lachrymaz habuit denegare mercedē? Absit. Qui ait: q̄rite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperiet vobis: mendax ḡ efficit? Nequaquā te hec suspitio miserāde decipiat. Quis tui emulus fuit? Quis tā seu? ⁊ inuidus extirrit? Ille nimirū aduersarij hostis bonoz: illi est hoc studiū: vt nulli poim salutē inueniat.

Veni nūc itaq; i temetipsum: ⁊ ne velis odire aīam tuā. Apertis oculis mētē tue: ⁊ pspice eos q̄ tecū sūt: quō in cōe dimincant: quō festināt: lāpades suas tenētes i maibz: ⁊ os eoz laudat ⁊ glificat i mortale spōsuz. Oculi ḡ eoz pulchritudinē ei? p̄siderāt: ⁊ aīa exultat ⁊ viger. Aduerte tē vide: qm̄ appropinquit: veniet et nō tardabit: vt expectātes se repēte letificet. Exi vt perfonet vox: ecce adueniet spōsus: ⁊ hi q̄ tecū sūt pcedēt cū gaudio hītes secū lampades relucētes: ⁊ splēdida indumēta. Audiēt eū vocē ei? dicentem. Tenite bñdicti p̄ris mei: possidete parum vobis regnū: ⁊ p̄situtōe mundi. Tūc necesse ē: cū clamorē sacri audieris: dicas eis. Frēs mei: donate mihi pusillū olei: ecce lāpas mea extiguit. Audies ḡ ab eis. Nec forte sufficiat nob̄ tibi: vade poti⁹ ad vendētes ⁊ eme. Et tūc pergens penitēs ⁊ afflicto? ⁊ temp⁹ emendationis iā nō inuenies. Terra eū vnuerſa tremabit ad gloriā ei? ⁊ tūc plorans ⁊ ululans dices. Quid ⁊ pulso: ⁊ q̄s scit si aplas mihi. Rediens autē pulsabis: ⁊ respondēbis tibi ab int⁹ Amen dico tibi: nescio q̄s es. Vade a me opari? iniquitatis. Stāte autē te: introibit i aures tuas vox leticie ⁊ exultatōis: ⁊ agnosces vocē vniuersulūq; collegaz: ⁊ ingemiscēs dices. Deu mihi misero. Quō a tanta claritate prius? sum? Omni tpe vite mee cū ipſis eram: ⁊ nūc ab eis sepat⁹ sum. Iuste perpeſsus suz. Illi autē abstinebāt: ego autē in differēter agebā. Hi psallebāt: ego xō ridebam. Hi cū genu flecterēt flebāt: ego xō extollebar. Hi hīlitiabāt semetipſos: ego xō supbiebam. Illi se viles ⁊ erigulos deputabāt: ego xō ornatu vestitū delectabar. Propterea illi nūc exultant: ego autē lugeo ⁊ lamētor. Illi letant: ego xō amariter deſleo. Euigila itaq; miserā de euigila: ⁊ imēsam ei? bonitatē p̄sidera: ⁊ ne velis salutē tuā negligere. Et exquire eū: erit in salutē velociter: iuoca

eum ⁊ pteget te. Da ei vt recipias ab eo centuplū. Si chartula cum sit absq; aīa p lras apices clamat: ⁊ oē debitu qd in ea scriptū ē restituit: q̄to magis benign⁹ de⁹ dabit ḡram querētibz eū? Chartula p lras vsuraz sup vsurā augmētāt: ⁊ thesaurum ḡre mercede ofonū de⁹ multiplicat. Ne velis incuriosus existerē: nec dominef tui sollicitudo terrenoz negotiorum: neq; in desperationē temetipm̄ adducas. De⁹ eū ppter vīscera mīserationum suaz: suscipit ⁊ pteget te: ⁊ oēs q̄ eū ex toto corde q̄sierint. Accede ḡ ne dubites: ⁊ pcede aū eū: ingemiscens ⁊ plorans dicit oīes. Dñe de⁹ ⁊ saluator meus: q̄re me dereliquisti? Miserere mei qm̄ tu es amator hoīm: q̄ sol⁹ es sine peccato. Extrahē me de sceno iniquitatū mearū: vt nō ibi infigar i eternū. Libera me ex ore inimici mei: ecce eſt vt leo rugit deuora re me cupiens. Excita potentia tuā ⁊ veni vt saluū me facias. Corusca coruscationes tuas ⁊ dissipa virtutes eius: expauescat ⁊ tremiscat a facie tua. Infirma? nāq; eſt: neq; hz virtutes stare aū p̄spectū tuū: neq; aū faciē diligētū tē. Vides eſt signū ḡre tue: pauore pcutit: ⁊ pfusus discedit ab eis. Et nūc dñe salua me: qm̄ ad te cōfugi. Si ḡ sic accesserj ad eū ⁊ iuocauerj eū ex toto corde: pfestim q̄s bon⁹ pater ⁊ misericors: mittet ḡras suas: ⁊ auriliabit tui ⁊ oēs volūtates tuas adimplebit i bonū. Ita ḡ age charissime mihi: ita age ⁊ accede: ⁊ noli negligere iuocare eum: ⁊ noli incuriosus eē. Et neq; i me ſegnem ac desidiosum intēdas: mihi enī sufficit pfusio vult⁹ mei: monēti: ⁊ nō intelligēt dicēti ⁊ nō facienti. Sz esto imitator pfectoz ⁊ sp̄nālū patrū: ⁊ regulā eoz exāre. Et ne velis q̄ sūt ardua ⁊ excelsa incipere: q̄ nequaquā valebis pficere: neq; ea q̄ sūt nimis exigua ⁊ ibecilla: vt multiplicata tibi merces accrescat. Ne nutrias corpusculū tuum: ne te incipit impugnare. Neq; illō carnalibz voluptatibz insueſcas: ne p̄grauēf aīa tua: ⁊ ad ima dep̄ſus virgīs deducarj. Si autē i hoc te dederis: vt desideria ei? pficias: derelinquet viā planā ⁊ rectā: ⁊ asperā ⁊ pruprā incedet. Qm̄ q̄s sordidā cogitatōez facile recipit: nec vltra pōt eē prudēs vl sapiēs. Et si itez supra modū eundē voluerj affligere: etiā p hoc animus grauaf: ſeguita atq; desidīa obtinebis ⁊ supplebis ira

Matth. 7. b

Matth. 25. c

eundia. In laudib⁹ q̄z ⁊ ofonib⁹ atq; in bonitate obediētie: pigri⁹ ac remissuz ef- fecit. Institutū q̄ tūc: mēsurā bona ex eq̄ pōdere gubernes. Dicitō mibi: Nunq̄ i stadio spectator: eqs currētib⁹ astitisti. Ac rursū nāuiculā in pelago prēplat⁹ es: Eqs x̄o si supra modū ad cursū cō citari fuerint interisse: ⁊ iterū si supra q̄ mēsurā exigit fuerit flaxati: ip̄m aurigā delectū p̄ diuersa traxisse. Silt ⁊ nāuicula i mari si supra capacitātē suā fuerit onerata: fluctib⁹ cōprimi: ⁊ si rursuz le- uata: ⁊ absq; onere fuerit: veloci⁹ vehē- mētia ventoz submergit. Silt etiam corp⁹ ⁊ aia: si supra modū ex his q̄ supra dixim⁹ fuerit ab luicē p̄grauata: decidat vtrūq; necesse ē: ac succūbat. Propterea bonū ē: ita vnūquēq; incipe vt pfici- at: vt possit deo placere: ⁊ vtilem sibi met ipsi ac p̄mis exhibere.

Aeros et perfectos mona- chos cōmendās ⁊ ad certamē puocās pi- gros p̄ aptā silitudinē p̄futas: ofidensq; ex cōgatione monachi ad militē quō se- gnis ⁊ negligēs a diabolo vincat: vigi- lans vero p̄ grām dei adiuuē: occasio- ne cuius diuinā gratiā plurimū cō- mendat.

Ca. X

Os estis benedi-

ctus grex christi: vos estis lumi- naria orb̄ terre: vos estis sal ter- re ⁊ colūna sub celo. Vos inq; qui p̄fecti ac veri monachi estis: q̄ estis angeli super terrā: q̄ angeloz p̄sationē diligitis: cor- pus siqdē gestat: hūanū: opus angelicū pficit. Agon v̄r in q̄ prenditis t̄p̄alis est retributio aīe ei⁹ ⁊ laus i seculū seculi p̄- manet. Labor abstinentie v̄re brevis ē: at x̄o p̄mū imortale ē. Quātū āt vos ab- stinentie regulā obſuati: ⁊ virtutes cū di- lectione acq̄ritis: t̄m̄ aduersari⁹ v̄r diabo- lus irritat: ⁊ seu⁹ efficit: diuersosq; laq̄- os ad decipiēdos vos atq; ipediēdos oc- cultat. Attēdite q̄ vobis fr̄es charissimi a laqueis ei⁹. Null⁹ est absq; certamine coronat: neq; ḡfa dei deserit quēq; si cū alacritate pugnauerit. Si q̄s x̄o semet ip̄m relaxas: os suū pigritia detent⁹ non opit: nec ḡfam ei⁹ inuocat: vt sibi auxiliū p̄ferat: ne velit ḡfaz ei⁹ incusare: eo q̄ si fuerit ab ea adiut⁹. Quēadmodū si q̄s manib⁹ ac pedib⁹ san⁹ exiterit: hēatq;

corā se p̄stimas escas oppositas: ⁊ pigricie cā noluerit eas ori suo applicare: ita ⁊ monach⁹ ex pimentū hīs bonaz deliciaz diuie ḡfe si neglexerit huiuscemodi dulcedē satia- ri. Quis est miserē illi: q̄ hīs manū ne- qua q̄ p̄cipiat ex his q̄ sibi aīposita fue- rint. Quid miserat q̄s monach⁹: q̄ cū nō hēat sollicitudinē actū terrenoz: sa- lutē suā neglexerit? Compas aīr mona- ch⁹ militi igrediēti i p̄liū: mēbra corpis sui vndiq; circuallari: donec dimicādo victorie palmā accipiat. Vigilat nāq; di- ligēti custodia: muniendo se: ⁊ decertat: verēs neq̄i cū aduersari⁹ deficiat ac pro- sternat. Si x̄o i segnicie semetip̄m rela- xauerit: facile milles hīnō triumphabit. Eodē mō etiā monach⁹: si vires aīe sue segnit negligētēz laxauerit: absq; vlla difficultate a diabolo inimico suo elide- tur. Permittit siqdē in corde suo cogita- riones turpes ac sordidas: libētēz i se recipit elatā sapiam: vanā gl̄iaz q̄z atq; inuidiā: necnō i detractionē: odiū: gule libidinē: ⁊ insatiabilē somnū. In his āt oib⁹: i desperatiōz semetip̄m deducit. Si āt vigilauerit: sp̄s q̄z i suū p̄sidū ḡfaz dei q̄slerit q̄ ei auxiliabit: ⁊ ab ipsa docebit quō ei placere debeat. fitq; i eo ipsa ḡfa laus: ⁊ q̄ ei laudē exhibeat. Quēadmo- dum si q̄s attēdat i speculū: idē ipse ē q̄ videat ⁊ q̄ videat. Sic ⁊ ḡfa vbi inuen- rit requiē: ibi ihabitāt: ⁊ ihabitāt ⁊ effi- cit vt p̄dicit: laus ⁊ q̄ laudē exhibeat: ne- q; absq; hui⁹ auxilio cor sibi valebit sus- ficere. Retribuit āt ei si q̄s ab ea p̄cepit ⁊ ex vino ei⁹ eidē offert potū: velut si dicas ex cōpunctiōe ei⁹ retribuit ei lachrymas ⁊ a dulcedine vini ei⁹: hūiliationē p̄fert cordis. Ex virtute q̄z q̄s assumpsit: eidē cō- cinat psalmos. Absq; p̄sona siqdē: indi- gēs eē videt speculū. Cū x̄o accepit p̄so- ne cuiuslibz iuitū: ex eo qd accipit retri- buit. Et si exornat⁹ h̄q̄s i eo attēdat: idē ex ip̄o speculo exornat⁹ efficit. Silt ⁊ hō absq; ḡfa diuina: iopis eē videt i idigēs: si x̄o p̄meruerit ḡfaz: ex hoc ip̄so qd fuerit adiut⁹ ab ea: poterit i se emēdare virtutes. Si āt denū fugauerit eā: desolat⁹ inue- nit ac nud⁹: ⁊ ihabitāt i eo cogitāōes turpes ac sordide: sicut nicticoz i domi- cilio. Pois q̄ ē ḡfaz inuocare: ḡfe x̄o est vt ei i opitulatiōe adueniat. Absq; ḡfa est: mens nō pōt illuminari: ad prēplādā

multiplicē futuri seculi pulchritudinez.
Et nisi scificatū fuerit cor: nō venit gfa
in hoīe. Si autē illuminat⁹ a gfa virtutes
oprias acq̃suerit: sibi q̃ emēdatiōem q̃
adept⁹ ē reputauerit: multū semetipsum
fallit. Neq; ifirmitatē suā itelligēs: emu-
lus nāq; sibi exis hmoi. pcul a se gfam
deturbabit. Cū xō q̃s opitulat⁹ acq̃rēs
gfaz diuinā agnouerit: t cū fuerit corro-
borat⁹ vt virtutes obrineat: glificauerit
deū t dixerit: gfa miserationib⁹ tuis dñe
qđ me idignū gfaz tuā pmereri fecisti: t
quēadmodū voluisti emēdasti i me q̃ ti-
bi fuerat placita: hmoi agnoscēs fragili-
tatē suā: festinabit se diuīe gfe tēplū ppa-
rare: t tūc efficiē i eo gfa ipsa sacerdos:
atq; ipa oblator: t efca ipālis t q̃ māducat
impator t regnū: edificū q̃ t q̃ edificat.
Efficiē q̃ ciuitas: t mur⁹ iexpugnabilis
et ab oi malo eū custodiet: donec ab hoc
seculo ad phennam vitam t in futurū se-
culum transferat.

Inducens inuitationē au-
ctoꝝ auxiliū spōdētis: t ad ablutionē
virtuoz psuadēs. Et vt ad ipm iclīnēt
inuitati: exp̃tū se psiliatorem ptestat⁹ t of-
fert: p̃siliq; vt ad pfectā p̃stāre q; pu-
dicie virtutē festinem: q̃ excellēt
cōmendans pulchras inducit similitudi-
nes: tandem eos deffens qui illā habue-
runt t pdiderunt. Caplm. XI.

XI

Declina ad me aurē
tuam dilectissime mihi: t ero tibi
psiliator si ad vitā vis eternā pue-
nire. O mēbri mei si desideras introire
t si cupis efci beatitudinē dñi dei tui: dicto
mihi frater cur abluis faciē tuā aq; vt p-
ximo tuo placeas. Nec dñi respulisti vi-
tia passionis carnis tue: hōz adhuc vi-
tio detineris. Si at vis lauare faciē tuā:
dilue eā lachrymis: t aloue eā cū fletib⁹
vt in p̃pectu dei t scōz angeloz cū clari-
tate resulgeat. Facies siq; q̃ abluē lach-
rymis: imarcessibile decorē acquirēt.
Sic dñi fortasse mihi. Cōfundo: sordidā
ac deformē faciē pferre: t si incultā fa-
ciem: t pedes sordidatos cū corde purifi-
cato habueris: sup claritatē solis cum dei
angel resulgebis. Quid etiā risum idisse
rēter p̃fers: nōne flere ac lugere te dixisti
Tu xō hec reliquēs risibus incōdēt de-
morar: t hoc vñ: nisi ex eo qđ nō deside-

ras beatitudinē ei⁹: nec timeas supplicia
ei⁹. Qui igit tēptatiōes exp̃t⁹ ē: poterit
cōmonere eos q̃ necdū exp̃tū sūt. Et q̃ in
manib⁹ latronū incidit: poterit viantes
cautos ac diligētes efficere. Quia q̃ ego
ex pte tēptat⁹ sū ppter segniciē meā: siq;
dē ad horā tñmō cautelā habuiss⁹ mea
ignauia ac pigritia i hac me felicitate cō-
stituit: ob hoc itaq; cupio dilectissimū cō-
siliator: existere gregi electo christi: ne ob
vitia carnalia: t secularē volupstatē ab
illa claritate priuēmini: t a thalamo spō
si pleno leticia t exultatiōe cū decore ab-
ijciāmini. Labor abstī ētie vestre: velut
somnia ē: requēs autē laboris ienarrabil.

Attēdit vobis metipsis: ne ab vtrisq;
ptib⁹ corruat: t p vtrisq; vltionē exol-
uat: s; festinate por⁹ pfectā virtutē aq̃re-
re: q̃ adornata ē oib⁹ q̃s diligit de⁹. Itāc
si possideritis: nūq; deū exasperabit: nec
mali aliqd p̃ris vñs faciet. Nec autē
singulari x̃p̃ vocat⁹: hñs i se pulchritudī-
nem diuersaz virtutū. Quēadmodū em̃
regale diadema: absq; lapidib⁹ p̃ciosis: t
electis margaritis cōponi nō pōt: ita t hec
singulari pudicitiaz virtus: absq; pulchri-
tudine diuersaz virtutū: nō valebit cōsi-
stere. Nā t plena regali diademati cōpa-
bis. Sicut est i eo si vn⁹ lapis vñ marga-
rita d̃fuerit: fulgure sup caput regis decē-
ter nō pōt: ita t hec singulari x̃p̃ t deha-
buerit vnā spēm ceteraruz virtutū: pfecta
x̃p̃ noīari nō pōt. Assimilabit rursum
copiosis dāpib⁹: pditis: salis xō suauita-
tem nō hñit⁹. Quēadmodū q̃ optie dā-
pes: absq; sale iutiles sunt: ita etiam hec
singulari x̃p̃: in oi pulchritudine diuer-
sis virtutib⁹ adornata: si charitatē circa
deū t p̃ximū nō habuerit: abominanda
fortiter t inutilis habebit. Rursus silis
ē pfecto alphas: p̃s p̃s isis adornata.
Et si q̃s ex eo vnā auferat lfaz: totū oīm
oīno ad nihilū p̃stuef: itat hec singula-
ris x̃p̃: si ex oib⁹ virtutib⁹ vnā min⁹ ha-
buerit: tota inutilis repit. Compabit etiā
fortissime aq̃le iuxta firmamentū celsitudi-
nē puolatū: q̃ cernēs escā i laq; tota se
alaz velocitate: cū igētū ipetū i eo depo-
suit. Volēs q; escā ide p̃rabere: cōphē-
sa ē sūmitas vngule ei⁹ i laq; t ob dolo-
rem ei⁹ hñilabit oīs fortitudo ei⁹: totū
q̃ corp⁹ suū extra laqueū ē: oīs est x̃p̃
colligata ē i eo. Sicut t hec singulari x̃p̃:
si fuerit iūcta i vno aliq; negotio t̃renoz

tota in eo sūt colligat. Et qđē totū corpus pfectiōis ei⁹ absq; vincū ē: ois aut virt⁹ i terra hūiliata ē. Et quēadmodū nō valebit aq̃la ppter captiōē vngule: in aeris altitudinē volare: nisi fuerit liberata: ita ⁊ virt⁹ hec: nisi a terrenis ne gocijs liberet: pfecta eē si poterit. Quis est q̃ nō habeat lachrymas: veniat ⁊ defleat mecum? Et q̃ nō hys cōpunctionē: cōsiderēs intelligat. Discat sz diligēter ab his q̃ in hac x̃tute sūt cōuersati: qz q̃rūdā cōuersatio: vsq; ad celū puenit: veniensq; ad portas: in regnū phibita ē introire. Hoc aut dico dilectissimi: qz cōuersati qđā in hac quā p̃xim⁹ virtute ⁊ adornati sūt ea cōcēptantes eā q̃st regali diadema ⁊ ppter exiguā rē: talē ac tantā x̃tutē ad nihīlū deduxerūt. Colligata ē em̃ mēs illoz sollicitudinib⁹ terrenoz negocioz: ⁊ ob huiuscemōi viculū acq̃sita virt⁹ i celū introire nō valebit.

Dictoz occasiōe exhortās
em̃ q̃ p̃actā pudicitie ⁊ castitatis virtutē habz: ne illā amittat tradēdo se i vincula inimici: idonē exēplū adducēs atq; demōstrās quō hec virt⁹ liberari possit: ita vt nihīl ei nocere possit. Ca. XII

XII

Ideq; charissime

mibi: ne temerip̃m inimici alligādū viculis tradas: ⁊ admirabilē x̃tutē destruas: quā multz laborib⁹ acq̃sisti: neq; celestes portas: acq̃sitā x̃tutē introire phibeas: ne corā spiritali thalamo pfusione adopta cōsistat: neq; p vnū capillū alligās eā: ⁊ ad solū terre infigās: sz tribue ei fiducia ⁊ voces excelsā: vt exultās ingredias in thalamū ⁊ mercedē laboris sui possit p̃stanter ac sublimi voce clamare. Et obstupescēdū miraculū: quō tū imanis ac fortissimus leo: p vnū capillū ligat⁹: hūilis ⁊ captiuus effect⁹ ē. Leoni siqđē hec virt⁹ cōparat⁹: oib⁹ bonis ac pfectis opib⁹ adornata: ⁊ q̃st ab illo vno capillo terrenis sollicitudinib⁹ colligata ē. Quobz vigila dilectissime vigila: moue qz manus: ⁊ hūc exiguū capillū abscide: neq; venias in derisū: sicut fortissim⁹ ille fāson. Memēto qđ mille viros occidit: ⁊ quasi vnū capillū: funes validissimas extremū portauit: ⁊ seip̃m a vinculis liberauit: ⁊ inimicos iherficiēs deo victoriā reputa

uit: ⁊ p ofonē suā ex ipsa maxilla fontes aq̃ pduxit: h̃ talis ac tāp: q̃ hec vniuersa p̃fecerat: postea semetip̃m victrū aduersarijs tradidit. Hūiliat⁹ ē nimis: p eo qđ crines ei⁹ ablari sūt: ⁊ terribil illa ars mirabil virt⁹ ei⁹ deuicta ē. Atredē q̃ ⁊ tu tibi metip̃si: neq; admirabilē castitas virtutē: p paruā sollicitudinē colligādo hūiles: sz liberā eā efficiēs ab oib⁹ negocijs qbus ledit ⁊ adornās p̃mitte i celū. Sic aut eā libera: quēadmodū aq̃la descēdēs in pfundū vt inueniat p̃ciosissimā margaritā. Cūq; inuenit: p̃tin⁹ ad excelsā p̃scēdit: totū qz corpusculū ei⁹ aq̃s exhibet. Aq̃ em̃ p̃māsit i loco suo: ipsa aut cū diuitijs prexit in ardua. Eodē mō etiā tu p̃pera oibus terrenis negocijs liberari: ⁊ adornari p̃fecta virtute q̃st vestimēto induere ea. Excuba vīgilāter dieb⁹ ac noctib⁹ horis ac momētis: ne spoliēris ab ea. Nec aut singularis virtus de qua loq̃mur adornata in omni pulchritudine diuersarū virtutū: nullis negocijs terrenis noceri poterit.

Tribulatio em̃ patiētā opat: egestas vero ac volūtaria paup̃as: terra est opationis ei⁹: ex ipsa em̃ fructificat iusticie fruct⁹: sic neq; infirmitas eā ledere p̃ter: ex ipsa em̃ virtute ⁊ gloria induit apud deū. Sūt aut adulariōes diuersarū rerū nequaq; valebit iminuere eā ab ip̃sis aut acq̃rit laudē in vitā eternā. Persecutio nō poterit terrere ea: nec pauor ei incutere. Ex ipsa: corona pulchra ac p̃fecta cōponit⁹: qua deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatione exhibeat: sed neq; nuditas p̃ter ei signētiē torporis incutere: eo q̃ ex ipsa ei stola claritatis contexit⁹. Fames sūt pusillanimitatē ei nō poterit generare: ex ipsa em̃ mēsa ei p̃parabitur in regno celoz. Sed neq; p sitim poterit ea desidia circūdari: ab ipsa em̃ p̃parabit ei p̃adisus leticie. Neq; vero paup̃ras poterit eā ad illecebras diuitiarū impellere: ex ipsa nāq; bitudine deus possidebit. Vigilate sz ⁊ flet⁹: coronā p̃fectiōis: ⁊ fontes puritat⁹ ei⁹ existūt. Hūilitas ⁊ māsuerudo: fundamēta sūt edificij eius. Mors nō fualēbit mortificāre eā: sz neq; sepulchrū cōcludere eā p̃ter: neq; virtutes valebunt retinere eā. Ip̃si quoq; celi: nō valebūt portas suas claudere corē anima que virtutib⁹ viget sed mox vt viderint eā: cū gaudio reserant.

Mille milia decies dena milia angelo-
rum et archangelorum: throni ac throni des: et
principat: non valebit cominari ei: sed cum
gaudio vultus sui suscipiet eas: et in manibus
suis tollent: et assidue maiestatis offerent
eas. Exultabit quia per in ea et filii: cum spiritus
scripsi ei effecta est: et inhabitavit in ea. Ex-
ultabit in ea vniuersi filii: quia per desider-
runt enim: propter enim nihil voluit possidere.
Exultabit in ea pater: quia dilexit eam: et volu-
tati eius nullam prouidit voluntatem. Exulta-
bit super eam celi cum virtutibus suis: et pariter
precidentes glorificabunt patrem in filiis et spiritus
scripti: videntes eam in omni angelica virtute: et
in omni pulchritudine iusticie adornata.
Exultabit etiam paradysus: quia heredi-
tatem in eo foris est.

In persona auctoris glo-
rificans et magnificans dominum amatorem hominum
multisq; deuorum deprecatoribus benignitatem
eius per mentis illuminationem vultus suorum sana-
tione ac gratie collatione iterpellans. Ca. XIII

XIII

Gloria et magnifi-

cetia soli deignissimo ar-
matore hominum deo: qui nobis regnum
per suam gratiam constituit. Sana me domine et sana
bonum: quia tu solus es sapiens: et misericors me-
dicator. Supplico bonitatem tuam sana vul-
nera anime mee: et illuminata oculis meis
ut considerer dispensationem meam: quam super me
spem efficit: quia infirmata est mens mea et gra-
tia tua: quam est salutaris prouidat eam. Et quod ad
te hec oro domine qui cunctos es precius: quicquid
scrutator es renus et cordis: tu solus omnia no-
vis? Sicut terra sine aqua sitit ad te anima mea
et desiderat te cor meum. Qui autem diligit te
desinenter: tua gratia satiabit. Sicut enim
semper audisti me: etiam nunc ne despicias depre-
cationem meam. Ecce enim quasi captiua est mens
mea: te solus saluatore exardens. Mitte ita-
que gratiam tuam velociter in auxilium meum: et
sariet esuriem meam: et siti mee porum tribuat.
Te solus desidero insatiabilem dominum.
Quis enim poterit te insatiari: qui te ex
vitate dilexerit lumen virtutis: et luminis tri-
butorem? Da mihi petitionem meam: et dona
mihi deprecationem meam: et distilla in cor me-
um stillam dilectionis tue. Ascendit in cor
meum: quasi in siluam flamma charitatis tue: et
deuoret spinas et tribulos pessimas cogi-
tationes. Et tribue mihi copiose et sine me-

Ps. 142.

sura quasi deus hominem gratiam tuam: et dona mihi
quasi rex regum: et multiplica quasi bonus filius
boni patris. Si autem in quibusdam priuatim super
aut prius quasi terreni aut filii terreni: sed
tu qui replesti hydrias benedictione tua: im-
ple sitim meam gratia tua: et qui satiasti quoniam
milia viros de quibus panibus: imple esurie
meam: inmensa copiosa bonitatis tue. Ama-
tor hominum benignissime super fenem et flores:
et super omnem herbam viridem terre: sine inui-
dia in hoc tepe gratia tua effusa est: quanto ma-
gis seruorum tuorum: qui te deprecant petitioni
boni largiri te poterit? Ecce enim terra fulgo-
re coruscet et volucres voces suas imu-
tat: et gratia multa sapientie tue. Ecce autem ter-
ra varietate florum quasi diuolide induit: quam
sine manibus teritur. Exultat autem: et festiui-
tatem duplicem celebrat. Unam quidem per ad-
filiu suo primogenito: quia viuificat? est in
christo: alteram per domino suo: qui decessit super
eam ambulare dignatus est. Ecce enim ut mare
multiplicat gratia tua: et eos qui in ipso na-
uigant facies esse locuples: eadem gratia dei
etiam mihi loquente ad te fiduciam tribuat.
Qui suscepisti duo minora vidue illius et
laudibus extulisti: suscipe deprecationem et
oracionem meam: et dona mihi petitionem meam:
ut tepidum scriptum efficiat gratie tue: et ut inhabi-
tet in me et ipsa me doceat quod enim placere
debeat: ut pulset in membris meis atque in vi-
sceribus meis velut in carnis quam sunt plena
conspunctionis atque leticie. Mens quam mea
quasi quodam sensu perstringat: ne oberrans in
periculo corruat: et a claritate luminis expellat.
Exaudi me domine exaudi me: et presta ut vo-
cari merear in regnum tuum: qui quasi erras eram
nunc autem sum congregatus: qui eram inuidus: et
miserum sum: et qui in insipientes eram: nunc autem sapi-
ens sum: et qui aliquis inuitus eram: nunc autem vult
effectus sum. Exeruit electus monachorum quam
puer: et omnem seculum quam placeat autem te: qui
nunc in paradiso exultat: iam deprecant per me:
et obsecrant te solus amatorem hominum. Exau-
dies quam eos et saluabis me obsecrationibus
eorum. Ego quam per eos tibi gloriam et laudem of-
feram: qui exaudisti orationes eorum et miseris es
mihi: et non desepisti petitiones eorum quam per sa-
lute anime mee profuse sunt. Tu autem domine propitius
tuus dixisti: aperis os tuum et implebo illud.
Ecce itaque os serui tui: cum corde apertum est:
imple illud gratia tua ut semper te benedicat christe
saluator meus. Irriga cor meum amator ho-
minum benignissime: redde rorem gratie tue.
Quemadmodum terra dum ferit generationes

Luce. 9. b

Mar. 12. b

Ps. 80.

suas non valet enutrire: nisi a bonitate tua fuerit usitata: sic neq; cor meū ploq; valet: q̄ tibi sūt placita absq; g̃ra tua et fructificare fructū iusticie. Ecce aut̄ nascētia terre enuerit pluuia supueniens: necnō etiā arborū nascētia floz varieta te depingit: sic etiā ros g̃re tue: mētē me am illūinet vt florib; cōpūctionis et hūilitatis ac sapie eā adornet. Et qd dicā Ecce es: oīo mea iſirma existit: et iniquitates mee: gemere me cōpellunt. Vincat g̃ g̃ra tua. Qui apuisti oculos cecī: oculos mētis mee adapi: vt pulchritudinē tuā sp̄ desiderēt. Et q̄ apuisti os subingalis: api os meū i laudē gloriā g̃re tue. Qui posuisti terminū mari verbo p̄cepti tui: pone etiā terminū cordi meo p̄ g̃raz tuā vt nō declinet ad dexteram neq; ad sinistrā a pulchritudine tua. Qui aquā i deserto tribuisti p̄p̄lo nō credēt: s; cōtradi cētī: dona mihi cōpūctionē: et ocul̄ meis lachrymas: vt desſe dieb; ac noctibus dies vite mee: cū hūilitate et charitate: et puritate cordis. Appropiet oīo mea in p̄spectu tuo dñe: dona mihi s̄monē sc̄m vt tibi offerā manipulū p̄fessionis mee repletū: et dicā gloriā ei: q̄ mihi hec tribuit: vt ei etiā ego offerā qd ab eo p̄cepi: et adorē eū: q̄ mihi tāta largit̄ est. Exaudi dñe orationē serui tui: qui es sup oīa benedic; in ſecula ſeculoz Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpuncti one cordis. Liber primus explicat.

Incipit liber sc̄s eiusdē de eadē Cōpunctione.

Inuitās nos ad cōpūctio nē et docēs quō ad illā pueniāt: p̄hibēt q; negligentia ac puſillanimitatē et exhortās vt dñm luocem fiducialiterq; ei seruiam;: corda nra sc̄ificem;: nobis in uicē ignoscām;: atq; de p̄fectiōe nra nō p̄sumam;: pulchre tadē monachū agro ſeminato cōparans. Ca. I

I **Enite charissimi** mihi: venite p̄ſes ac ſſes grex ſaluatoris elect;: venite negociemur huiusmodi nūdine celebranſ. Replere lachrymis oculos v̄ſos: et ianue cor dis v̄ſi oculi referenſ. Loq̄mini verbuz vite adinuicē: et p̄ſtim mēs v̄ſa cōpun

get de regno ac paradiso. Senſū bonū as ſumite: et p̄tin; negocia terrena p̄tēntis. Nemo p̄ ſegniciē relaxet; neq; ipuſſi lanimitatē veniēs expaueſcat. Neq; p̄t meſcat aliq; neq; vereat;: s; p̄t vel improbe luocem; dñm nrm;: et p̄ſtāter ſerui am; ſaluatori nro: et p̄ſtētinātes q; ſc̄ificem; corda nra p̄pter ſp̄m ſc̄m. Cōpūrem; ad inuicē et obſecrem;: ignoscām; alterutrū i toto corde nro. Serui eſſi ſumus q̄ ſine mēdacio ē dei: q̄ ait: Amen amē dico vobis: niſi dimiſeritis ex corde v̄ſo delicta v̄ſa alterutrū nec p̄t v̄ſ ce leſtis dimittet vobis delicta v̄ſa. Et per ſc̄tōs ap̄los ſuos indicauit nobis: iñtēs fratri remittere oportet: dicēte petro: Quotiēs ſi peccauerit i me frater me; i dūlgeat ei v̄ſq; ſepties? Ait illi dñs. Non dico tibi ſepties: s; ſeptuagies ſepties. Nos v̄o ſterdū nec tertio i die iuicē ignoſcām;. Obſecro vos chariſſimi mihi: et ſuppliciter rogo o amici mei: vigilate in hoc breui tpe: in hac v̄ndecia hora p̄dite. Jā eſſi veſpa appropinquauit: et cū g̃ſia multa remuneratoz aduenier: reddere vnicuiq; ſm opa ei;. Retēdite vobis: ne q; emēdatorē vitā exerceat: et q̄ſi p̄ſidens et negligēs imenſaz ei; remunerationē amittat. Siſis aut̄ ē monach; agro ſeminato: q̄ cū roze i imbrib; p̄ſueunt exerceri et fructificare fructū iusticie et leticie. Cū autē ad ſuū fructū puenierit: maiorē igerit curā agricole. Sollicit; eſſi quigilar et timet ne ſata ſua aut repētinus grādo nec cāpoz iumēta ſubuertat. Ita et mōach; q̄ aduſq; in hoc corpe veger: q̄ridie ſollicit; curaz adhibeat p̄ immortalitate vite ſue: et negligentiaz inuani cucurriſſe inueniat. Gaudiū et leticia agricole ē: q̄n meſſe ſuam p̄gregat: et laboz p̄mia fuerit aſſecutus. Eodē mō letabunt̄ angeli dei in celis: q̄n q; metuēs deū curſū p̄p̄iū cōſſimauerit replēs horrea. Agricola in ſecuritate conſtitur;: epulaſ atq; exultat: et monach; cū in horrea iuerit poſit;: i. in manſionē eterne vite: cōfeſtim aſcēdat diuitie eius ad celum.

Matth. 6. c

Matth. 18. d

Excitās nos ad vigilatiā in belli certamine: virtutēq; nram cōſolans ex virtute dñi q̄ eſt agonista nr; atq; exhortās ad mutuū adiutorii: vt ſic in v̄ſi iuicē p̄ſpirātes aduerſariū nrm cō

fundamus ac supem⁹ ⁊ deū honorifice-
mus. Et ob hoc cōmēdās multitudinē
monachoz sū deo militatū: multis re-
bus tā multitudinē monachoz q̄ sin-
gulos monachos cōparando. Ca. II

II

⁊ gilem⁹ dilectis

sūmi mihi: vigilemus donec in
bello p̄stituri sum⁹: ⁊ p̄ra dia
bolū dīmitem⁹. Pugna qdē ei⁹ i p̄mp-
tu ē: ipse aīr ifirm⁹ existit ac debil⁹: n̄ āt
dñs ⁊ agonia tēca q̄ est rex regū hīs q̄ ala-
criter dimicauerit ⁊ virtutē p̄stat: ⁊ coro-
nā inaccessibilē. Quē admodū est pul-
uis a vehemētia vētri sp̄rigit ⁊ ipugna⁹
ita ⁊ aduersari⁹ n̄ ad nihilū rediget q̄
vox n̄ra in dei laudib⁹ p̄sonat: ⁊ orōnes
n̄re plene lachrymis dño exhibent. Ne-
mo q̄ seguitur agat nec timeat: s̄ is q̄ for-
tis ē ifirmiorē adiutare festinet ⁊ q̄ ala-
cer est: pusillanimitē p̄oleat. Qui abstinet
est iordinari⁹ ⁊ ihonestū increpet ⁊ obiur-
get. Sic est inuicē p̄spirantes ⁊ pariter
trīphātes: cōculcatores n̄rū cōfundim⁹
⁊ dñm n̄rū q̄ in cel⁹ ē honorificem⁹. Scri-
q̄ angeli in nos letant⁹: ⁊ q̄ vidēt nos ⁊
audiūt de nobis edificant⁹. Paradisus
fructib⁹ leticie ac varq̄s florib⁹ plenus
multitudo ē monachoz: idip̄m ador-
nata in dilectiōe dei. Quasi fons bon⁹
⁊ aq̄s exundātib⁹ multitudinē arborū
irrigās: multitudo ē monachoz: i idip̄-
m p̄salmoz cursū cāt⁹ lachrymis irrigā-
riū. Sicut ciuitas murata ⁊ munitiōi-
bus circūsepta: multitudo ē monachoz
in idip̄m alterutū p̄spirātes in dilectiō-
ne dei. Diadema p̄teritis lapidib⁹ p̄cio-
sis ⁊ splēdidis margarit⁹: multitudo est
monachoz in idip̄m in oē op⁹ bonū or-
nata. Nauis repleta regalib⁹ opib⁹: mul-
tudo ē monachoz in idip̄m plena dñi
charitate. Oliua speciosa ac ferrix: mul-
tudo ē monachoz: in idip̄m p̄firmata
in dilectiōe dei. Imago regalis hñs ad-
mirabilē historiā: ex oībus elect⁹ colorib⁹
⁊ florū varietate depicta: multitu-
do est monachoz: in idip̄m diuersis vir-
tutib⁹ adornata. Castra sc̄toz angeloz
multitudo est monachoz: habitās in id-
ip̄m: mentē suā sp̄ hñes ad deū. Sicut
mel ⁊ fau⁹ ori applicat⁹: sic rñsio fr̄is cū
charitate ⁊ hñilitate ad p̄mū suū. Si-
cut aq̄ sūitēri i estu: sic sermo p̄solārī fra-
trē in tribulatione ei⁹. Sicut q̄ cadēt

porrigit manū ⁊ erigit est: ita ⁊ p̄mo vi-
te ⁊ p̄solationis: erigit segnē aīam ac pu-
sillanimitē. Sicut sata: leta ⁊ electa vo-
na: in terra culta ⁊ optia: sic in aīo mo-
nachi cogitatōes bone ⁊ viles. Sicut
alligatura bona ⁊ fortis in edificatio: ita
in corde monachi magnanimitas. Si-
cut lāpas lucida in loco tenebroso resu-
gens: sic monach⁹ mēte sobria ⁊ corde
vigilātī in tpe p̄salmodie sue. Sicut v̄-
culis ⁊ catenis cōstringit⁹ aq̄la: sic mo-
nachus mūdi sollicitudinib⁹ innodaf⁹.
Sicut spine ⁊ tribuli in agro optio: sic
cogitatōes turpes ac sordide in aīa mo-
nachi. Sicut cācer serpens ⁊ putrefac-
iens carnes: neq̄ finē sanitatis recipiēs
sic memoria malicie in aīa monachi.

Sicut vermis corripit lignū: sic inimi-
cū corripit aīam monachi. Sicut ti-
nea exterminat vestimētū: sic detractio
aīam monachi. Sicut lignū excelsū qdēz
⁊ speciosū: attritū ifructuosū: sic monach⁹
supbus ⁊ insolēs. Sicut fruct⁹ delecta-
bilis ⁊ speciosus extrinsec⁹: putridus ve-
ro intrinsec⁹: sic monachus emul⁹ ⁊ in-
uidia plenus. Sicut q̄ iactans lapides
in fonte purissimo cōturbat eū: sic mo-
nachi iracundi respōsio p̄mi mentē cō-
turbat. Sicut si euellar⁹ q̄ radicū⁹ ar-
borē plenā fructib⁹: ⁊ transplantet eā in
aliū locū: fruct⁹ eius marcescunt: ⁊ folia
arescūt: sic monach⁹ derelinq̄s p̄p̄riū
locū: ⁊ diuersa plustrans. Sicut edifi-
ciū fundamētū nō habēs supra petraz:
sic monach⁹ patriā nō habens in tri-
bulariōib⁹ suis. Sicut aīas q̄s aī regē
⁊ loquēs ei: vocat⁹ aīr a seruo suo relin-
q̄t regē ⁊ se ad p̄fabulatiōes serui cōuer-
tat: sic monach⁹ in p̄salmodia sua: si
lētione mētis sue a deo reflectat. Si-
cut pōdus salis cep̄mit infirmū: sic mo-
nachū somn⁹ i tpe p̄salmodie sue. Intel-
ligam⁹ q̄ charissimū cui assistim⁹. Si-
cut q̄ angeli cū timore ⁊ tremore hym-
nū cātantes aīr: ita ⁊ nos debem⁹ cū
corde puro ⁊ mente in p̄salmodijs n̄ris
tpe orōnis: corā deo cōsistere: ne corpe
qdē videamur assistere: sensib⁹ vero ne-
gocijs terrenis puagari. Sicut est na-
uis fluctib⁹ pelagi circūfer⁹: sic ⁊ mona-
chi mēs in terrenis negocijs puagat⁹.

Exhortās ad tēptationes
sustinēdas ⁊ iducēs ea in q̄bus cōsistit

glatio mōachi: docetq; quō is q̄ vitis
poccupat? ē pulsare deat ad ostiū dñi:
q̄ nō deerit si pulsās p̄terit: sed miseri
corditer subuenit. Ca. III.

III

1

Egregemus ergo

cogitationes nras a negocijs
terrenis: vt gl̄as ap̄ dñm no
strū h̄fe mereamur. Sustineam? aduer
sarij tēptam̄ta: vt gl̄as p̄cipiam?. Glo
riatio āt mōachi: pacia i tribulationib?
suis. Glatio mōachi: lōganitas cū cha
ritate Glatio mōachi: cū nullas res p̄
tis sc̄li possidere cōsiderat. Glatio mona
chi: et laus i p̄spectu āgeloz tholm: hūil
tas i simplicitas cordi. Glatio mōachi:
lie et flēt? i ofonib? suis. Glatio mona
chi: māsuerudo cordis i silētiū. Glatio
monachi qñ deū toto corde dilexerit: et
p̄ximū tāq; seipm. Glatio mōachi: ab
stinētia escay et a mīloqo ligue. Glia
tio mōachi: qñ p̄rio tāq; sibīpī cōpatit
Glatio monachi: qñ h̄ba ei? opib? p̄so
nāt. Glatio monachi: qñ i loco suo p̄ma
ner: et si huc atq; illuc qñ feni a v̄eto trās
ferē. Neū mibi dilectissimi: q; fact? suz
sicut machina seu follis fabi ferrarij: q̄
replet? et euacuat? nec aliqd in se p̄inet
venti: sic ego enarrās h̄utes christi: ab
oib? his lōge me sentio. Glia et adoratio
magnitudini ei?. Charissimi siq; v̄m
poccupat? fuerit cogitationib? sordidis
ac turpissimis: nō negligat nec segniter
agat: neq; in desperationē semetipm ad
ducatur: s; effundat cor suū in p̄spectu dei
et igemiscēs: desseat et dicat. Exurge dñe
intēde iudiciū meū: i iudica me s̄m ius
ticiā tuā. Opus manū tuaz s̄m: vt qd
dereliquisti me? Quare faciē tuā auer
tis obliuisceris humilitatis mee? Quia
pecu? est inimic? animā meā: humilia
uit in terra vitā meā. Infixus sum in li
mo pfundi: et nō est substantia. Suscipi
piat me gratis tua dñe vt non pereā. Si
ita p̄manferis: et inuocaueris deū: cōfe
stim amator hoīm deus: mittere grariam
suā in cor tuū: et cōsolationē tibi a requi
em a laborib? tuis: in expugnationē quā
sustines cōferet. Talē ē habētes beni
gnū dñm: nō negligamus: et talē miseri
cordem saluatozem habētes nō segniter
agam?. Donec h̄c degim? misereē et sal
uat: et remissionē nostrorū tribuit deli
ctorū et iniquitatib? nostris: si nos vo

luerim? gnoscit. Quis nō amiret: q; p
lachrymas hui? breuissimi t̄pis: pecca
ta dimittit: et ipsa vnde decima hora: mīlū
nos vulnerū sauciatos p lachrymas sa
nat? Et rursum cū sanauerit: mercedem
cōferet lachrymaz. Hic enī n̄m est eius
grām inuocare vt sanet: et mercedē exhi
beat sanitatis. Nō ē negligam? frēs
sed festinem? sanari: quia vt superi? me
memorauit: h̄c misereē de? p grām suā
ibi aut nequaq; sed iustū iudiciū et vlti
tio et retributio gestoz est. Ibi misericor
dissim? ille abraaz: i misericor̄s inueniē
et qui p sodomitis vt saluarent? fuerat
depcat? ibi p vno pctōre vt misericor̄s in
uelat: mīme depcat. Nō ē collige? mēs
nra negocijs terrenis fratres charissimi
sed festinem? cōparticipes fieri oīm sc̄to
rū: et coheredes venerabilū patz n̄forū
vt nō p̄inemur a p̄uersione eoz: neq; a
brā claritate ipoz sepemur. festinemus
aut magis: vt cū p̄fecti ac fidelib? coro
nemur: in vero vel cū multis placentiss
laudē p̄conij mereamur.

Brificans digne deo mili

tates et coronā eterne britudinis p̄me
rētes: excludensq; negligentiss; excusatio
nē: et p̄tib? eos rōnib? terrēs: ad vigilā
tiā et cōp̄sitionē puocat. Ca. IIII.

b

Latus qui in ago

IIII

ne certauerit: vt cū p̄fectis vt
ctoie coronā accipiat. Mife
ra? h̄o q̄ h̄ t̄ps v̄te sue negligēt p̄sum
pserit: vt idign? sit etiā cū minimis col
laudari. B̄tis q̄ p̄meruerit claritatē il
loz: et b̄tis q̄ dign? fuerit laude eozum.
B̄tis q̄ p̄meruerit coronā illoz et b̄tis
q̄ dign? fuerit i n̄stro eo esse. B̄tis q̄
p̄meruerit hereditatē eoz: et b̄tis q̄ di
gn? fuerit mēsa p̄uiū eoz. B̄tis q̄ epu
lationē eoz p̄meruerit degustare: audi
re vocē illam. Venite b̄ndicti p̄ris mei:
possidete regnū qd pat̄i ē vob? a p̄senti
one mūdī. Qua excusationē si neglexe
rim? h̄bim? vbi sc̄laris hō iter dñi excu
sationē obrinet v̄pote q̄ i sc̄lo colligat?
est: nos aut qd dicem?: in h̄b? nos eē ipe
ditos cābimur? Timendū ē et tremendū
ne forte hi qui nos p̄sitos h̄ laudib?
effert: illic nos deridere incipiāt: et q̄ h̄
nos b̄rificāt: illic nos similiter ex p̄bāt
q̄sultēt nob. Ne ē charissimi delidia

nobis aut sollicitudo mudi dulcescat: et amaricari nobis est in ignis et immortalis vermi supplicia sentiam: deseamus modici: ut a fletu perpetuo liberemur. Uigilemus sobrie paulisper charissimi. Cur non suademini saluatoris nostri sermone: quod aduenit? Ipsi fulgor coruscans et repetere adueniat. Non intelligis quod nulla fiet opinio ecce hic aut ecce illic? non primescitis quod unusquisque secundum opus suum hora illa recipiat.

Atredite vobis ne vos subito comprehendant: et culpae nosmetipsos incipiamus nihil perficientes: et unusquisque ploras atque ciuilans dicat. Peu mihi cur neglexi? Peu mihi infelici? quare precepisti? Et multum apostolus in ipsa sua afferret: et nullo perficeret. Credite mihi dilectissimi: quod iam vnde cima hora est: credite quod summario habet scripti appropinquavit. Aut nisi oculis vestris videritis: fortasse non creditis? Videte ne in nos sermo prophetiae adimpleat dicentes. Ne qui percipit dicit dominus: festinamus itaque ne inueniamur sicut serui illi: quem adueniens dominus super eum reperit dormientem ac negligenter.

Suades occasione dictorum

ut ipso tempore deus deprecemur quatenus non liberet a futuro malis et regni sui principes faciat: plures adducens copuncti cordis obsecrationes: petitiones: atque supplicationes quibus exorandus est dominus. Ca. V

V

De queso vigilare

inquit: ne nos ita inueniamur. Im portune atque improbitate dominum nostrum glorificemus: ac deprecemur esse ut non a tenebris et stridore dentium liberet: et regno suo nos dignos efficiat. Obsecro te saluator mundi iesu christe: respice in me et miserere mei: et libera me a multitudine iniquitatum mearum. Spreui enim omnia quae fecisti mecum a iuuetute mea. De enim idiotam atque sine intellectu: fecisti vas repletum scientia ac sapientia: et multiplicata est super me gratia tua: et satiauit esurientiam meam: et refrigeravit sitim meam: et illuminavit obscuritatem meam: et pegerat ab errore cogitationes meas repletus sum bonis. Et nunc adoro: obsecro: precor ut ac supplico: precor infirmitatem meam. Propter tuam bonitatem suae fructus gratie tue: conserva eam mihi in thesauris tuis: ut rursum mihi tribuas eam in illa die ne iterum transcare amatores hominum. Non enim sustineo fluctus fundationis eius:

io obsecro te: perenne agens: ex quo supra modum multiplicata est super me. Lingua est mea infirmata: non occurrere differere eam.

Obstupuit autem et mens mea: non sustinet multitudinem fluctus eius. Imago et splendor benedicti patris: da mihi refrigerium a fluctibus: ut ignis cor meum renescat: comburet. Mihi eam tribue rursum: et salua me in regno tuo: et ne memineris iniquitatum mearum et an deo postulare. Da mihi petitiones meas et facito apud me mentionem cum benedicto patre tuo in die aduentus tui: et da mihi petitiones meas: quod tu solus dator es vite mee. Cooperis iniquitates meas ab oculis nostris meis: et suscipe lachrymas meas. Appropinquet ad te fletus meus: memeto etiam lachrymarum mearum quod perdis et conspectu sanctorum martyrum tuorum. Misericordia inueniatur in illa hora terribili: ut preces me sub penis gratie tue

Si autem volueris facere mecum secundum iniquitates meas. Peu mihi miserabili. Amator hominum benignissime: legio a te gregem porcorum absque lachrymis postulavit: et dedit ei. Ego autem cum fletu et gemitibus supplico bonitati tue: libera me ab iniquitatibus meis et dona mihi regnum tuum. In me itaque peccatore demonstrata ineffabilis misericordia tua: et fac me principem latronis illius: qui per unum hominem heredes paradisi effectus est: illum me introduce propter tuam benignitatem. Abscondar quod ibi inter medius arborum eius: et videas locum ubi adae occultatus est: cum alacritate et leticia: ubi dictum est: adae ubi es. Ad offerentiam et gloriam tibi offerat: qui exaudisti offerentias meas et iniquitates desperasti. O domine pone lachrymas meas in conspectu tuo: sicut in permissione tua: ut reuertat inimicus meus retrosum: et expauescat perurbes: cum viderit locum quem prepaaueris manui tue. Ex peccatis autem inimici me videri loco quem mihi prepaaueris: propter delicta mea: videat in loco vite. Et uersus in tenebras perurbes: quod nequaquam voluntas eius effecta est in me. Ita benignissime: ita amator hominum: ita quod solus es sine peccato: effunde super me imensam misericordiam tuam. Da mihi ut ego et hi qui diligunt te: regni tui efficiamur heredes: et videamus gloriam tuam adoremus bonitatem tuam. Gloria patri qui fecit nos: gloria filio qui saluauit nos: et gloria spiritui sancto qui renouauit nos.

Sancti Effrem de copunctione cordis. Liber secundus explicat.

**Liber eiusdē de Iudicio dei:
et Resurrectione: de Regno
celorum: et Mundicia anime.**

Exhortās nos et mētes nras
pparem? et emūdem? insulamuscq; vt cele-
stia sapiam? et eterna seceamur: ad illos qz
pmittit nos tendam? de qb? oēs sci suspira
uerūt Iudicij diē expectātes pditionē illi?
dei atq; iudicij exponens. Caplm I

Gloria omnipotēti

deo: q os nrm supno nru apuit
ad enarrandū de his terribilib?

miracul: de qb? oēs sci a seculo cecinerūt.
Quia ignorare vlt obliuioi tradere i pñtia
rum grāde piculū ē: q̄tra post excursū vite
pctōib? supplicia: vlt q̄tra iustj pmissa sint
pñtia. Idcirco pparare mētē nras: et mīda
re debem? oīq; v̄tute insistere: et opaz dare
sq; de celestib? sage et sublimia et eterna se-
ctari: cōtēnentes tpalia desideria: ad illas
pmisiones tendētes: de qb? oēs sci suspi-
rauerūt: et a lōge eas aspiciētes: p fidē tpa-
tientiā: tribulationē: longitudinē eq̄ alo
puleit: fidelē existimātes eq̄ q̄ reprobis

Nā omni carcere tristiorē cōmōtionē
corpis arbitātes: expectabāt illū bñrudī-
nis oīi diē splendidi: in q̄ fulgebunt iusti
vt sol: in q̄ erit illi? dei cū gloria et scis vir-
tutib? suis: descēdet in nubib? celi. Veniet
eq̄ in v̄tute brachiū suū: et opa vni? cuius-
cūq; corā ipso: et colliget scōs suos a sūmo
celi vsq; ad sūmū ei? cui? ē intolerabil? po-
tētia: i q̄ celi resoluēt vt liber et tpa pducet
oēs q̄ a seculo hēuerūt. Mōtes et petre et oīs
arida obstupescēt a facie ei?: cū venerit iu-
dicare viuos et mortuos. Et vniūso tre-
mor apphēndet et v̄tutes celoz p̄abescēt:
eo q̄ mltā nimis est castra ei?: et fortia opa
pmonit ei?. Nubis etiā pulvis pedū ei? cō-
minās mari: et exiccās illū. Cleiet q̄ oīs cū
indignatiōe et ira et tanq; pcella cursus ei?
et ignis pibit aī facie ei?. Audiēt v̄o q̄ in
monumentis sūt vocē ei?: et pcedēt q̄ bona
fecerūt i resurrectionē vite: q̄ v̄o mala ege-
rūt i resurrectionē iudicij. Tūc apparebit
illud terribile iudiciū christi: in q̄ throni
apponent? et mltā milia angeloz astabūt.
flum? igneus curret ante eum: et libri ape-
rient in qb? singulorū acta pscripta sunt.

Exremōratione diei Iudicij
excitans nos ad vigilantiā et ad imitationē

scōz patrū vt a p̄familiās christo oīe in
eternā mansiōe recipi mereamur: mltas
illi? māsionis pditiones exponēs. Ca. II

Propter rememorā-

II

tes diē illi: in q̄ hec oīa dñs reuela-
bit: cū venerit glificari i sanctj suis: nō ne-
gligam? frēs dilectissimj: neq; in pñtib? et
caducj reb?: tāq; i eternis et pñētib? dele-
ctemur. Nō obdormiam? somno neq; sūmo
Sonnū āt dico pctm et mortē. Nō obliui-
scamur scōz patrū: q̄ h? vite nre duces op-
timi extiterūt: q̄rī p̄tēlātes pñtatiōz imi-
temur fidē: q̄ circūstet i melos et pellib?
caprinis egētes: angustūs afflicti: q̄tidie p
christi noie moriētes. Scio enī q̄ p̄mos
obdormisse: et nūq; de die illa terrabili co-
gitasse. Qui sine dubio: cū venerit sponsus
excludēt a thalamo. Nos q̄ oi custodia ser-
uem? cor nrm expectantes p̄tem familiās:
christi dñm ac deū nrm: q̄ cū diues eēt: p
pter nram salutē paup fact? ē: et ismīratē
nram: volūtatē p̄pila i semetipm suscepit:
nā idcirco paup fact? ē: vt nos diuitiaz su-
arū socios faceret: et ineffabil? future glie pri-
cipes demonstraret. Jō crucifix? ē vt nos a
cruciatu et p̄tate diaboli liberaret. Hunc q̄
diligere sine intermissiōe debem? vt ab ipso
q̄ diligit mereamur: et illuc i mansiōe illā
q̄ apō p̄fz p̄parata ē itroeam? et videam?
lūmē in lūmie. Terrabil? est dies illa:
et aduent? magn? et p̄clar? nimis: et q̄s ido-
ne? ei erit: p̄t qd has p̄missiones hñtes i-
effabiles et tremēdas: exultem? exultatiōe
inenarrabili et glōsa. Abluam? frequēter
alas nras lachrymis: ne radix amaritudi-
nis rurū germinās spediāt. Per hāc v̄o
in q̄nāq; mīri: vt i illo purissimo ac splēdi-
dissimo lūmie p̄stituti: i q̄ nō ē ruga vlt ma-
cula: p̄tēplum iestimabilē et brām christi
saluatorj nri naturā: vt p̄t et fili? et sp̄ssan-
ct?: vbi p̄tēplabimur oēs naturā āgeloz et
archāgeloz: v̄tū et p̄tāri. Jbi frēs vide-
bit? q̄ a seculo sūt suata ineffabilia bona. Jbi
videbit? scām ciuitatē: q̄ est oīm i pñtia lu-
gētū mī. Illic ex vberib? ei? p̄solatiōis lac-
potabit? illic de torrēte epulatiōis libet?
Illic vocabimini filij dei: illic ap̄ent nōb
porte regni et intrabit? i penetralib? patris.
Illic vobis osidit oēs suos: illic apparebit
vobis fol iusticie. Illic egrediēti? i lerab?
mini: tāq; vituli soluti a vincul. Illic trās-
formabit de? corp? hūilitatē nre: p̄forme
corpi claritatis sue. Illic renouabit? sicut

ad te lunet? vfa. Illic terrā repromissionis videbit: illic subalis peregimini: quē admodum si mī filiū pregar suū. Illic videbit: et lerabimini: de q̄b? i hoc seculo sine cessatōe planxisti. Illic p̄cipiētes coronā pulchritudinis: et vestē iucunditatis: de manu dñi: dices. Letet aia mea i dño: induit em. me in dumēto salutis: et iusticie: et circūdidit me veste leticie: rāq̄ spōso circūposuit mihi mītrā: et tāq̄ spōsas ornavit me ornamēto. Illic saturabimini: q̄cūq̄ esuritis: et sititis iusticiā. Illic fulgebis sicut sol in throno p̄fis v̄fi. illic immortalia sc̄la: et manēria iuveniet: Illic dñabif vob sine p̄fbatōib? et fluctib? lōgitudine diez. Illic vox leratū et exultatū Illic vob p̄par? ē loc? in domo dñi et muro ei? et nomē sempiternū q̄d n̄ debif. Ipse em dñs nomen ē v̄m. Jā nō erit v̄fi siltis q̄cūq̄: si p̄s fueritis: et feceritis i celis gaudis i die illa q̄ iudicabit de oculis hoim: illic inueneris fiducia: vbi effugit dolor et tristitia. Si enī recordamur d̄ die illa tremēda et aduētu dñi gl̄ioso: cum venerit sc̄oq̄ oim mītritudine p̄spirat? in q̄ celli magno ip̄eu trāsient: elemēta ignis calore soluent.

Exhortās nos ad preparationē

illi? terribilis examis i q̄ oēs act? n̄fi cogitationes et eloq̄a arguent. vt etiā iō tpalia et terrena atq̄ trāsitoria nō q̄ram? s̄ i intutum n̄m ad sc̄os desceam? q̄ ppter celestis patrie b̄sideriū plima sūt p̄fissi: q̄s si imitasti fuerim? cū ipsi q̄z cōregnabim? Ca. III

III

Reparem? q̄ nos si-
ne macta iueneri i illo terribili christo examie. In q̄ oēs act? n̄fi: cogitationes et eloq̄a arguent. Nā et p opib? et p̄fmonib? ociosis: et p̄ dedecorosis et i honestis aspectib? et oib? actib? v̄l manifestis v̄l occultis q̄ ab origine mūdi cogitata et gesta sūt: et p̄ meritis suis: singuli iudiciū sumēt et rōnē singuli reddēt. Ergo ne gl̄ias n̄fam i terrenis q̄ram? ne carnis curā desiderijs faciam? ne tpalia et corpalia diligam? ne ralentū n̄m pfodiam? i terrā: p̄numeremur famis x̄ginib? ne hoc mūdo vtamur: eo q̄d p̄terierit ei? figura: q̄ et si dom? n̄fa hui? habitacōis dissoluatur: nō mānfactā eternā in celis hēbim?. Hic patriā nō q̄ram?: sed futurā desiderem?. Inruit etiā n̄m desceam? ad sc̄os: et iuueniem? tā mēte quā cogitatōe: ad illd̄ imortale sc̄m ēdē trāsitos q̄ circūierit vt supra meminib? i melioris et pellib? caprinis: egētes: angustiat: afflicti

q̄b? bign? nō erat mūdus: i solitudinib? errantes: in mōtib? et in speluncis: et in cauernis terre. Lapidari et verberari: et oim temptationū obprobrijs temprari: laborauef sequētes post deū: nec aliqd̄ horū q̄ diximus p̄positū eoz mentēq̄ turbauit. Nā quē admodū adamantin? murus nō patet insidij: sic eoz mens incōcussa et pueratio p̄mansit imobilitas. Nihil isti h̄ requirebant sed iugiter thesaurizabāt: fidelem existimātes eum q̄ repromissit: et inuisibilem tanq̄ vidēs vnusquisq̄ eoz sustinuit: sola intelligētia speciali. Et p̄ cordis oculum p̄teplabant: que nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascēdit in quē desiderant angeli p̄spicere: q̄dus cōstituit in terris velocē depositionē tabernaculū sui. Querebāt de illa supna cōmōratōe q̄ tarde se adipisci sentiebāt: gemētes p̄clamabāt dicētes. Qñ veniem? et apparebim? aī faciem dei? Et alius. Bonū ē mihi mori q̄ viuere. Et idem b̄tis ap̄lus: omnia mūdi oblectamenta tanq̄ stercoza cōputabat: ppter q̄d dicebat. Cupio dissolui: et esse cū christo. Et Symeon ille iustus etiā qualē vocem emisit: cū deum i vinas suas suscepit? Nūc dimittē seruū tuū dñe: q̄m verbū tuum in pace: q̄ viderunt oculi mei salutare tuū. Quē admodū em in vinctulis: vel in carceribus: sic oēs sancti v̄p̄ ad temp? resolutionis sue in copibus cōmorant? ad tranquillissimū portū festinant: vt adipiscant sine fluctib? vitā. Propterea nos fratres dilectissimi respiciētes ad hos viros mirabiles et beatissimos eoz sequētes vestigia: necnō et passionib? eoz cōmunicātes ad nihil aliud n̄m p̄positū dirigam?: nisi quātr dño placeam? nec ppter gloriā humanā retardem? cursum nostrum quo min? ad mensurā patrum nostrorum p̄tingere valeam?: sed omni d̄ute: vt ceperimus p̄merita eoz cū ipsis in regnis celestib? gaudeamus: q̄ si fuerimus socii passionū: simul et cōsolationis erim?. Et si sustinem? etiā cōregnabim?: q̄ nō sunt cōdigne passionēs hui? tpis ad futurā gl̄ias que reuelabit i nobis. Nō ignoratis: q̄ si seminant in lachrymis in gaudio ment: et qui parce seminat parce et meret? Lutes in q̄ ibant et flebant mittētes semina sua: veniētis aīte veniēt cū exultatione: portantes manipulos suos. B̄i q̄ iugēt: q̄ ipsi p̄solabunt. Et beati q̄ esuriūt et sitiūt iusticiā nūc: q̄ ipsi saturabunt de illa regalē

Esa. 64.
1. Cor. 13.

Ph̄l. 1.

Luc. 22.

Ro. 8. 6.

2. Cor. 9. 6.

Ps. 126.

Matth. 5. 4.

mēsa: in q̄ abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob: ⁊ omēs
scri a scto reſeſcūt. Brūs ḡ ē q̄ in ſctis
opib⁹ iugiter puerſa: ⁊ imactatā ſeruat
aias ſuā: de q̄ nob̄ grāde certamē ē. Quid
pderit hoi ſi mūdū vniuerſū lucreſ: anie
aūt ſue detrimētū patiat⁹? Aut quā dabit
homo cōmūrationē p̄ ania ſua.

**Prouocās nos ex dictis vt
feſtinem⁹** ne ab illis eternis dōis excluda
mur ⁊ ſēpiterna pīca icidam⁹ ſi negligē
tes fuerim⁹: occaſiōe illi⁹ tādē mītra pīca
⁊ ſupplicia dānatoꝝ explicās. Ca. III.

III. **Si feſtinemus ne**

excludamur ab illis pmiſſis etnis
⁊ a thalamo immortalis ſpōſi: neq̄ in
clīpiam⁹ forſ ſtantes clamare ⁊ dicere: dñe
dñe apī nobis: qz tūc pītra nīhil pderit: ſi
ecōtrario audiem⁹ neſcio vos vñ ſit⁹. Ibi
erit ſtetus ⁊ ſtridor dētiū. De ala nrā cer
tamē agi⁹: de q̄ ſi neglexerim⁹: pīctm̄ imē
ſū ē: aur ſuppliciiū ſēpitermū. Nō ē eſt in
inferno pfeſſio: nō ſūt lachryme ibi: nō ge
mit⁹ q̄ iudic⁹ auertēt ſniam. Non dilatio
villa tps ad agēdā pniā nō ē egreſſio ad
vitā: ſi oīa dura ⁊ aſpa ⁊ amara occurrēt
eis: q̄ tps pnie pāderūt eis hōrēda illa
facies ſuoz delictoz: q̄ in toemcto amari
or exiſtit ⁊ durior: ſi ⁊ pīca ſue xberibus
cruciat⁹: i felicia illa xba crebro ploquē
tur tōicēt. Cie ve nobis miſer⁹: q̄b⁹ p̄igit
videre hāc diē. Ubicūq̄ eſt pctōr tūc ocu
los puerit: p̄tēptabi⁹ imagines ſuoz de
lictoꝝ. Tūc videbit⁹ āgelos ⁊ archange
los p vniuerſū mūdū diſcurrere: ⁊ omēs
ſctos ⁊ electos dei p̄ggregate: q̄ rapiēſ ob
uiā dño: ⁊ ſic ſp cū dño erūt: qz vbi cūq̄
fuerit corp⁹: illuc p̄ggregabūt aq̄le. Pctō
rū xō ⁊ negligētis vitā ſuā: exitū tūc vi
debit⁹ triſte ⁊ execrabilē. S ol eſt tūc ob
ſcurabi⁹ ⁊ celſi tūc plicabi⁹ tāq̄ liber. Ca
dēt aſtra oīa cōturbabūt eleſtra: x̄tutes
⁊ p̄tates aſſiſtēt: ignis velut flumē⁹ currēs
oīa oīno replebit. Ignis eſt ille cōburet
mōtes ⁊ colles ⁊ maria: ⁊ oīa dē iudica
bit per ignē. Tūc illa die videbit⁹ vni
uerſū orbē tāq̄ pomoz cūſtodīā: ⁊ tubas
illas angelicas: terribilia ⁊ tremēda: clan
gētes. Reſulgebūt etiā luſti tāq̄ claritas
firmamētī. Tūc lamētabi⁹ ⁊ plāgent ſe
oēs pctōres: ⁊ illud amariffimū pclama
būt: ve ve nobis: q̄ viderit claritatē leri
ciāq̄ ſctōꝝ: cū viderit abraā ⁊ yſaac ⁊ ia
cob ⁊ oēs ſctos: p̄cipiētes imarceſcibiles

coronas de manu dñi cū viderit ſe ab eo
rū pſortis ſegregari. Tūc n. erit angel⁹
⁊ ſepabit oēs malignos dē medio iuſtoꝝ:
tūc audiēt iſelices illā vocē chriſti terri
bitē ⁊ potētē: recedite a me maledicti i g
nē eternū: q̄ p̄pat⁹ ē diabolo ⁊ āgelis ei⁹.
In illa hora neceſſitat⁹: amāz nimis ⁊ ia
chremabile ſuſpirabit⁹: cū tradit⁹ fuerint
morti: ⁊ iextinguibillī igni: tenebr⁹ exteri
orib⁹: ⁊ ximib⁹ immortalib⁹: cū i inferno iſe
riore mācipati fuerit: vbi ē ſlet⁹ ⁊ ſtridor
dētiū: vbi ē tartar⁹ ⁊ crudel⁹ gehēna. Nec
āt vniuerſa ſupplicia expectāt hi q̄ nō p
alab⁹ ſuis vñit decertauiſit: q̄ ſi mltipl
caueſt talētū ſibi creditū: q̄ ſi caſitate cū
ſr̄na charitate ſuaueſt. Feſtinē⁹ ḡ recoſ
liari. p̄xis nſis: vt ſol ſi occidat ſup iracū
diā nrām: nec maliciā remiſcamur i cordē
b⁹ nſis. In firmū etiā i opib⁹ p̄ſorem⁹ ⁊
i egroꝝ ⁊ lāguid⁹ dñm viſitē⁹. Et cū vide
rim⁹ i paupib⁹ eluriētē ſaturē⁹: ſitiētē po
tem⁹: nudū veſtiā⁹: ⁊ iſirmū viſitem⁹: ho
ſpitē colligam⁹: i carcere er⁹ ⁊ eam⁹ ad eſt.
Petēti etiā elemofnā p man⁹ paupē: ſi
deſpiciam⁹ vt ⁊ ipe in aduentu ſuo vocer
nos ⁊ dicat. Eleiſte hīdicte p̄ſis mei: p̄cipi
te regnū q̄b⁹ patſi ē vobis ab origine mū
di: qz p̄pter vos paup factus ſus: mihi in
iſtis pauperibus miniſtraſtis.

Inducēs auctore miſeriā ſuā
deplorātē: fr̄esq̄ ſuos rogāt vt oret⁹ ⁊ p
eo ⁊ p ſeipſis: q̄ten⁹ ſuā illa mala eſſuge
re poſſint: celeſtiaq̄ gaudia pſe q̄ breu
ter et ſūmati cōmemorat. Ca. V

h **Ec autē fratres cha** v

riſimi: hec ego vobis ſcribēs: forti
ter deſſe: nec a luctu nec a lachꝝ
miſ ceſſo: qz ab his bonis alien⁹ exiſto: et
in me impleti⁹ eſt illud ap̄i dictū: ne cum
alijs p̄dicaueri ipe reprobo⁹ efficiar. Spe
ro aut per orōnes v̄ſas tps pnie pmereri
vt ſtare poſſim aduerſus inſidias diaboli
qz nō ē nobis colluctatio aduerſ⁹ carnē
ſāguinē: ſi aduerſ⁹ p̄ncipes ⁊ p̄tates p̄ra
ſpālia neq̄cie i celeſtib⁹. Oīate ḡ ſp nob
fr̄es dilectiſſimi: corātes ſi officiari: vthoc
mediū p̄ſūdū q̄b⁹ ē iimic⁹ ⁊ diabol⁹ totū
p̄ter meare poſſim⁹ ⁊ effugiā⁹ illa q̄ vētura
ſūt mala: vt veniāt tpa reſtrigerij i aduē
tu chriſti: q̄ ſuis t̄pibus oñdit brūs ⁊ ſol⁹
potēs: vt trāfferat nos ſi digni fuerim⁹ in
illā btām ſpē: ⁊ ieffabilē leticiā: ⁊ māſſio
etnā: o q̄b⁹ nūc ex p̄e narrātes: tāto nob

Marth
25. g

Ibidem

1. Cor.
9. d

euāgelisauim⁹: tāq̃ si q̃s ex pelago maris:
 aq̃ gutta p̃r digito suo auferre. Sit at̃ no
 me dñi bñdicim⁹ q̃ pauit celos i prudētia
 sua: q̃ p̃pauit scis suis regnū ⁊ gaudiū aſi
 p̃ſtitutoꝝ mūdi d̃ q̃ ſuſpirāt ⁊ lugēt ⁊ tūc
 audient: venite oēs q̃ plorat⁹: gaudere in
 gaudio meo ⁊ videte me ⁊ leteꝝ cor vſm:
 toſſa vſa tāq̃ herba floꝛeāt: ibi laudatoꝝ ⁊
 exultatio: ⁊ iucūditas ſēpiterna ē dilectis
 ſimi frēs: illuc fulgebis ſicut ſol: illuc leta
 bim⁹ leticia ſenarrabili. Illic ⁊ deū vide
 bis q̃d ē bonoꝝ oim potiffim⁹: illuc vobis
 chriſt⁹ dīmōſtrabit oēm gl̃as p̃ſis: ⁊ ſctoꝝ
 officia āgeloz: illuc adorabim⁹ p̃ſez i atri
 is ſctis: illuc ſine fluctib⁹ ⁊ p̃urbatioib⁹
 vite viuem⁹: illuc choroſ miſcem⁹ cū choroꝝ
 ſctoꝝ: illuc auferē ab oculis nſis lachryma
 q̃ pupillis oculoꝝ nſoꝝ obnubilat: illuc cā
 tabim⁹ ⁊ dicē: mirabiles dñe i ſctis tuis
 illuc p̃ſtebimur dño: q̃ repleri ſum⁹ mīa
 tua: exultauim⁹ ⁊ letati ſum⁹ i oimib⁹ die
 b⁹ nſis: delectati ſum⁹ p oib⁹ dieb⁹ q̃b⁹
 nos hūiliaſti: q̃m magnificata ſūt opa tua
 dñe: oia i ſapia feciſti. Bñdic ānia mea
 dño: ⁊ ne obliuiſcaꝝ oēs retributioes ei⁹
 q̃ p̃piti⁹ ſit oib⁹ ſiquatib⁹ tuis q̃ ſanat oēs
 lāguozes tuos: q̃ redemit d̃ ſeritū vitā ru
 am: q̃ coronat te i mīſericōꝝ gl̃a
 tibi chriſte: gl̃a tibi: q̃ iudicia tua abyſ⁹
 mīra ⁊ p̃miſſioes tue ſcruatibiles ⁊ ſueſti
 gabiles vie tue: q̃ ſapies ⁊ itelliget hec?
 Quia recte vie dñi ⁊ iuſti pambulabūt p
 eas: ipſi at̃ infirmabūt i eis. Bñ p̃ſi ⁊ ſi
 lto ⁊ ſpūſctoꝝ ⁊ nſe ⁊ ſp ⁊ in ſc̃la ſ. amē.
 Sc̃i Effrē diaconoꝝ lib d̃ iudicio dī explicite

**Incipit liber ei⁹ dē de Be
 atitudine anime.**

**Multos in diuerſis x̃tutib⁹
 ⁊ dñis exercitijs ſe occupātes: brōs p̃dicāſ
 negligētēſq̃ ex metuenda moꝛi hora ⁊ e
 greſſu aie de coꝛpe p̃terreſ. Ca. I.**

I b Latuſ q̃ odio habu

erit hūc mūdi: ⁊ ſolūmō meditatō
 ei⁹ i deo fuerit. Bñs q̃ execrat⁹ fu
 erit p̃ctm i maliciā: ⁊ deū ſolū ⁊ benignū
 ⁊ redēptōꝝ p̃ctoꝝ dilexerit: bñs q̃ i terꝝ
 ſicut āgel⁹ fuerit p̃uerſat⁹: ⁊ imitator ſa
 ctus ſeraphi: caſſos iugiter ⁊ ſctoꝝ cogita
 tus habuerit: bñs q̃ effici meruerit agn⁹
 dei: ab oib⁹ pollut⁹ cogitatioib⁹ emūdat⁹
 ⁊ nō fuerit iplicat⁹ actib⁹ mūdi: bñs q̃ ef
 ſect⁹ ē tot⁹ ex itegro liber i dño ⁊ q̃ ab ol

bus mūdi iſt⁹ negotijs vaniſſimis libera
 t⁹ ē: bñs q̃ ſp recordat⁹ fuerit de illa die
 tremēda: ⁊ feſtinauerit lachrymaz ſōtib⁹
 ablui: ⁊ aie ſue vulnera p̃curare. Bñs q̃
 fuerit effect⁹ tāq̃ nubes ad p̃ferēdā plu
 uiā lachrymaz: p̃ ſis poſſit extingere flā
 mas aduerſ⁹ ſcēdia p̃ctoꝝ. Bñs q̃ ābula
 uerit i via dñi fugiter: ſibi manſiones p̃
 ſectū faciēs: p̃ ſinceritatē ⁊ fidē: at̃ cha
 ritatē p̃fectā Bñs q̃ in bōis opib⁹ hūdie
 creuerit: p̃ diſciplinā ⁊ p̃inētiā ſctoꝝq̃ in
 ſtitutionē: hñs in dño ſp̃ certā vt videat
 eſi i claritate ſua: ⁊ regno ⁊ gl̃a. Bñs q̃
 memierit p̃cepti ei⁹: de ocioſo x̃bo: ⁊ po
 ſuerit cuſtoditā ozi ſuo ne excedat a chriſt⁹
 mādato. Bñs cui⁹ fuerit aia: tāq̃ lignu⁹
 q̃d plāratū ē ſec⁹ decuſuſ aq̃: hñs ſine
 itermiſſioē lachrymaz imbꝛē a quo crebri
 us irrigat⁹. Bñs q̃ plārat bonā plāratio
 nē in aia ſua x̃tutes. ſ. ⁊ vitā ſctoꝝ parrū
 ⁊ deo placētū mōachoꝝ. Bñs q̃ irrigat
 plāratioes ſuas lachrymis: chriſtū ſp̃ exo
 rans vt ſint fructifere ⁊ acceptiſſime deo.
 Bñs q̃ tāq̃ ab igne i charitate chriſti ex
 arſerit: ⁊ p̃uulſerit oēm turpiſſimā cogita
 tionē ⁊ pollutionē aie ſue. Bñs q̃ effect⁹
 fuerit terra bōa ⁊ optia: afferēs fructū cē
 teſſimū ⁊ ſerageſimū ⁊ triceſimū. Bñs q̃
 iuenerit ſemē bonū: ⁊ ſeminauerit in agro
 pectoꝝ ſui. Bñs qui iuenerit theſauꝝ in
 agro abſconditū: ⁊ vniuerſa q̃ ſūt mūdi ab
 ſc̃iētēs: ipſm ſolū poſſiderit. Bñs q̃ ſp̃ ha
 buerit diē exit⁹ ſui aū oculos: ⁊ feſtinauerit
 i illa hora par⁹ eē: ⁊ ſiñ aliq̃ tiorē p̃ci p̃ra
 ue p̃ſcle iueniri. Bñs q̃ iuenerit fiduciat i
 illa hora exit⁹ ſui: q̃ñ aia ſepabit a coꝛpe.
 Cū magno nāq̃ metu: magnisq̃ dolorib⁹
 ſepabit. Teniēt eſi āgeli aſſumere alay
 ⁊ ſepabunt eā a coꝛpe: ⁊ p̃ducēt eā aſi tri
 bunal imortali: ⁊ metuēdi iudicij. At illa
 mediās opa ſua: miſera p̃remiſer. Bran
 dis tior ē frēs: in illa hora moꝛi ⁊ ſeparat
 onis aie a coꝛpe: Aſſiēt tūc ipſi aie: opa
 ei⁹ q̃ die noctuq̃ bona ⁊ mala geſiit. An
 geli etiā feſtināt ac p̃perāt: excludere eay
 a coꝛpe. At illa audies acꝝ ſuos: egredi
 p̃rimēſcit q̃ p̃ctoꝝ aia cui⁹ metu magno
 ⁊ tiorē hoꝛēdo ſepat a coꝛpe: ⁊ tremēs ſp̃
 ac iugiter deſcēs p̃git ad eternū ſupplicij
 Ea q̃ hora cū aia diuidit⁹ a coꝛpe: videns
 vniuerſa opa ſua: dicit eis. Date mihi vñ
 us hoꝛe ſpaciū donec egrediar. Et rident
 ſiñ oia opa ei⁹: ⁊ dicunt ei: tu nos egreſſi
 tua opa ſum⁹: rectū ſp̃ im⁹ rectūq̃ p̃gimus

ad deū. Scitā etiā aīa cū sepat a corpe nō
timet nec meruit: s; magis gaudēs cū fidu-
cia pgit ad deū: euecta officiis angeloz.
Ca pdictoz nos exhortās ad
odiu inīdī et dilectionē christi: obsecrās q;
vt intēte dño suam? et nō inīdō q; plen?
ē laqis mortis vt etiā ob id alas nfas or-
nem? pēnis scē puerfatiōis: quib? possi-
m? laqis istos i quoz medio ābulam? vi-
tare: excitās nos p? hec ad vigiliātiā spem
lōge vite penit? excludēs. Ca. II

II Diamus ergo hunc

mundū dilectissimi frēs: christi so-
lū diligam? scitis: et redēptorē aīa
rū nfas. Nescim? ffrēs q; sit hora exit? nfi
null? nfm agnoscat diē vocatiōis sue. Sub
ito estē ābulatib? nob sup terrā: et secure
arz elat agentib? dñi pceptū emittit: vt
aīa dimittat a corpe: illa si valēs fristere
veniētib? ad se āget: misfabilt ptemiscit.
Tūc aīa pctoris et negligētis vitā suā: in
diē q; nō sperat et hora q; nescit: rapit? et se-
gregat a corpe: et pgit plena pctis et ingē-
ti pfusioe depssa: nullā oīno hīs excusati-
onē quā p pctis suis possit obtinere: tre-
mens pñimīa formidie pabescit. Propter
q; obsecro vos charissimi mihi vt efficia-
mur liberi: suētes dño intēri absq; vlla
offensioe. Nec pcupiscētis tpalib? vanis-
simis scēi suam? q; ipse mū dus plen? ē
scādā et laqis mortis. Alas nfas pēnis scē
puerfatiōis onem? q; possit oīa scādala p-
teruolās euitare. Has q; ceterasq; vtutes
quib? velut pēnis ad deū subuolem? fe-
stinat occētis laqis suis diabol? diuersiq;
fraudib? a pectorib? nfis plen? euellere:
ne nobis sit trāsīt? liber ad cessi: s; pctor?
sarcinis pgrauari: picipiemur in abīssus
Deminisse itaq; dēm? charissimi: q; i me-
dīo laqoz diaboli ābulam? vigilem? ne i
mortis baratp incidam? Laq; est ei? dul-
cedine et suauitate mortifera pleni sūt. Nō
ē negligam? alas nfas: nec oblectē dul-
cedie laqoz ei?. Dulcedo aīst laqoz eius
ē sollicitudo actūs terrenoz: et possessio di-
uiciāz et cogitatiōes sordidissimaz pcupi-
scētiaz. Si ē obscena cogitatio adīnī iue-
nerit: p quā possit ad aīas penetrare: p-
mīū hōez venenata dulcedie: et assidua me-
ditatio oblectat eē donec caprā aīst deuī
etā psternat: eāq; mortī tradat perpetue.
Ergo sepe cogitatio maligna vel turpis:
tanq; laque? aīe nfe est: nisi statī ofonib?

lachrymis ieiunij et vigiliis: a nro pectore
excludat: esto ē charissimē et p par? et vigi-
lās: lib ab oī fece terrena: et vt ab oib? tur-
pissimis ac prauis actib? eruarj: ne l vni?
hore mōti to i turpissima cogitatiōemole-
scat: et ne i moref maligna pcupia in tua
aīa: ff puge sp ad deū: p ofones ieiunia
arz lachrymas vt libereris ab oib? laqis
et scādā passionis. Ne te arbitrerj ff diu i
ctuz in terris: et p hoc tepefact? i mal? co-
gitatiōib? v l actib? imozers. Nā si subito
rapiatur aīma tua a te: et peccatrix atq;
feridissima repiet: et non hīs tps pñle vi-
tra nec erit tā venie digna: quid tñc dices
morti in hora separatiōis: rue. Q ff puenit
nāq; vt si pcedat tibi fm dñi pceptū nec
mōti to hore iā viuerē: nec esse sup terrā.
Veniet ē er im pñis mors: et inueniet ho-
minē pctorē forte et diuītē ppuratē sibi
mktos ānos: et requit i tpe lōgiore: et diuī-
tiaz sūmāq; p digitos suppuratē: vsuraf-
q; sibi pecuniāz i plitrioze vita atq; deli-
cijs pcientem. Veniet ē vt dixi velociter
mors et oīa sil i mōti to destruet: et suppu-
ratiōes et diuītiās et sollicitudines atq; cogi-
tatiōes vanissimas. Veniet itez mors:
et inueniet viz scēi et iustū p diuītis erer-
nis sollicitū: et celestes sibi pgregatē the-
sauros: p ofones et ieiunia et opa bona.

Propter pmeōrata pericūlosa
q; tpavētura: ac etiā pñtia mala q; quoti-
diē crescūt: et i pei? pficiūt: amonēs vt diē
mortis atq; iudiciū futurū sp aī oculos hēa-
m?: oñdens q; q; illa effugere possit: et q;
de cā mktī i ea icidār: negligētīā nfas rep?
hēdās: mktisq; argumētis diligētīā suadēs
et ad sollicitudinē incitans Ca. III.

b Abeto ergo p oculis III

diē mortis charissimē: et nūq; ei? for-
midab aduētū: q; spiritalr itelligēs
p dies singulos separatiōis corpis aīez p tra-
cta. Quatq; aī tribunal iudicj statuē?
es cogita: et para iugiter lāpadē tuā: vt in
puerfatiōe briissima fulgeat. Lāq; prudēs
et puidēs visita eā: et exornata lachrymis
et ofonib? et q;to tpe supplexerj: sentia vt sp
accēsa sit. Veniēt .n. tpa picūlosa: tiore et p
turbatiōe pīsa. infidelitate et resolutiōe at
q; duricia cūmāta: q; nfināt mēre ē meli-
orib? cogitare ppt sue pfusiois caliginē.
Cōsiderate frēs quō oīa mala crescūt: et q;
tidie i peius pficiūt. Nā magnitudo neq;
tie iminentē pfusiois significat: tribulatio

nec magnā q̄ i vniuersū orbē ppter nra
pctā vctura ē. Nō ē vulnerabilis in bello:
q̄squis oderit mūdū. Et despiciēs tpalia
et caduca poterit tanq̄ erimi? belligera-
tor vincere: et brauiū p? victorias pmere-
ri. Nam q̄ terrene cupiditates p̄trahunt
nos ad se deorsū in terrā: et passionēs cor-
pis: oculos nri cordis exerceant: p̄pterea in
illo deſcimus a maligno: q̄ ea q̄ terrena
sūt p̄cupiscim?: et sollicitudinib? scilicet et vo-
luptatib? deſuim?. Singuli nrm hodie
si p̄sciam nram discutiām: deſpēdim?
nos mūdū diligere: et mentē nrām in ter-
renis cogitationib? affixā eē: ppter mol-
licitē et deſidiā nrām. Dies iaz declinauit
ad vesper: hora cene ē tps nrm: et nos ce-
ca infelicitate arbitramur mae itēp exister-
re. Ecce regnū celeste i ianuis ē: et p̄at vt
fulgeat: et nos nec hoc cogitare aliqui volu-
m? nec audire. Signa et p̄dicia q̄ a dō sūt
p̄dicta iā facta sūt: fames: terremot?: timo-
res: male auditiōes: gētū cōmōtiōes gi-
munt: et nos nec auditū nec aspectū cōre
muscim?. Omēs scī et electi aī tribulatio
nē q̄ vctura ē colligūt: et a dño assumūt:
vt nō videāt p̄fusione illā magnā: q̄ vni-
uersū obruet mūdū. Tāq̄ messis scī finis
ad merēdū puenit et āgeli accit et p̄pati
falces tenēt māib? dñi expectātes ingitū.
Ex eo q̄ iā hora diei vndecia
ē: et vie nre curs? lōgissim? icutiēs nobis
fiorēt ad vigilātiā excitās: de effugatiōe
etiā et expulsiōe charitatē nos accusās: do-
cēs q̄d agere deat q̄ celest? eē desiderat
pulchrā ad hoc adaptās similitudinē. C. IIII

III. Ineamus charissī

mi frēs: q̄ iā vndecia hora ē diei:
et vie nre curs? lōgissim? ē: p̄pere
m? et cū oib? scis in celestib? māstōibus:
vt ibi possim? respiri. Sim? p̄vigiles: exci-
temur a sōno nequie: nescim? em q̄ hora
dñs dom? adueat. Exonerem? nos a pō-
deribus sollicitudinū terrenarū. Precepit
nobis dñs: vt oēs oīno diligam?. Et nos
magis odiētes et iudētes et detrahētes al-
terut? p̄ dilectionē a nobis et charitatē re-
pellim?: et recessit a terra dilectio: n̄ est in
uenit i terra charitas p̄fecta q̄ sm deū ē:
ab oib? effugata ē: ab oib? expulsa ē: ma-
gis iudētia regnat i nobis p̄tiones et
p̄tadietiones lites pctōrū: p̄fuso abunda-
uit: iūctas oīa sūt opuit: vniūsq̄q̄ terrena
reſcit: celestia respuit: p̄cupiscit tpalia: et

bitudinē eternā si diligat: si desideras eē
celestis: sp̄ q̄ terrena sūt execrare et despice:
p̄fecto et exēpla sectare: ne cogites ita re:
nec aliqui sic dices: mult? et imer? ē labor
p̄positi atz institutōi nre: ego aut sū pu-
lus et isirm? valde: nec valeo i hoc p̄posi-
to p̄cipe xba p̄lit? mei. O dilectissime ff
intellige q̄ tibi dico: deo dignissime: si vo-
luer? p̄ficisci in lōgiqua regionē vlt p̄fiaz
nō poter? vni? hōre monito tori? vie inter
nalla p̄currere: s; gradari et nūero passiūz
quidie p̄fies māstionē et ad p̄fiam quā deſi-
deras puenis: sic ē et regnū celeste et p̄adi-
sus deliciaz: et desiderabil p̄fiam mōachorū
ad quā orōnes et vigiliās et ieiunia: et p̄i-
nētiā p lachrymas: et obediētia p charita-
tē: et p̄seuerantiā: p hūilitatē et iusticiā: et
si q̄ sūt alie v̄tutes pueniēdū ē. p̄ sunt
māstōes: p̄ s; ad regnū celeste: et deū p̄fz
v̄turos nos eē credim?. Nec serua: ne ti-
meas initū bone vie suscipe: q̄ pducit ad
vitā eternā. Cille tñ i hac vita esto par?
et p̄mp? statū ipa via corā te p̄pabit: et de-
lectabit te labor cur? p singulos dies i x̄m
tū māstōib? reſcēs: cogitaciōib? mira-
bit? obstupescens: quō egressus animi tui
ad p̄cipiēdas māstōes singlas p̄forat.
Nec aliq̄ p̄auitatē vlt toruosis flexibus
asparā i hac via repies q̄ dñs celi ipa via
vite fact? ē: oib? q̄ deſiderauerit ad pa-
trem luminum peruenire.

Scī Effrē diaconi liber de beatitudine
anime explicat.

Incipit liber eiusdē d̄ p̄nā
Ex pietate dñi nri iesu christi
q̄ d̄ sinu p̄ris deſcendit vt pctōres ad p̄nāz
vocaret et male h̄fites sanaret: mlt? rōn?
b? icitās sauitiati pctōrē vt p vulnēz suo
rū sanatiōe ad medicum benignissimū et
p̄mp̄tissimū festinānter accedat: q̄ ppter
multā suā bonitatē statim inuenit ab in-
quirentibus se. Ca. I

o Dm̄ noster iesus I

christ?: q̄ deſcendit d̄ sinu p̄ris et effe-
cit? ē nōd via salutis: sup p̄nā istru-
ens: blua et brā sua voce sic ait. Nō veni
vocare iustos: s; pctōres i p̄nāz: nec egēt
sani medico: s; q̄ mali h̄nt. Si ego hēc di-
co: ne vel me audire. Si aut ipse dñs hoc
dicit: q̄re sp̄nis: et negligis vitā tuā? Si at
p̄sci? es tibi: q̄d h̄eas iriſec? insanabilia
vnlnera cogitationū: et acruū: q̄re tu de oc

Mar. 2. c
Luc. 5. f

culis negligi & incuriosus existis: nolēs ostēdere medico vulnera tua vt sanet ea? Usq; quo itaq; male vtens: negligi vuln⁹ tuū: vt magis putredo vulneris insanabil⁹ efficiatur. Quare dilectissime teipm odio hñs: si vis liberari ex occultis vulnerib⁹ tuis? Quid ti mes. Nō ē seū? nec itēz imisericos: n̄ vñ ferro nec caustico vñ austero medicamēto: vbo tñi curat. Si ad eñ integra xitate accedas: plen⁹ bonitare ē: r plen⁹ miscbia ē. Propter te aduenit ex sinu pñs ppter te i carnat⁹ ē ex vtero xgis mñs: vt accedat ad eñ sine metu & diffidētia: ppter te hō fact⁹ ē: vt te sanet ex piculosis vulneribus tuis. Cū mñra dilectōe & bonitate vocat te ad se. Accede ad eñ pctor: facile sanaberis. Propt⁹ ce ex te onera pctorz: offer mñra obsecrati onū: suppone lachrymas i putredie vulne rñ. Intñ est celest⁹ medic⁹ bon⁹ est: vt lachrymis & gemitib⁹ donec vulnerib⁹ sanita eē. Accede pctor: & pñdēs huic benigniss⁹ mo medico offer lachrymas: q̄ ad hñmōi medicamēto pñficiūt. Sic est vult celest⁹ medicus sanare vnūquēq; medicamēto diluēs lachrymaz. Nihil ē est qd nō pcedat r sanet medicamēto pñle. Hoc est medicamē tñ nō vsq; qz detinet egrotum: s; statim sanat. Expectat g medic⁹ videre lachrymas: accede noli timere: ostende ei vuln⁹: r offer medicamētu lachrymaz & fletuū. Ecce est apñi ē hostiū pñie: festia pctor priusq; claudat. Nō expectat tñs ad tuā negligētiā: nec ipm hostiū vidēs te desidiosuz r prem nentē sustinet pscariā tuā. Quare odisti vitā tuā miserāde? Qd pñciosuz vt sup⁹ sit aie tue iselicitissime? Tu vō pctor eādē spie iusti. Nefes dilectissime mihi: q̄ hora iubet celest⁹ medic⁹ claudi hostiū medicie. Accede obsecro: festina sanare vuln⁹: letifica celestē exercitū i tua puerfatioe. Sol itaz ad vespriā venit hora: r ppter te sustinet: vt occurras ad māsonē. Usq; pñsnt⁹ aduersario tuo imūdiūmo: ipudēt volūrates ei⁹ pñficiēs. Ille est vult te igni pperuo tradere hoc nāq; ei⁹ studū: hoc dignū qd suis amatorib⁹ tribuit. Ipse deniq; pñat cñ armis suis. i. pceptis eñs: mat⁹ aduersū oēs hoies. Ipse est imūdiūm⁹ ad despationē pducit achescēres sibi: pduās eoz cor: r excās lachrymas: vt nec cōpñgat oīuo pctor. fuge hō ne te iteriminā. Audi pctor tām illā vocē miseratissimi dñi dicentē. Venite ad me oēs q laborat⁹ r onerati estis: r ego vos requiescere faciā. Tollite ingū meū sup vos

& discite a me: qz mi⁹ sū r hñilis corde: r i ueniet⁹ requies aīab⁹ vñs. Cur negligi hōet qre dignā dilatiōez pñs de die i die? Accede noli timere: benign⁹ r dign⁹ ē: nō requirit chiographū tuū. Dim est pctor tuoz remissio ipse ē: oīm vitiōz sanat vulnera: do nec vitā sine iuidia: quasi benign⁹ suscipit facile accedēs ad se r qz de⁹ magn⁹ r pñci⁹ futuroz ē: sciēs oēs cogitāōes nfas: cum accesserit q̄s adorare r obsecrare euz vidit cor ei⁹ r offie ppositū. Qui accedit imutabile pñs cogitāōez hñ: accedēs ipse benignissim⁹ de⁹ ppter multā bonitatē suā statim inuenit ad inqñrentib⁹ se: r priusq; accedat hō ad deū dicit: ecce adsum. Et anteq; accedit agit thesau⁹ suū corā se inqñtē: r atq; fūdāt lachrymas: effundit sup eñ miseratiōes suas: r priusq; exoret recōcillat ei.

Ex cōmemoratiōe charitat⁹

benignitat⁹ r miscbie dei: diligēter nos exhortās vt i hoc sclo pñiam agere conemur eo q i alio seculo qd oib⁹ malis repletū est fructuosa pñia agi nō pōt. Ca. II

Charitas enī dei: sic II

facit r sic desiderat. Qui i xitate accedit ad eñ nō tardat audire: nec itēz impat veniēti ad se: cur tāto tpe fuierit inimico: r spōte deseruerit deū: nō qrit trāsacti tps xitatē: s; solūm hñilitatē lachrymas r gemit⁹: pñdēs sibi in spicit dñs. Et qz pñci⁹ r creator est dñs n̄s: mox remittit oēs inqñtates nfas: oīa delicta cogitationū r actuū cōmūdās. Primāq; stolā iubet afferri: r anulū i dextera manu r oib⁹ angel⁹ dicit: pgaudete i inuētiōe aīe pctor⁹. Bñ effem⁹ nos oēs hoies si vellem talē dñm bonū hñtes: benignū ducē: malicie inmemorē: misericordē: lōganimē i pterates nfas iugiter remittentē fuisse ei. Ecce est rogat: ecce lōganimiter suffert: ecce nobis pñat oīa bona sua i hoc sclo r i futuro si tñ voluerim⁹ donec tps ē: penitudinē gerere. Qdū est sum⁹ i hac vita: possumus vñm obsecrare: facile nob est idulgētiā ptere: oportunū nobis ē iannā miscbie eius pulsare. Effūdām⁹ lachrymas donec tps est suscipiēdi lachrymas: ne eñres in scdm illud sine aliq; vtilitate plāgam⁹: ibi est lachryme p nihilo repurabunt. Qñ h ora uerimus: tñ remittit dñs: pñc est. audit nos desparantes: h remittit nobis rogatib⁹ se. Pñc delet peccata nostra si resipiscām⁹. Pñc enim est obsecratio: ibi nihil horum.

h remissio: ibi reſtitio. h lōganimitas: ibi ſeueritas. h remiſſio: ibi tam ſuppliciu. h miſericōia: ibi iudiciu. h tpaliſ abſolutia: ibi iugis anguſtia. h voluptas: ibi tormenta. h auaricie: ibi vindicta ſit: h riſus: ibi hō lucr. h p̄p̄e: ibi hō ignis etern. h omatus veſtiu: ibi cruciar. h miſi. h elatio: ibi ſt hūiliario. h rapine: ibi hō ſtridor dēuſi h oia deaurata: ibi aſt caligo tenebrar. h oſa negligentia p̄nari: ibi ſt tam ſi erit indulgētia. Cognoscētes itaq; hec oia frēs de ſalute vſa eſtote ſolliciti: ſi inſigat mēs vſa i p̄nitiō bonis. Ne oblectet nos terra dilectatio: ne ibi ſit amara nſa ploratio dū h nolum ſanari p modicas lachrymas In hoc breui tpe p p̄nias remittit nob dñs oia. Plange h modicu chariſſime mihi: ne plāgas ibi in ſcſa ſcloy. hūiliare h: ne ibi hūiliari in exteriorib; tenebr; i imitari in ignē inextinguibile. Quis nō plāgat nos qd nō deſt eat. Qd diētes eni vitā: diligim⁹ moriē. Reputa i temeripm frater: i vide q ſit vtilia aie tue. Qd meli⁹ ē i p̄niti ſcſo p p̄cō plāgere: i penitēdo crebri⁹ obſecrare aut ibi i ignē eternū: ſine aliq vtilitate deſſere. Per p̄niti nāq; lachrymas indulgētia p̄ſolationēq; mereberis: ibi aſt lachryme erūt tibi ad penā p̄pter debitū decē mūlti ſalētoz. Sz tu i hac vita paz qd roga deū vt multa debita aie tue remittat. Sz ſt nō lueri in p̄niti reddere ex mltis pauca: ibi red datur⁹ ſcū multis cruciantib; oia debita.

Supior exhortationū cām

exponēs iterūq; ſuadēs: vt tranſitoriu va nūq; hoc ſeculū q in eo ſit p̄tēnam⁹: quē admodū multi ſci i iuſti fecerūt: q nūc paradiſi delicijs fruunt cōſuētās ex hoc illoz erroz q huic ſcſo vano i illis q in eo ſunt adherēt i multipl p̄ ipſis timorē incutiens

Capitulum III

h Ecaūt que dico af-

ſecconi vſe deo digniſſimi frēs: nō qz dign⁹ ſuz: i mūdus a ſorde viuēs i caſtitate: ſ; ex multo dolore i triſticia cordis di co hec crebri⁹. Nā ego imūd⁹ ſi cogitatio nib; mlti⁹ i acrob; nec mihi oīno p̄ſci⁹ ſum in bono: ſ; i nūc i ſp deſuio volūtatī mee: hec aſt iō dico vnani imitari vſe: qſi detiner me triſticia h ſozmidine: eo qd ſumus oēs iugiter p̄tēnentes: arbitrāres nos vi uere i ſcſo vano: in ſcſa ſcloy. Seculū nan qz hoc trāſit: i oia q in eo ſūt: i a nobis rō delictoz exige: tanq; ſciētib; bona i ſaci

entib; mala. hic eſt p̄tēnim⁹: ſ; ibi crucia mur: qz dilectioni ei⁹ i regno ei⁹ p̄tulim⁹ terrā: i q in ea ſit oia. Aurū i argenti nō liberabit nos ab illo igne terribili: veſtes i delicie i p̄dēnationē nſam erūt ibi. Nō liberabit frater p̄p̄iū frēm: nec itez p̄ filiū ſuū: ſ; vnūq; ſtabit i ordine ſuo: tā in vi ta quā in incendio. Multi eſt ſci i iuſti ſpernētes mūdū cū acrob; ei⁹ q bona volū tate i p̄ierate: i ſpe meliore acceſcētes mā dat; dñi: fruituri ſūt paradīſi delicijs. Chriſtū eſt diligētes: ſup oia corruptibilia p̄tulerunt eū. Idcirco ſinguli i deo lerant: i chri ſto illuminant in ſpūſcō renouā: in deſinē ter etiā ſup eos trinitas ſcā exultat: letat⁹ ſup eos angeli i archangeli: letat⁹ ſup eos paradīſus cū delicijs. Tere iſt ſit laudabi les: i ghoſi i bri p oia. Angeli nanq; i ho mines b̄tificāt eos: i qd vnūſo mūdō: cha ritate dñi p̄tulerūt. Et de ſcūs iuſt⁹ i ver⁹ donabit eis ſuū regnū i gloriā: i honozē et grām: vt videat eū cū angel ſcis ſp in gau dīo. Mlti hō hoies q terrena diligūt i cor ruptibilia: i mēs illoz iugiter i reb; cadu cis affixa ē: i velut irrōnabilia iumēta di uerſis voluptatib; ſua nutriti corda: exiſti mātes ſe imortales eē i hoc ſcſo vano. Qd agis o hō? Quid velut iſenſatū ſumētū ver ſar; i mūdō. Sapientē i diſcretorē creauit te de⁹: nec aſſimular; vt illis qb; deſt pru dentia. Vigila o hō: miſerere tui: eſto qſi ſa piēs: qz p̄pter te d cel de⁹ excelsus aduenit vt te a frenis eleuaret ad celos. In nuptijs celeſti ſpōſi vocat⁹ es: cur p̄tēns i idignū te exhibes: quō intrabiſ ad nuptias: dicito mihi veſtē p̄cioſas nō hñs: nec lampadē re fulgentē? Sz ſi forte ſpernēs itroier; audi es palā illā terribilē vocē dñi dei dicent; Amice quō iſtaſti ad nuptias vt iniuriā faceres p tuā nuditatem tremēdo p̄cūtu. Tūc iuber rex miſtr; ſuis dicēs: hūc ligatū manib; i pedib; mitte in caminū ignis: vt cruciet ibi i ſecula ſcloy: qz ego ipſe certis rgi⁹ veni: i vocaui oēs ad nuptias: ſed h ſpernēs vocationē meā: nō ſibi pauit idu mentū ad nuptias. Idcirco iubeo tormēt; affligi miſerandū: eo qd regni mei cōtem ptor extiterit.

Ex recordatōe p̄dictoz adhuc ampli⁹ p̄cōrem p̄tēres i amonēs: vt qd dñi tpus h oſa ad b̄titudinē dei p̄cipiēdā ſe pareat: oñdēſq; ob hoc q diuina b̄titudine digni ſint: i mercedem atq; gaudia illoz exponens. Caplm IIII

Mat. 22. b

¶ On q̄ metuis hec o

hō: nō formidat: qz venit: nō p̄re
miser: qz iā approp̄at sp̄s us vt
fulgeat. Nesci qz oīa iam para sūt: et ce
lesti tuba nūti p̄stolat diuinū. Et qd ibi
facies i illa hora: si nō te paueri donec tps
est: Para teipm i illa hora b̄itudinis dñi
Dei enī b̄itudie digni sūt sci: qz semetip̄s
p̄bables suauerūt. Tuba est celestis tubi
cinabit et dicit. Surgite dilectissimi dei et
christi: ecce aduenit rex celestis: reddere vo
bis: regem et gaudiū in vitā eternā p labo
re et afflictioe istitutiōis v̄re. Surgite vide
te christi regē: sp̄s us i mortale quē dilexi
stis. Ip̄m est desiderātes facti estis incole
sup̄ terrā: surgite videte regnū ei⁹ qd vob̄
gauit. Surgite videte isatiabile dñm quē
dilexistis p q̄ tribulatiōes passi estis: p̄pt quē
et frugasti vitā v̄rā finistis: venite nūc et vi
dete eū cū multa fiducia: quē desiderastis.
exultate cū eo leticia inenarrabili et gaudiū
v̄rū nemo tollat a vob̄. Venite frui in q̄
ocul⁹ si videt: nec auris audiuit: nec i cor
hoīs accēdit: q̄ donat vob̄ ipse desiderabil
dñs. Tūc rapiet sci i nubib⁹ lucidissimis
obuiā ei: euolātes digni deo i celsitudine
aeris: cū gl̄ia imensa videre sp̄s um celestē.
Quis putas iueniet ita dign⁹ i hora illa:
vt rapiat in nubib⁹ cū magno gaudiū ob
uiam christo. Dñs qdē iustit digni rapiet
in gl̄ia: oēs at ip̄i et p̄ctōres relinquent de
osus: q̄ p̄fusiōe magna. B̄tudo i leticia
magna erit oib⁹ dign⁹ deo: tormēta x̄o et
p̄fusiō p̄ctōrib⁹ sunt vniūsis. B̄tis ille q̄ h̄
posuit festinauerit i illa hora dign⁹ iueniri
miserabilis x̄o qui semetip̄m a gl̄ia dñi cō
stituerit alienū. In illa hora cū nubes ra
puerit ossa scōs suos rursū in celis: ip̄m
et omnes impios: angeli rapient imittere
in caminū ignis ardentis.

¶ Inducēs auctorē ob timorē
supra memoratorū p̄gentē et semetip̄m de
plorantē: desiḡ obsecrantē vt i hora adue
tus ē nō indign⁹ iueniat: ne audiat⁹ sit for
midādā illā sniaz: discede a me oparie in
quiritas: nescio quis sis: h̄ vt gl̄ia miseration
is sue ip̄sum saluet et i padisum delicia
rum inducat. Caplm V

¶ Tūc dabit capiti

meo aquā imensaz: et ocul⁹ meis
fōrē lachrymarū iugit emanētē
donec tps ē suscipiēdi lachrymas: vt plo

rem memetip̄sum die ac nocte: obsecrās do
minū ne indign⁹ iueniatur in hora aduen
tus ei⁹: et vt ne audiā illā sniam formidan
daz: discede a me oparie iniquitatē nescio te
q̄ sis. De⁹ altissime qui solus sine p̄ctō es
tribue mihi p̄ctōri grām i illa hora p̄pter
multas miserationes tuas: et nec tūc appare
at: q̄ nūc velata ē impietas mea corā expe
catorib⁹ angel⁹ et archāgelis: p̄phis et apo
stolis: iustis et scis: h̄ salua me impiū gl̄ia et
miseratione tua: et induc me i padisum deli
ciaz cū omnib⁹ p̄fectis. Suscipe obsecratio
nē hui tui dñe: p̄cib⁹ oīm scōz tuoz: q̄ tibi
a seculo placuerūt: qm̄ tibi debet oīs ado
ratio: et gloria in secula seculorū. Amen.

Sancti Effrem diaconi. Liber de
penitentia explicit.

¶ Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.

¶ Ex celestib⁹ et eternis bonis

luctatorib⁹ et victorib⁹ p̄missis puocans
nos ad certamē spiritale: docens etiaz h̄
armis idui debeat is q̄ victor cupit exis
tere: et q̄ fugere est optare ne armis spoliē:
ac maxie dissuadens vinū et ebrietatē: q̄
ipsa aīa templū dei existēs polluit subiun
gens h̄ mala que inde sequunt. Ca. I

¶ In luctaminib⁹ hui⁹

secti: null⁹ sine agone seu certamē
coronaf: et in sp̄ali pueritāte et p̄po
sito scō: nemo sine luctamine p̄t imarcessi
bile coronā accipere: v̄tēq̄ eterne heres ex
istere. Nā scāmari assimilari est mūdus: sp̄
q̄ p̄fectissimi athlete sine aliq̄ metu et cum
sūma alacritate iueniūt scāmari. Timid⁹
aut et ibecilles aīq̄ incipiāt decertare dis
fugiūt: p̄pter mollicie desidiaz imēz
nullo prius mō in scāmari desudare p̄ten
dūt. Scāma ē aut frēs dilectissimi medi⁹
locus in q̄ athlete letant. Sic q̄ et p̄fectissi
mi luctatores et p̄nētissimi monachi de
certāt h̄ntes sp̄ p̄ oculis iucūditatē padis
et expectātes deliciis ei⁹ p̄frui: et q̄ p̄missa
sunt bona: et immortalia secula: et lumē sem
piternū. Tūc i agone certare: et victor ex
istere. Indue te armatura dei sicut vesti
mētor: induc te x̄tute animi: oī felicitudē
ne hui⁹ mūdī exuere: et studiose enterre: ne
isēm p̄ praua p̄cupiscētia: vt negligentia
spolier. Fuge vinū velut venenū: ne ebri
etas te super expoliari x̄tutib⁹ nudū effi
ciat: quē admodū hoc sancti et antiquissimi

virtu. hic enī iust? i illa generatōe suēt? ē. Tūtu dei timore dīlunū fabricauit arcē i salutē doim? sue: t q̄ tātē moles aq̄z hīcice rāt postmodū a modico vino deuicē? ē. Et i dīlunio pudore velat? postea dōmīes ab ebrietate nudat? ē. Hoc itēz vīnū pfīarchā fedāteroz mīseret. Et adō i ebrietatōe vīnī loth dōpauit: vtrā naturā cū filiab? suis pudēt i p̄fīdīssimo sōno demer? ē: t pene sepult? vt qd fecerit: p̄ea euigīlās ignora ret. Si q̄ scīs t magnificē vīr: vīnī ebrietās nō p̄cipit: q̄to magis te exīgū atq̄ infirmīssimū si ebrietati studuer? supabit sp̄ adolefētīa t iuuent? fuge vīnū: qz ex vīno sp̄salīs oculi excecāf: inīq̄tas mltīplīcat: venenata dulcedo libīdīnis meditat: exēcrādā turpīdīno q̄ p̄ra naturā ē cogitat. Mollescit d̄r aīe: cogitatio vīte eterne abolef: aīa vīncīf vīsbīlīf: delīnq̄z facillīme. Effugat ab ea celestīs grā: sanctīmonīā dico aīz d̄gīnitātē aīe. Quāto tpe estī fuerit templū corpīs nfi scīf t mīdūz: de? excelsus habitabit i eo. Si autē corruptū fuerit t pollutū: p̄nuo scīs t impolūt? de? deserit tēplū illud p̄ ineffabīlī lūmine celestī: habitabitq̄ i eo obscuritas: et īpurīssīmī demōes: t subītroībīlī p̄cupīscētīe maligne t sordīde: q̄ in felīcīe aīaz crebro faciāt peccare i sīmōne. Quīq̄z illē ē q̄ nō h̄z lachrymas: sī i corde suo meditatū tū: qz de? scīs reputit tēplū suū t p̄cupīscētīe male t passīōnes īgnōmīose habitant i eo: t intellexerit d̄s enī repulit: q̄s succellit: vñ cedit: q̄ venīr: aī q̄ sepat? ē: cui cōiūct? ē: quō nō statim īple? ē lachrymīs t fletū t fugīēs: dīcīt ītra semetīp̄m: q̄re vno momēto a maligna cogitatōe p̄strat? effugī agōnē ḡlōsūm: nec meruī victorīe trīsp̄hūz? Nā dīe illo tribulatiōis: molles t resoluti p̄cōīes t īmpī: cū viderīnt scōs t iustos gaudīo magno t letīcīa sempīternā exultare: t ī padīso eterno regnī dei degere: se etiā viderīnt ī igne sēxtīnguībīlī: t tenebīs exteriorīb? esse: tūc forter īngemīscēt t sup̄flūs lachrymīs plorabūt amārīter: qz detīnet eos penītudo vanīssīmā: t necessitas penāz īmīensa.

Et imitatores sūm? sanctoz parū q̄ purīssīmū dei tēplū cōterit: nos obsecrās: vtq̄ p̄cipue exēmpla illoz secretemur: ī teīuīto ofōne ac ceterīs h̄mōī cohorāns: q̄ etiā ī ofōnīb? cauēdā t q̄ suādā sūt apertēs. Sollicitūdīnes p̄terea huius mōdī: negligētīā atq̄ desidīaz dīssuādēs

t ad sp̄aratiōē vt celestē regnū ad qd ī uītamur possīdeam? nos īcītās. Ca. II

Ropterea obsecro II

p vos frēs mei dilectīssīmī īmītatōres estote beatīssīmōz parūm q̄ scīssīmā suā īnstitutiōe tēplū dei purīssīmū extīterūt. Hōz exēpla secretāmī: desīderate īeīnū qd ē aīe puritas t castitas desīderate ofōnes q̄ sūt colloq̄a dei. Dīscīfī: sancta purīssīmā ofo: p̄sabatulo dei ē Denīq̄ p̄fectoz ofōnes: eoz q̄ ex toto corde dīlīgūt deū: cū magna exultatōe ad celum ascēdūt. Angeli t archangeli cū gaudio occurrūt eis: t suscīptēs eas vīq̄ ad thronū gl̄īe dei scī pducūt. Nec enī magna glōzīa scōz ē: angeloz īneffabīlī letīcīa: cū scōz ofōnes purīssīmās prulerīnt. Festīnīmus q̄ frēs fierī īmītatōres īnstitutiōis vīte scōz. Ambula frater ī vīs eoz: vīne sī cut illī vīxerūt: t abstīnētīā habeto spūs t aīe t corpīs p̄nētīā. Habeto ī habitū p̄nētīā: habeto ī cibo p̄nētīā: habeto ī līgū abstīnētīā: ī aspectū: ī cogitātū: ī rīfū: vt ex̄hlera pīerāt p̄fectīssīmū ī oīb? demōstrer. Cōsīdera tēp̄m frater charīssīme: t vīgīla ne ī tuis ofōnīb? extollar: sed cū altīter ozare deū: cū magno tīmōre desīderio corā eo p̄sīte. Dīstīpe a corde tuo oīa vīncula terrene sollicitūdīnis: esto p̄ oīa sollicit? t sobr? ī ofōnīb? t ita vīrīt agōnīfāre: vt sīt ofo tua scā t īmīda t īmaculata: t vīdētes eā pōrte celi apīant corāz ear: t angeli cum letīcīa occurrāt ei: t vīq̄ ad thronū b̄dīcīt p̄fīs pducāt eā. Sic sp̄ esto charīssīme: quēadmodum cherubīn t sēraphīn p̄manēt ī mīsterīo dei. Meditare frater h̄c v̄ba: t decāta ea īugīf ex affectu cordīs: q̄ escā sp̄salīs aīe submīstrant t ab amarītudīne eā: suā sp̄ dulcedīne liberant pōderīb? terrenoz negotīoz exonerāt. Quā q̄cūq̄ audīstī mēte sollicitā suare festīna: vt redēscāt de? ī cogitatiōnīb? tuis vt īuenīas fiduciā ī illa hora terribīlī t tremēda cū venerīt d̄s reddere vīcīq̄z sīmōz suā. Indulgete modīcū īnq̄ īnfīrmitatī mee charīssīmī frēs: qz sic īnfīrm? sū. Ex īstīmo qd ī hora illa oīs spūs p̄mīscat: sī grā saluatoris p̄fortat t edīcat corda scā: cū raptīf ī nūbīb? obuīā chīstīo ī aere. Ego autē t q̄ mei sūt fīles: t desīdīosī t pl̄gri tremēbīm? sup̄ frā t n̄ facile ad celestīa ascēdem? frēs mei dilectīssīmī: qd nobīs pōt mūd? p̄desse: qz ei? sollicitūdīnīb? collīgamur. Sur qd lucramur d̄ cultu vestīnē

toris et ornatu elarioris amice: nisi igne
exiguibile? Aut quid acquirimus studio esca-
rui et veteri cura: nisi eterna supplicia. Agno-
scite fratres quod nisi hoc per gratiam dei totius viribus ag-
onizantes meruimus: triumphum: ibi penitebi-
mus in secula seculorum. fratres mei quid negligimus:
quid desideria occupamur: quid nosmetipsos in
occursum domini si parum? Ecce vniuersus mundus
ad occasum iam properat. Quare non omnia onera
prospiciamus et facies peccatorum a nobis reici-
mus? Nescitis quod arcta et angustia via est: quod du-
cit ad vitam: et peccatorum ac diuitiarum sarcinis pre-
grauatur: non capit per eam transire. Pos est por-
ta illa diligit: quod attenuati diuitibus: et volu-
ntaria paupertate afflicti: super vigiliis: et ieiun-
iis atque humilitate per omnes tempus vite sue passari
sunt: paruult seipsum: ut videatur celorum reg-
na. Ecce charissimi iam hostium padisi vocat
iam crebro sono nos hortatur et dicit. Priusquam
claudat: vniuersusque vestrum velociter properet:
ut introitis et eternum cum domino regnet. Ecce mihi
nostra hierusalem: cum magno affectu clamar ad
nos et dicit. Venite filii dilectissimi: veni-
te ad me: dilate numerum vestrum in me: et in thala-
mo immortalis spiritus magnificentie choros vestri:
cum angelis sanctis: videatur nos in gloria et pulchri-
tudine et decore. Videatur nos in leticia et ex-
ultatione et gaudio. Diligite me filii mei si-
cut et ego vos diligo: nihil possideatis in ter-
ra nihil sitis solliciti. Ecce spiritus meus iam
paratus est ut procedat: veniat in nubibus celi: et
gloria patris sui benedicat: et vniuersusque vestrum sin-
gillatim suo nomine vocabitur: et aduocabitur et
ordinabitur eum in officium: per quod suis meritis la-
boribusque vestri celorum exultat. Sicut et in ne-
gligentia vestra et stupore: cum suis satellitibus
inimicus tripudiat. Festinate ergo filii mei: ut
ego de vobis vobisque de me gaudeat in secula seculorum.
Procidens adoro te et obsecro filium dei
vivi: presta et mihi et omnibus diligentibus te:
ut videamus regnum tuum celeste: et posside-
amus illud cum omnibus sanctis.

Ex multis que benignus dominus
nostri per nos fecit ut ipsum queramus: excludens
omnem excusationem negligentem nostre: per moni-
ta saluberrima: moachis et discipulis christi
pugna: ad eum nos imitantes stimulas: com-
memoratisque itere pluribus quod per nos fecit atque
prestitus est: laudes ipsi in persona auctoris refe-
res et exorans ut per copulationem et testimonium
in requie padisi suscipiat. Ca. III

Charissimi si in hoc

brevi tempore neglexerimus: nullam omnino

excusationem habebimus: quia per nostris sa-
cinoribus ostendamus. Dominus noster de-
scendens de celo in terram: omnia nobis dando
donauit: debita nostra dimittens: et vitam no-
bis eternam tribuens. Nam cum inimici esse-
mus: reconciliatus nos deo: per mortem suam.
Terreni eramus: celestes effecti sumus. Mor-
tales: et immortalitate accepimus: filii tene-
brarum eramus: et facti sumus filii lucis. Perditi
et inuenti nos. Serui peccati: et liberauit nos.
Pauca: et diuites facti sumus. Infirmi: et sa-
nauit nos. Quod habiles: et dilecti sumus. Inim-
stis: et iustificati sumus. Non secuti misericordiam:
nisi aut misericordiam preceuti sumus. Peccatores: et
saluauit nos. Dispersi et congregauit nos. Filii
hominum: et facti sumus filii dei. Heredes et cohe-
redes vniuigenti filii eius. Ecce omnia ista non
bis donauit: priusquam queramus aut inqueramus.
Irrisione ergo mala aut exprobratione serua-
ne suscipiat cor tuum aliqui: nec eum qui per peccatis
suis peccatitudine gerit despiciat. Ne irride-
as fratrem tuum ieiunantem: et eum qui ieiunare non
potest: ne perfidas. Argue eos qui te suspiciunt:
agisce honorare temetipsum. Nec oportunitatem
existere: nec oportunitatem oportunitatem ut vult possis
esse: scire et in mansuetudine preueneris. Propter
penuriam autem: neque despicibile te facias.
Timeat deus: reuelata mysteria eius. Ab eo autem
quod timore dei non habuerit: superbie et elati-
oni semetipsum subiecerit: omnimodis caue.

Aduersus abstinentem neque dixeris quod mali:
neque audieris: nec aduersus eum qui putat tu
us inimicus. Hoc autem per vobis stude: ut nullum
habeas inimicum: nisi diabolum eiusque mistros.
Cum hodie inique et doloso ne hiraues: et ma-
ledicium ne alloquaris: ne det minoratioem anime
tue. A detractioem fratris abstine: etiam ab eo qui
supplicare alteri conatur. Attende hoc moni-
nachis pugnatum: quod celesti iugo sua colla sub-
mittunt. Nec discipuli christi custodiatur: his
monitis meis sine intermissione iterum. Peccet
est eos magis sui christi imitatorum existere.
Exempla institutoris nostre charissimi sumam
a christo domino: qui cum diuini esset per nos paup-
factus est: excelsus et eccelsus per semetipsum humi-
liauit. Porro super celos habitans: in terris
non habebat ubi caput reclinaret. Factus
es mihi christe saluator dux vie: et vite qui
ducit ad patrem. Missiones est gratie sunt: si
mes eius regna celorum sunt. Factus es mihi in
tor domine filius dei fons vite: et qui dona tua hau-
riri: et te sine intermissione diligens collan-
dar: sacra est gratia tua in corde famuli
tui lumen et gaudium et dulcissima super
me et sanum omni meo. Facta est gratia tua in

ala famuli tui: qñ thesaur⁹ tribuēs mihī ineffabiles diuitias: ⁊ paupratē atq; miserā lōge a me expellēs. Facta est gfa tua seruo tuo refugiu ⁊ virt⁹ ⁊ gl'iatō ⁊ p'ectio ⁊ esca spiritalis: plena suauitatis ⁊ lumine. Quō possū silere o dñe: de illa mltitudine dulcedinis ⁊ charitatis tue gfe: q os meū lz indignissimū ⁊ pctōis apuit? Aut quō sustinebit ligna mea vt nō te sin gulis horis ac momētis datorē vite glori ficer? Aut quō potero lundatōdes gfe tue excludere q iugiter fluit in pectore hūilitatis mee plene dulcedine ⁊ oī gfa spectali? Psallā gloriozo nōi tuo dñe par celoz: q mihī tribuisti bona tua celestia. Magnifico gfaꝝ tuā chrisite redēptor me⁹. Cū esset magnificus: ipse magnificor a te. Nō cessabit lingua mea collaudare virtutē tuā: nō cessabit cithara mea psonare spiritalia cānta tua. Desideriū tuū attraxit me post te chrisite: gloriatio vite mee. Gfa tua dulcedinē mihī pñer: ad seqndū te spes mea.

Efficiat cor meū terra bona: ad suscipiē dū semē tuū. Irriget eū gfa tua roze vite eterne: demerat bonitas tua manipulū de agro pectoris mei. P⁹ cōpñicē ⁊ scimōiā: cōuertere aīa mea in requiē deliciarū paradisi. Tu ouē errantē redisti: ⁊ lūcā tuīs humeris reportasti. Et hāc idignissimā aīam meā in manib⁹ tuis attrahere offer bñdicto ⁊ imortali pfi tuo corā cherubin ⁊ seraphim: ⁊ corā angel scis: vt delicias paradisi pfrūēs: cū scis ob⁹ angelis dicā: Gfa pfi imortali: gfa filio imortali: gfa spūscō imortali: i scla scloꝝ Amen.

Sancti Effrem liber de Luctamine spiritali explicat.

Liber eiusdem de die iudicij incipit.

Inducēs sanctū Effrem exhortatē ⁊ obsecrantē vt nos ad terribiles illū diē iudicij pparem⁹: oēm sollicitudinē a nobis pñciētes: ex eo q nihil in illa hora nobis pdesse poterit nisi cōuersatio scā ⁊ bona opa q hic detulerim⁹ nobiscū. Terrore sz nobis icutien⁹ ppter manifestatiōē corā iudice oīm q hic occulta sūt: qō apta silitudine declarat. Ca. I

Enite dilectissimi

frēs exhortatiōē meā suscipite: ⁊ sp. memōtore pñij mei pec

cator⁹ ⁊ ipiti Effrē. Ecce est iudicij dies illa magna ⁊ terribilis istar: ⁊ nos timore elatiōis inflamur: nolētes in hoc breui tpe itelligere ac festinare: ⁊ desī nobis ppl cū facere. Dies est nfi ⁊ menses ⁊ anni tāq; somnū ptereū: tāq; ymbra vespina: ⁊ velociter formidabil ⁊ pclarus dñi aduēt⁹ aduenit. Clere est formidabil erit dies illa vniuersis pctōib⁹: q volūtatē dei p sua salute facere noluerit. Obsecro vos fratres charissimi: venite pñciam⁹ a nobis oēm sollicitudinē actū terrenoz: ne obliget mēs nfa in terrenis negocijs: q oīa terrena pñāseūt: oīa depereūt: oīa euanesūt. Nec quicq; nobis pdesse poterit in illa iudicij die nisi cōuersatio scā: ⁊ bona opa q hinc detulerim⁹ nobiscū. Futurū est nāq; vt vniūquisq; nfm: ⁊ act⁹ suoz ⁊ cogitatiōes añ tribunal tremēdi iudicij deferat. Cōtremiscit cor meū: ⁊ renes mei resoluunt⁹: qñ sciscq; recogito qd reuelade sūt cogitatiōes ⁊ sermones atq; ac tus nfi in diē iudicij. Grandis est timor erit fratres dilectissimi: grādīs tremor oī amici mei. Quis est nō timeat: aut qd est qui nō cōtremiscat ⁊ lamētē ac lugeat hec: qd ibi oīa manifestunt⁹: que hic in occulto ⁊ tenebris gesta sūt. Itelligite fratres mei hoc quod vobis dico: ⁊ cōsiderate exēplū qd vobis ob⁹ vñm itelligitiā pfero. Brbores fructifere tpe suo primū intrinsec⁹ pcepūt fructi: postea xō di uino nutu extrinsec⁹ pferūt: pñ suā naturā ⁊ fructū ⁊ folia. Sic in diē illa terribili: oēs hoīes q hīc in hoc sclo qñ in tpe suo occulte intrinsec⁹: siue bona siue mala gesserūt: ibi quasi fruct⁹ pños añ tribunal dñi pferēt. Tūc iusti bonos ⁊ iustos pferēt fruct⁹. Sci sūt fruct⁹ suauissimos: ⁊ oībus gfaꝝ florib⁹ exornatos. Martyres xō supplicioꝝ ⁊ penaz fruct⁹ patiēte gloriosos. Monachi aut scē puerfatiōis sue .i. pñētie: hūilitatis: vigiliar: ofonū atq; obediētie: imarcessibiles pferēt fructus. Pctōres xō ipi ac pphani pferēt fruct⁹ turpissimos ⁊ execrādos plenos pñisioē: opprobrio: vlular⁹ ⁊ luct⁹: vermū sz imortalis: ⁊ ignis leringuibil cū gemitu. Tremēdū est dilectissimi frēs ibi iudicij: in q sine testib⁹ oīa manifestā sūt. Ibi assistunt milia milia ⁊ decies denamilia angeloz cherubin ⁊ seraphim: ⁊ ibi iustoz chorū cūstant: patriarcharū: ppherarū: aplosū ⁊ martyrū: ⁊ omniū oīno sanctorū.

Arguens negligētiā nrāz: et ostēdens quō iudex rōne p hac negligētia exquiret impropertās nobis oīa que p tulit vel fecit p nobis. Ca. II

II

9

Quid & negligim?

dilectissimi fress? Ecce nūc tpus pcluditur: oīes appropinqr: in q oīa occulta nra a lumie arguunt. Si scirem? fratres qd imineat vel inclibat fugit plāgerem? obsecrātes deū dieb? et noctib? sine cassatiōe: vt liberaret nos ab eīna cōfuside et pennib? tenebris. Obstrue? est oēs os pctōris aīi tribunal glorie ei? cū me tu nīmō et tremore. Et tremiscet oīs creatura: et ipa agmina scōp angeloz expauescēt in die aduentus ei?. Quid ē tūc dicturi sum? si in hoc puo tpe negligēter et segniter vixerim? Ipse est nos patiēter expectat: et oēs nos ad suū regnū inuitat. Rōne est exēret a nobis: vt p hac negligētia nra: et dicet nobis. Propter vos icarna tus sū: ppter vos i terris palā cōuersatus sū: ppter vos flagellat? sū: ppter vos conspu? sū: ppter vos palmis in faciē xberatus sū: ppter vos crucifix? sū: ppter vos suspēsus sū in ligno: selle cibā? sū et aceto potat? sum: vt vos scōs et celestes efficiā. Regnū meū donāui vobis: paradīsū meū apui vobis. Dēs vos fratres vocauit pī meo: vobis obtuli spī sanctū: vobis mīssā ampliora hoīz oīm. Quid debui facere et nō feci vobis. Tūc vt saluemin: hūitē voluntatē vram solūmō q̄siui. Nō vos coegi ne saluti vře cā necessitatis esset occasio. Dicite mihi pctōres mortales atq possibiles sū natura: qd passi est? ppter me dñātoz vrm: cū ego p vobis ipasibil? passus sū. Ecce itaq pparatū ē regnū et vita re q̄scit leticia i lumie sempiterno. Preparata est etiā mors pene: luctus et tenebre. Eligat vnusquisq vt ppiā voluntate voluerit: rectā viam incēdat.

Occasione dictōz cōuocās nos et instruens quō dñm adorare: laudare et obsecrare debeam? Ca. III

III

9

Venite dilectissimi

fratres adorem? et pcidam? ei: et plorem? corā dñō: q̄ fecit nos dilectes ei. Dñator dñic: hec oīa vt de? sustinasti p nobis: nos aut pctōres sp te exacerbauimus: et hñc: q̄s tuis sum? ingrati.

Tu de? sine initio: natura incōphēnsibilis misericors et pī: cōplaculisti grā tua p passionē crucis pctōres saluos facere: q̄ te nō nonerūt: donās eis p indulgētiā delictorū etiā lumē scie tue. Quid ē retribuēt gen? hñāti tibi inuisibili et benignissimo dño. Nā cū impī essem? nō sū natura s? ppiā volūtate: q̄si pī atq amatoz hoīm saluasti nos. Sic iterū p negligētiā nram pctis scidim? tu aut sp idē et ipe es: i misericors et miserator: terribilis et gloriofus pctor feculoz: parietet ab initio sustinēs pueritatē nram: donās nobis tpus penitentie et remissionē pctōz ineffabiles miserationes tuas: q̄s ostēdisti filiis hoīm. Tūc res dñe de? noster a charitate tua: a scīs miserationib? tuis: vt p crucē tuā totum mūdū saluares. Nisi est vici? fuisses charitate misericors christe: tēmeripm hostiā vluā et imaculatā nūq̄ p pctōib? obtrulisses. Hoc ipm grē tue docet? sum dñator dñe: qz repleta est mēs famuli tui multitudine charitatis tue. Dulcedo est tua iugiter oblectat et pfirmat me: et sp exacerbō atq ad amaritudinē memetipm pduco: volēs dulcedine tua iugiter pfrui: iesu vni genite splēdor eterni pīs: lumē habitās iaccessibile: lumie incōphēnsibili. Qui illumina? grā tua vniuersū mūdū: illumina q in me ē tenebroso oculū meū. Velat? est est et cec? illumina est sup miserationib? tuis: vt ne crassante diabolo penit? obscure? Assimilata est est mēs nra infirmissima dñe: ligno pplantato qd sp indiget firmitate et illuminatiōe grē tue. Tūc bñ tui dñe apuit oculos ceci ex vtero nati missusq ad syloen statim p? restitutionē oculoz carnaliū spiritalis oculi ei? et iteriores illuminari sū: vt te sūmū saluatorē et medicū sine metu aliq deū deiq filiū et pdicaret et crederet. Illumina etiā nros iteriores oculos dñator dñe: vt te iugiter diligam? et: biq pfireamur ex charitate magis q̄ necessitate: et oēs volūtates tuas pficere valeam?. Nā si pcul est a nobis syloe q̄ missus est cec?: s? pcius calix sanguinis tul plen? vita et lumie nobis in pīo est: tāto ppinguis? q̄to q̄ accesserit fuerit purior. Hoc ē nobis restat misericors christe: vt plenī grā et illuminatiōe scie tue: cū fide et scificationē accedam? ad calicē tui: vt pficiat nobis ad remissionē pctōz: nō ad cōfusionē in die iudicij: qz q̄sciq mysterijs tuis indigē? accesserit: suā aīam ipe pde-

nat: nō se castificās: vt celestē regē atq; im-
mortālē spōsū in sui pectoris purissimū
suscipiat thalamū. Nā aia nra spōsa est
imortalis spōs. Copula aut nupriarū cele-
stia sacramēta sūt: q; cū mādnam⁹ corp⁹
ei⁹: et sanguinē bibim⁹: et ipe in nobis ē: et
nos in eo. Attēde & tibi nēpī frater:
festina thalamū cordis tui iugit⁹ vtutib⁹
exornare: vt mōitionē cū bñdicto pfe suo
faciat apd te: et tūc corā āgel⁹ et archangel⁹
erit tibi laus et gfa et gārio: et cū magna
exultatiōe et gaudiō ingredieris in gaudiū.

Ex hoc q; de⁹ nihil pter sa-
lutē nram qrit reuocās nos a negligētia
et exercitiis ad vigilantiā et exercitiis bono-
operū atq; dei dilectionē. Et huius occa-
sione excellenter virtutē charitatis com-
mendans.

Ca. III

III

a

Quid em̄ pter salu-

tē tuā o hō de⁹ qrit a te? Si aut
neglexeris et salu⁹ fieri nolueris:
rectasq; dei vias nō ambulaueris nec mā-
data ei⁹ custodieris: temetipm̄ ierificas: et a
celesti thalamo tu te expellis. De⁹ spūsan-
cē sol⁹ sine pctō ppter te pprio filio non
peccit: et tu infelix tui nō misereris. Ergas
cere itaq; a somno tuo parūper. O mise-
rande api os tuū obsecra eū: ppe abs te
onera pctōz. Nā frequēter sine cessatiōe
lachrymas fides: mollitiē aie fuge: negligē-
tiā exccrare: maliciā nō ama. Ama o mā-
suerudinē: dilige pñctiā: meditare psal-
modiā. festina: ora frater donec tibi datus
est tpus. Dilige dñm ex tota aia tua: et si-
cut ille dilexit te. Esto tēplū dei: et de⁹ ex-
cellus habitabit i te. Bñ est hñs deū i se:
tēplū dei est. Diuina etiā mysteria celebrā-
tur i ea: angeli et archangeli lerant ei⁹: et fre-
quēter eā visitare festināt: q; habitāte deo
i aia: āgeli festināt honorare eā vtpote dei
tēplū effectā. Beat⁹ vir q; deū ex toto cor-
de dilexerit: et mūdū istū: et oīa q; in eo sūt
tota vtute odit: vt te solū scitū possideat
pctōsas margaritā et vite sue thesaurū. Si
qs itaq; sincere diligit deū: hui⁹ puerlatio
nō ē i terris: s; sursum ē sp: vbi et aia ei⁹ des-
derat et mēs ē: vñ et dulcedinē sentit: et lu-
men accipit: et charitate dei pfruit. Vere
est dilectio dei: gfa et dulcedo plena ē. Et
brū q; gustauerit eā: nec ē exsatiat⁹ ab ea
Nā de dulcedine charitatis dei: qs putas ē
q; digne possit exponere Paul⁹ apłs q; gu-

stauit et replet⁹ ex ea clamat et dicit. Neq; Ro. 3. g
altitudo neq; pfundū neq; ipauita: neq;
mors: neq; futura: neq; angeli: neq; pñcti-
pat⁹: neq; pñtes: neq; creatura alia pote-
rit nos segare a charitate dei q; in chri-
sto iesu dño nro. Ignis est immortalitatē et
charitas dei: sps opaf i aia. Qui dilexerit
eā illūinationē gfa et vtutē: sentit ei⁹ et
uat a terris ad celū: vt oīa q; trena sūt odio
habeat: et solū deū vite sue auctorē pteple⁹
et diligit. Sy et scōz aie exēplo suo nos do-
ceāt q; de ipa charitate nihilomin⁹ sicut
apłi gustauerit. Mōlle vinculi ē charitas
dei: et gladi⁹ vtriq; acut⁹: nō pōt eā icidere.
Sp est tyrān scōz marty⁹ mēbra seca-
bāt: et charitatē dei q; i ill redidabat seca-
re nō poterāt. O molliūmū charitatē dei
vinculi stuporis et miraculi plenū q; nec
secare potuit nec solui. Bis acut⁹ gladius
illū nō secuit: flagrās ignis nō soluit. Mē-
bra secebāt: charitas nō secebāt. Cōbure-
bāt viscera: et vincula nō soluebāt. Deme-
gebant iteq; i pfundū scōz corpora: et cha-
ritas dei nō potuit aliqñ mergi. Quis
putas nō admire⁹ de hoc vinculo chari-
tatē. Quicūq; & puro et sincero corde dilex-
erit talē charitatē hñe pbaf. Hāc at cha-
ritatē dedit de⁹ ecclē sue vt ipa sp exone⁹
et polleat. Nec charitas: pign⁹ dei in nris
aiab⁹ existit. Nec charitas cōline firma-
mētū est diligitib⁹ deū. Nec charitas vñ
genitū dei filii: ad nos de celis attraxit.
Propter hāc charitatē de⁹ hō fact⁹ ē: ppter
hāc charitatē aia spōsa christi effecta ē: et
p ea ipassibilis passus ē: ppter hāc chari-
tatē incorpore⁹ icarnat⁹ ē: ppter hāc cha-
ritatē inuisibil⁹ visibil⁹ est. Sine hac chari-
tate si fuerit aia: nō placebit in ea de⁹: nec
delectabit sup ea. Quis putas digne pōt
vel sufficite glorificare et collaudare deum
saluatorē: qui nobis tantā gfam tribuit
ppter suā ineffabilē donitatē.

Exponēs cōsiliū auctorū cō-
sulētis vt festinem⁹ digne puerfari fm dei
volūtatē: sollicitosq; p salute nra i ofon-
bus: ieiunijs: vigilijs et lachrymis nos ex-
erceam⁹: vt fiduciā hñe possim⁹ in illa ter-
ribili hora iudicij: pctōres q; ad cōpunc-
tionē incitātis: et ea de cū multis pconijs
cōpunctionē extollētis.

Ca. V

Charissimū fratres au-
dite bonū pñlū pusillanimitatis

mee. festinem⁹ sp donec tps habem⁹ p⁹sa-
ri caste & sobrie & digne deo: vt sp⁹scis ha-
bitet i nobis: & christi charitas repleat nos
& volūtas ei⁹ p oia pficiat i nobis. Nā ha-
beam⁹ aliā sollicitudinē dilectissimi frēs:
nisi hāc solūmō: quātū aīa nra fueniat in
illo lumie cū oib⁹ scis. Non colligem⁹ nec
vinciam⁹ eā i terrenis negocijs: nec sollici-
tudinib⁹ possessionū & pecuniarū: s; exor-
mus ofonib⁹ & ieiunijs: vigilijs & lachry-
mis: vt fueniat q̄tulācijs fiduciā in hora
illa terribili & tremēda: cū oēs aīe cū timo-
re & tremore assūnt: cū electi a pctōrib⁹ se-
parant⁹ cū statutū oues a vett⁹ & hedi a si-
nist⁹. Credite mihi frēs mei: q; in prio est
aduent⁹ dñi: in q̄ reddet vnicuiq; fm opa
sua. Sancti qdē t electi suis redem⁹ & leti-
ciā: pctōrib⁹ nō & q̄ cū exacerbauerūt sup-
plicia & tormēta. Brūs hō q̄ iuenerit fidu-
ciā in hora illa: & q̄ audierit brām vocē il-
laz: venite bñdicti p⁹is mei: picipite regnū
qđ vob⁹ pat⁹ ē ab origine mūdi. Tūc iusti
se i lumie viderint i illa inenarrabili gloria
iter semetipsoz singuli obdupsescēt & dicēt
Putas ipse ego sū? Et quō hūic glie dign⁹
fuent⁹ sum? Angeli etiā accedētes cū gau-
dio magno ad scōs enarrāt eis puerfardōz
eoz immaculatā p⁹nitentiā vigiliās: ofones
volūtariā paup⁹atē: qđ solū mercati sunt.
Modic⁹ labor & institutiōis nre frēs charis-
simi: & magna & reges. Paruo tpe ē afflic-
tio p⁹nitentiā: & tributio ei⁹. i. delicie padī
sūt: & exultatio & leticia i seculi scē pmanet
Quicūq; sibi psci⁹ ē qđ peccauerit deo: & p
negligentiā suā & volūtātē peccauerit: do-
nec tpus ē ex affectu lachrymas fundat: et
iugiter desleat. Per lachrymas & remissio-
nē pctōz: & leticia cordis inueniet. Posside
at & cōpunctōz cordis: lauet p singlas no-
ctes lectū corpis sui. Putat⁹ ne hērs expi-
entia lachrymarū dilectissimi frēs. Putat⁹
ne illuminar⁹ ē aliqđ vrm ab illa gfa com-
punctiōis: q̄ fm deū est. Credite mihi frēs
nō est i terr⁹ dulci⁹ sup gfa lachrymarū. Si
q̄s i ofone sua deū p⁹plāt⁹ ē illū p deū de-
sire: lachrymarū dulcedie satiat⁹ ē: & hmōi
eleuat⁹ ē: & terr⁹: tot⁹ extra corp⁹ i celo est.
Et qđ dico extra corp⁹. Tot⁹ celest⁹ ē & nō
inueniet⁹ p⁹sario ei⁹ in terr⁹. Hmōi cū deo
loquit⁹: i christo illūinat⁹: in cōsp⁹ scificat
Grāde miraculū: vt hō terra & cinis: i sua
purissima ofone cū deo fabulet⁹. Brūs hō
q̄ hz cōpunctiōē iugiter fm deū. Cōpun-
ctio frēs: sanitas aīe ē: illūinatio ment⁹ ē.

Cōpunctio frēs: remissio ē delictōz nobis
conq̄rit. Cōpunctio frēs iesus vnigenitū fa-
cit i nobis hīrare: cū ei⁹ desideram⁹ & queri
m⁹. Volo vobis frēs enarrare potentiā la-
chrymarū. Anna p lachrymas a deo famu-
elem ppham accepit: ad sublimitatē & glo-
riatiōē aīe sue. Mulier⁹ etiā peccatrici⁹ de-
bita i domo simonis a christo dño dimissa
sūt: q̄ lachrymis pedes ei⁹ rigabat: & crine
tergebat. Brādīs n⁹ ē lachrymarū: multū
q̄ pualēt lachryme fm deū. Fiducias dñi
sp acq̄rūt lachryme: foetidās cogitatiōes
expellūt: nec p⁹riare cas pmittūt aīe cōpū-
ctiōē cordis habēti. Quid britudinē pōt
hac eē sublimi⁹: q̄ cū ipm deū aīa i ofone
ppria p⁹plāt⁹. Nā cū ei⁹ desiderat ei⁹ sp
famulat⁹: thesaur⁹ idesciēs ē cōpunctio cor-
dis. Saudio ineffabili exultat aīa q̄ habz cō-
punctiōē cordis. Cōpunctiōē nō dico nō
vni⁹ diei: s; q̄ dieb⁹ & noctib⁹ puritate aīe
tāq; fons eruberat & abūdat. Fons eī⁹ pu-
rissim⁹ ē cōpunctio cordis irrigās sp plāta-
ria fructifera aīe. Plātaria at fructifera dī
co vtutes aīe: gfas pñe: & opa bona & alijs
due lachrymis irrigant⁹: & fructū afferunt
bonū & vtilē. Semp g sancte plantatiōes
tue irrigent⁹ a ter⁹ bñdictiōes gfa dñi. Qđ
cū fuerit factū crescit quotidie: & fructū da-
bunt in tpe suo.

Inducēs auctorē negligentia
& miserā suā p⁹nitentiā: aliosq; ne ipm imi-
tent⁹ auertētē: & vt dñm p se orēt despiciēt:
atq; cū g⁹azactōe libz hīc pcludēt Ca. VI

n E g imitator mei ex VI

istas pctōz & desidiōis: sp dicent⁹ &
nīq; faciēt⁹. Mollicia est plen⁹ sū & negli-
gētia coop⁹: nī hīs cordis cōpunctiōes: nec
purissimā ofonē. Agsco at meipm sp pctō
rem: sp timentē futz i iudiciū: nullā excu-
satiōē p negligentia hñtē. Obscco vos fra-
tres charissimi: q̄ deū timez: & sp q̄ illi pla-
cita sūt facit⁹ vt orez⁹ p me exiguo & pusil-
lo: vt veiat sup me celest⁹ gfa: & saluet aīa
mea atq; fueniā miscōiā i die illa terribili
qñ veiet dñs reddere vnicuiq; fm opa ei⁹
Eīa miscōi deo nro: & immortalī: q̄ os nrm
aguit p gfas ad meditatādū xba iudiciū ei⁹
& dilectiōis atq; cōpunctiōis q̄ sūt edificia aīe
firmamētū cordis: mēt⁹ illūinatō vt oīs aīa
q̄ hec meditat⁹ trahat ad vitā etnā. Amē.

Sancti ac deuoti viri & sram diaconi
Libet de die iudiciū feliciter explicat.

